1

2

[illegible]
segadi jo de [illegible]
[illegible]
[illegible] cha [illegible]
[illegible]

ff 27 — 34

7 — 34

[illegible] dolaino
[illegible] 114
ff 27

35
3 18

15 — 15
9
6 24

29 — 2

1v

Expedit ut unus moriat pro populo ut non tota Gens pereat

Piero Pitteri

Clemens P P F C I S c 10

la balla cassa di ... 1809

Giulietta

Fabulario Assisi
compilatum An: 1469, et
impressum An: 1534.

A di primo de ... 1513 ...

2

E ... 2 ordi ...

2v

Magnifice civitatis Assisii statutorum primi libri de regimine civitatis sive republice tabula incipit.

li priori fratum del M.d.r. De elemosinis dandis infrascriptis locis fratrum sororum et monasteriorum

De duplerijs fiendis

co. t.

D

M

Magnifice civitatis asisij Statutorum primi libri de regimine civitatis sive re publice tabula incipit.

De elemosinis dandis infrascriptis locis fratrum Sororum et monasteriorum. i.
De duplerijs fiendis in festiuitatibus sancte marie de augusto Sanctorum rofini francisci Victorini et Sancte clare Virginis. ij.
De pecunia danda fratribus beati francisci et beate marie angelorum quando fieret capitulum generale. iij.
Qualiter procedatur ad extractionem carceratorum. iiij.
Quod potestas antequam recipiatur ad iuramentum teneatur relinquere unum palium ecclesie maiori. v.
De iuramento dominorum potestatis et capitanei et qualiter ipsum faciat. vi.
De iuramento officialium dominorum potestatis et capitanei. vij.
Quod potestas et capitaneus teneant infrascriptos officiales et familiares. et de salario ipsorum. viij.
Quod fiat bussula scindicorum ad scindicandum dominos potestatem et capitaneum et alios officiales forenses. viiij.
De scindicatu dominorum potestatis et capitanei. x.
Quod liceat scindicis procedere per inquisitionem ex suo officio. xi.
Quod priores populi teneantur facere scindicis et eisdem subuenire. xij.
Quod nullus bibat uel comedat cum familiaribus tempore eorum scindicatus. xiij.
De sententijs scindicorum executioni mandandis. xiiij.
De sacramento scindicorum et eorum notarij. xv.
Quod notificetur baiulis et hominibus villarum per tempore scindicatus dominorum. xvi.
De scripturis fiendis per notarium scindicorum. xvij.
Quod mictantur litere de absolutionibus. xviij.
Quod notarius extraordinariorum teneatur fieri facere omnes operas fontium et pontium. xix.
Qualiter scindicentur domini priores et cancellarius comunis asisij. xx.
De scindicatu officialium custodie et dannorum datorum comunis asisij. xxi.
De pena officialis absentantis se sine licentia. xxij.
Quod libri officialium ligentur et capitulentur. xxiij.
Quod potestas et capitaneus civitatis asisij non petant arbitrium. xxiiij.
Quod quando tractaretur in aliquo consilio de facto alicuius officialis forensis potestas et capitaneus non intersint. xxv.
De electione camerariorum artium civitatis asisij et eorum officio. xxvj.
De consilio consiliariorum et ipsorum officio et qui sint. Et quomodo uocetur consilium generale et populi. xxvij.
Nomina consiliariorum populi dicte civitatis sunt hec. xxviij.
Quod cuilibet de civitate uel comitatu asisij liceat accusare potestatem et capitaneum et ipsorum officiales et alios officiales forenses coram scindicis. xxix.
Quod partita in consilijs mictatur ad lupinos. xxx.
Quod consiliarij dicti consilio generalis et populi debeant ire ad consilia. xxxi.
Quod plures non sint nisi quatuor arrengatores. xxxij.
Quod quando tractaretur de facto alicuius persone contra aliquam spetialem personam possit consuli per potestatem uel capitaneum. xxxiij.
Quod quando consiliarij irent ad bussulos seu scruptinia potestas uel capitaneus non permictat aliquem ingredi palatium. xxxiiij.
Quod partita consilio [illegible] fiat de pecunia [illegible] comunis [illegible] concedantur. xxx[illegible]
Quod nullus eligatur ad aliquod officium nisi certum salarium sibi statuat. xxxv.
De electione aduocati et scindici comunis. xxxvi.
Quod potestas et capitaneus teneantur banniri facere contenta in capitulo. xxxvij.
De scindico eligendo super bonis rocche paide et aptatione ipsius. xxxviij.
De electione et officio regulatorum comunis. xxxviiij.
Quod potestas comunis asisij non possit ponere aliquem ad tormentum sine presentia regulatorum. xxxx.
Quod domini regulatores scindicentur. xli.
De auxilio prestando regulatoribus. xlij.
Quod scindicus comunis teneatur defensare causas coram regulatoribus uertentes. xliij.
De libro speculi. xliiij.
Quod descripti in libro speculi non audiantur in civilibus et criminalibus. xlv.
Quod massarius et exactores comunis teneantur extrahere malpagos et ipsos presentare cancellario. xlvj.
Quod cancellarius teneatur citari facere malpagos. xlvij.
Quod pater teneatur pro filio et filius pro patre. xlviij.

3v

Quod nullus possit cassari de dicto libro nisi prius soluerit. — XLIX°.
De pena committentis fraudem i(n) d(i)c(t)o libro. L°.
Quod siquis fuerit descriptus pro una imposita in duobus libris soluere teneat(ur) pro una tantum. — Lj°.
De pena tentantis aliquid contra statu(m) ecclesie. — Lij.
Quod consiliarij non uenientes ad consilia ponantur in libro speculi. — Liij.
Quod cuilibet oriundo de asisio allibrato in xxv. libr(is) denario(rum) liceat fideiussore(m) approbare. — Liiij.
Quod officiales de asisio qui ibunt ex(tra) ciuitate(m) satisdent. — Lv°.
Quod potestas et capit(aneu)s faciat regere priore(m) hospitalis lebroso(rum). — Lvj.
De electione et officio notario(rum) banne. Lvij.
De electione et officio baiulo(rum). — Lviij.
Quod iura que comune habet in castro bicionij recuperet. — LIX°.
De mensuris et ponderibus adiustandis. — LX°.
Quod uendentes pannu(m) lane et lini h(ab)eant passettum adiustatum. — LXj.
De represalijs tollendis. — LXij.
Quod ponentes querimoniam de aliquibus iniurijs illatis p(er) aliquem forensem audiatur p(er) comune. — LXiij.
Quod potestas et capitaneus mictant p(ro) hominibus rocchectiole. — LXiiij.
Quod letamen stabulo(rum) co(mun)is concedatur infrascriptis locis et p(er)sonis. — LXv°.
De extimatione equo(rum). — LXvj.
Quod potestas et capitaneus teneantur dare massario comunis sententias eorum in cartis pecudinis. — LXvij.
Quod o(mn)es baiulie comitatus remaneant put terminate sunt. — LXviij
De nouis ciuibus recipiendis. — LXviiij.
Quod continentes soluant datias et contribuat in o(mn)ib(us) factoib(us). — LXX°.
Quod officiales forenses qui habent particulare offitium in ciuitate asisij teneat(ur) assignare balistam. — LXXI.
De electione et officio capubreuium. LXXij.
Quod camerarij possint homines eorum artis adunare. — LXXiij.
Quod molendina co(mun)is et bona rocche paide uendantur ad denarios. — LXXiiij.
Quod camerarij artium teneantur manutenere in unitate homines eorum artis. — LXXV.
Quod nullus offitialis qui steterit asisij possit stare intra qui(n)q(ue) a(n)nos. — Lxxvj.
Quod nulla congregatio fieri possit nisi in ecclesijs publicis. — Lxxvij.
Quod nulla uenditio fiat alicui non subiecto uel non oriundo de ciuitate asisij. Lxxviij
Quod uenditio facta ecclesie seu religioso no(n) ualeat: et res uendita remaneat in catasto. — Lxxix.
Quod possessiones extimentur: et de earu(m) reductione. — Lxxx.
Quod ciues comitatenses faciat eleuari possessiones eo(rum) quas uendet. — Lxxxi.
Quod posse in comitatu asisij sint tributarie comuni. — Lxxxij.
Quod fiant quinq(ue) uolumina catasto(rum). Lxx
Quod notarius catasti teneatur adcatastare bona empto(rum) infra mensem. Lxxxiiij.
Quod habentes possessiones in comitatu teneantur ipsas face(re) adcatastari — Lxxxv.
Quod notarius catasti teneatur ponere et eleuare possessiones comitatensium et asisinatensiu(m). — Lxxxvj.
Quod bona mortuorum adcatastentur ius habentibus. — Lxxxvij.
Quod bona comitatensium adcatastentur in comitatu. — Lxxxviij.
Quod habentes domos et non alia bona adcatastentur tam ciues q(uam) forenses. Lxx
Quod bona adcatastent(ur) fratri laico. Lxxxx.
Quod non audiantur illi qui se non fecerint adcatastari. — XCI.
Quod bona ecclesia(rum) rebelliu(m) adcatastentur in quodam libro. — XCij.
De recusantibus soluere datiua. — XCiij.
Quod nulla datiua seu prestantia imponat(ur) nisi primo deliberetur in consilio generali et populi. — XCiiij.
De baiulis comitatus non parentibus ma(n)datis domino(rum) potestatis et capit(ane)i et aliorum offitialiu(m). — XCV.
Quod tenentes de bonis rebelliu(m) seu exbanito(rum) uel alterius p(er)sone. — XCVj.
Quod quecunq(ue) ciuitas uel castrum accipit datiuam uel collectam ciuibus asisij accipiat similiter per possessiones quas haberent in teritorio asisinatensi. — XCVij.
Quod bona forensium non soluentium eo(rum) datias sint — XCViij.
Quod nulla persona diruat domos rocchaga. XC
Quod fiant cloache in ciuitate asisij. — C.
De iuramento camerario(rum) artium. — CI.

Qd notarii dominorum potestatis et capitis dent punctatos. ——— c ii°.

Qd non facientes custodiam soluant pro qualibet uice quinque sold. denar. ——— c iii°.

Qd massarius non possit recipere aliquam pagam ante terminum. ——— c iiii°.

Qd massarius et notarius camere teneantur assignare librum rationis infra tres dies finito eorum officio. ——— c v°.

Qd prouentus comunis soluantur massario et non alteri. ——— c vi°.

Qd massarius camere non possit soluere aliquam pecuniarum quantitatem sine appodissa dominorum priorum. ——— c vii°.

Qd massarius teneatur ostendere rationem dominis uel consilio secreto quando fuerit requisitus. ——— c viii°.

Qd camerarius camere apostolice soluat primo dominis prioribus et potestati quam alteri persone. ——— c viiii°.

Qd massarius non soluat salarium ambassiatorum nisi ambassiatoribus qui erunt ibuxolati. ——— c x°.

Qd massarius retineat de salariis rectorum medicorum magistrorum gramatice et aliorum pro purtaturas eis factas. ——— c xi°.

Qd massarius antequam soluat medicis et magistris gramatice recipiat iuramentum ab eis si continue fuiuerit. ——— c xii°.

Qd massarius et notarii camere teneantur dare potestati uel capitaneo nomina malpagorum datiarum et gabellarum. ——— c xiii°.

De pena massarii non soluentis quantitatem de qua recepit refutationem. ——— c xiiii°.

Qd pignora possint uendi post duos menses postquam uenerint ad manus massarii: et de modo tenendo in ipsorum uenditione. ——— c xv°.

Qd camerarius camere apostolice teneatur soluere elimosinas deputatas secundum tenorem bulle apostolice. ——— c xvi°.

Qd in camera massarii sit unum registrum in quo scribantur debitores comunis manu cancellarii. ——— c xvii°.

Qd decine soluantur cuilibet debenti recipere de eodem pretio gabellarum. ——— c xviii°.

Qd notarius camere teneatur stare ad cameram predictam: et ponere ad introitum et exitum quantitates ponendas. ——— c xix°.

Qd notarius camere non possit ponere ad exitum aliquam quantitatem nisi primo recepta refutatione pro comuni: et nisi primo fuerit soluta: et ipsam refutationem teneatur ponere in fine cuiuslibet exitus. ——— c xx.

Qd massarius et notarius camere teneantur assignare sindicatori eorum libros completos et tabulam infra quinque dies. ——— c xxi.

Qd quilibet massarius camere teneatur assignare residuum alteri massario successori suo infra tres dies post finem sui officii. ——— c xxii°.

Qd omnes expense extraordinarie possint solui per massarium secundum deliberationem fiendam per dominos priores cum consilio auctoritatem habente. ——— c xxiii°.

Forma et ordinamentum tabule secundum quam camerarius camere apostolice soluere debet. ——— c xxiiii°.

De electione notarii camere et eius officio. ——— c xxv°.

Qd notarius camere debeat interesse uenditionibus. ——— c xxvi°.

De pena non soluentium quantitatem pecunie: et alias res quas soluere et dare deberent comuni. ——— c xxvii°.

Qd notarii camere teneantur custodire et saluare libros comunis. ——— c xxviii°.

Qd massarius comunis nichil recipiat uel soluat sine presentia notarii camere. ——— c xxix°.

Qd dictus notarius teneatur facere librum omnium non soluentium condempnationes et datias. ——— c xxx°.

fi Qd notarius camere et massarius comunis teneantur obseruare statuta. ——— c xxxi°. fi

Qd in camera comunis fiat quidam liber in quo scribantur locationes uenditiones et refutationes comunis. ——— c xxxii°.

Qd massarius comunis soluat omnibus debentibus recipere. ——— c xxxv.

Qd notarii dominorum potestatis et capitanei uadant ad uidendum si ... sunt. ——— c xxxvi°.

Qd notarius camere teneatur copiare et extrahere de libris custodie eorum nomina. ——— c xxxvii.

Qd de rebus existentibus in palatio priorum fiat inuentarium. ——— c xxxviii.

Qd notarius camere una cum sindico comunis teneatur reuidere palatia. ——— c xxxviiii.

Qd massarius comunis teneatur scribi facere per notarium camere omnes introitus. ——— c xxxx.

Qd notarius cancellarie teneatur registrare litteras mictendas et recipiendas pro parte comunis. ——— c xxxxi°.

Qd potestas et capitaneus et priores habeant arbitrium reducendi ad pacem ciues. ——— c xl...

Et in ... c l ... f ...

Qd ... notarius camere ... liber in quo scribantur ... et deferentur ...

Qd omnes introitus comunis ... ad manus massarii ...

Q. fiant duo registra condempnatorum et punctuatorum comunis. ———————— . cxliii
Q. quelibet appodissa postquam soluta fuerit debeat per notarium camere cancellari. — cxliiii
Q. quicumque assignauerit aliquid comuni de bonis rebellium que non possiderentur per comune habeat quartam partem. ———— . cxlv°.
Q. massarius comunis et camerarius camere apostolice non soluat appodissam nisi prius prestito iuramento. ———— cxlvi°.
Q. hospitale comunis conseruet in bono statu . cxlvii.
Q. oblati et prebendati hospitalis comunis teneantur obedire priori. ———— . cxlviii
Q. bona hospitalis comunis manuteneantur et in posterum occupari non possint. —— cxlviiii
Q. siquis notarius de asisio fuerit rogatus de aliquo testamento in quo contineatur aliquod relictum factum hospitali teneatur assignare priori. ———————— c l.
Q. prior hospitalis teneatur manutenere in unitate familiam. ———— c l.i
Si offerti dicti hospitalis obligauerint bona in fraudem. ———— cl.ii.
Q. prior hospitalis teneatur facere inuentarium. ———————— cl.iii
Q. prior predictus teneatur reddere rationem dominis prioribus et consilio. ———— cl.iiii
Q. dictus prior non possit uendere. — cl.v°.
Q. dictus prior non possit locare sine licentia. cl.vi.
Q. nullus prior eligatur ad uitam. —— clvii
Q. priori hospitalis fiat ius summarium. clviii
Q. succedentes alicui defuncto soluant dicto hospitali quinque solidos denariorum. ———— cl.viiii
De recuperatione terrarum hospitalis de querciano. ———————— clx .
Q. liceat laboratoribus hospitalis tenere quinque capras. ———————— clxi
Q. in hospitali lebrosorum supersit quidam capellanus pro diuino officio exercendo. —— . clxii.
Q. rector hospitalis lebrosorum sit camerarius ipsius hospitalis. ———————— clxiii
Q. nullus possit laborare de bonis dicti hospitalis sine uoluntate prioris. ———— clxiiii
Q. fiat ius summarium camerario dicti hospitalis. ———————— clxv°.
Q. quicumque teneret de bonis hospitalis teneatur assignare camerario et priori ——— clxvi
Q. nullus opponat contra submissionem factam de hospitali leprosorum ———————— clxvii
Q. aduocati et Sindici teneantur defendere Iura hospitalis Leprosorum comunis ———————— clxviii.
Q. nullus acquirat ius in hospitale leprosorum . clxi[illegible]
Q. camerarius et prior hospitalis leprosorum teneantur et debeant recognoscere hospitale etiam sub protectione et defensione comunis asisii. ———————— clxx°.
Q. prior hospitalis teneatur recipere in hospitali leprosorum leprosos et leprosas ciuitatis asisii. ———————— clxxi
Q. milites siue executores comunis teneantur exequi condempnationes post decursum temporis quarti. ———— clxxii.
Q. occasione alicuius executoris fiende non possit diruj domus. ———— clxxiii.
Q. potestas et capitaneus possint cogere laboratores terrarum forensium pro datiis non solutis. ———————— clxxiiii.
Q. quicumque fuerit coactus ad soluendum aliquam datiuam habeat regressum. ——— clxxv°.
Q. omnes officiales aliquid recipientes sindicentur. ———————— clxxvi
Q. forenses habentes possessiones in comitatu asisij teneantur soluere datiuas et collectas.
De officio cancellarij comunis. ——— clxxviii.
Q. fiat bussolus siue sacchetus dominorum priorum populi et de ipsorum officio. ———— clxxviiii.
Q. expense facte per priores reuideantur per consilium secretum. ———— clxxx°.
Q. in consilio generali non possint fieri nec proponi nisi quatuor proposite obtente et deliberate in consilio secreto. ———— clxxxi
Q. notarius dominorum priorum teneatur obedire prioribus. ———————— clxxxii
Q. nullus prioratus possit facere aliquam appodissam massario uel cancellario ultra salarium . ———————— clxxxiii
Q. nullus prior uel notarius ipsorum possit reportare aliquam scripturam comunis. ———— clxxxiiii
Qualiter non liceat prioribus intrare palatia.
Q. nulla proposita fiat in aliquo consilio nisi primo deliberetur per priores. —— clxxxvi
Qualiter procedatur ad suspensionem statutorum. ———————— clxxxvii.
Q. exitus et introitus legatur in consilio. clxxxviii.
Q. priores populi teneantur reducere ciues ad pacem . ———————— clxxxviiii.
Q. priores populi prima dominica eorum introitus teneantur conuocare consilium generale. ———————— clxxxx°.
Q. nullum fortilitium possit ampliari uel edificari sine licentia consilij generalis. —— cxci
Q. de mense iunij et iulij mictatur ad fodendum in formis paludum . ———— cxcii.

Quod potestas Asisii possit procedere contra non exercentes artem. ———— cxciii°.

Quod nullus possit esse ad officium prioratus nisi exerceat artem. ———— cxciiii°.

Quod quilibet prioratus possit expendere pro reparatione fontium viginti libr. den. cxcv°.

Quod castra que deviarent ab obedientia comunis diruantur. ———— cxcvi°

Quod fiant nundine in futurum in Civitate Asisii ———— cxcvi

Quod non possit concedi vexillum potestati. cxcvii°

Quod potestas tempore eius sindicatus teneatur deponere penes hospitatorem equos et bona mobilia. ———— cxcviii°

Quod priores non possint scribere in favorem alicuius litigantis vel controversiam habentis. cxcviiii°

Quod priores non possint exhibere aliquod officium sine consilio secreto. ———— cc

De peditibus sive custodibus ponendis super custodia campi Sancte Marie angelorum. —— cci°

Quod arma non portant tempore indulgentie Sancte Marie angelorum ———— ccii°

Quod in hospitiis circumstantibus Sancte Marie de angelis non possint retineri mulieres inhoneste. ———— cciii°.

Quod notarius reformationum teneatur dicta statuta legere et computare in sacramento introitus prioratus. ———— cciiii°

Quod nullus prior vel notarius durante eorum officio ullum lucrum faciat. ———— cciiii°

Quod nullus qui fuerit prior vel rector priorum possit esse deinde ad unum annum ad dicta officia. ———— ccv°.

De arbitrio dominorum priorum populi circha incendium ———— ccvi°.

Quod priores populi habeant arbitrium super Luminariis. ———— ccvii°

Quod nullus prior vel notarius priorum possit ire ad domum alicuius mortui. ———— ccviii°

Quod cancellarius teneatur dare in scriptis nomina priorum de bussula extractorum eo die vel sequenti. ———— ccviiii°

De pena acceptantis officium prioratus contra formam statutorum ———— ccx.

Quod nullus prior vel camerarius vel aliqua persona tractet baractariam alicuius maleficii cum domino potestate vel capitaneo. ———— ccxi°

Quod priores populi teneantur protestare in consilio dominis potestati et capitaneo observantia statutorum. ———— ccxii°

Quod priores populi debeant esse in concordia ad eligendum sapientes super remissione eis facta. ccxiii°

De electione sapientum comunis. ———— ccxiiii°

Quod in palatio dominorum priorum populi sint baliste. ccxv°

Quod per dominos priores populi eligantur quatuor homines qui teneant denumptiare ludentes. ———— ccxvi°

Quod prioribus populi cum consensu prioris hospitalis sit licitum expendere pro defensione iuris hospitalis. ———— ccxvii°

Quod sindicus comunis teneatur protestari dominis prioribus potestati et capitaneo observantiam statutorum. ———— ccxviii°

De modo et ordine sigillationis litterarum. ccxviiii°

De modo eligendi ambassiatores comunis. ccxx.

Quod ambassiatores comunis non possint facere aliam ambassiatam nisi sibi commissam. —— ccxxi°

Quod ambassiator missus pro comune non possit micti ad aliquam aliam ambassiatam deinde ad tres menses. ———— ccxxii°

Quod bannitores et bauli teneantur obedire prioribus. ———— ccxxiii°

Quod nullus vendat aliquam rem in fraude officii prioratus. ———— ccxxiiii°

Quod nullus prior durante eius officio percipiat aliquod officium in comuni. ———— ccxxv°.

De pena officialis committentis fraudem vel baractariam in officio sibi commisso. ccxxvi°

Quod procedatur ad correctionem statutorum. ccxxvii°

Quod nulla proposita postquam fuerit semel proposita et perdita remictatur inde ad unum annum. ———— ccxxviii°

Quod nullus consulat ultra propositam. ccxxviiii°

Quod priores populi habeant arbitrium circha officium executionum. ———— ccxxx°.

Quod aqueductus fontis Sancte clare manuteneatur in bono statu ———— ccxxxi°

Quod trasanna Sancti nicholai reaptetur et reparetur. ———— ccxxxii°

Quod vie et strate comitatus dividantur et manuteneantur secundum modum infrascriptum. ccxxxiii

Quod prioribus populi liceat eligere superstitem ad reparationem stratarum et pontium. — c. xxxiiii.
Quod in contrata Moiani fiat lavatorium. c. xxxv.
Quod revisores librorum sint duo boni et litterati viri. — c. xxxvi.
Quod nulla venditio fiat de bonis comunis nisi proponatur in consilio. — c. xxxvii.
Quod forme et rivus tapeti remundentur et manuteneantur. — c. xxxviii.
Quod obtineri debeat per duas partes omne quod remissum fuerit in aliquo sapiente. — c. xxxviiii.
Quod nullus audeat in aliquo consilio dicere quod potestati vel capitaneo aliquid detur ut donetur. c. xl.
Quod liceat dominis prioribus populi protestari rectoribus. — c. xli.
Quod nullus consanguineus alicuius prioris possit eligi ad officium per ipsos priores. — c. xlii.
Quod domini priores non possint reformare. c. xliii.
Quod domini priores non possint aperire capsettam aut bussulam priorum et aliorum officialium contra formam statuti. — c. xliiii.
Quod nullus prior possit se eligi facere ad aliquod officium unde salarium percipiat a comuni. — c. xlv.
De quodam iuramento priorum et notarii ipsorum et etiam notarii reformationum. Quod non permictant aliquem officialem sindicari infra tempus. — c. xlvi.
Quod omnes medici et iuriste qui reverterentur Asisium doctorati habeant xxv. florenos auri a comuni. — c. xlvii.
Quod quilibet qui assumpsit cingulum militare habeat provisionem infrascriptam. — c. xlviii.
Quod canna affixa in turri populi sit vera canna panni lane et guarnelli. — c. xlviiii.
Quod in camera massarii sit marchus qui vocetur Campione. — c. L.
De electione et salario magistrorum gramatice. c. Li.
Quod in quacumque parte statutorum non reperitur pena limitata prioribus intelligatur decem Librarum. — c. Lii.
Quod priores una cum regulatoribus possint mictere nuntios et exploratores. — c. Liii.
Quod omnes exsecutiones fiant per milites potestatis et capitanei et habeant duodecim denarios pro qualibet libra. — c. Liiii.
Quod turrerii turris populi eligantur per priores. — c. Lv.
Quod gabella macinatus. — c. Lvi.
Quod comitatenses solvant gabellam grani macinatus per bucchas. — c. Lvii.
Qualiter colligatur et exigatur gabella. c. Lviii.
Quod emptor dicte gabelle teneatur dare appodixam petentibus. — c. Lviiii.
Quod nullus possit macinare nisi cum appodixa. c. Lx.
Quod nullus molendinarius possit macinare nisi prehabita appodixa. — c. Lxi.
Quod nullus vadat ad macinandum extra comitatum Asisii. — c. Lxii.
Quod nullus vadat nisi ad molendina declarata ad macinandum. — c. Lxiii.
Quod nullus molendinarius stet ad macinandum sine licentia officialis. — c. Lxiiii.
De electione officialium super appodixis dandis et aliorum officialium. — c. Lxv.
Quod gabella macinatus vendatur ad incantum. c. Lxvi.
Quod solvantur quatuor denarii pro libra de venditione bestiarum. c. Lxvii.
De fraudantibus gabellas et opponentibus. c. Lxviii.
Quod nullus opponat contra ordinamenta gabelle. c. Lxviiii.
Quod nullus opponat contra exsecutionem gabellarum. c. Lxx.
Quod potestas et capitaneus possint procedere per torturam contra fraudantes gabellam habito uno teste de visu. — c. Lxxi.
Quod milites potestatis et capitanei sint ad faciendum exequi ordinamenta gabelle et ad puniendum contrafacientes. — c. Lxxii.
De pena auferentium contra vel preter formam ordinamentorum gabelle. — c. Lxxiii.
De solutione gabelle carnium. — c. Lxxiiii.
Quod gabella carnium vendatur ad incantum. c. Lxxv.
Qualiter macellarii debeant habere carnes habundanter. — c. Lxxvi.
Quod priores possint providere de carnibus fiendis tempore contentis in capitulis. — c. Lxxvii.
Quod gabella carnium duret per annum. c. Lxxviii.
De solutione gabelle carnium salitarum. Et quod non solvatur nisi semel tantum. — c. Lxxviiii.
De ponderatione carnium videlicet capitum et gambarum. Et de solutione gabelle pro caprectis et porchettis ut in capitulo continetur. — c. Lxxx.
De macellariis debentibus exercere artem. c. Lxxxi.
De banimento fiendo pro carnibus vendendis. Et quod macellarii teneantur vendere libram uno denario paucior. — c. Lxxxii.

Quod nõ possit fieri aliqua concordia cum delinquente contra gabellam. c.lxxxiii.
Quod gabella uini uendatur ad incantum. c.lxxxiiii.
De gabella uini uenditi in grossum soluenda. c.lxxxv.
De assignatione fienda de uino uenduto gabellario. c.lxxxvi.
De sigillatione et assignatione uegetum et aliorum uasorum quando uenditur uinum ut in capitulo continetur. c.lxxxvii.
De gabella uini et musti forensis. c.lxxxviii.
Quod quilibet possit accusare facientes contra ordinamenta et de ipsorum parte. c.lxxxviiii.
Quod nullus opponat contra dicta ordinamenta. c.lxxxx.
Quod nullus possit extrahere extra comitatum Asisii mustum uel acetum nisi solutis gabellis in capitulo contentis. c.xci.
Quod uolentes extrahere de comitatu Asisii uinum mustum uel acetum debeat ostendere uegetem uel aliud uas primo massario uel emptori gabelle pro obseruatione contentorum in capitulo. c.xcii.
Vendentes uel ementes uuas uinee que pistabuntur teneantur assignare officiali et soluere gabellam. c.xciii.
Quod pro gabella transitus tantum uini musti et aceti soluatur .x. solid. pro qualibet salma. c.xciiii.
Quod nullus mensurator possit emere uel tenere ad dictam gabellam uini. c.xcv.
De beneficio decimarum prouentuum communis. c.xcvi.
Quod adiustatio mensurarum uendatur ad incantum et de ipsarum solutione. c.xcvii.
Quod gabella cinciorum uendatur ad incantum. c.xcviii.
Quod nulla persona audeat colligere cincios et alia contenta in capitulo nisi emptor gabelle. c.xcviiii.
Quod nullus possit extrahere de ciuitate et comitatu cincios sine licentia. cc.
Quod si quis forensis conduceret aliquam mercantiam cinciorum debeat consignare ut in capitulo continetur. cci.
Quod custodes portarum non permictant exire aliquam salmam cinciorum sine bullectis. ccii.
Quod nullus possit colligere uel emere cincios nisi emptor gabelle. cciii.
De auxilio dando per officiales emptoribus et conductoribus dicte gabelle. cciiii.
Quod officiales teneantur facere executionem contra accusatos fraudantes dictam gabellam ut in capitulo continetur. ccv.
De solutione gabelle infrascriptarum rerum. ccvi.
Quod gabella pedagii uendatur ad incantum. ccvii.
Quod pedagium exigatur. ccviii.
De pedagio nõ non auferendo pro bonectis et bisaciis. ccviiii.
Quod soluatur pedagium de salmis que portarentur extra comitatum Asisii per ciues et forenses si de dicto comitatu exheretur. ccx.
Quod nõ auferatur pedagium de ualigiis bonectis et certis pannis ut de moneta coniata. ccxi.
Quod nõ auferatur pedagium de caulibus et certis aliis fructibus. ccxii.
De certis uasis et aliis minimis rebus nõ soluatur pedagium et de quibus rebus soluatur pedagium pro rata salme. ccxiii.
Quod non soluatur pedagium de bestiis uel mercantiis uenientibus tempore festi sancte Marie angelorum. ccxiiii.
Quod non soluatur pedagium tempore festi sancte Marie angelorum. ccxv.
Quod detur terminus malpago asserto pro sua defensione facienda et quod pro exactione non possint dari nisi duodecim denar. pro libra exactoris. ccxvi.
Quod sotius miles sit officialis et exactor gabellarum et prouentuum communis Asisii. ccxvii.
Quod dominus capitaneus inquirat contra gabellarios facientes contra formam ordinamentorum. ccxviii.
Quod emptores gabellarum et prouentuum communis non possint exigere eorum gabellas post sex menses finito tempore sue gabelle. ccxviiii.
De pena fraudantium pedagium. ccxx.
De pedagio nõ auferendo asinatibus et possit colligi pedagium Saxirubei. ccxxi.
Quod passagerii habeant locum deputatum ad colligendum pedagium. ccxxii.
Quod passagerii habeant unum librum in domo noua pedagii. ccxxiii.
Quod passagerii possint pignorare recusantes soluere pedagium. ccxxiiii.
Quod nullus forensis qui non sit allibratus possit colligere pedagium. ccxxv.
Emptores pedagii et gabelle assignent notario priorum nomina collectorum. ccxxvi.
Quod gabella exigatur a forensibus et qui intelligantur forenses. ccxxvii.
Quomodo pedagium exigatur. ccxxviii.
Quod passagerii teneantur accipere pedagium. ccxx[illegible]
Quod exhibentes calcem et cuppos et alia in capitulo contenta soluant gabellam. ccxxx.

De inquisitione fienda per notarium pot(estatis) et capitanei si accipitur pedagium tempore infrascripto. ——— ar xxxi
Qd potestas et capit(aneus) faciant obs(er)uar(i) predicta ordinamenta pedagii. – ar xxxii
Qd potestas et capitaneus inquirant contra delinquentes in predictis. ——— ar xxxiii
Qd pedagium et gabella simul uendat(ur). ar xxxiiii
Qd omnia dicta statuta et ordinamenta de pedagio et gabella ponantur in instrumento uenditionis. ——— ar xxxv°.
Qd ubi non esset specificata pena intelligatur de decem libris. ——— ar xxxvi.
Qd collector pedagii possit i(m)pune cap(er)e fraudantes – 336
Qd quilibet possit accusare facientes contra p(re)dicta. ——— ar xxxvii
De pena fraudantis aliquam dictarum gabellarum. ar xxxviii
Qd nulla persona opponat contra predicta ordinamenta. ——— ar xxxviiii
Qd gabella olei uendatur ad incantum. ar xxxx°.
Qd uendentes et ementes oleum debeant assignare officiali. ——— ar xli
Qd nulla persona mensuret oleum nisi cum mensuris comunis. ——— ar xlii
Qd uenden(tes) oleum in comitatu debeat mesurare cum mensura scedata. ar xliii°.
Qd uendens oleum soluat unum anconitanum pro caldarello. ——— ar xliiii
De solutione fienda de tracta olei ar xlv°.
Qd nullus exhat oleum de comitatu Asisii sine solutione gabelle. ——— ar xlvi°
Qd nulla persona committat fraudem contra predicta. ——— ar xlvii.
Qd quilibet possit contrafacientes accusare et tornare. ——— ar xlviii°.
Qd domini potestas et capitaneus possint p(ro)cedere p(er) inq(ui)sitionem contra delinque(n)tes in predictis. ——— ar xlviiii
Qd si aliqua dubietas reperietur in dictis ordinamentis recurratur ad priores et camerarios ar L
Qd pondus comunis uendatur pro comuni ar Li.
Qd passectus et mensure comunis uendantur ar Lii. ad incantu(m) ad incantum pro camera apluca.
Qd gabella montis s(an)c(t)i uendatur ad incantu(m). ar Liii°.
Qd quilibet i(m)mictens bestias in monte comunis soluat secundum modu(m) infrascriptum. ar Liiii°.
Qd terre montis Subasii et eius apendices sint in plebatib(us) et bailiis infrascriptis. — ar Lv°.
Qd gabella salariorum questionum ciuilium uendatur ad incantum. ——— ar Lvi°
Qd quilibet qui habuerit causam cum aliquo soluat gabellam salariorum. ar Lvii
Qd douana uini et (con)s(imilium) uendat(ur) ad incantu(m) ar Lviii
Qd gabella aque moiam uendat(ur) ad incantu(m). ar Lviiii
De pena fraudantis dictam gabellam. ar Lx.
Qd gabella piscarie uendat(ur) ad incantum. ar Lxi
Qd portantes pisces (extra) ciuitatem teneat(ur) solu(er)e camerario – ccc Lxi
De auctoritate priorum in casibus in presenti statuto nominatis. ——— ar Lxii
Qd habentes claues cathenarum no(n) faciat custodia(m). ar Lxiii
Qd signentur in libro custodie habentes claues cathenarum. ——— ar Lxiiii
Qd nullus camerarius faciat adunantiam nisi pro statu artis sine licentia dominorum priorum ——— ar Lxv.
Qd d(omi)ni priores et camerarii possint prouide(re) pro expensis occurrentibus usq(ue) in uigintiq(ui)nq(ue) libr(as) denar(iorum). ——— ar Lxvi.
Qd nulla proposita absolutoria uel suspensionis alicuius malefitii co(m)missi in platea proponi possit. ——— ar Lxvii.
De modo sigillandi balistas et bombones comunis ar Lxviii
Qd tempore necessitatis fiant stecchata occurrentia pro tutela ciuitatis. ——— ar Lxviiii
Per quos stecchata debeant manuteneri et conseruari. ——— ar Lxx
De pena intrantium et de modo tenendo de balistis tempore nouitatis. — ar Lxxi
Qd nullus opponat contra predicta et infrascripta statuta nec contra buxulos officialium factos et fiendos. ——— ar Lxxii
Qd nullus possit cogi ad accomodandum lectos officialibus. ar Lxxiii
De salario cancellarii comunis. ar Lxxiiii
Qd merces scripturarum cancellarii soluant(ur) ut infra – 374
De salario massarii et eius notarii. ar Lxxv.
De salario custodis carcerum comunis. ar Lxxvi°.
Qd notarii exhendi de bussulo no(n) descripti in matricula soluant collegio notarie certas quantitates. ——— ar Lxxvii

Qd forenses habentes catastum comunis et bona
diuisa sunt teneantur diuidere catastum . ccLxxviij
Qd quando essent sex priores sufficiant quinque
in concordia et quando essent tantum quinque
sufficiant quatuor. ——— ccLxxviiij
Qd notarius catasti forensium non possit adca-
tastare aliquem forensem uel presbiterum
nisi receptis idoneis fideiussoribus . ccLxxx.
Qd quilibet comitatensis possit cogi ad sol-
uendum gabellas et alios prouentus comunis . ccLxxxj
Qd quilibet comitatensis teneatur apportare intro
ciuitatem asisij omne genus frumenti quod recolli-
geret ubicumque —— —— —— 382
Qd nullus ciuis siue comitatensis possit tenere ali-
quod genus animalium alicuius forensis —— 383
Qd nemini forensi liceat tenere animalia in co-
mitatu: pascuis pro iurisditione et territorio
dicte ciuitatis —— —— —— 384
Qd quicumque teneret animalia in territorio Ciuitatis
asisij non possit ea extrahere nec uendere: 385
Qd ciues assumpti ad Magistratum prioratus
debeant uti pallijs infrascriptis ——— 386
Qualis debeant esse Camerarij & homines
artium inluminaris ——— cccLxxxvij
Qd notarius camere apostolice teneatur in principio re-
giminis cuiuslibet potestatis et capitanei extrahere
in scriptis nomina et prenomina eius condannatorum cccLxxxviij
Qd liceat unicuique undecumque sit: condurere
ad ciuitatem Asisij suos suumque pannos —— cccLxxxviiij
Qd camerarius non debeat extorquere aliquos
introitus deputatos ——— cccLxxxx
Qd nullus ciuis audeat querere affidam in
plano ciuitatis asisij ——— cccLxxxxi
Qd bona comunis alicui concessa: non teneat nisi ser-
uata forma statutorum ——— cccLxxxxij
Qd ciues: incole: Habitantes: teneantur soluere
omnia debita contracta ut contrahenda cum pre-
dicto comune —— —— cccLxxxxiii
Qd nulla persona audeat arengare pro Cancel-
lario augumentis Salarium ——— cccLxxxxiiij
Bulla pij pape secundi ——— cccLxxxxv

7

Magnifice ciuitatis Asisij. Statutorum Liber primus
de regimine rei publice feliciter incipit ..

AD HONOREM:
Laudem: et reuerentiam omnipoten
tis dei: et Beatissime uirginis marie
angelorum/matris eius: Beatorumq
Rufini/Victorini/Francisci/et Clare
uirginis/et omnium Sanctorum/et sanc-
tarum dei: Ad honorem/et statum Sacro Sancte Romane eccle-
sie/et Sanctissimi in christo patris et Domini: dni Pauli diuina pro-
uidentia pape Sdi: Et ad honorem et Statum Rdi. In christo pa-
tris et dni: dni Michaelis Episcopi Terebnensis huius Inclite Ci-
uitatis dignissimi Gubernatoris. Et ad Statum pacificum et conseruationem
Communis et populi ciuitatis Asisij: et fortie et districtus prefate Incli
te ciuitatis.

Infrascripta sunt Statuta/et ordinamenta facta/decre
ta/et ordinata/composita/reuisa/et correcta/et in hoc
uolumine redacta/et compilata: Sub quibus Sta-
tutis/ordinamentis/et prouisionibus Ciuitas Asisij: eiusq
comitatus et districtus perpetuo regi et gubernari debent pro
conseruatione status pacifici dicte ciuitatis/ad hoc ut imposterum
omnis cesset materia litigiorum: et in ea pax/et iustitia per
seuerent prouisa correcta et in hoc primo uolumine sta-
tutorum redacta per Sapientes et discretos Viros Statutarios
infrascriptos ad hec specialiter auctoritatem habentes/a dicto
comuni Ciuitatis Asisij. Tempore. Rdi. In christo patris et dni
M. dei gratia Epi Terebnensis Asisij et c. dignissimi Guber
natoris. Et confirmata et approbata per Sanctissimum Dnum
nostrum Dnum Paulum PP. Secundum. Et scripta
per S. Jeronimum Johannis de Asisio notarium publicum
infrascriptum et per ipsum Jeronimum demum publicata
Sub anno dni Millesimo Quattringentesimo Sexagesimo Nono. 1469
Indictione Secunda Tempore dni Pauli PP. Sdi. Die

Tempore prioratus Nobilium
uirorum Galassi thome: francisci barnabei: maczichi fran
cischini: francisci corni: francisci rainaldi: Saluatoris nicho
lai: et francisci andree de Asisio Magnificorum dominorum P.
Nomina uero dictorum Statutariorum sunt hec videlicet.
Dnus Marzichus de mazichis Dns Anselonus de bonaquistis.
Ser Saluus francisci: et Ser Nicholaus S. Laurentij.

De elemosinis dandis Infrascriptis locis fratrum So
rorum et monasteriorum.

Scriptum est in lege: honora deum de tuis substan-
tijs. Et propter elemosinas eterni iudices placantur:
quoniam elemosina liberat animam a peccato et non
patitur ire eam in tenebras. Volentes itaque in omnibus per
agendis initium facere ad laudem et reuerentiam omni
potentis dei eiusque beatissime matris Virginis Marie: et
omnium Sanctorum et sanctarum eius/Beatorumque
Rufini Victorini francisci et Beate Clare uirginis pa
tronorum et defensorum huius incliti ciuitatis: Statuerunt
et ordinauerunt quod Massarius communis Asisij: qui pro tempore
fuerit teneatur/et debeat quolibet anno cum consilio do
minorum priorum populi ciuitatis predicte qui pro tempore
fuerint dare infrascriptas quantitates pecuniarum pro cera
emenda et danda Infrascriptis locis pijs et monasterijs:
modis/et conditionibus/et temporibus infrascriptis videlicet.

Ecclesie Sti Rufini In festo Sti Rufini libr decem den. — Libr x
Item In festo corporis christi pro tortitijs portandis per Ma-
gnificos dnos priores per honorandum corpus xpi libr decem den. Libr x
Loco conuentus Scti francisci In festo beati francisci libras
decem den. Libr x
Item In festo Stigmatum bti francisci libr decem den. Libr x
Loco dominarum Sancte Clare In festo Sancte clare
libr decem den. Libr x
Ecclesie Scte Marie episcopatus In festo Sancte Marie de
mense augusti libr decem den. Libr x
Ecclesie Sti petri In festo Scti Victorini libr decem den. Libr x
Loco Ste Catherine In festo Scte Catharine libr quinque den. Libr v
Loco Ste Crucis In festo Ste Crucis libr quinque den. Libr v
Que cera danda dictis locis detur per Massarium Camere
communis Asisij: qui massarius teneatur recipere quietationem
de dicta cera et pecunijs: et scribere in libro exituum dicti communis.

De duplerijs fiendis in festiuitatibus Scte Marie de augusto/
Sanctorum Rufini/Francisci/Victorini/et Sancte Clare Virginis.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod omnes et singule
artes Ciuitatis Asisij quelibet per se expensis hominum
cuiuslibet artis: Et quilibet Capubreuis ciuitatis et
quilibet baiulus cuiuslibet Balie comitatus Asisij pro honorandis
festiuitatibus infrascriptis teneantur et debeant fieri facere quo
libet anno In festo sancti Rufini de nouo unum torticium cere
ponderis quinque librarum et portare ad infrascriptas festiuitates:
Homines uero dictarum artium singulariter portare teneantur
et debeant unum torticium uel faculam accensam ad minus
ponderis unius libre. Et gradatim post torticium eorum artis
ad ecclesias infrascriptas secundum quod fuerit uocata per baiulum siue
preconem ciuitatis predicte Ante Magnificos dnos Priores qui
pro tempore fuerint: Et quod quilibet Camerarius dictarum artium
debeat habere ab eius arte et portare ad dicta luminaria. Vz
habere debeat in festo Sancti Rufini Camerarius qui pro tempore
fuerit unum torticium cere ponderis duarum librarum pena
quinque librarum den. pro quolibet ipsorum contrafaciente: et qualibet
uice. Et predicti dni potestas et Capitaneus qui pro tempore
fuerint faciant banniri per octo dies ante festum quarumlibet fe
stiuitatum infrascriptarum. Et de predictis possint inquirere
ex officio. Festiuitates Sunt hec videlicet.

Festum Sancti Rufini
Festum Sancte Clare
Festum Scte Marie de augusto Ad Stam Mariam maiorem.
Festum Stigmatum Sti francisci.
Festum Sancti francisci
Festum Sancti Victorini.

Et in qualibet dictarum festiuitatum teneatur et debeat
Massarius communis qui pro tempore fuerit fieri facere
et offerre de cera et pecunia dicti communis cum consilio do
minorum priorum qui pro tempore fuerint. Et quilibet ecclesi
arum supradictarum pro seruitio altaris quando eleuatur
corpus domini nostri Jesu christi duo torticia cere [illegible]

uiginti quinq(ue) libr(as) inter ambo cum bigurdis pictis ad arma comunis et populi Ciuitatis asisij. Et ire debeant hora uespertina de sero ordinate sicut i(n) statuto contine(tur). pena cuilibet contra facienti decem libr(arum) den(ariorum).

De pecunia danda fr(atri)b(us) beati francisci et beate marie angelo(rum) qu(ando) fieret capitulu(m) generale.

in ecclesia s(an)c(t)i Fran(cisci)

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) quandocunq(ue) in ciuitate asisij fieret Capitulum generale fratrum minorum ordinis S(an)c(t)i francisci. Massarius comunis qui pro tempore fuerit teneatur et debeat de bonis et (are) comunis p(re)dicti dare et solue(re) cu(m) apodissa d(omi)norum priorum absq(ue) aliqua alia sollemnitate et approbatione fienda dictis fratribus S(an)c(t)i francisci qualibet uice qua fieret Capitulu(m) supradictum quadraginta florenos auri. Qui quadraginta flor(eni) auri dent(ur) et (ex)pendantur p(er) duos priores populi dicti comunis q(ui) pro t(em)p(o)re fuerint. et Camerarium dicti co(mun)is in d(i)c(t)o capitulo et pro ip(s)o capitulo et fratribus ip(s)ius capituli. Et qua(n)do fieret capitulum g(e)n(er)ale In ecclesia S(an)c(t)e marie angelorum p(er) ip(s)os fratres minores et obseruantie Beati francisci teneat(ur) et debeat dictus massarius modo p(re)dicto dare et soluere dictis fratribus de pecunia et (are) dicti co(mun)is florenos decem den(ariorum). Et q(uod) predicti d(omi)ni priores qui apodissa(m) fieri fecerint et massarius qui ip(s)os soluerit ullo modo molestari inquietari et sindicari no(n) possint. et (etiam) eius computum admictatur auctoritate p(rese)ntis statuti.

Qualit(er) p(ro)cedat(ur) ad extractio(n)e(m) carcerato(rum).

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) omnes captiui et carcerati qui sunt co(n)de(m)pnati i(n) quinquaginta libras et a quinquaginta libris infra. et iacuerint in carceribus comunis asisij p(er) unum annu(m) uel plus occasione dicte condempnationis In die ueneris S(an)c(t)i quolibet anno relapsentur. Et Idem fiat de co(n)de(m)pnatis pro malefitio in uiginti libr(is) et a uiginti libris infra qui steterint detempti in carceribus p(er) sex menses ut ultra et offerantur altari S(an)c(t)i Rufini uel altari S(an)c(t)i francisci dummodo omnia ip(s)orum bona que ubique reperiret(ur) confiscentur et applicentur comuni asisij. et obligata applicata et confischata habeantur usq(ue) in dictam quantitatem. Et predicta uideantur et examinentur p(er) duos priores et totum illud quod declarabitur et deliberabitur p(er) duas partes dictorum priorum habeat roboris firmitatem. et in deliberatione due partes et una cum potestate uel capitaneo populi uisis co(n)de(m)pnationibus et examinato tempore quo iacuerint in carceribus. Et predicta examinatio et deliberatio scribatur p(er) notarium ca(n)cellarie et notarium potestatis ut capitanei p(o)p(u)li. Et quicunq(ue) fuerit extractus de dictis carceribus occasione dicte deliberationis et malicias postea co(m)miserit soluat triplum eius quantitatis q(uod) soluisset anteq(uam) esset extractus de dictis carceribus. Et dictum capitulum sit precisum et non possit tolli consilio uel arengo nisi fuerint tres partes in concordia. Et qui uenga(n)uerit ut proposuerit contra predicta. Soluat nomine pene massario comunis pro ipso comuni recipienti Viginti quinq(ue) libr(as) den(ariorum). et ip(s)am penam incurrat. Et q(uod) ille qui fuerit extractus de dictis carceribus mo(do) predicto scribat(ur) p(er) cancellarium dicti comunis i(n) quoda(m) libro p(er) se. Et idem fiat p(er) notarium d(omi)norum prio(rum) in libro suo. Et dictum beneficium no(n) possit alicui dari toto t(em)p(o)re uite sue nisi semel. Et predicta locum habeat in extractis et extraendis quoquo t(em)p(o)re et qui extracti fuerint. Et q(uod) nomina et (pre)nomina extractorum et extraendoru(m) de dictis carceribus scribantur et scribi debeant in Volumine statuti Ciuitatis Asisij. p(er) cancellarium dicti comunis. Et nisi nomina et (pre)nomina dicto(rum) extraendorum prius scripta fuerint in dicto statuto relapsari uel extrai de dictis carceribus no(n) possint. pen(a) potestati et capitaneo et ceteris officialibus si p(re)dicta no(n) s(er)uauerint Centum libr(arum) den(ariorum) que retineri debeant p(er) massariu(m) co(mun)is asisij infra duos menses. pena ip(s)i massario auferenda de suo salario Viginti quinq(ue) libr(arum) den(ariorum) si contra fecerit.

Q(uod) pot(est)as anteq(uam) recipiatur ad iuramentu(m) teneat(ur) relinquere unum palium ecc(lesi)e maiori.

.v.

Item pro honorando Beatissimo Rufino huius inclite ciuitatis p(ro)tectore. Statuerunt et ordinaueru(n)t q(uod) quilibet potestas ciuitatis asisij qui in futuru(m) ad ip(su)m officium potestarie uenerit adsumendum anteq(uam) recipiat(ur) et ad iuramentum admictatur teneat et debeat dimictere et relassare unum palium sirici cum suis armis ecclesie S(an)c(t)i Rufini de asisio ualoris et comunis extimatio(n)is sex flor(enorum) monete in huiusmodi ciuitate currente. Et q(uod) d(i)c(t)i d(omi)ni priores qui pro tempore fuerint no(n) recipiant uel admictant dictum talem potestate(m) nisi primo et ante omnia dimictat dictum paliu(m). seu Canonicos eiusdem ecclesie cautos fecerit. ad pena(m) Viginti quinq(ue) libr(arum) den(ariorum) de eoru(m) salario auferendo.

De Juramento d(omi)no(rum) pot(est)atis et capit(anei) et qualit(er) ip(s)um faciat.

.vi.

Iuramentum d(omi)ni potestatis et Capitanei populi ciuitatis asisij Statuerunt et ordinaueru(n)t q(uod) fiat et fieri debeat sub infrascripta forma. Ego qui sum potestas uel capitaneus futurus Ciuitatis asisij Iuro ante omnia ad Statutum ad S(an)c(t)a dei euangelia dare studium et operam efficacem q(uod) Ciuitas Asisij cum toto eius districtu et comitatu In fide et deuocione Sancte matris ecclesie et d(omi)ni Nostri p(a)p(e) et R(euerendissimi) d(omi)ni Gubernatoris perpetuo p(er)seuerabit. in contrarium nullatenus declinando. S(ed) potius eorum et comunis asisij rebellibus hostibus existam seuerus. Et q(uod) officium potestarie uel capitaneatus ciuitatis et comitatus asisij faciam bona fide et sine fraude. Vnicuiq(ue) p(er) me et meos officiales Iustitia(m) facie(n)do. et nemine(m) indebite aggrauando. Et maxime uiduas orfanos et pauperes in suis iuribus defendendo. Insup(er) defendam et manutenebo et conseruabo dictum comune et populum dicte ciuitatis in bono pacifico et tranquillo statu pro S(an)c(t)a Romana ecclesia sine aliqua lesione. Et maxime d(omi)nos priores populi ciuitatis asisii et eorum

de fidelitate s(er)uanda

q(uod) Vnicuiq(ue) Ius tribuet

De pace et tranquillitate

offitium et iurisdictionem quos quod et quam pro posse augebo defendam et conservabo nō ꝑmictens ipos ipsaz uel ipsum pati aliquod detrimentum. Et q. augebo pro posse honorem iurisdictioēz et libertatem ipsius comunis et populi. Et in omnibus iuribus defensabo Reservato honore et iurisdictione Ecclesie romane. Et oībus quibz

6 cumq; psonis de asisio uel forensibus a me iustitiam petentibus faciam secundum leges municipales Ciuitatis asisij.

Ius servādū a Pretore:

Et ubi lex municipalis deficeret servabo ius comune. Et ubi ius comune non esset procedam de similibus ad similia: Et servabo bonam et usitatam consuetudinē ciuitatis predicte: Et ꝑvis psonis ius sumarium faciam secundum bonam equitatem: Credentias mihi impositas et imponendas nō pandam seu manifestabo ī preiudicium dicti comunis. Et similiter p officiales et familiares meos observari faciam et eos iurare pdicta proprio iuramento. Et psonaliter stabo ad regimen supdictum toto tempore mei officij cum omnibus meis iudicibus socijs notarijs familiaribus et equis quos habere debeo et tenē ex forma statutoꝝ dicti comunis. De quibus mostras et requisitionē faciam et oīa que in dictis Statutis continentur. Et q. nichil a comuni predicto uel spetialibz psonis dicti comunis p me uel alium meo nomine aliquo colore quesito petam uel recipiam ultra meum salarium michi promissum et ordinatum. Item iuro q. nec ego nec meus iudex sive aliquis meus officialis occasione causarum comissariarum tam civilium q. criminalium uel que comicterentur: et de quibus p comissionem D. Gubernatoris uel p comissionē aliquam cognitionem habuero uel habuerint toto tpore mei regiminis aliquas sportulas uel salaria a litigantibus uel aliqua ipsarum partium publice uel occulte recipiam sive recipient ad penam Centum libr den. de meo salario auferendarum et applicandarum Camere apostolice que pena debeat retineri de meo salario per massarium dicti comunis. Et idem servari faciam p meos offitiales et familiares: et q. nullum exenium p me uel submissam psonam uel submictendam recipiam uel consentiam q. recipiatur modo aliquo uel ingenio ab aliqua psona dicte ciuitatis et comitatus uel districtus Clerico uel laico terrigena uel forense: nec ab aliqua psona michi deferente et mictente seu portante. Et quēlibet ipsoꝝ si fuerit de asisio uel comitatu in decem libr den. condēpnabo sine aliqua exceptione: et condēpnatoēm exigam pro comuni. Et nō ꝑmictam q. aliquis de mea familia p se uel submissam psonam faciat contra predicta. Et si p me et meos offitiales contrafieret soluam p qualibz uice vigintiqnq; libr den. Et omnes meos offitiales et familiares quos habeo iurare faciam infra tres dies postq. meum officium incepero. Et pdicta banniri faciam p totam ciuitatem pdictam. Item iuro q. in palatio comunis nec in aliquo loco in ciuitate uel burgis asisij nō comedam uel bibam cum aliqua psona dicte ciuitatis

Ultra salarium nil recipiēr offi:

De sportulis nō recipiendis nec muneribus

q. officiales cum p(er)sonis ciuitatis non comedant etc.

nec ꝑmictam q. aliquis de meis officialibus et familiaribus comedat aut bibat in ciuitate uel in burgis. Et si contra predicta facerem Soluam dicto comuni p quolibet et qualibet uice Centum Solid den. Et in dicta pena condempnabo omnes illos cum quibus officiales et familiares predicti comedent aut bibent: et illum ī cuius domo biberet aut comederet aliquis ex dictis meis officialibus et familiaribus simili pena puniam. Item iuro q. toto tempore mei regiminis et officij cum aliquo ciue uel comitatense Asisii nō ludam ad aliquem ludum in ciuitate uel comitatu asisij nec ꝑmictam q. mei officiales ludant: et si contrafecero uel aliquis meus officialis contrafecerit pro quolibet et qualibet uice in decem libr den. uolo condēpnari. Item iuro et ꝑmicto q. tpore mei regiminis nō ero ausus nec psumam aliquo colore quesito grauare: nec grauari facere aliquem comitatensē asisij ut deferat nec apportet paleas ligna fenum seu uinum granum uel aliquid aliud sine pretio ad penam Centum librarum den. pro quolibet et qualibet uice que pena debeat retineri p massarium dicti comunis de meo salario: Et q. sindici tempore cuiuslibet sindicatus dictorum potestatis et Capitanei ad penā vigintiqnq; libr den. de suo salario teneantur et debeāt mictere pro quolibet sindico cuiuslibet castri uel uille comitatus Asisij: et ab eis p iuramentum et p omnem aliam uiam q. melius poterint inquirere et explorare si aliquis de eorum uillis seu castris apportauerit dictis potestati uel capitaneo uel eorum officialibus aliquid de pdictis. et repertos culpabiles punire et cōdepnare ut supra dictum est. Et ad denunciandum quilibet admictatur: et teneatur nomen eius in credentia. Item iuro q. deposito meo officio reddam rationē de me et meis officialibus et familiaribus omnibus in Ciuitate Asisij coram Sindicis deputatis p comune asisij Secundum formam Statutoꝝ ciuitatis asisij Et soluere et satisfacere comuni et spetialibz psonis de omni eo et toto in quo fuero condēpnatus: uel aliquis de officialibus et familiaribus meis. Et a condēpnatione de me et officialibus et familiaribus meis facta nō appellare nec appellari faciam imo ex nūc ipi appellationi renuntio p pactum spetialiter. Et curabo oīo ne aliquis de meis officialibus appellet: et si fuerit appellatum ipam appellationem ratam non habebo: imo lata sententia soluam totum illud in quo ego mei q; officiales et familiares fuerimus condēpnati. Item iuro q. nullum tractatum habebo nec ꝑmictam q. fiet per me uel alium q. in pximo futuro tpre eligar ad aliquod officium ciuitatis asisij potestarie sive capitanarie: et hec inuiolabiliter observabo et a meis iudicibus ac ceteris officialibus faciam observari. Et si eligerer q. electio ex nūc sit irrita et pdam de meo Salario centum libr den. In quibus uolo p futuros sindicos condēpnari. Item iuro observare omnia et singula statuta in dicto uolumine inserta omnia et singulis separatim

De ludo officialibus prohybito

q. comitatensis nō cogantur portare offi. aliquid gratis

Ratio officiales ī sindicatu reddenda

q. a sententia sindicorum nō appellet

De alio officio nō tractando

De obs...

factas et faciendas que non sint in diminucione Juris
et Jurisdictionis priorum populi ciuitatis Asisii et Ro
a 6 mane ecclesie toto tempore mei regiminis. Et maxime
Statuta et ordinamenta loquentia contra rebelles ciuita
tis asisij et eorum bona. Et Statuta loquentia de bonis
moribus. et maxime loquentia in fauorem status et au
gumentum comunis et populi ciuitatis predicte. Item Juro
expellere hereticos et sodomitas et patarenos de ciuitate
et comitatu asisij siqui repperirentur et obseruare alias
constitutiones quas ex forma Juris teneor obseruare.
Voluerunt insuper Jusserunt q(uod) Notarius cancel
larie dicti comunis publice et alta uoce teneatur uinculo
sacramenti per ordinem de uerbo ad uerbum in platea dicti
comunis anteq(uam) dictus nouus potestas uel capitaneus de
scendat de equo legere dictum capitulum coram dicto
potestate uel capitaneo et suis officialibus et Juramentum
dictorum potestatis et capitanei et officialium scribere
in libris reformationum dicti comunis ad penam uiginti
quinque libr(arum) den(ariorum) auferendarum de salario dicti notarij. Et
teneantur dictum Juramentum dictus potestas et capi
taneus obseruare Remotis odio amore pretio et pre
cibus. et sine aliqua scropulositate.

De iuramento officialium dominorum potestatis et capitanei.

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) Judices socij
Notarij officiales et familiares dominorum potesta
tis et capitanei Vnusquisque ipsorum officium sibi
comissum in principio officij ipsorum: et cuiusque ipsorum
Jurent corporaliter ad Sancta dei euangelia tactis scriptu
ris in consilio secreto in omnibus et per omnia obseruare ut
in dicto iuramento dictorum dominorum potestatis et capi
tanei continetur. Et q(uod) non dabunt per se uel alium operam
in aliquo consilio comunis asisij q(uod) presens potestas siue
capitaneus nec aliquis ex eis eligatur ad aliquod officium.
Et si eligeretur aliquis ex se ipsis q(uod) non acceptabit. Et
nullum compromissum recipiet inter aliquos de ciuita
te uel comitatu asisij unde salarium recipiant. et si aliter
uel alio modo faceret non ualeat nec teneat ipso Jure. Et non
petere haberi nec habere super aliqua criminali causa con
silium. In ciuili autem sic si processerit de partium uoluntate.
Et tunc non habeant consilium cum aliquo Judice qui esset
de terra unde esset talis officialis uel aliquis officialium ipsorum.
Contrafaciens uero in decem libr(as) den(ariorum) debeat condempnari.
nisi de partium uoluntate processerit. Et omnia predicta
Jurent obseruare et in nullo contrafacere Sub pena predicta
prestiti Juramenti. et de his absolui non possit consilio uel
arenga. Voluerunt etiam et inhibuere q(uod) nullus de ciui
tate uel comitatu asisij uel forensis uel habitans ibidem
possit nec debeat quando potestas uel capitaneus uel eorum
officiales sederent ad Banchum stare intra Stangas tri
bunalium ubi Jura redduntur ad penam centum solidorum
den(ariorum) pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Et nullus
rector uel officialis possit alicui licentiam concedere pena
[illegible] libr(arum) [illegible] pro quolibet contrafaciente et
qualibet uice. Possint tamen dicti officiales introducere
omnes se excusantes a quacumque accusa et inquisitione. et
etiam omnes super articulis respondere uolentes. et omnes
testes qui deberent examinari: et examinarentur super quali
bet causa uel accusa. Et notarij banchatarum causarum ciuilium
durante eorum officio ad dictam penam non teneantur.
Et ad denuntiandum et accusandum quilibet admictatur
cum uno teste qui habeatur pro legitima probatione.
et medietas dicte pene sit comunis et accusatoris alia. Et
q(uod) nullus notarius de ciuitate uel comitatu asisij possit uel
debeat recipere uel habere aliquod officium comissionis in cu
ria potestatis uel capitanei nisi fuerit electus secundum formam
ordinamentorum collegij notarie pena uigintiquinque libr(arum)
den(ariorum) pro quolibet contrafaciente comuni applicand(arum). Et
nullus Judex alicui notario comictere debeat aliquid nisi
processerit de partium uoluntate. et de ipsa comissione aliquis
fuerit rogatus notarius. Declarantes dictum Juramentum esse
prestandum per ipsos officiales in conspectu Magnificorum
dominorum priorum qui pro tempore fuerint et Magnifici con
silij secreti dicte ciuitatis.

Q(uod) potestas et capitaneus teneat infrascriptos officiales et fami liares. et de salario ipsorum.

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) potestas et
capitaneus populi ciuitatis asisij debeat habere et te
nere illos officiales familiares et equos secundum or a 7
dinem et modum infrascriptum: videlicet unum collateralem
et Judicem pro quolibet unum Sotium Militem aptum et
expertum. unum notarium ad extraordinaria et unum
ad malleficia. et unum domicellum et familiares octo. et
duos equos extimatos pro quolibet ducatis decem auri ad
minus. Et ueniant dicti potestas et Capitaneus cum omnibus
supradictis officialibus familiaribus et equis per unam diem
ante principium eorum officij pro eorum officio exercendo. Et
habeant et habere debeant potestas et Capitaneus predicti pro
quolibet ipsorum et suorum Judicum Sotiorum notariorum et
totius familie et etiam equorum predictorum Salarium con
suetum pro toto tempore sex mensium. dummodo Camerarius
dicti comunis debeat apud se retinere tertiam partem
Salarij dicti domini potestatis uel capitanei pro Securitate et
satisfacione comunis et Spetialium personarum donec de dicto po
testate uel capitaneo et suis officialibus et familiaribus lata
fuerit Sententia absolutoria uel condempnatoria per eorum
Sindicos et ratiocinatores. Que quidem tertia pars salarij
supradicti si fuerit condempnatus aliquis ex predictis comuni
uel spetiali persone conuertatur in dictis condempnationibus.
dummodo comune preferatur omnibus alijs. Et teneantur et
debeant idem potestas et capitaneus in fine eorum officij
facere finem et refutationem massario comunis asisij de omni
eo et toto illo q(uod) comuni predicto uel spetialibus personis dicere seu
petere possent qualibet occasione. Et nichilominus durante
eorum officio particularem refutationem facere teneantur pro
rata Salarij quod recipient. Et q(uod) quilibet Judicum tam
potestatis q(uam) capitanei sit et esse debeat etatis uigintique

annorum ad minus. Et doctoratus in aliquo collegio per quinque annos ante quam admictatur in dicto officio exercendo. Et habeat bullam sive privilegium doctoratus quam presentare debeat coram dictis dominis prioribus et consilio. Et sint distantes a dicta civitate Asisii ad minus per viginti miliaria ad penam ducentarum librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et quilibet notarius ipsorum sit et esse debeat etatis ad minus viginti annorum. Et quod predicti potestas et capitaneus non debeant ducere aliquem iudicem ut officialem: qui fuerit iudex ut officialis in dicta civitate ante ipsorum officium incohatum infra quinquenium pena contrafacienti pro quolibet predictorum centum librarum denariorum: et teneatur eum removere sub dicta pena. Et quod omnes officiales et domicellos quos duxerit in principio eorum officij debeant tenere toto tempore eorum regiminis: et etiam sindicatus ipsorum: nec ipsos mutare seu alios in ipsorum loco substituere sub pena ducentarum librarum pro iudice et centum librarum pro quolibet socio et notario et vigintiquinque librarum pro quolibet domicello et familiare nisi in casu infirmitatis: ut alia iusta causa ut impedimento superveniente: In quibus casibus possit alium uel alios subrogare loco ipsorum sine aliqua pena infra quintam diem. Et quilibet predictorum potestatis et capitanei debeat in principio eorum regiminis dare in scriptis eorum officialium et familiarium nomina et pronomina et loca unde sunt dominis prioribus populi et cancellario comunis asisij: et etiam revisoribus deputandis per comune asisij ad eos revidendos. Et quod domini priores dicte civitatis habeant auctoritatem potestatem et baliam eligendi et nominandi Revisores officialium potestatis et capitanei et conestabilis famulorum forensium arbitrio priorum civitatis asisij pro tribus annis proxime venturis: et finito dicto tempore procedatur ad electionem aliorum officialium pro alijs tribus annis: et sic subcessive de tribus annis in tres annos procedatur. Et si contingeret alicui dictorum revisorum mori ut absentari a civitate asisij quod tunc domini priores loco talis mortui ut absentis possint alium eligere et subrogare. Qui revisores teneantur et debeant eorum officium exercere bona fide et sine fraude. Quas monstras predicti domini potestas et capitaneus faciant et facere teneantur et debeant duabus vicibus ad minus diversis edomadis quando fuerint requisiti per ipsos revisores ad penam et sub pena vigintiquinque librarum denariorum pro quolibet et qualibet vice qua neglexerit. In quibus per eorum sindicos tempore sindicatus eorum condapnentur. Que revisio fiat et fieri debeat in platea comunis publice et de die presentibus duobus testibus fidedignis. Et si potestas uel capitaneus dictam monstram recusaverint facere ad requisitionem dictorum revisorum proinde habeantur ac si familiares et officiales et equos non haberent. Et credatur dicto dictorum revisorum et ipsorum notarii si dicti rectores monstram predictam facere noluerint. Et quod pro quolibet iudice non assignato in dicta monstra socio et notario predicti rectores incurrat penam quinquaginta librarum denariorum. pro domicellis et alijs familiaribus et equo pro quolibet decem librarum denariorum. Et quod predicti potestas et capitaneus: et quilibet ipsorum teneatur relinquere Comuni asisij duos tombones sive targones valoris et extimationis duorum florenorum depictos ad arma ipsorum et comunis asisij eorum sumptibus et expensis: et duas balistas de azzario sive de osse cum duobus balderijs valoris et extimationis duorum florenorum auri: et duas schopiectas octonis valoris et extimationis duorum florenorum. Et non possint pro dictis targonibus et balistis et schopiectis dare extimationem aliqua de causa. Et si balistas et balderia et targones et schopiectas predictas dicti potestas uel capitaneus non dederit et assignaverit dictam extimationis comuni predicto quod massarius retineat et retinere debeat de suo salario florenos decem: pena ipso facto non servanti predicta vigintique librarum denariorum de suo salario auferenda. Que arma dicti potestas et capitaneus et quilibet ipsorum debeant et teneantur dare et assignare dominis prioribus et in consilio secreto infra mesem post introitum ipsorum: et cuiusque ipsorum officij sub pena et ad penam dictorum decem florenorum.

Quod fiat bussula sindicorum ad sindicandum dominos potestatem et capitaneum et alios officiales forenses ·viiij·

Item Statuerunt et ordinaverunt quod tempore imbussulationis fiende dominorum priorum et aliorum officialium civitatis asisij Imbussulentur Sindici ad ratiocinandum et sindicandum dominum potestatem et capitaneum civitatis asisij: et de dicto bussulo extrahantur eadem die depositionis officij dicti domini potestatis et capitanei qui pro tempore fuerint. Et procedere et investigare teneantur dicti sindici prout in statutis dicte civitatis de sindicatu domini potestatis et capitanei et aliorum officialium forensium continetur.

De sindicatu dominorum potestatis et capitanei x

Item Statuerunt et ordinaverunt quod domini potestas et capitaneus dicte civitatis: et ceteri officiales et familiares ipsorum et cuiusque ipsorum debeant Sindicari per Sindicos seu per ratiocinatores predicti comunis et populi civitatis asisij predicte eligendos et imbussulandos ut supra continetur. Qui Sindici ut ratiocinatores ipsos potestatem et capitaneum et ipsorum quemlibet et eorum et cuiusque ipsorum officiales et familiares debeant sindicare: et rationem de gestis et administratis ab eis et quolibet eorum exigere de eorum et cuiusque ipsorum officio infra octo dies post depositionem officij potestarie ut capitanarie. Et infra dictum tempus octo dierum ipsos absolvere ut condepnare hoc ordine servato. Quod Sindici et ratiocinatores ipsorum dominorum potestatis et capitanei prima die post depositionem officij ipsorum et cuiusque eorumdem debeant recipere promissionem et depositum ab aliquo hospitatore qui in depositum habeat equos et arnesia et alia bona dictorum potestatis et capitanei a predicto potestate et capitaneo cum iuramento [illegible] et familiaribus et officialibus ipsorum quod omnes toto tempore sui sindicatus [illegible] ipsorum officij administratione [illegible] de omnibus

Nota de sindicatu officialium ... ad cap. XXI

Ordo servandus in sindicatu potestatis

CONST. A. Potesta. ... Asisij

plenariam rationem tam de officio et administratione
officij cuiusq ipoz. q etiam de debitis contractis p ipos
uel aliquem ipoz. et cuiusq ipoz officiales et familiares.
Et etiam de omnibus malleficijs excessibus et delictis per
eos officiales et familiares ipoz. uel aliquem eorunde
tpore eorum regiminis comissis et ppetratis i ciuitate
uel comitatu Asisij. pro quibus ipsi domini et quilibet
ipoz si obnoxij reppueet integraliter teneant pecu
nialiter. Saluo q predicta non habeant locum in
illis officialibus et familiaribus qui representarentur
psonaliter usq ad Sententiam inclusiue quoties mandat
fuerit p Sindicos pdictos dno potestati uel capitaneo aut
eorum uel alteri ipoz procuratori. Vel detineret uel fide
iussores darent de parendo Sententie. Si uero aliquis offi
cialis uel familiaris alicuius pdictorum dnoz condepna
retur in psona et non esset in fortia comunis Asisij tene
atur talis potestas uel capitaneus cuius esset talis officialis
uel familiaris condepnatus i psona penam quinquagin
ta libr den soluere p dicto tali condepnato i psona. Ipsi
De bannimentis in scindicatu — uero Sindici predictorum dominorum uel alterius
eorum teneant et debeant prima die cuiuslibet scindi
catus banniri facere p ciuitatem Asisij in locis consuetis
q quilibet uolens petere aliquid ab ipis dnis uel aliquo
ipotum seu officialibus et familiaribus ipoz et cuiusq
iporum comparerat coram eis ad recipiendum Justitie
complementum. Et simile bannimentu fieri faciant
in sequenti die et idem tertia die et etiam quarta die.
Et in quolibet bannimento detur terminus unius diei
et non ultra. Et si aliquis infra terminu dictorum bam
mimenti [illegible] coram ipis sindicis uel ratiocinatoribus
comparuerit uolens aliquid petere a predictis uel alicuj
ipotum seu alicuius eorum officialibus et familiaribus
admictatur et audiatur omnio. dummodo suam uel suoz
Iniuriam prosequatur. Scilicet patris fratris carnalis
matris Sororis carnalis. filij ipius uel filie. Vxoris aui
uel auie. Et principalis psona etiam que diceret re
cepisse iniuriam uel iniustitiam. Voluerunt etiam et
Quod omnes de ciuitate uel comitatu Asisij [illegible] — firmauerunt q omnibus et singulis de ciuitate uel co
mitatu Asisij sit licitum contra dictos dnos et quelibet
eorum et cuiusq iporum officiales et familiares accusa
tionem denuntiatione siue petitionem porrigere de
furto falsitate inlicito lucro accepto. Reuenditione mallij
et etiam de omnibus et singulis malleficijs excessibus et
delictis p eos et officiales et familiares ipoz uel alicuius
eorudem dicto tpre eoz et cuiusq iporum regiminis
comissis et ppetratis In ciuitate et comitatu Asisij. In
alijs nc casibus. videlicet de neglectis obmissis et male
administratis et de omnibus alijs supradictis admictat
tantum Sindicus generalis comunis Asisij. Et quilibet
alius iniuriatus de ciuitate uel comitatu Asisij admictat
[illegible] Et q dicti Sindici generales nec [illegible] alius
i petitione generali [illegible] possit [illegible] nec mita [illegible]
[illegible] speciali psone. Et si quis contra fecerit talis
petitio generalis quantum ad factum specialis psone nul
latenus admictatur. ceteris alijs In dicta petitione porrec
ta contentis firmis et ratis manentibus prout Juris fuerit
examinandis. Et si infra dicta tpora bannimentoz Spe
cialis psona no compareret ad dicendum aliquid contra
predictos dnos uel aliquem iporum uel ipsoz officiales et familiares uel si compareret et pe
titione accusatione uel denuntiatione dedisset et i dicto tpe
de lesione et iure suo non docuerit. q ab inde i antea
Sententia scindicatus — talis psona no audiatur. Sed teneantur et debeant p
dictis sindici seu ratiocinatores pdictorum et cuiusq iporu
officialium tam sup libello generali Scindici comis et sup alijs
ad sniam pcedere. ita et taliter q saltem octaua die possit dicti
dni cum sua familia recedere si fuerint absoluti. dummo
satisfaciant officialibus iporum de salario inter eos conuento.
Qui quidem officiales sup petitione eoz salarij infra dic
tos octo dies et sep audiantur. Si uero fuerint condepnati
no possint nec debeant recedere de ciuitate Asisij nisi pri
mo et ante omia effectualiter soluerint comuni et speciali
bus psonis Secundu condepnatione et sententia ipoz Scin
dicorum. Imo possint et sit licitum ipis Scindicis ipos
dnos et eoz et cuiusq eoz officiales et familiares detineri
et custodiri facere prout eis uidebitur et placebit. Volue
runt etiam et firmauerunt q dicti officiales et familiares
iporum dominoz uel alicuius eoz si p se uel alium contra
illum uel illos cum quo uel quibus esset . . . causa coram
dictis Scindicis uel ratiocinatoribus opposuerint aliqua
exceptione magni piudicij donec sup ipsa exceptione fue
rit cognitum et pnuntiatum p iudicem competentem
talis dns uel officialis cum tota sua familia teneat stare
in dicta ciuitate Asisij nec de ea recedere nec Sntia
absolutoria p ipos fieri possit. Et meta huius tporis
Scindicatus non intelligatur cucurisse illi contra quem — Sindicis
oppositum fuisset de tali exceptione. Sed Sindici pcede
debeant finita causa exceptionis Si contra proponentem
in dicta et sup dicta exceptione pnuntiatum fuerit p tot
dies post elapsum terminum Scindicatus quot diebus cognitio
dicte exceptoi durabit no obstante termino supra assigna
to. Ad que omnia exequenda ad petitione dictoru ratio
cinatorum et Sindicoz quilibet officialis forensis comunis
pdicti teneatur eisdem Scindicis oportunu consiliu exhi
bere. Et q no fiant positiones sed tantum pbationes. Et
q nulla accusa denunciatio siue petitio postq fuerit
data possit extrahi uel eidem renunciari pena dece
libr den p quolibet extrahente uel renuntiante. Et nichil
ominus ipa talis renuntiatio no teneat. Et ipa renutia
tione non obstante Scindici possint et debeat pcedere
Sup quibus omnibus contra delinquentes i predictis
uel aliquo pdictorum possit inquiri no obstante ali
quo statuto qd in contrarium loqueretur. Et si fient
sup positionibus aliqua confessio no ualeat neq teneat
Et q petitiones et accusationes possint dari contra offi
Dubium qt in [illegible] — ciales de grauaminibus p eos factis no obstante q sup
ipis penderet appellatio siue alter recursus. Et dicti

Sindici teneantur et debeant sup dictis petitioibus et accusationibus procedere et justitiam ministrare. Et q dicti Sindici in dicto Sindicatu possint pcedere et de plano sumarie et sine strepitu et figura iudicij. Et si dicti Sindici p expediendo dicto Sindicatu petierint consultorem q p dnos priores adhibeatur et provideatur de consultore sumptibus et expensis dictoru dnor potestatis et capitanei quos tunc sindicari contingerit. Et hoc capitulum sit pcisum q tolli no possit csilio ut arenga. Voluerunt etiam et presenti lege firmaverunt ad obviandum enormitatibus nequitijs et fraud dictorum potestatis et capitanei et eorum officialium et aliorum quorucuq malignatiu ac sb sportularum colore sentencias ferunt venales et ad eor avaritiam reprimendam Q supradicti Sindici et Sindicatores idem arbitrium et facultate potestate et baliam habeant Sindicandi et ratiocinandi supra dictos dnos potestatem capitaneu et eor judices et officiales, juxta ordinem et modum pretaxatu de omibus et singulis p ipos vel aliquem ipor factis gestis et administratis tempore eorum officij i qbuscuq causis comissarijs et eis comissis et de quibus aliquam cognitionem habuerint et puniendi et sententiandi et de predictis dicti potestas et capitaneus et eor officiales rationem et administratione reddere teneantur. Et q no possint allegare q no sint subiecti jurisdictioni dictoru Sindicorum in causis comissarijs vel forum declinare ad penam centum florenor auri contrafacienti auferendorum et applicandor camere apostolice civitatis Asisij.

Ca Sci car su maria

Sci dicat et i cais comis

Q liceat Sindicis pcede p iqsitoe ex suo officio.

xi Item Statuerunt et ordinaverut q dicti Sindici possint et eis liceat pcede p modum inquisitionis ex eor officio contra et adversus omnes et singulos potestate et capitaneum officiales et familiares eorundem tempore Sindicatus ipsorum contra ipos et quelibz ipor pcede possint et condepnare vel absolvere put eis videbitur esse justum secundum formam juris et Statutorum et ordinamentorum comunis Asisij. a cuius codepnatione nullus appellas audiatur. Sed de facto talis condepnatio solvatur omio. Et quicqd factum fuerit p ipos Sindicos contra pdictos vel alterum pdictor civiliter vel criminaliter in procedendo vel condepnado psumat et sit legitime et de jure factum. no obstante q juris ordo seu substancialitas fuerit pretermissa et de nullitate pcessus seu ineptitudine libelli oppoi no possit si de malefitio cstet. et q in eodem libello possit proponi civiliter et criminaliter judicium.

a Snia Sci dicor no audir ap.

Q priores populi teneat favere Sindicis et eisdem sbvenire.

xij Item Statuerunt et ordinaverut q ad requisitionem pdictorum Sindicorum domini priores populi potestas et capitaneus qui p tpore fuerit pena centum libr den p quolibet ipor teneat et debeant ipis Sindicis favere et sibi subvenire de officialibz familiaribus et baiulis et alijs auxilijs consilijs et favoribus causa exequendi ex exercendi officium ipsorum bene et legaliter et utiliter put et sicut ipis Sindicis videbitur et placebit.

Q nullus bibat vel comedat cu familiaribz tepore eorum Sindicatus.

Item Statuerunt et ordinaverunt q nullus de Asisio audeat vel psumat bibere vel comedere cum dictis potestate vel capitaneo vel officialibz vel familiaribus eor seu aliquo ipor. nec ipos nec aliquem ipsorum sociare. nec patrocinium vel favorem prestare ad stangam et banchum juris. nec aliquod enseniu mictere eis vel alicui ipor ad penam decem librarum den. Et q nullus de civitate vel comitatu Asisij ubi dicti domini hospitarentur. vel alibi tempore Sindicatus bibat vel comedat cum eis vel aliquo predictor. Et nullus de Asisio vel comitatu Asisij possit convitare dicto tpre eos seu ipsorum officiales et familiares ad comedendu vel bibendum. vel eis enseniandum aut enseniare ad penam viginti quinq libr den. pro quolibet contrafaciente. Et de pdictis quilibet possit accusare vel denuntiare et habeat et lucretur medietatem dicti bani. Et supradicta pena decem librarum p supradictos Sindicos a contrafaciente auferat de facto et veniat in comuni. Et de predictis Sindici comunis qui pro tempore fuerint teneat et debeant facere inquisitione et punire et condepnare reptos culpabiles in pena predicta. xiij.

De sententijs Sindicor exetutioni mandandis.

Item Statuerunt et ordinaverut q potestas et capitaneus civitatis Asisij et quilibet ipsorum ac etiam supradicti Sindici teneantur et debeant Sentetias ipsorum Sindicor exequi et executioni mandare et penas impositas in ipis sententijs devenire faciat i comuni. xiiij. Et si potestas tempore Sindicatus sui fuerit codepnatus q potestas successor eius sb pena dupli teneatur dictam condepnatione exequi. Et si capitaneus dicto tpre fuerit codepnatus q capitaneus successor eius teneat et dictam condepnationem exequi sub dicta pena. Et ad hoc vel potestas et capitaneus no possint ignorantia de predictis pretende q Sindici pdicti teneant eos requirere ad dictas sententias audiend.

De sacramento Sindicor et eor notarij.

Item Statuerut et ordinaverut q ipi Sindici teneantur et debeant ea die qua publicati fuerit ad dictum officium exercendum jurare i manibz cancellarij coram dnis prioribus dictum eor officiu bene et legaliter exercere sm formam Statutor et ordinamentoru cois et populi civitatis Asisij et scare ordinamenta facta et executioni mandare ad penas qnquaginta libr den. xv.

Q notificet baiulis et hoibz villar tpre Sindicat Sindicor offi

Item Statuerunt et ordinaverut q dicti Sindici tempore Sindicatus dictorum dnor potestatis et capitanei et eor officialiu et familiaru et om xvi.

officialium forensium imediate post publicationē ipsorū
debeant et teneant nuntios et baiulos comunis transmic-
tere p comitatū asisij ad notificandum baiulis uillarum
massarijs et hominibus uillarum comitatus et districtus
asisij. Si aliquis uult petere ab officialibus an(te)dictis aliquid
q(uod) debeat infra terminū assignand(um) p ipos sindicos et corā
ipis comparere psonaliter ut legitime ad exponendū que-
rimoniam de grauaminibus sibi illatis p supradictos ul ali-
quem pdictorum. Et elapso termino assignato nullus ul-
terius audiatur. Et ipi syndici teneantur pcedē ad petitio-
nem pdictoꝝ contra pdictos officiales s(ecundu)m formam iuris
et statutorum comunis et populi ciuitatis asisij. Et q(uod) baiuli
uillarum cum massarijs suis coram dictis Sindicis debeāt
comparere ad docendum dicendum et ostendendū si dicti
baiuli ul homines eorum uillarum s(un)t grauati indebite p dic-
tos potestatem et capitaneum et eorum ul alterius eorū offi-
ciales et familiares. Et q(uod) de pdictis mictatur cuilibet baiulo
uillarum cedula in scriptis p Sindicos supradictos: ad quoꝝ
relationē dicti Sindici contra pdictos potestatem et capita-
neum et eorum officiales teneantur et debeāt inquirere et
procedere. Et pdictam notificationē dicti Sindici teneāt
facere prima die sindicatus dictorum dnoꝝ p sequēti die
post notificationem factam.

De scripturis fiendis fiendis p notarium scindicoꝝ.

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) notarius ipoꝝ
Sindicorum teneatur et debeat ad penam qnquagita
libr den. omēs et singulas scripturas sibi occurrētes
ponere ad quaternum ordinate. Et teneatur et debeat cui-
xvii. libet petenti et ad dictam penam dare omēm scripturā per
eum factam: et de qua fuerit rogatus ad petitionē cuiuslibet
petentis: et cuilibet petenti si sua intererit nisi contrariū
habuerit in mandatis a dnis prioribus populi ciuitatis
asisij tunc existentibus.

Q(uod) mictantur littere de absolutionibus. ut codm

Item Statuerūt et ordinauerūt q(uod) per dnos priores
populi comunis ciuitatis asisij cum sigillo comu-
nis Regiminibus consilio et comuni illius ciuita-
tis ul terre unde fuerint officiales forenses pdicti, littere co-
tinentes condēpnationes et absolu(tiones) pdictorum officialium et magnificorum
xviii. dnorum potestatis et capitanei: et eorum officialium: et
officialium forensium. Et semp condemnatoēs et absolutio-
nes omniū officialiū cois asisij scribantur p notariū dictoꝝ
Sindicorum: et ferantur in palatio Magnificorum dnoꝝ
priorum ppli ciuitatis asisij.

Q(uod) notarius extraordinariorum teneatur fieri facere
omnes operas fontium et pontium.

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) officialis extra-
ordinariorum comunis teneatur et debeat fieri fa-
cere omnia opa fontium pontium stratarū uiaꝝ
et omnes alias que p comune asisij extiterint deliberate. Et
xix. reparare et reparari facere omnia opera fontium aqueduc-
tuum uiarum stratarum pontium et aliorum operum dicti
comunis que p priores populi omnes in concordia seu p qnq(ue)
ex eis incipient ad penam et bannū p qualibet uice decem

libr den. Videlicet illa que debent fieri p adiacentes expensis
adiacentium: et illa que debent fieri expensis comunis fieri
facere expensis comunis. Et expredictis semp procedere debēt
secundum formam statutorum dicti comunis: cui officiali
omnes homines et psonę dictę ciuitatis et comitatus: et alij ha-
bitantes in dicta ciuitate et comitatu teneāt in dictis opibus
in oibus et p omīa obedire ad penam p quolibet nō obediēte
et qualibet uice usq(ue) in quantitatē Viginti sold. den. comu-
ni asisij applicand(am) sūmarie et de facto. Et dictus officialis ha-
beat et habere debeat quartam dictę pene de omi eo q(uod) cū
effectu puenire fecerit in comuni

Qualiter sindicentur dni priores et cancellari(us) cois ass.

Item Statuerunt et ordinauerūt q(uod) p aduocatum
comunis asisij debeant sindicari et ratiocinari dni
priores et notarij ipoꝝ de omibus et singulis gestis
obmissis comissis et neglectis p ipos ul aliquē ipoꝝ. Qui .XX°.
aduocatus et sindicus pdictus teneat et debeat deposito
officio dictorum dnoꝝ priorum et notarii ipoꝝ p publicū
pconem ciuitatis asisij in locis publicis et consuetis tribus
subbastationibus bāniri facere diuersis diebus: Q(uod) qcumq(ue)
uellet aliquid petere opponere ul contradicere ab aliquo
predictorum debeat debeat comparere coram dicto sindico
infra terminū bānimentorum predictorum ad petendum
dicendum et opponendū: ul contradicendum quicqd uolūt
ab eis et recipient Justicie complementū. Qui sindicus pos-
sit contra pdictos: ul aliquem ipōrum pcedere p modū accu-
sationis denunciationis ul inquisitois de omibus gestis
comissis neglectis et ppetratis p eos ul alterum eoꝝ preter
et contra formam statutorum et ordinē comunis asisij: et
tam de obmisis q(uam) de comissis p eos ul alterum ipoꝝ. Et
ipos absoluere uel codēpnare put de Jure requirit Justitia
mediante: quod tempus sindicatus pdictorū duret et
durare debeat p quinque dies et nō ultra. Infra qd tpus
dictus sindicus debeat pdictos absoluere ul condēpnare
sub pena et ad penam Viginti quinq(ue) librarum den. Et
uoluerunt et q(uod) Cancellarius comunis asisij finito ei(us) offi-
cio sindicetur: et sindicari debeat p dictum aduocatum
et sindicum de gestis factis obmissis et comissis durate
eius officio Justa modum et formā supra traditā i sindi-
catu pdictorum dnoꝝ prioꝝ. Et quilibet ad denuntiādū
et accusand(um) admictat(ur).

De sindicatu officialiū custodię et dānoꝝ dats cois asisij.

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) omnes et sin-
guli officiales custodię et damnoꝝ datorū ciuita-
tis asisij: qui pro tempore fuerint teneant(ur) et de-
beant deposito eorum officio stare et pmanē ad Sindicatū
et rationem reddē de gestis et factis et administratis i eoꝝ .XXI.
officio p quatuor dies: et Vltima die debeant absolui uel
condempnari p eorum sindicatores put Juris fuerit. Et
ad ipum sindicatū pcedatur p eoꝝ sindicos et Sindicato-
res sūmarie simpliciter et de plano put in Sindicatu po-
testatis extitit declaratū. Et eoꝝ sindici et Sindicato-
res eandem facultatem habeant put in dicto Statuto

continetur: dummodo dicti Sindicatores taliter se habeant in procedendo et dilationes dando quod infra dictum tempus sit per diffinitivam sententiam expeditum. Et quod ab eorumdem Sindicatorum sententia non possit aliqualiter appellari. Sed procedatur ad executionem iusta modum pretassatum in dicto Statuto De Sindicatu domini potestatis.

De pena officialis absentantis se sine licentia.

xxii. Ad hoc ut officiales civitatis Asisii forenses non habeant materiam ab officio civitatis Asisii discedendi: Statuerunt et ordinaverunt quod si aliquis potestas vel capitaneus vel alius officialis forensis dicti comunis se absentaverit a civitate et comitatu Asisii et extra civitatem vel comitatum Asisii pernoctaverit sine licentia consilii generalis populi pena centum librarum denariorum pro quolibet incurrat et qualibet vice et quolibet die. Salvo quando talis officialis iret in ambassiatam comunis Asisii et tunc de licentia dominorum priorum qui pro tempore fuerit.

Quod libri officialium ligentur et capitulentur.

2 de officio notarii potestatis

xxiii. Ne fraus et malicia in libris vel actis comunis civitatis predicte aliqua comictatur imposterum Statuerunt et ordinaverunt quod omnes et singuli libri comunis Asisii de bombicio dandi et assignandi tam officialibus forensibus potestatis quam capitanei ligari et capitulari et Stampari Stampa armis comunis Asisii in qualibet carta debeant expensis potestatis et capitanei. Et predicta fieri debeat et faciat camerarius expensis dictorum officialium. Et ipsos libros teneat assignare officialibus predictis et Inventarium penes se habere et tenere. Ita quod in reassignatione librorum sciri possit si sit eiusdem numeri et signi sicut in dicta assignatione et inventario continetur pena massario comunis non assignanti quaternos predictos sic ut predicitur capitulatos et ligatos vigintiquinque librarum denariorum de suo salario pro qualibet vice. Et officiali non acceptanti et in aliis quaternis scribenti et libros ipsos non Intitulanti Infra decem dies In principio sui regiminis vel officii vigintiquinque librarum denariorum de suo salario de quibus debeant per Sindicum specialiter Sindicari. B 2 Qui massarius una cum cancellario comunis Asisii teneat et debeat ire ad videndum libros dictorum officialium et cuiuslibet ipsorum et referre et assignare in publicam formam manu dicti cancellarii Sindico dicti comunis qui pro tempore fuerit utrum dictos libros invenerint intitulatos ut dictum est, ad penam predictam: cui scripture credatur et adhibeatur per dictum Sindicum plena fides. Et teneantur dicti notarii et debeant quilibet in officio sibi comisso ponere et scribere in quaternum predictis ordinatis infra quinque dies postquam eis vel alteri eorum date seu assignate fuerint omnes et singule scripture in eorum officiis occurrentes. Et in bachalario sive in quaterno vel mercenario nullam scripturam dimictat utilem pro comuni. Teneantur et et debeant in dictis libris ponere omnes et singulas denuntiationes et accusationes, inquisitiones et responsiones maleficiorum notarii tam potestatis quam capitanei: et etiam dicta testium et singulas scripturas quascumque eis vel alicui ipsorum in officio concurrentes. Et teneatur eorum officium quilibet notarius in officio sibi comisso facere et exercere bona fide et sine fraude.

De officio Notarii potestatis

Et notarii potestatis et capitanei accusationes maleficiorum et denunciationes recipere teneantur in scriptis nisi forte inquirerent de aliquo maleficio vel delicto de quo ipsi potestas et capitaneus vel eorum Iudices possent inquirere et procedere et alia utilia et opportuna facere pro comuni secundum formam Statutorum. Et quod notarii predicti vel aliquis ipsorum non possint ab aliquo de civitate vel comitatu Asisii vel aliunde pro scripturis per eos factis vel aliquem eorum faciendis in prima vel in secunda scriptura vel occasione ipsorum officiorum aliquid percipere vel habere: sed contenti esse debeant salario quod eis potestas vel capitaneus ordinabit et dabit. (q. Notarii officialium gratis scribant) Et quod dicti notarii dictorum officialium teneantur et debeant dare in publicam formam omnes et singulas scripturas necessarias vel utiles pro comuni ad eorum officium pertinentes ad requisitionem dominorum priorum sine aliquo salario vel mercede. (q. Notarii dent gratis scripturas pro comuni) Qui notarii potestatis et capitanei teneantur et debeant omnes accusationes Inquisitiones responsiones et defensiones cum petitionibus ipsorum scribere in quaterno seu libro et testes et dicta testium in causis maleficiorum. Dicta vero testium in maleficiis receptorum cuilibet volenti copiam restituat antequam potestas vel capitaneus vel Iudices eorum de ipso maleficio faciant condempnationem. Et possit accusationes Inquisitiones et acta quelibet per quemlibet notarium facere copiari dummodo dicti notarii qui copiaverint sint de Asisio et non aliunde. Recipiant notarii maleficiorum testes quos utraque pars producere voluerit tempore competenti omni fraude remota. Et potestas et capitaneus cogant notarios suos ad observationem omnium predictorum et Infrascriptorum. Et debeant dicti notarii scribere et de eis volenti et petenti copiam dare in publicam formam cum Intitulatione et permictere copiare. Et faciat infra secundam diem postquam fuerint requisiti pena vigintiquinque librarum denariorum contrafacienti. Et quicumque fraudem comiserit in suo officio solvat comuni Asisii centum librarum denariorum. In quibus dicti Sindici comunis qui pro tempore fuerit debeant delinquentem condempnare et condempnationem ab eo exigere pro comuni. Qui notarii nullam inquisitionem recipiant nisi eandem daret principalis persona vel eius procurator sive persona legitima secundum formam statutorum, quam inquisitionem dare non possint excepto in homicidio, ubi quilibet admictatur ad denunciandum. Et continue morari debeant dicti notarii ad banchas horis congruis et determinatis. Et nichil recipiant seu recipi faciant de scripturis. Item notarii dictorum potestatis et capitanei teneantur facere inquisitionem de omnibus maleficiis de quibus daretur eis vel alteri eorum denuntiatio in casibus permissis per formam statutorum, in aliis vero non. Et si potestas vel capitaneus vel dicti notarii essent in predictis vel aliquo predictorum negligentes perdant quilibet ipsorum de suo salario vigintiquinque librarum denariorum pro qualibet et qualibet vice. Et predicti domini potestas et capitaneus vel eorum Iudices et notarii

non possint recipere aliquam accusationē. uel denūtiationem nec excusationes nisi ad banchas publice. ubi ius redditur sb pena viginti quinque libr den p quolibet et qualiber uice. Et teneantur et debeant dicti dñi potestas et capitaneus restituere libros quindecim diebus ante fine eorum officij massario comunis asisij omnes libros ad penam viginti quinque flor auri. quam penam si contrafecerint Massarius comunis de salario talis Rectoris negligentis restituere debeat retinere. Et si aliquis de reuisoribus de bussulo extrahendis esset condēpnatus a decem libr sup p rectores quorum libros reuide deberet remictat i bussulo. et alius loco ipsius extrahatur de bussulo pdictorum Et q solutio salarij dictorum reuisorum fiat cū apodissa dñorum priorum. Voluerūt etiam et firmauerūt q si post assignationem ipsorum librorum factam p Camerariū comunis ipsius notarij comunis aliquis liber siue quaternus ex pdictis inueniretur desigillatus. siue excapitulatus. uel folium extractum psumatur in eo fraudem fuisse comissam. Item p dños priores populi et imbussulatores comunis asisij tempore noui bussali qui pro tēpore fuerint fiat quedam bussola i qua mictantur p ipos priores nomina viginti bonorū hominū. inter quos sint ad minus duodecim notarij boni et experti in arte notarie. reliqui nō boni litterati. qui teneantur scripturas et acta cuiuslibet dctorum dñorum examinare et uidere una cum Sindico cois asisij in absentia dictorum officialium post publicationem dictorum Sindicorum. et defectus quos inuenerint in ipis libris. uel aliquo ipsorum debeant notare et dicti Sindici sup ipis procedere et ipos punire et condēpnare. Et si dicti tres boni homines uel aliquis ipsorum i pdictis uel aliquo pdictorum fuerint negligentes puniantur in viginti quinque libr den p quolibet contrafaciente. Et ipa assignatione facta denouo officialibus dñorum scripturas eis uel alteri eorum occurrētes ponāt et scribāt in aliis libris denuo capitulatis. Quibus tribus uiris et cuilibet eorum massarius comunis soluere debeat sine aliquo missa quatraginta solid den pro quolibet eorum. Et ā non possit aliquis eligi de dictis tribus uiris q repiretur condēpnatus p aliquem officialem a decem libr sup cuius libri examinaret. Et semp libri cuiuslibet notarij ligēt separatim sub una cohopta. Ita q nō misceantur libri unius notarij cum libris alterius.

Q. potestas et capitaneus ciuitatis asisij nō petat arbitrium.

Item Statuerūt et ordinauerunt et inuiolabiliter obseruari uoluerūt q potestas et Capitaneus non possint nec debeant arbitriū petere nec aliud unde arbitrium resultaret sup aliqua re. siue emergenti negotio. et si contrafecerit. quilibet contrafaciens pdat de suo salario Centum libr den. Et siquis dederit uel concesserit puniatur eadem pena de suo proprio. quam penam si soluē nō poterit de ciuitate asisij ppetuo exbapniatur. Et qui consuleret teneat ad eandem penā eidem p comuni auferendam. quam si soluē nō poterit exbapniatur perpetuo de ciuitate et comitatu asisij. Et hoc capitulum sit precisum q tolli nō possit. Et q domini priores supradicti qui pro tpore fuerint ad penā centum librar den p quolibet ipsorum nō possint nec debeant pponere nec aliquam ppositam facere de aliquo arbitrio cocedēdo pdictis dñis potestati et capitaneo uel eorum aut alicui eorum officialibus aliquo mō uel causa.

XXIIII.

Q. quando tractaretur in aliquo consilio de facto alicuius officialis forensis potestas et capitaneus non intersint.

Item Statuerūt et ordinauerūt q si i aliquo consilio cois ppli ciuitatis asisij tractaretur de aliquo facto proprio dñorum potestatis uel capitanei. uel alicuius officialis ipsorum seu alterius eorum. uel officialis forensis. Q. in ipo consilio ipi dñi officiales nec aliquis ipsorum nec aliquis officialis possit ēē uel stare. Et idem dixerunt fore suandum quando tractaretur de facto alicuius specialis psone. que in dicto consilio adesse nō debeat. Et talis proposita que sic fieret proponatur et ppon debeat p priorem priorum populi ciuitatis asisij. Et si p aliquem pdictorum dñorum uel alterius eorum. uel alicuius ipsorum officialium uel famliarium uel forensis officialis sic et contra predicta uel aliquod pdictorum contra faciens puniatur in centum libr den comuni asisij applicand. et tantundē qui scripserit reformationē et propositam dicta forma nō seruata. Et quicūque consuleret uel diceret contra predicta uel aliqd predictorum Soluat nomine bapni viginti quinque libr den. Et de his tempore Sindicatus eorum quilibet possit eos denunciare et accusare. et habeat medietatem bapni. Et nichilominus q factum fuerit nō ualeat nec teneat sed ipo iure et auctoritate presentis statuti sit cassum et nullius ualoris atque momenti.

XXV.

De electione camerariorum artium ciuitatis asisij et eorum offi.

Item Statuerunt et ordinauerunt q artes ciuitatis predicte sint et esse debeant decem noue prout et sicut inferius describuntur. videlicet.

XXVI.

Merchatorum
Notariorum
Calçolariorum
Medicorum et Spetiariorum
Mercariorum
Lanariorum
Macellariorū
Tabernariorū
Magrorum lapidū
Magrorum lignaminis
Bambachariorum
Fabrorum
Bouariorum
Fornariorum
Mulariorum
Barberiorum
Sartorum
Uasariorum
Pieçicharolorū

Quatuor artium videlicet Notariorū Merchatorum. Calçolariorum Lanariorum et tabernariorum quelibet habeat et habere debeat duos Camerarios. Alie uero habeant et habere debeāt p qualibet ipsorum unum camerarium tantum singulis quatuor mensibus quorum camerariorū electio fiat et fieri debeat prout

inferius denotatur. Et quod quelibet ars habeat cam(erarium) in eo numero sicut supra continetur. Et quod nomina dictorum camerariorum sic eligendorum mictatur et ponantur in quadam capsa ponenda et conservanda in loco Sancte Clare secundum modum consuetum alias. Et quod quodlibet officium camerariatus duret quatuor mensibus. Et sic singulis quatuor mensibus procedatur ad extractionem dictorum camerariorum sex diebus ante inicium ipsorum officii. Et ante finem presentis bussole sive Sacchuli ipsorum camerariorum que duret usque ad complementum eius per unum mensem procedatur ad electionem camerariorum dictarum artium pro tribus annis secuturis hoc modo videlicet. Quod Camerarii artis merchatorum Notariorum Calzolariorum Lanariorum et tabernariorum apportet per qualibet dictarum artium viginti quatuor nomina hominum sue artis. Et camerarius cuiuslibet artis apportet nomina omnium sue artis coram dominis prioribus populi dicte civitatis. Et ipsis nominibus assignatis. Ipsi priores et Camerarii in officio existentes videlicet Camerarius cuiuslibet artis simul cum dictis prioribus eligant tot Camerarios quot sufficiant pro dicto tempore trium annorum de dictis sic consignatis. Qui camerarii sic eligendi sint amatores pacifici status civitatis Asisii. Et quilibet sit adcatastratus secundum formam Statutorum civitatis predicte. Et si contingerit aliquem de dictis camerariis trahendis de bussola sive sacchulo mortuum esse, absentem, vel exbannitum quod tunc domini Priores dicte civitatis omnes in concordia eligant camerarium loco talis sic de illa arte de qua fuerit talis mortuus absens vel exul: dummodo dictus absens expectetur per sex dies a die extractionis de bussulo sive sacchulo. Et elapsis dictis sex diebus dicti domini priores una cum dictis sex de arte predicta teneantur et debeant alium camerarium eligere infra quatuor dies, tam loco absentis quam etiam mortui vel exbanniti ad penam viginti quinque librarum denariorum pro quolibet ipsorum priorum auferendam de facto per dominum potestatem vel capitaneum dicte civitatis. Et nullus possit nisi in una arte tantum officium exercere. pena viginti quinque librarum denariorum pro quolibet contra facientem non obstante quod non exerceat artem. Et quod quelibet persona civitatis Asisii que esset scripta in duabus artibus teneatur et debeat ad penam quinquaginta librarum denariorum infra quindecim dies post publicationem presentium Statutorum se facere elevari de una dictarum artium: et remaneat Scriptus in ea arte in qua plurimum exerceret. Et si esset scriptus in una arte tantum et aliam artem exerceret per maiori parte anni tunc debeat se facere elevari infra dictum tempus de illa arte et poni in illa arte quam magis exerceret. Et in illa in qua remaneret descriptus debeat contribuere in honoribus et honeribus prout alii homines dicte artis. Et quod potestas vel capitaneus populi qui per tempore fuerit teneat de predictis inquirere, et repertos culpabiles condempnare et punire in penis predictis. Et quod camerarius illius artis de qua faciet se cassari teneatur et debeat ad dictam penam ad requisitionem dicti talis ipsum cassari facere de dicta arte. Et nullus possit esse camerarius nisi sit civis et etatis adminus viginti annorum: et sit allibratus in catasto communis Asisii per ultima reductione sui catasti saltem in decem libras denariorum. Et quotienscumque contingerit ut necesse fuerit dictum consilium camerariorum cohadunari: et aliquid in dicto consilio proponi et reformari sufficiant numero quindecim ex dictis camerariis ad reformandum quicquid propositum fuerit in consilio predicto. Et quod obtentum fuerit per duas partes existentium valeat et teneat ac si factum esset per omnes camerarios supradictos. Quod consilium debeat cohadunari solummodo in palacio domini capitanei populi: et in dicto consilio per dictum dominum potestatem vel capitaneum vel eius vicarium qui sit Judex, proponi et ibidem reformari statuto aliquo in contrarium non obstante.

De consilio consiliariorum et ipsorum officio et qui sint et quod vocetur consilium generale et populi.

B 5.

xxvii.

Item Statuerunt et ordinaverunt quod per dominos priores populi civitatis Asisii eligatur et fiat quoddam consilium Spectabilium civium civitatis predicte qui sint in numero, ut infra patebit: quod vocetur Consilium generale et populi communis Asisii quod quidem consilium cohadunari debeat in palatio habitationis solite Magnificorum dominorum priorum populi dicte civitatis. Et sufficiant quinquaginta consiliarii de dicto numero presentes in dicto consilio. In quo proponatur per dominos priores populi dicte civitatis qui pro tempore fuerint quelibet proposita deliberanda per dominos priores primo una cum consilio secreto dicte civitatis. Quod quidem consilium habeat auctoritatem potestatem et baliam tollendi cassandi et suspendendi Statuta condempnationes et processus, et omnia alia faciendi que ad ipsum consilium remissa fuerint per deliberationem dominorum priorum, et consilium secretum dicte civitatis. Dummodo nullus possit eligi vel esse de dicto consilio nisi sit etatis adminus viginti annorum. Et quod quilibet consiliarius consilii generalis populi Ad laudem et reverentiam dicti patris nostri Beati Francisci habeat et habere debeat annuatim durante eius officio in festo Stigmatum Beati Francisci a Camerario civitatis predicte de avere ipsius communis donari faculam cere ponderis unius libre pro quolibet: dummodo nullus consiliarius possit habere nisi unam faculam tantum. Et quilibet ex consiliariis predictis teneatur acensam faculam predicta associare dominos priores ad dictam ecclesiam beati francisci quando fiunt luminaria ad penam decem soldorum per quolibet de facto auferendam. Et etiam teneantur associare simili modo Corpus Christi tempore sue festivitatis.

[Margin: De numero consilii Generalis ad minus 50 — Proponendum in consilio generali deliberanda prius in secreto et de potestate consilii — Consiliarius maior an. 20 — Consiliarii faculam habeant diebus hic notatis]

in tempore s[illegible] descripti

Nomina consiliariorum populi dicte civitatis sunt hec.

Nota doc. ... da... et ... ... co... ... Commun... ... minus ... Assisii

Dominus Senensis de Bon[illegible]
Dominus [illegible] de [illegible]
Dominus S[illegible] de [illegible]
Magister Manolus Baptiste [illegible]
Dominus [illegible] de [illegible]
Dominus petrus de [illegible]
Domes Guido de [illegible]
[illegible] de Nepis
[illegible] de fluminibus
[illegible] Johannes de Nepis
Dominus Nicholaus Ser antonij
Andreas filippi
Rainaldus [illegible]
Macteus Ser mactei
Angelus Gabrielis
[illegible] Evangeliste
[illegible] [illegible]
[illegible] Andree
Ser Nicholaus Ser laurentij
Petrus paulus campe
Franciscus Soldani
[illegible] filippi
[illegible] franciscus dni Jacobi
[illegible] Ser [illegible]
[illegible] pauloci
Ser Salues francisci
Franciscus Ser mariani
Jeronimus Bartholomei
Jacobus martorelli
Christofolus [illegible]
Jacobus Ser [illegible]
Ser Montanus Ser baptiste
Lippus [illegible]
Christoforus Ser mactei
[illegible] Casparis [illegible]
Ser Antonius Rufini
[illegible] lodouici
[illegible] dni jacobi
[illegible] pauli
[illegible] Jacobi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Antonius [illegible]
Johannes andree [illegible]
Galassius [illegible]
Franciscus Ser antonij
[illegible]
Johannes [illegible]
[illegible] Gaspari
[illegible]
[illegible]
[illegible] jacobi [illegible]
Dominus Lodouicus Confidatus

Jacobus cichi siluestri
Jacobus pauloci
Marchus cechantis
Poltus Ser francisci
Petruspaulus Ser angelini
Iannes ciminelli
Antonius prioris
Cichus archangeli
Saluator nicholai brette
Franciscus archangeli
Angelus tarsie
Franciscus barnabei
Laurentius ceresie
Galassus lippetti
Alougius poiani.

.xxviii°. Quilibet de ciuitate uel comitatu asisij liceat accusare potestatem et capitaneum et ipsorum officiales et alios officiales forenses coram sindicis.

Pone statut. hoc .3. post Rub. x.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod tempore Sindicatus dni potestatis et capitanei populi quilibet de ciuitate et comitatu asisij possit accusare et denunciare coram Sindicis comunis asisij supradictos dnos potestatem et capitaneum populi et ipsorum officiales et familiares et alios officiales forenses et quelibet ipsorum et quemlibet alium officialem forensem comunis de negleetis et obmissis gestis et administratis dolo culpa et fraude et generaliter de omnibus que agerent siue facerent uel pretermicterent contra ultra uel preter aliquod Statutum uel reformationem dicti comunis asisij tempore eorum uel alicuius eorum officij et habeatur pro legitimo accusatore et denuntiatore ac si suam uel suorum Iniuriam prosequeretur. Et si non probauerint ipsum accusatorem condempnetur in uiginti solid. den.

.xxix°. Quod partita in consilijs mictatur ad lupinos. de ordine

Item Statuerunt et ordinauerunt et hac presenti lege imposterum ualitura firmauerunt quod omnes et singule proposite et deliberationes fiende et que fieri contingerit imposterum in ciuitate asisij per offitium dnorum priorum populi dicte ciuitatis et que micterent et proponerentur in consilijs et remissionibus sub quibuscumque uerbis quacumque forma et tenore fiat et mictatur partitum ad lupinos albos et nigros. Et lupinus albus intelligatur del sic niger del non. et illa partita que obtinebunt ad lupinos predictos que non sint contra formam Statutorum et ordinamentorum obtineri debeant per duas partes astantium et firmitatem habeant. Et quod lupini predicti recolligant per aliquem ex nuntiatoribus comunis asisij uel familiaribus dnorum priorum. Et fiant partita sic vz. Quicumque uult ut proponitur est consilium restituat lupinum album. Et quicumque non uult restituat lupinum nigrum. Et illa partita que obtinebunt ualeat ut superius dictum est. Et siquis tubator uel familiaris commicteret fraudem condempnetur pro quolibet et qualibet uice in dece libr. den. Et si aliquis ex consilierijs fraudem commiserit puniatur simili pena. Si uero erore

valet quod firmitatem habeat ... duas partes astantium ... ... .3. Rub. ... ...

et non fraude consignauerit et restituerit ultra q(uam) unu(m) lupinum puniatur su(m)marie et de facto p(er) dominum potestatem ut capitaneum populi in uiginti sold. den. considerata persona committente. Et nullus audeat ut p(re)sumat ad unum partitum dare et consignare tubatori, uel alteri recolligenti nisi unum lupinum tantum nigrum ut album, ut sibi placuerit: pena decem libr. den. si fraudulenter. uel uiginti sold. den. si p(er) errorem p(re)dicta commiserit. Et p(re)dicti lupini computentur et numerentur p(er) cancellariu(m) communis. uel eius locutenente(m) in quodam bacili de octone. Et q(uod) nemo ad penam quinquaginta sold. den. debeat dare et consignare tubatori, ut alicui qui lupinos recolligerit palam: Sed secrete. Ita q(uod) a nemine uideri possit. Et pena colligenti palam lupinos quatraginta sold. den. predictis de facto auferend. p(er) officiales communis. Et q(uod) quelibet partitu(m) cuilibet proposite mictende in aliquo consilio dicte ciuitatis debeat micte(re) p(er) se et sepatim. Et si secus fieret no(n) ualeat nec teneat(ur) q(uo)d factum fuerit.

Q(uod) consiliarij dicti consilij g(e)n(er)alis et populi debeant ire ad consilia.

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) consiliarij predicti teneantur et debeant cum fuerint uocati p(er) sonum campane ut cum tuba ut p(er) baiulum communis ire ad consilium: et qui contrafecerit soluat
xx° pro qualibet uice decem sold. denar. Et de consilio no(n) discedere sine licentia d(omi)no(rum) priorum et potestatis ut capitanei populi siu Judicis. Et siquis contra fecerit pena(m) decem sold. den. incurrat. Et predicti d(omi)n(u)s potestas et capitaneus dictam penam teneantur p(ro) comuni auferre. et auferri facere de facto que pena ponatur et mictatur in cippum communis palacij prefatorum d(omi)no(rum) Priorum.

Q(uod) plures non sint nisi quatuor arengatores.

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) in consilio generali et populi communis asisij no(n) sint plures q(uam) quatuor arengatores ad consulendum sup(er) proposita facta uel lecta in consilio p(re)dicto nisi negotij qualitas requireret sine licentia pot(estat)is et capitanei seu priorum sub pena decem sold. den. Et si dictum alicuius ex consultoribus admicteretur possint ipsi priores gradatim mictere ad par-
xxi° titum dictum Secundi tertij et quarti consultoris, p(ro)ut eis uidebitur et placebit. Et teneatur primo consultor dicere. Ad honorem dei et d(omi)ni nostri pp. et ecclesie Romane pena uiginti sold. den. auferend. p(er) potestate(m) ut capitaneum et eor(um) familias de facto. Et idem modus seruet(ur) in omnibus aliis consiliis ... debeat iurare in arengheria ... se dicturu(m) p(ro)posse melius p(ro) co(mmun)i. Et ... potestas ... ut alius qui ... debeat ... pena dece(m) libr. den.

Q(uod) quando tractaretur de facto alicuius p(er)sone q(uod) aliqua(m) spetiale(m) personam possit consuli p(er) potest(ate)s uel capitaneu(m).

Item Statuerunt et ord... quandocumq(ue) in consilio predicto ... de facto alicuius
xxij° p(ro) comune asisij contra al... spetialem p(er)sona(m) districtualem asisij uel aliunde q(ui) esset in preiudicium co(mmun)is asisij de eo q(uo)d primo ... euitandas ... uideret in consilio consulere. Et potestas ut capitaneus qui p(ro) tempore fuerint teneantur et debeant primo habita deliberatione d(omi)no(rum) priorum consulere sup(er) dictis propositis ad ... uidentur consulendu(m) de uoluntate prio(rum) et aliter ... uidebitur melius pro comuni. Et q(uod) possint precipe(re) consiliariis q(uod) partitum ipsius debeat obtineri. Et ipsi consiliarij in predictis dictis d(omi)nis potestati et capitaneo uel alteri ipso(rum) teneant(ur) obedire. Et dicti d(omi)ni potestas et capitaneus predicta teneant(ur) exeq(ui) pena Centum libr. den. de eo(rum) salario. In quibus p(er) eorum futuros Sindicos debeat(ur) co(n)depnari.

Q(uod) q(uan)n consiliarij irent ad brisulos seu scruptinia pot(estas) uel capit(aneu)s no(n) p(er)mictat aliquem ingredi palatium.

Quandocumq(ue) consiliarij consilij generalis et p(o)p(u)li irent ad brisilos siue scruptinium: Statuerunt et ordinauerunt q(uod) potestas uel capitaneus p(o)p(u)li
nec aliquis eorum p(er)mictat nec p(er)mictere debeat aliquem seu aliquos intrare palatium, ubi fieret consiliu(m), donec dictu(m) scruptinium fuerit completu(m): uel omnes consiliarij ueri in ipso consilio existentes fuerint ad brisilos ut scruptinium. Et siqui p(re)dictorum d(omi)no(rum) fuerint negligentes in p(re)dictis in uigintiquinq(ue) libr. den. debeat condepnari p(er) eo(rum) sindicos t(em)p(o)re eo(rum) sindicatus. xxxij°

f. B. Q(uod) nulla concessio neq(ue) cessio fiat de pecunia ut rebus co(mmun)is: nec represalie concedant(ur) alicui, nisi ... xxxiii

Nullus de ciuitate asisij possit nec debeat ad aliquod officium ciuitatis predicte: ut comitatus eiusdem eligi unde salarium perciperet a comune: nisi ante electionem seu electiones certum Salarium
sibi statuatur pena et banno quinquaginta libr. den. xxxiiij
Et electio ipsa non teneat nec possit inde aliquod salariu(m) p(er)cipere. Et si post ordinationem Salarij adderet no(n) ualeat nec teneat. Et ad obs(er)uatione(m) o(mn)ium p(re)dicto(rum) potestas ut capitaneus qui nu(n)c est et pro tempore fuerit singulis sex mensibus debeat notificare prioribus populi ciuitatis asisij q(uod) obseruent p(re)dicta.

A / Q(uod) nullus eligat(ur) ad aliq(uo)d officiu(m) nisi certu(m) salariu(m) sibi statuat(ur).

A... d(omi)norum ... comunis asisij Statuerunt et ordinauerunt q(uod) concessio neq(ue) cessio fiat de pecunia ut rebus comunis ... persone uel personis aliquibus loco
uel ... xxxv°
den. nec aliquis condepnatio de aliquo ... ni ut ... de aliquo ... possit remitti in totum uel in partem suspendere uel ad tepus prorogare nec Statutum Suspendere p(er) consilium communis et populi: uel arengam ut aliquod officium potestarie ut capitanarie ut notariatus. ut aliquod aliud officium quorum electio micteretur ab aliquo comuni comuni asisij dari no(n) possit uel comicti. nec represalie ... alicui p(er)sone p(ro) comune asisij ... exercitium ... possit nec fieri ... deliberatu(m) fuerit

et reformatiam quodlibet pdictorum in generali consilio
p quinquaginta ueros consiliarios de dicto consilio in quo
adesse debeant. Et nomina eorum tunc apparent et scribat
i reformatione facta. et debeat p tres partes obtineri.

De electione aduocati et sindici comunis.

Item Statuerunt et ordinauerunt q Sindici et
Aduocati comunis assisij et alij officiales dicti co-
munis Jmbussulentur et ponantur in pisside in-
sta et secundum modum de Jmbussulatione et forma dic-
torum Statutorum traditum et ordinatum. Et q officiu
aduocati et Sindici comunis duret et durare debeat
.xxxvi. sex mensibz. Et sic successiue de dicto bussulo extrahant
de sex mensibus in sex menses. Et habeant et habere de-
beant dicti aduocatus et sindicus p quolibet semestri li-
bras uigintiquinque den. Juxta tenorem bulle apostolice.
Jdest Aduocatus habere debeat libr quindecim den. et
Sindicus libr decem. Et q dicti aduocatus et Sindicus
durante eorum officio teneant et debeant defende omnes
lites et causas et Jura comunis recupare ac et recuprata manu
tenere. Locationes uenditiones et alienationes de bonis co-
munis dictus Sindicus facere teneatur et nullus alius. Et
si secus fieret no ualeat. Et pmissiones de conseruando ali-
quem indepnem si deliberatum fuerit p comune assisij et
omnia et singula face et exercere legaliter et bona fide
sine fraude que spectaret ad dictum comune assisij intus
ciuitatem et extra nisi esset alter Specialis Sindicus aliqd
ad aliquod negotium comunis assisij constitutus. Qui
Sindicus sit et ee debeat notarius matriculatus et de-
scriptus i matricula et consortio notariorum dicte ciuita
tis. Et quotienscumque dictus sindicus iret seu mitti con
tingeret p comune assisij extra dictam ciuitate ul eius co-
mitatum p negotijs factis et occurrentijs dicti comunis
habeat et habere debeat illud Salarium qd daretur
alicui nuntio ul ambassiatori seu dare consueuerit
dicto nuntio ul ambassiatori p dictum comune. Et si de-
fectu et culpa aut negligentia dictorum aduocati et
sindici aliqua questio pderetur sive dictum comune
dapnum aliquod substinuerit q totum illud dapnu
quod substinuerit dictus aduocatus et Sindicus
resarcire teneat et debeat dicto com de suo proprio.

Q potest et capits teneantur bani face contenta i cap.

Item Statuerunt et ordinauerunt Q potestas
et Capitaneus qui pro tempore erunt et nunc sunt
teneantur uinculo Sacramenti. Et ad penam
quinquaginta libr den p quolibet prima die introitus
.xxxvii. eorum regiminis facere bampniri in locis consuetis alta
uoce sono tube pmisso q nulla psona cuiuscumque conditionis
existat audeat ul psumat cum aliquo ipsorum dnorum
potestatis ul capitanei ul cum aliquo eorum officiale qui
ad Sindicatum moraretur tpre sindicatus ipsorum come
dere pena decem libr den. Et nichilominus teneat
inquirere pdicti dni potestas et capitaneus noui contra
predictos delinquentes non obstante aliquo capitulo sta
tuti quod in contrarium loqueretur. Saluo q pdicta lo
cum no habeant i bannitoribus comunis quibus liceat
comede et bibere cum ipsis dnis potestati et capitaneo.
et eorum officialibus et familia. Et cuilibet sit licitum
accusare et denuciare contrafacientes et tacite et cedula
i ceppo mictere cum subscriptione testium absque nomine
denuntiatoris.

De sindico eligendo sup bonis rocche paide et actati-
one ipsius.

Item Statuerunt et ordinauerunt q eligatur et
eligi debeat p comune assisij unus Sindicus
ad reinueniendu manutenendu et gubnadu
res et bona Rocche payde empta a dno Egidio p dictu .xxx[illegible]
comune. et ad dandum et locandum terras ipsius ad la-
boritium. et ad denutiandu omnes et singulos dapnum
dantes in ipsis possessionibz. Et alia circa pdicta facienda
que fuerint opportuna. Voluerunt insup et mandauerunt
q domus et turris dicte rocche aptentur et recupentur
expensis dicti comunis. Et q tecta domorum dicte Rocche
debeant uoltari et ad uoltas aptari et reparari. Et p acta-
tione et reparatione predicti dni priores populi dicti co-
munis qui p tempore erunt habeant auctoritate arbitriu
et bailiam expendendi de bonis et auere comunis illa qua-
ntitatem pecunie que eis uidebitur et placebit. Et pdicta
teneantur dicti priores fieri facere. et executioni mada
re uinculo iuramenti. Et q ille qui a comuni habuerit
custodiam dicte rocche et domorum ipsius teneatur et debe
at pstare Jdoneos fideiussores de reassignando dicto com
dictas Rroccham et domos sub pena decem libr den. et
massaritias quaslibet in eis existentes que pdicto co-
mune eidem extiterint assignate. Et inuentariu de
rebus omnibus in dicta roccha. Et de omnibus iue
tis et quas inuenerit in eisdem facere. Et si dictus talis
qui dictam Roccham ad custodiam habuerit fuerit
in pdictis uel aliquo pdictorum negligens ul remissus
penam centum libr den comuni assisij applicand.

De electione et offitio regulatorum comunis

Item Statuerunt et ordinauerunt q officium Re-
gulatorum et conseruatorum iurium et
[illegible] comunis assisij sit et esse debeat numero
quatuor ciuium. et unius notarij p eos eligendi quorum .xx[illegible]
officium duret quatuor mens. Et singulo quatrime
stri extrahantur ex pisside put hactenus extitit cosue-
tum facere in alijs officijs cois pdicti eligendis. Et ha-
beant et habere debeat p eorum salario et prouisione
dicto tempore inter omnes florenos octo ad ratione
quatraginta bol pro quolibet flor. de eo quod effectu
puenire fecerint i comuni. Et quicumque fuerit
electus ad dictum officium teneatur et debeat ipsum
officium exercere sub pena centum libr den applicad
camere comunis pdicti que pena exigatur et exigi
debeat p officiales comunis assisij de facto et p eorum

executione habeant duos solidos pro qualibet libra. Et si
casu euenerit quod in extractione dictorum officialium uel
postea aliquis dictorum officialium per absentiam uel per morte
uacaret quod domini priores et consilium secretum pro tempore
existentes habeant arbitrium et potestatem et teneantur
imediate eligere alium ciuem in locum uacantis. Et quod
dictis regulatoribus in principio eorum officij legatur per
cancellarium comunis asisij infrascriptum Statutum ut non
possint in aliquo ipsorum pretendere ignorantiam et iurare
debeant in manibus cancellarij coram dominis prioribus pro
tempore existentibus de dicto officio bene et fideliter exercen-
do et infrascripta pro posse obseruando et obseruari faciendo
remotis ab eis odio amore timore, prece, pretio et omni alia hu-
mana gratia. Teneantur Insuper dicti regulatores et
debeant obseruare et obseruari facere omnia Statuta re-
formationes factas et fiendas leges indulta priuilegia
capitula et omnia Iura et immunitates concessas et conce-
dendas dicte comunitati que omnia predicta ad eorum noti-
tiam peruenissent uel per consilium et colloquium aut per que-
cumque uel per tamburum infra tempus a statutis uel a predictis
statutum et ordinatum. Item teneantur et debeant
dicti officiales omnia et singula que per dictos dominos prio-
res et consilium generale eis comicterentur exetutioni
mandare prout et sicut eis comissum fuerit per supradictos
Iusticia mediante infra quindecim dies sub pena que in
reformatione facta in consilio generali super hac re continetur.
Et quod dicti officiales ut celerius finis litibus imponatur
teneantur et debeant omnes et singulas causas coram
ipsis officialibus uertentes ipsas quascumque cognoscere exa-
minare decidere summarie simpliciter et de plano sine
strepitu et figura Iudicij sola facti ueritate inspecta. et
maxime causas uiduarum pupillorum et aliarum miserabilium
personarum iuxta equitatem et ueritatem. Teneantur etiam
et debeant sollicite cum omni qua decet diligentia
inuestigare et inquirere contra omnes et singulos debi-
tores et aliquid debentes ipsi comunitati quacumque de causa
et quomodocumque et qualitercumque et quacumque de causa re-
pertos culpabiles in predictis uel in aliquo predictorum teneantur
puidere idemnitati comunitatis iusticia mediante omni
Iuris ordine pretermisso. Item quod dicti officiales teneantur
et debeant modo premisso inquirere et inquiri facere per
officiales comunis asisij contra fraudantes et qui fraudes co-
miserint contra dictum comune cum eorum ablatis quo-
modocumque et qualitercumque et repertos culpabiles punire
et puniri facere per dictos officiales secundum formam statuti
et ordinamentorum comunis asisij de materia loquentium.
Et conseruare et conseruari facere omnia et singula
bona et res dicte comunitatis et Inuentarium facere
de bonis et rebus existentibus in palatijs dicte comunitatis
Et quod de ipsis bonis fiant duo Inuentaria quorum unum sit
et esse debeat penes cancellarium comunis alium uero
penes dictos officiales sub pena decem librarum denariorum pro quoli-
bet negligente. Et si aliquid tractaretur aut diceretur

pertinens uel spectans ad aliquem ipsorum uel ad eorum
aliquem attinentem usque ad tertium gradum non possit neque
debeat interuenire stare neque iudicare in eo casu sed socij
ipsius teneantur eo casu diffinire et terminare. Et quod dicti
regulatores teneantur et debeant prouidere et regulare cum
presenti thesaurario et pro tempore futuro introitus Bulle
pertinentis comunitati asisij prout in Bulla continetur cum
deputationibus ut utilius prout eis uidebitur et place-
bit. Item quod dicti officiales teneantur et debeant ad re-
quisitionem dominorum priorum ad palatium ipsorum residentie
accedere et prefatos dominos priores associare ad ecclesiam
diebus festiuis uel alibi prout opportunum fuerit et ipsis do-
minis prioribus placuerit et eis assignetur locus dignus
post dominos priores tam in palatio quam in alijs locis. Et quod
dicti Regulatores tam presentes quam futuri teneantur
et debeant prouidere super abundantia grani in ciuitate
predicta quando casus euenerit quod penuria frumenti esset
in ciuitate et comitatu prout eis uidebitur et placebit
cum arbitrio imponendi penas et ipsas exigendi et ad
cameram comunis peruenire faciendi. Item quod dicti offi-
ciales non possint recedere neque se absentare a ciuitate
asisij eiusque comitatu sine licentia dominorum priorum
sub pena uigintiquinque librarum denariorum pro quolibet contrafaci-
ente et qualibet uice.

Quod potestas comunis asisij non possit ponere aliquem ad tor-
mentum sine presentia regulatorum.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod potestas
comunis asisij non possit tormentare aliquem si-
ne presentia dictorum officialium ad penam — XL°
centum flor auri de suo salario auferendam.

Quod dicti regulatores sindicentur.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod finito officio
dictorum regulatorum sindicentur per Iudicem
potestatis asisij de comissis et obmissis per eos. — XLI
Et si inuenti fuerint culpabiles et in aliquo errasse uel
fraudem comisisse uel negligentes fuisse puniantur in
penis superius declaratis.

De auxilio prestando regulatoribus.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod dictis officia-
libus domini priores et consilium secretum offi-
ciales forenses et consilium generale dicte ciui- — XLII
tatis tam presentes quam futuri teneantur et debeant pre-
stare auxilium consilium et fauorem ad eorum requi-
sitionem sub pena uigintiquinque librarum pro quolibet
contrafaciente. Et hoc intelligatur circa concernentia eorum officium.

Quod sindicus comunis teneatur defensare causas co-
ram regulatoribus uertentes.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod aduocatus
et Sindicus comunis ciuitatis predicte tene-
antur et debeant defensare omnes et singulas — XLIII
causas in quibus comune asisij haberet aliquod interesse
coram dictis officialibus sub priuatione eorum officij. Et
quod dicti officiales teneantur mane [illegible] residere quo-

sunt in tamburo comunis bis in mense coram dnis
prioribus et consilio secreto. Et q. una clausitone
atur a dominis prioribus alia uero a dictis officia
libus.

De libro Speculi.

SUpradicti Statutarij ordinatores et cōposito
res libri Speculi comunis asisij Statuerūt
et ordinauerūt q. quilibet de ciuitate et
xliiii. comitatu asisij debens soluere aliquam impositā siue
datiuam siue gabellam siue pensionē domorū comunis
asisij. siue coptumum siue affidam: siue condēpnatōes
dnorū regulatorū pteritorū, presentium et futurorū
ciuitatis asisij. teneat et debeat soluere infra tmi
num deputatum: et qui contra feterit scribat in hoc
libro Speculi put infra declarabitur.

Q. descripti in libro speculi nō audiatur in ciuilibus et criminalibus.

ITem Statuerūt et ordinauerūt q. quicūq. de
ciuitate et comitatu asisij ut aliunde quomodo
cumq. fuerit iuste ut iniuste scriptus inuentus
i hoc libro speculi nō audiatur in ciuilibus nec i cri
minalibus nec i consilio generali nec in consilio secre
xlv. to coram quocūq. iudice comunis asisij. ac etiam non
admictatur ad aliquod officium extrahendum p bus
solas siue eligendum p consilium generale dicti cōis
siue p magnificos dnos priores populi Ciuitatis asisij
Debitores Et si fuerit extractus p bussolas et electus ut supra
cōis ad offi p consilium ut priores. et inuentus fuerit in dicto li
ciu nō ad bro speculi debeat apodissa lacerari p cancellariū le
mittant. gentem dictam apodissam immediate. Et fieri p dic
tum consilium aliam electionē. Et priores qui pro
tempore fuerint immediate et sine mora debeat et
teneant extraere uacantem loco dicti descripti i dicto
libro Speculi. Et si extractus loco dicti descripti i dicto
libro, fuerit inuentus scriptus in dicto libro Speculi idez
fuciur contra dictū extractum ut sup extrahendo ali
De officio de um uacantem nō descptum in dicto libro Speculi. Et
bitoris [illegible] casu quo q. loco dicti descripti in dicto libro nō esset ua
uacātis quis cans siue de uacantibus pursum: priores qui pro tpre
[illegible] fuerit possint teneantur et debeant puidere put eis
melius uidebitur et placebit.

Q. massarius et exactores comunis teneatur exhere malpagos et ipos presentare cancellario.

ITem Statuerūt et ordinauerūt q. notarius
massarij qui pro tempore fuerit et collector
imposite et cancellarius teneantur et debeant
finito tempore solutionis infra octo dies extrare omes
malpagas gabelle imposite pensionis domorū affide
xlvi. et coptumi put eis spectat describere i quodā ex
tracto. et cancellario cōis qui pro tepore fuerit co
signare: qui Cancellarius infra duos dies teneatur
et debeat ipos registrare in dicto libro et dictum
extractum conseruare ac etiam infra dictos duos
dies dictus cancellarius teneatur in dicto libro Spe
culi scribere omnes condempnatos p regulatores co
munis asisij. et qui contrafaceret soluat nomine pe
ne quinquaginta libras den pro qualibet uice. qua
penam potestas cōis asisij qui pro tempore fuerit te
neatur et debeat sine mora et de facto exigere. et i
comuni deuenire facē. ad petitionem cuiuscūq. pete
tis. et si negligens fuerit dictus potestas faciendo ut s
dictam executionē pdat de suo salario uiginti quinq.
libras den pro qualibet uice qua contrafecerit et ne
gligens fuerit. quas in eius sindicatu retineat massa
rius comunis asisij qui pro tpore fuerit. et i comunis
utilitatē conuertat. ut dnis prioribz uidebit et placebit. L

Q. cācellarius teneat citari facē malpagos.

ITem Statuerunt et ordinauerūt q. cancellari
qui pro tempore fuerit teneatur et debeat oēs
descriptos in dicto libro extrahere in quadam
policia continenti nomen descripti in dicto libro siue
descriptorum. et p baiulum comunis asisij citari facē xlvii.
in psonam ut ad domum eius solite habitationis. et
registrare nomen baiuli et dies cōmissionis et relatiōis
sub pena dicto cancellario contrafacienti librarū uiginti
quinq. den applicand camere comunis asisij et reti
nendorum de suo salario.

Q. pater teneat pro filio et filius pro patre.

ITem Statuerunt et ordinauerunt q. pater
teneatur p filio et filius pro patre et frater
pro fratre siue fratribus, dūmodo stent et ha xlviii.
bitent et uiuant ad unum panem et unum uinum
Et si aliquis malpaga de dictis prenominatis fuerit
defunctus. hēs siue heredes ipius et quilibet iposrū in solidum tene
antur ad penam in qua esset dictus malpaga dum
uixerat inde defunctus. idem a ad sorte principali

Q. nullus possit cassari de dcō libro nisi prius soluerit.

ITem Statuerūt et ordinauerunt q. nullus cassa
ri possit de dicto libro nisi prius soluerit debi
tum de qua solutione debeat apparere apodissa
manu collectoris ad quem ptinet et spectat. quam apo xlix.
dissam dictus cancellarius teneat et debeat registrare
et conseruare sub pena quinq. librarum den p qualibet
uice qua dictus cancellarius contrafecerit que pena
auferatur de suo salario p massarium cōis asisij Et dic
tus cancellarius pro eius labore et mercede habeat
et habere debeat unum bol argenti a quolibet quem
dictus cancellarius cassauerit de dicto libro et nō ultra.

De pena cōmictentis fraudem in dicto libro.

ITem Statuerūt et ordinauerūt ad obuiandū
oi fraudi omnem fraudem siue falsitatē que cōmicti pos
siue falsi set in dicto libro et ut malefactores corrigāt L.
tati debita pena q. quicumq. quomodocūq. et qualiter
cumq. cōmiserit aliquam fraudem siue aliquam falsi
tatem cadat de facto in penā centū libr den pro qualibet

et qualibet uice de quo malefactor potestas sit executo ad petitionem cuiuscumque petentis et dictam penam de nique in communi deuenire faciat. Si contra fecerit sive negligens fuerit dictus potestas perdat de suo salario quinquaginta libr. den. dicte camere cois applicand.

Quod siquis fuerit descriptus pro una imposita in duobus in duobus libris soluere teneatur pro una tantum.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod si aliquis esset positus ad soluendum aliquam imposita pro ciuitate asisii et pro comitatu uel quomodocumque fuisset positus bis siue in duobus locis in una imposita teneatur solvere pro una tantum et pro alia non possit poni in dicto libro speculi et si esset positus habeatur pro non posito. L i. Et nichilominus cancellarius qui pro tempore fuerit teneatur cassare de dicto libro absque aliqua pecunie solutione. Et simili modo si in una imposita posita per fumum fuisset descriptus plus quam unus de una familia habitans ad unum panem et unum uinum et ad unum fumum uno soluente alii non teneantur solvere et in dicto libro poni non possint et si essent positi cassentur ut supra. Et hoc intelligatur de presenti preterito et futuro.

De pena tentantis aliquid contra statum ecclesie.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod siquis temptauerit aliquid contra Statum sancte matris ecclesie et eius pacificum statum uel contra statum pacificum huius alme ciuitatis asisii ipse et quilibet eorum de sua familia debeat poni in dicto libro de quo nullo L ii. modo possit cassari. Et in perpetuum sint et esse intelligantur in dicto libro Speculi. Ultra penam Iuris.

Quod consiliarii non uenientes ad consilia ponantur in libro speculi.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod si aliquis consiliarius comunis non uenerit ad ipsa consilia uel ad aliquod ipsorum et fuerit punctatus per cancellarium comunis cadat in penam quinque sold. den. Et pro dicta pena in dicto libro describatur et si fuerit ex L iii. tractus postea ad aliquod offitium apparente in dicto libro descripto de ipso offitio excludatur et laceretur.

Quod quilibet oriundo de asisio allibrato in xxv. libr. denar. liceat fideiussore approbare.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod quilibet oriundus de ciuitate asisii allibratus in viginti quinque libris den. pro ultima reductione et abinde supra possit approbare omnes et singulas personas occasione quorumcumque maleficiorum et delictorum et quarumcumque causarum in curiis ciuitatis asisii et pro ueris approbatoribus intelli L iiii. gantur et sint. Et de omni eo quod quilibet eorum approbauerit teneatur ad indempnitatem comunis si insufficiente uel insufficientes fideiussores approbauerit. Qui pro eorum salario possint recipere a quolibet approbato duos sold. den. Et ille qui dicto modo approbauerit dictos fideiussores ipse et eius heredes sint et esse intelligantur in omnibus eorum bonis et omnia ipsorum bona ypotecata et obligata dictis approbatoribus sic approbatis usque ad

concurrentem quantitatem non obstante aliqua alia obligatione primitus facta per ipsos fideiussores uel alterum ipsorum quacumque ratione uel causa et quocumque modo.

Quod offitiales de asisio qui ibunt ex ciuitatem satisdent.

Si contingerit aliquem offitialem de asisio uel districtu ire ad aliquod officium per se tantum extra ciuitatem uel districtum asisii ad aliquas partes mundi. Statuerunt et ordinauerunt quod antequam ipse uadat fideiubeat in consilio generali et idoneos prestet fideiussores coram potestate uel capitaneo populi et iuret in dicto consilio bene et legaliter facere offitium ad quod est electus et ire debet. Et quod in consilio dicte ciuitatis reportabit et assignabit potestati et capitaneo et consiliariis qui pro tempore fuerint absolutionem uel condempnationem (quod absit) de sui offitii administratione uel litteras absolutionis sigillatas sigillo comunis in quo steterit ad officium exercendum. Et siquis dictum comune asisii aut spetialis persona ipsius comunis et districtus dapnum portaret occasione talis offitii in rebus seu persona de suo proprio talis officialis dapnum passo omni sollempnitate obmissa restituere teneatur et per potestatem et capitaneum penitus compellatur. Et si aliquis de asisio uel districtu aliter officium extraneum reciperet nisi ut supra dictum est penam quinquaginta libr. den. incurrat. Et predicti potestas et capitaneus obseruent et obseruari faciant predicta sub pena predicta pro quolibet contrafaciente et hoc capitulum legi faciant singulis sex mensibus officiales predicti in consilio generali et populi. L v.

Quod potestas et capitaneus faciant requirere priorem hospitalis lebrosorum.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod potestas et capitaneus populi requiri faciant priorem hospitalis leprosorum et ipsos leprosos ut quilibet leprosus de asisio uolens in dicto hospitali intrare recipiat et habeatur ac teneatur ad sortem. Quod si dictus prior non faceret potestas uel capitaneus faciat eidem in dicto hospitali reauferre elemosinas et contra eum aliter procedat prout consilio uidebitur. Et nullus leprosus audeat intrare ciuitatem nec per eam ire et si aliquis inuentus fuerit possit impune uerberari. L vi.

De electione et officio notariorum bance.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod duo notarii qui sint de ciuitate asisii eligantur secundum modum infrascriptum qui morentur ad ciuilia cum iudice in curia potestatis quorum offitium duret sex mensibus tantum. Qui notarii eligantur in collegio notariorum ita quod quilibet notarius qui in breui notariorum scriptus est habeat et habere debeat dictum offitium. Et nullus notarius possit uel debeat emere uel committere alteri uel alterum substituere sed per ipsum tantum exercere et si aliter factum fuerit acta sint ipso iure nulla et ille notarius teneatur ad interesse partis et nichilominus incurrat L vii.

Notarius [illegible] ad ciuiles [illegible] curia [illegible] [illegible] quod [illegible]

De Mercede Notarij Bacc. & scripturis

penam talis substituẽs et sbstitut9 et secus faciens viginti
quinq librarũ den̄, pro quolibet. Et de bussulo novo dicti
notarij alter exhatur. Qui bussulus ponatur ĩ ecclesia
Scte clare. put et sicut alia officia prout infra ĩ presenti
statuto declarabitur. Et nullus notarius minor uiginti
ãnis qui nõ est in brevi notariorum. et qui nõ submictit
se Jurisdictioni comunis asisij ad aliquod dictorum officioꝝ
esse possit nec aliud habere. Et nullus qui erit ad aliqd
dictorum officioꝝ denarium aliquem ab aliquo de ciuita-
te et districtu asisij recipiat de primis et secundis scpturis
nisi secundum modum et ordinem infrascriptum. videlicet
de citatione et relatione decem et octo den̄. De termino
et bãpnimẽto a centum sold sup̃ duos sold den̄. A centum
solidis infra decem et octo den̄. De notificatione octo den̄.
De licentia data ad capiendum aliquem pro debito A centũ
sold sup̃ duos sold den̄. et a centum sold infra decem et
octo den̄. De recomendatione facta de aliquo q retineatur
pro debito in palatio ut carcere comunis a centum solidis
supra tantundem. Et simili modo de libello ad bãcham
maioris sũme tres sold den̄. Ad banchum minoris sũme
duos sold den̄. De copia libelli ad bancham maioris sũme
duos sold den̄. Ad bancham minoris sũme decẽ et octo den̄.
De termino dato ad respondendum libello. et quolibet alio
termino et pnũtiatõe termini in publicam formã decẽ et
octo den̄. De qualibet exceptione replicatione duplicatõe
et triplicatione octo den̄. De protestatione qualibet que
fieret sine scriptura decem et octo den̄. de illis que fierent
in scriptis duos sold den̄. De contestatione litis et iuramẽto
calupnie ab utraq parte decem et octo den̄. De pductione
cuiuslibet instrumenti et petit9 executionis decem et octo
den̄. De productione plurium instrumẽtoꝝ simul p quo-
libet instrumẽto Sex den̄. De Juramento cuiuslibet testis
octo den̄. De depositione cuiuslibet testis sup intentione tri-
um articuloꝝ et ab inde ĩfra duos sold den̄. De depositõe
cuiuslibet testis sup intentione quatuor articuloꝝ. et ab
inde sup̃ tres sold den̄, si dictum nõ fuerit prolixum ultra
unam faciem libri competentis scripture. Sed si fuerit plixũ
de depositione cuiuslibet testis quatuor sold den̄. Et ad plus
quinq sold den̄. De publicatione testium decẽ et octo den̄,
pro qualibet posta tres den̄. De cõmissione facta alicui Ju-
dici De consilio dando ut testibus recipiendis p lr̃as ut alr̃
tres sold den̄. De quolibet consilio dato sup aliqua que-
stione quatuor sold den̄. De qualibet interlocutoria. et
quolibet pcepto ad bancham maioris sũme duos solidos
den̄. Ad bancham minoris sũme decem et octo den̄. De
sententia lata in scriptis ad bancham maioris sũme a
quindecim libr infra Septem sold den̄. Et a qndecim
libris sup̃ quindecim sold den̄. De appellatione facta ui-
ua uoce decem et octo den̄. De appellatione facta ĩ scriptis
quinq sold den̄ De copia cuiuslibet instrumẽti pcuratoris
a viginti qnq libr den̄, infra. duos sold den̄. Et a viginti
quinq libr sup̃ tres sold den̄. De copia litteraꝝ Inhibi-
tionis facte a dño epõ et eius vicario ut alio. Judice

Not. Bacc. alius subst. fieri no pot. nisi i casibus

tres sold den̄. De quolibet compromisso ad bancham maioris
sũme duos sold den̄. et ad bancham minoris sũme decẽ et oc-
to den̄. De quolibet bãpno ad bancham maioris sũme duos
sold den̄. Et ad bancham minoris sũme decem et octo den̄.
De sequestratione ad bancham maioris sũme duos sold den̄.
et ad bancham minoris sũme decẽ et octo den̄. Et qui cõtra
fecerit ĩ viginti sold den̄ debeat cõdẽpnari. cuius bãpni
medietas sit cõis. et alia collegij notarioꝝ. et in restitutione
dupli eius qd accepit contra formam p̃dictam. Item q
notarij electi ad officia comunis tam Judicis maioris sũme
q̃ minoris et cõmissionũ dñoꝝ potestatis et capitanei exor-
dinariorium pre cunctis alijs studeant legalitatem ĩ eoꝝ
officijs obsuare. Sibiq ab exactionibus inlicitis pcauentes et
maxime pro pecunia aliqua neminem ab onere sibi imposito
a comuni releuent nec odio debeant aliquem onerare. Et
ipũm officium nõ p substitutam psonam s; psonalr debeat op-
ari ut sup̃ dictum est. Nisi forte aliquis ipoꝝ esset absens a
ciuitate et eius districtu causa officij qd exercere deberet ut
causa rei publice esset impeditus. scilicet p ambassiatam cõis.
qd officium et que ambassiata duraret tanto tp̃re quanto debe-
ret in dicto officio cõmorari. Et si minus duraret statim
dictum officium reassũmat. vel nisi esset infirmitate detẽt9
ut senectute nimia pgrauat9. Ita q officium ad quod electus
esset psonaliter exercere nõ posset. Aut si esset ĩ ciuitate asisij
cum dño epo asisij ad exercendum ĩ sua curia officiũ nota-
riatus. in quibus casibus tantum nõ in alijs possit elect9 mo
p̃dicto alteri notario idoneo suũ officiũ cõmictẽ ad exercendũ
qui loco sui in talibus casibus possit dictum officiũ opari.
dũmodo p̃dicta legitime probauerit. Et qui contra fecerit
p dñum potestatẽ et capitaneũ ĩ viginti qnq libr den̄ debeat
cõdẽpnari comuni asisij applicand p medietate. et p alia
medietate collegio notariorũ. Et nichilominus officio puet
et ad collegium reducatur. Item q nullus audeat deinceps
dictum officium sibi cõmissum alicui uendere. nec aliqs
notarius emere nec alio mõ pretium dare ut recipere in
eodem tacite ut expresse seu gratis ut ex dono concedere
ut recipere nisi in casibus supradictis. Et qui contrafecerit
tam substitutus q̃ substituẽs. et tam uendens q̃ emens. et
tam ex dono dans q̃ recipiens p dictum dñum ptatẽ uel
capitaneum. ut eorum alterum coram quo fuerit querela
pposita de p̃dictis seu aliqua notitia uenerit de p̃dictis
in viginti quinq libr den̄ debeat cõdẽpnari comuni asisij
pro medietat applicand. et p alia medietate collegio notario-
rum. et ab ipo officio totalr excludatur. et p eum nullum
salarium pcipi possit a comuni. Item q nullus notarius
qui sederet ad aliquod banchum dicti comunis ad ipũm
banchum pcurator possit ẽẽ aut coadiutor alicuius psone.
sb pena decem libr den̄. Item q nullus notarius possit nec
debeat ad aliquod officium p̃dictoꝝ ut alicui9 eoꝝ eligi
nec ipũm exercẽ nisi uacauerit p unum annũ admin9.

Not. Bacc. procurator ẽẽ no pot.

Not. no admittitur ad offi. nisi vacauerit anno

Et q Judex potestatis ut capitan nullũ notariũ ad aliqd
dictorum officioꝝ admictat. nisi suata forma p̃dicta.
S; potius eum ut eos reiciat et repellat ad petitionem

cuiuslibet petentis publice uel secrete. et qui contra fecerit per dnum potestatem uel capitaneum uel alterum eorum condempnetur in viginti quinque libr den applicand pro medietate comuni asisii et pro alia medietate collegio notarie. Et nichilominus quicumque notarius contra predicta uel aliquod predictorum fecerit et contempserit suare predicta per camerarium artis predicte de facto debeat abradi et cassari de breui predicto. et abinde inantea non reponatur in eo sine expressa licentia duarum partium collegii supradicti. et ab officio ad quod est excludatur omnino. Et si camerarius fuerit negligens simili pena puniatur et condempnetur. Item quod dni potestas et capitaneus et quilibet eorum possit et debeat de predictis proced per accusationem denuntiationem et inquisitionem ex eorum officio ad petitionem cuiuslibet denunciatoris nomen cuius debeat teneri secretum. et condepnare et punire in penis predictis. et bannis iusta formam supius declaratam. Item quod dni potestas et capitaneus ad petitionem camerarii dicte artis uel protectoris eiusdem singulis mensibus debeat de predictis solicite et sollepniter inquirere et repertos culpabiles punire et condempnare. Item quod dicti notarii ad dicta officia electi antequam eorum incipiant officium exercere coram dnis prioribus populi dicti comunis dent idoneos fideiussores de centum libr den pro quolibet de ipsorum officio bene et legaliter exercendo et obseruando omnia et singula ordinamenta supdicta. Et qui contra fecerit in quadraginta libr den debeat condempnari cuius banni medietas sit com et alia collegii notarie. Et si aliquis notarius sederit ad aliquod banchum contra formam superius declaratam quod scripture ipsius non ualeant nec teneant ipso iure. et dampna interesse et expensas teneatur reficere illi cuius fuerit dicta scriptura. Et nichilominus officio suo priuetur. et condepnetur in quinquaginta libr den pro quolibet et qualibet uice per potestatem uel capitaneum que de facto sibi possit auferri. cuius pene medietas sit comunis. et alia officialis auferentis. et quilibet possit denunciare et accusare et habeatur pro legitimo accusatore. et eius nomen teneatur in secreto. Item quod dicta ars notarie et collegium eiusdem habeat ex notariis eiusdem artis unum protectorem bonum et idoneum de melioribus dicte artis eligendum per camerarium et collegium supdictum. cuius officium duret per sex menses et singulis sex mensibus renouetur. qui habeat plenam et plenissimam iurisditionem precipiendi et mandandi cuilibet notario dicte artis usque in quantitatem viginti sold den. et ipsum auferendi contrafacienti summarie et de facto. qui protector saltim semel in edogmada diligenter debeat perquirere. et uidere si dicti notarii officii predicti bene seruent ordinamenta predicta. Et teneat ipsos notarios qualibet edogmada saltim semel requirere, quod dicta ordinamenta obseruent. Ac inuiolabiliter dictis notariis predicta obseruari faciat cum effectu. et quos culpabiles inuenerit et sibi nollent in omnibus obedire, collegio teneatur re-

ferre. ut ipsum collegium sup his ualeat prouidere. Et si ipse protector de predictis uel aliquo predictorum fuerit negligens uel remissus in decem libr den pro qualibet uice debeat condepnari applicand collegio notariorum pro medietate. et pro alia medietate coi asisii predicto. Possit et ipse protector cognoscere et uidere et suo arbitrio terminare omnesque questiones que essent inter notarios dicte artis summarie et de facto usque in decem libr den. et audire querimonias et lamentelas que de dictis notariis proponerent a quibuscumque personis de ordinibus non suatis et incongruis exactionibus et instrumentis et scripturis non restitutis. et quas non restituerent quando et cui deberent et pro competenti pretio et mercede. et ipsas summarie et de facto fine debito terminare. Qui protector sit et esse debeat sindicus eiusdem artis et debeat ipsam artem iuxta posse defendere. et questiones eiusdem fideliter in se recipere. et omnia et singula facere tam in agendo quam in defendendo que ipsi arti et hominibus eiusdem artis uidebuntur conuenire. Et habeat et habere debeat dictus protector a collegio artis pro suo salario labore et mercede illud salarium quod sibi ordinabitur per collegium notarie pro rata temporis quo fuerit persoluendum. Item quod notarii pro scripturis quas fecerint ex banchum in publicam formam quantitates recipiant infrascriptas. Scilicet pro instrumento mutui depositi promissionis pretii et dotis viginti quinque libr den. et abinde infra quatuor sold den. Et pro eisdem instris a viginti quinque libr sup usque ad centum libr sex sold den. Et a centum libr sup octo sold den. et ulterius ascendere non possint. Pro instrumento uenditionis permutationis transactionis successionis dationis insolutum locationis conductionis et dotationis viginti quinque libr. et abinde infra quinque sold den. Et a viginti quinque libr sup usque in centum libr octo sold den. Et a centum libr sup cuiuscumque quantitatis existat quindecim sold den. et ultra accipere non possint. De istris simplicis procurationis quatuor sold den. De instrumentis procurationis plene ad causas et negotia quinque sold denariorum. De instris cure tutele et actorie quinque sold den. De istro consensus ratificationis quantitatis viginti quinque libr et abinde infra quatuor sold den. et abinde sup quinque sold den. Pro codicillo et legato viginti quinque libr. et abinde infra septem sold den. et abinde sup quindecim sold den. Pro testamento quinquaginta libr. et abinde infra octo sold den. Et abinde sup usque in centum libr quindecim solidos den. Et a centum libr sup usque in mille octo sold den per quolibet centenario. Et a mille libr sup cuiuscumque quantitatis duos flor auri et plus petere aut habere non possit. Et pro predictis quantitatibus ad petitionem petentis cogatur per dnos potestatem et capitaneum et per protectorem artis notariorum uel alterum ipsorum ad restituendum publicam formam per prima scriptura sue rogationis uel instrumenti. Et pro instrumento procurationis viginti quinque libr et infra pro rogatione decem den. et abinde sup decem et octo den. Et pro quolibet instrumento sine rogatione com decem et octo den. Et hoc locum habeat

De iuali[…] dictare s[…] notarii

de notario […] no […] contra[…] hoc statu[…]

De protectore et eius officio collegii notariorum

Nota […] protectoris

Salariu protectoris notariorum

De mercede notariorum et scripturis et bancho

17

in presentibus preteritis et futuris. Et qui ultra receperit de testamento aliquo ut instrumeto teneatur restitue. Et q notarij qui fuerint electi p collegium supradictu ad aliquod pdictorum officiorum uel ad officium comissionum in palacio potestatis uel capitanei si renunciauerit uel renunciauerit ipi ut aliquis eorum sic electorum nullus ad dictum officium sic renuciatum eligi possit p collegium notarie seu quocumq alio mo. Et nullus loco talis renunciantis officium pdictum exercere possit sed ex nunc talis electio et renunciatio euanescat ad penam uiginti quinq librarum den pro quolibet qui elegerit et qui acceptauerit et qualibet uice coi asisij applicand aliquo capitulo sup ut infra posito i contrarium loquente no obstante. Et quicumq noluerit opari amictat officiu pdictum et loco eius alius eligatur p collegium notarie dumodo no possit aliquis eligi modo pdicto q fuerit ad officium bance p unum annu et infra dictum tempus. Et q omnes et singuli notarij qui contra forma pdicti statuti fecerint ut uenerint puniatur et codepnentur i penis superius declaratis. Qui notarij deposito eorum officio debeant Scindicari p Scindicum cois asisij secudu q sindicantur alij officiales dicti cois asisij. Et q norij teneantur et debeat illi cui interit redde instrumtu de quo fuerit rogatus a ptentibus infra quinq dies postq fuerint requisiti pena uigintiqnq libr den recepta tm solutione scdum forma statutorum. Et q notarij qui sederint ad aliquod banchum tam maioris sume q minoris tam dni capitanei q dni potestatis teneantur et debeant acta de quibus fuerint rogati ad banchum restitue illi cuius interit infra decem dies postq fuerint requisiti recepta tamen solutione scdum formam statutorum pen uigintiquinq libr den. In qua pena contrafacies debeat condepnari p dnos ptatem et capitaneu coram quo fuerit exposita querela cuius bapni medietas sit cois asisij et alia medietas sit accusatoris. Et q notarij bancharum ad ciuilia deputati teneatur et debeant ad petitionem dominorum priorum populi dicti cois dare i publicam formam uel aliter prout petitum fuerit omnes et singulas scpturas uel eorum copias de rebus spectantibus ad dictu comune ut contra dictum comune infra tertiam diem postq fuerint requisiti absq aliquo pretio ut mercede pena quinquaginta libr den auferend de facto p dnum potestate ut capitaneu populi absq aliquo processu ut snia. Sz solumodo ad querelam et petitione supdictorum dnorum priorum que in curia dni ptatis uel capitanei uerterentur. Et q dictis notariis bance finito eorum officio sex mensium i nulla causa possit restaurari tpus p dnos priores ut aliqd 9siliu dicti comunis.

De electione et offitio baiulorum.

LVIII.

Item Statuerunt et ordinauerunt q baiuli curie eligantur et eligi debeant hoc modo uidelicet. Quod quilibet capubreuis cuilibet capudecie ciuitatis et burgorum asisij ac et subburgorum eligat et eligere teneatur de hoibus sue capudecie duos hoies qui sint baiuli dicti comunis asisij dumodo nullu nec aliquem eligant qui repperiatur ascriptus in breui alicuius artis et artem exerceat. et si aliter fiat no ualeat electio. Qui uero electi fuerint secundum dictum modum cogi debeant et copelli p officiales comunis asisij ad dictum officiu exercendum. Et teneantur ipi baiuli et quilibet ipoRum uenire coram potestate et capitaneo et alijs officialibus asisij quando uocati fuerint p pconem ut sonu capane ut ore ad eos. Et quilibet iporum baiulorum recipiat pro suo salario et uiatico ab hospitali Macchatonis ad Sctuz Sauinum et a Scta thechia et a Scto Andrea de campo longo et a Roccha texij i duodecim den. Et a dictis locis ex et infra pro quolibet miliari habeat octo den. Et si aliquem pro debito i platea mercati ut palacij cois caperent habeant pro suo salario duodecim den. Et si alibi in ciuitate duos sold den. et in comitatu quatuor sold den. De ambassiata pro factis comunis p totu comitatum asisij nichil recipiant. et ad omia et singula in psenti capitulo coteta facienda constringantur dicti baiuli p potestatem et capitaneu et eorum officiales. et quicumq contra pdicta fecerit i pdictis ut aliquo pdictorum potestas ut capitaneus auferat sine aliqua codepnatioe penam decem sold den pro quolibet et qualibet uice et i duplo restituat qd accepit dapnu passo. Et si aliqs ex eis in ciuitate dederit tenutam occurrente curie habeat sex den. Si ex ciuitatem habeat duodecim den plures q deberet recipe pro ambassiata. Et no recipiat baiuli pdicti nec aliquis eorum auferat pannos de dorso mulieris nec de lecto. Et si aliquis iporum contrafecerit pdat p uice qualibet decem sold den et tale pignus restituat sine ptio. Et quando iuerit p ciuitate aut burgos ad aliqua domum mandato potestatis ut capitanei Judicis ut notarij aut alterius officialis ciuitatis asisij causa pignorandi no recipiat nisi duos den. Et si aliquis contrafecerit puniatur uice qualibet i quinq sold den et restituat denarios. Et quicumq iporum pignorauit aliquem iniuste restituat pignus ablatum et siquid accepit p pignore restituat ac soluat quinq sold den. Et nullus possit esse baiulus nisi habeat domu propria i ciuitate asisij aut burgis et subburgis et in alijs bonis ualentibus uigintiqnq libr. Et potestas ut capitaneus aliquem i baiulum substine no possit nisi suata forma pdicta. Et quicumq baiulus contra pdicta ut aliquod pdictorum fecerit soluat noie pene decem sold den. Et no possit aliquis baiulus pignorare sine licentia potestatis ut capitanei aut eius notarij aut alicuius officialis dicti comunis. Et nullu [illegible] eis ut alicui eorum faciat infra dicta palacia potestatis ut capitanei ut alicuius officialis. et qui contra fecerit soluat nomine bapni uiginti sold den pro qualibet uice. Predicti uero baiuli habere debeant infulas et birreta de pano rubeo que sigil-

lati sint ad arma comunis et populi dicte ciuitatis. et sint ualoris pro quolibet ipsorum uiginti sold. den. que birreta habere debeant in kl. dis nouembris et maij. et ipa debeant portare p ciuitatem et comitatu asisij discopta ad penam decem sold. den. pro quolibet et qualibet uice. Et pignora que acceperint in ciuitate et comitatu asisij deponantur apud quenda bonu uiru eligendum p priores et camerarios artium officium cuius duret sex mensibus tantum. et singulis sex mesibus renouetur. Et habeat dictus bonus homo p quolibet pignore duos denarios. Et de omnibus pignoribus arripiendis unu librum ordinate facere teneat ad hoc ut pignora no pdant. uel barectentur et ex ciuitatem nullatenus exhantur. Et qui contrafecerit pro quolibet et qualibet uice condepnetur i uiginti sold. den. exceptis rebus datis in tenutam et pignoribz que portentur ad cameram comunis. Et quilibet possit contrafaciente accusare et denuciare et credat suo sacramento et habeat medietatem bapni. Et nullus baiulus possit portare aliquod pignus ad aliquod palatium potestatis uel capitanei pena decem libr. denariorum. Et nullus baiulus possit eligi nec officium exercere qui non sit oriundus in ciuitate uel comitatu asisij pena eligenti et acceptanti uiginti quinq libr. den. pro quolibet. Et q. fieret p ipsum baiulum no ualeat nec teneat. Et q. baiuli qui pro tpore fuerint ipi et quilibet ipsorum teneantur pstare idoneos fideiussores approbatos p approbatores cois de uiginti quinq libraz den. pro quolibet de eoz et cuiq eoz officio bene et legaliter exercendo. Et q. dicti baiuli et quilibet eorum approbari debeant et confirmari p duos priores populi dumodo nullu approbet qui no sit oriundus de ciuitate uel comitatu asisij. Et ille talis bonus homo qui pignora accipit pro comuni teneat pone causam quare pignus est acceptum. et quantitatem et nomen baiuli pignorantis. et nullu restituere teneatur nec debeat sine apodissa illius qui accipe fecit tale pignus. Et teneatur dictus talis bonus homo finito officio suo redde rationem coram dnis regulatoribus comunis de gestis p eum pignoribus ad eius manus puentis et sibi assignatis. Et omnia pignora que penes ipsum bonum homine seu eius precess. fuerint p tpus sex mensium p ipsum bonu hoiem massario comunis assignari debeant et assignentur dumo dictus massarius solue et satisfacere teneat eidem bono homini pro suo salario et mercede duos denarios p quolibet pignore sibi massario assignando et duos pro baiulo qui accepit ipa pignora. Qui massarius teneatur et debeat ipa pignora ad eius manus sic puenta infra quindecim dies subsequenter pconizari face publice in platea comunis. et ipa pignora uendere ad bapnimentum et plus offerenti dare. et baiuli siue dictus bonus homo q. dicta pignora assignabunt uel assignabit no possit nec debeat modo aliquo uel causa inquietari nec molestari occasione ipsorum pignorum sic assignatorum. nec et emetes ipa pignora uel aliquod ipsoz. et si molestarent uel inquietarentur ab aliquo no audiantur ab aliquo officiali comunis pdicti molestantes seu inquietantes pdicti seu alter eoz. Et si dicti baiuli uel aliquis ipsorum quando iuerint pro eoz officio exercedo et pignorauerint aliquem seu aliquod pignus acceperint absq birreto supradicto signato secundum formam supius declaratam. q. liceat illi uel illis quibus seu cui fuerit pignus acceptum dictos baiulos seu baiulum sic euntem uel euntes ad pignorandum impune offende sine armis. Voluerunt insup et madauerunt q. si dicti baiuli uel aliquis ipsorum fuerint requisiti ab aliquo de ciuitate uel comitatu asisij aliquem citari et no citauerit seu citauerit puniat p quolibet contrafaciente et qualibet uice in dece libr. den. Et quando dicti baiuli uel aliquis ipsoz iuerit ad pignorandum aliquem teneantur et debeat [illegible] portare cedulam i qua contineatur nomen comictentis. et ad cui petitione citat uel pignorat. et noia ipsoru baiuloz uel alterius eoz. et causa seu causas pp qs. Et si contrafactum fuerit p ipos uel aliquem ipsoz baiuloz i pdictis uel aliquo pdictorum soluat contrafaciens dicto comuni pro qualibet uice decem libr. den. In quibus p dnum potestatem uel capitaneum ciuitatis asisij debeat codepnari. Et quado contingerit ipos baiulos uel aliquem ipsoz ire ad pignorandum aliquem teneantur et debeat penes dictu talem pignoratum seu i eius domo dimicte nomen ipius baiuli pignorantis in scriptis ad hoc ut sciri possit nomen ipius pignorantis. Et si dictus baiulus nomen suu mutauerit p potestatem uel capitaneu ciuitatis pdicte tanquam falsus puniatur. Et quicumq fuerit pignoratus p aliquem baiulum pro salario ipius baiuli teneatur ipum pignus recolligere infra sex menses a die qua fuerit acceptum dictum pignus computando. Al dictum pignus deueniat i comuni. et teneatur soluere massarius ipi baiulo de suo salario secundum formam statuti. dumodo dictu pignus summam uiginti sold. no excedat. Et q. dicti baiuli habeant et habere debeant pro ipsoz salario iuxta formam et tenorem bulle .S. Dni Nostri de materia loquentis. Et q. ipi baiuli et quilibet ipsoz ultra dictum salarium eis dandum p dictum comune recipere non possint.

Pignora ubi ponenda.

De pignoribus capiendis extra ciuitatem officium.

Baiuli praestent fideiussores.

Bay. sine birreto signato [illegible]

De salario Bay.

Q iura que comune het in castro bittonij recuperent.

Lxiiij.

Omnia iura comunis asisij que dictum comune habet in castro bittonij in monte bettonito. castro procium i Rotundolo i Serra et ualle rupini Statuerunt et ordinauerunt q. defendat

recuperantur et recuperentur quod comune asisij et eius officiales et quod uendi uel gratis concedi non possint. sed manuteneantur et defendantur. Et per potestatem et capitaneum dicti comunis non possit proponi de ipsis rebus et contiis uendendis et alienandis. Et siquis contrafecerit in centum libr. den. condempnetur. Et quod dominus potestas et capitaneus et quilibet ipsorum teneatur et debeat proponi facere in consilio generali et populi in primo mense eorum regiminis de iuribus predictis recupandis. et quelibet bona predictorum locorum adcatastentur in libris comunis asisij secundum quod sindico dicti comunis promiserunt homines dictorum locorum.

De mensuris et ponderibus adiustandis.

L x°.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod de auere comunis asisij et de bonis dicti comunis debeat emi quinque raserie. tres meçenghe. tres quarti. duo medij quarti. que mensure adiustentur ad iustam mensuram comunis asisij. Et debeant emi decem paria barilium. Salicet quinque paria ad magnam. et quinque ad paruam super mensuram comunis asisij iustam. Et duo caldarelli de ramine. et duo medij caldarelli. et duo quarti apti ad mensurandum oleum. Et due cuppe ad mensurandum salem. quarum cupparum quelibet sit tertia pars raserij grani. Et quod omnes dicte mensure sint iuste et equales. Et si reperientur quod non essent equales sit pena tenenti quinquaginta libr. den. quam penam potestas et capitaneus uel alter ipsorum possit et debeat de facto auferre pro comuni. Et nichilominus talis tenens dictas mensuras condempnetur pro falso. et de ipsis teneantur inquirere omni mense pena uiginti quinque libr. den. Et quod fiat unus lapis cauatus qui sit mensura adiustata ad raseriam grani et bladi comunis asisij. Et predicte mesure et pondera comunis et alie mensure locentur et uendantur post terminum uenditionis de ipsis iam facte pro comuni. Et omnes persone de ciuitate et comitatu asisij debeant emere et uendere cum ipsis mensuris. liceat tamen cuilibet uolenti uendere et emere cum barilibus de parte Salme dicti comunis. Et quilibet possit tempore uindemiarum uendere uinum cum barilibus adiustatis et sigillatis sigillo comunis. Et ille qui dictas mensuras emerit a comuni ipsas alijs non possit uendere nisi pro sua euidenti necessitate. et recipiat de his mercedem secundum infrascriptum modum. Videlicet unum denarium pro qualibet mensura a uenditore. et quando emerit a persona non subiecta teneatur recipere ab emptore. Et predicta forma seruetur in caldarellis olei et quarti in salmis uini que uenderentur uel mesurarentur cum ipsis mensuris. et pro quolibet pari barilium adiustandorum duos denarios. Et quando ponderaret cum statera recipiant unum denarium pro quolibet centenario. Et quod in raserijs et meçenghis et qualibet eorum ad quas mesuratur bladum uel uenditur sit in raserie aplicate eis. et cum ipsis raserijs debeant radi ipe mensure. Et sint ipe raserie de ferro et confictate eis cum catenis de ferro. Et si tenentes ipsas mensuras non habent ipsas raserias ut dictum est pro quolibet et qualibet uice incurrat penam decem sold. den. Voluerunt et et affirmauerunt quod domini priores populi faciant adiustari mensuras predictas cum quibus quilibet mensurare debeat. Faciant etiam adiustari pitictum medium foglectum terziarolum et meçettam ad quas mensuras quilibet de asisio et eius districtu uolens uinum uendere ad minutum dictas mensuras habere debeat et adiustare et cum ipsis uinum uendere et non cum alijs ad penam centum sold. pro quolibet contrafaciente. et qualibet uice. Et dicti domini priores faciant fieri per camerarium comunis asisij unum marchum qui uocetur Campione. prout marchus est siue campionus comunis perusij. et sit de rame siue metallo cum bonis bilancijs. Et quilibet de asisio uel aliunde uolens aliquam rem uendere minutatim debeat habere marchum et bilancias adiustatas ut dictum est. et cum ipsis emere et uendere et non cum alijs ad dictam penam centum sold. den. pro quolibet et qualibet uice. Et predicti domini priores faciant fieri quandam mensuram siue rasengam ad modum et assectum raserie grani que sit ferrea. Et debeat esse raseria tante capacitatis quantum esset raseria grani si esset cum mensura culma. Et debeant omnes persone de ciuitate et comitatu asisij adiustari facere mensuram siue mensuras eorum cum qua uel quibus uellent uendere calcinam ad dictam mensuram. Et cum dictis mensuris adiustatis et ferratis debeant uendere calcinam uolentibus emere et non cum alijs sub pena centum sold. den. pro quolibet contrafaciente. et qualibet uice. Et dominus potestas predicta obseruari faciat in quolibet casu sub pena quinquaginta libr. den. de suo salario auferend. et cuilibet liceat denunciare et accusare contrafacientes. Et potestas possit contra delinquentes procedere et eos punire in penis predictis. Et quod priores populi teneantur. et debeant fieri facere unam raseriam de rame iustam ad quam debeant adiustari annuatim omnes alie mensure et raserie dicti comunis. Et quod omnibus mensuris et raserijs sint confictata quedam raseria de ferro cum catena ligata. cum qua omnes mensure radi debeant per uenditorem et ipsa mensura rasa non possit emptor aliquid petere pro iuncta pena uiginti sold. den. excepta raseria calcine que radi non debeat. sed culmari et ferrum in medio non habeat. Et in qualibet balia comitatus asisij sit et esse debeat raseria meçengha et quartum expensis dicte balie que adiustari debeant annuatim ad dictam mensuram iustam comunis. quod mensure uendi debeant pro comuni et plus offerenti dentur. Et quicumque mensurauerit cum dictis mensuris raserijs et barilibus. uel altera earum debeat dare ementi ipsas mensuras unum denarium pro qualibet mensura usque ad quatuor. et abinde super de duabus mensuris unum denarium. et qui contra

fecerit in predictis uel in aliquo predictorum condepnet
pro quolibet et qualibet uice in centum sold den. et qlibet
admictatur ad accusandum et denuctiandu. et nomen
granu Portadu Macinaru Ponderandu ad Portas ciuitatis: eius teneatur in credentia. Voluerunt insup et man
dauerunt q. in infrascriptis portis. Scilicet porta perlasij
et porta Sci francisci. ponatur et fiat una Statera de
ferro. Videlicet in qualibet ipaz portarum Vna. cum qua
uel quibus omnes portantes bladum ad macinandum de
beant cum ipis Stateris ipum bladum ponderari facere.
et sic farinam quando reportaretur. Et hoc ut fraus per
molendinarios comicti no possit in predictis. Et si reperi
rentur aliquam fraudem comisisse in predictis aut co
miserint condempnetur de falso In uigintiquinq libras
den. Et intelligatur fraudem comisisse si farina fuerit
repta minoris ponderis. uel alia euidenti fraude detra
hend de ipo pondere de Triginta partibus Vnam. Et
ponderatores qui erunt deputati ad ponderandum dctm
granum nichil recipiant. Et ad ponderandum dictu
granum semp debeat esse deputatus emptor gabelle ma
cinatus qui pro tempore fuerit. et q. stet in potestate et
arbitrio dni et patroni grani si uelit facere ponderare
ut no. Et q. priores populi qui pro tempore erut teneat
predicta omia fieri facere expensis comunis. Et q. mas
sarius comunis qui p tpore erit. debeat habere mensuras
cu quibus adiustet omnes alie mesure.

Q uendentes pannu lane et lini habeant passectu
adiustatum.

Lxi. Item Statuerunt et ordinauerunt q. quilibet
uendens pannos lane tam ciuis q forensis teneat
habere passettum adiustatum cum canna affissa
In turri populi. Et q. massarius artis lane uel camerarius
quolibet die sabati teneatur habere et tenere publice
et palam Cannam adiustata secundum cannam et me
suram affixam in turri populi. cum qua canna teneat
pannum uendens pdictus mensurare omnibus emetib
pannu pdictum. Et petentibus eisdem cum canna pre
dicta mensurari ad penam Viginti quinq libr den. et
si petitum no fuerit mensurari ad penam no teneatur.
Immo eis liceat cum passetto legitimo mensurare.
Vendentes autem pannum lini possint et eis liceat ue
dere cum passetto adiustato et siquis fuerit inuentus
contra fecisse condepnetur ad dictam pena p quolibet
et qualibet uice. Et quilibet uendes pannu predictum
debeat adiustare passectum ipius ad dctam canna sub
dicta pena.

De represalijs tollendis.

Lxii. Si occasione alicui asisinatensis aliquod comu
ne. uel Specialis persona haberet aliquas repre
salias contra comune asisij. uel concederentur
imposterum Statuerunt et ordinauerunt q. compellat
talis psona p potestatem uel capitaneum infra octo dies
in psona et rebus ad satisdandum et obligando dcu coe i depn.
cum illo cum quo pro quo represalie essent concesse uel iposteru

concederentur. dumodo talis psona seu psone cui uel quoz
occasione dicte represalie essent concesse uel imposterum
concederentur. uelint respondere in curijs ciuitatis asisij.
quo casu dicta talis psona ciuitatis asisij in aliquo no
debeat grauari. siue cogi p supdictos dnos. uel aliquem eoz.
Et pdicta locum habeant in preteritis. pntibus et futuris.
Et si potestas uel capitaneus in pdictis essent negligentes
uel alter ipoz. pdant de eoz salario Viginti quinq libr den.
q. deueniant in comuni asisij. ad hoc ut aliqua specialis
psona p aliquo ciue asisij dapnu no recipiat.

Q ponentes querimoniam de aliquibus iniurijs illa
tis p aliquem forensem audiantur p comune.

Quia contingit multotiens homines ciuitatis et
comitatus asisij esse et fuisse temporib retroac — Lxiii.
tis p forensibus dapnificatos. et dampna et
Iniurias substinuisse dapnosas contra debitum rationis et
possent imposterum substinere. Volentes de opportunis re
medijs prouide pro defensione hominum et psonarum ci
uitatis predicte et ipoz indempnitatibus presenti lege
Statuere q. si aliquis de ciuitate. uel comitatu asisij sub
stinuit uel imposterum substinebit dapnum aliquod in
pecunia uel rebus aut in psona pro aliquo forense uel
aliqua ciuitate. uniuersitate uel terra. et querelam
exponet seu exponere uoluerit i comune asisij ut pro
uideatur eidem de releuatione dapni passi. uel patiedi
in futurum q. priores populi qui pro tempore erunt
teneantur et debeant eoz querelas seu petitiones recipe
pena centum libr den pro quolibet et qualibet uice.
Et ipam uel ipas propone. uel proponi face primo i csilio
secreto et postea in consilio generali et populi unito
prout placebit dictis consiliarijs. Et quicqd in dicto co
silio sup indempnitate ipius uel ipoz fuerit ordinatum
uel reformatum obtineat plenissimam roboris firmitate.
et executioni mandetur in omnibus et p omnia non ob
stant aliquo statuto supra uel infra posito i cotrariu
loquent. Et predicta fieri intelligatur i duob casibus
tantum. Sz In fideiussoribus forensibus soluentibus uel
qui soluerint aliquam quantitatem pecunie quoquomo
de qua solutione appareat publica scriptura pro forense
et pro omibus psonis ciuitat uel comitat asisij captis
uel capiendis. robbatis uel robbandis in psona uel rebus.
Et cuicumq ciui uel comitatensi ciuitatis asisij fuerit
represalie concesse p aliquod consilium ciuitatis asisij. seu
p rectorem prouincie ducatus spoletani. Vel dnuz Gu
bernatorem uel aliquod ius sibi concessum p dictam du
calem curiam uel dnum. G. uel sententia lata seu dat
p dctam ducalem curiam seu p comune asisij officiales
ipsius uel dnum gubernatorem pro ciue uel comitatense
ciuitatis predicte contra forensem no ciuem ciuitatis asisij
uel contra aliquod comune. Q dictus talis ciuis uel comi
tatensis ciuitatis asisij possit caper et detiner p se uel aliu
seu alios cui uel quibus comiserint p instrumenta public
Et ipoz bona accipe contra quos represalie concesse sunt

19v

et homines contra quos uel quas represalie concesse sunt
uel fuerint. et etiam homines et psonas quascumq. ca-
pere et detinere contra quos dicta sententia seu sententie
uel bapnum datum late seu late essent uel esset p sup
dictos ciues ... ducalem uel offitiales ciuitatis asisii pro
dictis ciuibus. uel comitatensibus ciuitatis prefate
C ii seu aliquo ipsorum. Et pdicti ciues uel comitatenses
ciuitatis asisii eorum seu alicuius eorum iuribus uti pos
sint contra pdictos tales forenses ut sup dictum est
eorum auctoritate absq. licentia dominorum potestatis uel
capitanei uel alterius psone capitulo aliquo supra
uel infra posito in contrarium loquente non obstante.
Et predicta locum habeant in preteritis pteritis et
futuris. dum tamen non uenditent sibi locum tempore
indulgentie Sancte marie de augusto. Et maxime
constitutis ... de nundinis et indulgentia
Et potestas et capitaneus obseruare et contra non
facere teneantur sub pena quinquaginta libr den.
Et pdicta etiam non uenditent sibi locum nec pre
iudicare possint forensibus receptis in ciuibus ciuitatis
pdicte et eorum famulis stantibus ad uictum et uestitu
continue cum eisdem. Et quod quando aliquis habens
a comune asisii represalias uellet aliquem cape. uel
capi facere quod scribatur nomen et pnomen psone capte
uel que capetur occasione represaliarum dicto modo. et qua
titatem quam soluet scribi faciat dominus potestas et ca
pitaneus p notarium cancellarie in actis comunis. Ita
quod semper appareat in libris camere comunis ad hoc ut non
possit capiens ex huiusmodi represaliis plusquam debeat recipere
Assignates repr uel habere. Et quod omnes represalie concesse legitime
salijs non utat a quibuscumq ciuibus ciuitatis asisii contra quascumq psonas
contra forenses tempore et loca pro comune asisii sint firme et rate prout concesse sunt.
Indulgentie dumodo habens dictas represalias eis uti non possit quindecim
diebus ante festum kalendarum mensis augusti. et a die kalendarum
dicti mensis quindecim diebus post.

Quod potestas et capitaneus mictant p hominibus rochectiole.

. Lxiiii. Item Statuerunt et ordinauerunt quod potestas et
capitaneus mictant et mictere debeant p hominibus
rochectiole et ab illis coram eis comparentibus
recipiant idoneam cautionem ut iusta muros ipsius
castri domum siue habitationem nulli debeat dare nisi
illi uel illis quibus uendita esset. uel habitantibus in
ciuitate asisii. Idem dicimus esse seruandum in hominibus
Nota castru et psonis Strepeti Vallis fabrice Podii Podii filiorum
Vallis Fabrice morici et insule romanesche. Et hoc capitulum sit
et streptorum fuisse precisum et ponatur de statuto in statutum.
de Asisio et bastarie

Quod letamen Stabulorum comunis concedatur infrascrip
tis locis et personis.

. Lxv. Letamen Stabulorum comunis Statuerunt
et ordinauerunt quod detur et concedatur hospita
li comunis asisii et letamen positum siue co
adunatum in platea comunis asisii leuetur in tertiam
diem ... et ... leuare et

apportare. et quod nulla psona portet seu leuet seu recipiat
dictum letamen sine licentia prioris dicti hospitalis sub pe
na et ad penam decem libr den pro quolibet et qualibet
uice. De extimatione equorum ad uectura.

. Lxvi. Potestas qui pro tempore erit. Statuerunt et or
dinauerunt quod teneatur et debeat infra men
sem in principio sui regiminis bapnum facere
p ciuitatem et burgos quod omnes habentes roncinos uel mu
Nota sta los causa dandi ipsos ad uecturam teneant et debeant
tutum de infra octo dies a die dicti bampni et postea quomodocumq
equis tenendis coram milite siue socio domini potestatis assignare dictos
equos et mulos ipsi militi siue sellis copertis. Et predictus
extimandis miles habeat et habere debeat secum unum mareschal
et dandis chum ad extimandum et extimationem faciendum
ad uecturam de dictis equis et mulis assignatis occasione dandi ad
uecturam. et dictos equos et mulos sibi faciat extima
ri p dictum mareschalchum. et omnes et singulas ma
chagnas et machulas dictorum equorum et mulorum scribi
faciat p notarium potestatis. et dictam existimationem secre
te tenere. Ita quod nulli eorum cui fuerint equi siue muli
extimati scire possit. Et quod dictus mareschalchus iuret
ad sancta dei euangelia dictam extimationem facere
bona fide. et ipsam in credentiam tenere. et habeat et
habere debeat pro suo salario a comuni p sex mensibus
uiginti sold den. Et eligatur in consilio generali et populi
uenuto ad brisciolos. Et quicumq fuerit in sex mensibus
in aliis sequentibus esse non possit. Et predicti quorum
De Mercede essent dicti equi et muli existimati p uectura cuilibet C i
equi ad diei p equo siue mulo accipiant usq in quantitatem
Vectura. decem sold den usq ad tres dies et a tribus diebus sup
accipiant septem sold den et non ultra. pena decem
libr den pro quolibet et qualibet uice. in qua p dominum
potestatem et capitaneum debeat condempnari. cuius pene
medietas sit comunis et alia denuntiantis. Et quilibet uo
lens roncinum ad uecturam admictatur ad denuntiandum
et credatur eidem cum sacramento et uno teste. et habeatur
pro legitima probatione. Et si habentes roncinos uel mu
los predictos recusauerint ipsos ad uecturam prestare mo
pdicto habita si noluerint cautione. in dictam penam
incurrant. et simili pena puniantur pro quolibet et qualibet
uice. et nichilominus cogantur ad mutuationem pdictam.
Et quod restituat eidem illud quod ultra decem sold den uel
septem ut sup est expressum recipet de facto sine aliqua
iuris sollempnitate et compelli debeant ad pdicta non
obstante aliqua promissione facta tali danti equum
siue mulum siue recepit instrumentis mutui confession
uel depositionis p se uel alium uel et aliquarum rerum. Et
pdicta instrumenta tamquam conposita et facta in fraudem
uecture non teneant et sint ipso iure cassa et nullius ualo
ris. Et talis locator in centum sold den pro uice qua
libet debeat condempnari. et occasione predicta ab ali
quo officiale nullatenus audiatur. et pdictum instrume
ntum psumatur in fraudem factum si p testes in instrumento

insertos uel per notarium qui ipsum scripserit probatum fuerit de credulitate quod ipsum instrumentum fuisset factum in fraudem uecture seu extimationis equi uel muli locati. Et si equi uel muli extimati uel aliquis de extimatis datus ad uecturam moriretur uel deficeret siue aliquo modo siue macularentur penes conductorem ita quod non recipiendi essent a locatore cuius fuerint equi uel muli locati recipiant et habeat a conductore extimationem contentam in libro extimationis equorum et mulorum scriptum manu notarii potestatis et non alia. Et utrum dicti equi uel muli macagnati penes dictum conductorem sint recipiendi necne per locatorem, dicto unius uel duorum amicorum per locatorem et conductorem eligendorum uel per potestatem seu militem ipsius si ipsi non concordauerint stetur. Et locatores dictorum equorum et mulorum recipiat secundum extimationem premissam a conductore siue alio pro eo de dicto equo siue mulo locato reddendo et restituendo uel de reddenda extimatione facta ut dictum est. Et contra instrumenta facta de equis et mulis sic extimatis restituendis uel extimatione prestanda secundum extimationem scriptam in dicto libro extimationum nulla oppositio opponi possit, nisi equi uel muli restituti ut dictum est et soluta extimatione. Et siquis uel siqua equum uel mulum dederit ad uecturam alicui persone, qui equus uel mulus non esset extimatus primo ut dictum est soluat pro qualibet uice libr. decem den. et ad denuntiandum quilibet admictatur cum probatione unius testis et habeat medietatem banni. Et si potestas uel capitaneus ad dictam penam auferendam fuerint negligentes in omnibus et singulis capitulis supradictis perdat unusquisque de suo salario uiginti quinque libras den. et hoc capitulum ualeat et teneat et plenam habeat firmitatem in preteritis et futuris. Et quod equi ad arma et roncini qui deberent ire uel micterentur in exercitibus caualcatis ambaxiatis seu seruitiis dicti communis, extimentur et extimari debeant per supradictos mareschalchum et milites qui extimabunt equos siue ronzinos de uectura secundum pretaxatum modum bona fide dummodo extimatio equi ad arma non excedat summam uiginti flor. auri. Et extimationes dictorum equorum scribantur per unum ex notariis potestatis et secundum ipsam extimationem fiendam per predictos de dictis equis et roncinis potestas et capitaneus et domini priores populi teneantur si mors interuenerit in seruitium communis predicti de hauere communis predicti per camerarium infra unum mensem postquam fuerit eis mors denuntiata. Illi tali seu talibus qui dictos equos et roncinos tali modo perderet seu perderet facere fieri et uendi [illegible] ordine bussularum. De macagnis fiat emendatio dummodo sit euidens modo predicto prout idem mareschalcus dixerit. Cuius mareschalchi officium officium duret per sex menses et habeat et habere debeat dicto tempore supradictum salarium et non plus s. uiginti sold. den. a communi predicto qui mareschalchus iuret in consilio secreto suum officium bene et legaliter et sine fraude exercere. Et si in dicto officio dolum uel fraudem commiserit soluat nomine banni centum libr. den. et perdat officium. In quibus per potestatem uel capitaneum condempnetur. Et si potestas uel capitaneus fuerit negligens perdat de suo salario quinquaginta libr. den. qui in commune deueniant. Voluerunt insuper et mandauerunt quod nullus possit esse mareschalchus nec ad dictum officium eligi qui artem mareschalcie non exercuerit siue fuerit cozonus uel merchator equorum per tempus decem annorum ad penam predictam.

Quod potestas et capitaneus teneantur dare massario communis sententias eorum in cartis pecudinis.

Item statuerunt et ordinauerunt quod potestas et capitaneus teneantur dare et assignare massario communis Asisii qui pro tempore fuerit omnes et singulas sententias condempnatorias et absolutorias in cartis pecudinis cum margaritibus opportunis et sufficientibus ad hoc ut per notarium possint cassari et quas tulerint tempore eorum officii seu ipsorum et cuiusque ipsorum pena quinquaginta libr. den. sibi auferend. et applicand. camere communis Asisii. L xvii.

Quod omnes baylie comitatus remaneant prout terminate sunt.

Omnes baylie comitatus Asisii prout [illegible] et terminate sunt in uolumine statutorum. Statuerunt et ordinauerunt quod quibuslibet sex mensibus incipiend. in kl. madii presentis ueturi baiulum eligere teneantur infra decem dies initii ipsorum sex mensium pena decem libr. den. pro qualibet uilla et quolibet uice. Et quod quelibet baylia siue castrum comitatus Asisii teneatur et debeat infra dictum tempus decem dierum creare unum sindicum singulis sex mensibus qui iuret ad sancta dei euangelia sub mandat. dominorum potestatis et capitanei et magnificorum dominorum priorum ciuitatis Asisii et statuta in presenti uolumine statutorum inserta attendere et obseruare quod iuramentum scribatur per notarium maleficiorum ciuitatis Asisii sine aliquo salario uel mercede. Et teneat dictus sindicus denuntiare malefitia occurrentia in eius uilla secundum formam statutorum communis Asisii sub pena et ad penam decem libr. den. sibi de facto auferend. et applicand. camere communis Asisii. L xviii.

De nouis ciuibus recipiendis.

Quicumque de alicuius iurisdictione uenerit Asisii et uoluerit esse ciuis eiusdem ciuitatis et in ipsa perpetuo habitare, statuerunt et ordinauerunt quod per magnificos dominos priores et consiliarios consilii generalis ciuitatis predicte et non aliter in ipso consilio generali recipiatur hoc modo uidelicet quod fiat et mictatur in proposita in ipso consilio et super ea fiat consultatio … ad scrutinium … L xix.

ad lupinos albos et nigros. et si obtentum fuerit p duas partes adminus dictorum consiliariorum. Ille qui fuerit obtentus in ciuem ueniat in consilio predicto et cu iuramento promictat Magnificis dnis prioribus et consilio predicto cum Rogitu in forma ualida cancellarij dicti comunis stare parere et obedire mandatis dnor priorum potestati et capitanei dicte ciuitatis: et q continuo habitabit in ipa ciuitate cum sua familia et posteris descendentibus: et emere uel edificare unam domum i dicta ciuitate asisij ualor et comunis extimationis adminus uigintiquinq flor: et soluere comuni predicto adminus octo florenos i terminum trium mensium. nec ipam domum uendere uel alienare sine licentia dicti consilij generalis et populi nisi pro redemptione sue psone uel sui filij ul filior. et nisi in ultima uoluntate i qua possit relinquere suis posterioribus et in dotem dare filie uel nepti si nuberet i ciuitate ul comitatu asisij. Et si dicta uenditionem contra pdictam formam fecerit no ualeat nec teneat ipo iure. Sed statim deueniat in comuni et sit comunis pdicti ipo facto et pena Centum libr den applicand camere comunis asisij ultra applicationem dicte domus. Et ipe nouus ciuis sic obligatus teneatur dare idoneam cautionem de obsuando predicta: que cautio sine fideiussio tanqua principalis et priuata psona ad obseruationem pdictorum se obliget et ad dictam penam et q contra ipum possit procedi no facta discussione contra principalem. Et de pdictis dnus potestas et capitaneus: et ipor quilibet teneatur inquirere uidere et examinare: et contra predictos ul aliquem iporum procede et exequi ad dictam penam psoluendam de facto sine aliqua iuris sollempnitate. Et predicta forma sua ta ille intelligatur uerus ciuis esse ciuitatis predicte et aliter non: et gaudeat priuilegijs ciuilitatis prout gaudent alij ueri et originarij ciues dicte ciuitatis: Excepto q no possint esse de nuo dnor priorum in eorum uita tantum nec de nuo consiliarior nisi eor posteri et descedentes. Et q cancellarius comunis asisij teneatur et debeat ad penam decem libr den camere comunis asisij applicadam i scriptis cuilibet massario ciuitatis asisij nomina dictoruz ciuium receptor et recipiendor dare ad hoc ut de absentibus notitia haberi possit. Et q quicunq acceptus i ciuez se absentauerit a ciuitate et comitatu asisij cu familia sua et alibi habitauerit q in ciuitate et comitatu asisij p sex menses desinat esse ciuis et dictam ciuilitate amictat dumodo no esset absens ex aliqua iusta et ronabili causa.

Q continentes soluant datiuas: et contribuat i ombz factionibus.

.Lxx. Omnes et singuli cotinentes ciuitatis et comitatus asisij et de ordine continetum pdictor Statuerunt et ordinauerut q teneant et debeat pro suis bonis et possessionibus soluere collectas et datiuas: et teneant et debeant contribue z face in oibus datiuis et collectis factionibus et expensis dicti comunis: et ad pdicta p officiales comunis asisij realiter compellantur dumo no cogantur ad honera psonalia.

Q officiales forenses q hnt pticulare officiu in ciuits asisij teneant assignare balistam

.Lxxi. Omnes et singuli officiales qui habent i dicta ciuitate asisij aliquod particulare officium Statuerunt et ordinauerunt q teneantur et debeant in primo consilio quo iurauerint eoruz officium assignare et dare massario dicti comunis qui pro tempore erit unam bonam balistam cum baldrio pro quolibet ualoris unius floreni cum bonis fornimentis: quas balistas teneatur massarius comunis apud turrim comunis pro comuni deponere: et de ipis una cum alijs facere inuentarium publicum et fieri facere pena decem libr den pro qualibet uice qua contra fecerit. Teneatur et dictus massarius de salario talis officialis retine quatuor florenos auri qui ipam balistam non assignauerit donec eandez dederit et assignauerit ut dictum est. Et si camerari fuerit negligens i pdictis: soluat et solue debeat dictam quatitate de suo pprio.

De electione et officio capubreuium.

.Lxxii. Item Statuerunt et ordinauerunt q eligatur in qualibet capudecia ciuitatis asisij capubreuis qui cogatur officium acceptare: nisi talis capubreuis electus fuerit in aliquo breui alterius artis scriptus ciuitatis pdicte: et ipam artem exercuerit. Et quicunq fuerit capubreuis de uno anno no possit ee deinde ad duos annos p se ul p alio. Et quicunq fuerit electus in capubreuem alicui capudecie ciuitatis asisij habeat et habere debeat a quolibet firmant sue capudecie pro suo salario unius anni duos solid den. Et impositam facere no possit in sua capudecia sine licentia et consensu quatuor massarior dicte capudecie: et si faceret non ualeat nec teneat. Et quilibet capubreuis teneatur et debeat i klendis maij infra quatuo dies cum quatuor massarijs dare et assignare potestati uel capitaneo seu prioribus nouum capubreuem. Et si dicta capubreuia no habuerit capubreuem uoluerut et mandauerunt q capitaneus populi teneatur ipum fieri facere et assignar p massarios dicte capudecie ad pena dece libr den. Et nullus baiulus cois possit ee capubreuis. Et q potestas et capitaneus et eor offitiales uinculo sacramenti: et ad penam centum libr den teneantur et debeant infra quindecim dies post eorum introitum In qualibet capudecia ciuitatis eligi facere p homines dictarum capudeciarum et earuz massarios modo predicto bonum et sufficiente capubreuem ad hoc ut maleficia ueniant ad notitiam pdictorum: uidelicet potestas et officiales fieri face aut i porta Scti Rufini perlaxi et Scte clare. Et capitaneus i porta Scti Jacobi et Scti francisci.

Q camerarij possint homines eorum artis adunare.

.Lxxiij. Item Statuerunt et ordinauerunt q camerarij cuiuslibet artis possint et eis liceat homines et psonas eorum artis adunare et proponere inter eos et ordinare et reformare et ordinamta facere inter se de his que ptinent ad eorum artes et pro correptione eorum artis et artificij eorunde. Et q non possit aliquis ordinare uel face qd sit ul esset contra formam statutoz et ordinametoru cois et populi ciuitatis asisij. Et si faceret no ualeat nec teneat ullo modo. et ars que contrafecerit puniat p ptatem in centum libr den. Et de pdictis possit inquirere ex officio suo. Et q quelibet ars ciuitatis asisij teneatur et debeat habere pro hominibus sue artis breuia et ordinameta approbata secundum formam statutorum. pena cuilibet arti quinquaginta libr den. Et q capitaneus populi teneatur et debeat de predictis inquirere. et reptos culpabiles punire et codepnare in penis supius narratis. Et q notarius dnoru priorum qui p tempore fuerit no possit recipe p approbatione alicuius breuis seu breui pro quolibet breue ultra quinq sold den. pena uigintiqnq libr den pro qualibet uice. Et quilibet possit accusare et heat medietatem bapni. Et omia et singula ordinameta et reformatoes que fieret p dictos homines dictaz artium. Et omnia breuia artium semp debeant uideri et approbari et reprobari annuatim de mense nouembris per dnos priores artium et consilium ipoz et sapientes quos ipi dni priores elige et habere uoluerit. Et q eis approbatis ut reprobatis nullum possit facer ordinamentum usq ad confectione noui breuis sdu qd est consuetum renouari. Et que no approbaret p priores et ipoz consiliu et sapientes pdictos no ualeat nec teneant auctoritate ptis statuti. Et q nullus de aliqua arte possit uetare nec interdice alicui de sua arte q no laboret i laborerijs seu ope in quo esset coductus uel non conductus. Jmo nulli possit interdice arte suam aliqua ratione ut causa. Et qui contrafecerit inhibendo uigore alicuius ordinamenti sue artis ut aliqua alia de causa dicto uel facto aut motu q dictum laboritium remaneret condepnetur i decez libr den. et tantundem condepnetur inobedies. et credatur sacramento accusatoris cum uno teste. Et quilibet camerarius artis possit impone hominibz sue artis pro statu et honore dicte artis pena uiginti sold den. et ipam penam defacto exige et exigi face a iobedientes sumarie et defacto. que pecunia exacta couerti debeat i utilitatem artis. Et quicunq incepit facere aliquod laboreriu seu opus ad faciedu seu fieri faciendum teneatur et debeat dictum laboreriu seu opus continue face put pmisit. et si contrafeerit p quolibet die quo no laborauerit p dictum ptatem seu capitaneum i quadragita sold denariorum debeat condempnari. et quilibet admictatur ad denunciandum et accusandum cuius pene medietas sit comunis. et alia conducentis dumodo no sit contra formam pdictam. Et si aliquis grauaretur p camerariu uel homines alicuius artis q talis grauatus habeat recursum ad dnos priores. et dni priores teneatur eos exgrauare si eos iuenerint esse iniuste grauatos siue gratu.

Q molendina comunis et bona rocche paide uedantur ad denarios.

Item Statuerunt et ordinauerut q molendina comunis et montes et bona Rocche payde uedat .Lxxiiij. et uendi et coptumari debeant ipi bona et possessiones. et quelibet seu qdlibet eoz ad denarios et p denarijs finito tempore illoz qui ipa molendina possessiones et bona emerunt seu conduxerut aliquo capitulo sup ut infra posito in contrarium loquete i aliquo no obstante.

Q Camerarij artium teneantur manutenere in unitate homines eoz artis.

Item Statuerut et ordinauerut q Camerarij artium teneantur et debeant manutere et cosuare .Lxxv. i unitate homines sue artis. et eos facere obsuare sua breuia obsuata et approbata et artem bene et legalit exercere. et eos no aggrauare ultra forma breuis sue artis. et si secus fecerint p capitaneum predicti artiste debeat eleuari et releuari. Et camerarij in duplo eius quod aggrauarent homines sue artis ipi aggrauato debeat condempnari. Et homines sue artis teneat suis camerarijs obedire in his que p dictos camerarios imponerentur et mandarentur. pdcto statu sue artis. et p obsuatione breuium sue artis approbatoz secundum forma statuti pena in quolibet casu quatraginta sold den. Et ptas et capitaneus teneatur et debeat p predictis exequedis dare dictis camerarijs auxilium consilium et fauore.

Q nullus officialis qui steterit asisij possit stare intra quinq annos.

Item Statuerunt et ordinauerut q nullus officialis uel familiaris qui steterit ut stabit in posterz .Lxxvj. cum potestate ut capitaneo ciuitatis asisij possit esse cum aliquo potestate ut capitaneo. ut ad aliqd officiu aliud comunis asisij. Excepto q hoc locum no habeat i pnti cancellario hinc ad quinq anos post depositione officij. pena contrafacienti Centum libr den. Et semp dni pro officialibus et familiaribus teneat. Et nichilominus quicqd p dictum officialem factum esset ut fieret no ualeat nec teneat s ipo iure sit nullu. Et q ptas et capitaneus qui pro tempore erut si aliquem officialem haberent qui fuisset ad dictum officium in dicta ciuitate p dictum terminu q teneantur dnis prioribus populi notificare et notificari facere infra decem dies sui regiminis et ipum ut ipos in palatio seu domibus dicti palacij non retinere post decem dies pdctos sub pena centu libr den pro quolibet et qualibet uice quo fuerit contrafactum.

Q. nulla congregatio fieri possit nisi in ecclesijs publicis.

Lxxvii. Item Statuerunt et ordinauerunt q. nulla congregatio quocumque nomine censeatur fieri possit in ciuitate asisij nisi tantum in ecclesijs publicis: et iam constructis: uel in aliqua singulari domo sub parietibus: et uno tecto constructa facta et facienda que uulgariter dicatur et sit domus fraternitatis: et siquis contrafecerit penam quinquaginta librarum denariorum pro quolibet et qualibet uice incurrat. Et ubicumque in ciuitate asisij spirituali uel temporaliter esset uel essent alique domus empte uel constructe propter quas honori et bono statuj ciuitatis asisij possit detrahi uel minui aliquo colore quesito cogatur possessor emptor et constructor quicumque sit uel fuerit cuiuscumque conditionis et status existat et consanguinei per dominum potestatem et capitaneum et priores dicte ciuitatis presentes uel futuros: uel alterum eorum ad petitionem cuiuscumque petentis: et iuris ordine seruato uel non seruato et de facto uendere iusto pretio: et alijs concedere omni fraude remota. Et q. pro exequendis predictis domini uel alter eorum non possint sindicari uel ratiocinari seu molestari. Et predicti domini si predicta non exequantur penam centum librarum denariorum incurrant pro quolibet eorum.

Q. nulla uenditio fiat alicui non subiecto uel non oriundo de ciuitate asisij.

Lxxviii. Item Statuerunt et ordinauerunt q. nulla persona de ciuitate uel comitatu asisij modo aliquo siue causa audeat uel presumat aliquam uenditionem facere uel alienationem alicui qui non sit oriundus de ciuitate uel comitatu asisij uel non subiectus iurisditioni dicti comunis: et qui non soluerit uel non soluit datiuas et collectas comuni asisij de aliqua domo siue possessione seu aliqua re stabili in ciuitate uel comitatu asisij. et q. contrafecerit condempnetur per dominum potestatem uel capitaneum ciuitatis asisij in quingentis libris denariorum. et quilibet admictatur ad denuntiandum et habeatur pro legitimo accusatore. et habeat medietatem bampni totius quod uenerit in comuni dicta de causa. Et si dictam penam soluere non poterit per tali seu talibus uenditoribus pes amputetur ita q. separetur a crure. Et nichilominus ipsa uenditio seu alienatio non ualeat nec teneat ipso iure. Sed auctoritate presentis legis sit cassa et nullius ualoris atque momenti. nec non q. ipsa uenditio seu res atque possessio uendita stabilis semper remaneat in catasto uendentis. pro ipsa re uendita semper teneatur soluere datiuam et prestantiam prout de alijs suis terris et possessionibus: et ut primitus soluere consueuit ac si non alienasset: et etiam proximiores consanguinei talium uendentium cogantur et compellantur per dominum potestatem et capitaneum ad retractandum et retractari faciendum ipsa uel ipsas uendiciones seu alienationes Et predicta uendicent sibi locum in preteritis presentibus et futuris Videlicet a MCCCXVI. citra. quo ad penam et non quo ad ciuilitatem. Et quicumque fuerit receptus in ciuem dicte ciuitatis et habitauerit cum sua familia in dicta ciuitate possit emere possessiones a quibuscumque personis sine pena. Et notarius catasti et ad catastum per dictum comune deputatus teneatur et debeat dicto tali ciui ementi possessiones quam emerit adcatastare et in catasto ipsius ementis ponere ad eius petitionem dummodo prestet et prestare debeat idoneas cautiones dicto comuni asisij de soluendo dictas datiuas impositas et imponendas per dictum comune asisij. Et si aliquis ciuis dicte ciuitatis habens possessiones extra districtum asisij fuerit grauatus a comuni in cuius districtu ipsa talis possessio esset occasione dicti comunis asisij q. idem talis ciuis sic grauatus disgrauetur et disgrauari debeat per dictum comune asisij de eius indempnitate. Et si occasione alicuius specialis persone q. dicta talis specialis persona agatur et cogi debeat per potestatem uel capitaneum ad satisfaciendum dicto tali dampnum passo ad petitionem cuiuscumque petentis sub pena periurii sacramenti. Et q. si aliquis ciuis uel comitatensis emeret ab aliquo non oriundo uel non subiecto iurisditioni comunis asisij q. dicto tali emptori fiat summarium ius contra uenditorem et non oriundum siue non subiectum iurisditioni dicti comunis. Et q. iura dicti emptoris presumantur et sint potiora omnibus alijs iuribus. et dictus emptor semper preferatur omnibus alijs pena potestati et capitaneo et omni officiali comunis asisij predicta non seruanti centum librarum denariorum. Et de contentis in dicto capitulo pro tempore futuro potestas et capitaneus et quilibet ipsorum possit procedere per inquisitionem accusationem et denunciationem non obstante aliqua prescriptione temporis et maxime Statuto quod loquitur q. potestas et capitaneus non possint procedere de maleficijs commissis ante sex menses introitus sui regiminis. nec aliquo alio statuto.

Q. uenditio facta ecclesie seu religioso non ualeat et res uendita remaneat in catasto.

Lxx[illegible] Ad hoc ut comune asisij non decipiatur in libra ciuitatis uel comitatus eiusdem aliquo ledatur uel fraudetur. Statuerunt et ordinauerunt q. siquis laycus de ciuitate uel comitatu asisij uendiderit uel alienauerit uel aliquam obligationem fecerit alicui clericho seu religiose persone uel donationem seu concessionem uel alienationem cuiuscumque generis fecerit tale instrumentum siue contractus nullius sit ualoris atque momenti. Et nichilominus q. ipsa bona sic alienata ut supra dictum est et prout allibrata sunt ponantur et scribantur in catasto ciuitatis asisij in libra illius talis qui dicta bona alienasset modis predictis. uel aliquo ipsorum: et de suo uel suorum heredum catasto de cetero eleuari non possint pena quingentarum librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. et quilibet admictatur ad accusandum et denunciandum. Et de predictis domini potestas et capitaneus et quilibet ipsorum inquirat quolibet

mense non obstante aliqua prescriptione temporis et maxime Statuto quod loquitur Quod potestas et capitaneus non possint procedere de maleficiis commissis ante sex menses introitus sui regiminis nec aliquo alio.

Quod possessiones extimentur et de ipsarum reductione.

LXXX. Item Statuerunt et ordinaverunt quod omnes et singule possessiones extimentur secundum verum valentiam earum non extimatis edificiis. et quod factis extimationibus reducantur dicte extimationes ad vigesimam partem vere extimationis. Scilicet possessiones civium. et possessiones comitatensium intra aquas Et ultra aquam et citra aquam reducantur ad decimam partem extimationis ipsarum. et quelibet possessio cuiuscumque persone posita in comitatu asisii intelligatur et sit in ea et in illa bailia in qua bailia reperitur descripta in catasto comunis asisii. Et quod omnes datie collecte sive prestantie que in dicto comuni ponentur in posterum equaliter ponantur civibus et comitatensibus asisii Ita quod cives pro reductionibus et libra ipsorum: et comitatenses pro libra et reductione eorum solvant et solvere teneantur datias collectas prestantias et impositiones quaslibet in dicto comuni in posterum ponendas. Videlicet si datia imponeretur in dicta civitate Civibus ad sex denarios pro libra. et ad tondem comitatensibus imponatur et sic de similibus procedatur.

Quod cives comitatenses faciant elevari possessiones eorum quas vendent.

LXXXI. Omnes et singuli comitatenses. vel alio titulo. habentes et possidentes aliquam possessionem alicuius de civitate asisii vel que posita esset vel poneretur in catasto Civis: Statuerunt et ordinaverunt quod debeant infra mensem a die publicationis presentis statuti a tempore emptionis vel venditionis aut cuiuscumque alterius tituli facere elevari de catasto civis et ponere et poni facere in catasto comitatensis ementis. vel alio iusto titulo habentis et possidentis secundum veram extimationem. vel reductionem aliorum bonorum dicti comitatensis positorum in catasto ipsius. Scilicet ad decimam partem extimationis. Et econverso si civis emeret. vel alio iusto titulo haberet teneret vel possideret a comitatense aliquam possessionem vel possessiones positas in catasto comitatensis quod simili modo debeat poni in catasto civis secundum extimationem veram. et extimata erat dicto comitatensi: dummodo reductio extimationis dicte rei fiat ad decimum. Et eodem modo teneantur et debeant omnes et singuli forenses qui haberent aliquam possessionem et comitatenses asisii ex quocumque titulo vel causa facere elevari dictam possessionem de catasto civis vel comitatensis infra dictum tempus Et si infra dictum tempus supradicte persone vel aliqua ipsarum non facerent elevari dictam possessionem de catasto illius in cuius esset accatastata quod tunc ille in cuius catasto dicta possessio esset accatastata auctoritate presentis statuti possit dictam possessionem fructare. et fructus ex ipsa recolligere et sui iuris facere pro dimidia pro dimidia parte ipsorum fructuum et aliam dimidiam debeat dare et assignare massario comunis asisii. pena quinquaginta librarum denariorum de facto auferenda pro dictam medietatem. Et laborator dicte petie terre teneatur de fructibus dicte petie terre respondere illi in cuius catasto esset descripta ad requisitionem illius in cuius catasto esset. ad penam centum librarum denariorum comuni asisii applicandam. et etiam in restitutione dictorum fructuum. et illi in cuius catasto erat descripta.

Quod possessiones posite in comitatu asisii sint tributarie comuni.

LXXXII. Item Statuerunt et ordinaverunt quod omnes possessiones que sunt site in comitatu asisii sint tributarie et censuarie comuni asisii et dicto comuni supposite et obligate ad solvendum datias et collectas atque prestancias secundum distributiones et impositiones fiendas imposterum per dictum comune. Et quod dicta onera sequantur dictas possessiones in quemcumque fuerint alienate. Et quod coptimatores et laboratores cogantur et cogi debeant ad solvendum datias collectas et prestancias secundum impositionem factam et fiendam per officiales dicti comunis. Et quicumque alienaverit aliquam ex dictis possessionibus in aliquam personam non subiectam dicto comuni asisii quod onera predicta debeat agnoscere alienator non obstante predictis et bona predicta in catasto alienatoris semper debeant permanere et de ipso nullo tempore levari etiam si catastum renovari contingerit. locum habeat et si catastum non haberet

Quod fiant quinque volumina catastorum.

LXXXIII. Item Statuerunt et ordinaverunt quod fiant quinque volumina catastorum. Videlicet unum pro qualibet porta de civitate et de comitatu totidem. Et dicta volumina copientur in cartis pecudinis. et originalia reponantur in camera turris populi et ibi fiant due claves: quarum una sit penes camerarium comunis et alia penes quendam bonum hominem notarium eligendum et imbussulandum secundum modum infrascriptum. Et quod presentes priores populi debeant eligere decem homines notarios qui sint notarii catastorum per quinque annis venturis incipiendis in fine officii presentis notarii qui notarii et eorum nomina debeant per presentes priores imbussulari in quadam bussula que sit in locho ubi sunt alie bussole aliorum officialium dicti comunis. Et quod bussola que facta fuit de predictis officialibus sit cassa et vana. quorum officium duret sex mensibus tantum. et sic procedatur de sex mensibus in sex menses donec dicta bussola fuerit evacuata. Et quod quilibet dictorum notariorum teneatur et debeat solvere massario comunis

asisij pro ipso comuni recipienti pro tempore sui officij decem libras den' in fine eorum officij ad penam dupli. Et q. finita dicta bussola simili modo ad electionem aliorum officialium procedatur. que bussola iam facta apportari debeat in presentiam presentium statutariorum. Et si contingat aliquem ex dictis officialibus deficere aliquo modo uel aliqua rationabili causa successiue procedatur ad extractionem alterius officialis. quod officium dictus notarius sit electus debeat per eum personaliter exercere et non per substitutam personam pen' viginti quinque libr' den' per potestatem uel capitaneum condempnand'. dummodo dictus notarius non possit aliquid accipe nisi ut in statuto continetur ad penam viginti quinque libr' den' pro qualibet uice.

Q. notarius catasti teneatur adcatastare bona emptorum infra mensem.

Item Statuerunt et ordinauerunt q. notarius deputatus sup correptione catasti teneatur et debeat ipsa bona adcatastare et ponere in catastis dictorum emptorum infra mensem post banditum fiendum ad petitionem et requisitionem dictorum emptorum et illius uel illorum qui repperirentur ipsa bona et possessiones emisse nulla exceptione siue sollempnitate seruata nec
. Lxxxiiii. forma statuti premissa. Sed solum dicto notario facta fide per emptorem de instrumento emptionis uel alio iusto titulo absque requisitione aliqua uenditoris. possit etiam dictus notarius alijs ciuibus et comitatensibus ponere et eleuare alia bona et possessiones prout dictus notarius fuerit requisitus seruata forma statuti ad petitionem possidentis cum iusto titulo uel etiam uenditoris si talis possessio repperiatur adcatastata in catasto uenditoris ipsius. uel si sibi fuerit relicta per testamentum uel codicillum aut alio iusto titulo dummodo per ipsam eleuationem et adcatastationem Iurishabentis alterius in re predicta nullum preiudicium generetur.

Q. habentes possessiones in comitatu teneantur ipsas facere adcatastari.

Item Statuerunt et ordinauerunt q. quicumque ciuis uel comitatensis seu quicumque alius qui haberet aliquam possessionem in comitatu asisij que non esset adcatastata teneatur et debeat ipsam facere adcatastari in suo catasto infra unum mensem a die publicationis presentium statutorum computand' sub pena quinquaginta libr' den' et contrafaciens possessionem amictat
Lxxxv. et deueniat in comuni predicto. Et nichilominus pro ipsa possessione non adcatastata soluere teneatur datiuas et collectas atque prestantias modo et forma quibus soluere tenetur. Et q. quilibet possit denunciare et accusare contrafacientem et nomen eius teneatur in credentia. et habeat et habere debeat medietatem banni.

Q. notarius catasti teneatur ponere et eleuare possessiones comitatensium et asisinatum.

Item Statuerunt et ordinauerunt q. notarius catasti teneatur et debeat ponere et eleuare petias
Lxxxvi. terrarum et possessiones in catastis et de catastis dicti comitatus secundum formam predictorum statutorum et capitulorum pena decem libr' den'.

Q. bona mortuorum adcatastentur Ius habentibus.

Item statuerunt et ordinauerunt q. bona et possessiones mortuorum. uel qui morirentur in futurum de quibus esset aliquod ius quesitum alicui ciui uel comitatensi asisinati Iure emptionis alienationis permutationis donationis uel ultime uoluntatis. seu quocumque modo uel titulo q. post mortem talium mortuorum. uel Lxx[illegible]
qui morirentur in posterum notarius et officialis deputatus uel deputandus sup correptione catasti dicte ciuitatis ad petitionem et requisitionem talis ius habentis teneat et debeat ipsa bona et possessiones adcatastata tali mortuo uel qui moriretur ponere eleuare et adcatastare ipsi Ius habenti prout in catasto talis mortui reperiretur recepta fide de Iure talis petentis et dicentis se Ius habere et eleuare in totum de catasto talis mortui non obstante statuto loquente q. quilibet in ultima reductione sit adcatastatus et adcatastari se faciat in decem libr' den'. Et pro ipsis bonis et possessionibus soluere debeat predictus se faciens adcatastari et ipsa bona sibi ponere datiuas collectas et prestantias in comuni asisij impositas et imponendas. Et ubi essent modo predicto acquisita aliqua bona alicui mulieri debeant et possint per dictum notarium et officialem catasti poni et adcatastari uiro talis mulieris et filio uel fratri carnali talis mulieris cum uoluntate ipsius mulieris. Ciues et comitatenses asisij non habentes possessiones debeant se facere adcatastari pro personis in decem libr' den'. Et quicumque esset mortuus et nichil possideret in bonis et si aliquis esset per persona allibratus et nichil repperiretur de bonis suis stabilibus et mortuus fuerit q. eius libra de catasto casset. Et q. notarius catasti post publicationem presentium statutorum teneatur et debeat infra quindecim dies omnes allibratos in quinque libras ponere et adcatastare et allibrare in decem libras.

Q. bona comitatensium adcatastentur in comitatu.

Item Statuerunt et ordinauerunt q. nullus comitatensis ciuitatis asisij nec etiam bona alicuius comitatensis debeat nec debeant adcatastari in catasto ciuium ciuitatis asisij nec poni nec scribi debeat Sed omnes comitatenses et ipsorum bona debeant ascribi in catasto comitatensium tantum. Et si repperiretur q. aliquis comitatensis uel bona ipsius in fraudem catasti essent apposita uel scripta in catasto ciuium ciuitatis asisij a tempore facti predicti proximi catasti ante et post dictum catastum confectum et publicatum ... debeat de dicto catasto ciuitatis eleuari et in dicto catasto comitatus ascribi et poni. Saluo et reseruato si secundum formam reformationum uel ordinamenti consilij ciuitatis asisij esset in catasto ciuitatis positus et ascriptus. Et primo mense post publicationem presentium statutorum quolibet die sabati dicti mensis banniatur per dictam ciuitatem publice uel est moris. Q.

quicumque comitatensis habet aliquam possessionem adcatastatam in catasto dicte ciuitatis debeat infra mensem predictum comparere coram officiale catasti et dictam possessionem seu possessiones allibratas in ciuitate reponi facere in comitatu cum aliis suis bonis ad penam quinquaginta librarum denariorum et perdat rem adcatastatam in ciuitate et deueniat in comuni ad dictam penam pro quolibet contrafaciente et quilibet possit denuntiare et accusare et habeat medietatem pene et nomen denuntiatoris teneatur in secreto exceptis illis qui habuerunt beneficium a comuni secundum formam ordinamentorum et reformationum dicti comunis asisii.

Quod habentes domos et non alia bona adcatastentur. et tam ciues quam forenses.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod omnes et singule persone forenses et ciues habitantes et que in futurum habitabunt in ciuitate burgis subburgis et ciuitatis predicte habentes domos et alias possessiones adcatastentur pro qualibet familia insimul morante in quinque libris pro quolibet centenario totius ualentie bonorum ipsius. Et si domus minus centum librarum ualeret adcatastetur in decem libr. ad minus. Si uero dicte persone habitauerint in comitatu non
Lxxxix. habentes alias possessiones nisi domos adcatastentur ad minus pro qualibet familia insimul habitante et morante in decem libr. den. pro centenario totius ualentie dicte domus. Et si minus centenario ualeret adcatastetur adminus in decem libr. denariorum dummodo nulla summa catasti alicuius in predictis excedat summam triginta libr. den. Et quando acciderit quod aliquis uenderet domum sibi adcatastatam et illa bona dictus uenditor non possideret quod ad soluendum datias dictus uendens cogi non debeat pro dicta domo sed remaneat dicta libra dicto uenditori pro eius persona. et dicta domus sit libera a dicto onere datie.

Omnia pro domo sol[illegible] uend[illegible]

Quod bona adcatastentur fratri laico.

Si contingerit quod esset in eadem domo separatim habitantes duo uel tres fratres seu nepotes uel alie persone coniuncte inter quas esset aliquis non subiectus et non subpositus iurisditioni comunis asisii quod omnia bona materna et paterna uel undecumque obuenientia ascribi habebuerit libre layci fratris seu nepotis uel alicuius persone domestice ad hoc ut dicta libra et catastum non fraudetur. Et quod talis frater nepos siue alia persona domesticha ipsius prolis teneatur et debeat datias et collectas impositas et imponendas in futurum soluere infra terminum statuen-
xc dum per dictum comune et officiales ipsius. uel dicta bona omnia et singula non subiecti et non subpositi iurisditioni comunis asisii non soluatis predictis deueniat in comuni. et dicto comuni applicentur auctoritate presentis ordinamenti dummodo propter predictam ascriptionem
9 D non preiudicet iuri proprietatis et possessionis bonorum et rerum dicti non subiecti et non subpositi nisi usque ad quantitatem solutam pro dictis datiis pro dictis bonis per ipsum laycum pro qua possit uti retentione usque ad quantitatem solutam pro dictis datiis per ipsis bonis sua auctoritate sine pena.

Quod non audiantur illi qui se non fecerint adcatastari.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod omnes patres familias habitantes in ciuitate uel comitatu asisii habentes possessiones in comitatu asisii debeant se facere incatastari in catasto comunis predicti cum dictis bonis. Et non habentes possessiones habitantes in ciui-
tate uel comitatu asisii debeant se facere adcatastari in dicto catasto pro personis eorum ad minus in decem libr. den. pro ultima reductione et qui contra fecerit perdat omnes suas possessiones non assignatas. et non audiatur ciuiliter nec criminaliter ipse uel alter pro eo in aliquo suo iure. Sufficiat tamen si pater uel auus eius paternus sit adcatastatus. et repperiatur in dicto catasto siue fuerit mortuus siue uiuus. Et quod nec pro iniuria illata contra dictum talem non adcatastatum possit procedi per accusationem inquisitionem seu denuntiationem. Et si procederetur non ualeat nec teneat. Et procedens incurrat penam Centum libr. den. Et ad probandum quod sit habitator in ciuitate uel comitatu asisii et quod sit pater familias non adcatastatus sufficiat publica uox et fama sine aliqua redditione cause. Et quicumque opposuerit aliquam exceptionem contra aliquem qui non esset adcatastatus dicendo in ipsa exceptione dictum talem contra quem excipitur non esse adcatastatum in catasto comunis in curia domini potestatis uel capitanei quod dictus talis cui talis exceptio opponeretur debeat infra quintam diem a die oppositionis facte computando ostendere et probare qualiter sit adcatastatus et in catasto positus. alias non audiatur secundum formam dicti statuti. Immo presumatur non adcatastatus. Et quando processus esset in curia potestatis et opponere et probare uel opponi uellet talem exceptionem quod excipiens uel excipere uolens possit et sibi liceat dictam exceptionem opponere et probare coram Judice Capitanei et in palatio capitanei. Et econuerso si processus esset in curia capitanei et talis exceptio proponenda et proponi uellet liceat tali opponere uolenti talem exceptionem opponere et probare coram Judice maleficiorum domini potestatis. qui Judex coram quo talis exceptio fuerit proposita teneatur et debeat exceptionem patrisfamilias non adcatastati admictere. et non admictens dictam exceptionem puniatur si fuerit requisitus pro qualibet uice in centum libr. den. per Sindicum sindicandum et in ea condepnetur. dummodo hoc statutum non uendicet sibi locum in homicidio. Et eam recipere et super ea procedere et probationes recipere et expedire et remictere processum ad Judicem in publicam formam absque aliquo salario uel mercede. Et nichilominus potestas uel capitaneus coram quo talis exceptio proponeretur teneatur mictere per officiale catastorum et sibi ostendi facere catastum et si in catasto repperiretur appositus condenetur excipiens in decem libr. den. per dictum dominum coram quo sic excipitur soluendorum. et comuni predicto applicentur. Voluerunt Insuper quod si aliqua possessio repperiretur non adcatastata liceat cuilibet et licitum sit in ipsa possessione dare dampnum personaliter et cum bestiis sine pena.

xci. Quod non habentes bona accatastata pro personis in decem libris

De personis non accatastatis

De exceptione non accatastati et cuius cognitione

In possessione non accatastata dampnum fieri

Et q. notarius catasti ad catastum matris possit adca-
tastar in ipo catasto matris filios cum consensu mris
et libra matris: et dictum statutum uenderet sibi lo-
cum i mribus adcatastatis i catasto cois asisij.

Q. bona ecclesiarum rebellium adcatastent in quoda libro.

xcii. Bona ecclesiarum existentia i comitatu uel districtu asisij Statuerut et ordinauerunt q. adcatastentur et scribant in quoda quaterno et sic fiat de bonis rebelliu et exbapnitorum comunis asisij. Et etiam de possessionibus forensium fiat catastum pse ut de alijs supradictis.

De recusantibus soluere datiam.

Item Statuerut et ordinauerut q. nullus audeat uel presumat cessare soluere datiuas et collectas p comune asisij imponendas aliquo quesito colore infra terminos ordinandos et qui no soluerit penas imponendas incurrat et sex den pro eius libra eius qd deberet solue incurrat quolibet die quo in mora steterit ad soluendum et non audiatur in aliquo suo iure ciuili uel criminali sine sanguinis effusione donec ipam datiuam qudtu et penas impositas et imponendas soluerit cu effectu. Et 9 eum quilibet excipies admictatur dumodo exceptione pbet infra octo dies at i quatraginta sol den comun et in expensis illi contra que exciperet condempnetur p iudicem questionis et curie. quibus elapsis cogant ipum no pbantem solue et predatur in negocio principali et nullus pro datiua alicuius grauari debeat ad soluendum si principalis iueniat s ipe principalis cogatur Et non piudicet capitulo infra posito Rc baiuli uillarum cogantur ad soluedu datiuas p hoibus sue balie. Et ut scribi possit q. non solueret fiat et fieri debeat quidam liber intitulatus p notarium camere. In quo scribantur et scribi debeant omnes no soluentes ipas datiuas infra terminos ordinatos et qui incurreret penam quattri suo libro stetur et credatur et p cum librum pbatur excepcio pdicta uel p libros originales datiuarum in quibus apparet q no soluerint ipas datiuas pstantias et collectas pena dicto notario camere no suanti quinq libr den. Et etiam omnes alij libri comunis scripti in titulari videlicet pstantiarum datiuarum et collectarum et no soluentiu Et ptas et capitaneus et eorum officiales teneantur ipam exceptoes admicte ad pen biginti qnq libr den p quolibet ofaciente et qualibz vice in quibus condepnet dcto coi. uel de fco sine alia iuris ordine cogatur.

Margin notes: Pena Datiuas no soluentiu. — xciii. — 10 D — Mas sarij p datiuis cogebn. — officia les exeq inc qd habiat — Baiuli uillaru p hoibus Balye cogunt ad datiuas uide f. i Rubra xcv.

Q. nulla datiua seu prestantia imponatur nisi primo deliberetur in consilio generali et populi.

xciiii. Item. Statuerunt et ordinauerunt q. nulla datiua seu prestantia imponatur seu imponi possit nisi deliberetur in consilio generali et populi et non in consilio alicuius remissionis nisi fuerint in ipa remissione boni homines et psone admin decem pro qualibet porta. et in deliberatione sufficiat due partes astantium de remissione quorum bonorum hominu quilibet sit adcatastatus p ultima reductione sui catasti adminus in triginta libr den et si aliter fieret no ualeat nec teneat.

Margin note: Quis impo nat datiuas

De baiulis comitatus no parentibz mandatis dnorum potestatis et capitanei et aliorum officialium.

Quicuq baiulus comitatus asisij no comparuerit ad mandata dnorum ptatis et capitanei uel aliorum officialiu quibus comissa esset aliqua executio alicuius datiue uel collecte, uel condempnationis infra terminu octo dierum a die citationis facte p baiulu computandorum ad soluendu p hoies sue balie datiuas siu collectas no solutas Statuerunt et ordinauerut q. ab inde in antea miles et alij eorum officiales uel alterius eorum cui comissum fuerit possit seu possint mictere baiulos cois ad capiendu et in forciam dicti cois mictendum et detinendu ipum baiulum et massarios ipius balie usq ad integram satisfactionem totius eius qd deberetur in comuni p homines balie dicti baiuli debentis solue et capi. Si uo dictus baiulus heri non posset q. possit etiam quilibet eorum capere de bonis dcti baiuli et massariorum eiusdem balie usq ad itegram satisfactionem Q. m baiuli habeat salarium eis constitutum et concessum. nec officiales seu familiares cois asisij occasione alicuius executionis possint aliquid recipe ipa occasione uel alia nisi qd esset eis pmissum ex forma alicuius statuti seu ordinamenti pena cuilibet contra facienti et qualibet uice quinquaginta libr den Et q. nullus baiulus possit cogi ad soluendu p possessionibus incultis nec pro psona adcatastata pro p tatu que psona non repperiretur i ciuitate uel comitatu asisij. xcv.

Q. tenentes de bonis rebelliu seu exbapnitorum uel alterius persone

xcvi. Item Statuerut et ordinauerunt q. omnes et singuli tenentes aliquid de bonis rebellium siue exbapnitorum comunis asisij teneat et debeant ipa bona que tenent et que adcatastari debet facere adcatastari sibi in suo. et qui catastum no haberet nouum catastum facere, siue fieri face infra duos meses post publicatione pntium Statutorum ad penam et sub pena decem libr den. Et cogantur ad soluendum datiuas et collectas pro dictis bonis sicut si essent adcatastata sibi scdum libram catasti rebellis siue exbapniti cui ad catastata st dicta bona. Et q. pdicta bapniatur post publicationem pntiu statutorum. Et quicuq teneret de bonis alterius psone no rebellis uel exbapniti teneant et debeant tales tenentes dicta bona solue datiuas et collectas comunis asisij imponedas i comune asisij.

Q. quecuq ciuitas uel castru accipit datiua uel collecta ciuibz asisij accipiat simile p possessiones quas herent in territorio asisinatensi.

Quecunq civitas uel castrum accepit datiua ul
collectam alicui civi asisinati pp̄ter ea ul pos-
sessiones. quam ul quas aliquis ūr cuius heret
in territorio alicuius civitatis uel castri Statuerūt et
ordinauerūt q accipiatur simil̄r datiua siue collecta
illi p̄sone siue p̄sonis. que terras siue possessiones habe-
rent in civitate asisij siue eius districtu in eadē for-
cvij. ma et qualiter et sicut ip̄is nr̄is civibus datiua siue
collecta accipitur. Et potestas et capitaneus hn̄tes posse-
ssiones in territorio asisij soluere compellant ūr et fructus
et possessiones accipi faciant. pena pro quolibet ip̄orum
contrafaciente et qualibet uice uigintiquinq libr den.
comuni asisij applicand. in quibus p eorum futurū sindicū
debeant condēpnari. Et hoc capitulū p̄ualeat oibus
alijs capitulis et statutis sup̄ ul infra positis.

Q bona forensium nō soluentiū eorum datiuas sint
obligata coi 2 de . . . alijs.

Item Statuerūt et ordinauerunt q omnes et sin-
guli forenses hn̄tes aliquas possessiones i comita-
tu asisij qui repiuntur nō soluisse p dictis posse-
ssionibus prestantias datiuas et collectas hactenus impo-
sitas p comune asisij teneantur et debeant illas soluere
integral̄r et cum effectu infra unum mensem a die pu-
blicationis p̄ntium stat eorum. et dicto termino et mense
elapso possessiones et bona p quibus repperirent dicte da-
tiue p̄stantie et collecte non solute integraliter ut dc̄tū
est. confischentur et exnūc put extūc sint confischata
et publicata dicto comuni asisij usq in quantitatē dic-
cviij tarum datiarum p̄stantiarum et collectarum et quarti. Et
q liceat cuilibet cum bestijs ul sine pasturare et dāpnū
dare in dictis talibus possessionibus et bonis sine pena et
bampno. Et q nulla p̄sona possit uel debeat laborare.
uel laborari facē aliqua dictarum possessionū ad penam
centū libr den p quolibet cōtrafaciente et qualibet uice
nisi primo dicte tales datiue prestantie et collecte cum
quarto et alijs penis ordinatis fuerint integralit p̄so-
lute. Et siquis molestauerit ex iurisditione asisij ali-
quem dampnū datē in possessionibus antedc̄tis dicta oc-
casione. poni et describi debeat in libro inobedientū
comunis asisij. et talis molestatus defendat p comune
asisij expensis dicti cois. Et q nullus de civitate uel
comitatu asisij ul aliūde audeat ul p̄sūmat laborare
aliquas terras ul possessiones siue terrā ul possessionem
cultam seu cultas. incultam. seu incultas. q esset siue es-
sent alicuius p̄sone ul p̄sonarum siue collegij que nō esset d
civitate ul comitatu asisij. ul q possessio siue terra nō eēt
adcatastata. seu allibrata i catasto comunis asisij de qua
siue de quibus datiue seu collecte imposite et imponēde
p coē asisij continue p̄soluantur pena et bāpno qnqua-
ginta libr den contrafacienti et laboranti contra dictam
formam. Et cuilibet sit licitum in dictis talibus possessio-
nibus laborantem p̄cutē citra mortis p̄iculum et sine
sanguinis effusione et debilitatione membri et eis
auferre bestias et alia bona que ibi repperirentur esse nō
obstante q dicta bona essent alicuius civis ul comita-
tensis civitatis asisij ul aliunde. et accipiens lucri fiat.
Et forenses intelligantur ad p̄dicta qui nō sint oriūdi
de civitate et comitatu asisij. Et q nullus officialis contra
p̄dictos qui p̄cuteret seu auferret aliquid de dictis posse-
ssionibus audeat ul p̄sūmat procedere p denūciationē
accusationē seu inquisitionē pena quingentarum libr den
p quolibet et qualibet uice. et talis processus ip̄o iure sit
nullus. Et quilibet possit talem laboratorem denūtiare
et accusare. et habeat medietatem bampni. Saluo q
cuilibet sit licitum laborare possessiones Sc̄ti clerici. Et
q anteq uendantur dc̄ta bona p comuni. priores p̄p̄li
civitatis asisij teneantur notificare coi. unde sc̄i tales
nō soluentes. q bona talis nō soluentis debent uendi. Et
q ille q debet soluē ueniat ad soluendū dc̄tas datiuas i
terminū ponendum in l̄ris. Et si uenerint et soluerīt
recupent ip̄a bona que l̄re registrentur p cancellariū
et relationi ip̄ius stetur.

Q nulla persona diruat domos roccharum.

Item Statuerūt et ordinauerūt q nulla p̄sona
audeat ul p̄sūmat diruere. ul discaxare aliquā
domū in contrata rocchariū cois que rocche in-
telligantur prout inferius est declaratum. pena cōtrafaci-
enti uiginti quinq libr den. nisi ip̄am uel ip̄as domos
xcix. reparent infra mensem. Et quilibet admictatur ad
accusandum et habeat medietatem bāpni. Et priores p̄-
sentes eligant duos homines qui declarēt que itelligāt
roche. Et declarent confinia dictarum rocchariū. Et q la-
pides alicuius domus ul casaleni que essent i civitate nō
possint ex civitatē portari pena qnquaginta libr den.
pro quolibet et qualibet uice. que declaratio ponat in
statuto. Et quilibet possit denunciare et accusare. et
habeat medietatem bampni. Qui confines intelligāt
i primis Bertescha arlucij put recte trahit supra ip̄os
confines Q uindecim pedibus ad pedem cois. Sc̄tus leo-
nardus put trahit usq ad fraternitam ueterem Sc̄ti
leonardi. et put trahit ad casalenum andrioli uespu-
cie put trahit directe ad moram luminati. et prope
domos que olim fuerūt domni angli rectoris Sancti
Ansouini usq ad casalenum Janis centarij put trahit
ad ortum rubei Sabutucij iuxta murum civitatis. Et
intelligantur dicte omnes domus et casalena infra
confines predictos.

Q fiant cloache in civitate asisij.

Item Statuerūt et ordinauerūt q fiant cloche
c. in civitate asisij p stratas et uias expensis oium
adiacentium p locha que ip̄is adiacentibus ui-
debuntur p sup̄stantem cois asisij

De iuramento camerariorum artium.

Item Statuerunt et ordinauerūt q camerarij
artium et quilibet eorum teneantur et debeāt
ci. i principio eorum officij iurare ad sc̄a dei euāg.

Additio

Forensis qui

tactis scripturis q. sint amatores pntis status comunis et
populi ciuitatis asisij. Et capitaneus populi pdicta tenea
tur facere obseruari ad penam viginti qnq libr den de suo
salario.

Q. notarij dnoz potestatis et capit. dent punctatos.

Item Statuerunt et ordinauerunt q. notarius cu
stodie ciuitatis asisij ad dictam custodiam depu
tatus pena decem libr den pro quolibet die debeat
assignare dicto notario camere comunis asisij omnes illos
qui no facerent custodiam i die uel nocte precedenti ad postam
c. ij qui nullam habuerint excusationem legitimam qui pontua
ti p dictum notarium scribantur in quodam quater
no ad penam pdictam: et sdum dictum quaternum fiat exe
cutio de ipsis sdum modum infrascriptum no facientis cu
stodiam de nocte. Et notarius custodie q pro tpore erit
de ciuitate asisij sup custodia ciuitatis asisij deputatus
teneatur et debeat ad penam uigintiqnq libr den pro
qualibet uice assignare et in scriptis dare notario came
re ciuitatis asisij omnes et singulas punctaturas de hoibz
ciuitatis et comitatus asisij no parentibus et obedientibus
dictis officialibus i dicta custodia et no uenientibz ad
dictam custodiam faciendam statim sequenti die ante ter
tias. Et q. dictus notarius camere sb dicta pena teneat
de supdictis pontuatis facere unum librum de cartis pecu
dinis In quo scribantur omnes ponctuati pdicti. Et q. pen
dictoz ponctuatoz soluatur i camera comunis asisij p
ut alie pene. Et q. massarius cois teneat sibi dare cartam.

Q. no facientes custodiam soluat pro qualibet uice quinq sold denar.

Item Statuerunt et ordinauerunt q. dictus notarius
teneatur et debeat omni mane ante recessum nota
rij custodie scribere in quodam quaterno omnes
et singulos ponctuatos qui nullo modo fecerunt custodiam
de nocte: et sdum dictum quaternum debeat quilibet
c. iij ponctuatoz soluere pro qualibet uice massario cois
quinq sold den. Et pena no respondentis de nocte et
non habentis arma sit duodecim den p qualibet uice.

De electione massarij [illegible]

Item Statuerunt et ordinauerunt q. massarij
ciuitatis asisij et eoz notarij imbussuletur p
imbussulatores comunis asisij sdum formam
statutorum comunis asisij loquentium de imbussula
tione et dicti massarij extrahat de dicto bussulo de
sex mensibus in sex menses p dnos priores populi dicte
ciuitatis et consilium secretum gradatim: quoz offi
cium duret sex mensibus qui massarius et notarius
ipsius debeant stare ad eoz officium exercendum in ca
mera posita sb turri palatij dni potestatis ciuitatis asisij
Et q. uacato bussulo debeat reimpleri sdum formam sup
traditam. Et dictus massarius faciat scribere p eius
notarium tpre sui officij omnes introitus dicti cois
et exitus dicti comunis i cartis membranis. teneatur
insup dictus massarius exigere, siue exigi facere omnes
pecunias debitas dicto comuni: et soluere debentibus recipe
a comuni pdicto ex deputationes fctas: ut solutiones fie
das sdum tenorem bulle apostolice omnes pecuniaz solutio
nes p ipsum debitas ut debendas et congruam et condignam
reddere rationem de gestis et administratis p ipsum siue
eius notarium coram eoz sindicis siue ratiocinatoribus
Teneatur insup dictus massarius de rebus et massaricijs
comunis fieri facere inuentarium publicum p eius notarium
postq eius officium incepit i fra qndecim dies sub pena
decem libr den. Et ut ordo et qualitas seruetur in solutio
nibus fiendis p ipsum. Idem camerarius cois teneatur et
debeat in solutionibus fiendis illis qui debent aliquid
recipe talem modum et ordinem suare q. soluat pmo
illi uel illis qui pmitus deberent recipe et ei uel eis a pri
mis usq ad ultimos si poterit soluere excepto q. possit am
bassiatoribus et nuncijs et p necessarijs opibus dicti cois
omni ordine pretermisso. Et idem massarius nullum lucru
faciat uel guadagnum de quantitate quam soluerit uel sol
uere deberet sub pena quinquaginta libr den applicand
dicte camere et p eius successorem auferend uel p eius
ratiocinatores pro qualibet uice. Et q. dictus massarius
no possit recipere uel soluere aliquam pecunie quantitatem
sine pntia notarij camere predicte: qui notarius scribere
debeat i moneta et florenis put soluitur et datur. Et in
continenti in libris exitus soluere et scribere put solutum fue
rit et put alteri dabitur et soluetur et ad quantum dederit
et accepit florenum et dicto mo mictat appodissas dnis
prioribus de introitibus et prouentibus ad manus dicti
massarij puenientibus pena massario pdicto no suanti
pdicta pro quolibet ipoz contra facientes et qualibet uice
decem libr den. de quibus debeat p eoz ratiocinatores
ratiocinari et sindicari, et ad denuntiandum et ad accusan
dum quilibet admictatur cum duobus testibus idoneis
et habeat medietatem condempnationis. Et ad obseruatoes
pdictorum dictus camerarius firmiter teneatur i quo
libet dictoz casuum. Et q. dictus massarius habeat et habere
debeat p suo salario et pusione libr octuaginta duas denarioz
Notarius uo habere debeat libras uiginti octo den. et non
ultra. Et si aliquis moreretur uel esset absens a ciuitate
asisij alius pximior consanguineus uel affinis usq i tertiu
gradum ipsius mortui uel absentis loco ipsius subrogetur.
Si uo pximior non reppereretur de bussulo uacantiu
extrahatur. Et si aliquis esset exclusus ad dictum officium
q esset descriptus i libro speculi q. ille talis extractus li
ceretur et alius loco ipsius de dicto bussulo uacantium
extrahatur.

Q. massarius non possit recipere aliquam pagham ante terminum.

Item Statuerunt et ordinauerunt q. nullus massa
rius comunis asisij possit sine deliberatione con
silij hntis auctoritatem recipe ante terminum
solutionis aliquam pagam alicuius gabelle aut redditus
uel puentus dicti comunis uel ipsam pagam ante dictum

terminum ponere siue poni facere ad introitum comunis predicti. Sed ipsam pagam recipere debeat et ponere ad dictum introitum solummodo in die termini et non ante ad penam dicto massario et notario camere dicti comunis contrafacienti viginti quinque florenorum auri pro quolibet ipsorum contrafaciente et qualibet vice auferendam summarie et de facto per dominum capitaneum ul potestatem dicte civitatis asisij cuius pene quarta pars sit et esse debeat dicti domini capitanei ul potestatis qui de ipsa executionem fecerit et residuum sit comunis predicti. Et quilibet possit dictum massarium ac notarium contrafacientem accusare et denunciare et nomen denunciatoris ul accusatoris in credentia teneatur Et habeat et habere debeat ipse accusator ul denunciatator quartam partem dicte pene que ex sua denunciatione ul accusatione uenerit in dicto comuni. Et nichilominus dictus dominus capitaneus ul potestas possit et debeat ex officio suo diligenter inquirere de predictis.

Quod massarius et notarius camere teneantur assignare librum rationis infra tres dies finito eorum officio.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod massarius et notarius camere comunis asisij finito eius officio massariatus teneantur et debeant infra tres dies immediate sequentes assignare revisoribus sue rationis ut cancellario dicti comunis libros introituum et exituum
C v°. dicti comunis qui occurrerint tempore ipsius massarij ad penam quinquaginta librarum denariorum pro quolibet ipsorum auferendam summarie et de facto per dominum potestatem ul capitaneum dicte civitatis asisij: Cuius pene quarta pars sit ipsius domini capitanei ul potestatis eam exequentis: et residuum sit et esse debeat comunis predicti. Et hoc non intelligatur de preteritis massario et notario dicte camere.

Quod prouentus comunis soluant massario et non alteri.

Item prouiderunt et ordinauerunt quod deinceps quecunque persona debebit pro gabella redditu ul prouentu dicti comunis seu alia quacunque occasione soluere comuni predicto aliquam quantitatem siue aliquas quantitates pecunie ul florenorum: possit teneatur et debeat ipsam ul ipsas quantitates soluere dicto massario in debitis terminis et non alteri persone seu aliis
C vi°. personis ad penam dupli et salarij exactionis auferendam et que auferri possit et debeat summarie et de facto pro comuni civitatis asisij per dominum potestatem ul capitaneum populi dicte civitatis. Et predicta omnia sic fiant et obseruentur ac valeant et teneant non obstantibus aliquibus deputationibus factis et fiendis: que ex nunc sint casse revocate et nullius valoris. et non obstante aliquo statuto reformatione ul ordinamento dicti comunis loquente ul disponente aliqualiter in contrarium predictorum. Et quod de predictis fiant sollempniter bampnimenta.

Quod massarius camere non possit soluere aliquam pecuniarum quantitatem sine appodissa dominorum priorum.

Ad evitandum fraudem et defraudandi causam tollendam: Statuerunt et ordinauerunt quod massarius comunis asisij non possit soluere de pecunia et havere
dicti comunis alicui persone aliquam pecuniarum quantitatem C vii°.
nisi primo creditor ostenderit et relassauerit appodissam scriptam manu cancellarij dicti comunis. et sigillatam sigillo comunis predicti per magnificos dominos priores qui pro tempore fuerint in ordinariis. In extraordinariis autem cum apodissa soluere teneatur scripta manu dicti cancellarij et eodem modo sigillata et lecta confirmata et approbata in consilio secreto et obtenta per duas partes et plura nota dictorum consiliariorum sub pena et ad penam viginti quinque librarum denariorum dicte camere applicandam sibique auferendam de facto addendo quod dictus massarius et eius notarius ad penam predictam pro quolibet ipsorum et qualibet vice teneantur et debeant de omni solutione per eos fienda quacunque occasione recipere pro comuni a principali persona ul ab eius procuratore speciale mandatum habente generale refutationem de qua debeat rogari dictus notarius camere. Et si repperiretur quod esset soluta aliqua quantitas pecuniarum per dictum massarium de qua non recepit refutationem ut profertur talis quantitas non debeat admicti in eius calculo nec aliqualiter computari.

Quod massarius teneatur ostendere rationem dominis prioribus uel consilio secreto quando fuerit requisitus.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod quilibet massarius teneatur et debeat ad requisitionem
magnificorum dominorum priorum populi civitatis asisij C viii°.
ut consilij secreti dicti comunis omni vice qua predictis dominis prioribus et consilio placebit ostendere rationem de quantitatibus quas ipse massarius accepit et omnibus que administrauerit occasione sui officij massariatus. ad penam quinquaginta librarum denariorum massario pro qualibet vice qua contrafecerit cuius pene auferende de facto per dominum potestatem ul capitaneum medietas sit potestatis ul capitanei predicti qui de ipsa executionem fecerit. et alia medietas sit comunis predicti.

Quod camerarius camere apostolice soluat primo dominis prioribus et potestati quam alteri persone.

Item prouiderunt et ordinauerunt quod camerarius camere apostolice civitatis asisij qui nunc est et pro tempore fuerit teneatur et debeat soluere de aere et pecunia dicte camere que ad eius manus
peruenerit: primo pro rata satisfacere Magnificis C ix°.
dominis prioribus civitatis asisij et domino potestati pro rata de ipsorum salariis et aliis quantitatibus quas recipere debebunt occasione siue occasionibus suorum officiorum temporibus debitis et congruis primo quam alteri persone siue personis ad penam dicto massario sit obmictenti ul soluere deneganti ul contrafacienti ducentorum florenorum auri pro qualibet vice auferendam per dictum dominum potestatem cuius pene medietas sit dicti domini potestatis et alia medietas sit dicti comunis: Et predicta sic firmentur et valeant: et

plenissimam firmitatem habeant nõ obstantibus aliquibus deputationibus aut statutis et ordinationibus et reformationibus loquentibus ut disponentibus aliquatr i contrarium p̃dictorum. Hoc addito q ultima terciaria dicti dñi potestatis retineri debeat p camerarium dicte camere quousq fuerit pfectus sindicatus dicti dñi potestatis. Et ipa terciaria in totũ ut in parte nõ possit ut debeat in alio converti ad penam centum florenorum auri pro qualibet vice. Et nichilominus de suo teneatur solvere dictam terçariam et predicte solutiones fiat iuxta tenore Bulle apostolice.

ultima terciaria de salario potestatis retinenda.

Q massarius non solvat salarium ambassiatorum nisi ambassiatoribus q erunt imbuxolati.

CX°. Item q dictus massarius non possit solvere aliqd salarium ambassiatoris ut ambassiatorum qui aliquatr eligerentur ut micterentur nisi solummodo salaria illorum ambassiatorum qui erunt imbussulati ad penã quinquaginta libr den auferend de facto. Et quantitas quam solvet contra presens ordinamentum nõ debeat admicti in calculo sue rõnis. Et hoc ordinamentum habeat locum facta imbussulatione p̃dicta et nõ ante.

Q massarius retineat de salariis rectorum medicorum magistrorum gramatice et aliorum punctaturas eis fcas.

CXI°. Item q quilibet massarius communis Asisii tã qui nũc est q qui pro tempore fuerit teneat et debeat de salariis rectorum et officialium cõis Asisii retinere pro dicto comuni omnes et singulas punctaturas que fient de p̃dictis rectoribus et officialibus ac ipsorum famulis et equis p officiales mõstrarum sdm formam Statuti loquentis de hac materia et etiam punctuaturas que placebunt dñis prioribus. Et p eos ut ipsorum mandato fient. De coquo et famulis ac nuncio ipsorum priorum. De medicis et magistro sive magistris gramatice salariatis p dictum comune retinendas de salariis p̃dictorum prout p dictos dños priores fuerit declaratum ad penam ipi massario viginti quinq libr den pro qualibet vice qua omiserit ut cõtulerit auferend de facto p dñum potestatem ut capitaneũ civitatis Asisii. Cuius pene medietas sit rectoris eam exequentis et alia medietas sit cõis p̃dicti.

Q massarius anteq solvat medicis et magistris gramatice recipiat iuramentũ ab eis si cõtinue fuerint.

CXII°. Item q quilibet massarius dicti communis anteq solvat aliquam quantitate pro salario alicuius medici ut magistri gramatice recipiat ab ipso medico ut magistro gramatice iuramentum si cõtinue fuerit et si talis quantitas sibi debetur vere secundum conscientiam dicti talis. Et si se absentavit absq licentia dñorum priorum. Et si p tale iuramentũ ut aliter sentiet dictus massarius talem medicum ut magistrum gramatice se absentasse sine licentia dñorum priorum retineat de suo salario p rata tpõris absentie Massarius antedictus pro comuni p̃dicto ad penam dicto massario contrafacienti ut obmictenti decẽ libr den auferend de facto p dñum potestatẽ ut capitaneum civitatis Asisii. Cuius pene rector hẽat medietatem et alia medietas sit comunis.

Q massarius et notarii camere teneantur dare priori uel capiti nomina malpaghorum dativarum et gabellarum.

Item pviderũt et ordinaverũt q massarius et notarius camere cõis Asisii et quilibet ipsorum i solidum sine aliqua requisitione teneat et debeant dare et assignare in scriptis nomina malpagorum cuiuscũq dative prestantie ut collecte et etiam cuiuscũq gabelle redditus ut proventus ut alia quacũq occasione statim elapso termino solutionis alicuius predictorum dño potestati ut capitaneo civitatis Asisii ad penam dictis massario et notario Centũ libr den pro qualibet ipsorum et qualibet vice qua obmiserit ut contrafecerit auferend de facto p dñum potestatẽ ut capitaneum civitatis Asisii. Cuius pene medietas sit rectoris eam exequentis et alia medietas sit cõis p̃dicti. CXIII.

De pena massarii nõ solventis quantitatẽ de qua recepit refutatione.

Item providerunt et ordinaverũt si cõtingerit massarium recipe refutatione de aliqua solutione p eum fienda ut de dicta refutatione recipienda sup in aliquo ordinamento fiat mentio et tali refutatione recepta ipum massarium decepitione ut aliter nollet solvẽ uel obmicteret solvẽ debitã quantitatẽ illi psone que dictam refutationẽ fecerit. In tali casu incurrat penam dictus massarius quinquagintarum libr den pro qualibet vice auferendam de facto p dñum potestatem ut capitaneũ civitatis Asisii. Et rector hẽat medietatem ipius pene et alia medietas sit dicti comunis. Et nichilominus ipe massarius exnũc sit et esse intelligatur privatus omni officio et bñeficio dicti cõis p tempus decem annorum tũc pxie venturorum. CXIIII.

Q pignora possint vendi post duos menses postq venerit ad manus massarii et de modo tenendo i ipsorum vend.

Item providerũt et ordinaverũt q massarius dicti communis Asisii omnia pignora q pvenerint ad manus suas possit teneatur et debeat vendere pro dicto comuni statim finitis duobus mensibus quibus ipa tenuerit in p̃ntia alicuius ex officialibus dñi potestatis ut capitanei qui officialis teneatur et debeat ad requisitionẽ dicti massarii interesse et p̃stare presentiam venditioni p̃dicte. Et pecuniam quam de ipis pignoribus videlicet de eorum venditione recepit ponẽ ad introitum dicti comunis. Ac etiã de dictis pignoribus omnibus que recepit et vendiderit et de denariis quos de ipsorum venditione ut aliter percepit reddere rationem dñis prioribus quãdocũq et quotienscũq ad eorum requisitionẽ ad penam ipi massario viginti quinq libr den pro qualibet vice qua i pre CXV°.

dictis uel aliquo pdictoꝝ contrafecerit ut obmiserit et
in emenda et restitutione cuiuslibet pignoris ut ualo
ris eius quod nõ repperiretur. que pena auferatur defcto
p dñum potestatem ut capitaneum ciuitatis asisij. cuius
pene medietas sit dñi potestatis ut capitanei eã exeque
tis et alia medietas sit comunis predicti. Et dictus
massarius et etiam offitialis qui fuerit presens uendi-
tionibus predictis et quilibet ipoꝝ teneatur et debe-
at ea die qua facta fuerit uenditio dictoꝝ pignorum
portare in scriptis cancellario cõis asisij quantitatem
redactam ex uenditione dictorum pignoꝝ ad penã
uigintiquinq libr den pro quolibet et q̃libet uice
auferend p dñum potestatem ut capitaneum ciui
tatis asisij. qui cancellarius teneatur et debeat statim
dictam quantitatem scribere in quodam libro seu registro
ut ueritas semp appareat. et nichilominus teneatur
et debeat dictus massarius in dicto eius offitio de dictis
pignoribus que recepit et ipoꝝ uenditionibus et de
pecunia quam de ipis pcepit reddere rationem corã
sindico dicti comunis. qui ad sindicandum ipum mas
sarium fuerit deputatus. ad penã dicto massario si ob
miserit ut contrafecerit ducentaꝝ libr den auferend
ut supdictum est de alia pena ꝛ restitutione pignoꝝ.

Q camerari camere aplice teneatur soluẽ elimo
sinas deputatas sꝫ tenorẽ bulle aplice.

Item prouiderunt q quilibet camerarius apo-
stolice camere possit teneatur et debeat soluẽ
omnes et singulas elemosinas ordinatas p for
mam statutoꝝ in terminis in ipis statutis contentis sꝫdu
bulle apostolice de materia loquentis ordinatã ad penã
cxvj. ipi camerario uigintiqnq libr den pro quolibet uice
qua contrafecerit auferend de fcto. cuius pene medi
etas sit rectoris eam exequentis et alia medietas sit co
munis pdicti.

Q in camera massarij sit unum registrũ in quo
scribant debitores comunis manu cancellarij.

Item prouiderunt q quilibet massarius stideat
habere et habeat in camera comunis unum
registrum in cartis petudinis manu cancellarij
dicti comunis in quo scribantur p dictum cancellarium
omnes debitores comunis pdicti. et redditus ut puetus
dicti cõis. specificando clare pro quanto tẽpore ipi de
bitores predicta emerit ut conduxerit. et ĩ quibus ter
minis soluẽ debeant. Et quicũq soluet. signetur et si
gnari debeat p notarium camere ĩ margine dicti
cxvij. dicti registri iuxta nomen debitoris. et solutio q̃ facta
fuerit. ita q euidenter appareat et esse possit omnibꝫ
manifestum. ad penam ipi notario contrafacienti
ut obmictenti uigintiqnq libr den p qualibet uice
auferendam p dñum potestatem ut capitanei ciui
tatis asisij. Et ipum registrum continue stare debeat
ĩ camera dicti comunis apud ipum massariũ q̃ oste
de dño potestati ut capitaneo ciuitatis asisij. quotiẽq

et quotienscumq ad sui requisitione q̃ bneplacitũ
ut scire possit et sciat ipe potestas uel capitaneus mal
pagos predictoꝝ uel aliciuis eorum. qui massarius
si predicta ut aliquod pdictoꝝ obmiserit ut ɔfecerit
incurrat penam uigintiquinq libr den p qualibet
uice auferendam de facto ut supra dictum est de aliis
penis. Possitq dictus massarius sine apodissa et aliqua
deliberatione soluere et ponere ad exitum dicti co-
munis expensam opportunam pro tali registro. uꝫ
pro cartis petudinis et ipãrum raditura. et p bac
tutis de ligno.

Q decime soluantur cuilibet debenti recipe de eode
precio gabellarum.

Item prouiderunt et ordinauerunt q de eo
dem prio cuiuslibet gabelle reditus ut p
uenctus. qui uel que uendetur ut stabilietur
deinceps possit teneatur et debeat emptor dicte ga
belle de qualibet paga talis gabelle redditus ut pro cxviij.
uenctus soluere pro rata decimas omnibus et singlis
psonis que de iure debebũt habere decimas pro obla
tionibus quas fecerint ad talem gabellam redditũ ut
prouenctum. ad penam dicto camerario contra
facienti ut obmictenti uiginti quinq libr den pro
qualibet uice auferend sibi de facto p dñum potesta
tem ut capitaneum populi ciuitatis asisij. cuius pene
medietas sit rectoris eam exequentis. et alia medietas
sit camere apostolice comunis pdcti. Et presens ordi
namentum ualeat et obseruetur non obstantibus aliqbꝫ
statutis ordinamentis ut reformationibus dicti cõis
loquentibus ut disponentibus aliquatr ĩ contrariũ
predictorum.

Q notari camere teneatur stare ad camerã pdcaꝫ
et ponẽ ad introitũ et exitũ quãtitates ponendas.

Item prouiderunt et ordinauerunt q quilibꝫ
notarius camere comunis asisij teneatur et de
beat psonaltr stare omni die ad dictã came
ram et bñe et solicite facere dictum eius offitiũ ad re cix.
quisitionẽ massarij ꝛ oẽs ꝛ singlas solut ĩ dicte camere
ponere et scribere absq aliqua solutione pcipienda p
ipum notarium ultra ordinarium eius salarium ꝛ
ad introitum et exitum dicti comunis omnes et sin
gulas quantitates q̃ debebunt poni ad dictos itroitũ
et exitum sꝫdum formam ordin dicti cõis. et put
ipi notario dicetur p ipum massarium ad penã dcto
notario contrafacienti ut obmictenti aliquatr in
pdictis. ut aliquo ipoꝝ uiginti quinq libr den pro
qualibet uice auferend sumarie et de fcto p dñum
potestatem uel capitaneum ciuitatis asisij. cuĩ pene
medietas sit dicti cõis. et alia medietas sit potestatis
ut capitanei eam exequentis.

Q notari camere nõ possit ponẽ ad exitum aliqua
quantitate nisi pmo recepta refutatõe p cõi. et n
primo fueit soluta et ipaꝫ refuts teneat ponẽ ĩ fine cu
iuslibet exitus.

CXX° Item providerunt et ordinaverunt quod dictus notarius camere comunis Asisii non possit aliquam quantitatem ponere ad exitum dicti comunis nisi primo recepit pro dicto comuni et de ipsa quantitate refutationem cum duobus testibus sollempniter stipulatam a persona debente recipere vel a suo procuratore habente ad recipiendum ipsam quantitatem speciale mandatum. Et nisi ipsa quantitas fuit dicte persone vel suo procuratori effectualiter et integre per dictum massarium persoluta. Et in fine cuiuslibet exitus teneatur et debeat dictus notarius ponere et scribere manu sua dictam refutationem cum dictis testibus et facere ibi mentionem et exprimere qua auctoritate vel deliberatione factus sit talis exitus ad penam dicto notario quinquaginta librarum denariorum pro qualibet vice qua obmiserit vel contrafecerit auferendam sibi de facto per dominum potestatem vel capitaneum et cetera ut supradictum est de aliis penis.

Quod massarius et notarius camere teneantur assignare sindicatori eorum libros completos et tabulam infra quinque dies.

CXXI Item providerunt et ordinaverunt quod quilibet massarius et notarius camere comunis Asisii postquam finiverint dicta eorum officia teneantur et debeant quilibet ipsorum in solidum infra quinque dies immediate sequentes assignare producere et admictere eorum sindicatori libros completos et bene compositos introituum et exituum dicti comunis qui occurrerint tempore officii dicti massarii et etiam producere infra dictos quinque dies coram dicto sindicatore supradictam tabulam ut ipse sindicator informetur si ipsa tabula et ipsius ordinamenta per dictos massarium et notarium fuerint observata ad penam dictis massario et notario quinquaginta librarum denariorum pro quolibet si obmicteret dictos libros et tabulam producere ut profertur. Et nichilominus cogantur per dominum potestatem vel capitaneum ad producendum ipsos libros et tabulam ut in presenti ordinamento continetur. Et in casu quo erunt pertinaces ad producendum et non producerent quod dictus sindicator possit eos condempnare in restitutione omnium dictorum introituum comuni predicto. Et talis condempnatio et etiam supradicta pena exigi et auferri possit et debeat per dictum dominum potestatem vel capitaneum summarie et de facto et ipsius pene medietas sit ipsius domini potestatis vel capitanei eam exequentis et alia medietas sit comunis predicti. Et predicta omnia observentur et valeant non obstante aliquo statuto reformatione vel ordinamento dicti comunis loquente vel disponente aliquatenus in contrarium predictorum.

Quod quilibet massarius camere teneatur assignare residuum alteri massario successori suo infra tres dies post finem sui officii.

CXXII Item providerunt et ordinaverunt quod quilibet massarius camere comunis Asisii teneatur et debeat infra tres dies immediate sequentes post finem sui officii omnem quantitatem pecunie vel florenorum que ipsi massario superit de introitibus dicti comunis restituere et dimictere alteri massario successori suo ad penam dupli dicte quantitatis. Et ipse massarius successor postquam receperit dictam quantitatem teneatur et debeat statim ipsam ponere ad introitum comunis predicti ad penam predictam que pena auferatur de facto per dominum potestatem vel capitaneum civitatis Asisii.

Quod omnes expense extraordinarie possint solvi per massarium secundum deliberationem fiendam per dominos priores cum consilio auctoritatem habente.

CXX Item providerunt et ordinaverunt quod omnes et singule expense extraordinarie que occurrerent in comuni predicto solvi possint et debeant per massarium dicti comunis secundum deliberationem fiendam et que facta fuerit per dominos priores populi dicte civitatis Asisii cum consilio auctoritatem habente: dummodo dictus massarius ante solutionem aliquarum expensarum extraordinariarum predictarum habeat in publicam formam manu cancellarii dicti comunis reformationem et ordinamentum cuius vigore dicta solutio sive solutiones fieri possit. Et ultra vel preter aut contra formam predictam non possit dictus massarius solvere aliquam expensam extraordinariam ad penam viginti quinque florenorum auferendam ut supra. Et nichilominus talis expensa que soluta erit contra presens ordinamentum non debeat admicti in calculo sue rationis et cogatur et de facto per potestatem vel capitaneum ad restituendum dictam quantitatem comuni predicto: hoc tamen declarato et apposito in presenti ordinamento quod non obstantibus supradictis quilibet massarius dicti comunis possit solummodo expendere et ponere ad exitum pro cartis cera et tincta et vernice tempore sui officii usque in quantitatem decem librarum denariorum. Et si plus expenderet illud plus mictatur et ponatur ad consilium secretum et in dicto consilio deliberetur: et de dictis decem libris fiat fides dicto massario per scripturam publicam manu dicti cancellarii ut supra de aliis dictum est. Et admictatur prout per dictum consilium fuerit deliberatum.

Forma et ordinamentum tabule secundum quam camerarius camere apostolice solvere debet.

CXXI Item providerunt et ordinaverunt quod ea que debent solvi per quemlibet camerarium camere apostolice quolibet mense sine appodixis et absque aliqua deliberatione iuxta et secundum formam suprascripti ordinamenti loquentis qualiter debeat solvi salaria magnificorum dominorum priorum potestatis et capitanei et postmodum aliis personis secundum ordinem huius tabule ad penam dicto camerario viginti quinque librarum denariorum. Sint et esse debeant infrascripta providentes et ordinantes per presens capitulum quod solutiones infra declaratas dictus camerarius

facere teneatur et debeat Infrascriptis p(er)sonis tali re-
gula: Adeo q(uod) quicunq(ue) est infra primo scriptus p(ri)mo
solutione(m) suam recipere debeat continuando ip(s)e ca-
merarius et procedendo in solutionibus secundu(m)
ordinem infrascriptum de p(er)sona successiue p(ro)ut inferi(us)
continetur videlicet.

56 ¶ Salarium Magnificorum d(omi)norum prioru(m) populi
civitatis asisii et eo(rum) notarij: et ea que eis co(n)cessa su(n)t
uel concederentur secundum formam alicuius statu-
ti: ut que imposteru(m) co(n)cederet: et s(e)c(un)du(m) forma(m) bulle apostolice.

83 ¶ Salarium d(omi)ni potestatis civitatis asisij: et ea que
sibi co(n)cessa s(un)t ut co(n)cederet iux(ta) tenore(m) eiusde(m) bulle.

62 ¶ Salarium cancellarij dicti comunis: et ea que sibi
concessa su(n)t secundum tenorem dicte bul. L E.

40 ¶ Salarium tubatorum dicti comunis secundum
formam predicte B V L L E.

37 ¶ Salarium baiulorum Juxta tenorem dicte
B V L L E

14 ¶ Salarium preceptoris custodie secundum teno-
rem dicte B V L L E.

10 ¶ Salarium scindici dicti comunis secundum mo-
dum declaratum in dicta bul. L E.

¶ Salarium aduocati dicti comunis secundum
ipsam B V L L A M.

24 ¶ Salarium turrigenorum prout apparet in
dicta B. V L L A

60 ¶ Salarium magistri grammatice prout continet(ur)
in dicta B V L L A.

20 ¶ Salarium foncium et aqueductuu(m) civitatis asisij
s(e)c(un)du(m) formam et modu(m) in dicta bulla descriptum.

2 ¶ Salarium revisorum librorum d(omi)ni potestatis
civitatis asisij: et ea que i(n) dicta bulla continent(ur).

2 ¶ Salarium scindicorum d(omi)ni potestatis iuxta
formam et tenorem Suprascriptum.

16 ¶ Elimosinas no(n)nullar(um) ecclesiar(um) in Statutis co-
munis asisij: et in dicta bulla descriptas.

12 ¶ Salariu(m) capitaneo(rum) t(em)p(o)re i(n)dulge(n)tie S(an)c(t)e marie de me-
se augusti s(e)c(un)dum deputatoe(m) fc(t)am in dicta bulla.

12 ¶ Salarium temperatoris orologij Secundum q(uod) co(n)-
tinetur in dicta B V L L A.

116 ff 1160

¶ Ac etiam ipsi Vniversitati pro extraordinarijs illi(us)
expensis: Oratorum nunciorumq(ue) provisionibus et
pro totius civitatis fortificatione: ac pro illis q(ui) rediret
ad eam decorati siue doctorati: et cingulo militie p(re)-
cincti ducentos florenos monete papalis solue(re) tenea-
tur Juxta continentiam dicte bulle. Que solutio-
nes fiant et fieri debeant p(er) dictum Camerarium
camere appostolice modo forma, et ordine sup(ra)scrip-
tis cum apodissa d(omi)no(rum) Priorum populi civitatis pre-
dicte. scripta manu Cancellarij dicti comunis: et
sigillo dicti comunis sigillata: sub pena et ad penam
Vigintiquinq(ue) florenorum auri sibi de facto aufe-
rend(orum) pro qualibet uice qua contrafecerit p(er) d(omi)nu(m)
potestatem dicte civitatis asisij dicto comuni appli-
cand(orum). Et si potestas fuerit neglige(n)s in exequendo
predicta incurrat penam Vigintiq(ue)nq(ue) libr(arum) den(ariorum): que
pene retineri debeat p(er) eo(rum) scindicos: et scindicato-
res. Et hoc capitulum sit p(re)cisum q(uo)d non possit tolli
consilio uel arenga.

De electione notarij camere et eius officio.

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) ad officiu(m)
camere comunis asisij extrahatur notarius de
bussulo civitatis asisij cum salario Viginti
quinq(ue) librarum denario(rum). Cuius officium duret per .CXXV°.
semestre: Et stare debeat toto dicto tempore co(n)tinue
i(n) dicta civitate ad suum officium exercendum o(mn)ibus
suis sumptibus et expensis: et inde no(n) discedere sine
licentia Consilij generalis ut populi: et suu(m) officium
facere et exercere secundum formam Statutorum et 8 E
ordinamento(rum) dicte civitatis. Et teneatur notarius
supradictus in ordinarijs libris comunis omnes et
singulas expensas occurrentes dicto comuni extensas
ponere: et tenorem appodixarum extende(re): et no(n) dice(re)
in aliqua scriptura expensarum Secundu(m) tenorem
appodixe: Et omnes introitus et causas extensas mit-
tere in dictis libris ad penam et banpnum Vigintiq(ue)nq(ue)
libr(arum) den(ariorum), de suo salario: et cancellare omnes sente(n)tias
et condempnationes secu(n)du(m) formam Statuto(rum) et
ordinamento(rum) civitatis asisij sine aliquo salario ad
petitionem cuiuscunq(ue). Et omnia alia facere et exer-
cere debeat que sibi p(er) dictum comune fueri(n)t comis-
sa p(er) formam statuto(rum) ut ordinamento(rum) ut refor-
mationum p(ro) Salario supradicto ut p(ro) officiu(m) d(omi)no(rum)
prio(rum) dicte civitatis. Et nichil a dicto comuni
ut a spetialibus p(er)sonis ultra dictum salariu(m) pete(re)
ut habere possit aliquo modo ut causa, directe ut
indirecte, p(er) se ut p(er) interpositam p(er)sonam i(n) pecunia
ut alijs rebus: sed dicto salario sit et esse debeat co(n)-
tenctus. Et si contra fecerit puniatur i(n) Vigintiq(ue)nq(ue)
libr(arum) den(ariorum) pro qualibet uice. Et finito dicto pre-

sex mensium stare debeat dictus notarius personaliter in dicta ciuitate ad sindicatum et reddendum rationem de gestis per eum in dicto officio decem diebus apud ratiocinatores suos. et facere quietationem de omni eo et toto quod petere posset comuni uel specialibus personis in fine sui officij. Et quod dictus notarius teneatur et debeat ad requisitionem dominorum priorum copiare et in publicam formam reducere quascumque scripturas receptas in dicta camera et ipsas tradere dominis prioribus uel sindico comunis que scripture facerent pro comuni predicto sine aliquo salario uel mercede. Et idem modus et forma seruetur per notarium capitanei populi. Et quod liceat dicto notario extracto de sacchulo renuntiare dictum officium et loco eius extrahatur uacans notarius de bussula notariorum uacantium.

Quod notarius camere debeat interesse uenditionibus

Item Statuerunt et ordinauerunt quod dictus notarius teneatur et debeat interesse omnibus et singulis uenditionibus et locationibus comunis asisii: que fierent per dictum comune de possessionibus et redditibus et prouentibus comunis asisii. Et si non interesset uenditioni et locationi seu uenditionibus et locationi-
. CXXVI°. bus ad predicta procedi non possit. nisi contingeret quod dictus notarius esset absens a ciuitate et comitatu asisii: uel infirmitate grauatus quod tunc domini priores populi possint eligere loco sui ad predicta exercenda cancellarium uel notarium priorum. Et debeat et teneatur dictus notarius facere quendam librum per se in cartis pecudinis in quo scribantur per eundem notarium omnia et singula nomina et pronomina ementium uel conducentium res redditus et prouentus dicti comunis et quid uenditur. et quid locatur. et pro quanto pretio. et in quo termino uel terminis solui debeant pretia siue quantitates. et instrumenta facere extensa et publicare in libro predicto. Qui notarius teneatur et debeat dictum librum publicatum in fine sui officij assignare. et tradere cancellario comunis asisii ad penam predictam. et teneatur notarius predictus adueniente tempore solutionis mictere pro debentibus soluere quantitates et pretia predicta ad penam et bampnum decem librarum denariorum. pro qualibet uice qua contrafecerit in predictis uel aliquo predictorum.

De pena non soluentium quantitatem pecunie et alias res quas soluere et dare deberent comuni.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod omnes debentes soluere comuni aliquam seu aliquas quantitates pecunie pro rebus redditibus et prouentibus seu fructibus aliquarum possessionum dicti comunis quas emerint seu conduxerint te-
. CXXVII°. neantur et debeant soluere massario comunis ad terminum et in termino quo uel quibus debuerint ad penam dupli eius quod soluere deberent. Et massarius comunis non teneatur ipsas quantitates recipere post terminum promissum in suo instrumento contentum sine duplo et si contrafecerit in predictis dictus massarius condempnetur pro uice qualibet in uiginti quinque librarum denariorum.

Quod notarij camere teneantur custodire et saluare libros comunis.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod dictus notarius teneatur et debeat bene et legaliter saluare et custodire omnes et singulos libros . CXXVI
dicti comunis tam actorum sententiarum introituum et expensarum quam etiam reformationum. et omnes alios quoscumque dicti comunis. et teneatur et debeat dictus notarius de predictis libris et de omnibus et singulis rebus et massaricijs dicti comunis facere publicum inuentarium particulatim et distincte scribendo omnia predicta in quodam libro per se. et maxime de libris et rebus existentibus in camera massarij.

Quod massarius comunis nichil recipiat uel soluat sine presentia notarij camere.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod massarius comunis asisij nullam solutionem facere possit uel debeat. nec aliquid recipere sine presentia CXXI
ipsius notarij camere aliquo modo uel causa pena decem librarum denariorum. Et si dicta solutio aliter fieret non ualeat. et notarius camere eam ad introitum uel exitum ponere non possit ad dictam penam.

Quod dictus notarius teneatur facere librum omnium non soluentium condempnationes et datias.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod dictus notarius teneatur et debeat copiare et librum facere per se in cartis pecudinis de omnibus et singulis non soluentibus eorum condempnationes infra decem dies cum pena quarti et sine. et etiam prestantias. et de non soluentibus pretium redditum CXXX
et prouentuum bonorum que conduxerint a comuni infra terminum debitum. et singulis sex mensibus in consilio generali uel populi legere conductores. et emptores non soluentes predicta pretia infra terminum. Et quod dictus notarius teneatur facere quendam librum per se de solutionibus et executionibus que fierent cum quarto plus. pena uiginti quinque librarum denariorum de suo salario. et quod dictus notarius teneatur denumptiare per scripturam executoribus comunis omnes non soluentes infra terminum. Et qui in quartum uel duplum inciderint infra secundam diem elapso termino ad dictam penam. Et quod sindicus comunis teneatur et debeat de predictis inquirere contra dictum notarium. et quod dictus notarius non debeat aliquid recipere pro suis scripturis et refutationibus quas facit soluentibus in comuni sed ex dono facere sub dicta pena.

Q(uod) not(arius) camere (et) massarius co(mun)is teneat(ur) obs(er)uar(e) statuta

CXXXI. Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) dictus notarius camere teneatur et debeat uinculo iuramenti et ad penam uiginti quinq(ue) librar(um) denarior(um) de suo salario s(er)uare omnia et singula sta nuta ordinamenta et reformationes dicti comunis facta et fienda que ad eius offitium spectabunt. et omnia que sibi imponentur p(er) officium dominorum priorum populi dicte ciuitatis et ip(s)a effectualiter executioni mandare. Et idem teneatur obseruare massarius comunis. ~~seruitia~~

Q(uod) p(er) notariu(m) came(re) fiat q(ui)dam liber in quo scribant(ur) s(er)uitia et des(er)uitia facta comuni.

CXXXII. Ne Seruitia et deseruitia comuni asisij i(n) po sterum fienda obliuioni tradantur Statue runt et ordinauerunt q(uod) p(er) notarium camere fiat et fieri debeat quidam liber seu quoddam registru(m) in quo ponantur et scribantur omnia et singula ser uitia et des(er)uitia dicto comuni asisij fienda per quascunq(ue) ciuitates castra seu uniuersitates uel singulares p(er)sonas quascu(n)q(ue) ad pena(m) prestiti sacra menti.

Q(uod) o(mn)es introitus co(mun)is p(er)ueniat ad manus massarij.

CXXXIII. Quod cum reipublice expediat suam pecu niam retinere ne conuertatur in malos su(m)p tus ad omnem male spendendi materia(m) eui tandam hoc presenti capitulo Statuerunt ordina uerunt et mandauerunt inuiolabiliter obs(er)uari. Q(uod) introitus et prouentus comunis asisij cuiuscu(n)q(ue) conditionis existant. et ex quacunq(ue) causa p(er)ueniat et p(er)uenire debeant ad manus massarij comunis q(ui) nunc est et pro tempore fuerit. quos introitus et pro uenctus idem massarius scribi faciat p(er) notariu(m) ca mere in libro suo. et in libro comunis. et ip(s)i introitus et p(ro)uenctus ad manus alterius de ciuitate asisij no(n) p(er)ueniat nec p(er)uenire possint. nec recipi p(er) aliquem

IOE alium. in quibus introitibus et p(ro)uentibus intelligat(ur) omnes alij p(ro)uenctus qui occasione alienationis seu uenditionis comunantiar(um) pro comuni asisij uendita rum p(er) dicti comunis sindicum. seu alium p(ro) comu ni. Q(uod) massarius debeat eos introitus fideliter et legaliter custodire et s(er)uare. qui massarius no(n) pos sit nec debeat de hauere dicti comunis expende(re) nisi infrascr(ipt)a forma s(er)uata ultra formam Statuti po puli uel comunis a quinq(ue) solidis su(pra) nisi habita apodixa d(omi)nor(um) priorum p(o)p(u)li nisi aliter reformatu(m) fuerit. Et potestas et capitaneus et d(omi)ni priores p(o)p(u)li Massarius co(mun)is et notarius camere et quilibet eor(um) iurare debeat In principio cuiuslibet off(iti)j eor(um) infra octo dies in consilio generali dicti p(o)p(u)li uel comunis s(er)uare om(n)ia supradicta ad penam infrascriptam. Et si potestas et capitaneus (pre)dicta no(n) fecerint. (et) contra factum fuerit. (pre)dicti p(otes)tas et capitaneus et notarius camere et quilibet eor(um)

28

p(er) Sindicum qui eos Sindicabit condempnentur pro quolibet et qualibet uice in centum libr(is) den(ariorum). et co muni (pre)dicto debeant applicari. et cuilibet in co(n)silio existenti liceat prestari (pre)dictis si fuerit (con)uentu(m). Siquis autem assignauerit. uel assignare uellet ali quam quantitatem pecunie. uel rem aliam p(er) priui tatem. extortam uel habitam a comuni. Vz tertiam partem de eo q(uod) recepisset. ip(s)am tertiam partem tenea tur camerarius recipere et ponere et poni facere in introitibus comunis predicti. Et de tribus partib(us) e(iu)s q(uo)d eidem camere fuerit assignatum. dictus camera rius una cum Sindico generali dicti comunis debeat nomine dicti comunis asisij finem refutatione(m) et ab solutionem facere tali. uel talibus assignantibus pecu niam. et eam ip(s)i Camerario soluentibus dicto modo Saluo q(uod) presens capitulum no(n) h(ab)eat locum in rebus stabilibus que assignarentur Camer(e) dicti comunis. 20

Q(uod) in camera co(mun)is fiat q(ui)da(m) liber in quo scribant(ur) loca tiones uenditiones et refutatio(n)es comunis.

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) fiat q(ui)da(m) liber p(er) massarium comunis de cartis pecudinis duodecim quaternor(um) b(e)n(e) ligatis et capitulatis In quo quidem libro scribantur omnia instrumenta comunis uenditionum locationum concessionu(m) refu tationum Sindicatuum et omnium aliorum Instru mentor(um) ad dictum comune Spectantium cuiusc(un)q(ue) generis et conditionis existant. Et q(uod) notarius prior(um) et alij notarij qui erunt et sunt uel fuerint de ipsis Instrumentis rogati teneantur et debeant infra octo dies post ip(s)or(um) rogationem ponere in dicto libro ex(tens)e et p(er) ordinem et autenticare et publicare cum signo sub pena decem libr(arum) den(ariorum) pro qualibet uice cuilibet contrafacienti auferenda. Et q(uod) dictus massarius solici te inquirat inter notarios ciuitatis asisij de omnibus instrumentis cuiuscu(n)q(ue) generis existant ad dictum co mune p(er)tinentib(us) et spectantibus factis et celebratis. Et q(uod) notarij qui erunt rogati de aliquo instrumento comunis habeant et habere debeant pro eor(um) labore et registratura illud salarium quod deliberabitur per priores considerata qualitate negotij. Ita tamen q(uod) dic ta declaratio priorum non excedat su(m)ma(m) decem solid(orum) den(ariorum) pro quolibet instrumento. Et si alicui nota rio fuerit de Instrumentis satisfactum q(uod) nullum denarium possit habere de registratura predicta. Et q(uod) ip(s)a Instrume(n)ta teneatur notarius scribere i(n) dicto libro modo et ordine (pre)dictis sine aliquo salario. Et (pre)dicta om(n)ia et sing(u)la teneatur dictus massarius facere et obseruare sub pena decem libr(arum) den(ariorum). CXXXIIII.

Q(uod) massarius comunis soluat omnibus debentib(us) recipe(re).

Item Statuerunt et ordinauerūt q. massarius co-
munis qui nunc est et pro tempore fuerit tene-
atur et debeat omnes apodixas et expensas sibi
presentatas causa rei publice a quocūq pro comuni
CXXXV. tpre sui officij soluere cum effectu debentibus recipere
aliquam quantitatē pecunie a dicto cōi asisii: quod si
nō fecerit ut nō poterit propter defectum pecunie, ipās
apodixas faciat registrare p notarium camere existentem
in officio tempore dicti massarij in cuius psōa esset facta appo-
dixa, in quodam quaterno de cartis pecudinis: et eas psen-
ter et det notario successori suo et massario. Qui notarius
teneatur registrare dictas appodixas ad petitionem illius
cuius esset appodixa: ad penam decem libr den pro qua-
libet uice. Qui massarius teneatur soluere dictas ap-
podixas sic registratas debentibus recipere cum diligētia
ad penam decem libr den. Et si talis appodissa nō repperi-
retur registrata solui nō debeat. Et q. Massarius debe-
at soluere singulis hntibus appodixam a prioribus:
et illi cui facta erit primo appodixa primo soluere te-
neatur: que obsuare et facere teneatur dictus massarius
ad penam decem libr den, pro qualibet uice qua cōtrafe-
cerit. Et predicta locum habeant in appodixis occurrē-
tibus post publicationē pntiū statutoꝝ.

Q notarij dnoꝝ ptats et capits uadant ad uidendū si uie mactonate sunt.

Item Statuerunt et ordinauerūt q. notarij do-
minoꝝ potestatis et capitanei teneantur et de-
beant qualibet edomoda Jre p ciuitatē asisii et
burgos ad uidendum et rimandum si Vie mactona-
CXXXVI. te sint imunde: et si īuenerint eas īmūdas: faciant
eas remundari p illos qui posuerunt dictā īmūditiā
si repperirentur: ul p circustantes circa ipās uias: et
etiam ad uidendum facientes turpitudinē circa fontes
et in ipis fontibus: et aqueductibus ipsorum fontium
ad penā centū sold den p qualibet uice.

Q notari camere teneat copiar et exhere de libris custodie eoꝝ noīa.

Item Statuerunt et ordinauerunt q. Notarius
camere dicti comunis teneatur et debeat ultra
officium sibi cōmissum p dictum comune Juxta
formam statuti loquentis de eius officio copiare et extra-
here de libro custodie omnia noīa custodum ciuitatis et
comitatus asisii pro salario supradicto bene legaliter
CXXXVII. et fideliter sine fraude mō et ordine quo teneretur
notarius ad predicta electus ad penam et bāpnū ī ipis
ordinamentis contemptꝰ. Qui notarius camere te-
neatur et debeat omnes mortuos exbāpnitos et habē-
tes causam legitimam cassare et eleuare de dicto libro
sine aliquo salario ut mercede cum conscientia tam
omnium prioꝝ in concordia. Et predicta facere tene-
atur notarius camere et scribere et copiare libros pre-
stantiaꝝ que imponerentur p comune asisij: et omnes
alias scripturas tam publicas q. puatas que eidē comuc-
terentur p dictum comune et priores et alia consilia dicte
ciuitatis absq aliquo alio salario nisi sibi supra ordinato.

Q de rebus existentibus in palatio prioꝝ fiat īuentarium.

Item Statuerunt et ordinauerunt q. de omnibus
rebus et massaricijs et sigillis existentibus ī palatio
dnoꝝ priorum fiat inuentariū et scribantur per
notarium camere et massarium dicti comunis. Et semp CXXX
In exitum cuiuslibet prioratus dictum Inuentariū assigne-
tur nouis prioribus: et omnia ī eo scripta p massarium
cōis. Et si aliquid deficeret priores quoꝝ tpre aliquid
repperiretur pditum ut amissum teneantur restituere ī
duplo. et nisi restituerit ut dctum est Massarius et nota-
rius camere teneatur tpre Sindicatus dictoꝝ prioruꝝ
pdicta notificare Sindico dicti comunis ad penā decē
libraꝝ denarioꝝ.

Q notarius camere una cum Scindico comunis teneatur reuidē palatia.

Item Statuerunt et ordinauerunt q. massarius
camere cōis asisii et eius notarius Vna cū Scindi-
co cōis asisii teneantur et debeant finito tpore
dnoꝝ potestatis et Capitanei et aliorum officialiū ciuita- CX
tis asisij reuidere palatia et domos eoꝝ in quibus mora-
rentur et massaritias et res existentes in ipis domibus
si st res que assignate fuerūt ut assignarentur eisdem
Et de ipis teneantur facere inuentariū dicti massarius
notarius et Scindicus: et scdum ipum inuentarium p com-
putum et numerū reddere ipās res. Et si inuenerint ali-
qd fore deuastatum seu defraudatum ut pditum illud
dare et consignare Infra tres dies post finem officij dic-
ti officialis et ante si eis uidebitur. Et camerarius ca-
mere apostolice dicti cōis existimationē rei ut rerum CX
pditarum seu fractarum uel fraudataꝝ retineat de sa-
lario dicti officialis pro comuni donet satisfecerit cū effec-
tu aut assignabit rem deuastatam pditam seu defrauda-
tam. Et de gestis et administratis p ipos dicti Scindicus
Massarius et Notarius coram dnis prioribus populi
ciuitatis Asisii pro tempore existentibus plenariā tene-
antur reddere rationem. Et si repperiret aliquid de-
fraudasse condempnetur pro qualibet uice ad restitu-
tionem rei defraudate et in quinquaginta libraꝝ den dco
comuni applicandoꝝ.

Q massarius comunis teneatur scribi facere per notariū camere oēs introitus.

Item Statuerunt et ordinauerūt pro euidenti
utilitate cōis asisij et singularū psonarū ipius C
comunis q. massarius siue camerarius dicti cōis
qui p tpore fuerit teneatur et debeat Vinculo Juramēti CXL
et ad penam decem libr den de suo salario p qualibet
uice qua contra factum fuerit scribē et scribi facere p
notarium camere qui p tpore fuerit ī camera dicti cōis
omnes introitus: et ibidem ipē notarius scribere teneat
et debeat ipos introitus ad penam supra dictam et

de ipis introitibus appodixam solventibus dictus massa-
rius sua propria manu ut sui notarij facere teneatur
et ipam mictere dnis prioribus populi dicte civitatis
tunc in offitio residentibus que p notarium dnoz prio-
rum in quodam libro p se debeant registrari. Et do-
mini priores et eorum notarius qui p tpore erunt
teneantur et debeant presens Statutum obsuare et
obsuari facere ad penam viginti qnq libr den pro
quolibet ipoz. In quibus p eoz Sindicum debeant
condempnari. Et q cancellarius sive notarius dic-
ti comunis referre teneatur et debeat vinculo jura-
menti ad penam Centum sold den in consilio populi
dum p eum ipis dnis prioribus computatur jura-
mentum in ipo juramento computare obsuantia
dicti Statuti. ad ipam obsuantiam predicti priores
et eoz notarius firmiter teneantur. Et si repiret
imposterum q Massarius comunis receperit aliquos
introitus quos no miserit et scripserit manu sua pro-
pria in libro suo ul scribi fecerit p notariu camere.
Et de quibus etia no misit ea die appodixam manu
ppria ut sui notarij dnis prioribus et notario ipoz
condempnetur dictus massarius in decem libr denar.
Et de quibus appodixam no fecerit et miserit sup-
dictam.

Q notarius cancellarie teneat registrar litras mic-
tendas et recipiendas pro parte cois.

Item Statuerunt et ordinaverunt p statu
et honore dicti comunis Asisii q notarius
reformationu z cancellarius dicti comunis
teneatur et debeat registrare in quodam libro cartas
CXLI° pecudinaru omnes et singulas litteras mictendas pro
parte dicti cois et recipiendas pro ipo comuni et que
dicto coi micterentur tam p comunia q p alias pso-
nas. Et memoriale etiam facere de factis dicti cois
tpore cuiuslibet prioratus. Ita q ea que agenda sut p
comune asisij possit et valeant melius executioni
mandari et p aliquem sibi impediri no possit. Et
aptetur et reparetur expensis dicti comunis.

Q potestas et capitus et priores heant arbitrium
reducendi ad pacem cives. vid. i in R. Clxxxviiij

Item Statuerunt et ordinaverut q potestas
et capitaneus et priores populi dicte civitatis
habeant potestatem arbitrium et bailia reduce-
di ad pacem omnes et singulos populares et nobiles ci-
CXLII° ves et comitatenses et discordantes ut inimicantes ad
invicem inter quos intervenisset aliqua offensio
psonalis cu armis et sanguinis effusione.

Q fiat duo registra condempnatoz et punctua-
torum comunis.

Item Statuerut et ordinaverut ad hoc ut fraus
aliqua comicti non possit in solutionibus fien-
CXLIII° dis in camera comunis asisij de condepnatio-
nibus latis et ferendis p officiales dicte civitatis et
in punctuatis pro custodia q fiant duo registra ipsoz
condempnatoz et punctuatoz quoz unum sit i ca-
mera comunis et alterum in palatio prioz penes cancel-
larium cois. Et q massarius comunis ad pena centum
libr den recepta pecunia de condepnatione solvenda cas-
set talem de dicto registro et subsequenter cassetur de li-
bro condempnationum p notarium camere. et demum
cassetur de alio registro p cancellariu comunis. Et in li-
bro introituu dicti cois ponatur nomen rectoris cui
tpre fuit condempnatus et dies et mensis sub quo folio.
Ita q tempore sindicatus dicti massarij possint videri
aperte solutones condempnationum et punctuatoru.
Et si dictus massarius vel notarius camere repperiret
aliquam fraudem comisisse in centum libras denarioz
pro quolibet et qualibet vice debeat p eorum Sindi-
cum comunis asisij condempnari. Que registra fiat
p notarios eligendos p dnos priores populi expensis
dicti comunis. de quibus dni priores possint facere
appodixam sine aliqua deliberatione de condepnatio-
nibus preteritis. De futuris vo condempnationibus
notarius camere qui pro tempore erit teneatur et de-
beat ponere in dictis registris nomen et pronomen dic-
ti condempnati et in quata quantitate et tempus et
nomen officialis condempnatis.

Q quelibet appodissa postq soluta fuit debeat p
notariu camere cancellari.

Item Statuerunt et ordinaverunt q quelibet ap-
podixa postq fuerit soluta et ad exitum in li- CXLIIII°
bris comunis scripta debeat cancellari et cassari
et in pluribus locis scriptis dicte appodisse inridi p no-
tarium camere. Ita q cassatio et cancellatio evidenter
appareat et inspio.

Q quicuq assignaverit aliqd coi de bonis rebellu
q no possiderent p coe heat quarta partem.

Item Statuerunt et ordinaverunt q quicuq
consignabit comuni asisij aliqua bona mobi- CXLV°
lia seu aliquam pecuniam de bonis alicuius
rebellis vel rebellium comunis asisij que effectualiter
no possiderentur ut haberentur p ipum comune
asisij habeat quartam partem eius qd veniet i comu-
ni ad manus massarij et i camera dicti cois de bo-
nis et pecunia predictis sic consignatis. dumodo no
intelligatur de bonis venditis vel locatis ut concessis
p dctum coe asisij.

Q massarius cois z camerari came apostolice no
solvat appodissaz n pri prestito iuramento.

Item Statuerunt et ordinaverunt q massa-
rius comunis asisij et Camerarius camere ap-
postolice no possint nec debeant dare ut solve CXLVI°
alicui psone cum appodixa ut sine aliquam pecunie
quantitatem nisi primo a dicto tali debente recipe
corporaliter receperint sacramentu q ille qui deferet
appodixam teneatur habere quantitate in appodixa

contemptam et q dedit rem uel suiuerit p quan
titate contempta in appodixa comuni asisij: et aliꝰ
ut alio modo massarius minime possit ut teneatur
soluere ad penam uigintiquinq libr den p quali
bet uice: Et ad hoc notarius camere simlr teneatur.

Q hospitale comunis cōsuetur in bono statu.

Hom. de adm inistratione Hospitalis cōi Asisij et officialibus.

CXLVII. Item Statuerunt et ordinauerunt Q
potestas et capitaneus teneantur et debeat
manutenere et consuare in bono Statu ho
spitale comunis Asisii cum omnibus suis ptinentijs
et introitibus. Et q fiat electio rectoris dicti hospita
lis prout consilio populi uidebitur et placebit fini
to tempore presentis prioris. Qui prior qui eli
getur p dictum consiliū debeat esse de ciuitate asisij
et non aliunde.

Q oblati et prebendati hospitalis cōis teneat obedi
re priori.

AD conseruationem et augumentationē hos
pitalis comunis ciuitatis asisij: et etiam
hospitalis leprosoꝝ. et ut facta et bona dic
torum hospitalium et cuiuscūq ipoꝝ de bono i me
lius procedant Statuerunt et ordinauerunt quod
quilibet pbendatus et prebendata oblatus et oblata,
proiectus uel proiecta dictorum hospitalium ut alte
rius eoꝝ maior duodecim annis, aptus seu apta et

CXLVIII. habilis ad exercitandum et exercendū personā suā:
teneatur et debeat ad requisitionē prioris hospita
lis qui nūc ē ut pro tempore erit suam psonā exer
cere et operari in suitium hospitalium predictoꝝ
seu alterius eoꝝ, prout et quādo ipsi priori uidebit
et placebit: et ipi priori in omnibus et p omia obe
dire put et sicut alij familiares dctoꝝ hospitaliū
ut alicuius ipoꝝ ipi priori obediunt. et put idem
prior ei ut eis mandauerit p utilitate et cōmodo
dictoꝝ hospitalium, Seu alterius eorum. Et si aliqs
prebendatus ut pbendata, oblatus, seu oblata piectꝰ
uel proiecta, in predictis ut aliquo predictoꝝ fuerit
negligens et ipius prioris mandatis nō paruerit
ut obedierit cum effectu, prebendam nec expēsas
i dictis hospitalibus ut aliquo ipoꝝ habere nō pos
sit. nec dicto tali inobedienti prior pdictus ipas pre
bendas et expensas dare teneatur aliquo capitulo
supra ut infra posito icontrariū loquente nō obstante.

Q bona hospitalis cōis manuteneant et impo
sterum occupari nō possint.

NE bona et res hospitalis comunis asisij possint
imposterum occupari: Statuerunt et ordina
uerunt q prior dicti hospitalis qui p tempore
fuerit teneatur et debeat ad penam uigintiqnq libr
denar de suo salario comuni asisij applicanda in prin

CXLIX. cipio sui offitij infra unum mensem ex parte dnorum
Potestatis et capitanei ciuitatis asisij bampniri facere
p ipam ciuitatem in locis publicis et consuetis q quicūq
habet tenet et possidet seu laborat aliquam rem seu
possessionem dicti hospitalis, seu habeat aliquas bestias
in soccita hospitalis pdicti: seu alicuius proiecti ut pro
iecte oblati seu oblate siue alterius psone pro eis uel
alicuius eoꝝ. a decem annis citra: et tpore uenturo
quocūq modo ut causa: et Iura seu aliquas alias res:
ueniat et uenire debeat Infra quindecim dies post
bapnimentum factum coram ipo priore ad faciendū
se scribi: et ad assignandum bona possessiones et res
quaslibet quas haberet ut teneret ad penā qnquagīta
libr den pro quolibet contrafaciente et non assignāte
pro qualibet uice. Et de predictis et quolibet pdctoꝝ
ad accusandum et denunciandū quilibet admictat.
Et nomen accusatoris denuntiantis ut accusantis tene
atur in credentia et habeat medietatem bampni. Et
potestas et capitaneus et quilibet ipoꝝ teneatur et
debeat pdicta omīa executioni mandare: et contra
delinquentes procedere p Inquisitionē denūciatione
et accusationē sūmarie et de facto ad requisitionem
dicti prioris: et reptos culpabiles punire et cōdēpna
re: et condempnatōem de facto exigere pro comuni.
Et si in predictis uel aliquo predictoꝝ ipi ut alter
ipoꝝ fuerit negligentes penam uigintiquinq libraꝝ
denar incurrant comuni asisii applicand i quibus
p futurum Sindicum debeant condēpnari.

Q Si qs notarius de asisio fuerit rogatus de aliquo te
stamēto in quo contineat aliq relictū factū hospitali:
teneat assignar priori.

NE Relicta facienda hospitali comunis asisij
seu leprosorum: et oblatis uel proiectis eorūdē
retineantur et occultentur indebite: et ne i
predictis dicta hospitalia seu aliquod ipoꝝ ut oblati et CL.
proiecti ipoꝝ seu alterius ipoꝝ defraudari possit Sta
tuerunt et ordinauerunt Q quilibet notarius de
ciuitate et comitatu asisij qui rogatus fuerit de aliqᵒ
Instrumēto In quo contineatur aliquod relictū factum
ipis hospitalibus ut alteri ipoꝝ. seu proiectis ut oblatis
cuiusq ipoꝝ teneatur et debeat infra quindecim dies
a die rogationis pdicte numerandos priori dictorum
hospitalium qui nūc est et pro tempore fuerit talez
pticulam p ordinem assignare, ad penam decem libr
denar p quolibet cōtrafaciēte nō assignāte predicta.

Q prior hospitalis teneat manutenē i unitate familia.

ITem Statuerunt et ordinauerunt q minister
seu prior hospitalis comunis Asisij qui p tpre CLI.
erit teneatur et debeat manutenere et con
seruare mares et mulieres offertos et prebendatos dicti
hospitalis In utilitate et Saluatione reꝝ et bonoꝝ dcti
hospitalis: Et teneatur habitationē hominū dicti hos
pitalis diuidere ab habitatione mulierum et separe. Et
q quilibet familiaris offertus et offerta: pbendatus et

prebendata, proiectus et proiecta ipsius hospitalis obediat in omnibus et per omnia: et seruitia ipsius hospitalis facere. et si non obedierit ipsi priori, ipsos tales seu talem inobedientem de dicto hospitali expellere. Et etiam teneat obedientes ad mensam capituli comedere prout et sicut ipsi priori uidebitur et placebit ordinare.

Si offerti dicti hospitalis obligauerit bona in fraude.

Teneatur recuperare:

Si aliquis in offertum dicti hospitalis receptus sit per aliquem rectorem seu priorem dicti hospitalis et talis offertus in fraudem obligauerit sua bona ante receptionem ipsius. Statuerunt et ordinauerunt quod teneatur et debeat ipsa bona reacquirere et mictere in dicto hospitali infra unum mensem. Et si non micteret seu reacquireret quod expellatur de dicto hospitali et quod nullus seu nulla recipiat in oblatum seu oblatam in dicto hospitali nisi primo deliberatum fuerit ad promotionem prioris dicti hospitalis comunis per dominos priores populi et consilium generale, uel populi. cl iij°

Quod prior hospitalis teneat facere inuentarium.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod prior seu gubernator hospitalis comunis qui pro tempore fuerit teneatur et debeat uinculo iuramenti et ad penam quinquaginta librarum denariorum de suo salario proprio facere inuentarium infra octo dies de omnibus bonis mobilibus iuribus et actionibus prefati hospitalis per notarium priorum et in presentia maioris partis familie dicti hospitalis scilicet masculorum et maiorum sexdecim annis et feminarum maiorum decem annis. Et in ipso inuentario seriatim assignare et per ordinem scribi facere omnia bona mobilia et inmobilia iura et actiones et massaritias et quaslibet alias res ad dictum hospitale spectantes uel spectantia. Cuius inuentarii detur et assignetur copia massario comunis Asisii infra octo dictos dies ad dictam penam et in camera dicti comunis per massarium debeat custodiri. Et dictus prior teneatur et debeat ex dicto inuentario sic facto unam copiam extrahi facere per manus publici notarii. quam copiam penes eum debeat retinere auctoritate et balia presentis ordinamenti. Et priores populi ciuitatis Asisii teneantur facere registrari dictum inuentarium in cartis vetudinis per cancellarium dicti comunis ad penam uiginti quinque librarum denariorum sibi de facto auferendam. In quo quidem inuentario ponantur et scribantur omnia bona mobilia et inmobilia et instrumenta ipsius hospitalis. et in ipso inuentario scribantur domus et possessiones ipsius hospitalis per latera et confines. Et quantitates ipsarum possessionum ponantur in ipso inuentario particulariter et diuisim: et mensurentur ipsa bona per mensuratores per dominos priores eligendos. Et scribatur tale inuentarium siue registrum per cancellarium dicti comunis de quo quidem inuentario fiant due copie: una quarum sit penes dictos dominos priores. et alia penes dictum camerarium. originale uero sit et reponatur et esse debeat in ecclesia Sancte Clare. Et dictus camerarius fieri faciat unum registrum in quo scribantur omnia nomina laboratorum inquilinorum coptumaiolorum ascriptitiorum et pensionariorum bonorum et possessionum ipsius hospitalis et pacta et conuentiones sub breuitate. 2

34 cl iiij°

Quod prior predictus teneatur reddere rationem dominis prioribus et consilio. seu reuisoribus deputandis:

Item Statuerunt et ordinauerunt quod prior dicti hospitalis qui pro tempore fuerit teneatur et debeat reddere rationem integram de omnibus administratis per eum Magnificis dominis prioribus populi ciuitatis Asisii et consilio secreto uel generali uel ratiocinatoribus eligendis per dictos dominos priores et consilium secundum ordinem infrascriptum: videlicet quod per priores et consilium fiat bussulum per quinque annos proxime uenturos. et finito dicto bussulo per priores qui tunc erunt in officio debeat reimpleri per aliis quinque annis subsequentibus. Et presens prior dicti hospitalis debeat sindicari et stare et parere debeat mandatis dominorum priorum et consilii siue hominum eligendorum et imbussulandorum et de dicta bussula extrahendorum et omni sententie ferende per predictos ratiocinatores parere et obedire. Et debeant dicti ratiocinatores uocare omnes masculos dicti hospitalis maiores sexdecim annis et feminas maiores decem annis ad dictam rationem audiendam et contradicendum expensis inutilibus per eum factis. Et si dictus prior haberet aliquid de introitibus dicti hospitalis quod non assignaret quod ipsi masculi et femine familiares dicti hospitalis teneantur dicere dictis ratiocinatoribus. Et hec omnia facere teneantur sub pena viginti quinque librarum denariorum. Et predicti familiares teneantur predicta iurare quando ratio reddetur auctoritate presentis statuti. Et de omnibus introitibus teneatur et debeat prior infra octo dies post introitum peruentum ad manus ipsius peruentum assignare et scribi facere per notarium dominorum priorum ita quod tempore sui sindicatus lucide et clare uideatur. Quem notarius priorum teneatur dictos introitus ponere in libro introituum peruentorum ad manus massarii. pena quinquaginta librarum denariorum. 15

cL iiij

De reuisoribus prioris hospitalis:

Quod dictus prior non possit uendere. uel alienare de bonis hospitalis

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus prior seu gubernator dicti hospitalis possit nec debeat modo aliquo sine causa que in causa sit approbata per consilium generale de bonis mobilibus et stabilibus dicti hospitalis vendere uel alienare uel obligare aut nomine pignoris concedere et prestare rem uel massaritiam dicti hospitalis seu dare aliquod ius uel ~~accusationem~~ actionem de bonis dicti hospitalis cL v°

quocumque nomine seu titulo censeatur. Nec etiam possit transmutare de rebus um dictis cum aliqua ecclesia comunitate uel singulari psona: Et si contra predicta ut aliquod predictorum faceret ut ueniret prior predictus nō ualeat nec teneat ipso iure et ex nūc pro uano casso et irrito et nullius ualoris habeatur auctoritate pn̄tis
4 F statuti. Et si predicta non suauerit seu in aliquo contrafecerit puniatur In centum libr denariorum. Liceat tamen priori seu rectori predicto pro utilitate dicti hospitalis uendere et alienare de redditibz superfluis.

Quod dictus prior nō possit locare sine licentia, ultra triēniu:

CLVI° Prior hospitalis comunis qui pro tempore fuerit Statuerunt et ordinauerunt quod non possit sine licentia dnorum priorum populi locare ad pensionem seu laboratium nec refutationem facere de bonis domibus et possessionibus dicti hospitalis ultra tempus trium annorum. Nec liceat eidem modo aliquo de bonis dicti hospitalis uendere seu alienare nisi suata forma statuti de bonis comunis alienandis. Et si aliter fieret non ualeat auctoritate presentis statuti. Et quod prior hospitalis comunis et leprosorū asisii teneatur et debeāt omnes locationes fiendas p eos de bonis et rebus dictorum hospitalium quibuscumque personis de ciuitate uel comitatu asisij uel aliunde scribi facere et rogari debeat p notariū camere comunis asisij In quodam libro cartarum pecudinarum: ac etiam scribi faciant omnes reddutus et puēctus dictorum hospitalium in dicto libro p dictum notarium infra mensem postquam ad manus eorum puenerit ad penam centum libr den pro quolibet eorum qua contrafactum fuerit In singulis capitulis supradictis: Et si aliter fieret pdicti contractus nō ualeant nec teneāt auctoritate pn̄tis statuti: quas locationes facere teneantur de oībus possessionibus dicti hospitalis tam comunis quam leprosorum: quod est comunis asisij infra terminū octo dierum.

Hon[orius] Rogandus de instru[men]tis Hospitalis:

21 Quod nullus prior eligatur ad uitam.

CLVII° Quicumque fuerit prior predicti hospitalis Statuerunt et ordinauerunt quod sit et esse debeat ad bneplacitum consilij: et nullus eligatur ad uitam.

Quod priori hospitalis fiat ius sūmarium. sine salario:

CLVIII° Item Statuerunt et ordinauerunt quod priori dicti hospitalis et cuiuslibet hospitalis comunis asisij uel suo procuratori reddatur Ius sūmarium per dominos potestatem et capitaneum et alios officiales comunis asisij qui pro tempore fuerint sine strepitu et figura iudicij: et sine salario aliquo soluendo auctoritate et baylia pn̄tis statuti.

Quod sbcedentes alicui defuncto soluant dicto hospitali quinque solid denar. 2 Testator in testo relinquat sol. xx.

CLIX° Item Statuerunt et ordinauerunt quod omnes et singuli persone de ciuitate et comitatu asisij subcedentes alicui maiori uiginti annis teneantur et debeant soluere hospitali comunis asisij uiginti sold denariorum adminus de bonis et hauere defuncti infra mensem pena centum sold den pro quolibet contra faciente. Et quod omnes et singuli de ciuitate uel comitatu asisij qui facerent uel facere uellent aliquod testamentum seu ultimam uoluntatem teneantur et debeāt relinquere dicto hospitali uiginti sold denariorum et si secus fieret dictum testamentum seu ultimā uoluntas nō ualeat nec teneat ipso iure.

Hon p hospitali [illegible] cōis [illegible] [illegible] xx sol [illegible]

De recuperatione terrarum hospitalis de quertiano.

2 quod sindicus cōis suscipit patrocinium

Cum de possessionibus terrarum sitarum in uocabulo quertiani districtus olim demorano dictum hospitale sit expoliatum et de ipsis terris fructus nō possit pcipi p rectores dicti hospitalis Statuerunt et ordinauerunt quod ad petitionē dicti prioris hospitalis qui modo est et pro tempore fuerit mictant p comune asisij ambassiatores ad R. D. G. uel alibi ubi fuerit opportunū expensis comunis totiens quotiens necesse fuerit. Et si contingerit litigium hēre occasione dictarum terrarum In curia dni Gubnatoris uel alibi quod Sindicus comunis qui nunc est et p tēpore fuerit teneatur et debeat ipam causam seu causas assumere et omnia facere quemadmodum tenetur et debet in questionibus dicti comunis: et patrocinium et aduocationem prestare expensis cōis pdicti. CLX

Quod liceat laboratoribz hospitalis tenēe quinque capras.

Ad petitionem dicti prioris Statuerūt et ordinauerunt quod liceat laboratoribus terrarū hospitalis predicti uidelicet baylie Spine Sc̄i petrognani baylie capeçalis et baylie Sc̄i constantij tenere quinque capras intra Semitas omnes put priori ipsius hospitalis uidebitur recepto Sacramento dicti prioris quod sint dicti hospitalis sine pena et bāpno aliquo statuto nō obstante. Et ut sciatur laboratores tenentes et tenēr deputati ipas capras: prior dicti hospitalis sep ī principio cuiuslibet regiminis teneatur ipa nomina laboratorum tenentium dictas capras assignare ī scriptis. CLXI

Quod in hospitali leprosorum sit quidam capellanus p diuino officio exercendo.

Ad hoc ut diuina officia ad dei laudē et honorē in hospitali Sc̄e Marie Magdalene leprosorum de artis comitatus asisij semper ibidem ualeant celebrari: Statuerunt et ordinauerūt quod stet et stare debeat quidam cappellanus presbiter bone uite conuersationis et fame et mature etatis ad bneplacitum comunis asisij et rectoris hospitalis comunis predicti et pro ipso comuni et rectore et nullus alius. Qui presbiter debeat habere de redditibus et prouentibus ipsius hospitalis leprosorum uictum tantum et unā cameram siue cellam de domibus ipsius hospitalis. Et annuatim in festo oīum Sctorum habere debeat a dicto rectore hospitalis duodecim CLXII

librás denariorum pro una cappa quos denarios dictus rector dicti hospitalis comunis dicto tempore eidem soluere teneatur. Qui presbiter teneatur ibi in dicto hospitali leprosorum continuam moram trahere pro diuino officio ibidem celebrando. Et si dictus prior non tenuerit dictum cappellanum incurrat penam viginti quinque librarum den. Et de predictis quodlibet officium prioratus populi inquirere teneatur et debeat.

Quod rector hospitalis leprosorum sit camerarius ipsius hospitalis.

Item statuerunt et ordinauerunt quod rector hospitalis leprosorum sit camerarius ipsius hospitalis: et camerarius predictus de bonis et redditibus ipsius hospitalis administrare non possit nec debeat ullo modo.
clx iii. Qui camerarius ante administrationem sui officii teneatur et debeat in palatio dominorum priorum iurare ad sancta dei euangelia dictum suum officium bene et legaliter exercere. et dare fideiussores idoneos ipsis dominis prioribus de regendo dictum hospitale et eius officium bene et legaliter et de reddendo rationem in fine anni de omnibus et singulis administratis et gestis per eundem. Et in fine dicti sui officii teneatur reddere rationem de administratis et gestis per eundem sindico comunis asisii: et debeat sindicari et ratiocinari per sindicum comunis: et duos bonos homines de Asisio eligendos per dominos priores populi dicte ciuitatis qui pro tempore erunt quolibet anno de mense maii. Qui duo boni homines et sindicus comunis predictus teneantur ipsum camerarium bene et legaliter examinare de administratis per eundem. Et si inuenerint ipsum aliquid fraudasse de bonis et redditibus dicti hospitalis condempnent ipsum in duplo eius quod defraudauerit. Et talis camerarius sit defraudans et condempnatus sit perpetuo infamis. et deinde aliquod officium habere non possit in comune. quam condempnationem potestas et capitaneus dicte ciuitatis exequi teneatur. Et dictus camerarius possit et debeat redditus et prouentus ipsius hospitalis reponere in hospitali leprosorum predicto. uel in domibus leprosorum prout sibi uidebitur et placebit. nisi aliud a dominis prioribus populi dicte ciuitatis habuerit in mandatis. quibus obedire teneatur et debeat. Qui etiam camerarius teneatur et debeat ipsis leprosis tam masculis quam feminis: et oblatis ipsius hospitalis ibidem moram continuam trahentibus: et seruientibus eisdem uitam ordinatam et congruam ordinare. Et eisdem de redditibus et prouentibus ipsius hospitalis uictum dare prout ipsi camerario uel priori uidebitur et placebit. Et pauperibus christi ibidem occurrentibus elimosinas dare possit et debeat prout sibi priori uidebitur fore iustum. Et quolibet anno de mense nouembris ad laudem dei et beate marie semper uirginis ipse camerarius teneatur et debeat de redditibus et prouentibus ipsius hospitalis. leprosos et leprosas ipsius hospitalis. famulos et famulas. oblatum et oblatam eiusdem hospitalis ibidem moram continuam trahentes de nouo induere. Unam tunicam de gattinello. et unam cappam: et unam tunicam et unum mantellum mulieres: et eisdem dare teneatur congrua calciamenta. Et possit ipse camerarius et debeat possessiones et bona ipsius hospitalis locare ad laborandum et ad coptumum prout sibi uidebitur et placebit. Bona autem immobilia ipsius hospitalis non possit uendere alienare nec in emphiteosim dare sine expressa licentia et consensu dominorum priorum populi: et camerariorum artium dicte ciuitatis. Sed cum presentia et uoluntate predictorum dominorum priorum et camerariorum possit omnia facere. Et teneatur ipse camerarius et debeat de redditibus et prouentibus ipsius hospitalis domos et edifitia de nouo facere: et facta reparare secundum uoluntatem dominorum priorum populi ciuitatis predicte. et in illo loco prout et sicut ipsis dominis prioribus uidebitur et placebit. Et teneatur et debeat dictus camerarius redigere. seu redigi facere in scriptis omnes et singulos introitus et prouentus: ac etiam expensas et exitus dicti hospitalis.

Nota quod non licet alienare inconsulto [illegible] statuto non obstante

Quod nullus possit laborare de bonis dicti hospitalis sine uoluntate prioris.

Item statuerunt et ordinauerunt quod nullus de ciuitate uel comitatu asisii uel aliunde audeat uel presumat per se uel per alium aliqua ratione uel causa sine modo laborare uel laborari facere de bonis siue de possessionibus ipsius hospitalis: siue in domibus ipsius hospi- clx iiii.
talis habitare uel habitari facere sine expressa licentia camerarii dicti hospitalis. pena et banno quingentarum librarum den. pro quolibet et qualibet uice. Et quilibet possit talem contrafacientem in predictis denuntiare et accusare. et habeat medietatem banni. Et potestas et capitaneus ciuitatis asisii possit et debeat et sibi liceat contrafacientes contra per modum inquisitionis procedere aliquo statuto non obstante. et habeat medietatem banni de eo quod deuenire fecerit in comuni occasione predicta. Et quilibet laborator inquilinus ascriptitius coptumaiolus et pensionarius bonorum et possessionum seu rerum ipsius hospitalis teneatur et debeat de fructibus redditibus et prouentibus et pensionibus possessionum et rerum ipsius hospitalis tali camerario hospitalis predicti respondere et non alteri sine expressa licentia uoluntate et consensu ipsius camerarii annuatim secundum pacta inita inter ipsos camerarium et laboratores inquilinos coptumaiolos ascriptitios et pensionarios. Et siquis contrafecerit penam centum librarum denariorum incurrat. que pena possit et debeat per potestatem et capitaneum ciuitatis asisii de facto auferri a contrafaciente. et uenire faciat in comuni ad uoluntatem et requisitionem dominorum priorum artium ciuitatis Asisii in camera hospitalis predicti.

Quod fiat ius summarium camerario dicti hospitalis.

CLXV. Item Statuerũt et ordinauerũt q potestas et capitaneus et quilibet alius officialis comunis asisij teneatur et debeat ad penam Centum librarum

Adde supra rodelib. Rub. 158. denariorum ipi camerario et priori Jus sũmarium facere prout et sicut tenetur et debet Jus sũmarium facere priori hospitalis comunis asisij

Q quicũq teneret de bonis hospitalis teneatur assignare camerario et priori.

Quicunq teneret de bonis rebus possessionibus domibus ut Juribus ipius hospitalis leprosorum quocũq modo ut causa Statuerũt et ordinauerunt q teneatur et debeat hinc ad unum mensem restituere reddere et reassignare cum effectu ipi camerario pena et bapno Centum librarum den. pro quo

CLXVI. libet contrafaciente que pena p potestatem ut capitaneum ciuitatis asisij possit de facto auferri et uenire faciat Jn comuni talis ptas ut capitaneus.

Q nullus opponat contra sbmissionẽ factã de hospitali leprosorum.

Cum hospitale leprosorum pdictum sit unitũ cum hospitale comunis asisij et bona Jura et rationes ipius hospitalis leprosorum sint de Jure sub protectione tuitione gubernatione et defensione prioris hospitalis cois asisij Statuerũt et ordinauerũt q quicunq fuerit ausus directe ut indi

CLXV n°. recte p se ut alium Jn Judicio ut ext quocũq Jure ut causa Jmpedire ipam submissionem et concessioẽ ut dationem predictas q tũc ipo facto habeatur pro inobediente cois asisij ac et filij fratres carnales et nepotes ex fratre ut fratribus. et Scribantur ĩ libro inobedientum. Et potestas et capitaneus teneatur et debeat nomina predictorum scribi facere ĩ libro ĩobedientum. Et quicunq erit ibi sc̃ptus subiaceat illis penis quibus subiacent inobedientes comunis asisij scripti in libro predicto. Et quicũq ĩpedimẽtum dederit quocũq modo ut causa seu aliquo Jure quo minus ipa bona Jura et possessiones ipius hospitalis leprosorum subiaceant sub protectione et defensione predictis ut dederit auxilium consilium et fauorem ad Jmpediendũ ipa Jura hospitalis comunis asisij que habet in bonis et possessionibus dicti hospitalis leprosorum ut contradixerit Jn Judicio ut ext ut aliud opposuerit c̃ submissionem factam p Scindicum leprosorum dicti hospitalis priori hospitalis comunis asisij et contra scindicum factum ad faciend ipsam submissionẽ ut contra ratificationẽ factam de dicta submissione q tũc tporis priores populi q pro tempore erunt ad penam mille librarum den pro quolibet teneantur et debeant nomina illorum qui uenerint contra predicta ut aliqd pdctorum et etiam filiorum ipsorum et nepotum ex fratre ut fratribus scribi facere in libro Jnobedientum ad requisitionem prioris hospitalis comunis ut camerarij hospitalis leprosorum. Et quicũq fuerit tali de causa in libro inobedientum scriptus habeatur pro inobediente comunis asisij et subiaceat illis penis quibus subiacent alij inobedientes comunis qui st scripti in libro Jnobedientum comunis asisij.

Q aduocati et scindici teneantur defendere Jura hospitalis leprosorum.

Aduocati comunis qui nũc st et pro tempore erũt et Scindici comunis asisij teneantur et debeant ad requisitionem camerarij hospitalis comunis · CLXVIII

asisij Jura et actiones que et quas habet rector siue por hospitalis comunis asisij in bonis et possessionibus hospital leprosorum contra õnem uiuentẽ defendere Jux eorum posse ad penam centum libr den pro quolibet aduocato et scindico contrafaciente.

Q nullus acquirat ius Jn hospitale leprosorum. 2. or penis

Item Statuerunt et ordinauerunt q nullus audeat ut psũmat in dicto hospitali leprosorum in possessionibus et bonis ipius aliquod Jus · CLXIX

acquirere. nec acquisito ut acquirendo uti sine expressa licentia et consensu Comunis et populi ciuitatis asisij et consilij ipius. Jn quo sint quinquaginta ueri consiliarij et Jn concordia. Et qui contra fecerit ex tũc sit rebellis et Jnobediens cois asisij ipo facto. et pro rebelle et Jnobediente ac contrafaciente contra honorem comunis asisij habeatur. Et penis ac legibus et ordinamentis factis et platis contra rebelles et Jnobedientes ut facientes contra honorem cois asisij ipso facto subiaceat. Et nichilominus priores populi q p tempore erunt ad penam quinquaginta librarum denariorum pro quolibet Jn libro inobedientiũ p notarium cancellarie ut p notariũ dni capitanei poni faciant. Et q nullus debeat ad petitionem talis Jus habentis seu ptendentis laborare seu laborari facere de bonis hospitalis predicti et eius possessionibus leprosorum. nec dicto tali Jus pretendenti de fructibus respondere. Et qui contrafecerit subiaceat dictis penis in dicto capitulo nominatis in omnibus et pomnia nõ obstantibus statutis et ordinamentis in contrariũ loquentibus et maxime Statuto quod loquitur de inobedientibus comunis asisij Jnquantum alia forma daret

Q camerarius et prior hospitalis leprosorum teneantur et debeant recognoscẽ hospitale et sb ptectoẽ et defensione comunis asisij.

Item Statuerunt et ordinauerũt q camerarius dicti hospitalis leprosorum qui p tempore fuerit electus et prior ipius hospitalis. et omnes · CLXX

habentes uocem in capitulo dicti hospitalis primo mense Jntroitus officij camerarij teneantur et debeant recognoscere q dictum hospitale est sub protectoẽ et defen-

sione comunis et populi ciuitatis asisij. et fuit a tanto tpre citra cuius memoria non existit in contrarium. et q ipum hospitale et bona ipius tenent ad laudem et reuerentiam omnipotentis dei et beate marie Magdalene et in suicium pauperum christi pro comuni asisij tanq rem ad dictum comune spectantem. Et de predictis confici debeant publica instrumenta p notarium camere infra dictum primum mensem et confecta reponi in archiuio comunis in ecclesia Sc̃e clare in quodam libro cartarum pecudinarum. Teneantur etiam et debeant predicti priores Cam et Capitulum dicti hospitalis. uel alia legitima persona eorum nomine. In festo Stigmatum beati francisci apportare seu apportari facere. In consilio generali uel populi Coram dnis potestate et Capitaneo. et Prioribus Unum Cereum cere ponderis decem librarũ cere adminus pro censu et recognitioe dnij quod dictum comune Asisij habet in dicto hospitali. Et q dictus cereus offeratur dicta die Altari bte clare ut accendatur quando eleuatur corpus christi. Et de presentatione dicti Cerei notarius camere faciat publicum instrumentum et scribat in libro predicto.

Q prior hospitalis teneat recipe i hospitali lepsorum leprosos et leprosas ciuitatis asisij.

clxxj.

Item Statuerunt et ordinauerunt q prior siue rector hospitalis comunis teneatur et debeat sub pena sacramenti et Viginti quinq libr den de suo salario recipere In dicto hospitali leprosorum omnes et singulos leprosos et leprosas ciuitatis et comitatus tantũ dũmodo dictus talis leprosus seu leprosa sic receptus uel recepta teneatur et debeat mictere et offerre omnia sua bona mobilia et imobilia Iura et actiones siqua haberet dicto hospitali. Et q prior predictus de bonis dicti talis recepti uel recepte Inquisitionem facere teneatur diligenter ante receptionem dũmodo dicti tales sic recepti uel recepte de iporum bonis nullam faciat uenditionem uel alienationem. et si inueniretur fecisse possit et debeat p dictum priorem de ipo hospitali expelli. et q pro dicta receptione nullum Ius acquiratur eisdem uel alteri.

Q milites siue executores cois teneat exeq cõdempnatões post decursum tpus quarti.

clxxij.

Item Statuerunt et ordinauerunt q Milites siue executores comunis asisij teneantur et debeant exequi. et executioni mandare omnes et singulas condempnationes tam latas q ferendas p officiales comunis asisij post decursum tempus quarti. et omnia et singula bona condempnatorum ab eo tpore quo bona condempnatorum fuerint p officiales comunis asisij per sententiam siue sententias confischata comuni uendire faciant in dicto comuni asisij. et extimari facere. Et secundum extimationem Vendi faciat ad bampnimentum in consilio gñali uel populi. et plus offerenti dentur. Et quicquid dicti executores fecerint in predictis et circa predicta. et occasione alicuius executionis fiende p ipos in psona et rebus itelligatur recte bne et legitime fore factum. Dũmodo fraudẽ et baractariam cõmictere non possint. Nec etiam possit aliquam domum destruere. nec arbores aliquas incidere. Et teneantur dicti milites siue executores et debeant exequi et executioni mandare Impositas et collectas impositas et Imponẽdas p comune asisij post decursum tps quarti. et omnes et singulas executiones facere que eis p dictum comune uel p priores populi cõmicterent bne et legaliter absq aliquo alio salario eis ordinando non piudicando officio dnorum potestatis et capitanei super executione fienda Sdum formam Statuti. Et q quicumq tenet de bonis rebellium et comunis indebite et iniuste teneatur illa reassignare in comuni infra unum mensem a die bampni fiendi. Et q dicti milites siue executores possint et debeat de predictis inquirere et inuestigare. et illa in comuni deueniri facere cum fructibus inde perceptis. dũmodo dicti milites siue executores in exequendo non excedant terminos Iuris.

Milites recipiant sine salario Impositas et codẽnationes.

Q occasione alicuius executois fiende nõ possit dirui domus.

Nullus officialis uel baiulus. uel quevis alia psona Statuerunt et ordinauerunt q nõ possit uel debeat occasione alicuius executionis fiende de aliqua collecta seu condempnatione non solutis aut eorum aut alicuius eorum executionum uel occasione seu alia quacũq de causa directe uel indirecte diruere uel scharcare aliquam domum. uel partẽ domus in totum uel i partem. nec Solarium destruere. nec arbores uel uineas incidere. uel destruere. pena ducentarum libr den pro quolibet et qualibet uice. Et nichilominus dampnum passo dictus officialis qui dampnum fecerit uel fieri fecerit predicta uel aliqd predictorum resarcire integre teneatur. Possint tn ipi officiales et baiuli. et quilibet eorum occasione dicte executionis sine pena accipere hostia. et alia quecumq bona pro dicta occasione fienda de domo illius qui collectam aut condẽpnatiões nõ soluerit. clxxiij.

Quod possint ... executores codẽnationes et datiuas ... fer...

Q potests et capius possint cogere laboratores terrarum forensium pro datiuis non solutis.

Potestas uel capitaneus. et quilibet alius officialis comunis asisij cui uel quibus cõmissa esset executio Statuerunt et ordinauerunt q possint et debeant cogere realiter et psonaliter oẽs laboratores terrarum forensium qui soluẽ deberet datiuam seu collectam in comuni asisij. et etiam baiulos uillarum pro dictis terris laboratis ad soluendũ omnem datiuam que solui deberetur p tali possessione quam laborauerunt. Liceat tamen ipis laboratoribus et baiulis retinere et capere sua auctoritate de fructibus dictarum possessionum et aliorum bonorum donec eis fuerit integraliter satisfactum de eo quod soluerint et expensis. Et etiam colonus uel laborato clxxiiij.

6 i543a

dictarum terrarum uel alicuius eorum possit auctoritate presentis statuti uendere de bonis mobilibus et stabilibus illius pro quo soluit uel soluet in futurum usque ad satisfactionem quantitatis quam solueret pro dicto forense uel assisinate. Et predictum capitulum bampniatur ut perueniat ad notitiam singulorum tempore cuiuslibet potestatis uel capitanei.

Quod quicumque fuerit coactus ad soluendum aliquam datiuam habeat regressum.

clxxv° Item statuerunt et ordinauerunt quod quicumque fuerit coactus uel cogeretur in futurum uigore alicuius statuti uel ordinamenti comunis Asisii per exactores dicti comunis ad soluendum pro aliquo aliquam pecunie quantitatem pro aliqua datiua prestantia uel collecta imposita uel imponenda per comune predictum, habeat et habere intelligatur regressum pro quantitate soluta dicta occasione et expensis contra personam illius pro quo soluerit: et eius res et bona mobilia et immobilia. Et quod executores predicti possint et teneantur concedere et dare licentiam dicto tali soluenti capi faciendi personam illius pro quo soluerit. et eius res et bona mobilia et immobilia. Et quod executores predicti possint et teneantur concedere et dare licentiam dicto tali soluenti capi faciendi et [illegible] personam illius pro quo soluerit. et de ipsius bonis et rebus mobilibus et immobilibus usque in quantitatem quam soluerit et expensas summarie sine iudicis requisitione uel curie. Et nichilominus potestas et capitaneus dicte ciuitatis et eorum offitiales teneantur et debeant dicto tali qui soluerit et coactus fuerit dicta occasione in predictis facere summarium ius.

Quod omnes offitiales aliquid recipientes scindicentur.

clxxvi Item statuerunt et ordinauerunt quod omnes offitiales seu superstites alicuius uie, fontis, pontis seu alicuius laborerii comunis Asisii: ad quorum manus peruenisset aliqua pecunia uel aliquod aliud a comuni uel ab aliqua uniuersitate uel speciali persona occasione talis offitii, pro toto tempore eorum offitii, aliquo capitulo non obstante debeant scindicari per scindicum comunis de bussulo exhendum uel alios.

Cancellarius salario ordinato contentus sit.

Quod forenses habentes possessiones in comitatu Asisii teneantur soluere datiuas et collectas.

clxxvii Item statuerunt et ordinauerunt quod omnes et singuli forenses habentes et qui habebunt in comitatu Asisii aliquam possessionem et bona teneantur et debeant soluere comuni Asisii datiuas, prestantias et collectas impositas et imponendas per comune Asisii pro dicta possessione et bonis infra unum mensem a die notificationis fiende: quo mense finito, nisi soluerint, teneantur soluere dictas datiuas prestantias et collectas cum quarto plus. Et nichilominus obligati sint, et subiaceant aliis penis modis grauitatibus et condicionibus declaratis et contemptis in ordine statutis ciuitatis Asisii. Et quod cancellarius dicti comunis ad penam centum librarum denariorum teneatur tempore quo imponetur aliqua datiua prestantia uel collecta, infra quindecim diem per litteras comunis Asisii notificare comunitatibus declarandis per dominos priores qui pro tempore erunt ubi sint homines habentes possessionem et bona in dicto comitatu Asisii: et quod soluant ut dictum est in dicto termino: alias incurrat penas et grauitates predictas: que notificatio et ipsius relatio scribatur per dictum cancellarium in libro reformationum comunis predicti. Et quod baiuli uillarum denunciare teneantur laboratores possessionum et bona dictorum forensium in comitatu Asisii contra formam predictam infra octo dies dominis potestati et capitaneo dicte ciuitatis et curie uel alteri eorum ad penam centum solidorum denariorum pro qualibet uice: Quam dominus potestas et capitaneus et quilibet eorum teneatur ad denuntiationem baiuli uille, et etiam eorum proprio motu contra predictos inquirere et procedere. et repertos culpabiles punire et condempnare in penis predictis. Et quod cancellarius comunis Asisii teneatur solicitare priores populi qui fuerint de mense madii anno quolibet quod faciant contempta in dicto statuto pena centum solidorum denariorum.

Scindicatus cancellarii

De officio cancellarii comunis. Asisii

Item statuerunt et ordinauerunt quod cancellarius comunis Asisii teneatur et debeat uinculo iuramenti stare personaliter in dicta ciuitate continue toto tempore sui offitii et de ipsa ciuitate non discedere sine expressa licentia et consensu magnificorum dominorum priorum populi ciuitatis Asisii et consilii secreti ciuitatis predicte. Et debeat et teneatur dictus cancellarius scribere omnes propositas arengharias et reformationes que fierent in aliquo consilio generali uel secreto populi dominorum priorum: et cuiuslibet reformationis facte uel fiende per consilia auctoritatem habentia et litteras mictendas per ipsum comune et priores predictos. et omnem aliam scripturam utilem facere per comune quam ipsi comuni contigerit faciendam. Et faciat omnia instrumenta comunis et omnia alia sibi committenda sine aliquo alio salario a dicto comuni percipiendo: Nisi solum et dumtaxat habere debeat salarium in bulla contemptum, a camerario camere apostolice comunis Asisii: et ultra non possit modo aliquo percipere uel habere. Et ipsas reformationes et instrumenta et alias scripturas fiendas per eum dimictere debeat et relinquere in cancellaria dicti comunis Asisii: Et tam publicas quam rogatas exibeat et copiare permictat cuilibet de Asisio tam per eum factas quam per alium apud ipsum existentes, sine aliquo salario uel mercede: dummodo non preiudicent comuni: Et teneatur registrare in ordinario libro comunis omnes et singulas scripturas de quibus fuerit rogatus infra tres dies a die quo rogatus fuerit computandos: Et teneatur legere et computare iuramentum domino potestati capitaneo et eorum officialibus in eorum aduentu et introitu. Et secundum formam statutorum et ordinamentorum comunis Asisii: Et morari debeat in domibus comunis: et omnia alia facere et exercere que sibi per dictum comune fuerint imposita et commissa: Et legere omnes et singulas reformationes in introitu magnificorum dominorum priorum legi solitas et consuetas secundum formam alicuius statuti dicte ciuitatis, sub pena et ad penam uigintiquinque librarum denariorum pro qualibet uice sibi de suo salario auferendam. Et deposito suo offitio stare debeat ad scindicatum

et rationem reddere de administratione sui officij tribus diebus. et bampniatur dictus sindicatus per ciuitatem Asisij. Et quod Magnifici domini priores populi dicte ciuitatis qui pro tempore fuerint teneantur eligere duos bonos ciues ad reuidendum libros et scripturas dicti cancellarij si fideliter et recte composuerit, et scripserit. et ipsum sindicare si aliquam fraudem commiserit. uel obmiserit in dictis scripturis. Et si dictus cancellarius non scripserit uel negligens in scribendo et obmictendo fuerit condempnetur pro qualibet uice in uigintiquinque libr. den. sibi de suo salario retinend. et comuni predicto applicand.

Quod fiat bussulus siue sacchettus dominorum priorum populi. et de ipsorum officio. et de modo seruando ordine:

clxxix° Item Statuerunt et ordinauerunt quod penultimus prioratus et consilium secretum qui pro tempore fuerint debeant et possint eligere et Imbussulare omnes et singulos infrascriptos dominos priores et officiales Videlicet:

- Priores populi et eorum notarios
- Reuisores officialium
- Camerarios artium
- Massarium camere
- Notarium camere
- Reuisores rationum
- Aduocatos comunis
- Reuisores librorum potestatis et capitanei
- Sindicos ad sindicandum
- Fiat bussulus regulatorum
- Et etiam alios officiales comunis asisij
- Et etiam Ambassiatores.

Et si aliter dicta electio siue Imbussulatio facta fuerit non ualeat nec teneat ipso iure. Et quod dicti domini priores et consilium secretum teneantur et debeant Jurare ad sancta dei euangelia corporaliter manu tactis scripturis in manibus cancellarij comunis asisij facere bonam et idoneam electionem Remotis odio amore prece pretio et omni humana gratia. Et quam putauerint et crediderint magis utilem pro comuni. qui priores eligendi et quilibet eorum sint etatis uiginti annorum adminus oriundi de ciuitate asisij et possideant in bonis stabilibus adminus ualore quinquaginta libr. den. prout ipsis dominis prioribus et consilio uidebitur et placebit. In quo quidem bussulo

Prior sit an. xx. oriundi de Asisio:

ponantur nomina ipsorum hoc modo scilicet pro quibuslibet duobus mensibus dicti temporis in quadam carticula siue cedula. In qua scribantur sex nomina pro quolibet officio prout extitit consuetum: et similiter nomen unius notarij: et fiant tot cedule pro dicto tempore trium annorum quot sufficiat pro tempore supradicto. Qui quidem Imbussulatores taliter se habeant ad faciendum et describendum nomina dictorum officialium separatim et de per se: quod siquis eorum fuerit tempore extractionis Inuentus et descriptus in libro speculi: quod possit lacerari, adeo quod laceretur et lacerari possit et non calamo cassetur. Et quod quelibet cedula dictarum cedularum includatur In quadam pallucta cerea et per dictum modum ad extractionem priorum procedatur de duobus mensibus in duos menses octo diebus integris ante initium officij talium priorum extrahendorum de bussulo secundum formam statuti et modum alias in simili consuetum: Qui quidem priores et notarius Incepto officio ut dictum est habeant et habere debeant pro ipsorum salario. et quolibet ipsorum prout in Bulla continetur et non plus. Soluendo per Camerarium camere aptire cum apodissa dictorum magnificorum dominorum priorum et sigillata sigillo dicti comunis: dummodo aliam promissionem non habeant, nec habere possint. nec eis dari possit aliquo quesito colore, pena accipientibus et dantibus et Camerario predicto Ultra predictam formam soluenti centum libr. den. In quibus debeant per eorum sindicum condempnari. Quod salarium dictus Camerarius singulis decem diebus soluere teneatur dictis prioribus et notario. Videlicet unicuique ipsorum pro se ut tangit pro rata. Qui quidem domini priores habeant et habere debeant Sex familiares Idoneos et actos et discretos. Que quidem pallucte ceree magnificorum dominorum priorum mictantur in quodam bussulo. Et quod officium dictorum dominorum priorum populi sit tale videlicet quod ipsi et eorum notarius teneantur et debeant in palatio eorum habitationis continuo permanere et exinde non discedere nec exhire nisi euidenti necessitate siue causa necessaria iuerint ad consilia: Et tunc cum licentia prioris priorum sub pena prestiti sacramenti et decem libr. den. pro qualibet uice qua contrafecerint. Et studeant ac itendat

officium bussulus priorum pro triennio

Prior [illegible] debitor comunis Lacerandus:

officium Prioratus duraturum bimestri

Salarium Priorum soluendum ordine Infrascripto

Familiari Priorum sex.

Priores non discedant de palatio:

In quibus priores comunis teneantur (margin)

ad bonum pacificum et tranquillum statum comunis et populi ciuitatis asisij et eius districtus iura et iurisdictiones et honores comunis et populi predicti promouere manutenere et augere pro posse dare insuper pro uiribus studium quod homines et artes dicte ciuitatis in solita et uera libertate et firmitate persistant. Et ne ipsis per magnates uel alios uiolentia uel iniuria inferatur. Et quod ius et iustitiam cuilibet persone obseruetur. Et quod etiam maleficia puniatur a dominis potestate et capitaneo et alijs officialibus comunis et populi predicti in predictis et pro predictis auxilium consilium et fauorem quantumcumque opus fuerit efficaciter exhibere. Pecuniam hauere res et bona comunis asisij diligenter facere custodiri et ipsam uel ipsum non expendere nec expendi facere inutiliter contra formam statutorum ordinamentorum et reformationum comunis et populi ciuitatis asisij. Quorum dominorum priorum officium domini potestatis et capitaneus et quilibet alius officialis dicti comunis debeant manutenere pro posse et etiam honorare pro statu et honore comunis et populi ciuitatis eiusdem. Et eis hostia non claudere nec claudi facere nec clausa tenere nec teneri facere sed libere eis prebeant additum et accessum quandocumque et ubicumque domini priores ad eosdem dominos potestatem et capitaneum uel alios officiales uoluerint accedere. pena centum librarum denariorum pro quolibet qui contrafecerit in predictis uel aliquo predictorum. Teneantur etiam dicti domini priores credentias tenere secrete scilicet perpetuales imperpetuum et temporales ad tempus sub dicta pena pro quolibet contrafaciente et qualibet uice.

Priores durante officio negotia propria non proponant (margin)

Insuper dicti domini priores non possint proponere nec reformare nec proponi uel reformari facere tempore eorum officij priorum in aliquo consilio uel arenga uel adunantia aliquod eorum uel alicuius eorum officium proprium uel negotium nec etiam proponent nec reformabunt nec proponi nec reformari facient aliquid de aliqua aut super aliqua questione uel causa ciuili uel criminali que uerteretur in curia dominorum potestatis uel capitanei nec se intromictant in dictis causis aliquo modo. Nec proponant nec reforment nec proponi nec reformari faciant in aliquo consilio uel adunantia aliquid quod esset uel redundaret in dapnum aut preiudicium uel detrimentum sine diminutionem iuris uel iurisdictionis comunis et populi ciuitatis asisij. Et si proponerent uel reformarent aut proponi et reformari facerent in contrarium in quingentis libris denariorum pro quolibet eorum tempore sindicatus ipsorum debeant condempnari. Et etiam in restitutione et satisfactione eius quod propterea aliquem lederent uel dampnificarent. Possint insuper et teneantur dicti domini priores reconciliare et ad pacem reducere et ad concordiam dominos potestatem uel capitaneum uel alios officiales comunis et populi ciuitatis asisij siqua (quod absit) orietur discordia inter eos. Et etiam artes et artifices in predictis et pro predictis eisdem dominis prioribus obediant et pareant. et discordantibus pareatur et obediant pena centum librarum denariorum pro quolibet contrafaciente.

Pena arbitraria [illegible] xx sol. (margin)

Possint etiam dicti domini priores et eorum notarius precipere et precepta facere per se et nuntios et baiulos quos uellent quandocumque uoluerint et super quocumque facto et negotio usque in quantitate uiginti solidorum denariorum pro quolibet precepto et qualibet uice et dicta bampna ab inobedientibus de facto exigere cum effectu pure de ipsorum processerit uoluntate.

Famuli priorum arma possint ferre (margin)

Qui famuli et seruitores possint et teneantur arma offendibilia et defendibilia portare sine pena. Dummodo nullus famulus dominorum priorum possit uocari esse nec eligi qui non sit oriundus de ciuitate uel comitatu asisij. De expensis aut faciendis de pecunia et hauere comunis asisij secundum formam statutorum et ordinamentorum comunis et populi ciuitatis asisij domini priores a uiginti solidis supra et infra fieri faciant apodixas. Et quod deliberationi cuilibet apodixe debeat interesse notarius reformationum et in ipsis se subscribere et facere mentionem quod deliberationi ipsius apodixe facte presens fuit.

[illegible] expensis extraordinariis apodixe deliberentur in consil. secreto (margin)

Hoc addito quod nulla apodixa expensarum extraordinariarum fieri possit per ipsos dominos priores nec scribi per dictum notarium reformationum nisi primo fuerit deliberatum per dominos priores in consilio secreto. sub pena uiginti quinque librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Et illud de quo dampnificaretur comune de proprio debeat resarcire. Et ut domini priores artium predicti et eorum notarius possint eorum officium securius exercere potestas uel capitaneus uel aliquis eorum officialis non possint nec debeant aliqua ratione uel causa inquirere nec inquisitionem facere contra aliquem qui esset uel fuisset prior aut notarius priorum tempore eorum officij potestarie

Potestas non possit inquirere contra priores [illegible] (marginal note at foot)

uel capitan et si contra fieret nõ ualeat nec teneat et contrafaciens In centum libr den debeat cõdempnari. Si tamen accusati ab aliquo fuerint p accusationem possit procedi put fuerit rationis. Inquiri autem possit p successorem contra talem officialem delinquentem si fuerit maleficium de quo possit Ingri. Et omnibus et singulis que dñi priores artiũ fecerint aut facere uoluerint sint et esse debeat omẽs presentes et in concordia. ut saltem quinq ex eis in concordia et presentes. et aliter nõ. Et quicqd p dictos dños priores. ut saltim quinq ex eis in concordia factum fuerit aut gestum In his que ex forma statutorum ordinamentoꝝ et reformationum comunis et populi dicte ciuitatis ad eoꝝ spectaret officiũ ualeat et teneat et executioni mandetur. Iurent aũt et pmictant dñi priores Artium et notarius eoꝝ de ipsoꝝ officio bñe et legaliter exercendo scdm formam statutoꝝ ordinamentoꝝ et reformationũ comunis et populi ciuitatis asisij. put notꝰ q stipulatus fuerit placuerit stipulari. Voluerunt Insup et mandauerũt. q quicunq portauerit appodissam de aliqua quantitate pecunie de qua aliam appodissam habuerit condempnetur in centum libras den p dñum potestatem uel capitaneum ciuitatis asisij. Et q massarius comunis et cancellarius teneantur et debeant uinculo Iuramenti In consilio dnoꝝ priorũ Iurare publice denunciare et notificare si sciuerint delinquẽtes in pdictis pen uiginti quinq libr den de cuiusq ipsoꝝ salario. Inquibus p eorum futuros sindicos et reuisores rationis eoꝝ libroꝝ debeant condempnari.

ex prioribus sufficit concordes esse quinq

Iur. priores notarius

Q expense facte per priores reuideantur per consilium secretum.

.clxxx. Item Statuerunt et ordinauerunt ut omnis tollatur occasio malefaciendi. et comunis asisij pecuniam baractandi Q omnes et singlẽ expense extraordinarie. et appodisse ipsaꝝ expensaꝝ In primo consilio secreto fiendo post exitum officij cuiuslibet prioratus legantur. et legi debeant p cancellarium cõis uinculo Iuramenti. et ad penam decem libr den. cuius quantitatis et causa quare facte fuerint. Et expensas sine appodissas non bñe factas. ut factas sine deliberatione dicti consilij debeat facere punctari per dictum cancellariũ. Et ipsas sic punctatas teneatur. et debeat dictus cancellarius Infra tres dies post dictum factum consiliũ dare et assignare prioribus nouis sub dicta pena. Et dicti noui priores ipsas punctaturas teneantur et debeant uinculo Iuramenti ad penã uigintiquinq libraꝝ den dare et consignare dño potestati. qui executionem faciat et facere teneatur sub dicta pena de facto de predictis pro conseruatione Indempnitatis dcti cõis.

Q in consilio generali nõ possint fieri nec pponi nisi quatuor pposite obtẽte et delibate i consilio secreto.

Item Statuerunt et ordinauerunt. q non possint fieri micti uel proponi In consilio generali ciuitatis asisii nisi quatuor proposite ad plus. que obtente et deliberate esse debeant p magnificos dominos priores in Consilio secreto. ad penam pro quolibet priore contrafaciente decem libr den. Et nichilominus nulla ex dictis propositis ualeat quado fieret contra formam pdictam. .clxxx j.

Q notarius dñoꝝ prioꝝ teneatᵘʳ obedire prioribꝫ.

Item Statuerunt et ordinauerunt q notarius dnoꝝ priorum dicte ciuitatis qui p tempore fuerit teneatur et debeat uinculo Iuramẽti parere et obedire dñis prioribus populi ciuitatis asisij in licitis et honestis. et omnibus alijs que facere teneretur et deberet p formam statutoꝝ ciuitatis asisii. et si contra fecerit in nõ parendo. ut dictum est. liceat ipsis prioribus omnibus in concordia ipsum talem notarium ab officio notariatus predicti remouere. et alium loco sui eligere et deputare put eis uidebitur et placebit. Et nichilominus condempnetur dictus notarius In decem libr den. .clxxx ij.

Q nullus prioratꝰ possit facẽ aliquã appodissaz massario uel cancellario ultra salariũ.

Item Statuerunt et ordinauerunt q nullus prioratus possit facere aliquam appodissam ultra salarium massario nec cancellario comunis asisij ultra salarium ipsoꝝ. eisdem p formam eorum electionis ordinatum et debitum. .clxxx iij.

Q nullus prior uel notarius ipsoꝝ possit reportare aliquam scripturam cõis.

Item Statuerunt et ordinauerunt q nullus prior ut notarius ipsoꝝ possit reportare aliqua scripturam pertinentem comunẽ ad penaz quinquaginta libr den. .clxxx iiij.

Qualiter nõ liceat prioribꝫ intrar palatia nisi sint qnq.

Item Statuerunt et ordinauerunt q nullus prior populi ciuitatis asisij possit uel debeat intrare palatia dnoꝝ potestatis et capitanei ciuitatis asisij nisi sint adminus quinq ex dictis prioribus ad penam uigintiquinq libraꝝ den p quolibet et qualibet uice. In quibus p eorum sindicos tempore eorum sindicatus debeant condempnari. .clxxxv

Q nulla proposita fiat in aliquo consilio nisi primo deliberetur per priores.

Item Statuerunt et ordinauerunt q nulla proposita fiat nec fieri debeat In aliquo cõsilio. nisi primo deliberetur p priores artiũ i palacio eorum habitationis anteq pulsetur ad ipsum consilium. et scribatur p notarium reformationũ i domo ubi morantur ipi dñi priores. et ipa proposita scribatur p notarium priusquam ipsis proposita deliberata .clxxxvi.

Nulla fieri secreta proposita in consilio generali nisi decreta in consilio secreto

per dictos dominos priores in palatio eorum habitationis ante quam fuerit inceptum pulsari ad consilium supradictum. Et etiam nulla proposita mitti possit ad consilium generale uel populi nisi primo deliberetur in consilio secreto dicte ciuitatis. Et si priores contrafecerint seu notarius aliter scripserit puniatur quilibet ipsorum et notarius in quinquaginta libr. denar. pro qualibet uice. Et nichilominus secus facta non ualeat. Et predicta locum habeant ubi tractatur de aliqua expensa fienda. nec etiam uendicet sibi sibi locum. nec se extendant ad solutionem salariorum dominorum potestatis et capitanei priorum populi et tunicarum famulorum ipsorum dominorum priorum. et conestabil. famulorum ipsorum. et massarii et cancellarii. et notarii camere dicti communis. in omnibus aliis solutionibus que fieri debent et possint per formam alicuius statuti quorum salaria soluuntur secundum formam statuti ciuitatis asisii. Et potestas et capitaneus teneant cum fuerint requisiti a prioribus dicte ciuitatis illas propositas sic deliberatas proponere in eo consilio in quo priores dicti uoluerint et duxerint proponendas. et nullas alias a se ipsis proponere. Et teneantur et debeant mittere partitum prout dictis dominis prioribus uel quinque ex eis adminus in concordia existentibus placuerit. et contrafacientes quinquaginta librarum den. penam incurrant comuni asisii persoluend. Et potestas ad consilia generalia et capitaneus ad consilium camerariorum uel populi in quibus aliquid sit proponendum et reformandum per eos personaliter debeant interesse sub pena predicta in uinculo iuramenti. Nisi fuerint infirmitate grauati uel absentes a ciuitate asisii. Et tunc possint per vicarios eorum interesse. qui vicarii esse debeant eorum iudices. et etiam presentiam eorundem prestare. Et ut non possit de vicario quem constituet potestas uel capitaneus in principio eorum regiminis. facere fieri publicum instrumentum vicariatus. quem uel quos ipsi uel aliquis eorum constituerit vicarium uel uicarios. qui esse debent iudices et dare instrumentum publicum notario reformationum pro comuni. et per unum suum notarium scribi faciant in principio libri actorum sub pena centum libr. den. Possint tamen ipsi priores in quolibet consilio et adunantia proponere ipsis potestati uel capitaneo uel eorum uicariis. nolentibus adesse. uel proponere nolentibus uel quando proponeretur aliquid quod esset uel spectaret ad incomodum uel dampnum ipsius potestatis uel capitanei uel suorum officialium. uel familiarorum uel alicuius eorum. et seruatis sollempnitatibus predictis. et aliis statutis et ordinamentis communis et populi ciuitatis asisii. Qui quidem domini priores populi teneantur et debeant omnibus consiliis interesse. uel saltim quinque ex eis. et eorum notario ad sententias auscultandas. Dummodo nec ipse potestas. nec capitaneus. nec priores predicti possint aliquid proponere uel reformare in diminutione honoris et iurisdictionis statutorum et ordinamentorum Sancte Romane ecclesie. Domini [illegible] et Reverendissimi domini Gubernatoris dicte Ciuitatis quem et quam prefata romana ecclesia et dictus dominus papa habet in comune et homines dicte ciuitatis eiusque comitatus fortie et districtus. Et qui contrafecerint puniantur in quinquaginta libr. den. Et quod factum fuerit non ualeat nec teneat. sed ipso iure sit nullum. Et quod nullus possit esse uicarius predictorum dominorum potestatis uel capitanei nisi iudex domini potestatis. et iudex domini capitanei. Qui quidem iudices sint et presumantur in omnibus actibus in posterum fiendis vicarii eorundem.

Qualiter procedatur ad suspensionem statutorum.

Item prouiderunt statuerunt et ordinauerunt quod quandocumque fieret proposita de suspensione alicuius uel aliquorum statutorum uel reformationum siue ordinamentorum comunis predicti et quod quandocumque mitteretur dicta proposita in consilio generali uel populi fiat proposita. Si placet ipsi consilio quod dictum statutum ordinamentum uel reformationem contra que fieret dicta talis proposita suspendatur et suspensum intelligatur. quo ad dictam propositam sic proponendam. Et de ipsis fiat expressa mentio in dicta tali proposita suspensionis. et legantur expresse particule dictorum talium statutorum ordinamentorum uel reformationum suspendendorum. super qua proposita de suspensione statutorum et ordinamentorum uel reformationum consulatur. Et si dicta talis proposita suspensionis obtinebitur per duas partes consiliariorum astantium in dicto consilio ad bussulas et lupinos tunc procedatur ad dictam propositam et aliter non. Super qua consulatur reformetur et obtineatur quicquid prouidebitur statuetur ordinabitur et reformabitur per ipsum consilium. videlicet super tali proposita obtineatur per tres partes adstantium.

Quod exitus et introitus legantur in consilio generali.

Item ad hoc ut omnis materia suspitionis scandali et murmurationis cuiuslibet de ciuitate asisii penitus tollatur et ad hoc ut quilibet certificari possit de his que in dicto comuni asisii agitantur. Prouiderunt et ordinauerunt quod domini priores populi Ciuitatis asisii ad penam ducentarum libr. den. pro quolibet eorum et qualibet uice. in qua pena si contrafecerint debeant per eorum futuros sindicos specialiter condempnari. quolibet mense semel adminus teneantur et debeant congregari facere in palatio dominorum priorum consilium generale uel populi dicte ciuitatis. In quo quidem consilio per cancellarium dicti comunis legantur et legi debeant particulariter et distincte omnes exitus et introitus ordinarii dicti comunis et eorum summa. Et si introitus superant exitus. uel si exitus superant introitus. et in qua quantitate. Et etiam legi debeant per dictum cancellarium uel notarium priorum omnes appodisse facte eorum tempore modo predicto. Ita quod bene possit uenire ad notitiam singulorum. In quo quidem consilio nil aliud fieri debeat nisi id quod dictum est. Et semper antequam legantur predicta consilium predictum debeat vna die ante per bandutorem dicti comunis bampniri et preconizari per ciuitatem asisii in locis publicis et consuetis. Et in bampnimento fiat specialiter mentio quod in

ipso consilio debeant legi introitus et exitus dicti communis et etiam appodisse facte per dominos priores pena cancellario uel notario priorum si contrafecerit in non legendo quinquaginta librarum denariorum. In quo quidem consilio esse debeant adminus sexaginta homines. Et quod dicti domini priores et ipsorum notarius teneantur et debeant ipsos libros assignari et dari facere ipsi cancellario ad dictam penam. Alias si dicto cancellario non assignarentur ipse cancellarius non teneatur ad penam.

Quod priores populi teneantur reducere ciues ad pacem uel treguam. 192

Item ad hoc ut cessent rumores et dischordie et quod populus huius ciuitatis uiuere possit in pace statuerunt et ordinauerunt quod quicumque ciuis uel popularis aut comitatensis dicte ciuitatis asisii qui ad presens haberet uel in futurum habebit aliquam inimicitiam cum aliquo ciue populari siue comitatense aut forense habitante in ipsa ciuitate uel comitatu teneatur et debeat cum requisitus fuerit per dominos priores pro tempore existentes facere pacem cum inimicis suis ad arbitrium ipsorum dominorum priorum. Verum si corde indurato steterit obstinatus et pacem huiusmodi facere recusauerit compellatur per potestatem dicte ciuitatis pro tempore existentem facere treuguam per illud spatium temporis quod uisum fuerit eisdem dominis potestati et prioribus. Quam treuguam si facere recusauerit confinetur per eundem potestatem siue eius iudicem in aliquo loco ubi eis uidebitur distante a dicta ciuitate asisii per triginta miliaria. Et exinde non discedat donec non fecerit aut pacem uel treuguam modo premisso. Et si obedire neglexerit uel confines sibi assignatos fregerit ipso facto pro rebelle ponatur et tamquam rebellis ab inde inantea teneatur et tractetur. Et hoc statutum uendicet sibi locum in preteritis presentibus et futuris.

Quod priores populi prima dominicha eorum introitus teneantur conuocare consilium generale. 193

Item ad hoc ut quilibet priores futuri habeant materiam tempore eorum officii facere ea que utilitati communi cedant et rei publice ciuitatis asisii. Statuerunt et ordinauerunt quod de cetero imperpetuum priores noui qui futuri sunt quolibet tempore prima die dominica immediate sequenti post ingressum eorum prioratus officii teneantur et debeant conuocare consilium generale dicte ciuitatis secundum consuetudinem. Et in eodem consilio proponere dicere et tractare que utilia fuerint communi et comoda publice rei ne propter negligentiam ipsorum priorum aliquod dampnum comune ipsum patiatur et respublica substineat incomodum. Et quicumque priores in predictis reperti fuerint negligentes penam uigintiquinque librarum denariorum pro quoque priore ipso facto se nouerint incursuros. ab eis inremissibiliter tempore eorum sindicatus auferendarum. Et si eorum sindici dicto tempore dictam penam obmiserint exigi fatiat eis penam dupli reficere teneantur. quam penam dominus potestas pro tempore existens sub pena dupli omnium dictarum penarum de facto et absque ullo temporis interuallo teneatur exequi facere per unam bullectam. Ita quod de solutione huiusmodi penarum euidenter appareat.

Quod nullum fortillicium possit amphari uel edificari sine licentia consilii generalis. 194

Item ad hoc ut obuietur scandalis que in futurum oriri possent uel comicti per incolas et habitatores castrorum et quorumcumque fortilitiorum comitatus asisii hoc presenti statuto duxerunt ordinandum quod quicumque ciuis uel comitatensis ciuitatis asisii uel quicumque alius uel alia persona cuiuscumque status gradus ordinis et conditionis extiterit et undecumque fuerit nullo modo causa uel ingenio audeat uel presumat aliquod hedificium siue castrum uel fortilicium aptum seu aptitatum ad defendendum uel offendendum factum uel ruinatum ultra formam in qua modo repperitur aliter facere et edificare seu edificari facere aut amphare uel altius extollere. neque aliud de nouo fabricare uel fabricari facere per se uel per alium quouis quesito colore sine expressa licentia consilii generalis dicte ciuitatis asisii. Et huiusmodi licentia non intelligatur optenta nisi fuerit uicta per duas partes de tribus partibus dicti consilii. Sub pena et in pena mille ducatorum auri ipso facto camere apostolice dicte ciuitatis applicandorum. Et quecumque hedificia que ultra modum predictum et superius declaratum facta hedificata aut ampliata siue altius extolla et eleuata seu de nouo fabricata fuerint sine licentia dicti consilii ut supra possint et debeant per dominos priores populi qui pro tempore erunt cum auxilio et fauore totius prefate ciuitatis asisii demoliri ruinari et destrui. put eis uidebitur et placebit. Et quod priores qui pro tempore erunt subito et incontinenti dum ad eorum uel alicuius eorum notitiam peruenerit predicta hedifitia siue fortilitia dicto modo sine licentia hedificata aut ampliata siue altius eleuata seu de nouo fabrichata teneantur et debeant conuocare et congregare consilium et de et super innouatione dictorum hedificiorum siue fortilitiorum in eodem consilio dicere et proponere et totam seriem huius presentis statuti declarare ad penam centum florenorum auri pro quoque contrafaciente camere predicte applicandorum ipso facto si in predictis uel predictorum aliquo negligentes fuerint. Superaddendo quod nullum castrum seu fortilicium uel aliud hedificium supradictum aptum uel aptitatum neque possessiones aliquae in districtu dicte ciuitatis existentes uendi possint uel alienari aut quouismodo donari siue per testamentum aut aliquam aliam ultimam uoluntatem relinqui alicui habitanti extra dictam ciuitatem uel territorium dicte ciuitatis asisii. Et si contrafactum fuerit huiusmodi alienatio uenditio donatio seu relictum ipso iure non ualeat neque teneat. Et nichilominus contrafacientes teneantur ad penam ad quam tenentur supradicti supradicto modo hedificantes uel facientes sine expressa licentia supra dicto modo optenta. Et hoc non habeat locum in possessionibus dandis et assignandis causa dotis.

Q. de mense iunii et iulii mictatur ad fodendu in formis paludum. 195

Item ut reparetur in futurum et omnino provideatur q. aquarum tumultus que distruunt in territorium Asisii non dampnificent amplius possessiones civium: Statuerunt et ordinaverunt quod
·CLXXXXII· de cetero et in futurum priores qui erunt de mensibus Maii et Iunii Iulii et Augusti Septembris et Octobris quolibet anno teneantur et debeant sollicitare toto eorum posse et cum effectu curare in dictis temporibus fodi facere per homines dicte civitatis et eius comitatus quandam formam sive fossam incipientem a murellis et protendentem usque ad formellam que est inter dictum territorium
De formis paludum et fodiendis
asisii et territorium Canarii et infra dicta loca ubi melius et aptius videbitur prefatis dominis prioribus pro tempore existentibus per quam sive foveam aqua que est vel esset in paludibus dicte civitatis fluat et fluere possit ita et taliter q. non habeat destruere blada et retardare fructus venturos in possessionibus existentibus prope dictas paludes. Et si dicti priores qui pro dictis temporibus fuerint in predictis et circha predicta negligentes fuerint: cadant in penam viginti quinque ducatorum auri pro quolibet ipsorum: Que pena per ipsorum scindicos tempore eorum scindicatus auferatur. Et de predictis dicti domini priores stent et stare debeant ad spetialem scindicatum. Et ne de premissis priores ipsi aliquam pretendere possint ignorantiam: Voluerunt et ordinaverunt q. presens statutum de commissione dominorum priorum in quolibet generali consilio legi et publicari debeat.

Q. potestas asisii possit procedere contra non exercentes artem. 196

Item ut status dicte civitatis asisii sissius conservetur in pace: et malis cesset materia delinquendi Statuerunt et ordinaverunt quod quicumque de dicta civitate asisii vel comitatu eius aptus et idoneus vel consuetus ad faciendum aliquam
·CLXXXXIII· artem seu aliquod honestum manuale exercitium causa vivendi de cetero fuerit repertus per officiales dicte civitatis vel accusatus seu denumptiatus vagari et stare per dictam civitatem et nullam artem seu exercitium laudabile facere: post tres dies postquam eidem facta fuerit admonitio per dictum potestatem dicte civitatis asisii pro tempore existentem q. ire debeat ad faciendum aliquam artem vel exercitium ex qua vel quo vivere possit honeste et se substentare: Dictus dominus potestas procedere teneatur et inquirere debeat contra talem negligentem prout ei videbitur expedire: habito tamen super hoc prius colloquio cum dominis prioribus qui erunt pro tempore si talis repertus sit homo aptus vel idoneus vel non ad aliquam artem vel exercitium. Et si dicti domini priores declarabunt una cum ipso domino potestate predictum repertum esse aptum vel idoneum ad aliquod
Contra non habentes artem statum
exercitium sive artem: tunc dictus dominus potestas puniat predictum repertum arbitrio suo in rebus et persona. Et simili modo nullus forensis similiter aptus vel idoneus possit stare in dicta civitate ultra spatium quindecim dierum quin non moneatur ut supra et elapsis tribus diebus post monitionem huiusmodi si repertus fuerit nullam artem exercere vel aliquod manuale exercitium non facere: premisso modo superius declarato puniatur. Et de predictis servatis ordine et forma predictis dictus dominus potestas non teneatur stare ad scindicatum: nec scindici possint contra eum aliquo modo procedere ad penam aliquam.

Q. nullus possit esse ad officium prioratus nisi exerceat artem. 197

Item ad hoc ut quilibet civis de dicta civitate asisii facilius inducatur ad faciendum aliquam artem seu honestum exercitium et augeatur bona condictio civium per quam dicta civitas honoretur: Et cives et alie persone in ipsa civitate habitantes comodius vivere possint: Statuerunt et ordinaverunt quod ·CXC· de cetero nullus civis de dicta civitate asisii cuiuscumque status vel condictionis existat possit nec valeat eligi prior: neque esse in offitio prioratus populi dicte civitatis nisi sit descriptus in Breve alicuius artis vel exercitii et fecerit illam artem seu exercitium in qua scriptus et matriculatus fuerit in eadem civitate causa lucri et bene ac honeste vivendi dum tamen sit potens et habilis ad faciendum vel fieri faciendum seu exercendum huiusmodi artem seu honestum exercitium: de quo stetur determinationi dominorum priorum qui erunt pro tempore.

Q. quilibet prioratus possit expendere pro reparatione fontium viginti libr. denar. 198

Item ad hoc ut provideatur incomoditatibus personarum dicte civitatis asisii propter carentiam aquarum Statuerunt et ordinaverunt quod domini priores qui de cetero erunt in officio prioratus dicte ·CXC· civitatis teneantur et debeant tempore eorum officii facere et cum effectu operari q. aqueductus fontium dicte civitatis reparentur et manuteneantur in perpetuum. Et quilibet prioratus teneatur expendere ad minus libras viginti de denariis dicti comunis pro reparatione et manutentione predictorum. Et si negligentes fuerint ipso facto cadant in penam decem librarum den. pro quoque ipsorum cuiuscumque prioratus in predictis negligentiis convertendarum in reparationem dictorum fontium. Que pena sibi irremissibiliter auferatur per eorum scindicatores tempore sui scindicatus sub simili pena.

Q. castra que deviarent ab obedientia comunis diruantur. 209

Item ut nequis de malo opere gloriari possit quin immo deviantes a recto tramite recipiat dignam penam Statuerunt et ordinaverunt ·CXC· quod quodcumque castrum seu fortilitium comitatus civitatis

Asisii de cetero et inantea deuiauerit ab obedientia dicte
ciuitatis Asisii et Sancte Romane ecclesie ac suorum pastorum
et se subposuerit dominio et uoluntati alicuius tiranni
uel alterius hominis cuiuscumque condicionis et status
exsistat seu alicuius ciuitatis cuiuscumque prouintie. Et
intelligatur prefatum castrum deuiatum et semotum a pre
dictis quando in dicta deuiatione interuenerit dolus
scientia uel lata culpa, discharchetur et deuastetur ac
funditus destruatur, ita quod inferiores lapides ad superius
reducantur et reuoluantur. Et nullo umquam tempore
amplius possit rehedificari. Et priores qui pro tempore
erunt si talis casus accideret quod deus auertat teneant
et debeant facere congregare totum populum ad predicta
exequendum. Ita et taliter quod eisdem non possit imputari de
negligentia. Et priores qui pro tempore erunt si in
predictis negligentes fuerint de facto incidant in penam
quingentarum librarum denariorum sibi auferendarum sine
aliquo processu et sententia per eorum sindicatores tempore sui
sindicatus. Et nichilominus in perpetuum priuentur omni
offitio et benefitio dicte ciuitatis Asisii cum eorum heredi
bus et successoribus per lineam maschulinam. 35

Quod fiant nundine in futurum in ciuitate Asisii 200

Item ut obseruentur approbate consuetudines
que etiam in aliis ciuitatibus obseruantur et
hec ciuitas restauretur ex indulgentiis statu
erunt et ordinauerunt de cetero et in futurum ac quoli
bet anno fieri nundine in dicta ciuitate Asisii a die
uigesimo nono Iulii usque ad decimum septimum Augusti
inclusiue. Et tempore dictarum nundinarum liceat unicuique
undecumque fuerit tute et libere uenire ac stare ad dictas
nundinas. Et omnium quodque genus merchantiarum
ad ipsas nundinas apportare seu apportari facere uendere
emere barapiare et retinere atque reportare pro eorum libi
to uoluntatis sine aliqua solutione gabelle pedagii
dacii siue cuiuscumque alterius grauaminis. Et ad eui
tandum fraudes et deceptiones que in talibus commic
tuntur et commicti possunt ordinauerunt quod nullus
possit extrahere aliquod genus merchantiarum ut supra appor
tatarum ex territorium dicte ciuitatis absque solutione ga
belle nisi steterit cum ipsis merchantiis per sex dies ad ipsas
nundinas. Et hoc statutum non uendicet sibi locum in
animalibus cuiuscumque generis que quolibet die possint re
conduci et extrahi de dicta ciuitate et eius districtu
ad beneplacitum patronorum ipsa conducentium seu condu
ci facientium absque solutione alicuius grauaminis siue ga
belle. Et simili modo de merchantiis emptis.

Quod non possit concedi uexillum potestati 201

cxcvii Item ad obuiandum quibuscumque suggestionibus
potestatum in futurum et grauibus dispendiis
communis Asisii et ne inter ciues dicte ciuitatis
possit aliqua dischordia exoriri hac lege in perpetuum uali
tura statuerunt et ordinauerunt quod de cetero nullus
potestas seu pretor possit nec ualeat modo aliquo a dicto
communi per directum uel obliquum per se neque per literas ali
quorum superiorum aliquod uexillum siue standardum uel
arma communis uel aliud ultra salarium sibi deputatum
petere sub pena et ad penam uigintiquinque ducatorum
ipso facto retinendorum de suo salario. Nisi primo et ante
omnia ipse idem potestas querens uel queri faciens soluerit
massario camere communis Asisii uigintiquinque ducatos
auri cum effectu. Nec possit fieri per depositum uel per
compensationem. Et quod priores qui pro tempore erunt
nullatenus possint nec ualeant aliquam propositam
de predictis facere neque proponere in aliquo consilio ge
nerali uel particulari dicte ciuitatis aliquo quesito colore
per directum uel obliquum neque aliquas literas de predictis
aliquam mentionem facientes legere nec legi facere nec
tollerantur permictere in aliquo consilio dicte ciuitatis.
Et qui contra predicta facerent uel modo aliquo uenirent
ipso facto sint priuati et priuati intelligantur officio et
benefitio dicti communis usque in tertiam generationem. Et
ad eorum perpetuam infamiam eorum priuatio describatur
in palatio priorum dicti communis literis grossis et bene
legibilibus cum causa priuationis. Et dictum statutum
sit precisum et non possit tolli neque derogari nisi per arengum
generale in quo adminus trecenti ciues debeant inter
uenire. Et obtineatur per quatuor partes de quinque par
tibus dictorum trecentorum hominum. Alias quicquid contra
predictam formam fieret sit ipso iure nullum. 21

Quod potestas tempore eius sindicatus teneatur deponere
penes hospitatorem equos et bona mobilia. 202

Item ad hoc ut prefati potestates et quicumque of
ficiales dicte ciuitatis possint habilius et facilius
de administratis in eorum offitiis sindicari sta cxcvii
tuerunt et ordinauerunt quod de cetero in responsionibus
inquisitionum generalium formatarum contra ipsos officia
les per sindicos eligendos et deputandos per commune dicte ci
uitatis nullus ciuis uel forensis admictatur in fideiusso
res dictorum officialium nec possit nec ualeant recipi. Et
prefati offitiales ultra ultimam terziariam per massarium
communis in fine eorum offitii retinendam teneantur et
debeant omnes eorum equos et arnenses et bona effectualiter
deponere penes unum et fidum hospitem dicte ciuita
tis Asisii quem sollempniter confiteatur predicta in depo
situm se habere et tenere pro dicto communi Asisii. Quicquid
aliud contra predictam formam fieret sit ipso iure nullum. 35

Quod priores non possint scribere in fauorem alicuius
litigantis uel controuersiam habentis. 204

Item ne in futurum quod priores qui pro tempore fue
rint conuicti possit aliquod scandalum in
sigillatione literarum eorum durante offitio cxcviii
factarum statuerunt ordinauerunt ac reformauerunt
quod si dicti priores pro tempore existentes durante
tempore eorum offitii precibus inducerent uel plurerent

sine auctoritate arbitrio voluntate et consensu Consilii generalis dicte Civitatis Asisii scribere uel scribi facere aliquas litteras directas Sanctissimo D. N. Pape presenti et futuris Cardinalibus uel alteri prelato in Romana curia existenti in favorem alicuius officialis uel alterius specialis persone cum aliquo cive controversiam habentis incurrant et incurisse intelligantur in penam quinquaginta florenorum applicandorum Camere apostolice ipso facto. Et priuati sint officio et beneficio dicte civitatis.

Quod priores non possint extrahere aliquod officium sine consilio secreto. 205

Item statuerunt et presenti lege firmaverunt quod quilibet prioratus civitatis Asisii qui pro tempore fuerint non audeant uel presumant aliquo quesito colore tacite uel expresse accedere ad Ecclesiam Sancte Clare Civitatis Asisii ubi solitum est Bussolos stare officiorum Civitatis Asisii sine consilio secreto et hominibus de remissione uel maiori parte ipsorum: Et hoc pro conservando honore Civilitatis communis civitatis prefate. Et ne in extrahendo officiales possit committi dolus neque fraus sub pena et ad penam viginti quinque florenorum pro quolibet priore applicandorum ipso facto Camere dicti communis volentes et decernentes in similem penam incurrere Massarios sive eius notarios prestantes accomodantes claves dictis prioribus contra formam presentis decreti. Et similiter quod dictum est de massario et notario incurrat Cancellarius qui pro temporibus fuerit si interfuerit ad extrahendos officiales predictos contra formam presentis decreti.

De peditibus sive custodibus ponendis super custodia campi Sancte Marie angelorum. 206

Item. Ad hoc ut tempore Indulgentie Sancti Francisci de mense augusti tollantur rumores et schandala que exoriri possent propter defectum custodum Campi Sancte Marie angelorum. Et ut defendatur et custodiatur dictus campus pro honore et comodo dicte civitatis: Reformaverunt, constituerunt, et presentis legis munimine perpetuo valiturae ordinaverunt quod futuris temporibus singulo anno pro custodia dicti campi conducantur et conduci debeant de mense Maii et Iunii per [illegible] dominos priores dicte civitatis pro tempore et dicti mensis existentes pedites [illegible] qui sint et esse debeant de civitate et comitatu Asisii et non alienigene [illegible] quos debeant esse viginti [illegible] [illegible] et debeant ad minus ferre sagittas [illegible] pro quolibet. Item decem pedites cum targonibus sive [illegible] bombus et alijs armis opportunis et convenientibus armatis. Item pedites decem cum targettis ensibus clavarenis [illegible] et alijs armis opportunis et convenientibus. Item pedites decem cum lanceis longis et alijs armis opportunis et convenientibus. Item pedites decem cum [illegible] et clavarenis aptis ad lanciandum. Qui pedites omnes videlicet [illegible] et debeant esse armati [illegible] vel lorices et celatis [illegible] presertim [illegible]

targones Arnesiis et Schinerys: et accedere ad custodiam dicti campi die ultimo Iulii in vesperis: et redire die secundo Augusti post occasum Solis. Et facere monstram in palatio dominorum priorum in accessu et reditu. In campo vero totiens quotiens placuerit Capitaneis dicti campi pro tempore existentibus: Reservatis una vice uel pluribus si placeret dominis prioribus et notario eorum: qui ad minus pro una vice tantum teneantur in dicto campo dicti pedites facere monstram sub pena et ad penam dictis peditibus pro quolibet videlicet non comparente monstre et pro qualibet punctatura: sol. octo. Quum vero conductus ac descriptus esset et deinde non compareret nec intervenire vellet custodie campi una cum alijs conductis: incurrat penam unius ducati auri ipso facto solvendi sine aliqua diminutione. Et tamen conducatur alius loco eius suis sumptibus et expensis. Qui pedites etiam teneantur et debeant parere et obedire prefatis capitaneis sub pena pro qualibet [illegible] salvi: Et stetur de inobedientia iuramento ipsorum Capitaneorum uel alterius ipsorum: Et habeant et recipere debeant pro eorum salario et mercede florenum unum ad rationem quinquaginta baiocchorum pro quolibet solvendorum pro medietate in accessu et pro alia medietate in reditu. Pro quo salario persolvendo quolibet anno imponatur et imponi debeat collecta septuaginta florenorum: videlicet quinquaginta in comitatu et viginti in civitate ad rationem predictam pro quolibet floreno solvenda per totum mensem Maii anni cuiuslibet sub pena et ad penam quarti depositario seu collectori collecte medici pro tempore existenti: Et nihil aliud dicti pedites possint habere uel recipere seu accipere a quoquam quomodolibet. Et ad hoc ut pedites sint apti et sufficientes debeant approbari per dominos priores et regulatores pro tempore existentes facta tamen prius eorum descriptione vel in oblatione eorum per Cancellarium communis predicti pro tempore ut supra existentem. Et quos per prefatos dominos et regulatores approbari contingent pro approbatis et conductis habeantur: reliqui vero pro reprobatis et non conductis habeantur: Et pro predicta collecta solvenda dicta de causa per comunitates hoc modo imposuerunt et dispartiverunt videlicet. 43

Armençanum libras novem denar	9
Porcianum libras decem den	10
Paradisum libras novem den	9
Plebs / Pagançanum libras decem den	10
Collipenum libras tres den	3
Turris beeh libras duodecim den	12
Armilium libras sex denar	6
Podium moriz libras octo denar	8
Petrognanum libras decem et octo den	18
Castrum Sancti Gregorii libras viginti unas den	21
Podium priors libras quatuordecim den	14

Pro custodia Indulgentie S. Marie Angelorum de mense Augusti:

Pillacium filiorum cambii libras triginta quinque den. 35
Castrum Costani libras decem et solidos decem. 10 - 10
Castrum More libras quindecim. 15
Valfabricha libras viginti quinque 25
Podium buchuoni et plebs sancte thechie libras tres den 3
Roccheciola libras decem et septe et solid. dece 17 - 10
Mons viridis libras decem. 10
Turris berardi libras duas 2
Castrum novum libras duodecim 12
Castrum Sterpeti libras decem 10
Turris Andree libras viginti 20
~~Castrum Insule romanesche [illegible]~~

~~Quod arma non portentur tempore Indulgentie S. Marie angelorum~~ 208

86 Item ad Conservandam fidelitatem devotissimorum christianorum ad hanc divinam Indulgentiam Sancte marie Angelorum undique venientium Statuerunt et ordinaverunt Quod de cetero nullus forensis tempore dicte Indulgentie In honorem Beatissime Virginis Marie et tanti excellentissimi muneris Indulgentie In hoc agro asisinatensi humano generi Impartito sola dei clementia et Intercessione divi patris nostri francisci aliquo modo ut aliquo quesito colore In campo sive platea dicte ecclesie audeat vel presumat portare vel portari facere aliquod genus armorum offensibilium vel defensibilium sub pena et ad penam quinque librarum denariorum et perditionis dictorum armorum. Et ut dicta lex ad notitiam singulorum deveniat fiat et fieri debeat in dicto campo sive platea predicta ecclesie Sancte marie angelorum de predictis publicum et sollempne bamnimentum quod nullus contra faciat sub pena predicta. 17

Quod in hospitiis circumstantibus Sancte Marie de angelis non possint retineri mulieres inhoneste. 207

Item pro honestate dicti loci Sancte Marie de angelis perpetuo conservanda et ut materia Scelerum fiendorum In circumstantiis dicti loci penitus tollatur: Statuerunt et ordinaverunt Quod cij° de cetero nullus hospes aut alia quevis persona possit In dictis hospitiis et domibus retinere aliquam meretricem vel aliam mulierem preterquam uxorem vel matrem Et quod hoc sit notorium. Salvo et preterquam In transitu et per unam noctem dumtaxat Sub pena et ad penam hospiti qui retineret viginti quinque ducatorum auri Et patrono et domino hospitii quinquaginta de facto exigendorum et applicandorum Camere apostolice demptis tamen ducatis decem quorum quinque lucretur pro executione de iis facienda dominus potestas huius civitatis Asisii pro tempore existens et alios quinque ducatos eius socius miles qui teneatur et debeat omni ebdomoda revidere et perquirere diligenter dicta hospitia et domos. Aliter si In predictis negligens fuerit et dicto modo non perquisiverit dicta portione quinque ducatorum careat. Et predicta omnia et singula predictus dominus Potestas teneatur et debeat exequi et executioni mandare cum effectu omni cavillatione et excusatione remotis et de facto non obstantibus quibuscumque sub pena et ad penam quinquaginta ducatorum auri Camere apostolice applicandorum. De quibus debeat spetialiter scindicari per Capitulum In suo scindicatu per scindicos nondum legend. et apponend. In Inquisitione contra dictum dominum potestatem formanda. 32

Quod notarii reformationum teneantur dicta statuta legere et computare in sacramento introitus prioratus. 208

Item ad hoc ut priores novi pro tempore futuri In officio prioratus non possint pretendere ut allegare ullam Ignorantiam circha utilia comunis et reipublice necessaria hoc presenti ordinaverunt Statuto Quod de cetero Cancellarius comunitatis qui pro tempore erit teneatur et debeat semper In Introitu dominorum priorum dicte civitatis Et maxime tempore Iuramenti eis deferendi de observantia Statutorum legere recordare et In ipso Iuramento computare Ipsis dominis prioribus omnia supradicta statuta que loquuntur de pertinentibus ad expeditionem eorum officii. De quibus Statutis fiat unum volumen ab aliis separatum ad hoc ut comode sciri possit que sint ipsa Statuta et quid Importet eorum effectus et sententia. Quod domini priores predicti semper In Introitu eorum officii Iurent et Iurare debeant observantiam Statutorum predictorum. Teneatur Insuper Idem Cancellarius In quolibet generali consilio in eadem Civitate asisii faciendo recordare dictis dominis prioribus pro tempore existentibus ut legi faciant In ipso Consilio generali supra dicta statuta sive reformationes. Et si In premissis negligens fuerit cadat In penam librarum decem denariorum: quas retinere teneatur massarius camere apostolice qui pro tempore erit de suo salario sub dicta pena. 49 ccxij°

Statuta specialiter legenda In [illegible] priorum

Quod nullus prior vel notarius durante eorum officio ullum lucrum faciant. 209

Quia presentes manus oportet ab omni munere mundas esse Statuerunt et ordinaverunt Quod nullus prior vel notarius priorum durante eorum officio aliquod lucrum Illicitum faciant occasione alicuius officii nec aliquid nomine lucri recipiat nec promissionem per se vel alium eius nomine aliquo colore quesito. Et qui contra fecerit solvat comuni asisii nomine banni quinquaginta librarum denariorum et debeat per potestatem vel capitaneum dicti comunis a dicto officio removeri. cciiij°

Quod nullus qui fuerit prior vel rector priorum possit esse deinde ad unum annum ad dicta officia. 210

cxv°

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus prior qui erit uel notarius priorum, possit esse priorum notarius ipsorum Inde ad unum annum a die depositionis officij sub pena Centum librarum denariorum acceptanti et officiali qui eum Constringeret ad acceptandum et electio non ualeat Ipso Iure. Et quod priores et notarij ipsorum qui hinc retro fuerint In dicto officio prioratus et notariatus contra formam Statutorum comunis asisij, Auctoritate presentis Statuti de acceptatione predicta predicti officij prioratus et notariatus Intelligantur et sint Ipso Iure absoluti et liberati: et Scindicari uel ratiocinari non ualeant. Et quod In propria bussula dominorum priorum fienda non possit micti aliquis prior uel notarius, qui fuerit prior uel notarius ante dictam repletionem Infra annum. Possint tamen teneantur et debeant ratiocinari et sindicari secundum formam statutorum dicti comunis siqua alia comisissent In dictis officiis contra formam dictorum statutorum. 16

De arbitrio dominorum priorum populi circha incendium. 17

cxvj

Item Statuerunt et ordinauerunt Quod priores populi Ciuitatis asisij qui pro tempore erunt habeant plenum et liberum arbitrium de pecunia et hauere comunis asisij expendendi Illam quantitatem pecunie quam uiderint necessariam esse tempore quo euenerit quod Ignis accenderetur In aliqua domo uel loco ciuitatis asisij prout eis uidebitur et placebit absque aliqua alia sollempnitate uel deliberatione.

Quod priores populi habeant arbitrium super luminarijs. 21 17

cxvij

Ad hoc ut ne semper opporteat congregare Consilia tempore quo fiunt luminaria et processiones per comune Asisij pro expensis faciendis occasione Ipsarum processionum et luminariorum et pro pecunia habenda occasione predicta Statuerunt et ordinauerunt Quod domini priores populi ciuitatis asisij habeant et habere Intelligantur auctoritatem et baliam expendendi et expensas faciendi et ordinandi de quacumque pecunia comunis undecumque redacta. non obstante quod ad alium usum deputata esset pro predictis luminarijs faciendis, tam In cera et pannis de sepo quam alijs occurrentibus pro predictis: uidelicet festiuitatibus et uigilijs festiuitatum que ordinate sunt uel erunt per formam Statutorum uel ordinamentorum uel uel reformationum comunis asisij In quacumque quantitate et pro ut et sicut eisdem prioribus uidebitur et placebit, dummodo non possint dicti priores expendere pro qualibet dictarum luminariarum contra formam statuti oltra Centum solidos denariorum, uidelicet pro luminarijs Sancti Rufini. Sancte Clare: Sancti uictorini Sancti francisci. Et Sancte Marie minoris. 39

Quod nullus prior uel notarius priorum possit ire ad domum alicuius mortui: uel agere aut conueniri In Iudicio 21 43

Item Statuerunt et ordinauerunt pro honore dicti comunis et officij prioratus predicti Quod nullus prior uel notarius priorum existens In officio prioratus possit uel debeat Ire ad domum alicuius mortui uel mortue ad penam uigintiquinque librarum denariorum pro quolibet contrafaciente. et qualibet uice. Et quilibet possit denuntiare et accusare contrafacientem et nomen eius teneatur In secreto. Et potestas et Capitaneus qui executionem faceret de predictis habeat quartam partem eius quod uenire fecerit In comuni ex sua sententia uel processu. Liceat tamen eis Ire ad domos consanguineorum actinentium alicui ex predictis prioribus uel notarijs usque ad tercium gradum. Et quando moreretur aliquis de ipso officio prioratus uel notariatus ipso in officio existente et etiam quando aliquis eques uel doctor aut nobilis moreretur de dicta ciuitate. Et quod nullus qui fuerit In officio prioratus uel notariatus durante eorum officio possit per se, uel alium facere uocari aliquem ad Iudicium In aliqua causa. Nec Ipsi priores et notarius existentes In ipso officio uocari possint ad Iudicium In aliqua causa ciuili. Et si uocarentur Ipsi priores uel uocari fecerint: non ualeat nec teneat quicquid fieret per aliquem officialem dicti comunis et nullum sortiatur effectum. Et contra faciens pro qualibet et qualibet uice In quinquaginta libris denariorum debeat condempnari. Et In eandem penam Incurrat officialis qui procederet. Et In predictis per suum sindicum et sindicus debeat etiam condempnari.

cxviij

Quod cancellarius teneatur dare in scriptis nomina priorum de bussula extractorum eo die uel sequenti. 2

cxix

Item Statuerunt et ordinauerunt ad hoc ut sufficientiores et meliores homines In officio prioratus pro futuro tempore recipiantur Quod extractis prioribus de bussula In qua Iacent, ea die uel sequenti Cancellarius et notarius Reformationum dicti comunis teneatur et debeat nomina ipsorum priorum dare In scriptis dominis prioribus pro tempore in officio existentibus dicte ciuitatis: et Ipsis datis et consignatis dictis dominis prioribus per Ipsum Cancellarium: teneantur et debeant dicti domini priores Inquirere et diligenter Inquisitionem facere. Si aliquis ex dictis prioribus esset minor uiginti annis secundum formam Statutorum. uel quod non esset oriundus de ciuitate asisij uel quod esset aliqua notabili infamia notatus. Et quos Inuenerint minores uiginti annis. uel non oriundos de dicta ciuitate uel huiusmodi Infamia notatos Illum uel Illos ab officio prioratus predicto teneantur et debeant amouere: et alium eligant statim loco sui. Scilicet quod extrahatur de bussulo substitutorum et uacantium. Et si dicti domini priores essent In predictis negligentes ad Inquirendum et Inuestigandum de predictis. In centum libras denariorum pro uice qualibet qua contrafecerint debeant per eorum Sindicum condempnari.

De pena acceptantis officium prioratus contra formam statutorum. 2165

Item statuerunt et ordinaverunt quod si aliquis vel aliqui fuerint extracti de bussulo prioratus contra formam supradicti ordinamenti et ipsum officium acceptarent contra formam predictam talis vel tales dictum officium acceptantes per dominos potestatem vel capitaneum dicte civitatis in libras centum den. debeant condempnari. Et nichilominus amoveatur ab officio supradicto. Et quilibet possit contrafacientes accusare vel denumptiare et nomen eius teneatur in secreto.

Quod nullus prior vel camerarius vel aliqua persona tractet barattaria alicuius maleficii cum domino potestate vel capitaneo.

2176 Item statuerunt et ordinaverunt quod nullus prior vel camerarius alicuius artis vel aliquis popularis cuiuscumque conditionis sit, vel aliqua alia persona audeat vel presumat cum domino potestate vel capitaneo seu aliquo officiale forensi civitatis Asisii seu cum aliquo familiare predictorum publice vel secrete tractare ordinare vel facere revenditonem barattaria collusionem vel corruptionem alicuius maleficii vel processus vel reformationis fiende in preiudicium et dampnum dicti comunis ad penam pro quolibet dictorum dominorum potestatis et capitanei centum librarum denariorum. Si in inquirendo quolibet mense extiterint negligentes et repertos culpabiles quoscumque in dicta pena debeant condempnari. Et super predictis et quolibet predictorum predicti domini potestas et capitaneus et sindici predictorum qui erunt ad officium sindicatus possint procedere per inquisitione denumptiatione accusatione et per omnem viam et modum qui et que dictis dominis capitaneo et potestati videbitur et placebit et repertos culpabiles punire et condempnare in dictis penis et in privatione officii per quinque annis incipiendis a die ferende sententie. Et de predictis et quolibet predictorum sufficiat de lucro simonia et fraude probetur et probari debeat per unum bonum et idoneum testem de visu et per quinque bonos vel idoneos testes de publica voce et fama. 47

Quod priores populi teneantur protestari in consilio dominis potestati et capitaneo observantiam statutorum. 2187

Quodlibet officium prioratus Asisii statuerunt et ordinaverunt quod teneantur et debeant protestari potestati dicte civitatis et capitaneo eiusdem in consilio generali vel populi quod debeant omnia predicta et infrascripta statuta et provisiones loquentia de bonis moribus observare et observari facere pena decem librarum denariorum pro quolibet priore. Et de predicta protestatione confici faciant publicum instrumentum per cancellarium dicti comunis quod si non fecerint sindicentur debeant per eorum sindicos tempore eorum sindicatus. Et si predicti potestas et capitaneus post predictam protestationem fuerint negligentes in non servando vel non faciendo contempta in ipsis statutis et provisionibus vel aliquo predictorum penam quinquaginta librarum denariorum pro quolibet incurrant.

Quod priores populi debeant esse in concordia ad eligendum sapientes super remissione eis facta. 2198

Item statuerunt et ordinaverunt quod quando prioribus populi fieret aliqua remissio per aliquod consilium habens auctoritatem, quod tunc omnes priores in concordia vel saltim quinque ex eis debeant esse in concordia ad eligendum omnes sapientes qui debent esse ad providendum una cum ipsis prioribus super remissione seu remissionibus eis factis. Et si aliter fieret electio non valeat. Et semper priores et sapientes per eos sic electi debeant primo ante omnia ad providendum et ordinandum pervenirent iurare ad sancta dei evangelia tactis scripturis corporaliter facere omnia et singula bona fide et sine fraude et omnia que magis fuerint utilia pro comuni Asisii: nec etiam remissionem extendere nec trahere ad alium effectum nisi tantum ad ea que reformatio consilii quod eis remisit loquitur vel loqueretur et si traheretur vel se extenderet aliter non valeat ipso iure. Et nichilominus priores et sapientes predicti condempnentur in viginti quinque libris denariorum pro quolibet. Nec etiam illa remissio que fieret prioribus cum sapientibus aliquibus duret ultra mensem nisi per consilia auctoritatem habentia seu per aliquod eorum specialiter deliberaretur. Teneantur insuper dicti priores eligere sapientes et bonos homines legales et sufficientes. Et quod illi quibus facta esset remissio non possint dictam remissionem ad minorem numerum reducere quam declaratum fuerit in consilio.

De electione sapientum comunis. 2209

Item statuerunt et ordinaverunt quod per dominos priores populi fiat et fieri debeat electio et nominatio omnium et singulorum sapientium comunis prout ipsis dominis prioribus videbitur et placebit quorum sapientum sic electorum et nominatorum nomina mittantur et ponantur in quadam bussula et facta presenti bussula alia per dominos priores artium dicte civitatis esse debeat. Et extrahantur de dicta bussula singulis sex mensibus nomina sapientum qui sic extracti fuerint intelligantur sapientes et advocati comunis Asisii et ipsorum officium duret sex mensibus tantum. Qui sic extracti habeant et habere debeant pro eorum et cuiusque ipsorum salario et habere dicti comunis in fine dicti temporis pro quolibet eorum tres florenos cum apodissa dominorum priorum que appodissa fieri et solvi possit sine aliqua alia approbatione vel deliberatione. Et dicti advocati teneantur et debeant toto tempore predicto pro dicto salario defendere omnes questiones et causas comunis in civitate

38v

Asisij. Et omnes scripturas necessarias et utiles dicto comuni
pro causis necessarijs et opportunis intus uel extra ciuitatem
Et in ciuitate predicta dictare et scribi facere et omnia
alia facere et exercere que eidem per dictos priores qui pro
tempore erunt man data fuerint et iniuncta. Et con-
sulere et consilium dare ipsis dominis prioribus et alijs officia-
libus dicti comunis de iure, pro ut melius et utilius uide-
rint et cognouerint pro comuni: et sigillare eorum sigillis
proprijs eorum consilia quando petitum fuerit ab eisdem
per dominos priores populi. Et si dicti sapientes iniustum
consilium dederint ipsis prioribus ut alicui aut aliquibus
officialibus comunis asisij, teneatur de eorum proprio re-
sarcire omnia dampna et expensas ac interesse comunis
asisij et spetialium personarum. Et nichilominus incur-
rant in penam in qua priores incurrerent uel alij officiales
occasione consilij iniusti per eos dati et comuni asisij
in uigintiquinque libr. den. pro quolibet ipsorum condemp-
netur. Et si aliquis ex dictis sapientibus esset extractus
de dicta bussola et esset absens a ciuitate et comitatu
asisij: et infra decem dies a die extractionis non redierit
ad ciuitatem, extrahatur alius loco sui de dicta bussola
et nomen ipsius extracti remictatur in dicta bussola.
Qui sapientes dicto tempore pro dicto salario tene-
antur defendere omnes causas et questiones miserabilium
personarum et pauperum. Et teneantur dare consilium
sigillatum infra quintam diem postquam fuerint requisiti
per priores populi sub dicta pena. Et quod potestas et capi-
taneus dicte ciuitatis ad petitionem dictorum dominorum priorum
teneantur et debeant dictos sapientes seu alterum eorum
contra predicta facientes cogere et cogi facere realiter
et personaliter ad obseruandum omnia et singula contempta
in statutis comunis asisij et ad soluendum dictam penam.
Et si potestas et capitaneus fuerint negligentes in predic-
tis condempnentur pro quolibet et qualibet uice in
uigintiquinque libras den. Et de predictis omnibus
potestas et capitaneus specialiter sindicentur per
sindicos comunis.

xij

Quod in palatio dominorum priorum populi sint baliste. 220

Item prouiderunt et statuerunt quod in palatio
dominorum priorum sint semper due baliste grosse
cum uno telerio. Et uiginti alie baliste grosse
priores que signentur et signari debeant cum una bul-
la de ferro cum signo ad uoluntatem priorum, cum quatre-
llis necessarijs et opportunis ad sagittandum. Que bali-
ste reponantur in uno locho dicti palatij cum clauis in
quo locho etiam reponantur uexilla dicti comunis quod
clauis sit penes unum ex prioribus eligendum per alios
priores. Et quod dicta clauis semper sit in supradicto palatio.
Et quod de dictis balistis et quatrellis fiat inuentarium et
reassignetur prout fit de alijs rebus comunis. Et quod
pro aptatione loci ubi reponantur dicte baliste et uexilla
domini priores populi possint expendere sine alia

.CXV.
Non est in usu

deliberatione ad hoc ut melius conseruentur.

Quod per dominos priores populi eligantur quatuor homines qui teneantur
denuntiare ludentes. 221

Denunciatores ludentium et blassfemantium

Item per dominos priores populi in qualibet porta ciuitatis
asisij statuerunt et ordinauerunt quod eligantur
quatuor boni homines legales et sufficientes: qui te-
neantur et debeant uinculo iuramenti cedulas mictere in
cippis comunis dominorum potestatis et capitanei: et omnes quos
inuenerint ludere ad aliquem ludum azzardi siue tassillorum
prohibitum per formam statutorum. Et idem intelligatur de blasfe-
mantibus et maledicentibus deum uel sanctos et sanctas
eius. Et omnes inuenti culpabiles per dominum potestatem
comunis asisij condempnentur secundum formam statu-
torum dicti comunis de materia loquentium: cuius pene
tres partes sint comunis et quarta pars officialis exequentis.
Et ipsi cippi aperiri non possint nisi in presentia dominorum priorum.
Et omnes cedule que inuenirentur legantur per notarium ipsorum
in consilio generali uel populi et etiam registrentur. Et
eodem modo et ordine eligantur in qualibet uilla duo custo-
des qui modo predicto denuntiare teneantur. .CXVI

Quod prioribus populi cum consensu prioris hospitalis sit
licitum expendere pro defensione iuris hospitalis. 222

Item statuerunt et ordinauerunt quod priores populi
qui modo sunt et pro tempore erunt cum uoluntate
et presentia prioris hospitalis comunis possint et eis
licitum sit expendere et expendi facere de pecunia et hauere
comunis asisij, prout eis uidebitur et placebit pro defensione
iurium que habet hospitale comunis, siue rector ipsius in
hospitali leprosorum priori hospitalis comunis asisij. Et
etiam ratificationem factam de ipsa submissione. Et omnia
et singula possint facere in predictis et circha predicta,
semel et pluries et quotiens eis uidebitur et placebit que fa-
cere posset totum dictum comune asisij: et etiam consilia
opportuna. Et camerarius comunis qui nunc est et qui
pro tempore fuerit teneatur et debeat ad penam quinqua-
ginta librarum den. ad requisitionem dominorum priorum populi
pro predictis et occasione predictorum expendere illam quantita-
tem pecunie de hauere comunis que eis uidebitur, aliquo
statuto in contrarium loquente non obstante, sine aliqua alia
deliberatione consilij uel arenghe. Dummodo quod dicte expense
facte aut fiende occasione predicta fiant legaliter et sine
fraude et aliqua malitia: de quibus debeant etiam dicti
priores per eorum sindicos tempore eorum sindicatus ratiocinari.
Et si quam fraudem eorum sindici inuenerint esse commissam
per aliquem in predictis: illum uel illos tales defraudantes de-
beant condempnari in quinquaginta libr. denar. et in
restitutione quadrupli eius quod fuerit inuentum esse defrau-
datum dicto comuni asisij applicandi et in priuatione officij comu-
nis per quinquennium. .CXVII

Quod sindicus comunis teneatur protestari dominis prioribus potestati
et capitaneo obseruantiam statutorum. 223

c. xviii. Sindicus civitatis asisij: Statuerunt et ordinave-
runt: quod teneatur et debeat quolibet mense pro- — Protestatio de servandis statutis:
testari dominis prioribus potestati et capitaneo: et
cuique ipsorum officiali: quod observent omnia statuta et ordina-
menta civitatis asisij facta et facienda sive fienda et
deinde fieri faciat instrumentum: et si non fecerit: solvat
vigintiquinque libr. den.

De modo et ordine sigillationis litterarum. 225

Item Statuerunt et ordinaverunt quod in modo litte-
rarum sigillandarum hec forma servetur: quod
domini priores populi civitatis asisij non possint nec
debeant ad penam viginti quinque libr. den. committere
c. xix mictere aut destinare litteras aliquas que mictuntur vel
micterentur pro factis alicuius spetialis persone ad
dominum nostrum papam: cardinales: et Reges: ad Mini-
strum generalem ordinis fratrum minorum: et ad dominum
legatum, nisi primo et ante omnia legantur in consilio
generali dicte Civitatis: et in dicto consilio approbentur
saltim per duas partes ex tribus partibus hominum dicti
consilij ad lupinos albos et nigros: Que littere debeant
scribi per Cancellarium comunis tunc in dicto officio resi-
dentis: et registrari in libro reformationum dicti comu-
nis, pena Cancellario obmictenti et scribenti non servata
dicta formam decem ducatorum auri applicandorum camere
apostolice comunis asisij. Alie vero littere que mic-
tuntur in servitium comunis Asisij: et pro ambassiatis
et factis spetialium personarum ad Civitates terras et lo-
ca, et ad personas spetiales possint per ipsos priores populi
omnes in concordia existentes sigillari sine alia sollempni-
tate. Et custodia et conservatio dictorum sigillorum comunis
et populi, sit apud priores populi in eorum palatio in capsa
sex clavium secundum modum et ordinem consuetum.
Et quod quicumque in predictis aut aliquo predictorum aliquam
fraudem commiserit: vel contra predicta: vel aliquod pre-
dictorum fecerit condempnari debeat in ducentis libris
den. pro quolibet et qualibet vice

De modo eligendi ambassiatores comunis. 226

Item Statuerunt et ordinaverunt quod Amba-
ssiatores comunis asisij qui micterentur, vel
micti contingerit ad Sanctissimum dominum 39
Nostrum papam: vel ad Reverendissimos dominos
Cardinales: vel ad aliquos dominos vel barones eligantur in
c. xx. consilio generali populi dicte civitatis: et cum quot equis
et familiaribus ire debeant secundum quod per dictos dominos — De Ambasiatoribus
priores et Consilium fuerit actenus ordinatum. Am-
bassiatores vero destinandi ad dominum Gubernatorem vel
ad aliquam comunitatem vel ad aliam spetialem personam
eligantur et eligi possint per dictos dominos priores una
cum consilio secreto dicti comunis: et quod obtineatur per
duas partes ad lupinos albos et nigros singula singulis
referendo: aliter dicta forma non servata, dicta electio
non valeat nec teneat ipso iure: Et quicquid per eos
factum fuerit evanescat. Et nichilominus si priores
contrafecerint in penam viginti quinque librarum denar.
incurrant: et de eorum salario auferendarum et applicandarum
camere comunis asisij. Et dicti Ambassiatores electi for-
ma forma predicta non servata nullum percipiant salarium
a comunitate predicta. Qui ambassiatores habeant
et habere debeant pro eorum salario et provisione pernoc- — De Ambasiatorum salario:
tando videlicet pro quolibet equo et persona sex decim
bolonenos: et si non pernoctaverit decem bononenos: et
ultra salarium pretaxatum habere aut petere non pos-
sint aliquo quesito colore. Et quod Salarium solvatur cum
apodissa dominorum priorum

Quod ambassiatores comunis non possint facere aliam ambassiatam nisi sibi commissam. 227

Item ad hoc ut ambassiate comunis et eius nego-
tia gerenda cum maiori diligentia et sollicita
cura expediantur: et circha propria comoda post
positis ipsius comunis agendis non intendatur: Statuerunt c. xxi.
et ordinaverunt quod quicumque cuiuscumque condicionis ex-
titerit, qui de cetero fuerit electus et missus ex parte dicte
comunitatis in aliquo loco pro ambassiatore comunis asisij: — De Ambasiatorum
non possit neque debeat per se vel per alium directe vel indirec- — officio et
te publice vel occulte aliquid dicere, facere, petere vel im- — mandata custodi[…]
petrare, nisi solum exequi et adimplere ea que sibi impo-
sita et commissa erunt per consilium vel dominos priores populi
pro tempore existentes a Consilio potestatem habentes
eligendi aliquos cives, cum quorum consilio et approbatione super aliqua
materia talia ipsis ambassiatoribus imposita vel commissa
fuerint: que tamen sint et esse debeant ad fidelitatem Sancte
Romane ecclesie pacem et unionem populi prefate civi-
tatis asisij: ac bonum utilitatem et comodum rei publice
comunis civitatis eiusdem. Et quicumque transgressor et
contrarie deprehensus fuerit: ipso facto incidat in penam
viginti florenorum auri ab eo irremissibiliter auferen-
dorum. Et nichilominus teneatur ad restitutionem omnium
pecuniarum quas ab eodem comune recipisset ex causa premissa.
Et insuper ut in futurum super talibus tollatur omnis pre- 2 ff
sumptio delinquendi talis contrafaciens privetur omni
officio, comodo et beneficio dicte civitatis in perpetuum et
per infinita secula: nec eidem possit de eisdem aliqua fie-
ri gratia vel remissio.

Quod ambassiator missus per comune non possit micti ad aliquam aliam ambassiatam deinde ad tres menses. 228

Item Statuerunt et ordinaverunt quod nul-
lus qui fuerit Ambassiator missus per priores et c. xxii.
comune dicte civitatis asisij deinde ad tres
menses non possit eligi vel micti ad aliquam aliam am-
bassiatam, pena eligentibus centum libr. den. et acceptantibus
quinquaginta libr. que pena exigi debeat per potestatem vel
capitaneum ad petitionem cuiuscumque petentis. Et habeat
dictus officialis quartam partem eius quod venire fece-
rit in comuni occhasione predicta. Salvo semper quod amba-
ssiator qui inceperit Ambassiatam et non perfecerit possit
tamquam informatus redire ad perfectionem dicte ambassiate

et non intelligatur noua esse facta de hoc. Sed prosecucio prime.

Quod banitores et bauli teneantur obedire prioribus. 228

c.xxiij. Bannitores et bauli comunis Asisii. Statuerunt et ordinauerunt quod debeant obedire dominis prioribus populi: et si non paruerint uel fraudem comiserint in eorum officio possint ab officio remoueri et priuari, dummodo prioribus dicte ciuitatis non possint precipere quod exeant ex districtu. Et ille qui priuatus fuerit non possit ad dictum offitium reponi uel reassumi nisi fuerint tres partes consilii dominorum priorum et eorum notarii in concordia.

Quod nullus uendat aliquam rem in fraudem officii prioratus. 229

Ne fraus comictatur in posterum per aliquem ciuem ciuitatis Asisii qui eligeretur ad offitium prioratus qui non esset recipiendus secundum formam statutorum. Statuerunt et ordinauerunt quod nullus de ciuitate et comitatu Asisii audeat uel presumat

c.xxiiij. uendere aliquam rem stabilem in fraudem nec aliquod instrumentum donationis uel cessionis facere nec aliquem alium contractum, cuius occasione ille talis cui facta esset uenditio seu cessio siue donatio dictum offitium possit acceptare. Et siquis contrafecerit puniatur in quinquaginta libris denariorum. Et ad probationem predictorum sufficiat publica uox et fama cum testium fidedignorum. Et quod domini potestas et capitaneus singulis duobus mensibus teneantur inquirere de predictis et repertos culpabiles punire in pena predicta. Et nichilominus talem rem stabilem perdat et uere effitiatur emptoris seu donatarii aut cessionarii. Et emptor et donatarius et ille cui facta fuerit cessio eadem pena quinquaginta librarum denariorum puniatur et a dicto offitio remoueatur et presumatur dictus contractus factus in fraudem si fit per annum ante quam eligeretur ad offitium prioratus uel camerariatus. Et sindicus comunis Asisii teneatur etiam inquirere de predictis et suam diligentiam adhibere.

Quod nullus prior durante eius officio percipiat aliquod officium in comuni. 230

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus prior durante eorum offitio uel alicuius ipsorum offitio debeat aliquod officium percipere a comuni nec ipsum facere uel exercere unde aliquod salarium a principio seu post ordinetur seu constituatur nec ad

c.xxv. soldum ire possit nec in aliquam ambassiatam nec in particulare exercitium unde aliquid recipiat a comuni nec aliquid emere conducere uel ad cottimum recipere per se uel alium aut cum alio directe uel indirecte aut de bonis dicti comunis ipso offitio durante pena decem librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice: quam penam ipso facto incidat. Exclusserunt autem a dicta pena illos qui ante dictum officium aliquid de predictis fecissent uel recepissent.

De pena officialis comictentis fraudem uel baractariam in officio sibi comisso 231

Ad tollendum imposterum omnem lucri illiciti materiam atque fraudem per officiales dicti comunis Asisii comictendam. Statuerunt et ordinauerunt quod si aliquis officialis forensis dicti comunis in officio sibi comisso uel comictendo fraudem dolum uel falsitatem comiserit tacite uel expresse et concesserit seu puras manus non habuerit, quod liceat et licitum sit dominis prioribus populi qui pro tempore erunt mictere ad dominum potestatem uel capitaneum et dicere quod talem officialem talia comictentem remoueat et remouere debeat omni causa remota. Et si inuenir[e]tur culpabilis in ducentis libris denariorum condempnetur. Et potestas uel capitaneus loco talis officialis uenire faciat alium infra decem dies proxime subsequentes computandos a die renouationis officialis predicti ad penam uiginti quinque librarum denariorum. Et si non remouerint a die notificationis facte infra dictos decem dies habeatur pro remoto et quicquid fecerit ab inde in posterum non ualeat et sit nullius ualoris. Et de predictis predicti domini priores et capitaneus uel alius cui predicta ipsi priores comiserint sollempnem inquisitionem faciant.

Quod procedatur ad correctionem statutorum. 232

Si quo tempore proponeretur de correptione seu renouatione et ordinatione statutorum ciuitatis Asisii. Statuerunt et ordinauerunt quod hoc modo et ordine procedatur uidelicet quod proponatur in consilio secreto ciuitatis Asisii de et super correptione et renouatione statutorum et ordinamentorum dicte ciuitatis. Et si obtinebitur per duas partes ipsius consilii quod ueniat postea et mictatur ad consilium generale populi dicte ciuitatis in quo esse debeant quinquaginta adminus de numero consiliariorum generalis populi. Statuto aliquo supra uel infra posito non obstante. Et si in dicto consilio obtinebitur per duas partes ipsius consilii tunc renouatio fiat secundum quod deliberatum fuerit et aliter correptio et renouatio fieri non possit aliquo quesito colore et si aliter fieret non ualeat nec teneat sed ipso iure sit nullum et nullius ualoris. Pena proponenti et reformanti centum librarum denariorum. Et quod de cassatione renouatione et correptione presentium statutorum non possit nec debeat proponi uel reformari in aliquo consilio usque ad decem annos a die publicationis presentium statutorum in antea computandos. Et si proponeretur uel reformaretur debeat adminus obtineri per tres partes in dicto consilio existentes. Et si infra dictum tempus decem annorum fierent aliqua statuta seu additiones statutorum obtineatur adminus

per tres partes predictorum. et si aliter fieret non valeat ipso iure.

Quod nulla proposita postquam fuerit semel proposita et perdita reiterretur inde ad unum annum. 2353

Quandocumque aliqua proposita fieret imposterum que esset contra formam alicuius capituli statuti comunis Asisii seu quod de hauere comunis expendatur contra formam Statutorum et proposita perdita fuerit ut quod non fuerit obtempta secundum formam statutorum et ordinamentorum dicti comunis. Statuerunt et
cxxix ordinauerunt quod infra annum proponi non possit nec admicti uel reformari. Et si proponeretur ut reformaretur contra formam presentis statuti non valeat nec teneat ipso iure et nulli persone actio seu beneficium acquirat. Et predicti domini potestas et capitaneus debeant predicta inuiolabiliter obseruari facere. dummodo locum non habeant predicta quando aliquid de factis Romane ecclesie uel ipsius rectoris tractaretur de quibus quolibet ipsorum semel et pluries proponi reformari et deliberari possit non obstante quod semel uel pluries perdita fuerit.

Quod nullus consulat ultra propositam. 2354

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus de aliquo consilio Comunis et populi ciuitatis Asisii facta proposita per dominos priores consulere debeat nisi super eo quod propositum fuerit per supradictos dominos
cxxviii priores uel alterum ipsorum. nec illud idem quod per alium in dicto consilio super dicta proposita fuerit consultum uel arengatum. (uel ostendendo) Et qui contra fecerit pro qualibet vice soluat nomine bampni viginti solidos denariorum. Et quod quilibet arengator antequam dicat et consulat debeat iurare ad Sancta dei euangelia consulere quod melius et utilius sciuerit pro comuni. Et predicti domini potestas et capitaneus uel alter ipsorum mandet quod nemo surgat ad consulendum ultra propositam. Et si surgeret aliquis contra faciens teneat ad dictam penam quam predicti potestas et capitaneus contrafacienti auferre debeant de facto sub pena decem librarum denariorum pro quolibet ipsorum. Et quod nullus debeat surgere donec predicti domini priores seu alter ipsorum steterit pedes ad proponendum. ut donec aliquis fuerit in arengha ad consulendum pena et bampno decem
4 H solidorum denariorum pro quolibet et qualibet vice. Et quod non sint ultra quam quatuor consultores super dicta proposita sine licentia dominorum priorum sub dicta pena auferenda ut supra.

Quod priores populi habeant arbitrium circa officium exeutionum debitorum comunis. 2355

Item Statuerunt et ordinauerunt quod circa officium executionum debitorum comunis domini priores populi habeant arbitrium et baliam prouidendi et ordinandi omne id et totum quod circa
cxxx ipsum officium fuerit necessarium et opportunum semel et pluries et toties quoties opus fuerit. Et quicquid factum fuerit circa predicta valeat et teneat auctoritate presentis Statuti. Et quilibet officialis dicti comunis in exequendo contra debitores dicti comunis debeat parere dictis dominis prioribus sub pena et ad penam decem librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice dummodo comunis utilitati et bona fide.

Quod aqueductus fontis sancte clare manuteneatur in bono statu. 2356

Aqueductus fontis Sancte clare intra ciuitatem Asisii et extra. Statuerunt et ordinauerunt quod manuteneatur in bono statu. nec aliquis audeat ipsum Aqueductum intra vel extra destruere uel dampnificare uel aliquo modo ledere. Et contra faciens puniatur in centum libris denariorum pro qualibet vice si contrafecerit. Et si non poterit soluere Amputetur sibi manus. Et quilibet habens spiraglolum in ipso aqueductu in suo campo, vinea uel clausura, ipsum murare suis expensis ad calcem undique teneatur. Ita quod ex parte superiori sit in altitudine trium pedum, ad pedem iusti hominis, ad penam pro quolibet Centum solidorum denariorum nisi fecerit infra tempus sibi ordinatum. Et quod aqueductus fontis sancte clare extra muros dicte ciuitatis et intra muros eiusdem ciuitatis aptetur et de nouo mictatur ad sensum et uoluntatem ipsorum dominorum priorum populi per uiam et stratam usque ad plateam et per plateam iusta muros ciuitatis Asisii qui sunt iusta ecclesiam sancte clare usque ad fontem qui est in pede platee infra annum proxime venturum expensis comunis Asisii de omnibus necessariis et opportunis ita et taliter quod de aqua ipsius aqueductus in abundantia labatur et emanet atque vadat ad fontem sancti nicholai de platea sancte marie episcopatus portice et hospitalis comunis. Et quod aqueductus ipsorum fontium et ipsi fontes et quilibet ipsorum aptentur et manuteneantur in bono statu expensis dicti comunis. Et quod aqua que est in domo Saluoli menecte et nicholucii bani alegrecti veniat in cloacham Sancti Rofini in loche habilori per cloacha et cannello de plumbo et quod ipsa aqua ueniat in fontem superiorem platee comunis et postea ueniat ad fontem Sancte marie episcopatus expensis comunis Asisii et aqua que est in claustro corradiucii actauiani. Et priores qui erunt de mense Aprelis et madii debeant dictum opus incipere ad penam quinquaginta librarum denariorum pro quolibet eorum. et eorum subcessores debeant persequi et finire ad dictam penam. pena opponenti et contradicenti uel impedienti dictum aqueductum fieri quingentarum librarum denariorum. Quodlibet officium prioratus teneatur et debeat dictum opus et omnia et singula contempta in dicto statuto fieri facere pena centum librarum denariorum pro quolibet officio prioratus. Et si fuerint negligentes debeant per eorum sindicos sindicari et ratiocinari. Et quod officialis deputandus per dominos

cxxxi

De Aqueductu Fontis sancte clare

priores populi sit supstes ad predicta fieri facienda et ea
fieri facere teneatur pena quinquaginta libr. den. de
suo salario. Qui domini priores populi predictis opibus
fieri faciendis et executioni mandandis unde pecunia
ueniat in comuni habeant plenum et liberum arbitrium
et plenam libertatem usque ad quantitatem condignam
sine aliqua reformatione facienda et sine aliqua appodissa
et approbatione capitulo aliquo supra uel infra posito non
obstante.

Quod trasanna Sancti nicholai reaptetur et reparetur. 237

CXXXVI Item Statuerunt et ordinauerunt quod fiat et repa-
retur trasanna ecclesie sancti nicholai et capella
ipsius ecclesie que est super fontem ipsius ecclesie mo-
re solito posita in ciuitate asisij in platea expensis comunis
ciuitatis producte prout et sicut dominis prioribus populi et
regulatoribus qui pro tempore erunt videbitur et placebit.
Et quod nullus possit aliquo quesito colore in dicta ecclesia uel
subtus trasanam ipsius ecclesie reponere aliqua uasa car-
ratos uel aliquam merchantiam ad penam centum libr.
denar. per potestatem uel capitaneum auferend. de facto.
Et in predictis et circa predicta pro aptatione et repara-
tione predictis de hauere et pecunia dicti comunis expe-
dendi et expendi faciendi illam quantitatem pecunie quam
eisdem prioribus videbitur et placebit auctoritatem ha-
beant et omnimodam potestatem omni sollempnitate ob-
missa aliquo capitulo supra uel infra posito loquente in con-
trarium non obstante.

Quod uie et strate comitatus diuidantur et manute-
neantur secundum modum infrascriptum. 239

Ad conseruationem et aptationem Stratarum et
uiarum comitatus asisij Statuerunt et ordina-
uerunt quod infrascripte vie et strate di-
uidantur et manuteneantur secundum infrascriptum mo-
dum videlicet quod Strata qua itur perusium manuteneatur
CXXXIII diuidatur et aptetur per homines Strate ecclesie. et ipsa stra-
ta terminetur ex utraque parte vie de bonis et mag-
nis lapidibus et in unoquoque lapidum predictorum sit
scriptum cui dicta pars terminata contingit aptare. Et fiat
superstites ad hoc fieri facere secundum voluntatem
De stratis dominorum priorum populi qui pro tempore erunt. officium
manutenendis quorum supstitum sit et duret per annum. Et eorum sala-
... rium sit prout sibi deputabitur. Et manuteneatur
dicta Strata per homines baylie sancti bartholomei. sancti
pauli de strectis. sancti blasij. Sancte marie capezalis
ecclesie. Et quod omnes alie vie et strate comitatus asisij
manuteneantur et aptentur et conseruentur ita quod
comode per ipsas vias et stratas iri possit cum bestijs et
sine. Et quod Strata qua itur ad ecclesiam Sancte
Marie angelorum ab asisio videlicet a porta sancti petri
recto tramite aptetur mactonetur et mactonata ma-
nuteneatur et reparetur per illos quos declarauerint
domini priores et secundum ipsorum declarationem fiat
et ad hoc faciendum eligatur per ipsos dominos priores su-

perstitem cum eo salario condecenti quod eis uidebitur conueni-
re. Et quod omnes habentes possessionem iuxta dictam stra-
tam teneantur infra mensem postquam fuerint requisiti a
a dicto superstite mictere carbonarias inter stratam et
eorum possessiones ad penam et sub pena decem librarum
denariorum. Et ubi clerici haberent possessiones iuxta dictam
stratam quod laboratores ipsarum teneantur ipsas carbonarias
mictere ad dictam penam de fructibus talium possessionum.
Et quod miles domini potestatis et ipse potestas teneantur et de-
beant ire ad videndum dictas uias et stratas comunis ne
occupentur per aliquem. Et si aliquis contrafecerit incidat
in penam viginti quinque libr. den. et nichilo minus uiam
reficere et reaptare teneatur ad dictam penam. quam tene-
atur dictus miles eidem accipere de facto. Et ubicumque
inuenerit dictus miles dictas stratas et vias occupatas
teneatur facere reaptari et ad pristinum statum reduci et pre-
dicta faciat et facere teneatur cum effectu dictus miles ad
requisitionem cuiuslibet persone. Et quod pons strate sancti
Stephani aptetur et reparetur. et aptari et reparari debe-
at de arena et calce et lapidibus expensis adiacentium et
habeantur pro adiacentibus omnes et singuli illi quos domini
priores populi duxerint declarandos. Et supstites comunis
teneantur dictum pontem fieri facere expensis dictorum ad-
iacentium pena viginti quinque libr. den. de suo salario in
quibus per eorum futurum sindicum comunis asisij debeat
condempnari.

Quod prioribus populi liceat eligere Supstitem ad re- 35
parationem Stratarum et pontium. 239

Quia difficile esset de quolibet fonte, ponte, stra-
ta, uel uia Statutum facere speciale. ideo Sta-
tuerunt et ordinauerunt quod Priores populi ad
requisitionem quarumcumque personarum quandocumque
eis uidebitur esse conueniens de constructione et aptatione
uel reparatione in aliquo de casibus ... supradictis lice-
at eis eligere supstitem ad constructionem aptationem seu
reparationem fieri faciendam de aliquo ponte fonte strata
seu uia et aqueductu ciuitatis et comitatus asisij expensis
illorum quibus pro opere faciendo eisdem dominis priori-
bus uidebitur conuenire. Et predictus supstites sit sindicus
comunis uel alius officialis uel alia persona per dictos dominos
priores deputandus qui pro tempore fuerint qui possint
et debeant una cum dominis regulatoribus de electione
dicti supstitis uel supstitum uel eorum salario prouidere et
expensas facere prout eis videbitur et placebit Statuto ali-
quo non obstante. et que per ipsos uel maiorem partem ipsorum ordi-
nata fuerint in predictis et circha predicta valeant et
teneant et executioni mandentur ac si facta et confirmata
essent per Consilium generale uel populi dicte ciuitatis, sta-
tuto aliquo loquente in contrarium non obstante. et dummo-
do nouum pontem fontem Stratam seu uiam facere

fieri non possint nisi p formam alicuius Statuti esset ordinatum uel promissum aut reformatum faciendum esset p consilia habentia auctoritatem. Voluerunt tamen q fiat quidam pons In flumine timie expensis comunis asisij cuius pilastre sint et esse debeant de lapidibus.

Q in contrata moiam fiat lauatorium. 240 6 H

cxxxvi° Pro eiusdem utilitate comunis asisij et singulorum personarum eiusdem. Statuerunt et ordinauerunt. Quod In contrata moiani, silicet In orto comunis qui est Intra muros ciuitatis asisij prope fontem moiani fiat et fieri debeat quoddam lauatorium magnum et bene muratum expensis comunis asisij secundum ordinem et dispositionem Superstitis eligendi p dominos priores populi cum illo salario quod eisdem prioribus uidebitur et placebit. Et dicti priores populi dictum lauatorium fieri facere et perfici teneantur hinc ad calendas nouembris proximi futuri pena uiginti quinque libr denar pro quolibet priore contrafaciente. Et q dicti priores qui erunt de mense maij proxime uenturi teneantur et debeant predictum lauatorium Incipi facere modo predicto sub predicta pena.

Q reuisores librorum sint duo boni et litterati uiri. 241

cxxxvij° Item Statuerunt et ordinauerunt Quod reuisores librorum potestatis et capitanei dicte ciuitatis sint tantum duo boni litterati pro uice qualibet ad acta cuiuslibet dictorum dominorum reuidenda cum salario quadraginta solid den pro quolibet dictorum reuisorum.

Reuisores librorum [illegible]

Q nulla uenditio fiat de bonis comunis nisi proponatur in consilio. 242

cxxxviij° Item Statuerunt et ordinauerunt Quod nulla uenditio fieri possit de aliqua re seu possessione uel comunantia seu comunantijs comunis asisij siue de fructibus ipsarum uel alicuius earum nisi decine ponantur ad Incantum in consilio generali uel populi et decinis positis et uicibus pluribus subastatis plus offerenti dentur. Bona autem mobilia dicti comunis possint uendi ad cameram comunis cum bandito comunis cum bampnimento. Et si aliter fieret uenditio non ualeat nec teneat. Et ipse decine poni possint p dominos priores populi absque aliqua reformatione que decine soluantur et solui debeant p massarium comunis asisij qui pro tempore fuerit cum appodissa tamen dominorum priorum absque aliqua licentia habenda ab aliquo officiali dicti comunis deputato ad reuidendum Introitus et exitus dicti comunis uel alio quocumque nomine censeatur. Et q nulle decine possint mitti uel poni In predictis que ascenderent summam sex libr den pro qualibet decina. hoc tamen declarato q predicte decine non soluantur conductori seu conductoribus dictorum prouentuum de dicta prima paga Sed computentur eidem seu eisdem pro rata temporis pro quolibet mense prouentu quo conducet. Et hoc locum habeat In uenditionibus fiendis Imposterum. Et quicumque emerit seu habebit montem Subasium non possit recipere nisi quantitates Infrascriptas a pasculantibus seu falciantibus In ipso monte. videlicet pro quolibet boue, siue alio armento sup annum decem solid den. Et de alijs animalibus recipiat. Pro qualibet bestia minuta et pecude supra annum duodecim den. Pro quolibet falcatore seu falce pro quolibet die quinque solidos den et non plus. Et cuilibet liceat Intrare siluas dicti montis In transeundo et redeundo cum bestijs et sine absque pena et bampno dummodo dampnum non det. non obstante aliquo capitulo supra uel infra posito. Et hoc capitulum sit precisum quod tolli non possit. 39

De modo uendendi bona cois.

De Montis subasij pascuis uendendis.

Q forme et riuus tapeti remundentur et manuteneantur. 243

Item Statuerunt et ordinauerunt Quod riuus tapeti et eius forma silicet forma noua facta p comune asisij In qua aque forenses extra districtum aliarum terrarum Ingrediuntur et transcurrunt per ipsam formam et decurrunt usque ad flumen timie et Riuus qui Incipitur a possessione siue Iuxta possessionem filiorum mactioli Scopti qui riuus Intrat et labitur In dictam formam nouam a capite ipsius forme. Et etiam q formella que euacuat et In quam seu p quam decurrunt et Intrant aque planiciei dicti comitatus asisij que formella Incipit et sumit Initium siue exordium a possessione uel Iuxta possessionem domini Iannis domini guidonis et finitur iuxta ponticellum dellossa, manuteneantur et aptentur et remundentur ac conseruentur p adiacentes dicti tapeti et expensis et sumptibus dictorum adiacentium. et adiacentes intelligantur omnes illi qui contribuerunt et contribuere debuerunt In duodecim libr den Soluendis comuni asisij non alijs annuatim prout uidebitur et placebit superstiti et alijs eligendis ad predicta facienda. Et Infra describitur qui annus Incipiatur anno quolibet de mense maij et finiri debeat p totum mensem augusti pena uigintiquinque librarum den de suo salario. Et q mictatur una forma ex parte Interiori pro reparatione et manutenimento firmeghe forme noue a telegeto usque ad possessionem massioli de balistijs latitudinis et profunditatis prout placuerit superstiti eligendo et superstites eligantur et elegi debeant p dominos priores populi qui pro tempore fuerint uel maiorem partem ipsorum cum illo salario quod eis uidebitur ordinandum dummodo dictum salarium non possit excedere summam uigintiquinque librarum denariorum. quod quidem salarium solui debeat p adiacentes dicti tapeti. Et q dicti superstites et taliter eligendi habeant plenum et liberum arbitrium et auctoritatem dicta opera exequendi et fieri faciendi et [illegible] et etiam grauandi et pignorandi et capi et detineri faciendi personaliter et realiter omnes et singulos debentes dicta opera facere et debentes soluere uel aliquid aliud in dicto opere contribuere uel facere. Et q potestas et Capitaneus et eorum et cuiusque ipsorum Iudices et officiales ciuitatis eiusdem ad requisitionem et petitionem dicti talis superstitis teneantur et debeant dare et concedere suos familiares et bernarios quos uoluerit et p executione operis procedere ad penam et sub pena quinquaginta libr den de ipsorum salario pro quolibet ipsorum et qualibet uice qua contrafactum uel neglectum fuerit

cxxxviiij

De formis Riuo tapeti manutenendis et de modo ordine 7 H

Et q. ad dictum opus faciendum et predicta ordinanda
deliberanda et imponenda adiacentibus dicti tapeti ad
omnia et singula alia facienda et fieri facienda pro ma
nutentione dictarum formarum effectualiter executi
oni mandanda que in predictis et circa predicta et
quolibet predictorum fuerint necessaria et opportuna
debeant interesse quinque homines pro quolibet gradu
adiacentium dictorum graduum vel maior pars ipsorum
vna cum dicto supstite. Et supradicti quinque boni viri
eligantur per dominos priores populi qui pro tempore fuerint
in civitate Asisii et quod deliberatum factum et ordi
natum fuerit per ipsos vel maiorem partem ipsorum valeat
et teneat. et debeat per dictum supstitem executioni
mandari ad penam decem librarum den. dicto supstiti
auferendam. Et q. predicti officiales ad petitionem seu
requisitionem dicti supstitis quandocumque pro predictis
per eum aliqualiter exequendis debeant prestare auxi
lium consilium et favorem per modum petitionis dic
ti supstitis ad penam quinquaginta librarum denariorum
superius declaratis pro quolibet eorum et qualibet vice
qua contrafecerint vel neglexerint. Et q. dictus
talis supstes debeat sindicari vt alii officiales dicti
comunis et teneantur et debeant reddere et assigna
re rationem de omnibus gestis et factis in dicto suo
officio et per eum et tempore sui officii et de neglige
tia dumtaxat. Item q. nulla persona cuiuscumque sta
tus et conditionis existat audeat vel presumat impe
rari vel consilium facere vel fieri facere in aliquo
dictarum formarum et rigi aperturam vel ingo
bormen pena decem librarum denariorum pro quolibet
cive vel comitatense. et qualibet vice. Et si forensis
fuerit pena viginti quinque librarum den. incurrat pro
quolibet et qualibet vice comuni Asisii applicandas.
Et q. nulla persona ut supius dictum est transeat cum
aliqua bestia nisi sup pontes et per pontes dictarum
formarum et rivi ad penam supradictam videlicet
civi et comitatensi pena decem libr. den. et forensi
viginti quinque libr. den. et quilibet admittatur ad
accusandum et denuntiandum de predictis dummodo
sit oriundus de Asisio et sufficiat probatio unius te
stis idonei cum iuramento accusatoris. Et habeat
et habere debeat accusator medietatem bampni.
Et quilibet possit et sibi liceat ducere et duci facere
bestias aliter quam supradictum est transeuntes ad
civitatem Asisii et eas representare potestati vel
capitaneo et officialibus dicti comunis sine pena
et bampno. Et in predicta flumen et nova ponantur
arbores per baylias infrascriptas videlicet Gabiani
Capudaque Sancti Savini Tor... Costanii Sancti

Constantii Sancte Lucie Sancti Bartholomei Insule Sancte
Ecclesie Valecchie Cole Genghi Panicii Sancti Martini
Spine Galgasiani et Castri Novi. Scilicet pro quolibet
firmo dictarum bailiarum ... plantonem salicis
pioppis sive albani annuatim usque ad finem termini ...
assignatum. que arbores et flamencha et alia flamencha
dicte forme sint et esse intelligantur comunis Asisii
et nullus eas vel aliquam ipsarum audeat vel presumat
incidere nec remundare. nec in aliam flamencham
laborare ad penam viginti quinque librarum den. pro quo
libet contrafaciente et qualibet vice. Et quilibet
possit contrafacientes accusare et denuntiare. et ha
beat medietatem bampni. et credatur accusatori cum uno
teste idoneo. pena non aportanti et ponenti plantones
ut supradictum est viginti sold. den. comuni Asisii appli
candorum. Et q. per dictos adiacentes emendetur terrenum
quod accipitur per dictis formis cuiuslibet de Asisio et
comitatu ipsius. et extimetur terrenum per extimatores
ponendos per dominos priores populi. et illi qui recipiet
damna excomputetur eis de imposita que imponetur
eisdem occasione dictorum operum. et q. donec erit eis satisfac
tum non possint gravari occasione alicuius imposite faciende
pro dictis opibus faciendis. et imponendis supradicta opa
fiat expensis adiacentium predictorum. Et priores populi
qui erunt de mense maii teneantur predicta exequi pena
viginti quinque librarum den. pro quolibet eorum. Et q. priores
populi qui modo sunt et pro tempore erunt habeant arbitri
um eligendi vnum supstitem qui debeat reparare et
reclaudere formas apertas in planitie iuxta tapetum. Et
quicquid per dictum supstitem factum fuerit valeat et
teneat auctoritate presentis statuti. Et si dictus supstis
fuerit negligens incurrat penam viginti quinque librarum
denariorum. et habeat dictus supstis pro suo salario prout
videbitur dictis dominis prioribus.

Q. obtineri debeat per duas partes omne quod re
missum fuerit in aliquibus sapientibus 2454

Pro maiori utilitate comunis et populi civitatis
Asisii statuerunt et ordinaverunt q. si per
aliquos aliquid deliberaretur vel ordinaretur
semper debeat obtineri per eos. scilicet duas partes ipsorum
ad lupinos albos et nigros. aliter quod factum esset non va
leat nec teneat ullo modo. dummodo non sit contra formam
statutorum supra vel infra positorum.

Q. nullus audeat in aliquo consilio dicere q. potestati
vel capitaneo aliquid detur vel donetur. 2465

Ad hoc ut comune Asisii et speciales persone expen
sis illicitis non graventur statuerunt et ordina
verunt q. nulla persona audeat vel presumat
dicere vel consulere aut arengare in aliquo consilio vel
adunantia q. potestati capitaneo vel alicui officiali fac
... vel alicui ex eis seu alicui officiali ipsorum detur vel donetur
de bonis et havere comunis ultra salarium eis ordinatum
per comune Asisii et per formam statutorum dicte civitatis

assumptione alicuius officij uel executionis. uel officialibus. Et quod domini priores populi non audeant super predictis propositas facere. uel fieri facere In aliquo consilio ad penam Centum librarum denariorum pro quolibet priore. et qualibet uice. et pro qualibet persona dicente uel arengante uel consulente contrarium. et quilibet possit accusare et denuntiare facientes contra. et habeat medietatem condempnationis sine banj.

Quod liceat dominis prioribus populi protestari rectoribus. 247

cxlj Item Statuerunt et ordinauerunt Quod domini priores populi teneantur et debeant ac possint prout de uoluntate ipsorum processerit ad petitionem cuiuslibet petentis mictere coram dominis potestate et capitaneo et ipsorum officialibus ad protestandum quod non faciat nec fieri faciant alicui de ciuitate et comitatu asisij aliquid contra formam statutorum. uel alicui contra Jus commune. Et similiter ipsi domini priores dictis dominis potestati capitaneo et officialibus protestari possint. Et si per aliquem ipsorum dominorum Priorum uel officialium ipsorum uel familiariorum post dictam protestationem fuerit contrafactum. Contrafaciens ipso facto penam centum librarum denariorum incurrat. Et In quolibet casu semper dominus pro officialibus suis teneatur.

Quod nullus consanguineus alicuius prioris possit eligi ad offitium per ipsos priores. 248

cxlij Item Statuerunt et ordinauerunt Quod nullus possit eligi ad aliquod officium per dominos priores populi unde percipiat salarium a comuni qui sit consanguineus alicuius prioris uel notarij ipsorum priorum usque in tertium gradum per paternam lineam postquam extracti essent de bussula pena prioribus et notario contrafacientibus uiginti quinque librarum denariorum pro quolibet priore et notario. et electio non ualeat et debeat per dominos priores remoueri ab officio. et simili pena puniatur electus si ipsum officium acceptauerit. Et de his possint Sindici comunis qui electi fuerint ad sindicandum dictos dominos priores inquirere sine promotore aliquo statuto non obstante. Et predicta locum non habeant in Ambassiatoribus.

Quod domini priores non possint reformare in reforma officialium
a de scindicatu infra tempus Prohybite 249

cxliij Domini priores populi ciuitatis asisij Statuerunt et ordinauerunt. Quod non possint reformare nec reformari facere nec permicti facere reformari quod aliquis officialis forensis qui perciperet salarium aliquod a comuni refirmetur seu denouo eligatur In secundis sex mensibus, quando esset electus a principio per sex mensibus. Et quod nullus officialis absoluatur ab administratione sui officij Infra tempus sui officij. uel quod non stet ad scindicatum Secundum formam Statuti dicti comunis pena quinquaginta librarum denariorum. Et si aliter fieret nichilominus non ualeat Ipso Jure. nisi obtentum fuerit In consilio generali uel populi. vel In aliquo consilio auctoritatem habente per quatuor partes. et si eligetur non ualeat pena proponenti consulenti et scribenti

Adde vide infra eod. Rub. 245

uiginti quinque librarum denariorum pro quolibet. Et quod tempore electionis dicti officialis fiende seu tempore prestandi Juramenti dictum capitulum per Cancellarium comunis predicti legatur dicto officiali de uerbo ad uerbum sub dicta pena.

Quod domini priores non possint aperire capsettam aut bussulam priorum et aliorum officialium contra formam statuti. 249

Item Statuerunt et ordinauerunt Quod domini priores populi non possint nec debeant aperire nec aperiri facere cassectam uel Sacchettum uel bussulos In quibus essent nomina priorum comunis uel aliorum officiorum In bussolis seu sattholis existentium nec aliquid addere uel minuere nisi secundum formam Statuti et ordinamenti ciuitatis predicte pena centum librarum denariorum pro quolibet et qualibet uice. Sed quando essent de dictis bussolis extraendi domini priores uel alij officiales debeant accedere ad dictam cassepta et pro ea una cum hominibus de consilio secreto sub dicta pena. Et quicquid In predictis aliter fecerint non ualeat nec teneat ipso Jure Statuto et ordinamento loquente de reformatione bussoli dictorum dominorum priorum et aliorum officialium semper saluo. cxliiij

Quod nullus prior possit se eligi facere ad aliquod officium unde salarium percipiat a comuni. 250

Item Statuerunt et ordinauerunt Quod nullus prior uel notarius priorum possit ad aliquod officium comunis se eligere. nec eligi facere ad aliquod offitium quod presentetur uel aliqua electio alicuius officij per aliquem seu aliquam comunitate mitteretur comuni asisij. nec ad aliquod officium unde salarium percipiat a comuni seu ab aliqua uniuersitate dicti comunis. pena uigintiquinque librarum denariorum pro quolibet. Et electio et quicquid factum fuerit non ualeat ipso Jure. cxlv

De quodam iuramento priorum et notarij ipsorum. et et notarij reformationum. Quod non permictat aliquem officialem sindicari infra tempus. 251

Domini priores eorum notarius ac etiam notarius reformationum ciuitatis asisij singulis duobus mensibus In consilio populi tempore quo domini priores Jurant eorum offitium. et tempore cuiuslibet prioratus Statuerunt et ordinauerunt quod teneantur et debeant Jurare ad Sancta dei euangelia et promictere ad penam centum librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. et non proponere nec proposita facere seu permictere quod potestas uel capitaneus uel ipsorum officiales seu alicui eorum. uel aliquis alius officialis dicti comunis Scindicetur Infra tempus eorum officij uel absoluatur ante tempus completi sindicatus cuiuslibet officialis. Et si per aliquem contrafactum fuerit Ipso facto penas predictas Incurrat In statuto predicto contemptas. Et si per aliquem superiorem seu gubernatorem In fauorem alicuius officialis predictorum scriberetur uel micteretur pro sindicatu fiendo contra formam superius traditam quod tunc domini cxlvj

priores teneantur quoadunare consilium generale dicte civitatis et in predictis providere secundum deliberationem dicti consilii sub dicta pena.

Quod omnes medici et iuriste qui reverterentur Asisium doctorati habeant .xxv. flor. auri a comuni. 253

c xlvij. Item statuerunt et ordinaverunt quod omnes medici et iuriste tam in civili quam in canonico iure qui reverterentur Asisium doctorati: et qui fidem fecerint per publicum instrumentum recepisse doctoratum in publico: habeant et habere debeant de bonis dicti comunis Asisii pro quolibet ipsorum viginti quinque florenos auri. Et predicta intelligantur pro originalibus et antiquis civibus dicte civitatis: et non de receptis et recipiendis et habitis in cives ex forma alicuius statuti.

Doctoribus premium a comuni:

10 H

Quod quilibet qui assumpsit cingulum militare habeat provisionem infrascriptam. 2543

c xl viij. Item statuerunt et ordinaverunt quod quilibet oriundus de Asisio qui assumpsit in civitate Asisii honorem et cingulum militarem habeat et habere debeat de bonis dicti comunis quatraginta florenos auri pro quolibet: dummodo dictum statutum non extendatur ad illos qui militarentur tempore infirmitatis de qua morirentur: ut ad forenses receptos in cives per dictum comune.

Equestris ordinis militibus premia[...]:

Quod canna affixa in turri populi sit vera canna panni lane et guarnelli. 254

c xl ix. Item statuerunt et ordinaverunt quod canna affixa in turri populi comunis Asisii debeat adiustari et signari per dominos priores populi dicte civitatis seu alium vel alios deputandos per eos. Et dicta canna sit adiustata et signata et intelligatur et sit vera canna panni lane et guarnelli cum qua adsectari et adiustari debeant passecti et canne omnium vendentium pannum lane et guarnellum infra octo dies postquam dicta canna fuerit signata et adiustata. Et quilibet vendens pannum et guarnellum aliter vel alio modo et cum alia canna et passecto non adiustato ad dictam cannam affixam in turri populi incurrat penam viginti quinque libr. den. pro qualibet vice. Et simili modo in dicta turri affigatur unus passectus panni lini iustus et recte sig[...] cum quo vendentes pannum lini eorum passectos debeant adiustare sub dicta pena. 18

De cannis et passecto [...]

Quod in camera massarii sit marchus qui vocetur campione. 255

c l. Item statuerunt et ordinaverunt: quod in camera massarii comunis Asisii et penes ipsum massarium sit et esse debeat unum marchum de metallo ponderis duodecim librarum et medie quod vocetur campione iustum: et unum par bilanciarum iustum: cum quibus speciarii pizichaioli et alii vendentes ad pondera teneantur et debeant eorum bilancias et marchum adiustare et adiustari facere et cum eis ponderare. Et siquis repertus fuerit habere pondera non iusta secundum pondera predicta in dicta camera existentia penam viginti quinque libr. den. incurrat pro quibus habendis domini priores civitatis Asisii possint expendere de pecunia et habere comunis Asisii sine aliqua deliberatione et appodissa fienda.

De ponderibus comunis

Aromatarii

Nota

De electione et salario magistrorum gramatice. 257

Item statuerunt et ordinaverunt quod pro eruditione scolarium civitatis et comitatus Asisii sit et esse debeat in dicta civitate unus bonus magister gramatice et habeat et habere debeat pro suo salario anno quolibet quo steterit in dicta civitate et scholas retinuerit et legerit scolaribus salarium in bulla apostolica pretassatum: et illud plus quod videbitur et placebit magnificis dominis prioribus et consilio generali dicte civitatis obtinendum per duas partes dictorum consiliariorum. Et quod priores populi et consilium generale teneantur conducere dictum magistrum gramatice forensem pro tempore quo eis videbitur et placebit cum salario supradicto. Quod salarium solvatur et solvi debeat eidem per camerarium apostolice camere dicti comunis Asisii iuxta tenorem dicte bulle: et residuum per camerarium comunis predicti de duobus mensibus in duos menses cum appodissa dominorum priorum populi. Dummodo satisdent et satisdare debeant in principio anni de bene et fideliter serviendo scolaribus et legendo in dicta civitate. Et annus incipiat a die conductionis fiende. Et si contingerit aliquem ex dictis magistris mori absentare vel nolle legere et scholas retinere quod domini priores populi qui pro tempore fuerint possint teneantur et debeant loco talis magistri mortui vel absentis vel legere recusantis alium subrogare et eligere cum salario quod habere debebat talis magister mortuus absens vel recusans: et cum pactis modis et condicionibus supra expecificatis. c l[...]

Quod in quacumque parte statutorum non reperietur pena limitata prioribus intelligatur .x. libr. 257

c l[...] Item statuerunt et ordinaverunt quod in quacumque parte dictorum et infrascriptorum statutorum non reperiretur: vel non imponeretur aliqua pena limitata dominis prioribus populi contrafacientibus intelligatur esse et sit saltim pro quolibet priore contrafaciente decem libr. den.

Quod priores una cum regulatoribus possint mictere nuntios et exploratores. 258

c l[...] Item statuerunt et ordinaverunt quod domini priores populi una cum regulatoribus dicte civitatis possint et eis liceat quandocumque voluerint mictere nuncios et exploratores cum litteris et sine litteris pro investigandis novis et novitatibus: et tam missis nunciis et spiis quos ipsi domini priores mictent quam illis qui mictentur comuni Asisii vel ipsis dominis prioribus cum litteris vel sine litteris solvi satisfieri et provideri facere de pecunia comunis Asisii prout ipsis dominis prioribus et dictis regulatoribus videbitur convenire.

Quod omnes executiones fiant per milites potestatis et capitanei et habeant .xii. den. pro qualibet libra. 259

c l[...] Item statuerunt et ordinaverunt quod exactiones bonorum condempnatorum et exbanditorum ac etiam rebellium comunis Asisii: nec non datiarum collectarum et condempnationum omnium: et maxime condempnationum super quibus fuerint vel darentur fideiussores: et omnium et singulorum bonorum spectantium et pertinentium comuni

hic notantur de exequutionibus militum et eius [...]

[...] de [...] Hateuso de [...] salute

asisij omnium reddituum perpetuorum ipsius comunis et cuiuslibet alterius rei possessionis: et pretium indebite deceptum per quecumque uel quoscumque ciuem comitatensem uel forensem qualitercumque et quomodocumque. Et que dicto comuni Asisij deberentur quacumque causa: fiant et fieri debeant per unum ex militibus domini potestatis et unum ex militibus domini capitanei ciuitatis asisij qui modo sunt et pro tempore erunt cum salario duodecim denariorum pro qualibet libra totius pecunie quam actualiter uenire facient in comuni ad manus massarij in camera comunis asisij. Dummodo nullum salarium debeatur dictis militibus uel alicui ipsorum nisi de illis tantum quos grauauerint uel citari fecerint: nec etiam eis aliquod salarium debeatur de illis qui sunt uel mictentur in carceribus comunis asisij: nec etiam de sempteriis super quibus dati fuerunt fideiussores aliquod salarium pro exactione soluatur tempore regiminis Rectoris qui talem sententiam daret. Nec etiam aliquod salarium pro exactione detur uel soluatur de quibus condempnationibus sententiis uel captione uel impressione bonorum alicuius condempnati in comuni asisij tempore rectoris qui talem sententiam et condempnationem tulisset. Sed ipse Rector tales sententias et sententiam exigere tempore sui regiminis teneatur sine aliquo salario uel executione aliqua. Alias per massarium comunis tales sententie uel sententia non exacte in salario et de salario talis rectoris computetur pena ipsi massario pro quolibet et qualibet uice qua contrafecerit centum librarum denariorum. Et nichil aliud pro aliqua exactione uel occasione alicuius executionis pro aliqua uel aliquibus cedula uel cedulis quas faceret uel fieri faceret uel fieri facerent uel pro obstensione alicuius cedule uel scripture pertinentis ad ipsum officium milites uel aliquis eorum habeant uel recipiant a comuni predicto. Que salaria exactionum soluantur expensis illorum contra quos fiet exactio si de bonis ipsorum superit uel inuenietur. et si non superit et non inueniretur soluatur dictum salarium exactori de eo quod uenire fecerit uel miserit in dicto comuni et ad manus massarij dicti comunis in pecunia numerata tantum. Qui milites habeant circa dictam executionem auctoritatem potestatem et bayliam que declaratur per formam Statuti et ordinamenti dicti comunis loquentis de exactionibus bonorum condempnatorum et exbampnitorum. Quibus officialibus domini potestas et Capitaneus et priores populi teneantur ad requisitionem ipsorum dare auxilium consilium et fauorem pro exactionibus predictis pena potestati et Capitaneo et prioribus contrafacientibus uigintiquinque librarum denariorum pro quolibet et qualibet uice. Et si dicti officiales fuerint negligentes in executione predictorum uel comicterent fraudem, dolum, uel baractariam sindicari et condempnari debeant ~~tamquam~~ sicut sindicantur alij officiales dicti comunis per Sindicos comunis. Et quicumque emet de bonis rebellium uel condempnatorum et exbampnitorum comunis asisij a Sindico dicti comunis intelligatur et sit uerus dominus et possessor et potior in iure talis rei uel rerum emptarum: et ab aliquo molestari uel inquietari non possit. et si molestaretur uel inquietaretur molestans uel inquietans non audiatur per potestatem uel Capitaneum. uel alium officialem comunis asisij pena centum librarum denariorum pro quolibet contrafaciente officiali: et qualibet uice. et tantumdem condempnetur molestans. Et nichilominus non ualeat quod factum fuerit ullo modo, dummodo in exequendo dicti milites terminos Iuris non excedant.

Quod turrerij turris populi eligantur per priores. 260

Item Statuerunt et ordinauerunt quod turrerij turris populi eligantur et eligi debeant per dominos priores ciuitatis asisij cum eo salario quod nunc habent: ut patet in bulla Sanctissimi D. N. Comuni asisij concessa. Et quod dicti Turrerij teneantur obedire dominis prioribus populi dicte ciuitatis in omnibus et singulis que mandabuntur per eosdem uel aliquem ipsorum in licitis et honestis ad penam uigintiquinque solidorum pro quolibet et qualibet uice.

De gabella macinatus. 261

Item Statuerunt et ordinauerunt quod quilibet portans uel mictens granum ad molendinum antequam portet uel mictat aut uadat ad macinandum debeat habere appodixam officialis super hoc deputandi ualituram per duos dies et soluere pro Raseria grani solidos duos secundum consuetudinem ad macinandum deferendi. Et ad rationem pro raseria cuiuslibet alterius bladi solidum unum, pena decem librarum denariorum pro quolibet et qualibet uice secus eunti, uel portanti ad macinandum. Et de predictis stetur relationi familie dicti officialis. Dummodo nullus forensis de aliquo blado forensi quod apportaretur de extra comitatum asisij gabellam aliquam soluere teneatur. Et forenses intelligantur quo ad predicta quicumque non habitauerit in ciuitate uel comitatu asisij. Et quod non intelligatur fraudata gabella si portauerit unum coppulum plus ad macinandum pro quolibet raserio. et Raserium mensuretur prout mensuratur in platea comunis asisij.

Quod comitatenses soluant gabellam grani macinatus per bucchas. 263

Item pro bono et utilitate Comunis asisij et ut gabella macinatus pro ipso comuni melius uendatur, prouiderunt et ordinauerunt quod pro uno anno proxime uenturo pro quo dicta gabella uendita omnes et singuli homines et persone comitatus asisij teneantur et debeant soluere et soluant dictam gabellam macinatus per bucchas ad rationem quinque raseriorum grani pro qualibet buccha pro dicto anno. Videlicet cuiuslibet persone etatis a quatuor annis supra. Et pro dictis bucchis soluatur dicta Gabella de tribus mensibus in tres menses ad penam dupli applicandam comuni asisij. Et de numero buccharum quilibet paterfamilias masculus siue femina teneatur et debeat emptori dicte gabelle de numero buccharum sue domus cum iuramento dicere ueritatem sub pena decem librarum. Que adsignatio buccharum fienda fiat et fieri debeat infra tres menses post uenditionem fiendam de dicta gabella emptori siue collectori ipsius gabelle sub dicta pena. Non obstantibus declaratis et positis in presenti ordinamento. Videlicet quod ipsi

a. l. v°

De Turrigeris turris co[...]

XVI

a. l. vj

De gab[...] Bucchar[...] ordina[...]

a. l.

43

ordinamentum locum et effectum habeat. Et intelligatur etiam de illis qui in dicto anno et pro maiori parte ipsius anni habitabunt in comitatu Asisii. et quod ipsum ordinamentum non intelligatur et locum non habeat de illis comitatensibus qui in dicto anno et pro maiori parte ipsius anni habitabunt in Asisio.

Qualiter colligatur et exigatur gabella. 264

c. l viij. Item statuerunt et ordinaverunt quod gabella predicta colligatur et exigatur secundum formam Statutorum dicti comunis, dummodo nullus possit gravari aut molestari contra suum velle ad componendum et adcordandum se dictam gabellam solvere pro buccha seu bucchis. Et si quis voluntarie voluerit se componere aut concordare solvere ipsam gabellam pro bucchis, non teneatur solvere nec possit molestari pro dicta gabella ultra octo sold. den. pro tempore quo talis emptor gabellam habuerit, pro persona sive buccha eius pro quo composuerit et se concordaverit. Scilicet pro dicta quantitate octo sold. den. pro buccha: dictus emptor teneatur appodixam dicto tali facere nec possit recusare dummodo pro puero vel puella duorum annorum vel ab inde infra et non ultra nichil pro dicta gabella macinaturis solvatur. Nec possit aliquis cogi ad componendum vel concordandum. Et ad probandum quod talis puer seu puella sint dicte etatis, sufficiat iuramentum patris vel matris eius vel alterius proximioris consanguinei, ad penam viginti quinque libr. den. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice.

Quod emptor dicte gabelle teneatur dare appodissam petentibus. 264

c. l ix. Item statuerunt et ordinaverunt quod emptores sive emptor aut collector dicte gabelle quando de die personaliter requirerentur ad locum consuetum ubi starent ad colligendum ipsam gabellam, teneantur et debeant dare et facere appodixam quod possit ire ad macinandum ad quodcumque molendinum comitatus Asisii voluerint cuilibet solventi aut solvere volenti dictam gabellam. Et si dictus talis collector seu emptor noluerit dare dicto tali petenti et solvere volenti gabellam predictam predictam appodixam sicut superius dictum est, liceat dicto tali ire ad macinandum sine appodixa vel solutione gabelle sine aliqua pena: et ad probandum quod petierit appodixam ac voluerit solvere dictam gabellam sufficiat iuramentum ipsius cum uno teste idoneo deponenti. Et quilibet molarius teneatur macinare dicto tali bladum quod ad molendinum portaverit non obstante quod appodixam non portaverit, solum habito iuramento quod ipse talis appodixam petierit. Et si dictus talis qui ad macinandum sine appodixa portavit commiserit fraudem, puniatur in dicta pena in qua incurrisset ipse molarius. et etiam ipse secundum formam statutorum civitatis predicte.

Quod nullus possit macinare nisi cum appodixa. 265

Item statuerunt et ordinaverunt quod nullus molarius vel aliquis alius possit macinare aliquod bladum vel multuram vel aliud nisi primo habeat appodixam gabelle solute pro dicto tali blado macinando ad penam viginti quinque librarum den. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice, cuius pene medietas sit comunis Asisii et alia medietas sit emptoris dicte gabelle; qui emptor possit accusare et denuntiare quemlibet contrafacientem in predictis et credatur sacramento suo cum iuramento et dicto duorum idoneorum testium. Et quod nullus emptor dicte gabelle vel alius pro eo possit se componere vel concordare cum aliquo qui deliquerit in predictis, nec partem aliquam recipere dicta occasione. Sed solum de illis qui condempnabuntur per potestatem vel capitaneum civitatis predicte, ad penam viginti quinque libr. den. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et quilibet possit denuntiare et accusare quemlibet contrafacientem et habeat medietatem eius quod venerit in comuni ex sua accusa vel denuntia. c. l x

Quod nullus molendinarius possit macinare nisi prehabita appodixa. 266

Item statuerunt et ordinaverunt quod nullus molendinarius possit macinare aliquod bladum nisi primo habuerit appodixam officialis super hoc deputandi pena decem librarum denariorum pro quolibet et qualibet vice. c. l xj

Quod nullus vadat ad macinandum extra comitatum Asisii. 267

Item statuerunt et ordinaverunt quod nullus audeat vel presumat ire vel portare aliquod bladum ad macinandum extra comitatum Asisii pena centum lib. den. pro quolibet et qualibet vice. Scituri quod de comitatu Asisii sunt molendina de Cimma ... civitatis et tamen cum licentia et appodissa dominorum priorum. c. l xij

Quod nullus vadat nisi ad molendina declaranda ad macinandum. 268

Item quod nullus audeat vel presumat ire ad macinandum aliquam quantitatem bladi ad aliquod molendinum nisi ad molendina que declarabuntur per officiales ad hoc eligendos pena quinquaginta libr. den. pro quolibet et qualibet vice et perdat salmas et bestias que devenerint in comuni. c. l xiij

Quod nullus molendinarius stet ad macinandum sine licentia officialis. 270 269

Item statuerunt et ordinaverunt quod nullus molendinarius audeat vel presumat stare ad macinandum in aliquo molendino sine licentia officialium super hoc deputandorum pena viginti quinque libr. den. pro quolibet et qualibet vice. c. l xiiij

De electione officialium super appodixis dandis et aliorum officialium. 270 270

Item statuerunt et ordinaverunt quod electiones officialium de quibus supra fit mentio et ordinatio pensionis dictorum officialium sicut fuerit oportunum et deputatio officialis ad dandum appodixas c. l xv

Secundum formam predicti statuti cum prouisione oppor
tuna quousque dicta gabella macinatus uendetur remaneant
et pertineat ad dominos priores populi dicte ciuitatis
dummodo nullum officialem possint eligere ad predicta
nisi fuerint omnes sex predicti priores in concordia

Quod gabella macinatus uendatur ad incantum. 272

c. lxvij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod predicta
gabella macinatus uendatur ad incantum per
comune in consilio generali populi. Et pretium
soluat quolibet mense massario comunis asisij pro ipso co
muni sicut continget pro rata ad penam in Statuto
contemptam.

Quod soluantur quatuor denarii pro libra de uendi-
tione bestiarum. 273 272

c. lxviij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod de uen
ditione alicuius bestie uel bestiarum fienda in ciuita
te uel comitatu asisij. Soluantur et solui debeant per — De Gabella uenditionis bestiarum.
quemlibet quatuor denarii pro libra qualibet pretii quo
fiet talis uendicio. Scilicet duos denarios per libram per empto
rem et duos denarios per libram per uenditorem. Hoc addi
to quod de uenditione uel uenditionibus bestie uel bestiarum
que fient uel fiet octo diebus ante Kalendas augusti et die
Kalendarum augusti et duobus diebus post ipsas Kalendas uel aliqua
dictarum dierum si uenditio uel emptio fiet inter ciues uel
inter comitatenses tantum uel inter ciues et comitatenses
Soluantur pro qualibet libra pretii bestie uel bestiarum
Sex denarii per libram Scilicet tres denarii per emptorem et tres
denarii per uenditorem. Si uero uendicio et emptio fiet inter
forenses Soluantur et solui debeant octo denarii per qualibet
libra pretii bestie uel bestiarum uendite aut uenditarum
Scilicet quatuor denarii per emptorem et quatuor denarii
per uenditorem. Et si dicto tempore ciuis uel comitatensis
asisij emerit ab aliquo forense uel uendiderit alicui fo
rensi aliquam bestiam uel bestias soluat dictus forensis
pro parte sua Scilicet pro emptione uel uenditione
quatuor denarios pro qualibet libra pretii bestie uel be
stiarum empte uel emptarum uendite uel uenditarum ciui uel co
mitatensi. Vel a ciue uel a comitatense asisij. Et dictus ciuis
uel comitatensis asisij uendens alicui forensi uel emens ab
aliquo forense aliquam bestiam uel bestias soluat et soluere
teneatur tres denarios pro qualibet libra pretii bestie uel
bestiarum uendite uel empte uenditarum uel emptarum
alicui forensi uel ab aliquo forense. Et forensis intelligatur
quoad presentem quicumque non fuerit oriundus in ciuitate uel
comitatu asisij uel ciuis ciuitatis asisij assumptus per consilia
opportuna dicte ciuitatis. Et gabella predicta de uenditio
nibus bestiarum fiendis octo diebus ante Kalendas augusti et
die Kalendarum augusti et duobus diebus post ipsas Kalendas uendatur
separatim a dicta alia gabella uenditionum predictarum. Et pretium
ipsius soluatur per totam nonam diem mensis augusti ad
penam dupli. Et interim dicta gabella uidelicet dictis
diebus colligi et exigi non possit uel debeat. dummodo emp
tor et uenditor debeat assignare emptori dicte gabelle
emptionem et uenditionem fiendam de bestiis seu bestia

infra quintam diem post uenditionem et post alios
octo soluisse ad penam decem librarum denariorum pro quolibet et
qualibet uice. Et dicta alia gabella de uenditionibus
bestiarum uendatur ad incantum in consilio generali
uel populi. Et pretium eius soluatur massario comunis
quolibet mense sicut continget pro rata ad penam du
pli. Hoc tamen declarato et expecificato quod presens sta
tutum non uendicet sibi locum in sociitis bestiarum et
in diuisione bestiarum.

De fraudantibus gabellas et opponentibus. 274 273

Item Statuerunt et ordinauerunt quod quicumque
fraudauerit aliquam dictarum gabellarum uel eam
non soluerit infra terminum deputatum uel eam cessa
uerit soluere condempnetur pro quolibet et qualibet uice
in duplo quantitatis quam deberet soluere pro gabella cuius
dupli medietas sit comunis et alia medietas sit emptoris c. lxviij.
talis gabelle. Vel si dicta gabella esset apud dictum comu
ne totum dictum duplum pertineat ad dictum comune.
Et nichilominus ipsam gabellam soluere teneatur dicto co
muni uel emptori quando esset uendita. Et etiam condep
netur pro quolibet contrafatiente et qualibet uice in
uigintiquinque librarum denariorum dandarum comuni predicto. Et quod
emptor siue collector talis gabelle per se et quem uel quos
uoluerit possit et sibi liceat tollere et accipere et tolli
et accipi facere impune a quolibet nolente soluere dic
tam gabellam pignora et eum detineri facere et deti
nere et alia remedia ponere et habere ut dicta gabel
la soluatur omnino.

Quod nullus opponat contra ordinamenta gabelle. 275 274

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus
audeat uel presumat nec liceat alicui persone
directe uel per obliquum dicere et allegare aliquid
contra ordinamenta gabelle et contra offitium officia
lis et conseruatoris gabelle sub pena uigintiquinque librarum
denariorum auferenda de facto per dominum potestatem uel capita
neum dicte ciuitatis asisij a contrafatientibus per dicto c. lxix.
comuni. Saluo quod si maior pena reperiretur imposita
per aliquod statutum uel ordinamentum dicte gabelle quod
illa pena auferatur nec per hoc talis maior pena in aliquo re
mictatur uel remicti intelligatur. Sed omnia ea facta et
que fient obseruentur et executioni mandentur per ipsum
dominum potestatem uel capitaneum prout facta et scrip
ta sunt et erunt omni cauillatione exceptione et al
legatione obmissis et non obstantibus quod in suis processibus
non esset iudiciorum uel iuris ordo seruatus substantialis
uel non substantialis sed ut sibi placuerit inspecta sola
ueritate negotii secundum qualitatem facti suo arbitrio.
Et nulli possit committere idem conseruator et officialis
ad consulendum aliquid quod spectet uel pertineat ad
officium ipsius conseruatoris gabelle. et non obstante
aliquo statuto ordinamento uel reformatione speciali
uel generali que in contrarium loqueretur. Et si idem

officialis fuerit negligens uel remissus In predictis puniat
pro uice qualibet In decem libr den per eius Sindicatore.

Q(uod) nullus opponat contra exetutione gabellar(um). 276 275

c lxx Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) nullus di
cat proponat uel alleget contra ordinamenta ga
belle q(uod) non ualeant. ut q(uod) non debeant executio
ni mandari pro ut scripta sunt sine aliqua Interpretatio
ne uel cauillatione sub pena uigintiquinq(ue) librar den pro
quolibet contrafaciente et qualibet uice. Et quilibet pos
sit esse accusator et habeat medietatem banpni.

Q(uod) potestas et capitaneus possint procedere p(er) torturam 276
cotra fraudantes gabella habito uno teste de uisu. 277

c lxxi. Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) contra
fraudantes seu aliquam fraudem comictentes In
gabellis et contra omnes facientes contra statuta
et ordinamenta gabelle facta uel fienda sup(er) gabellis uel
aliqua ipar(um) ut contra ea que continerentur In eis: suffici
at ad probatione unius testis de uisu quo ad torturam
qua probatione habita teneantur et debeat potestas et capi
taneus ad requisitionem officialis et executoris gabelle ci
uitatis asisii procedere contra quos esset dicta probatio
ad torturam Ita q(uod) ueritas eruatur. Et si dicti officiales fue
rint negligentes ad p(re)dicta soluant et soluere debeant comu
ni asisii uigintiquinq(ue) libras denar p(er) eor(um) sindicum aufe
rendas ad petitionem cuiscumq(ue).

Q(uod) milites potestatis et capitanei sint ad faciendu exeq(ui)
ordinamenta gabelle. et ad puniendu contrafacientes.
278 277

c lxxii. Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) ad facie
dum exequi ordinamenta gabelle. et ad punien
dum quemlibet contrafacientem In dictis ordina
mentis ut aliquo ipor(um) sint et esse Intelligat et debeant
unus miles sotius d(omi)ni potestatis ut capitanei ciuitatis asisii
unc me(n)se et subsequenter Immediate unus miles soti(us)
d(omi)ni Capitanei ciuitatis p(re)dicte uno alio mense Et sic sub
cessiue de uno In alium et de mense In mensem procedatur
et fiat. Et ille cui obuenerit et contigerit dictum officiu
seu pro tecto tempore sui officii teneatur et debeat mane et
sero quolibet die uidelicet a mediis terciis usq(ue) post tercias
et a mediis nonis usq(ue) post uesperas In palacio nouo comunis
asisii ad exercendum et operandum dictum officium p(er)sona
liter stare ad penam Centum sold denar pro quolibet et
qualibet die qua contrafecerit. Et teneatur dicta ordina
menta et quodlibet eor(um) exequi et seruari facere et con
trafacientes punire et condempnare In dictis penis ut pe
na contempta ut contemptis In ordinamentis predictis ut
aliquo iporum.

De pena auferentiu contra uel preter forma ordina
mentor(um) gabelle. 279 278

c lxxiii. Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) Siquis
gabellarius ut aliqua p(er)sona exigeret ut acciperet
pro aliqua gabella ultra ut preter formam In
presentibus statutis et ordinamentis denotatam et expre
ssam puniatur et condempnetur p(er) d(omi)num potestatem uel

Capitaneum dicte ciuitatis de facto absq(ue) alio processu In decem
libr denar pro quolibet et qualibet uice. Et quilibet possit
contrafacientem accusare et denuntiare contrafacientes. Et
ad restitutione(m) ablator(um) ultra debitum teneatur. et habeat me
dietatem dicte pene. Et nichilominus possit et debeat pro
cedi p(er) Inquisitionem ex officio p(er) predictos d(omi)nos uel alter(um)
eor(um). et habeatur pro plena fide et probatione contra pre
dictum contrafaciente probatio unius testis de ueritate ut
quatuor testium de fama sufficiat.

De solutione gabelle carnium 280 279

Item prouiderunt et ordinauerunt q(uod) Impona
tur et ex nunc habeatur et sit Imposita Gabella car
nium recentium bestiarum Infrascriptarum. u(idelicet)
porchor(um): castrator(um) maschulor(um): porcellarum. Scrofarum
pecudum. Capraru(m). yrchor(um): Vitellarum de lacte. Bobu(m)
Vaccharum et Vitulor(um) occisar(um). et que occidentur et uen
dentur ad minutum uel In grossum In ciuitate burgis et sub
burgis et comitatu asisii et quolibet siue aliquo dictor(um) locor(um).
De quibus quidem carnibus et quibuslibet ipar(um) de qualibet
et pro qualibet libra alicuius carnium p(re)dictarum soluatur
duo denarii p(er) macellarios siue beccharios et alios uendentes
carnes occisas In supradictis locis ut aliquo ipor(um) ad minutu
ut In grossum: quam quidem solutionem p(re)dicti et quilibet
eor(um) faciant et facere teneantur massario comunis asisii pro
ipo comuni recipienti ut emptori dicte gabelle quando ipa
gabella erit uendita sine aliqua diminutione ut fraude
ad terminos et secundum terminos Inferius adnotatos. Et
debeant omnes et singulas bestias occisas p(er) Ipos beccharios et
macellarios et alios carnes uendentes ut aliquem eor(um) pon
derare Justo pondere et Videre et scire quot libre carniu
sunt Illius bestie. Et ponderentur p(er) emptorem dicte gabelle
ut p(er) alium p(er) eum deputandum. Et hoc scito statim presente
becchario et macellario ut alio uendente carnes redigere
In scriptis et dicta scriptura facta Ipam bestiam sic pondera
tam bullare et sigillare In uno membro ut pluribus ut eis
ut alteri eor(um) uidebitur et placebit. Et de numero et ponde(re)
ipar(um) carnium et librar(um) stetur et credatur predicte scrip
ture. Nullus uero dictorum becchario(rum) et macellarioru(m)
ut alior(um) facientium carnes audeat ut presumat aliquam be
stiam expeçare aut uendere alicui aliquo modo nisi prius p(er)
dictum emptorem ut p(er) eum deputandum ut sup(ra) ipa bestia
ut bestie fuerint ponderate et bulla gabelle bullate. Nec
presumat ut audeat aliquas carnes non bullatas uende(re) uel
uendi facere simulate ut absconse ut cum carnibus pondera
tis et bullatis miscere ad penam uigintiquinq(ue) libr denar
pro quolibet contrafaciente et qualibet uice In qua condep
netur. Possit etiam dictus emptor seu ponderator et
officialis extraordinarior(um) et quilibet ipor(um) et teneatur et de
beat eor(um) auctoritate Intrare apotechas et statione ipor(um)
becchario(rum) et macellarior(um) et aliorum uendentium car
nes et cuiuslibet eorum sepe sepius et diligenter Inuestigar(e)
si essent In ea alie carnes que non essent ponderate et
bullate Et sille In cuius statione ut apotecha carnes no bul
late Inuente fuerint teneantur ad penam decem libr den

sibi de facto auferendam per dominum potestatem uel capitaneum ciuitatis asisij pro comuni sine aliquo processu. Teneantur etiam predicti becchariij et macellarij et alij uendentes carnes et eorum famuli predictis emptoribus siue emptori et ponderatori et officiali et cuilibet ipsorum de his de quibus eos interogauerint dicere ueritatem. et in eorum manibus iurare. et non recusare iurare ad dictam penam. Et quicumque dictorum becchariorum et macellariorum uel uendentium carnes uel alterius eorum fecerit uel dixerit predictis emptori siue ponderatori et officiali uel alteri ipsorum uel alicui officiali dicte gabelle aliquam iniuriam dicto uel facto condempnentur per dominum potestatem uel capitaneum dicte ciuitatis in duplum illius pene in qua alias deberent condempnari secundum formam statutorum et ordinamentorum dicte ciuitatis. de quibus omnibus et singulis domini potestas et capitaneus dicte ciuitatis et quilibet eorum possit teneatur et debeant ingredi cognoscere et procedere et delinquentes condempnare. Insuper dicti becchariij et uendentes carnes teneantur qualibet ebdomada in die ueneris uel in die dominico soluere dicto emptori dictam gabellam pro carnibus per eos uenditis secundum ordinem predictum. 35

Quod gabella carnium uendatur ad incantum. 280

Item prouiderunt et ordinauerunt quod predicta gabella uendatur ad incantum in generali consilio plus offerenti infra duos menses a die qua dicta gabella incipietur colligi. Et quod domini priores populi dicte ciuitatis teneantur fieri facere uenditionem predictam.
CLxxvi° Et pretium ipsius gabelle soluatur soluatur per emptorem ipsius gabelle in fine cuiuslibet mensis sicut contigerit pro rata ad penam dupli. Et quilibet uendens carnes predictas ut dictum est teneatur soluere gabellam predictam infra terminum sibi ordinatum et statutum ut supra est dictum, ad penam dupli. quod duplum sit emptoris ipsius gabelle quando erit uendita. uel comunis asisij quando non erit uendita. Et quod pene de quibuscumque delictis committendis in predictis uel aliquo predictorum et circha ea sint comunis asisij. et duret dicta gabella uno anno a die qua stabilietur.

Quod macellarij debeant habere carnes habundanter. 281

Item prouiderunt et ordinauerunt maxime ad euitandum diminutionem et fraudem que posset committi in gabella predicta quod becchariij et macellarij et uendentes carnes ad minutum teneantur et debeant quolibet die habili ad uendendum carnes et macellandum
CLxxvij macellare et in banchis macelli habere adminus octo castrones bonos et ueros et qui eiecerint adminus duos dentes pro quolibet. decem porchos bonos et ueros maschulos etatis supra annum. Saluo quod qualibet die sabati teneantur macellare quindecim castratos adminus modo predicto et duas uitellas de lacte et duodecim porchos. Et qualibet die Iouis octo castrones et decem porchos, ut supra de castratis et porcis dictum est. Quos quidem castratos porchos

uitellas ut dictum est teneantur ars macellariorum et camerarius ipsius artis consignare singulis diebus predictis notario dominorum priorum qui pro tempore fuerint et emptori gabelle carnium quando dicta gabella erit uendita ad penam uigintiquinque librarum denariorum pro qualibet uice in qua fuerit contrafactum. In qua pena dicta ars et camerarius artis macellariorum per dominum potestatem uel capitaneum dicte ciuitatis debeat condempnari. de qua condempnatione quarta pars sit officialis forensis et exequentis condempnationem. de eo quod uenerit in comuni et ad manus massarij dicti comunis. et alia quarta pars sit accusatoris ubi accusator interuenerit et residuum comunis. Et quilibet macellarius teneatur et debeat parere et obedire suo camerario et mandatis ipsius in faciendo penam ad quam et in qua tenetur camerarius et ars predicta, ut dictum est, de tali delicto. dummodo macellarij et becchariij et uendentes carnes ad minutum qui soliti sunt a sex mensibus proxime preteritis retro facere et macellare carnes extra dictum macellum non teneantur contribuere ad predicta in predictis. Ita tamen quod quilibet ipsorum qui soliti sunt facere carnes extra macellum teneantur quolibet die predicto facere et macellare adminus unum bonum castronem et unum bonum porchum pro quolibet ad penam decem librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice.

Quod priores possint prouidere de carnibus fiendis tempore contentis in capitulo 282

Item prouiderunt et ordinauerunt quod predictum ordinamentum et contenta in eo de quantitate carnium facienda et numero bestiarum occidendarum CLxxvij sicut supra dictum est duret et effectum habeat a kalendis septembris usque ad carnisprivium proxime uenturum. Sed a paschate resurrectionis domini nostri Yhesu christi in antea et in estiuo tempore remaneat et sit libera auctoritas et potestas dominis prioribus populi dicte ciuitatis qui pro tempore fuerint cum regulatoribus dicte ciuitatis in ordinando et fieri et macellari faciendo carnes in ea quantitate que eis uidebitur et placebit.

Quod gabella carnium duret per annum. 283

Item prouiderunt et ordinauerunt quod gabella predicta de carnibus sicut dictum est duret et durare debeat uno anno a die stabilitionis CLxxviij sicut superius dictum est.

De solutione gabelle carnium salitarum. et quod non soluatur nisi semel tantum. 284

Item prouiderunt et ordinauerunt quod de carnibus sutis siue salitis et lardo porcinis que uenduntur ad minutum uel in grossum in ciuitate burgis et subburgis et comitatu asisij uel aliquo dictorum CLxxviiij locorum simili modo fiat et soluatur gabella scilicet duos denarios pro qualibet libra dictorum carnium et lardi. Et ad hoc ut fraus ualeat euitari nulla persona uideatur presumat uendere uel uendat aliquam libram dictarum carnium uel lardi nisi minorem uel maiorem quantitatem

nisi prius latus siue alia petia dictarum carnium uel lar
di fuerit ponderatum per dictum emptorem siue per alium
per eum deputandum siue deputatum et sigillata ita quod
bene et euidenter appareat cum sigillo gabelle, et sigil-
lata ipso sigillo gabellarii predicti ad penam uiginti-
quinque libr. denar. pro quolibet contrafaciente et qua
libet uice. Hoc etiam in singulis ordinamentis predictis
et infrascriptis declarato apposito et expresso quod de carni
bus de quibus fuerit soluta semel dicta gabella, plus uel
iterum gabella predicta solui non possit, nec debeat.

De ponderatione carnium uel capitum et gambarum. Et de solutione gabelle pro caprectis et porchettis ut in capitulo continetur. 285

Item prouiderunt et ordinauerunt quod capita
et gambe ac pedes bestiarum occidendarum de
quibus debet solui gabella ut supra dictum est, po
derentur et computentur in pondere et in numero po
clxxx. deris et librarum talis bestie uel bestiarum cuius sunt. Ita
tamen quod de dicto pondere et numero ponderis et librarum
eximantur et detrahantur decem libre carnium pro quo-
libet centenario librarum carnium predictarum ad eandem
rationem pro rata. de quibus decem libris pro centenario
non soluatur gabella. Hoc declarato quod Capretti et capre
te, et agni et agne qui non uenduntur ad libr. et por-
chette que assantur non ponderentur nec de eis soluatur
gabella secundum pondus et libr. ipsorum et ipsarum. Sed
pro quolibet capretto et capretta, agno et agna qui oc
cisi uenduntur soluantur nomine predicte gabelle octo
denarii et pro qualibet porchetta que assatur soluatur
nomine gabelle decem et octo denar. Que quidem ga-
belle soluantur et solui debeant ad terminum et secundum
modum et ad penam sopra in aliis declaratos.

16 De macellariis debentibus exercere artem. 286

Item prouiderunt et ordinauerunt ad tollendum
omnem fraudem que posset committi in macella
riis, siqui forte renuerent dictam artem et eam
exercere non uellent quod macellarii intelligantur et
obligentur et obligati sint ad predicta in quibus supra
clxxxi. macellarii siue becharii tenentur et obligantur omnes
et singuli qui a tribus annis proxime preteritis citra
exercuerunt et fecerunt artem predictam.

De bannimento fiendo per carnibus uendendis. Et quod macellarii teneantur uendere libram uno den. pauciori. 287

Item Statuerunt et ordinauerunt quod banniatur
si aliquis uult facere carnes et dare in abun
dantia. Et si aliquis inuenietur possit uendere
carnes prout uenduntur in ciuitate [redacted] Asisii. Et qui
libet alii Macellarii et uendentes carnes retentes ad mi
clxxxii nutum teneantur uendere carnes predictas uno dena
rio pauciore pretio supradicto ad penam uigintiquinque
libr. denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice.

Quod non possit fieri aliqua concordia cum delinquente contra gabellam. 288

Item prouiderunt et ordinauerunt quod emptor
siue emptores dicte gabelle, uel aliquis eorum
non possit uel debeant se concordare cum aliquo
pretestu uel occasione alicuius delicti quod diceretur commisi
sse, uel commisisset in aliquo contra dicta ordinamenta dicte
gabelle uel aliquod eorum. nec aliquod accordium facere
cum aliquo predictorum ad penam quinquaginta librarum
denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Et quod
nulla pars alicuius condempnationis ferende contra ali
quem occasione et uigore dictorum ordinamentorum ga
belle uel alicuius eorum detur uel debeatur dicto emptori
uel emptoribus uel alicui eorum aliquo modo ratione uel
causa; sed totum sit comunis Asisii. Nisi tantummodo du
plum gabelle predicte exigende ab illis qui non soluunt
dictam gabellam infra terminum, ut dictum est supra.
Quod duplum sit dictorum emptoris siue emptorum
dum dicta gabella uendita erit.

Quod gabella uini uendatur ad incantum. 289

Item Statuerunt et ordinauerunt quod
gabella uini musti et aceti uendatur ad in
cantum per dominos priores populi dicte ciuitatis
iuxta formam traditam in uenditione aliarum gab
bellarum Ita tamen quod banniatur et plus offerenti de
tur secundum formam dictorum statutorum.

De uini Gabella plene cum Sraguc(?).

De gabella uini uenditi in grossum soluenda. 290

Item prouiderunt et ordinauerunt quod si
aliqua persona ciuitatis uel comitatus Asisii
uel aliunde uenderet seu uendiderit uinum
seu mustum in dicta ciuitate uel comitatu Asisii in gro
ssum, et dictus uenditor non soluerit gabellam infra tempus
in infrascriptis ordinamentis contentum. Et post dictum
tempus dictus uenditor non esset soluendo, uel cogi non
posset per officiales dicte ciuitatis Asisii ad soluendum dictam
gabellam, quod tunc emptor dicti uini seu musti infra decem
dies post terminum quem habebat dictus uenditor ad sol
uendum dictam gabellam teneatur et debeat soluere ga-
bellam predictam ad penam uigintiquinque libr. denar.
applicandam dicto comuni pro quolibet contrafaciente et
qualibet uice. Et nichilominus gabellam teneatur sol
uere duplicatam emptori predicto uel massario comunis
quando non esset uendita. Ita tamen quod si dictus emptor
cogeretur soluere et solueret dictam gabellam habeat re-
gressum contra dictum uenditorem et eius bona pro
duplo et ad duplum eius quantitatis quam soluerit et
expensas quas propterea fecerit et substinuerit.

De assignatione fienda de uino uendito gabellario. 2[...]

Item prouiderunt et ordinauerunt quod quicumque
uendiderit uinum in grossum ad salmam uel ad ba
rile uel aliter quomodocumque in grossum teneatur
et debeat uenditor uenditionem predictam et nomen
emptoris et pretium uini et uegetem, carratum siue

barile uel aliud uas in quo uit qua fuerit dictum uinum uenditum assignare emptori dicte gabelle uel deputando per eum uel camerario comunis quando non esset uendita infra tres dies de ciuitate et quinque dies de comitatu post uenditionem predictam. Et post dictam assignationem teneatur et debeat dictus uenditor mensurari uel arbitrari facere per aliquem publicum mensuratorem dicte ciuitatis uel comitatus Asisii infra octo dies post dictos tres dies de ciuitate et quinque dies de comitatu. Et secundum relationem dicti mensuratoris et prout dictus mensurator arbitrabitur uel mensurabit vegetem carratum uel barile plenam siue plenum vacuam siue uacuum teneatur et debeat dictus uenditor soluere gabellam predictam videlicet solidos tres pro qualibet libra prout capiet secundum relationem predictam infra quindecim dies post relationem predictam pena viginti quinque librarum denariorum applicanda comuni Asisii pro qualibet contrafaciente et qualibet uice. Et nichilominus dictus uenditor teneatur soluere dictam gabellam duplicatam emptori gabelle predicte. 7

CXXXVII De sigillatione et assignatione vegetum et aliorum uasorum in quibus venditur uinum ut in capitulo continetur. 2.92

Item prouiderunt et ordinauerunt quod quicumque uendiderit vinum existens in uegete carrato uel barile uel alio uase ad minutum teneatur et debeat dictus uenditor assignare emptori gabelle predicto uel deputando per eum uel Camerario comunis quando non esset uendita uegetem carratum barile uel aliud uas in quo dictum uinum in uendendo existeret. Et ipsum vegetem carratum barile uel aliud uas sigillari facere scilicet sigillo dicti emptoris predicte gabelle uel deputandi per eum uel massarii quando non esset uendita ita et taliter quod non possit aliquo modo incipere nec incipiat uendere dictum vinum ad minutum nisi primo fuerit assignatum et sigillata veges carratum barile uel aliud uas ad infrascriptam penam. Et post dictam uenditionem teneatur et debeat dictus uenditor facere mensurari uel arbitrari per aliquem publicum mensuratorem de ciuitate uel comitatu Asisii infra octo dies computandos a die venditionis perfecte quantum uinum uenditum est et ad quantum et secundum relationem fiendam dicto emptori uel camerario quando non esset uendita per mensuratorem prefatum teneatur et debeat uenditor talis vini uenditi soluere gabellam predictam emptori dicte gabelle uel camerario quando non esset uendita ad rationem trium solidorum pro qualibet libra denariorum pretii uini uenditi prout capiet secundum relationem predictam infra quintam diem post dictam relationem que relatio fiat et fieri debeat infra dictos octo dies pena decem librarum denariorum applicanda dicto comuni pro quolibet contrafaciente et qualibet vice tam venditor quam mensurator qui mensurabit uel arbitrabitur tale uas et nichilominus dictus uenditor talis uini teneatur soluere gabellam predictam duplicatam dicto emptori gabelle uel camerario quando non esset uendita. Hoc etiam declarato quod nullus possit uendere dictum vinum ad minutum nisi primo sigillari fecerit uegetem carratum barile uel aliud uas ubi fuerit tale uinum uendendum ad minutum per emptorem dicte gabelle uel deputandum per eum siue per camerarium quando non esset uendita et habuerit licentiam a dicto emptore uel deputando per eum uel a camerario quando non esset uendita vendendi dictum vinum expressa quantitate et pretio quo ad quantum dictum uinum uendi debet ad penam decem librarum denariorum applicandam dicto comuni pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Et quod emptor predictus ante dicte gabelle teneatur et debeat ad penam quinquaginta librarum denariorum applicandam dicto comuni pro qualibet uice ea die qua sibi petitum fuerit dare et concedere licentiam cuilibet petenti uendendi uinum et ire uel mictere ad sigillandum et sigillare uel sigillari facere vegetem uel carratum barile siue aliud vas in quo fuerit tale uinum uendendum. Et nichilominus talis petens licentiam uendendi dictum uinum adhibitis duobus testibus quando petet dictam licentiam uendendi dictum uinum nisi eam dederit et concesserit ei dictus emptor gabelle et sigillauerit uel sigillari fecerit uegetem carratum barile uel aliud uas ut est dictum ipsa eadem die possit et sibi liceat sine pena uel alia grauitate pro libito a dicta die in antea vendere dictum tale uinum de quo licentiam petierit ab emptore gabelle coram testibus antedictis. Et ad idem teneatur camerarius in casu et quando dicta gabella non esset uendita. Et si contigerit quod venditor alicuius vini ad minutum primo declarauerit et exposuerit tale uinum uendendum pro aliquo pretio et quantitate et postea uoluerit ipsum uinum uendere et exponere uendendum ad minus pretium et minorem quantitatem quandocumque et qualitercumque quod cuilibet liceat teneatur et debeat ducere emptorem dicte gabelle uel camerarium quando non esset uendita et sibi monstrare et sigillari facere vegetem carratum barile uel aliud uas in quo fuerit tale uinum et signum ponere. Et dictus emptor siue camerarius ad penam predictam teneatur et debeat ire uel mictere statim ea die ad petitionem cuiuslibet ad uidendum et signum recipiendum et sigillandum et sigillet et signum recipiat ita quod plene clare et uere sciatur quantitas uini et ad quantum uenditum fuit ne gabella predicta possit distrahi uel fraudari et nemo ultra ueritatem et rectitudinem dicta causa ualeat grauari uel molestari. 8 Et quod emptor dicte gabelle siue camerarius quando non esset uendita teneatur ad penam

centum librarum denariorum pro qualibet uice et satisfacionis et interesse dicti comunis scribere uel scribi facere per deputandum per eum ordinate in quodam libro per se et aperte omnes et singulas assignationes sibi uel deputando per eum fiendas et etiam sigillationes quas faciet uel fieri faciet et omnes licentias quas ipse uel deputandus per eum faciet vel concedet de uenditione cuiuslibet vini. Et similiter quando uinum fuerit expositum uendi ad unum pretium et minueretur pretium dicti uini: et etiam relationes que fient per mensuratorem uel mensuratores predictos in omnibus casibus expressis in ordinamento presenti Ita quod clare et lucide appareat omnia supradicta et sciri possit veritas et claritas uini uenditi et gabelle predicte et ire uel mictere quotiens fuerit requisitus. Et quicumque augumentauerit siue in maiori quantite & precio uendiderit uinum ultra quam dixerit emptori predicto uel deputando per eum sine licentia et sigillatione dicti emptoris uel deputandi per eum sine camerarij quando non esset uendita de qua appareat patenter et ordinate in libro predicto condempnetur dicto comuni pro quolibet et qualibet uice in viginti quinque libr denariorum. Et quod nullus hospitator uel alius tam ciuis quam forensis possit uendere vinum ad barile uel de barile uel alio uase nisi sit sigillatus tale barile uel uas sigillo dicti emptoris quando esset uendita uel dicti camerarij non obstante quod habuerit signum uegetis de qua extraheret dictum uinum ad penam predictam applicandam camere

De gabella vini et musti forensis. 293

Item prouiderunt et ordinauerunt quod de quolibet musto et uino forense uel non nato in comitatu Asisij vendendo et quod uendetur ad minutum uel in grossum in ciuitate uel comitatu Asisij soluatur et solui
.CCLXXXVIII. debeat gabella Sex sold denar pro qualibet libra denariorum pretij talis musti uel uini forensis uenditi emptori dicte gabelle musti et vini uel camerario comunis Asisij quando non esset vendita infra terminos et secundum modos et ad penas supra contentos et contenctas et de et in vendentibus uinum natum in comitatu Asisij in grossum uel ad minutum. Et si aliquis forensis qui teneretur soluere dictam gabellam uini et musti eam non solueret dicto emptori infra terminos ordinatos incurrat penas in presentibus ordinamentis contenctas. Et nichilominus dominus domus in qua dictum uinum & mustum uenditum fuerit teneatur et debeat soluere gabellam predictam obmissam solui per dictum forensem prout et sicut ipse talis forensis eandem gabellam soluere tenebatur.

Quod quilibet possit accusare facientes contra ordinamenta. et de ipsorum parte. 294

Item prouiderunt et ordinauerunt quod quilibet possit denunciare et accusare quemlibet contrafa-
.CCLXXXVIIII. cientem in aliquo contra formam supradictorum ordinamentorum et cuiuslibet uel alterius eorum. Et intelligatur et sit verus et idoneus accusator et denunciator et stetur et credatur dicto et sacramento dicti accusatoris uel denunciatoris cum sacramento duorum testium idoneorum et fide dignorum et habeat medietatem condempnationis ferende ex sua denuntiacione uel accusatione videlicet de eo quod uenerit in comuni. Et nichilominus dominus potestas uel eius iudex ciuitatis Asisij teneatur et debeat ad minus singulis quindecim diebus inquirere de predictis et repertos culpabiles punire et condempnare in penis supius declaratis.

Quod nullus opponat contra dicta ordinamenta. 295

Item prouiderunt et ordinauerunt quod Nulla persona audeat uel presumat aliquid dicere opponere uel [illegible] in iudicio uel extra contra dictam
gabellam uel ordinamenta supra condita uel aliquod eorum .CCXC.
ad penam centum libr denar pro quolibet et qualibet uice. Et nichilominus talis oppositio allegatio uel dictum non ualeat. Et eis uel aliquo ipsorum non obstantibus dicta ordinamenta et quodlibet eorum seruentur et exequantur in singulis sicut supius scripta sunt.

Quod nullus possit extrahere extra comitatum Asisij mustum uel acetum nisi solutis gabellis in capitulo contentis. 296

Item prouiderunt ordinauerunt et declarauerunt quod nulla persona ciuis uel comitatensis Asisij siue forensis cuiuscumque condicionis fuerit audeat uel presumat uel .CCXC.
possit aut debeat portare uel portari facere extra comitatum Asisij aliquod uinum mustum uel acetum nisi primo facta fuerit solutio dicte gabelle dicti talis vini musti uel aceti ad rationem trium sold denar pro qualibet libra secundum formam precedentis capituli et decreti: vel nisi facta fuerit consignatio uel cautio idonea de soluendo ipsam gabellam camerario comunis Asisij quando non esset uendita dicta gabella uel emptori dicte gabelle quando ipsa gabella esset uendita ad penam quinquaginta libr denar pro quolibet contrafaciente et qualibet uice auferendam summarie et de facto per dominum conseruatorem siue dominum capitaneum populi siue per dominum iudicem iustitie dicte ciuitatis: et perdicionis bestie siue bestiarum super qua uel quibus portaretur tale uinum mustum uel acetum contra formam predictam: et etiam perdicionis ipsius talis uini musti uel aceti. Que et quod statim uendi debeant. Et quilibet tam ciuis quam comitatensis Asisij quam etiam forensis possit capere tornare accusare et denunciare quemlibet contrafacientem et presentare dicto domino conseruatori uel capitaneo populi uel iudici iustitie dicte ciuitatis: et habeat et lucretur medietatem dictarum condempnationum bestiarum et salmarum. Et reliqua medietas deueniat in comuni predicto. Ita tamen quod dominus conseruator siue dominus capitaneus populi siue iudex

iustitie dicte civitatis qui executionem realiter et personaliter fecerit de predictis habeat pro sua provisione tres solid. denar. pro qualibet libra de omni eo quod fecerit venire effectualiter et realiter in dicto comuni deducendos de parte contingente dicto comuni. Declarantes pro maiori certitudine et ad evitandum omne dubium quod si fuerint plures et quicumque unam et eadem salmam et bestiam sive salmas et bestias vel personam sive personas tornantes accusantes sive denunciantes una pars tantum debeatur et detur omnibus predictis et non ultra de condempnationibus bestiis et salmis secundum modos supra expressos.

Quod volentes extrahere de comitatu Asisii vinum mustum vel acetum debeat ostendere vegetem vel aliud vas priori massario vel emptori gabelle pro pena contentorum in capitulo. 297

Item ad obviandum ne fraus aliqua possit fieri vel commicti circa delationem sive extractionem alicuius vini, musti, sive aceti extra comitatum Asisii. Providerunt, ordinaverunt et decreverunt quod nullus civis vel comitatensis Asisii vel forensis cuiuscumque conditionis fuerit possit extrahere extra comitatum Asisii aliquod vinum vel mustum sive acetum nisi dictum tale vinum sive mustum vel acetum venditum et emptum fuerit vero et iusto pretio in dicta civitate et eius comitatu. Et si quis vellet extrahere et portare extra dictum comitatum aliquod vinum vel mustum sive acetum quod non esset venditum vel emptum in dicta civitate vel eius comitatu ante quam ipsum extrahat de vegete vel alio vase in qua vel quo fuerit ipsum tale vinum mustum vel acetum, debeat ostendere camerario comunis Asisii quando gabella non esset vendita vel emptori gabelle predicte quando gabella esset vendita dictam talem vegetem vel aliud vas et facere mensurari sive arbitrari per aliquem mensuratorem dicte civitatis vel comitatus Asisii et solvere sive accordare sufficienter de solvendo gabellam predictam trium solidorum denar. pro qualibet libra denariorum pretii et valoris talis vini vel musti sive aceti secundum extimationem congruam valoris et pretii talis vini vel musti sive aceti fiendam vel que fieri debeat per tres bonos homines: quorum unus eligatur per dominos priores populi dicte civitatis et alius per emptorem dicte gabelle quando dicta gabella esset vendita vel per camerarium dicti comunis quando dicta gabella non esset vendita. Et istorum duorum bonorum hominum eligendorum tempore presentium dominorum duret pro presenti electione usque et per totum tempus presentium dominorum priorum successive. Aut fiat electio predictorum duorum bonorum hominum per successores priores et per emptorem dicte gabelle sive per camerarium in casu predicto in principio cuiuslibet prioratus. Et duret electio predictorum

sic eligendorum toto tempore ipsius prioratus. Et alter tertius bonus homo eligatur per illum cuius vinum, mustum, vel acetum extimabitur. Et in qualibet extimatione sint saltem duo de dictis tribus bonis hominibus in concordia. Et debeant fecisse dictam extimationem in unam diem naturalem, a die notificationis facte per dictum talem cuius vinum mustum vel acetum existimari petitur ad penam vigintiquinque librarum denar. pro quolibet dictorum extimatorum, et qualibet vice. Et in singulis aliis casibus supradictis sit pena cuilibet contrafacienti vel delinquenti quinquaginta libr. denar. pro quolibet et qualibet vice, auferend. sumarie et de facto. Cuius pene medietas sit dicti comunis et alia medietas accusatoris et denunciatoris. Et quilibet tam civis quam comitatensis quam officialis quam etiam forensis possit denunciare et accusare et habeat partem predictam. Vendentes vel ementes uvas sive vinee que pistabuntur teneantur assignare officiali et solvere gabellam. 298

Item providerunt et ordinaverunt quod quicumque vendet vel vendiderit emet vel emerit uvas vinee que pistabuntur et de eis mustum trahetur et fiet, teneat et debeat tam emptor quam venditor assignare officiali predicto et gabellam solvere de musto quod fiet et trahetur de uvis predictis in termino et ad penas prout et sicut supra de musto est expressum in precedenti. CCXCIII.

Quod pro gabella transitus tantum vini musti et aceti solvatur decem sold. pro qualibet salma. 299

Item providerunt et ordinaverunt et decreverunt quod ordinamentum et decretum dicti comunis pridie conditum de mense martii proxime preteriti de deveto et prohibitione extractionis vectualium et cetera. Quo ad extractionem vini, musti et aceti extra comitatum Asisii sit suspensum et pro suspenso habeatur. Ita tamen quod quilibet extrahens et exportans sive extrahi et exportari faciens aliquod vinum mustum sive acetum extra comitatum Asisii teneatur et debeat cum effectu solvere nomine gabelle pro licencia transitus camerario comunis Asisii pro ipso comuni recipienti quando ipsa gabella non esset vendita vel emptori dicte gabelle quando esset vendita decem soldos denariorum pro extractione tantum et pro licentia exitus dicti talis vini musti sive aceti videlicet pro qualibet salma magna sive parva. Pena cuilibet contrafacienti et negligenti solvere in eadem die qua vinum mustum vel acetum vult extrahere et exportare ex dictis [illegible] quinquaginta libr. denar. et perditionis bestiarum et salme auferend. sumarie et de facto cuius pene medietas sit dicti comunis et alia medietas [illegible] CCXCIIII.

accusatoris siue denunciatoris et retornatoris. Et quilibet tam ciuis quam comitatensis asisii quam etiam forensis uel alter officialis possit accusare denunciare tornare et presentare domino conseruatori siue domino capitaneo populi siue Iudici Iustitie dicte ciuitatis et habeat medietatem condepnationis bestie et salme sicut dictum est supra deductis tam tribus soldis denariorum pro qualibet libra denariorum de parte pertinente dicto comuni solvendis et dandis dicto domino conseruatori siue domino capitaneo populi siue Iudici Iustitie qui exactionem fecerit pro suo labore exactionis predicte. Et quicumque fuerit Inuentus portare aliquod uinum mustum uel acetum Intra medium miliare prope confines ciuitatis asisii absque bullectino solutionis dicte gabelle trium solidorum denariorum pro qualibet libra denariorum et absque bullecta solutionis decem solidorum pro qualibet salma siue magna siue parua pro licentia transitus et exitus presumatur et habeatur ac si extraxisset et exportasset extra dictum comitatum contra deuetum et Incurrat et Incurrisse dicatur et habeatur In penas predictas et contra Ipsum fiat exequtio sicut supra expressum est. Declarato tamen quod pars debita accusatori denunciatori siue tornatori non debeatur nisi una de eadem re tantum Licet plures fuerint accusatores denunciatores siue tornatores. Sed Ipsi Inter se dictam unam partem sortiant et diuidant Iuxta placitum suum.

Inuentus prope confines uini portant sine bullectino

Quod nullus mensurator possit emere uel tenere ad dictam gabellam uini. 300

ADdentes supradictis ordinamentis gabelle uini quod nullus mensurator uini possit emere dictam gabellam uini uel tenere ad ipsam gabellam nec aliquam conuentionem facere cum aliquo emptore uel sotio emptoris dicte gabelle pena centum florenorum. Et quod emptor gabelle uini quando dat signum vegetis carrati uel barilis teneatur scindere dictum signum per medium et medietatem relinquere domino uini ad penam quinquaginta librarum denariorum. Et quod quilibet possit conducere Illum mensuratorem qui domino uini placuerit.

ccxcv°

De beneficio decinarum prouentuum comunis. 301

Item prouiderunt et ordinauerunt refrenantes et modum ponentes In oblationibus super uenditione redditiuum et prouentuum comunis predicti In decinis et beneficio decinarum que concedentur et dabuntur occasione dictarum oblationum siue oblationis quod nulla decina siue beneficium alicuius decine

ccxcvi

De decinis non...

occasione alicuius oblationis fiende super uenditione alicuius redditus et prouentus dicti comunis excedat uel possit excedere uel concedatur aut concedi possit alicui persone ultra quam de sex libris denariorum pro qualibet decina librarum offerenda et ad eandem rationem si minus quam decina offeratur. Et quod cuilibet offerenti cum beneficio decine fiat appodixa de qualibet decina sue oblationis per se singulariter et diuisim per dominos priores populi dicte ciuitatis et ipsorum notarium qui pro tempore fuerint. Et quod solutio ipsarum decinarum fiat et fieri debeat per emptorem dicte gabelle de pecunia illius prouentus venditi cuius causa talis decina fuerit concessa pro rata sicut continget tempore solutionis fiende et solutionum fiendarum de dicto tali prouentu et non aliter. Et quod decine siue beneficium decinarum dari et concedi possint pro et super prouentu vendendo pro primo anno tantum et non pro pluri. Non obstante si per pluri tempore dictus talis prouentus uenderetur.

Quod adiustatio mensurarum uendatur ad Incantum et de ipsarum solutione. 302

Item prouiderunt et ordinauerunt quod adiustatio et sigillatio marchiorum et bilantiarum stateriarum et aliorum ponderum et mensurarum Infrascriptarum uendatur ad Incantum plus offerenti pro uno anno a die stabilitionis fiende Incipiendo et ut sequitur finiendo. Hoc declarato quod sigillator et adiustator ipsorum ponderum et mensurarum teneatur et debeat Ipsa et Ipsas adiustare et sigillare et recipere pro sigillatura et adiustatura ipsorum prout Inferius continetur videlicet. ccxc...

¶ Pro adiustatura et sigillatura cuiuslibet marchi noui ponderis duodecim librarum et medie libre quatuor soldos denariorum. Et si minoris ponderis fuerit minus accipiat pro ipsius sigillatura et adiustatura sicut continget pro rata.

¶ Pro sigillatura et adiustatura cuilibet marchi ueteris ponderis duodecim librarum et medie libre duos soldos denariorum. Et si minoris ponderis fuerit minus accipiatur pro ipsius sigillatura et adiustatura sicut continget pro rata.

¶ Pro adiustatura et sigillatura cuiuslibet paris bilanciarum duos solidos denariorum.

¶ Pro adiustatura et sigillatura cuiuslibet statere tam parue quam magne duodecim denarios.

Pro adiustatura et sigillatura cuiuslibet rasenghe ad mensurandum bladum duos soldos denar.

Pro adiustatura cuiuslibet meççenghe uel quarti aut medij quarti ad mensurandum bladum et cuiuslibet cuppe uel medie cuppe et cuiuslibet alterius mensure ad mensurandum sal pro qualibet ipsarum duodecim den.

Pro adiustatura et sigillatura cuiuslibet Caldarelli ad mensurandum oleum duos solidos denar.

Pro adiustatura et Sigillatura cuiuslibet mensure ad mensurandum oleum minoris caldarelli a pecteto supra duodecim denarios.

Pro adiustatura et Sigillatura cuiuslibet mensure ad mensurandum vinum uendendum ad minutum secundum formam Statutorum dicti comunis videlicet tres denar. pro qualibet ipsarum. Et totidem de mensuris olei computato pictecto et a pitecto infra.

Pro qualibet Rasengha ad mensurandum calcinam sicut supra de rasengha ad mensurandum bladum.

Ad penam dicto adiustatori secus uel aliter accipienti decem libr. denar. pro quolibet et qualibet uice qua contrafecerit. Et quilibet possit denunciare et accusare dictum adiustatorem et sigillatorem et habeatur pro legitimo denunciatore et accusatore et habeat medietatem eius quod uenerit in comuni ex dicta sua accusatione et denunciatione. Et nichilominus per inquisitionem possit procedi contra dictum sigillatorem et adiustatorem per dominos potestatem et capitaneum et quemlibet uel alterum eorum ciuitatis Asisii. Et habeat dicti potestas et capitaneus medietatem eius quod ueniet in dicto comuni de sententia et condempnatione sua quando per inquisitionem procedetur.

Quod gabella cinciorum vendatur ad incantum 303

Item Statuerunt et ordinauerunt quod gabbella cinciorum vendatur ad incantum per dominos priores populi dicte ciuitatis iuxta formam traditam in uenditione aliarum gabellarum. Ita tamen
xcviij quod bampniatur et plus offerenti detur secundum formam dictorum Statutorum.

Quod nulla persona audeat colligere cincios et alia contenta in capitulo nisi emptor gabelle. 304

Item prouiderunt et ordinauerunt quod nulla persona cuiuscumque Status et conditionis existat de ciuitate uel comitatu Asisij uel etiam aliunde audeat uel presumat a die stabilitionis infrascripte gabbelle in antea colligere uel colligi facere aut emere uel
emi facere uel uendere uel uendi facere per se uel alium CCXCIX°
publice uel oculte aut baractare uel baractari facere in ciuitate uel comitatu Asisij aliquos cincios canapacij uel lini, tumentum, bombicium vetus seu pennas sub pena decem libras denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice comuni Asisij applicanda. Saluo quod conductores dicte gabelle circham et questum eius qui ipsam gabellam et circham et questum a comune Asisij uel eorum nuntij et coptumaioli possint et eis et cuilibet eorum liceat impune emere et uendere et baractare res predictas.

Quod nullus possit extrahere de ciuitate et comitatu cincios sine licentia. 305

Item prouiderunt et ordinauerunt quod nullus de ciuitate uel comitatu Asisij uel etiam forensis possit uel debeat extrahere de dicta ciuitate uel eius comitatu CCC°
aliquam Salmam cinciorum tumenti bombicis ueteris aut penne uel alterius eorum aut in aliqua quantitate pauciore quam Salma sine licentia et bullecta dictorum conductorum siue conductoris et suorum sociorum sub pena centum solidorum denar. comuni Asisij applicanda pro qualibet uice. Et intelligatur extraxisse ille qui fuerit inuentus cum dictis rebus uel aliqua earum solum quod inueniatur extra ciuitatem Asisij per medium miliare uersus confines dicte ciuitatis. Teneantur tamen dicti conductores dictam appodixam siue bullectam dare cuicumque uolenti extrahere de rebus predictis. Et pro dicta bullecta siue appodixa recipere usque in sex denar. et non plus uel ultra ad penam centum soldorum denar. pro quolibet dictorum conductorum et eorum sociorum contrafacientium et qualibet vice.

Quod si quis forensis conduceret aliqua mercatias cinciorum debeat consignare ut in capitulo continetur. 306

Item prouiderunt et ordinauerunt quod quicumque forensis conduceret in ciuitate Asisij aliquam merchanciam cinciorum, tumenti, bombicis ueteris, CCCI
seu penne causa uendendi in ipsa ciuitate liceat sibi ipsam merchanciam uendere uel baractare cuicumque sibi placuerit dummodo dicti forenses primo teneantur dictas merchancias antequam ipsas uendant ostendere et consignare dictis conductori uel conductoribus uel alicui ipsorum et ab ipsis conductoribus uel aliquo eorum appodixam recipere sub pena quadraginta soldorum denar. pro quolibet

forense contrafaciente et qualibet vice comuni asisij applicanda. Et ciuis uel alius qui ipsas merchantias emeret ante dictam consignationem factam et appodixam receptam puniatur In centum solidos denar. vice qualibet comuni asisij applicand. Et quod emptor et conductor siue conductores predicti siue alter eorum cui fuerit petita dicta appodixa teneantur ipsam facere et dare petenti ipsam statim facta consignatione et obstensione dicte merchancie ad dictam penam. pro qua bullecta siue appodixa possit accipere et recipere usque In sex denar. pro bullecta, et non ultra ad dictam penam.

Quod custodes portarum non permictant exire aliquam salmam cintiorum sine bullecta. 307

Item prouiderunt et ordinauerunt quod quilibet portanarius et custos portarum Ciuitatis asisij qui pro tempore ad custodiam portarum fuerit teneatur et debeat non dimictere exire de dicta ciuitate aliquam Salmam
·cxij· uel aliam quantitatem cintiorum, tumenti, bombicis ueteris uel pennarum aut alicuius ipsarum rerum sine bullecta dictorum conductorum uel sociorum ipsorum uel suorum uel alicuius eorum pena viginti soldor. denar. vice qualibet qua contrafecerit comuni asisij applicanda.

Quod nullus possit colligere uel emere cintios nisi emptor gabelle. 308

Item prouiderunt et ordinauerunt quod capubreues ciuitatis et bauli comitatus asisij teneantur et debeant ad petitionem emptoris siue conductorum dicte gabelle Jurare ad Sancta dei euangelia tactis scripturis denumptiare dictis conductoribus et Illis officialibus comunis asisij quibus ipsis conductoribus uidebitur omnes et singulas per-
·cxiij· sonas uendentes uel ementes de dictis rebus pertinentibus ad dictam gabellam et circham seu questum Exceptis dumtaxat nuntijs dictorum conductorum et habentibus eorum appodixam. Et Si dicti capubreues et bauli In predictis fuerint negligentes In uiginti solidos denar. pro qualibet contrafaciente, et uice qualibet condempnetur. Et sit licitum eisdem emptori et conductoribus et eorum nuntijs et capubreuibus et baulis et cuilibet ipsorum forensibus ementibus per dictam ciuitatem uel comitatum res predictas uel aliquam ipsarum sine aliqua pena et bampno retinere et accipere Salmas huiusmodi rerum et quas secum duceret sine sacchum ubi portaret predicta et ipsas res facere retinere per dictum baiulum uille, uel capubreuem ciuitatis, donec dictis emptori et conductoribus fuerit nuntiatum. Et si dicti capubreues et bauli fuerint negligentes In predictis In viginti solid. denar. uice qualibet quilibet contrafacientes condempnetur.

Et si dictus forensis qui per dictam ciuitatem uel comitatum Inuentus fuerit emere uel baractare aut emi uel baractari facere de predictis cintijs, tumento, bombice ueteri seu pena, uel aliquo eorum In decem libr. denar. uice qualibet condempnetur. Et ciuis uel comitatensis asisij qui uendet de rebus predictis dicto forensi In viginti solid. denar. uice qualibet puniatur.

De auxilio dando per officiales emptoribus et conductoribus dicte gabelle. 309

Item prouiderunt et ordinauerunt quod domini potestas et capitaneus et priores populi ciuitatis asisij
et quilibet alius officialis ciuitatis predicte teneatur ·cxv
et debeant ad petitionem et requisitionem dictorum emptoris et conductorum, Ipsos emptorem et conductores et ipsorum nuntios Juuare et eis fauere et dare eis familiam et birrulos pro predictis exequendis. Et predicta capitula et predicta exequi et executioni mandare summarie sine strepitu et figura Judicij. Et si potestas et capitaneus uel aliquis alius officialis comunis asisij In predictis fuerit negligens In viginti quinque libr. denar. dicto comuni condempnetur de eorum salario retinendis per Massarium comunis. Et de omnibus penis supius nominatis quas contrafacientes soluent seu soluerent pro predictis medietas sit comunis asisij et alia medietas sit dictorum emptoris et conductorum. Et officialis qui de predictis executionem fecerit habeat duos solidos den. pro qualibet libr. denar. de eo quod dictis Comuni emptori et conductoribus deuenire fecerit.

Quod officiales teneantur facere executionem contra accusatos fraudantes dictam gabellam ut in capitulo continetur.

Item prouiderunt et ordinauerunt quod dictis emptoribus et conductoribus seu alteri eorum seu alij uel alijs cui Seu quibus ipsi emptor et conduc-
tores concedent dictam eorum cercham et questum credatur et ·cxvi
fides detur cum Juramento de nouo prestando et cum uno teste In denuntijs et accusationibus per eos fiendis de Illis qui contra predicta capitula facient seu fecerint. Et officiales predicti teneantur summare et de facto procedere sine strepitu et figura Judicij et contrafacientes punire et executionem facere contra omnes denuntiatos seu accusatos per dictos emptores uel conductores seu eorum nuntios uel aliquem ipsorum. Dummodo nullus possit esse testis qui esset consors uel particeps aut tenet ad dictam gabellam.

De solutione gabelle infrascriptarum rerum. 311

Item prouiderunt et ordinauerunt quod quilibet tam ciuis quam comitatensis asisij quam etiam forensis pro In-
troita In comitatum uel ciuitatem asisij teneatur et ·cxvii

debeat soluere gabelle nomine pro infrascriptis rebus emptori siue conductoribus gabelle cinciorum quando esset uendita. uel camerario comunis quando non esset uendita infrascriptas quantitates secundum infrascriptum modum.

Pro qualibet salma penne sexdecim sold. den.
Et si non esset salma pro quolibet cetenario quatuor sold. den.

Pro qualibet salma tumeti quatuor sold. den.
Et si non esset salma pro quolibet cetenario unum sold. den.

Pro qualibet salma bombicis ueteris sexdecim sold. den.
Et si non esset salma pro quolibet centenario quatuor sold. den.

Pro qualibet salma cinciorum canapacij uel lini sexdecim solidos denar.
Et si non esset salma pro quolibet cetenario quatuor sold. den.

Et pro rata ad eandem rationem de quibuslibet rebus predictis in quacumque fuerint quantitate. Et quod nullus possit uel debeat ultra recipere uel accipere ad penam decem libr. denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Et quicumque soluerit gabellas predictas pro introitu in comitatu uel ciuitatem asisij pro dictis rebus. uel aliqua earum possit easdem res de quibus gabell. soluerit extrahere de ciuitate et comitatu asisij pro libito uoluntatis infra quindecim dies tunc proxime secuturos a die solutionis gabelle predicte. sine alia solutione gabelle. absque aliqua pena ut bampno. Sed elapsis dictis quindecim diebus non possit eas ut aliquam earum extrahere nisi iterato soluerit gabellam predictam pro eisdem rebus immissis.

Quod gabella pedagij uendatur ad incantum. 312

Item statuerunt et ordinauerunt quod gabella pedagij uendatur ad incantum per dominos priores populi dicte ciuitatis iuxta formam traditam in uendi-
cxvii. cione aliarum gabellarum ita tamen quod bampniatur. et plus offerenti detur secundum formam dictorum statutorum.

Quod pedagium exigatur. quo modo. 313

Pro bono pacifico et tranquillo statu dicti comunis et populi. et ad euitandum extorsiones que in exactione pedagij hactenus facte sunt. Et ad hoc ut transeuntibus per comitatum asisij in receptione pedagij iustitia conseruetur. Et qui fuerit uel fuerint emptores siue
cxviii. collectores pedagij dicti comunis statuerunt et ordinauerunt quod teneantur et debeant ipsum pedagium colligere et exigere a personis quibuslibet transeuntibus per comitatum predictum secundum modum infrascriptum. quo pedagio soluto quilibet soluens dictum pedagium secundum infrascriptum modum sit libere absolutus per totam ciuitatem asisij et eius districtum ab omni onere pedagij. Et si aliquis emptor uel passagerius ultra uel preter infrascriptum modum colligeret ut reciperet ab aliqua persona pedagium pro qualibet uice puniatur et condempnetur per dictum potestatem ut capitaneum ut eorum officialem coram quo ut quibus proposita fuerit accusatio uel querela in quinquaginta libris den. Et predicti potestas et capitaneus et eorum officiales in predictis et super predictis et quolibet predictorum possint summarie sine strepitu et figura iudicis procedere contra delinquentes et eos condempnare in dictis penis. Et etiam constringere de facto delinquentes in predictis et quolibet predictorum et infrascriptorum ad restitutionem et restituendum duplum illius quantitatis quam recepissent uel reciperent ultra quam deberent et ultra modum infrascriptum. et ad dandum et soluendum querenti omnes et singulas expensas factas per eum occasione molestationis predicte. dummodo constet per sacramentum conquerentis predicto domino potestati uel capitaneo ut officiali alicuius eorum quod passagerij et emptores pedagij conquerenti accepisset ultra quam deberet. et ultra modum infrascriptum. Et sacramentum ipsius conquerentis et lamentelam ponentis habeat pro plena et legitima probatione.

De pedagio non auferendo pro bonettis et bisacijs. 314

Statuerunt et ordinauerunt quod passagerij siue emptores pedagij non possint nec debeat auferre. nec accipere ab aliquo forense pedagium de aliqua bonetta siue besacijs. ut rebus existentibus in eis. que portarentur per aliquem qui transiret uel eques portaret in equo uel bestia equa ut mula de retro. super qua bestia aliqua persona. ut cum sella et staffis equitaret. Nec de aliquibus arnesibus alicuius ut officialis seu scolaris. Et quod non possint nec debeat tempore nundinarum. ut tempore quo fuerint nundine in ciuitate asisij. nec tempore indulgentie sancte Marie angelorum recipere. nec recipi facere pedagium ab aliqua persona que a dicta ciuitate cum sua mercantia secederet. Et quod tempore nundinarum indulgentie sancte Marie angelorum non recipiant nec recipi faciat pedagium de aliqua bestia in ueniendo stando et redeundo. Et quod nullus cuiuscumque conditionis existat. audeat ut presumat colligere nec colligi facere pedagium a fonte tannelle de sancto Seuino ad domum pedagij noui positam ultra sanctam trinitatem citra asisi pro comuni asisij. Et quicumque fuerit incurrat penam centum librarum denar. pro qualibet uice. Et quilibet ad accusandum et denuntiandum admictatur. et

cxix.

De quibus rebus quo tempore non soluatur pedagium. & Dicta [illegible] de rebus [illegible] supra [illegible] 311 seq.

49v

suffitiat probatio unius testis: et nichilominus pedagium acceptum restituat duplicatum.

Quod soluatur pedagium de salmis que portarentur extra comitatum asisij per ciues et forenses si de dicto comitatu exiret. 315

Item Statuerunt et ordinauerunt quod quelibet persona de ciuitate uel comitatu asisij que apporta-bit uel apportari faciet deinceps de extra comitatus asisij aliquam Salmam de Salmis declaratis et spetificatis

ccx°. In statutis et ordinamentis comunis asisij loquentibus de solu-tione pedagij et gabelle forensium: Et dicta Salma tran-sibit per ciuitatem uel comitatum asisij et de ipso comitatu extrahetur quandocumque. Teneatur et debeat soluere pro dicta Salma pedagium comuni asisij quando ipsum pedagium non esset uenditum: siue emptori dicti pedagij quando uenditum esset, ac si dicta talis Salma transeundo portaretur per forensem per dictam ciuitatem asisij uel comitatum eius. Et quod adeo teneatur soluere ciuis uel comitatensis asisij deinceps dictum pedagium siue gabellam forensium sicut forensis non obstante aliquo statuto comunis predicti in contrarium disponente. Cui statuto quoad predicta, ex nunc sit et esse in-telligatur expresse ac spetialiter derogatum. Et presens sta-

Pro deputatis ad usum ciui[um] Assisij etc. non soluit pedagium tutum locum non habeat in rebus alicuius ciuis siue ali-quorum ciuium seu comitatensium ciuitatis asisij ad eius uel eorum usum deputatis: de quibus nulla soluatur gabel-la siue pedagium.

Quod non auferatur pedagium de ualisijs bonettis et certis pannis: uel de moneta coniata. 316

Item limitantes ac declarantes quasdam reprehen-sibiles et indebitas occupationes et acceptiones pedagij comunis predicti et gabelle forensium: et de alijs prouentibus et gabellis dicti comunis hactenus factas: que non uidentur consone nec deberi secundum

ccxi°. formam comunis asisij: sub quibus et secundum que ipsa pedagium quod gabella et alij prouentus dicti comunis uendita et locata fuerunt uigore supradicte auctori-tatis: et omni uia iure modo et forma quibus melius potuerunt pro euidenti bono, honore, comodo, et bo-no statu ciuitatis predicte. Prouiderunt, ordinaue-runt et decreuerunt super pedagio et gabbella ualigiarum et bonectarum que portantur et portabuntur per transeuntes per comitatum et ciuitatem asisij: uidelicet de rebus existenti-bus in eis uel aliqua earum: uidelicet de pannis lini uel lane sutis ad usum hominis uel mulieris: uel de moneta coniata nullum debeatur, uel auferatur, uel auferri possit pedagium uel gabella. Et de alijs rebus in dictis bonectis et besactijs: uel aliqua earum existentibus de quibus solui debet pedagium et gabella. Ipsa pedagium et gabella pos-sint peti, recipi et haberi per emptorem dictorum pedagij et

3 K

gabelle: siue collectorem, uel collectores eius, quando esset uenditum uel uendita: et quando non esset uenditum et uendita, peti et recipi possit per dictum comune: et deputa-dos per comune prefatum.

Quod non auferatur pedagium de caulibus et certis alijs fructibus. uel i. cap°. 317

Item quoniam inhonestum et illicitum est auferri peda-gium uel gabella de his que uetita sunt extrahi de comitatu asisij: et pro presenti tempore, uetitum et ccxi[…] prohibitum sit secundum formam ordinamentorum comunis asisij exportari et extrahi de comitatu asisij Caules, folea, por-ros: Rapas, Cucurbitas siue çucchas: Melones: Popones cetrangulos, paleas: granum: uel alia quecumque blada siue legumina, remolum, uel panis coptus: Et querimonia multotiens exorta fuerit et oriatur quod pretextu solutionis dictorum pedagij et gabelle: que ablata et auferri dicuntur per emptores dictorum pedagij et gabelle siue per collectores de-putatos per eos. Circha hoc fuerunt ut plurimum commissa delicta: tum quia ultra et contra debitum de predictis ab-stulerunt pedagium et gabellam predictam: tum etiam quia propter dictam ablationem data fuit materia quibuscumque et maxime ignorantibus exportari predicta que ad uictum proprium incolarum Ciuitatis et comitatus asisij sunt prin-cipaliter deputata: Idcirco non recedentes ab ordinamentis dicti comunis de prohibitione exportationis predictorum. Pro-uiderunt, ordinauerunt, Statuerunt et decreuerunt quod nullus passagerius: uel alius cuiuscumque conditionis existat audeat uel presumat accipere: uel accipiat, habeat, petat, uel recipiat aliquod pedagium uel gabellam de aliqua uel ali-quibus re, uel rebus supra proxime nominatis et spetificatis ad penam et bapnum uigintiquinque librarum denariorum, pro quo-libet contrafaciente, et qualibet uice. Liceat tamen cui-libet collectori pro comuni asisij quando dicta pedagium et gabella non esset uendita et etiam emptori dictorum pe-dagij et gabelle quando esset uendita: et collectoribus de-putatis et deputandis per eos de rebus forensibus predictis que apportarentur de extra ciuitatem et comitatum asisij: que transirent recto tramite absque diuertendo: et apportarentur de extra dictam Ciuitatem asisij et comitatum eius et portarentur extra comitatum ciuitatis predicte dictum peda-gium et gabellam accipere de rebus predictis forensibus in quan-titate premissa et declarata per formam et secundum formam statutorum et ordinamentorum dicti comunis: et non aliter, ad penam pre-dictam pro quolibet contrafaciente et qualibet uice.

De certis uasis et alijs minimis rebus non soluatur pedagium et de quibus rebus soluatur pedagium pro rata salme.

Item quia transgrediendo multum erratum uidetur quod de panno tam laneo quam lineo uasis pictis et non pictis

·ccxiij·

et alijs minimis rebus que portantur extra comitatum asisij
quorum pedagium et gabella expressa et declarata sunt solui
debere ad salmam ponderis quatringentarum librarum: et ab
inde supra: et ab inde infra pro rata: Et sic de uno uel duo-
bus brachijs panni siue de uno uel pluribus uasis et his simili-
bus ad rationem salme pro rata modica et paruissima quantitas
solui deberet: et querimonia pluries et pluries habita fuerit
quod per emptores dictorum pedagij et gabelle transgressum
fuerit. Idcirco non diuertentes a forma statuti et ordiname-
nti dicti comunis: sed potius prouidentes ipsis statutis et
ordinamentis: prouiderunt ordinauerunt et statuerunt
quod. Si aliquid de rebus predictis portatur extra comita-
tum asisij minus quam salma in numero ponderis antedicti soluatur
pedagium et gabella hoc modo videlicet. De quatuor bra-
chijs panni lintei uel lini siue canapis nichil soluatur et
ab inde supra soluatur unus denarius pro quolibet bra-
chio: videlicet in viginti brachia. Sed a viginti bra-
chijs supra soluatur pro rata salme declarate per formam sta-
tuti et ordinamenti dicti comunis. De uasis autem que
portabuntur extra dictum comitatum: videlicet de duode-
cim uasis pictis uel non pictis: uel ab inde infra nichil solua-
tur: sed ab inde supra soluatur pro rata salme in nume-
ro ponderis antedicti.

Quod non soluatur pedagium de bestijs uel mercantijs ue-
nientibus tempore festi Sancte marie angelorum. 319

cxiiii. Item Cum alias querimonie facte fuerint de bestijs
que ducuntur et mercantijs et rebus que portantur
de extra comitatum asisij ad ciuitatem asisij et ipsius
comitatum causa ueniendi et relinquendi eas ibi: quod re-
sultat ad maximum comodum ciuitatis et comitatus asisij.
Sed propter grauitates que aliquando facte dicuntur uenientibus
cum bestijs mercantijs et rebus predictis sub nomine
solutionis pedagij et gabelle forensibus retardatur duc-
tio bestiarum et apportatio rerum et mercantiarum utilium
ad ciuitatem et comitatum predictos. ex quibus maxima
dampna generantur et fiunt omnibus de ciuitate et comi-
tatu asisij: Quin et tempore fori siue mercatorum que fiunt
in ciuitate predicta generantur impedimenta uolentibus
uenire cum eorum bestijs ad dicta fora causa uendendi
ibidem bestias predictas. pro quibus siue uenditis siue non
uenditis aufertur pedagium et gabella forensium in disce-
ssu ipsarum a ciuitate predicta: quod indebitum et inconsuetum
est alias in temporibus preteritis: Idcirco volentes in predictis
pro comuni utilitate salubriter et utiliter prouidere Ordina-
uerunt prouiderunt et statuerunt: quod nullum pedagium
uel gabella forensium soluatur aut petantur colligantur
uel exigatur pro aliquibus bestijs uel bestia viuis uel uiua
que ducentur ad ciuitatem asisij tam in ueniendo quam in
recedendo a ciuitate predicta. videlicet a die vigesimo
nono Julij usque ad decimum septimum Augusti inclusive.
Et quod gabella uenditionis carnium ad minutum Et gabella
uenditionis et extractionis olei. Et gabella uenditionis et
extractionis uini ad minutum et ingrossum. Et gabella
cintiorum in sua firmitate persistant. De rebus quidem
alijs forensibus que ad ipsam ciuitatem uel eius comitatum
portabuntur et ibidem dimictentur et lassabuntur quocumque
tempore nullum pedagium uel gabella forensium quoquo-
modo soluatur aut peti accipi uel exigi possit ad penam
viginti quinque librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et
qualibet uice: et restitutionis in duplum eius quod recep-
tum fuerit fiende et que fiet illi uel illis cui uel quibus ac-
ceptum fuit. Sed si contingat aliquas bestias siue bestiam
duci: uel alias res et mercancias forenses portari ad ciuita-
tem et comitatum asisij: et ibi non uendantur uel dimictantur
quod tunc dicto casu in discessu talium bestiarum siue portatione
talium mercanciarum et rerum extra comitatum asisij per passa-
gerios et gabellarios dicti comunis possit licite peti recipi
et exigi pedagium et gabella forensium secundum formam
statutorum et ordinamentorum dicti comunis. Exceptis tamen dictis
temporibus declaratis supra in quibus temporibus siue die-
bus nullum petatur soluatur recipiatur uel exigatur
pedagium uel gabella forensium in ueniendo ad ciuitatem
et comitatum asisij: uel ab inde recedendo prout superius declaratur.

Quod non soluatur pedagium tempore festi Sancte marie ange-
lorum. 320

Item Cum tempore Indulgentie Sancte Marie ange-
lorum quo multiplices de longinquis partibus
christiani fideles concurrunt Indulgentie causa:
multiplicesque mercatores res et bestie veniunt et portantur cxv.
ad ciuitatem et comitatum asisij. Ex quibus dicta ciuitas
decoratur: et maxima emolumenta resultant cunctis
ciuibus et comitatensibus asisij. Et propter receptiones peda-
gij et gabelle multa impedimenta fiunt et dantur
uenientibus antedictis: que ualde cedunt in dampnum
verecundiam et schandalum comunis ciuitatis predicte:
Ne huiusmodi talia fiant sed tollantur in totum pro comuni
bono et utilitate ac honore comunis predicti prouiderunt
ordinauerunt statuerunt et decreuerunt quod nulla
persona cuiuscumque status preheminentie uel conditionis existat
sub aliquo uel quocumque nomine modo uel causa audeat
uel presumat aut possit colligere recipere siue exigere.
uel colligat recipiat uel exigat aliquod pedagium uel ga-
bellam in ciuitate uel comitatu asisij tempore Indulgentie
antedicte. tempore nundinarum dictis diebus in
suprascripto statuto expressis cuiuslibet anni pro aliquibus
equis et alijs bestijs: et etiam alijs quibuscumque rebus et mer-
cantijs. In veniendo stando et redeundo in dicta ciuita-
te et comitatu: et per ipsam ciuitatem et comitatum: Et
similiter de mercantijs que portabuntur ad uendendum
in dicta ciuitate causa uendendi prout et sicut in statu-
to nundinarum fiendarum tempore Indulgentie Sancte Marie
angelorum satis est expressum.

50v

Quod detur terminus malpago asserto pro sua defensione facienda et quod pro exactione non possit dari nisi duodecim denarii pro libra exactionis. 321

mcxvj

Item Quia In petendo et exigendo gabellas et pedagium dicitur multum erratum et transgressum fuisse et ob id fuisse expositum pro tempore preterito multiplices querimonie facte et multiplicia illata grauamina ciuibus et comitatensibus Asisij contra quos defacto et summarie et quelibet eorum absque notificatione siue termini assignatione ad mostrandum de Jure suo siue de solutione Jam facta uel excusatione si non tenetur ac defensione legitima grauati fuerit Iterum soluere Jam soluta per eos et ea soluere que minime tenebantur nulla eorum excusatione admissa que fuerunt expresse contra debitum rationis. Volentes in his et similibus remedium opportunum et salutare apponere prouiderunt ordinauerunt et Statuerunt Quod per dominum Capitaneum populi dicte ciuitatis tam presentem quam qui pro tempore fuerit uel per aliquem de officialibus et familiaribus suis uel per aliquem alium officialem ut exactorem comunis Asisij presentem ut futurum non possit ut debeat fieri exactio siue executio de aliquo pedagio ut de aliqua gabella ut de aliquibus prouentibus coptumis pasturis uel pensionibus ut alijs quibuscumque causis pro quibus diceretur aliquem debere soluere predictis talibus pedagio gabellis et prouentibus pensionibus et coptumis ut aliquo ipsorum ad petitionem emptoris seu emptorum dictorum talis pedagij gabelle ut prouentus siue sui procuratoris ut Jus concessum habentis ab aliquo predictorum uel alter quomodocumque contra aliquam personam nisi primo dicta talis persona citata fuerit semel uel bis ad domum sue habitationis et terminus competens sibi fuerit assignatus per dictum officialem ad monstrandum de Jure suo et defensione sua. Et demum per dictum officialem mandetur fieri id quod sibi uidebitur ueritatis et Juris. Et quia Indebitus modus est Nec per aliqua statuta uel ordinamenta dicti comunis permissus Quod quilibet emptor siue aliquis emptor alicuius pedagij gabelle uel prouentus dicti comunis suo proprio motu comictat exactionem fieri contra illum ut illos quem uel quos malpagos asserit cum salario trium solidorum pro qualibet libra quod ualde Indebitum et Inrationabile est Obuiantes huic indebite grauationi prouiderunt ordinauerunt et Statuerunt Quod pro salario cuiuscumque quantitatis debite fieri et solui que fiet et soluetur pro aliqua ut de aliqua ex causis supradictis non detur nec concedatur salarium ultra quam duodecim denarii pro qualibet libra nec amplius petatur uel recipiatur aliquo modo ad penam Vigintique florenorum auri tam concedenti ultra dictam quantitatem quam recipienti pro qualibet et qualibet uice qua In predictis uel aliquo predictorum fuerit contrauentum.

K 5

De Mercede ob exactione Gabelle

Nota

Quod Sotius miles sit officialis et exactor gabellarum et prouentuum comunis Asisij. 322

Item Prouiderunt et ordinauerunt et statuerunt Quod Sotius miles domini Capitanei populi ciuitatis Asisij tam qui modo est quam qui pro tempore fuerit sit et esse Intelligatur officialis dicti comunis Asisij qui teneatur et debeat exequi facere omnia et singula statuta ordinamenta decreta et reformationes dicti comunis loquentia et spectantia et loquentes et spectantes ad gabellas pedagium prouentus et redditus dicti comunis et ad faciendum illa et quodlibet eorum seruari tam per quelibet emptorem cuiuscumque predictorum pedagij et gabelle quam per quecumque debitorem qui deberet soluere aliquid de predictis secundo modum et formam traditum et traditam per formam presentium statutorum et ordinamentorum Et aliorum statutorum et ordinamentorum dicti comunis factorum alias quibus per presentia statuta et ordinamenta non derogatur. mcxvij

Quod dominus capitaneus inquirat contra gabellarios facientes contra formam ordinamentorum. 323

Item Prouiderunt ordinauerunt et statuerunt Quod dominus potestas et dominus capitaneus populi ciuitatis Asisij tam qui presens est quam qui pro tempore fuerit per se et curiam suam teneatur et debeat saltem semel quolibet mense ad penam quinquaginta librarum denariorum de suo salario et pluribus uicibus si et quandocumque sibi uidebitur inquirere et Inquiri facere per curiam suam contra omnes et singulos emptores et collectores quorumcumque pedagij siue gabellarum et prouentuum comunis predicti de omnibus et super omnibus casibus et causis supra expressis et alijs contentis In statutis et ordinamentis dicti comunis loquentibus de dictis pedagio prouentibus et gabellis et quolibet uel aliquo eorum faciendo fieri tempore cuiuslibet Inquisitionis fiende publica et plura bapnimenta Quod quicumque Vult aliquid dicere uel ponere contra aliquem de dictis emptoribus siue collectoribus de aliquo grauamine uel de aliqua Iniusticia quam diceret recepisse ab aliquo predictorum Compareat coram dicto domino capitaneo uel eius curia expositurus grauamen siue grauamina et Iniusticiam quam diceret se recepisse Qui dominus Capitaneus et eius curia teneatur et debeat quemlibet conquerentem benigne audire et sibi Justitiam ministrare. Et quelibet emptorem siue collectorem cuiuscumque pedagij prouentus siue gabelle comunis predicti quem repperierit culpabilem uel deliquisse In aliquo contra formam dictorum ut aliorum statutorum et ordinamentorum dicti comunis condepnare summarie et de plano absque longitudine processus sola ueritate reperta In penam et penis secundum formam dictorum statutorum et ordinamentorum et reformationum. Et ad predicta omnia et singula et in predictis omnibus et singulis specialiter et singulariter Sotius miles dicti domini capitanei habeat et habere intelligatur officium cognitionem et punitionem ac etiam officium executionis. Et ad predicta

omnia et singula agenda et exequenda ipse sotius miles singulariter et spetialiter teneatur et sit obligatus et esse intelligatur ad penam predictam. Et de omni eo quod in pecunia numerata uenire faciet in comuni asisii ad manus massarii dicti comunis pro ipso comuni dictis de causis uel aliqua earum habeat et habere debeat dictus potestas uel capitaneus et eorum curia et dictus sotius miles quartam partem. Si autem dicti dominus potestas uel capitaneus et eorum curia et dictus sotius miles in speciali fuerint negligentes in predictis et circa ea in aliquo uel ea omiserint facere incurrant penam predictam quinquaginta librarum denariorum. In qua per ipsorum sindicos debeant condepnari et de predictis spetialiter sindicari.

Quod emptores gabellarum et prouentuum comunis non possit exigere eorum gabellas post sex menses finito tempore sue gabelle. 324

ccxix. Item Statuerunt prouiderunt et ordinauerunt quod contra malpagos dictorum prouentuum et gabellarum pro preterito tempore fieri possit ad petitionem dictorum emptorum exactio solummodo a quatuor annis proxime preteritis citra et non a quatuor annis retro que quidem exactio pro dicto preterito tempore fieri possit hinc ad sex menses proxime uenturos a die presentis ordinamenti et per tempus ipsorum sex mensium et non ultra. Infra quod tempus si dicta exactio facta non fuerit ab inde in antea fieri possit. Prouidentes ordinantes et decernentes auctoritate predicta quod quicumque a die presentis ordinamenti in antea emet aliquem de prouentibus et gabellis dicti comunis possit perfecto tempore emptionis talis gabelle uel prouentus fieri facere infra sex menses deinde inmediate proxime secuturos exactionem contra malpagos ipsius prouentus uel gabelle quem siue quam emerit quibus sex mensibus elapsis nulla exactio uel molestia siue grauamen contra ipsos malpagos fieri possit. Sed ipsi malpagi et quilibet ipsorum post dictos sex menses elapsos sint et esse intelligantur ab omni quantitate per eos pro dicto prouentu uel gabella solui debita liberi et totaliter absoluti. Et quod miles domini potestatis uel capitanei ciuitatis asisii et executores et alii officiales dicti comunis ac etiam dicti emptores preteriti et futuri uel aliquis ipsorum nullam exactionem uel molestiam ac nullum grauamen faciant uel fieri faciant contra formam et effectum presentis ordinamenti et decreti. Sed ipsum ordinamentum et decretum obseruare debeant et obseruent pena centum florenorum auri pro quolibet contrafaciente et qualibet uice applicanda comuni dicte ciuitatis asisii. Hoc declarato et expresso quod si aliqua exactio facta fuerit de tempore a dictis quatuor annis retro contra personam aliquam occasione alicuius prouentus uel gabelle ad petitionem alicuius ex dictis emptoribus preteritis. Et ipsa persona de quantitate per eam debita occasione talis prouentus uel gabelle restaret soluere aliquod residuum ipsa persona sit et esse intelligatur totaliter a dicto residuo libera et absoluta non obstante aliqua promissione uel obligatione per instrumentum uel aliam scripturam factam de soluendo ipsum residuum. Et quod ipsa talis promissio et obligatio ex nunc nulla irrita et cassa sit et esse intelligatur et nullius efficatie uel ualoris. Et de dicto tali residuo nulla exactio fieri possit nec aliqua inferri molestia uel grauamen. Non obstante aliquo statuto reformatione ordinamento uel decreto comunis asisii loquente uel disponente [illegible] quibus statuto reformationi ordinamento et decreto et cuilibet ipsorum quo ad predicta totaliter derogatum intelligatur per presens ordinamentum et decretum.

De pena fraudantium pedagium. 325

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus forensis audeat uel presumat portare aliquam merchantiam uel res pertinentes et spectantes ad pedagium uel ad gabellam pedagii extra districtum dicte ciuitatis uel transire causa portandi extra dictum territorium sine solutione pedagii uel gabelle gabellario super hoc deputato. Et si quis ueniens a quibuscumque partibus in ipso territorio dicte ciuitatis cum aliquibus merchantiis salmis uel rebus uel bestiis de quibus solui debet pedagium causa portandi uel ducendi extra dictum territorium teneatur et debeat recto tramite transire et non per uias occultas uel a uia recta deuiare. Et si quis fuerit inuentus exire rectam uiam occulte causa fraudandi dictum pedagium uel per medium miliare a loco ubi colligitur pedagium predictum fuerit inuentus terga uoluisse uel minus ad arbitrium officialis super hoc deputati intelligatur fraudasse dictum pedagium et gabellam et perdat salmam bestiam uel res cum quibus inuentus fuerit. Et possit per quemcumque reduci ad ciuitatem asisii capi et detineri quarum quarta pars sit retornantis siue arestantis quarta pars sit gabellarii dicti pedagii et medietas sit dicti comunis. Et similiter si quis fuerit inuentus per medium miliare uel ut supra ad uel arbitrium officialis modo predicto transisse per ciuitatem asisii extra portas dicte ciuitatis cum dictis rebus salmis siue animalibus. Et quilibet officialis comunis asisii teneatur et debeat ad petitionem et requisitionem dictorum gabellariorum de predictis executionem facere pena uiginti quinque librarum denariorum pro quolibet et qualibet uice. ccxx.

De pedagio non auferendo asisinatibus et quod possit colligi pedagium Saxirubei. 326

Pedagium saxi rubei.

Passagerii predicti Statuerunt et ordinauerunt quod non auferant pedagium siue gabellam pedagii ciuibus siue comitatensibus ciuitatis asisii de rebus que nascuntur in dicta ciuitate et portarentur extra dictam ciuitatem per ipsos ciues uel comitatenses uel de rebus que steterint in dicta ciuitate uel comitatu pro maiori parte temporis. Et hoc non uendicet sibi locum in salmis que portabuntur ccxxi.

ad vecturam ad petitionem cuiuscumque forensis. nec intelligatur uel locum habeat in forense non oriundo, ut habitante in dicta ciuitate. uel qui habitauerit per decem annos adminus.

De pedagio Saxi Rubej. Et quod pedagium Saxi rubei possit colligi per ciuem et comitatensem asisij capitulo aliquo non obstante. Et quod domini Priores populi teneantur ita facere et curare per omnem modum per quem melius possunt quod dictum pedagium Saxi rubei exigatur et colligatur omnimodo per comune asisij. dummodo dominis Saxirubei Jus et Justitia seruetur inlesa. Et predicti domini priores possint prouidere, ordinare et reformare et reformari facere cum duobus hominibus eligendis pro qualibet porta super emptione pedagij saxi rubei. Et pretium de quo fuerint in concordia cum uenditoribus solui facere per camerarium camere appostolice ciuitatis asisij de pecunia dicte camere, cum appodissa dominorum priorum. Ita tamen quod emptor siue conductor dicti pedagij dominis de saxorubeo et illis qui ab ipsis dominis uel aliquo ipsorum habent Jus in dicto pedagio in recognitione Juris ipsorum quod pretendunt in ipso pedagio Centum quinquaginta libr. denar. annuatim inter omnes videlicet omnibus insimul ut diuisim cuilibet ipsorum pro parte contingente secundum modum hactenus obseruatum: dummodo nullus eorum in iure suo ledatur. Dummodo dicti domini de saxorubeo, uel Jus habentes in dicto pedagio saxi predicti dictum pedagium exigere non possint. nec per hanc solutionem queratur eisdem aliquod Jus de nouo. 327

Quod passagerij habeant locum deputatum ad colligendum pedagium.

ar. xxij. ORdinauerunt et Statuerunt quod emptores pedagij comunis predicti teneantur et debeant pena quinquaginta libr. denar. habere, et tenere vnum passagerium in domo noua comunis asisij facta per dictum comune in vocabulo triuij Sancte trinitatis qui colligat pedagium dicto infrascripto modo. Et quod pedagium colligatur in domo pedagij: ut in alijs locis consuetis et in costano et ad turrim racham iuxta tabulam et modum traditum.

In quo loco colligi debeat pedagium.

Quod passagerij habeant unum librum in domo noua pedagij. 328

ar. xxiij. QVicumque passagerius siue emptor pedagij comunis: et qui colligunt pedagium in locis predictis: et in quocumque loco, Statuerunt et ordinauerunt quod semper debeant habere unum librum de cartis pecudinis in quo habeant scripta omnia predicta et infrascripta statuta, ordinamenta ac prouigiones ad pedagium colligendum: Et quo debeant pedagium colligere. et monstrare dictum librum cuilibet persone que diceret se grauatam in solutione pedagij, et uolenti uidere, ad penam et banpnum viginti quinque librarum denar. Que uero ordinamenta, scripta habere debeant manu cancellarij comunis asisij, et non alterius persone: et summe debeant esse extense scripte, et non breuiter.

Quod passagerij possint pignorare recusantes soluere pedagium. 329

EMptor, siue emptores pedagij dicti comunis Statuerunt et ordinauerunt quod possint recusantes soluere pedagium pro rebus quas portant, uel portari facerent pignus uel pignora accipere sine pena et banpno: et eos constringere vbicumque per dictam ciuitatem, et comitatum asisij ad solutionem pedagij, secundum modum predictum et infrascriptum. ar. xxiiij. Et predictis passagerijs et collectoribus ac emptoribus debeat quilibet dare et prestare, auxilium et fauorem ad penam decem libr. denar. pro quolibet. Et hoc intelligatur Si passagerij clamarent omnis homo curat.

Quod nullus forensis qui non sit allibratus possit colligere pedagium. ~~346~~ 330

STatuerunt et ordinauerunt quod nulla persona forensis, uel que non fuerit nata in ciuitate uel comitatu asisij: seu pater eius de eadem ciuitate et natus fuerit: uel que non fuerit allibrata in decem libr. pro reductione in catasto dicti comunis possit colligere dictum pedagium ad penam centum libr. denr. ar. xxv.

Emptores pedagij et gabelle assignent notario priorum nomina collectorum. 331

AD euitandum extorsiones que in exactione pedagij hactenus facte sunt. et ad hoc ut transeuntibus per ciuitatem asisij Justicia conseruetur in receptione pedagij: ac etiam gabelle forensium Statuerunt et ordinauerunt quod quicumque fuerit emptor pedagij et gabelle forensium debeat assignare in scriptis nomina Illorum qui debent pedagium et gabellam colligere Notario priorum populi ciuitatis asisij: ar. xxvj. Qui uero emptor siue emptores et collectores debeant dare sufficientem fideiussionem de colligendo ipsum pedagium uel gabellam secundum formam statutorum, et ordinamentorum dicti comunis et non aliter, ad penam decem libr. denar. pro quolibet et qualibet uice.

Quod gabella exigatur a forensibus. et qui intelligantur forenses. 332

STatuerunt et ordinauerunt quod gabella exigatur ab omnibus personis forensibus que transirent per comitatum asisij cum aliquibus rebus ar. xxvij. siue merchantijs secundum ordinamenta loquentia de pedagio exigendo. Et forenses intelligantur omnes illi qui in isto casu non sunt oriundi de ciuitate, uel comitatu asisij. Dummodo non intelligantur forenses illi qui fuerint ciues in ciuitate, uel comitatu asisij: et per maiori parte temporis anni habitauerint.

Quomodo pedagium exigatur ~~347~~ 333

DIctum pedagium comunis Statuerunt et ordinauerunt quod exigatur et exigi possit et debeat per futuro tempore per emptores et collectores pedagij secundum modum infrascriptum videlicet. ar. xxviij.

Pro qualibet salma pannorum de lana francigenorum florentinorum ut Senensium quatraginta octo solidos denar. — lib. 2 s. 8 d.

Pro qualibet salma aliorum pannorum de lana triginta solidos denar. — lib. 2 s. 10 d.

Pro qualibet salma Sirici sfimicellis tres libras denariorum. — lib. 3 s. 0 d.

Pro qualibet salma alterius Sirici ut grane sex libras denariorum — lib. 6 s. 0 d.

Pro qualibet salma panni lini quindecim solidos denariorum. — lib. 0 s. 15 d.

Pro qualibet salma mercium cuiuscumque generis et condicionis sint quatraginta solidos denar. — lib. 2 s. 0 d.

Pro qualibet salma gaffaraminis sex libras denariorum — lib. 6 s. 0 d.

Pro qualibet salma cere cinamomi gingiberis gucchari piperis cassie et aliarum specierum quatraginta solidos denar. — lib. 2 s. 0 d.

Pro qualibet salma cimini uvarum passularum amigdolarum sine coccis ut nucellorum pini decem sold. denar. — lib. 0 s. 10 d.

Pro qualibet salma amigdolarum cum coccis quinque solidos denariorum — lib. 0 s. 5 d.

Pro qualibet salma lane ut bombicis non tincti ul alr laborati viginti sold. den. — lib. 1 s. 0 d.

Pro qualibet salma lane ut bombicis filati ut non triginta solidos denariorum — lib. 1 s. 10 d.

Pro qualibet salma corammis conci triginta solidos denar. — lib. 1 s. 10 d.

Pro qualibet salma corammis non conci quindecim solidos denariorum — lib. 0 s. 15 d.

Pro qualibet salma ferri laborati viginti solidos denariorum — lib. 1 s. 0 d.

Pro qualibet salma ferri non laborati ut g. cet i vgonib ut piastris decem sold. den. — lib. 0 s. 10 d.

Pro qualibet salma Acciarii triginta solidos denariorum. — lib. 1 s. 10 d.

Pro qualibet salma stagni non laborati triginta solidos denar. — lib. 1 s. 10 d.

Pro qualibet salma plumbi quindecim solidos denariorum. — lib. 0 s. 15 d.

Pro qualibet salma raminis sive metalli non laborati quindecim sold. den. — lib. 0 s. 15 d.

Pro qualibet salma accie filate de lino uel canepa viginti solidos denar. — lib. 1 s. 0 d.

Pro qualibet salma spaghi ut funium cignarum ut capeçulum viginti sold. den. — lib. 1 s. 0 d.

Pro qualibet salma canape quindecim solidos denariorum. — lib. 0 s. 15 d.

Pro qualibet salma lini viginti solidos denariorum. — lib. 1 s. 0 d.

Pro qualibet salma tomenti uel cinciorum sex solidos denar. — lib. 0 s. 6 d.

Pro qualibet salma cartarum pecudinarum viginti sold. denar. — lib. 1 s. 0 d.

Pro qualibet salma cartarum bombicinarum sexdecim sold. den. — lib. 0 s. 16 d.

Pro qualibet salma guarnellorum viginti quinque solidos denar. — lib. 1 s. 5 d.

Pro qualibet salma bicchieriorum quindecim solidos denar. — lib. 0 s. 15 d.

Pro qualibet salma spictiatoriorum ut pectinum et pro qualibet genere lignorum laboratorum viginti quatuor sold. den. — lib. 1 s. 4 d.

Pro qualibet salma Mellis quindecim solidos denar. — lib. 0 s. 15 d.

Pro qualibet salma Schotani quatuor solidos denar. — lib. 0 s. 4 d.

Pro qualibet salma pelghe sex solidos denariorum — lib. 0 s. 6 d.

Pro qualibet salma salis videlicet de sale quod portatur extra civitatem assisii quinque solidos denar. — lib. 0 s. 5 d.

Sed de sale quod venerit ut remanserit in civitate assisii nichil solvatur.

Pro qualibet salma gioglurarum sive staciarum quinque solidos denar. — lib. 0 s. 5 d.

Pro qualibet salma saponis grosse butiri dialtere tormentine picis grece uel navalis ut de aliquo predictorum decem solidos denariorum. — lib. 0 s. 10 d.

Pro qualibet salma pannorum veterum viginti quatuor solidos denar. — lib. 1 s. 4 d.

Pro qualibet salma pelliparie conce viginti solidos denar. — lib. 1 s. 0 d.

Pro qualibet salma Rubbie decem solidos denariorum. — lib. 0 s. 10 d.

Pro qualibet salma Guati octo solidos denariorum. — lib. 0 s. 8 d.

Pro qualibet salma Cineris tres solidos denariorum. — lib. 0 s. 3 d.

Pro qualibet salma capitum croci quatuor solidos denariorum — lib. 0 s. 4 d.

Pro qualibet salma broccharum et cuiuslibet alterius generis vasorum non pictorum tres solidos denar. — lib. 0 s. 3 d.

Pro qualibet salma vasorum pictorum sex solidos denariorum. — lib. 0 s. 6 d.

Pro qualibet centenario porchorum quatuor libras denariorum — lib. 4 s. 0 d.

	lb	s	d
Pro qualibet centenario castronum: pecudum: uel caprarum: seu de aliquo predictorum: tres libras denariorum.	lb 3	s 0	d.
Pro quolibet Boue et Vaccha tres solidos denariorum.	lb 0	s 3	d.
Pro quolibet equo uel mulo uenali nõ lactante decem solidos denar.	lb 0	s 10	d.
Pro quolibet Somerio nõ lactante duos solidos denar.	lb 0	s 2	d.
Pro qualibet Salma Stamegnarum quatraginta solidos denar.	lb 2	s 0	d.
Pro qualibet Salma cordarum pecudinarum quatraginta octo sold den.	lb 2	s 8	d.
Pro qualibet Salma de Souactis viginti solidos denar.	lb 1	s 0	d.
Pro qualibet Salma Pissium Sex solidos denariorum.	lb 0	s 6	d.
Pro qualibet Salma gambarorum sex solidos denariorum.	lb 0	s 6	d.
Pro qualibet salma carniū siccharum et grassie ut lardi et sepi Sex sold denar.	lb 0	s 6	d.
Pro qualibet salma olei forensis tres solidos denar.	lb 0	s 3	d.
Pro qualibet Salma Argenti nõ bactuti quinque libras denar.	lb 5	s 0	d.
Pro quolibet libro cum tabulis solidos decem denar.	lb 0	s 10	d.
Pro quolibet libro sine tabulis solidos quinque denariorum.	lb 0	s 5	d.
Pro qualibet Salma armorum viginti quatuor solidos denar.	lb 1	s 4	d.
Pro qualibet salma çendadi et drapporum de sirico tres libras denar.	lb 3	s 0	d.
Pro qualibet Salma triginta solidos denar.	lb 1	s 10	d.
Pro qualibet Salma balistarum triginta solidos denariorum	lb 1	s 10	d.
Pro qualibet Salma bolsoni triginta solidos denariorum	lb 1	s 10	d.
Pro qualibet Salma casei duodecim solidos denariorum	lb 0	s 12	d.
Pro qualibet Salma pennarum decem solidos denar.	lb 0	s 10	d.
Pro qualibet Salma Castanearum quinque solidos denariorum	lb 0	s 5	d.
Pro qualibet salma Cornuum quinque solidos denariorum.	lb 0	s 5	d.
Pro qualibet salma pili bestiarum tres solidos denar.	lb 0	s 3	d.
Pro qualibet salma senapium tres sold den.	lb 0	s 3	d.
Pro qualibet salma rasure tres sold den.	lb 0	s 3	d.
Pro qualibet salma melangularum	lb 0	s 6	d.
Pro qualibet salma Astarum impenatarum decem solidos den.	lb 0	s 10	d.
Pro qualibet salma filata viginti quatuor sold denar.	lb 1	s 4	d.
Pro qualibet Salma Anasi quinque solidos denariorum.	lb 1	s 5	d.
Pro qualibet salma ficuum quatuor solidos denar.	lb 0	s 4	d.
Pro qualibet salma ficuum sicchorum octo solidos denariorum.	lb 0	s 8	d.
Pro qualibet Salma nucum quatuor solidos denar.	lb 0	s 4	d.
Pro qualibet salma pirorum uel malorum sex solidos denariorum.	lb 0	s 6	d.
Pro qualibet Salma lignorum de	lb 0	s 4	d.
Pro qualibet salma fructuum arborum tres solidos denar.	lb 0	s 3	d.
Pro quolibet canistro aut cista ut collare fructuum arborum duodecim denar.	lb 0	s 1	d.
Pro qualibet Salma capparorum decem solidos denariorum.	lb 0	s 10	d.
Pro qualibet Salma ceparum quatuor solidos denariorum.	lb 0	s 4	d.
Pro qualibet Salma aleorum quatuor solidos denariorum	lb 0	s 4	d.
Pro qualibet salma seminis Lini quinque solidos denariorum.	lb 0	s 5	d.
Pro qualibet salma Cannapicii Sex solidos denariorum.	lb 0	s 6	d.
Pro qualibet salma postiminis ceparum porrorum ut caulium causa postiminandi quatuor solid denar.	lb 0	s 4	d.
Pro qualibet Salma caulium tres solidos denariorum.	lb 0	s 3	d.
Pro quolibet canistro cista uel collare duodecim denarios.	lb 0	s 1	d.

Et de qualibet dictarum rerum que essent in quantitate pauciores salma, Soluatur pro rata habita compensatione quod salma sit quadrigentarum librarum. Et si aliqua salma fuerit maioris ponderis nõ soluatur ultra quantitates sup declaratas.

Item de infrascriptis rebus sine portentur per forensem uel ciuem uel comitatensem extra comitatum asisii Soluantur infrascripte quantitates pro pedagio et gabbella forensium simul [illegible] istim videlicet.

Pro qualibet salma calcine macto-nium cipporum et huiusmodi similium duos solidos denar.	lib o	s 2	d -
Pro qualibet salma lapidu cociorum tres solidos denariorum.	lib o	s 3	d -
Pro qualibet Salma oliuarum forensium quatuor solidos denar.	lib o	s 4	d -
Pro qualibet Salma nocchij decem et octo denarios.	lib o	s 1	d 6
Pro qualibet Salma cannaruz quatuor solidos denar.	lib o	s 4	d -
Pro qualibet Salma fischulorum quinque solidos denariorum.	lib o	s 5	d -
Pro qualibet salma poponum meloncellorum melonum cedrangulorum et his similium quinque sold. den.	lib o	s 5	d -
Pro qualibet Salma grani forensis quinque solidos denar.	lib o	s 5	d -
Pro qualibet salma remoli forensis duos solidos denar.	lib o	s 2	d -
Pro qualibet salma panis cocti forensis quatuor solidos denar	lib o	s 4	d -
Pro qualibet salma ordei uel spelte et cuiuslibet alterius bladi forensis duos solidos denariorum.	lib o	s 2	d -
Pro qualibet salma leguminum siue leguminis forensis sex solidos den.	lib o	s 6	d -
Pro qualibet salma candelarum sepi duodecim solidos denar.	lib o	s 12	d -
Pro qualibet Salma carbonum duos solidos denariorum.	lib o	s 2	d -

Et ad eandem rationem pro rata si fuerit minus quam salma habita consideratione quod salma sit ponderis quadrigetarum librarum. Et si aliqua salma fuerit maioris quantitatis et ponderis non soluatur ultra quantitates sup(ra) declaratas.

Quod passagerij teneantur accipere pedagium 344

334

ar. xxx. Dicti passagerij statuerunt et ordinauerunt quod teneantur et debeant accipere pedagium a forensibus per comitatum asisij transeuntibus de rebus quas portabunt secundum formam in statutis traditam et declaratam. 53

Quod exhentes calcem et cuppos et alia in capitulo contenta soluant gabellam. 335 345

ar. xxx. Item prouiderunt et ordinauerunt quod de qualibet salma calcine cupporum uel mactonum tegularum uel quadrelectorum que exportaret extra comitatum asisij: ~~uel aliam quant. unque~~: soluant duodecim den. nomine gabelle. que gabella soluatur per quemlibet extrahentem et exportantem uel extrahi et exportari facientem aliquid de predictis massario comunis asisij pro ipso comuni. ante quam de aliqua fornace et loco fornacis comitatus asisij discedat cum aliquo de predictis. Et habeat dictus talis exportans uel exportari faciens appodissam manu officialis dicti comunis ad hec deputandi. que appodissa duret tantum ea die qua concessa fuerit et non ultra: ad penam viginti quinque libr. denar. pro quolibet contrafaciente. et qualibet uice. Et siquis pretestu talis appodisse exportaret maiorem quantitatem quam contineretur in ipsa. Vel fuerit inuentus longe a fornace sita in comitatu asisij unde acceperit talem calcinam cuppos mactones tegulas uel quadrellectos per medium miliare sine appodissa predicta. et solutione dicte gabelle intelligatur extraxisse extra dictum territorium et comitatum. et condempnetur in pena supius declarata. Et nichilominus pro fraude et deceptione quam aptentare presumit et comictere condempnetur in viginti quinque libr. denar pro quolibet contrafaciente. et qualibet uice. Ita tamen quod non intelligatur exportare extra dictum comitatum si fuerit inuentus discessisse a dicta fornace cum aliquo de predictis. et iret recta uia ad aliquam domum uel locum dicti comitatus ubi aliquod laborerium uel edificium fieret. videlicet pro dicto laborerio et edificio. tamen sine aliqua malicia uel fraude. Et si exportans aliquod de predictis non soluerit gabellam ut dictum est. teneatur fornaciarius a quo habitum et emptum fuerit aliquid de predictis uel gratis habitum. soluere et soluisse dictam gabellam de suo proprio. et habere appodissam manu dicti officialis ad penam supra declaratam de solutione gabelle. et appodissa habenda. Et ad solutionem predictam tam gabelle quam pene dictus fornaciarius infallibiliter teneatur. K

De inquisitione fienda per notarium potestatis et capitanei si accipitur pedagium tempore infrascripto. 346 336

Tempore Indulgentie Sancte Marie Angelorum in klendis augusti. octo diebus ante et duobus post dictas klendas et in ipsis klendis Statuerunt et ordinauerunt quod vnus ex notarijs domini potestatis et capitanei vadat ad omnes portas ciuitatis asisij. et ad alia loca ubi gabella et pedagium colligitur qualibet die semel. et ibi inquirat si aliquis collector pedagij siue gabelle uel aliquis alius accepit gabellam siue pedagium. Et si inuenerit aliquem seu aliquos accepisse gabellam siue pedagium contra formam ordinamentorum dicti comunis asisij. auferat de facto pro quolibet contrafaciente. et qualibet uice decem libr. denar. et venire faciat in comuni. Et potestas et capitaneus faciat predicta obseruari ad penam viginti quinque libr. denar. pro quolibet ipsorum. In quibus per eorum futurum sindicum debeant condempnari et deueniat in comuni. ar. xxxi.

53r

Quod potestas et capitaneus faciat obseruare predicta ordinamenta pedagij. 337 347

ar. xxxij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod dominus potestas et capitaneus dicte ciuitatis qui pro tempore fuerint teneantur et debeant obseruare et obseruari facere dicta statuta et ordinamenta ad penam viginti quinque librarum denariorum pro quolibet statuto uel ordinamento non seruato et qualibet uice.

Quod potestas et capitaneus inquirat contra delinquentes in predictis. 338 348

ar. xxxiij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod potestas et capitaneus et eorum offitiales dicte ciuitatis possint teneantur et debeant inquirere et inuestigare ac inuenire summarie et de facto sine strepitu et figura iudicij de predictis et quolibet predictorum contra omnes et singulos facientes contra hec ordinamenta et statuta uel aliquod eorum et ab eis et quolibet ipsorum penam de facto exigere et in comuni facere deuenire non obstante aliquo statuto in contrarium loquente.

Iudicium pedagij summarium.

Quod pedagium et gabella simul uendatur. 339 349

ar. xxxiiij. Item pedagium et gabella Statuerunt et ordinauerunt quod uendatur plus offerenti in consilio generali uel publice cum dictis pactis statutis et ordinamentis et alijs in dictis ordinamentis pedagij et gabelle contentis. Et quod pedagium et gabella forensium similiter uendatur pro comuni.

Quod omnia dicta statuta et ordinamenta de pedagio et gabella ponantur in instrumento uenditionis. 340 350

ar. xxxv. Item Statuerunt et ordinauerunt quod omnia dicta statuta et ordinamenta de pedagio et gabella et etiam quantitates que recipi debent a transeuntibus secundum formam statutorum et ordinamentorum dicti comunis Asisij ponantur ponantur in instrumento uenditionis et concessionis pedagij et gabelle predicte.

Quod ubi non esset specificata pena intelligatur de decem libris. 341 351

ar. xxxvj. Item Statuerunt et ordinauerunt quod in quolibet predictorum et aliorum ipsorum ubi pena non esset limitata a statuto sit et intelligatur pena decem librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice quam penam potestas et capitaneus possint exigi facere de facto a contrafacientibus in quolibet dictorum casuum et uenire faciant in comuni. Et quod de predictis et quolibet predictorum possint denuntiari et accusari et credatur sacramento accusatoris et denunciatoris cum dicto et attestatione unius testis bone fame et habeatur pro plena probatione. Et habeat et lucretur accusator siue denunciator medietatem eius quod ex sua denunciatione uel accusa uenerit in comuni.

Quod collector pedagij possit inpune capere fraudatorem. 342 352

Si quis fraudauerit seu non soluerit pedagium uel gabellam Statuerunt et ordinauerunt quod collector dicti pedagij et gabelle possit inpune ipsum fraudantem siue non soluentem capere pignorare et substinere usque ad integram satisfactionem realiter et personaliter. Et nichilominus puniatur talis fraudans uel non soluens in viginti quinque libras denariorum pro quolibet et qualibet uice que pena applicetur pro parte comuni Asisij. Et predicti gabellarij possint in predictis adiutores habere ad eorum petitionem et uoluntatem et habeant aliam partem dicte pene.

Quod quilibet possit accusare facientes contra predicta. 353 343

Item prouiderunt et ordinauerunt quod quilibet possit denuntiare et accusare quemlibet contrafacientem in aliquo contra formam supradictorum ordinamentorum et cuiusque uel alterius eorum. Et intelligatur et sit uerus et idoneus accusator et denunciator et stetur et credatur dicto et sacramento dicti accusatoris uel denunciatoris cum sacramento unius testis idonei et fidedigni. Et habeat medietatem condempnationis ferende ex sua accusatione et denumptiatione videlicet de eo quod uenerit in comuni. Et nichilominus domini potestas et capitaneus ciuitatis Asisij et quilibet eorum possit teneatur et debeat adminus singulis quindecim diebus inquirere de predictis et repertos culpabiles punire et condempnare in penis superius declaratis. Et habeat quilibet eorum qui sententiam tulerit et executionem cum effectu fecerit tres solidos denariorum pro libra eius quod uenerit in comuni ex sua sententia et condempnatione fienda super inquisitione predicta.

De pena fraudantis aliquam dictarum gabellarum. 344

Item prouiderunt et ordinauerunt quod quicumque fraudauerit aliquam dictarum gabellarum condempnetur pro quolibet et qualibet uice in viginti quinque libris denariorum et in alijs penis et condicionibus in presentibus statutis declaratis. Et quicumque non soluerit eam uel eas debitis terminis et temporibus incurrat penam predictam pro quolibet et qualibet uice in qua debeat condempnari. Et nichilominus soluat et soluere teneatur et compellatur talem gabellam duplicatam. Et quilibet possit denuntiare et accusare quemlibet contrafacientem et sit habeatur et intelligatur uerus et idoneus accusator et denunciator et stetur et credatur dicto et sacramento ipsius cum dicto et sacramento unius testis idonei et digni fide. Et habeat medietatem eius quod uenerit in comuni ad manus massarij dicti comunis ex sua denuntiatione uel accusa. Et nichilominus domini potestas et capitaneus ciuitatis Asisij et quilibet ipsorum possint teneantur et debeant inquirere de predictis et condempnare quemlibet delinquentem. Et habeat ille qui sententiam tulerit et executionem fecerit tres solidos denariorum pro libra eius quod effectualiter et realiter uenerit in comuni ex condempnatione fienda super inquisitione predicta.

Quod nulla persona opponat contra predicta ordinamenta. 345

xxxviii Item providerunt et ordinaverunt quod nulla persona audeat vel presumat aliquid dicere opponere vel allegare in iudicio vel extra contra dictas gabellas vel ordinamenta supra condita, vel aliquod eorum ad penam centum librarum denariorum pro quolibet et qualibet vice. Nichilominus talis oppinio allegacio vel dictum non valeat. Et eis vel aliquo ipsorum non obstantibus dicta ordinamenta et quodlibet eorum serventur et exequantur in singulis sicut superius scripta sunt. Et si dicta ordinamenta vel aliquod eorum redundaret in aliquo dubia vel obscura ita quod egerent aliqua declaratione vel interpretatione recurratur ad priores sapientesque condiderunt ordinamenta predicta et ipsorum declarationi et interpretationi stetur. Et in defectu ad consilium generale.

Quod gabella olei vendatur ad incantum. 346

xl Item statuerunt et ordinaverunt quod gabella de vendicione et extractione olei vendatur ad incantum per dominos priores populi dicte civitatis iuxta formam traditam in vendicione aliarum gabellarum. Ita tamen quod banniatur et plus offerenti detur secundum formam dictorum statutorum. Et pretium eius solvat quolibet mense in fine mensis pro rata ad penam dupli.

Nota De gabella olei.

Quod vendentes et ementes oleum debeant assignare officiali. 347

xli Item providerunt et ordinaverunt quod nulla persona de civitate vel comitatu Asisii vel aliunde audeat vel presumat aut possit vel debeat emere aut vendere in civitate vel comitatu Asisii oleum ab uno petitto supra palam sive occulte aliquo modo ratione vel causa nisi primo tam venditor quam emptor se assignaverit et scribi fecerit per officialem deputandum per camerarium camere apostolice civitatis Asisii predicte quando infrascripta gabella non esset vendita vel per emptorem supra nominate gabelle quando esset vendita ipsa gabella exprimendo clare ac sine fictione vel fraude ipse venditor nomen suum proprium et nomen emptoris et quantitatem olei quod vendit sive pactus est vendere. Et eodem modo emptor exprimendo nomen suum proprium et nomen venditoris et quantitatem olei quod emit sive pactus est emere videlicet eadem die vel sequenti immediate qua pacti fuerunt convenerunt et formaverunt vendicionem et emptionem predictas ad penam decem librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice et quolibet caldarello tam emptori quam venditori.

Quod nulla persona mensuret oleum nisi cum mensuris comunis. 348

xlii Item providerunt et ordinaverunt quod nulla persona de civitate vel comitatu Asisii vel undecumque sit possit aut debeat mensurare oleum existens ut quod existeret quandocumque in civitate Asisii quod vendet in aliqua quantitate ab uno petitto supra nisi cum caldarello sive aliis mensuris dicti comunis ad penam decem librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et quod emptor mensurarum dicti comunis et quilibet qui pro dicto emptore teneret dictas mensuras teneatur et debeat ad eandem penam pro qualibet vice assignare officiali predicto deputando per predictum camerarium quando infrascripta gabella non esset vendita sive emptori ipsius gabelle quando esset vendita omnes et singulos qui habuerint aliquam ex mensuris dicti comunis aptis ad mensurandum oleum et quantitatem olei quod mensuraverint eadem die vel qua portaverit sive concesserit aliquam ex mensuris predictis. Et credatur et stetur secundum relationem fiendam per dictum emptorem mensurarum cum iuramento prestando per eum.

Quod vendens oleum in comitatu debeat mensurare cum mensura scedata. 349

Item providerunt et ordinaverunt quod in comitatu Asisii quilibet vendens oleum in grossum teneatur et debeat mensurare dictum oleum cum caldarello comunis Asisii vel cum aliqua broccha vel mensura scedata cum dicto caldarello et sigillata cum stampa et sigillo cum qua et sicut sigillantur alie mensure que scedantur ad mensuras iustas dicti comunis. Et nichilominus ipse venditor teneatur et debeat notificare camerario dicte camere apostolice comunis Asisii quando dicta gabella non esset vendita vel emptori dicte gabelle quando esset vendita ea die vel sequenti ad penam decem librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et quolibet caldarello et qualibet vice in singulis casibus supradictis. xliii

Quod vendens oleum solvat unum anchonitanum pro caldarello. 350

Item providerunt et ordinaverunt quod de quolibet oleo quod venditur et vendetur in civitate vel comitatu Asisii in grossum ab uno petitto supra solvatur et solvi debeat nomine gabelle per venditorem unus anchonitanus de argento pro quolibet caldarello. Et ad eandem rationem pro rata si fuerit minor quantitas caldarelli ab uno petitto supra. Que quidem solutio fiat et fieri debeat infra tertiam diem post vendicionem talis olei camerario camere apostolice comunis Asisii cum appodissa tamen officialis supradicti. Et hoc quando ipsa gabella non esset vendita vel emptori dicte gabelle quando ipsa gabella esset vendita ad penam dupli et quinque librarum denariorum pro quolibet obmictente solvere dictam quantitatem infra terminum antedictum. Quod quidem duplum et pena integre sint dicte camere quando ipsa gabella non esset vendita. Sed quando esset vendita medietas dupli xliiii

et pene predictarum sint et pertineant dicte camere tantum.
et alia medietas sit et pertineat dicto emptori antedicte gabel-
le. Ita tamen quod de oleo quod uendetur ad minutum in ciuitate
uel comitatu asisij non soluatur gabella predicta. Et ad minutum
uendi intelligatur unum pitictum olei uel ab uno piticto
infra pro uice qualibet.

De solutione fienda de tracta olei. 359

ar xlv. Item prouiderunt et ordinauerunt quod quilibet tam
ciuis quam comitatensis asisij quam etiam quilibet alter cu
iuscumque conditionis existat qui portabit extra comitatum
asisij aliquod oleum a medio piticto supra sive gratis habitum sive
proprium ipsius portantis sive portauerit causa uendendi sive
causa donandi uel aliter quomodocumque debeat et teneatur sol
uere et soluisse camerario camere apostolice comunis asisij quando
dicta gabella non esset uendita uel emptori dicte gabelle quando
esset uendita tres bononenos pro quolibet caldarello. videlicet
si ipsum oleum non emerit. Sed si ipsum oleum emerit tene-
atur soluere et soluat unum bononenum de argento pro-
quolibet caldarello. Et ad eandem rationem pro rata si fue
rit minor quantitas caldarello a medio piticto supra ad pe-
nam dupli gabelle predicte et decem librarum denariorum pro qualibet
uice applicandam camere predicte sive emptori secundum mo-
dum expressum supra in proximo precedenti capitulo.

Quod nullus extrahat oleum de comitatu asisij sine solutione gabelle. 362

ar xlvi. Item ad obuiandum malicijs et uersucijs que aliquando
possent committi prouiderunt et ordinauerunt quod
per nullum ciuem uel comitatensem asisij uel foresem
sive quacumque personam possit extrahi uel exportari extra comi-
tatum asisij aliquod oleum in magna uel parua sive aliqua
quantitate a medio piticto supra. sive tale oleum fuerit uenditum
sive non: sive portaretur ad uendendum sive non sive aliter quo
modocumque nisi prius facte fuerint solutiones predicte scilicet
unius ancontani et quatuor bononenorum de argento pro quo-
libet caldarello camerario camere apostolice comunis asisij uel
emptori dicte gabelle secundum distinctiones supra expressas.
et nisi dictus talis portans habuerit bullectam camerarij sive
emptoris dicte gabelle continentem solutiones predictas ad pe-
nam dupli dicte gabelle et quinquaginta librarum denariorum perditionis
bestiarum sive bestie super quibus uel qua portaretur tale oleum: et
totius dicti olei quod portaretur contra dictam formam uel
ipsa forma non seruata. Et intelligatur extrahere et extraxisse
oleum contra formam predictam quicumque fuerit inuentus
prope confines comitatus asisij per medium miliare uel infra
portare super bestia uel aliter quod oleum ultra medium
pitictum absque bulletta solutionum predictarum sicut
dictum est supra.

Quod nulla persona committat fraudem in predicta. 363

ar xlvii. Item prouiderunt et ordinauerunt quod nulla per-
sona palam uel occulte committat uel agat aliquam
fraudem dolum sive deceptionem in predictis uel ali-
quo predictorum uel aliquid attentet committat uel faciat
contra predicta uel aliquod predictorum ad penam decem
librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet
uice non derogando tamen ubi per formam alicuius dictorum
ordinamentorum imponitur maior pena.

Quod quilibet possit contrafacientes accusare et tornare. 36[.]

Item prouiderunt et ordinauerunt quod quilibet tam
officialis quam familiaris alicuius officialis comunis asisij
quam etiam ciuis uel comitatensis asisij sive forensis pos
sit denunciare accusare et tornare tam bestias et salmas quam etiam
personas contrafacientes sive euntes uel quomodolibet delinquen
tes uel fraudem dolum sive deceptionem committentes in pre
dictis uel aliquo predictorum. Et habeat et lucretur quilibet ar xl[viii]
accusator sive denunciator et tornator quartam partem eius
quod uenerit in comuni asisij ex sua accusa denunciatione
sive tornatione. scilicet pretii bestie sive bestiarum et salme sive
salmarum: et alie tres partes sint dicte camere. Declarato quod
si plures aut quotcumque fuerint accusantes tornantes sive
denunciantes unam sive eandem personam sive personas aut
res salmas uel bestias habeant et participent unam partem
uidelicet quartam tantum sortiendam inter se ipsos ad ipsorum
placitum. Si uero emptor dicte gabelle accusauerit denun
ciauerit sive tornauerit habeat partem predictam sicut
quilibet alter sive alius accusator denunciator uel tornator.

Quod dominus potestas et capitaneus possit procedere per inquisitionem contra delinquentes in predictis. 365

Item prouiderunt et ordinauerunt quod dominus potestas
et capitaneus populi dicte ciuitatis et eorum curia
possit teneatur et debeat inquirere de omnibus et
singulis supradictis et quos inuenerint culpabiles tam per inq
sitionem suam quam per accusationem sive denunciationem alterius
punire et condempnare in penis supradictis summarie longi
tudine processus omissa sola ueritate reperta et condempna
tiones exigere. et bestias ac oleum reductum et reductas uen ar x[lix]
di facere apud camerarium camere apostolice comunis asisij
generaliter. Et de omni eo quod effectualiter ueniet in dicta
camera ex mera sua inquisitione habeat idem dominus potestas
sive capitaneus quartam partem et alie tres partes sint dicte
camere. Habeat etiam dictus dominus potestas uel capitaneus duos
solidos denariorum pro qualibet libra totius eius quod effectualiter
fecerit uenire in dicta camera ex processu inquisitione seu
condempnatione per ipsum lata sive tornatione alterius et
omnibus antedictis: qui duo solidi pro qualibet libra intel
ligantur sibi concessi pro exactione et deducendi de parte
que debetur camere predicte quam etiam de parte que debetur
accusatori denunciatori sive tornatori.

Quod si aliqua dubietas reperiretur in dictis ordinamentis recurratur ad priores et camerarios. 366

Item statuerunt et ordinauerunt quod si aliqua du
bietas obschuritas uel ambiguitas esset et repperiretur
in dictis statutis et ordinamentis gabellarum uel aliquo ar L.
ipsorum que uel quod aliqua declaratione egeret uel egeret
recurratur ad dominos priores et consilium secretum
ciuitatis asisij qui pro tempore fuerint et eorum decla
ratione que fiet et obtinebitur saltim per duas partes
eorum stetur.

A[...] est in hoc statuto quo cauet de exequtionibus que soluuntur de his que effectualiter peruenient in comuni

PONDUS

357 **Quod pondus comunis uendatur pro comuni.**

Item Statuerunt et ordinauerunt quod pondus flor(eni) comunis Asisii sit illius assettus et ponderis quod dicti domini priores adiustauerint ad assettum et pondus floreni comunis perusii. Et quod sint etiam pondera florenorum pro comuni asisii. Quorum unus sit in capsa sex clauium dominorum priorum. Aliud apud massarium dicti comunis. Et aliud apud illum qui emet dictum pondus siue campione flor(eni) a dicto comuni. Et quod floreni qui erunt boni et iusti ad dictum pondus possint et debeant solui et recipi in qualibet mercantia et derrata. Et quod dictum pondus uendi debeat ad incantum in consilio generali uel populi dicte ciuitatis asisii pro uno anno plus offerenti et precium soluatur infra mensem a die stabilitionis et deinde postea. et uendatur annuatim sicut uendentur alie derrate et bona dicti comunis. Et quod ille qui emet uel emisset dictum pondus possit pro suo salario accipere pro ponderatura uniuscuiuslibet floreni et de duobus et tribus usque in quatuor unum denarium. A quatuor florenis supra accipiat pro singulis quatuor florenis unum denarium et non ultra ad penam decem librarum denariorum pro qualibet uice. Ita tamen quod de florenis quos extrahent sub sigillo non possit accipere nisi duos denarios tantum pro sigillatura et dissigillatura quotquot fuerint dicti floreni. dummodo de florenis quos massarius dicti comunis Scilicet de florenis comunis ponderari sigillari et dissigillari fecerit de quibus soluere deberet comune asisii uel massarius dicti comunis nichil soluatur per massarium dicti comunis et comune predictum. Et quod de florenis qui ponderabuntur et erunt boni ad pondus soluat recipiens pro ponderatione. et de aliis non bonis et non iustis soluat dans uel dare uolens uel debens. Et renouatio et adiustatio dicti ponderis floreni auri fiat singulis sex mensibus. et adiustetur ad pondus comunis perusii. Et priores qui pro tempore erunt teneantur predicta facere ad penam uigintiquinque librarum denariorum pro quolibet. Et quod illi qui dictum pondus floreni emerit a dicto comuni non possit toto tempore quo dictum pondus habet a comuni tenere uel habere aliquod aliud pondus flor(eni) ad penam uigintiquinque librarum denariorum. Et quilibet possit denunciare et accusare et habeat medietatem banni. Hoc declarato quod si aliquis florenus erit repertus sub sigillo dicti emptoris non bonus. tunc dictus emptor incurrat penam pro quolibet floreno sic reperto. Comuni asisii. quadraginta solid(orum) denariorum. et loco floreni non boni ponat bonum suis sumptibus. Videlicet quod reperiatur in presentia dicti emptoris sicut sigillantis. Teneatur etiam dictus emptor ad requisitionem dicti talis habentis dictos florenos ire ad cameram dicti massarii ad uidendum dictos florenos extrahere sub sigillo si sunt boni ad pondus massarii comunis asisii ad penam decem librarum denariorum Et quilibet possit denunciare et accusare.

358 **Quod passecti et mensure comunis uendantur ad incantum per cameram apostolicam.** CCLII

Item Statuerunt et ordinauerunt quod passectus cum quo mensurantur panni lini. canauacii. lacci. gactinelli et panni lane forensium in platea comunis et alibi ubicumque in ciuitate burgis et subburgiis ac etiam in comitatu asisii. et alie mensure comunis et statera comunis uendantur ad incantum per dominos priores et per camerarium camere apostolice comunis asisii plus offerenti. et dentur soluere promittenti. et pretium soluatur infra annum quolibet mense pro rata a die stabilitionis. ad penam in statuto contentam. Et emptor dicti passecti et mensurarum et statere possit tollere et accipere a uenditore pro dicta mensuratione pro quolibet bracchio panni lini uel canauacii unum denarium. Et pro quolibet bracchio panni lacci uel gactinellorum duos denarios. Et pro aliis mensuris et ponderibus iuxta in presenti uolumine ordinatum. Dummodo de merchantia et lanariis ciuitatis asisii. et de forensibus exercentibus artem lane et pannorum in ciuitate asisii pro pannis eorum quos uenderent predicta non intelligantur. Et similiter mensure scilicet quas mensuratur oleum uendantur et sint et comprehendantur in ipsa uenditione mensurarum. uidelicet caldarellum et medium caldarellum uendatur ad incantum. Et quilibet mensurans cum ipsis soluere debeat duos denarios pro quolibet caldarello et unum denarium pro medio caldarello emptori dicte gabelle ad penam et bannum decem librarum denariorum pro quolibet et qualibet uice applicandarum pro medietate camere apostolice comunis asisii et pro quarta parte accusatori uel denunciatori et pro residuo emptori dicte gabelle.

359 **Quod gabella montis comunis uendatur ad incantum.** CCLIII

Item Statuerunt et ordinauerunt quod gabella montis comunis asisii. uidelicet de uenditione ipsius montis uendatur ad incantum per dominos priores populi dicte ciuitatis iuxta formam traditam in uenditione aliarum gabellarum. Ita tamen quod bampniatur et plus offerenti detur secundum formam dictorum statutorum.

360 **Quod quilibet immictens bestias in monte comunis soluat secundum modum infrascriptum.** CCLIIII

Item Statuerunt et ordinauerunt quod omnes et singuli tam ciues quam forenses qui immiserint ad paschulandum aliqua animalia in monte comunis asisii teneantur et debeant soluere camerario camere appostolice comunis asisii quando ipsa gabella non esset uendita. uel emptori dicte gabelle quando esset uendita. quolibet anno pro quolibet centenario castratorum pecudum uel agnorum non lactantium unum florenum ad rationem quinquaginta baiocchorum pro quolibet floreno. Pro quolibet boue uel equa uel equo seu uaccha quatuor bononenos. Hoc tamen expresso quod non teneantur ciues et comitatenses eiusdem ciuitatis soluere aliquid pro paschuis eorum animalium. Videlicet bobum de aratro et bestiarum que quotidie operantur et ad eorum usum deputatorum. Et quod quilibet uolens immictere dicta animalia in dicto monte ad paschulandum de quibus soluitur gabella teneatur et debeat antequam immictat in dicto monte assignare dicto

Hodie Mons hic descrip[illegible] locatur [illegible] comu[illegible] cuius [illegible] sub hodie [illegible] Gabellarii [illegible] iuxta [illegible] descript[illegible]

55v

Camerario uel emptori dicte gabelle numerum dictorum animalium et soluere dictam gabellam pro dicto pascuulo pro rata temporis. Et siquis fuerit inuentus non assignare uel assignasse dicta animalia uel maiorem numerum habere uel aliquam fraudem in predictis commisisse incurrat in penam uigintiquinque librarum denariorum quarum quarta pars sit accusatoris et alia quarta pars dicti gabellarii et medietas dicte camere apostolice. Et quod quilibet possit denuntiare et accusare contrafacientes et quilibet officialis possit procedere per omnem meliorem modum quod sibi uidebitur et placebit contra delinquentes et culpabiles punire.

Quod terre montis Subasii et eius apendices sint in plebatibus et baliis infrascriptis. 361

ar l v Mons Subasius et terre comunis Asisii posite in monte ac etiam terre in appendiciis ipsius montis que essent specialium personarum sint et esse debeant in infrascriptis baliis secundum quod infra subsequitur. Videlicet a turri Sancti Antonii per uiam planelli uersus Sanctum Egidium et a Sancto Egidio recte ad planum ipsius montis et recte ad mortarium uetus et deinde ad Smollam uersus terrenum rocche Paide et uersus orientem et terrenum Spelli usque ad confines balie Gabiani. Videlicet in baliis Gabiani, Caputaque, Coste Sancti Sauini, Panzii, Sancti Potentis. Et infra confines dictarum baliarum uoluerunt esse auctoritate presentis statuti. A dictis uero finibus et confinibus uersus aquilonem et Tessuum sit et esse debeat mons predictus et terre ipsius montis ac specialium personarum habentium in appendiciis dicti montis terras et possessiones. Et intelligantur et sint infrascriptarum baliarum uidelicet in balia Coste Trexi et balia Rocche Texii citra Tessuum uersus montem Collis Ianuarii et in balia Armençani que balie teneantur ad emendationem dampnorum datorum in ipsis terris et possessionibus ac etiam incendiorum et aliorum uastorum secundum quod tenentur alie balie ad alia dampna data uasta et incendia secundum formam statutorum ciuitatis Asisii de quibus dampnis malefactores haberi non possint.

Quod gabella salariorum questionum ciuilium uendatur ad incantum. 362

ar l vi Item statuerunt et ordinauerunt quod gabella salariorum questionum ciuilium uendatur ad incantum 361 per dominos priores populi dicte ciuitatis Asisii iuxta formam traditam in uenditione aliarum gabellarum. Ita tamen quod bampniatur et plus offerenti detur secundum formam dictorum statutorum.

Quod quilibet qui habuerit causam cum aliquo soluat gabellam salariorum. 363

ar l vii Item statuerunt et ordinauerunt quod omnes causantes coram domino potestate et aliis officialibus ciuitatis Asisii soluat gabellam salariorum questionum ciuilium Camerario Camere apostolice ciuitatis predicte quando non esset uendita dicta gabella uel emptori dicte gabelle quando esset uendita iuxta et secundum modum traditum in statuto comunis Asisii posito in secundo

Gabella ci[uilium] cau[sarum]

Itera uideri
[illegible]
Cau[s]is ci[ui]l[ibus]
2° sporitulae [...] pro [...]

libro sub rubrica De salario ponendo in contestatione litis sub penis et condicionibus in dicto statuto descriptis.

Quod douana uini et cetera uendatur ad incantum. 364

Item statuerunt et ordinauerunt quod gabella douane uini musti et aceti portandi extra territorium ciuitatis Asisii uendatur ad incantum ar l ix per dominos priores populi dicte ciuitatis iuxta formam traditam in uenditione aliarum gabellarum. Ita tamen quod bampniatur et plus offerenti detur secundum formam dictorum statutorum.

Quod gabella aque Moiani uendatur ad incantum. 365

Item statuerunt et ordinauerunt quod gabella aque Moiani uendatur ad incantum per dominos ar l xi priores populi dicte ciuitatis iuxta formam traditam in uenditione aliarum gabellarum. Ita tamen quod bampniatur et plus offerenti detur secundum formam dictorum statutorum.

De pena fraudantis dictam gabellam aque. 366

Item statuerunt et ordinauerunt quod nullus audeat uel presumat deriuare seu deuiare dictam aquam uel mictere in aliquam possessionem uel locum sine expressa licentia Camerarii camere apostolice ciuitatis Asisii quando dicta gabella non esset uendita uel emptoris ar l dicte gabelle quando esset uendita. Et siquis contrafecerit in penam uigintiquinque librarum denariorum incurrat sibi de facto auferendam. Et quod quilibet possit denunciare et accusare. Cuius pene medietas sit Camere apostolice ciuitatis Asisii, quarta pars sit et esse debeat accusatoris et alia quarta pars emptoris dicte gabelle.

Quod gabella piscarie uendatur ad incantum. 367

Item statuerunt et ordinauerunt quod gabella piscarie uendatur ad incantum per dominos priores ar l populi dicte ciuitatis iuxta formam traditam in uenditione aliarum gabellarum. Ita tamen quod bampniatur et plus offerenti detur secundum formam dictorum statutorum.

Quod portantes pisces extra ciuitatem teneantur soluere camerario. ccclxx

368

Item statuerunt et ordinauerunt quod extrahentes pisces de ciuitate Asisii uel portantes extra dictam ciuitatem siue transeuntes per dictam ciuitatem teneantur soluere camerario camere apostolice dicte ciuitatis quando dicta gabella non esset uendita uel emptori dicte gabelle quando esset uendita duodecim denarios pro qualibet salma. Et siquis fraudauerit dictam gabellam in penam decem librarum denariorum incurrat applicandam pro medietate dicte camere apostolice dicti et pro alia medietate emptori dicte gabelle.

De auctoritate priorum in casibus in presenti statuto denotatis. 369

Item statuerunt et ordinauerunt quod domini priores populi qui pro tempore fuerint possint et ualeant facere ipsorum appodissam quando casus occurreret ar l quod fieret ratio aliqua cuiuslibet quantitatis uel rei comunis

asisij aut pro scriptura libri siue extractus librorum siue alterius scripture comunis asisij uel aliqua executio psonalis tam ratiocinatoribus q scriptoribus q etiam medicis qui assisterent mutilationi alicuius membri q etiam dcti executores ministris qui aliquam executionem facerent secundum antiquam consuetudinem: que appodisse solauntur p camerarium camere appostolice dicti cois iuxta tenorem bulle applice.

Q hntes claues cathenarum no faciat custodiam. 370

ar lxiii. Item Statuerunt et ordinauerunt Q nullus qui habeat et teneat clauim alicuius catene ciuitatis asisij faciat uel facere teneatur custodiam nocturnam uel diurnam ciuitatis tangentem pro decina. Et q dni priores possint facere aptari claues cathenarum et appodissam dictarum aptationum facere et deputent omnes debentes tenere dictas claues cathenarum 7 de scbi facta in libro custodie p notarium camere. Et quilibet habens clauim alicuius cathene teneatur ipsam aperire quolibet mane et claudere et firmare quolibet sero de mandato tamen et speciali licentia dnorum potestatis ul cap dicte ciuitatis ad penam centum librarum denar pro quolibet et qualibet uice sine dicto mandato et licentia In contrarium faciente et decem sold denar p quolibet et qualibet uice cuilibet negligenti in predictis auferendorum de facto per dictos potestatem et capitaneum. Et q priores proximi futuri teneantur et debeant remideri et reactari facere omnes cathenas comunis asisij seras et cippos ac claues ipsarum Indigentium refectione: et claues ipsarum assignare uicinis proximis dictis cathenis ad bnplacitum dominorum pdictorum ad penam uigintiquinque libr denar p quolibet.

Q signentur in libro custodie hntes claues cathenarum. 371

ar lxiiii. Item Statuerunt et ordinauerunt Q p notarium camere comunis asisij signentur omnes habentes claues cathenarum In libro custodie. et teneatur non copiare aliquem habentem clauim cathenarum ad custodiam sub pena uigintiquinque soldorum denar pro qualibet uice qua contrafecerit. Et nullus habens clauim aliquam cathene teneatur facere custodiam noturnam sed teneatur firmare cum claui et aperire cathenam quolibet mane et sero de licentia et mandato dominorum ptatis et capitis sub pena predicta pro quolibet contrafaciente et qualibet uice: Soluere centum libr denar si predicta fecerit absque dicta licentia et mandato: Et decem sold denar si negligens extiterit In predictis: Et nullam aliam prouisionem habere possit aliquis habens clauim alicuius dictarum cathenarum.

Q nullus camerarius faciat adunantiam nisi pro statu artis sine licentia dnorum priorum. 372

ar lxv. Item Statuerunt et ordinauerunt Q Camerarij artium siue camerarius alicuius artis dicte ciuitatis non possit uel debeat facere aliquam congregationem In aliquo loco ciuitatis uel comitatus Asisij nisi pro factis ad eorum artem spectantibus pena pro quolibet camerario centum libr denar et pro quolibet homine ut artifice dicte artis quinquaginta libr denar pro qualibet uice qua contrafecerit de facto auferend p potestatem uel capitaneum ciuitatis asisij Et notarius qui Interesset dicte congregationi uel aliquid scriberet ultra formam predictam Incidat In dictam penam pro qualibet uice sibi auferendam mo predicto. Et potestas et capitaneus dicte ciuitatis de omni eo quod uenire fecerint In comuni dicta occasione habeat quartam partem: pro alijs uero negocijs comunis asisij seu specialium psonarum dicte artis uel alterius psone possint congregari cum licentia adminus quinque ex prioribus ppli dicte ciuitatis exponendo primo causam: et qua de causa congregari uolunt homines dicte artis: que causa exprimat et scribatur p notarium dnorum priorum populi qui pro tempore fuerit. Et si ad aliquam congregationem procederet aliter uel alio mo q supradictum est Incidat quilibet dictorum camerariorum et quilibet de huiusmodi arte qui ad dicta congregationem fuerit et notarius scribes et reformans In penis predictis eisdem p dictos officiales uel eorum alterum auferendis de facto ut superius est expressum: et cum bnficio et parte predicta. Et notarius dni potestatis ut capitanei ciuitatis predicte In principio officij cuiuslibet camorlengatus quando Iurabunt eorum officium teneatur dictis camerarijs presens statutum notificare et legere ad hoc ut ueniat ad notitiam eorumdem.

Q dni priores et camerarij possint puidere p expensis occurrentibus usque in xxv. libr denar. 373

ar lxvi. Item Statuerunt et ordinauerunt Q domini priores et Camerarij artium ciuitatis asisij et eorum consilium In quo consilio adesse debeant adminus quinque ex prioribus presentes In concordia: et quindecim ex camerarijs artium In concordia possint prouidere quolibet mense semel et non ultra sup expensis: et pro expensis occurrentibus In dicto comuni et appodixas expensarum deliberare usque In quantitatem uigintiquinque librarum denar pro qualibet uice et no ultra. Et appodisse que sic prouidebunt solui possint et debeant p massarium camere comunis asisij. Et q In quolibet consilio camerariorum In deliberatione qualibet sufficiant quindecim camerarij artium.

Q nulla proposita absolutoria ut suspensionis alicuius maleficij comissi in platea pponi possit. 374

ar lxvii. Item Statuerunt et ordinauerunt Q de maleficijs excessibus et delictis qui uel que comicteret In platea comunis asisij Infra confines platee pdicte Iuxta quam sunt palacia comunis: uel In aliquo ipsorum: non possit fieri aliqua proposita In aliquo consilio dicti comunis Q processus Initus et formatus aut q Iniri et formari posset occasione talium maleficiorum: et excessuum uel delictorum siue alterius eorum Impediatur tollatur irritetur cassetur uel suspendatur quoquomodo aut retardetur punitio comictentium uel comictentis dicta maleficia uel excessus et delicta uel aliquod eorum In dicta platea Infra confines platee pdicte [illegible] [illegible]

56v

nec sententia uel sententie que ferrentur occasione predicta possint cassari et anullari, prorogari uel suspendi quoquomodo nisi reformaretur et obtineretur in consilio generali uel populi dicti comunis in quo adesse debeant ad minus consiliarij sexaginta cum dominis prioribus populi omnibus in concordia et scribantur nomina ipsorum in dicto consilio existentium per cancellarium dicti comunis et obtineatur per quatuor partes de quinque partibus dicti consilij. Et si proponeretur uel fieret contra dictam formam nullum sortiatur effectum. Sed talis uel tales processus et sententia et condempnatio siue sententie et condempnationes remaneant rate et firme et rati et firmi. Et nichilominus proponens, scribens uel arengans contra formam predictam in quingentis libris denariorum comuni Asisij applicandis debeat condempnari de facto et auferri per dominos potestatem et capitaneum uel per alterum ipsorum. Et de predictis predicti domini potestas et capitaneus et eorum officiales debeant specialiter scindicari. Et si proponeretur per dominos priores uel consentiretur per eos proponi de predictis in aliquo dictorum consiliorum et non obtineretur in ipso consilio ut supius dictum est, quilibet prior qui fuerit in officio predicto incidat in penam predictam pro qualibet uice.

Erat Iudex super maleficiis comitatus. Hodie spectat ad capitaneum custodie ap[...] ut in bulla.

De modo sigillandi balistas et tambones comunis. 375

art. lxviij.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod baliste et tambones seu taragones comunis Asisij que modo sunt in dicto comuni quam et qui erunt pro tempore futuro sigillentur et sigillari debeant ac etiam pingi ad arma comunis, uidelicet in qualibet balista seu taragone sint arma infrascripta, uidelicet schulptura leonis et crucis in renibus ipsarum balistarum et taragonum. Et in tenerio baliste schulptura leonis de ferro aut plumbo aut impromptata prout melius et utilius uidebitur fore faciendum. Et quod ipse baliste et taragones et schoppietti comunis reponantur in cancellaria comunis Asisij quorum custodia sit penes cancellarium dicti comunis. Qui cancellarius teneatur et debeat singulis duobus mensibus tempore cuiuslibet officij prioratus ipsas balistas, taragones et schoppiectos monstrare dominis prioribus populi dicte ciuitatis aut notario ipsorum per inuentarium et ipsas et ipsos bene et fideliter custodire et saluare. Et in fine sui officij per inuentarium sibi assignandum restituere suo subcessori. Et si reperiretur quod dictus cancellarius uel aliquis ciuis comodaret aut assignaret aliquam balistam uel aliqua alia arma dicti comunis uel aliqua ipsorum defraudasset uel excambiasset (permutasset) seu alteri comodasset uel dedisset penam centum librarum denariorum pro qualibet balista et qualibet uice incurrat auferendam sibi per dominos potestatem uel capitaneum dicte ciuitatis de facto et cogatur ad restitutionem nichilominus eius quod reperiretur defraudasse uel excambiasse (permutasse). Saluo quod tempore alicuius nouitatis que oriri posset, quam Deus auertat, cum licentia dominorum priorum dicte ciuitatis uel trium ex eis possit ipsas balistas et alia arma dare et comodare pro custodia ciuitatis et comitatus Asisij, cui uel quibus uoluerint ipsi domini priores. Et sedata ipsa nouitate sub instanti ipsas balistas et ipsa arma debeat sibi facere consignari et reponi in loco predicto ad dictam penam. Et idem seruetur de quadrellis, pauesibus, bombardis et alijs armis comunis Asisij que dentur et signentur modo predicto dicto cancellario et reponantur in loco predicto ad dictam penam. Et quod pictura dictarum balistarum et sigillatio et aliorum armorum comunis fiat et fieri debeat in palatio nouo comunis et non alibi. Et quod domini priores possint facere appodissas de tali sigillatione et pictura sicut eis uidebitur. Et nullus pingat seu sigillet uel pingi aut sigillari faciat aliquam balistam que non sit dicti comunis ad similitudinem sigilli et picture dicti comunis ad dictam penam.

Quod tempore necessitatis fiant stecchata occurentia pro tutela ciuitatis. 376

Item Statuerunt et ordinauerunt quod tempore quo fuerit opportunum munire et stecchatis fulcire seu circumdare ipsam ciuitatem Asisij et locos ubi fuerit opportunum pro tutela ipsius ciuitatis uallare, magnifici domini priores qui pro tempore fuerint teneantur et debeant uinculo iuramenti prouidere pro ordinandis dictis stecchatis et faciendis et fieri faciant stecchata necessaria secundum quod eis uidebitur opportunum. Et quilibet cui uel quibus imposite fuerint palanghe pro dictis stecchatis construendis teneantur et debeant ipsas palanghas portare ad locum deputandum siue deputatum infra terminum sibi consignandum. Et ille qui fuerit negligens uel remissus in portandis dictis palangis infra dictum terminum incurrat in penam quatraginta solidorum denariorum pro quolibet et qualibet uice. Et nichilominus teneatur et compellatur dictas palanghas portare. Et dominus potestas uel capitaneus dicte ciuitatis et eorum officiales teneantur de predictis executionem facere ad requisitionem dictorum dominorum priorum et culpabiles punire de facto et habeant et habere debeant pro eorum executione duodecim denarios pro qualibet libra eius quod actualiter uenire fecerit in comuni.

Per quos stecchata debeant manuteneri et conseruari. 377

Item Statuerunt et ordinauerunt ad hoc ut homines et comitatini dicte ciuitatis dicto tempore continuo non grauentur ad ipsa stecchata et ualla facienda, fouenda et reparanda quod ipsa stecchata, ualla et fosse circumcircha ciuitatem Asisij fienda dicto tempore manuteneantur et soluantur per homines et personas ciuitatis et comitatus Asisij quibus et inter quos distribuantur partes bene terminate et distincte. Sicut quelibet capudectia ciuitatis et baylie comitatus debeant manutenere. Et quod domini priores populi dicte ciuitatis qui pro tempore fuerint teneantur et debeant una cum sapientibus quos uolent habere distribuere et ordinare ac terminare et assignare dictas partes sicut uiderint conuenire. Et capubreues et baylij portarum comunis Asisij teneantur partes eis assignandas facere manuteneri per homines earum capudectinarum et bayliarum. Et si in aliqua parte ipsorum stecchatorum inuenirent ipsa stecchata esse facta uel exportata, inuestigare quis fuisset exportator et si ad sui notitiam peruenerit subito domino potestati uel capitaneo dicte

ciuitatis seu eorum officialibus notificare ad penam centum sold. denar. pro quolibet capubreue uel bayl. contrafaciente et qualibet uice. Et tali exportanti aliquam palangham auferantur nomine pene per dictos officiales uel alterum eorum quinquaginta libr. denar. Cuius pene quarta pars sit officialis facientis executionem quarta pars denunciatoris et residuum comunis. Et nichilominus teneatur refitere stecchatum per eum fractum seu exportatum. Et si ipsam penam soluere non poterit infra decem dies postquam uenerit in fortiam cois fustigetur per totam ciuitatem. Et si aliquis supra apprehenderit in aliqua parte fossam comunis uel studiose repleuerit incidat in penam supradictam. Et nichilominus cogatur ad reponendum dictum fossum ad statum pristinum et remundandum quod fuerit supra apprehensum uel rempletum. Nec aliquis debeat per ipsam fossam uel a parte interiori uel exteriori prope ipsam fossam laborare per tres pedes ad penam centum solidorum denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice auferendam modo predicto.

De pena intrantium per stecchatum et de modo tenendo de balistis tpr nouitatis. 378.

ar lxxj. Item Statuerunt et ordinauerunt quod ex parte interiori ipsorum stecchatorum fiat et fieri debeat quedam carbonaria in qua tempore nouitatis occurrente de Assignet pro defensione et tuitione ciuitatis habentibus balistas ubi comodius stare possint ad defensionem predictam et in offensa inimicorum et ut ipsa stecchata de terreno melius recalcentur. Et nullus de ciuitate uel comitatu Asisij uel aliunde audeat uel presumat per ipsa stecchata reintrare pena contrafacienti si de die centum sold. denar. et si de nocte uigintiquinque libr. denar. auferend. de facto per officiales supradictos prout supra in proximo ordinamento continetur. Saluo quod tempore nouitatis occurrende quilibet pro defensione dicte ciuitatis et offensa inimicorum possit et sibi liceat stare ad ipsa stecchata et super ipsis ad offensam inimicorum et defensam ciuitatis et ipsorum stecchatorum sine pena.

Quod nullus opponat contra predicta et infrascripta statuta nec contra bussulos officialium factos et fiendos. 379.

ar lxxij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus cuiuscumque status uel conditionis existat audeat uel presumat opponere dicere uel allegare de iure uel de facto contra bussulos prioratuum et aliorum officialium ciuitatis predicte iam editos nec contra aliquem ipsorum uel contra fiendos in futurum nec contra aliquem officialem qui extraheretur de sacchettis uel bussolis predictis. Contrafaciens uero quingentarum libr. denar. penam pro uice qualibet soluere teneatur nec aliquid dicere opponere uel allegare contra supradicta et infrascripta capitula uel aliquod predictorum de materia loquentium pena predicta cuilibet contrafacienti pro uice qualibet imponenda. Et nichilominus omnis oppositio allegatio uel exceptio ipso iure sit nulla. Et quod de predictis domini potestas et capitaneus et quilibet ipsorum habeant arbitrium cognoscendi et inquiredi ex eorum officio cum promotore uel sine et repertum culpabilem punire et condempnare in dictis penis. Ita tamen quod si acciderit aliquem de insacchulatis uel imbussulatis uel imbussulandis uel insacchulandis in futurum ad officia supradicta condempnari de aliquo crimine unde infamia et priuatio gestionis et administrationis officij resultaret contra dictum talem de tali infamia possit obici et opponi et priuatus intelligatur a dicto officio et alius loco sui trahatur de sacchulo uacatium officialium predictorum. Et similiter possit opponi quod sit descriptus in libro speculi et cassetur iuxta tenorem capitulorum dicti speculi.

contra extractu ad officium por obyci de criminal.

Quod nullus possit cogi ad accomodandum lectos officialibus. 380.

ar lxxiij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus potestas uel capitaneus ciuitatis Asisij uel alius rector siue officialis dicte ciuitatis presens uel futurus et nullus eorum officialis possit uel debeat cogere uel molestare siue molestari facere aliquam personam ciuitatis uel comitatus Asisij uel habitantem in ciuitate predicta uel eius comitatu ad comodandum ipsi potestati uel rectori seu capitaneo uel alicuj ex suis officialibus domicellis uel famulis seu conestabili famulorum seu alicuj castellano cassari dicte ciuitatis uel bastie uel alterius fortellicij aliquem lectum linteamina uel copertorium siue cultram ad penam dicto potestati uel capitaneo uel alteri rectori et officiali contrafacienti uigintiquinque florenorum auri retinendorum de suo salario per camerarium.

De salario cancellarij cois. 381.

ar lxxiiij. Item prouiderunt et ordinauerunt quod cancellarius comunis Asisij habeat et habere debeat a camerario camere appostolice dicti comunis de pecunia et introitibus dicte camere cum appodissa dominorum priorum populi ciuitatis Asisij pro suo salario et mercede quolibet anno flor. sexaginta duos denar. et sic pro rata temporis quo fuerit et aliter appodissa non fiat neque soluatur. Et dictum salarium dictus cancellarius habere debeat iuxta tenorem bulle apostolice concesse comuni Asisij.

Floreni [illegible] de salario cancellarij.

Quod merces scripturarum cancellarij soluatur ut infra. 382.

cccLxxiiij. Item ad obuiandum quibusdam indebitis mercedibus que contra laudabilem consuetudinem comunis Asisij indiscrete omni respectu qualitatis personarum deposito per cancellarium dicti comunis comicti possent ob diuersa genera scripturarum que per ipsum cancellarium pro particularibus personis ciuitatis et comitatus Asisij ex officio suo fieri deberent. Statuerunt et ordinauerunt quod de quibuscumque scripturarum generibus ad instantiam particularium personarum ciuitatis et comitatus predicte per ipsum factis uel fiendis aut ex interuentione Magnificorum dominorum priorum aut sine non possit dictus cancellarius de cetero nec debeat petere mercedem aliquam nisi secundum modum et ordinem infrascriptum uidelicet: Pro qualibet copia non publicata sed simpliciter ad fidem facta bononenum unum pro qualibet carta. Pro qualibet copia publicata bononenos octo. Pro qualibet bullecta ordinaria siue extraordinaria sold. duos denar. sex. Pro qualibet bullettino siue mandato sold. duos den. sex.

Pro quolibet saluo conductu sold. quindecim denar. Pro qualibet littera electionis bononenos octo. Pro qualibet littera boni seruitii sold. quinque denariorum. Pro qualibet littera comendatitia sold. quinque denariorum. Pro qualibet littera de fide quod quis sit publicus notarius sold. quindecim denariorum. Pro registratura cuiuslibet bap[ti]nimenti et pro qualibet affida. sold. duos et denar. sex. Pro qualibet cassatura alicuius debitoris solidum unum. Pro qualibet fide fienda potestati, uel alicui dicti comunis cum libris cancellarie sold. duos et denar. sex. Pro cassatura positorum in libro speculi sol. duos den. Et de reliquis scripturis recipiat ad arbitrium dominorum priorum ciuitatis asisii. et ulterius petere non possit ad penam decem libr. denar. pro qualibet uice qua contrafactum fuerit. Et presens statutum sit precisum quod tolli non possit. Addendo quod non possit sibi aliquo quesito colore addi salarium sub pena predicta dominis prioribus et consiliariis tractantibus predicta auferenda de salario dictorum dominorum priorum per potestatem dicte ciuitatis. et quilibet possit denuntiare et accusare. et habeat quartam partem pene. et alia quarta pars sit potestatis exequentis. et relique partes sint comunis asisii.

De salario massarii et eius notarii.

ar. lxxv°. Item prouiderunt et ordinauerunt quod massarius camere comunis asisii habeat et habere debeat a dicto comuni libras quadraginta duas monete currentis singulis sex mensibus. Item pro carta, cera et incenta libr. duodecim denar. Et notarius camere predicte habeat pro suo salario et prouisione singulis sex mensibus libr. uiginti quatuor denar. Et de predictis fiant et fieri possint appodisse per dominos priores. et per massarium solui de introitu comunis asisii.

De salario custodis carcerum comunis.

ar. lxxvi°. Item statuerunt et ordinauerunt quod custos carcerum comunis asisii habeat et habere debeat pro suo salario unum florenum et medium pro quolibet mense quo seruierit cum appodissa dominorum priorum prout solita est sibi fieri et pro tempore quo seruierit tam non obstante aliquo alio statuto in contrarium uel alio

Quod notarii extrahendi de bussulo non descripti in matricula soluant collegio notarie certas quantitates.

ar. lxxvii°. Item statuerunt et ordinauerunt quod si contingeret aliquem ciuem asisinatem extrahi de bussolis officialium comunis asisii in notarium ad aliquod officium comunis. uel aliter creari. qui non esset scriptus in breui seu matricula artis notariorum ciuitatis asisii. soluat et soluere teneatur et debeat massario artis predicte pro dicta arte recipienti infrascriptas quantitates. Videlicet notarius priorum in duobus mensibus quadraginta sold. denar. Notarius camere in quatuor mensibus quadraginta sold. denar. Et notarii banchorum pro quolibet ipsorum quinque sold. denar. in mense. que quantitates debeant retineri per massarium camere comunis asisii de salariis predictorum notariorum priorum et camere. Et notarii banchorum soluant de mense in mensem ad penam dupli. Et predicta fiant et fieri debeant etiam ad requisitionem camerariorum uel massarii dicte artis. et cuiuslibet eorum. et cuiuslibet de collegio predicto pena massario non retinenti, ut supra quinquaginta libr. denar. Et nichilominus predicta mandentur executioni si opus fuerit per dominum potestatem et eius officiales quando fuerint requisiti pena uigintiquinque libr. denar. si in predictis fuerint negligentes.

Quod forenses habentes catastum comunes et bona diuisa sunt teneantur diuidere catastum.

Item statuerunt et ordinauerunt quod omnes et singuli forenses ciuitatis asisii acchatastati cum eorum possessionibus in catasto comunis asisii fratres carnales. uel patrui et nepotes et omnes alii consanguinei qui nunc habent uel habebunt in comune inter eos et bona et possessiones inter se diuisa sunt cum instrumento uel sine. uel alio quocumque modo. uel qui ipsa bona et possessiones possederint, seu possideant pro indiuiso teneantur et debeant infra unum mensem a die publicationis presentium statutorum dictum catastum comune diuidere inter se et diuisum cum libra sua et suis possessionibus diuisis facere acchatastari in dictis catastis. ad hoc ut dictum comune in solutione datiarum et collectarum non defraudetur. pena cuilibet contrafacienti decem libr. denar. Et elapso dicto mense sotius miles domini potestatis ciuitatis asisii debeat perquirere dicta catasta. et repertos culpabiles punire. et exequi ut se faciat acchatastari. et habeat et habere debeat uiginti sold. denar. pro suo salario expensis illius qui non fecerit se acchatastari.

Quod quando essent sex priores sufficiat quinque in concordia. et quando essent tantum quinque sufficiat quatuor.

Item prouiderunt et ordinauerunt quod quando contingerit quod ad officium dominorum priorum populi ciuitatis asisii essent assumpti sex priores in qualibet deliberatione quam facere possunt ex forma statutorum ciuitatis asisii sufficiant quinque ex eis. Sed quando essent tantum quinque priores. tunc sufficiant quatuor ex eis adminus in concordia existentes, non obstante aliquo alio statuto supra uel infra posito.

Quod notarius catasti forensium non possit adcatastare aliquem forensem uel presbiterum nisi receptis idoneis fideiussoribus

Item statuerunt et ordinauerunt quod notarius catastorum camere applicate comunis asisii non possit aliquo modo iure uel causa aliquem forensem uel aliquem presbiterum undecumque sit adcatastare in catasto comunis asisii pro persona. uel pro possessionibus nisi primo dictus notarius receperit a tali forense. uel presbitero fideiussores idoneos qui se obligent et promictant pro tali adcatastando soluere datias et collectas atque prestantias comunis per tali catasto pro tempore

Venturo pena notario camere appostolice dicti comunis contrafacienti quinquaginta librarum denariorum.

Quod quilibet comitatensis possit cogi ad soluendum gabellas et alios prouentus comunis. 389

CCClxxxj. Item Statuerunt et ordinauerunt quod deinceps omnes et singuli comitatenses comitatus asisij habitantes in ipso comitatu et quilibet ipsorum, possint capi et detineri ac cogi et grauari realiter et personaliter tam in dicta ciuitate asisij quam in suo comitatu ad soluendum pro uniuersitate et singularibus personis cuiuslibet castri et fortillitij aut balie ubi habitant omnes et singulas gabellas et Impositiones: ac omnes et singulos prouentus et redditus comunis asisij venditos uel non venditos quos et quas soluere debent: uel debebunt comuni predicto siue emptoribus dictarum gabellarum, prouentuum et redditum dicti comunis. Et pro predictis soluendis capi cogi et grauari possint et debeant ipsi comitatenses et quilibet ipsorum ad omnem requisitionem tam dominorum priorum populi ciuitatis asisij quam dictorum emptorum et cuiuslibet ipsorum per exequtorem uel executores comunis asisij: et per quemcumque alium officialem presentem uel futurum dicte ciuitatis ad penam viginti quinque flor. auri cuilibet executori, et cuilibet alteri officiali pro qualibet vice qua executionem facere noluerit uel neglexerit de predictis uel aliquo ipsorum. Et quod quilibet comitatensis qui taliter grauabitur ad soluendum et soluerit pro predictis uel aliquo ipsorum habeat regressum et actionem contra illos comitatenses pro quibus soluerit. Et cuilibet comitatensi qui sic soluerit teneatur et debeat Ille qui est obligatus soluere uel uniuersitas dicti castri si esset obligata ad soluendum: pro quo uel qua dictus talis fuerit constrictus et restituere dicto tali coacto pro ipso uel coactis. Vel qui soluerit pro dicta vniuersitate, uel alia speciali persona pecuniam quam exposuerit et dampna, expensas et Interesse: et socius miles domini potestatis ciuitatis asisij teneatur et debeat ad penam viginti quinque libr. denar. ad petitionem illius qui dampnum substinuerit: uel soluerit occasione predicta contra illos uel illum, pro quo uel quibus esset coactus uel soluisset, executionem facere realem et personalem adeo quod ipse dampnum patiens Indempnis conseruetur: siue patientes dapnum conseruentur Indempnes: et habeat et habere debeat dictus miles pro suo salario duos solidos denar. pro qualibet libra. Et quod hoc statutum sit precisum quod tolli non possit et specialiter obseruetur.

Quod quilibet comitatensis teneatur apportare intro ciuitatem omne genus frumenti quod recolliget ubicumque. 390

382 Item ad tollendum omnem materiam suspitionis que Insurgere posset de comitatensibus ad ciues prefate ciuitatis asisij Statuerunt et ordinauerunt quod de cetero inantea et quolibet anno, quilibet comitatensis dicte ciuitatis asisij cuiuscumque conditionis et status existat teneatur et debeat omne genus frumenti quod haberet seu recolligeret vbicumque apportare et apportari facere Intro ciuitatem asisij: Exceptis frumentis debitis et necessarijs pro uictu et alimentis eius et familie et animalium suorum. Et hoc fieri debeat et obseruari quando recollecta sunt: videlicet per totum mensem octobris. Et quicumque fuerit repertus contrarium et in comitatu retinere prefata frumenta vltra debitam necessitatem cadat in penam dupli valoris eius quod valerent dicta frumenta dicto modo retenta et contra formam presentis statuti reperta: Et dominus potestas qui pro tempore fuerit teneatur Inquirere et procedere contra huiusmodi deliquentes in predictis et circha predicta vinculo Iuramenti et sub pena librarum centum denariorum sibi de facto auferendarum tempore sui sindicatus.

Quod nullus ciuis siue comitatensis possit tenere aliquod genus animalium alicuius forensis 391

Item: vt occurratur Indempnitatibus ciuium et personarum in dicta ciuitate siue comitatu eius habitantium habentium seu tenentium et laborantium siue laborari facientium possessiones et terras, siue vineas et clausuras in subburbijs uel comitatu asisij: Et etiam vt prouideatur fraudibus malignantium addendo Capitulo Reuerendissimi domini Cardinalis Sancte crucis olim in his partibus gubernatoris et legati de latere, Statuendo decreuerunt quod nullus Ciuis, seu comitatensis, uel quevis alia persona cuiuscumque conditionis existat, possit siue audeat, uel presumat quouis quesito colore ficte uel Indirecte, aliquod genus animalium alicuius forensis uel aduene tenere, uel teneri facere In territorio dicte ciuitatis asisij. Et quicumque contra predicta fecisse Inuentus fuerit teneatur et cadat ad penam dupli eius quod valerent huiusmodi animalia dictorum forensium vt supra in fraudem reperta. Et nichilominus dicta animalia ipso Iure sint perdita et Camere apostolice dicte ciuitatis applicentur dicta de causa: Declarando quod quicumque modo predicto fraudator repertus fuerit, non possit de cetero et inperpetuum aliquod genus animalium In eodem territorio asisij retinere, nisi pro necessario laboricio tantum: ad penam perdendi dicta animalia, penes eum qualitercumque reperta: et premisso modo dicte camere applicanda. Et quilibet admictatur ad accusandum siue denunciandum: et habeat quartam partem supradictarum penarum: Declarantes etiam et ordinantes quod quicumque ciuis siue comitatensis uel habitans In dicta ciuitate uel comitatu Asisij retinet In socedam aliqua animalia alicuius forensis teneatur et debeat assignare ipsa animalia ad Cancellariam comunis Asisij: et specificare nomen patroni a quo ipsa animalia recognoscit cum pronomine et cognomine eius et loci vnde est: et manifestare nomen notarij qui Instrumentum huiusmodi socede scripsit: et In quo loco factum fuit. Et pro parte tangente dicto forensi teneatur soluere paschulum dictorum animalium secundum formam et tenorem capituli loquentis de paschulis animalium forensium: Alias teneatur ad dictam penam ad quam tenentur fraudatores predicti: Statuendo et declarando quod pro porcis et capris premisso modo in socedam retentis soluatur et solui debeat ad rationem florenorum decem pro quolibet centenario et in fo[…].

Prohibendo etiam quod nullus macellator ciuitatis asisij

CCCLXXXIII

Nota frumen[…] reponen[…] ciuitat[…] Asisij

Alius pro alio vtilis cogi potest

fabreto & portare e segni in argento ... amorto

Macellarii non possint pascolare in olivetis ut hic

possit paschulare cum aliqua generatione animalium a viginti quinque animalibus supra In clausuris existentibus In territorio dicte civitatis. Et clausure Intelligantur ubi sunt plantones olivarum vel ficuum. Et a viginti quinque animalibus Infra non Intelligatur de animalibus caprinis de quorum genere nullo modo dicti macellarii retinere possint vel paschulare In dictis clausuris sub pena quinque sold. denar. pro quolibet animali et qualibet vice et ad emendationem dampni dampnum passo. Habeant tamen dicti macellarii arbitrium paschulandi et paschulari facere In dictis clausuris per octo dies ante festum Indulgentie Sancte Marie de angelis quod fit et celebratur prima die augusti et post ipsum festum per tres dies cum bestiis pecudinis tantum dummodo non Inferant dampnum. Et si dampnum Inferrent teneantur ad duplum dampni sine alia pena. Et officialis qui faceret Inventiones Habeat quartam partem dicte emendationis dampni. Hoc tamen declarato quod In premissis undecim diebus dicti macellarii non possint ullo pacto retinere et paschulare In dictis locis aliquas bestias caprinas et quilibet admictatur ad accusandum et habeat ut supra quartam partem dictarum penarum.

Quod nemini forensi liceat tenere animalia in comitatu: pascuis iurisditione et tritorio Civitatis asisy 392

cccLXXXIIII

Item Statuerunt et ordinaverunt Quod nemini forensi liceat Immictere sive tenere aliquam animalium quantitatem In comitatu pascuis sive iurisdicione et territorio dicte civitatis asisii absque affida et solutione pro ipsis animalibus hactenus solitis et consuetis. Et forenses Intelligantur omnes et singuli qui non sunt oriundi de dicta civitate sive facti et habiti cives secundum formam statutorum et reformationum sive capitulorum ipsius civitatis et etiam unusquisque cuiuscumque status gradus et conditionis existat non faciens factionem communis gaudere non debeat privilegio civilitatis neque comitatinus. Cives vero et comitatini dicte civitatis et ipsorum quilibet possint tenere In dictis pascuis absque aliqua affida et pagamento Bestias Aliminas Equinas et Mulinas ad sui condiciam ... Somandi prout eis expedierit et placebit. Item ... duo vel plura paria boum ad arandum secundum qualitatem et conditionem personarum et quantitatem possessionum quas haberent sive laborarent sive laborari facerent et pro arando sive arari faciendo dictas eorum possessiones et terras proprias vel alterius. Item usque ad numerum quatuor vaccharum ipsius qui affidat vel ad soccitam habeat a civibus vel comitatinis annum cum Alleuminibus ... annorum vel pauciori temporis et non plures vel aliter. Et quod de dictis alleuminibus lactantibus vel non quilibet teneatur assignare et affidare Infra octo dies a qua nascerentur et solvere pro quolibet dictorum alleuminum ab uno anno supra duos bononenos Infra dictum terminum octo dierum et de anno In annum teneatur reaffidare. Et habeantur Infra ... et ... Intelligatur in penas infrascriptas quas bestias tenere et pascere possint In planitie et In locis ubi dare dampnum non possint In montanea vero unusquisque predictorum possit retinere sine aliqua solutione affide vacchas octo cum earum

Forenses qui sint.

De Bestiis que sint solvende affidende forsitan ... tenere.

alleuminibus: De quibus alleuminibus teneantur solvere ut supra. Videlicet ab uno anno supra usque ad tres annos bononenos duos pro quolibet. Item quinquaginta capras quas tantum teneantur paschulare per loca silvestria ubi dampnum dare non possint. Item bestias centum pecudinas absque aliqua affide solutione. Item porchos ad Ingrassandum triginta per unum annum. Item quatuor scrofas cum duobus fetibus pro qualibet cum quibus paschulare teneatur in montanea et non In plano. Et montanea Intelligatur a strata per quam Itur perusium supra Intelligendo de strata pontis texii et a parte versus Spellum Intelligatur ab arce parva supra et per directum prout trahit ad castaneam et ad turrim Antonii michaelis. Neque etiam retineri possint a ponte Vici citra veniendo asisium. Liceat nichilominus In planitie retinere sine aliqua solutione videlicet civibus comitatinis et Incolis civitatis atque comitatus predicte civitatis asisy Unam scrofam cum fetibus unius anni. Item duos porchos ad Ingrassandum pro quolibet. Et alleumina Intelligantur usque ad sex menses tantum et de his usque ad hanc etatem nichil solvi debeat. A sex mensibus supra habeantur pro porcis magnis. Et si dampnum aliquod Intulerint cum dictis animalibus ad penam communis et emendationem dampni dampnum passis teneantur.

De Affida animalium Macellarii

Macellarii vero qui per totum annum In civitate asisy macellant carnes: tenere possint In totum mille quingentos castratos Inter omnes et non ultra singulis annis cum his pactis: Quod macellarii predicti non possint ipsos castratos extrahere de districtu dicte civitatis asisii: nec extrahi facere sub pena viginti quinque ducatorum auri camere communis applicanda: Teneantur etiam dicti macellarii affidare et solvere pastura de quolibet genere animalium et quantitatum prout tenentur forenses et cives et comitatini de suprascriptis animalium quantitatibus ut supra. Videlicet pro quolibet centenario bestiarum minutarum florenos quinque et pro quolibet centenario bestiarum grossarum florenos viginti et ab Inde supra vel intra ad dictam rationem pro rata. Et teneantur omnes cives et comitatini affidare omnia sua animalia preter numerum pretaxatum et concessum ut supra et assignare ad cancellariam communis asisii. Et nulla affida fieri possit nisi pro uno anno tantum et si pro maiori tempore concederetur tantum solvere teneantur quantum si pro toto anno concessa esset. Quicumque vero tam civis quam comitatensis sive forensis cuiuscumque conditionis existat qui contra presentem sanctionem In aliqua sui parte fecerit sive facere temptaverit: cadat In penam perditionis animalium et viginti quinque ducatorum auri dicte camere ipso facto applicandorum ultra confiscationem dictorum animalium In fraudem repertorum. Quarum penarum et animalium Inventores habeant quartam partem sine aliqua diminutione: que quarta pars nullo modo possit auferri per consilium sive gubernatorem vel locum tenentem civitatis asisii aliis statutis et penis preterea In supradictis casibus de materia loquentibus In suo robore duraturis. Et predicta locum habeant In presentibus et futuris. Liceat tamen unicuique tam civibus quam comitatinis

De Affida Animalium

et aliis quibuscumque procedere investigare et inquirere contra
contra tales delinquentes: et repertos culpabiles ducere et accusare
prout eisdem videbitur expedire: et hanc quartam partem [illegible]
nullo modo auferant: et nomen talis accusatoris teneatur secretum.
Teneantur quoque et debeant omnes et singuli officiales forenses civitatis
Asisii inquirere et investigare pro repertione quorumcumque frau-
dantium per inquisitionem aut denunciam: aut accusationem
seu querelam verbo aut in scriptis factam. Insuper ad evitandum
fraudes que in predictis commicti possent hac lege declaraverunt
quod si plures socii essent qui vellent retinere huiusmodi anima-
lia gregatim et pro individuis ultra supra numerum triginta
porchorum ad ingrassandum. Vel ultra numerum scrofarum
cum allevaminibus: Seu ultra prætaxatum numerum vaccharum,
unus tantum de sociis admictatur ad assignandum et affidare:
teneatur quoque solvere de omnibus assignatis ultra numerum
prout in reformatione continetur: ac si esset unus tantum
et non plures socii. Et idem intelligatur in omnibus et per omnia
in quolibet genere animalium supradictorum. Videlicet capri-
norum: pecudinorum: Castratinorum: Equinorum: Mulinorum
Asinorum: et pultrinorum. Addentes insuper quod officiales predicti
habeant quartam partem de omni eo quod effectualiter fe-
cerint venire in comuni ex eorum industria per inquisitionem
vel per inventionem de penis provenientibus a fraudantibus
suprascriptis. ~

Addentes quod omnes supradicte pene pecuniarie tantum
amodo applicentur pro dimidia Camere apostolice dicte
civitatis Asisii: et pro altera iusta formam dicte legis:
cui additioni et reformationi antedicte numquam possit dero-
gari quoquo modo in aliqua sui parte nisi in concilio ge-
nerali de quatuor partibus tribus concordibus existenti-
bus. Et quod de revisione numeri et assignationis faciende
per Magnificos dominos priores et consilium secretum eligatur
et eligi debeat unus fidelis Sindicus sive officialis quo
repperiente fraudem aliquam in dictis affidis et assignatio-
nibus: sive animalibus affidandis et assignandis in can-
cellaria unusquisque fraudans tam civis quam comitatinus
sive forensis et alius quicumque qui non affidaret sua ani-
malia infra statutum tempus incidat in penam supradicte
legis. Et quilibet teneatur assignare ad dictam cancel-
lariam etiam animalia permissa per dictam legem, bobus ara-
toriis et iumentis quibus quotidie uteretur ad salmas ex-
ceptis. Et si omnia animalia etiam permissa non assignaret
fideliter, ut permictitur huiusmodi assignans in fraudem, te-
neatur affidam solvere etiam de animalibus a dicta lege
permissis: et assigna sive affida in fraudem facta ad cancella-
riam non sibi prosit. Et nulli liceat tenere animalia nisi
in locis permissis et deputatis. Et quicumque tenens animalia
in montanea, non possit tenere illa, vel alia in plano. Et
econtra tenens in planitie non possit illa tenere in monta-
nea. Et quilibet teneatur assignare et affidare in termino
bannimenti faciendi de presenti lege

De Aggregantibus Animalia (margin)

Quilibet assignet animalia [illegible] (margin)

Quod quicumque teneret animalia in territorio Civitatis Asisii non possit ea extrahere nec vendere 393

Item statuerunt et ordinaverunt quod quicumque tene- CCLXXXV
ret animalia sine affida in territorio civitatis Asisii
non possit ea extrahere nec vendere: vel quoquo
modo alienare de dicto territorio sine licentia dominorum
priorum et consilii: et quod obtenta licentia solvat debitam
affidam de illis animalibus que extraheret de dicto terri-
torio vel venderet, comuni dicte civitatis: et si extraheret
vel venderet vel aliter alienaret sine licentia ut supra,
incidat in penam legis supradicte super affidis, applicandam
ut in ipsa lege continetur. ~

Quod Cives assumpti ad magistratum prioratus debeant uti pallys in Capitulo contentis: 394

Item, ad hoc ut inducantur in laudabili consuetu- CCCLXXXVI
dine ex frequentatis actibus urbana ac civilia ve-
stium et togarum gestamina: quibus maiores nostri
prout alii magnifici populi tempore pacis uti consueve-
runt: et ut officium prioratus digno cultu veneretur:
Statuerunt et sanciendo hac lege, volente deo perpetuo
observatura ordinaverunt quod de cetero in antea quicumque
cives civitatis Asisii ad magistratum prioratus assumpti fue- De vestimentis priorum
rint teneantur et debeant durante eorum officio continuo uti
palliis de panno eorum officio condecenti ab humeris usque ad
talos, vel circa quadam urbana ac veneranda gravitate
protendentibus. In capite vero, aut in humeris, portent bir- in loco istorum capi-
retos sive caputeis roseo panno, vel de pavonatio sive alio tiorum [illegible] utitur [illegible] caperis.
condigno colore factis et constructis, iuxta personarum qua-
litatem, circumflexis quodam venusto ac civili prischo more.
Famuli vero: sive domicelli. Tubicines et pifari ipsorum De vestimentis famulorum priorum
dominorum priorum teneantur et debeant portare continuo
divisam comunis Asisii Rubeam videlicet in dextris: et
Celestinam in sinistris, more solito et consueto. Et fieri facere
et portare saltem omnibus diebus festivis durante eorum
famulatu insignia et arma dicti comunis super dextro pec-
tore sculpta et insignita in parvulo scuto sive targetta
argenteo vel argentea: sive ornate argentato, ut argen-
tata eorum sumptibus et expensis: omni tamen meliori ac di-
gniori modo quo dominis prioribus pro tempore existentibus vi-
debitur et placebit ad penam viginti solidorum denariorum pro quo-
libet eorum et qualibet vice qua saltim diebus festivis et solemnibus
non portaverit. Volentes etiam ac decernentes ad hoc
ut res publica condigna ac matura civilitate aliquando
florere constet: quia tritum est proverbium. Honores
mutant mores. quod omnes cives dicte civitatis qui facti
fuerint magistratus prioratus et seriatim de eodem bussu-
lo extracti: ac etiam omnes qui existunt ac descripti sunt
et imposterum describendi in tabula generalis concilii dicte ci-
vitatis saltim durante dicto eorum bussulo teneantur et debe-
ant ad dei laudem et civitatem decorandam omnibus die-
bus sollemnibus et potissimum eo tempore quo celebrantur
luminaria et alia sollemnia diei supradictis urbanis
[illegible]. iuxta semper personarum ac temporum et locorum
qualitatem: ad penam decem solidorum denariorum pro quolibet
contrafaciente et qualibet vice. Et talis ordo sit observanda

59

seruentur In singulis bussolis prioratus facte et pro tempore fiende. Cuilibet tamen liceat contrafacientes Intabuiare et dni regulatores pro tempore existentes possint et debeant eosdem condemnare In supradictis penis.

CCLXXXVI **Quo debeat ire Camerarii & hoies artium In luminariis:** R. 395

Item ad tollendam omnem confusiom et materiam rixe sive scandali que exoriri posset Imposterum propter Incessiones et progressiones omnium et singularum artium In assotiando Magnificos dominos Priores civitatis asisii quando Irent ad luminarias annuatim fiendas In sollempnitatibus secundum formam statutorum dicte civitatis Statuerunt et ordinaverunt quod omnes et singuli camerarii artium dicte civitatis et homines dictarum artium debeant assotiare dictos dnos priores dicto tempore cum eorum torticiis sive cereis accensis et luminibus accensis secundum ordinem Infra pretaxatum videlicet quelibet ars gradatim et depse una post alteram sub pena et ad penam non observanti videlicet camerario dicte artis non observantis ordinem predictum viginti quinque librarum denariorum applicandarum camere apostolice communis asisii pro medietate et pro alia medietate camere communis asisii auferendarum de facto sine aliquo processu vel ordine non servato per dominum potestatem dicte civitatis: de qua executione fienda per dictum dominum potestatem, dictus dnus potestas debeat a dicto tali camerario delinquenti pro sua executione ultra predicta habere et recipere quatraginta solidos den. Artes vero sunt Infra scripte que debeant accedere gradatim una post aliam ante magnificos dnos priores secundum quod infra describuntur videlicet.

Piccichaioli	Magistri lapidum
Valarii	Tabernarii
Sutores	Macellarii
Barberii	Lanarii
Muliones	Merciarii
Fornarii	Medici et speciarii
Bovarii	Calzolarii
Fabri	Notarii
Bambacharii	Merchatores
Magistri lignaminis	

Quod notarius camere apostolice teneatur In principio regiminis cuiuslibet potestatis et Capitanei extrahere in scriptis nomina et pronomina omnium condempnatorum: 396

CC...XLIII Item Statuerunt et ordinaverunt quod notarius camere apostolice qui pro tempore erit In civitate asisii teneatur et debeat vinculo Iuramenti ad penam centum librarum denariorum extrahere In scriptis In principio cuiuslibet regiminis potestatis et capitanei civitatis asisii nomina et pronomina omnium condempnatorum per comune asisii a quadraginta annis citra de libris condempnationum dicti comunis Et ipsa nomina et pronomina sic In scriptis redacta dare et tradere teneatur Infra octo dies potestati vel capitaneo civitatis asisii qui pro tempore erunt. Qui potestas et capitaneus teneantur et debeant vinculo Iuramenti et ad penam quingentarum librarum denariorum pro quolibet eorum facere executionem sumariam usque ad quantitatem condempnationis seu condempnationum factarum vel fiendarum. Et de omni eo quod venire fecerit In comuni occasione predicta habeant et habere debeant predicti potestas et capitaneus et quilibet de predictis executionem faciens solidum unum denariorum pro qualibet libra. Et quod debeat fieri post publicationem presentium statutorum quoddam bannimentum quod quicumque de civitate vel comitatu asisii haberet vel teneret de bonis et domibus dictorum condempnatorum debeat Infra quindecim dies tunc proxime secuturos dicta bona assignare potestati vel capitaneo pro condempnatione dicti talis condempnati. Vel solvere Infra dictum tempus condempnationem predicti condempnati cuius bona tenet. Et si repperiretur contra dictum bannimentum aliquis detinens vel habens de bonis predictis non assignatis vel quod condempnationem non solverit potestas et capitaneus teneantur et debeant ipsa bona venire facere In comuni Et nichilominus ipsos punire et condempnare In ducentis libris denariorum pro quolibet: dummodo presens statutum non preiudicet in bonis vel personis alicuius qui esset rebannitus seu restitutus per comune vel consilia dicti comunis: nec etiam bonis dotalibus: et Iuribus dotium que confecta apparerent scripta manu publici notarii ante delictum commissum. Vel sub quacumque forma appareret: vel quomodocumque de dicta dote constaret per legitimas probationes de iure fiendas: nec aliis creditoribus Ius habentibus in ipsis bonis ante mensem a die commissi maleficii. Et si aliqua scriptura reperiretur esse confecta ante mensem a die commissi maleficii, presumatur et habeatur ipsa scriptura esse fictitia. Et predictum statutum In exequendo et salarium ab exactore percipiendo locum habeat In executionibus et similibus civibus. Et si aliquis de civitate vel comitatu asisii vel aliunde uteretur aliquo Instrumento de quo refutatio appareret contra bona exbannitorum a supradicto tempore retro. vel aliquam locationem dotis: que locatio esset facta sibi vel satisfacta aliquo modo, Incurrat penam quingentarum librarum denariorum quam penam potestas et capitaneus possint de facto auferre. cuius pene quarta pars sit officialis exequentis predicta et tres partes sint

Quod liceat unicuique undecumque sit conducere ad civitatem asisii quoscumque pannos 397

Item ad hoc ut dicta civitas asisii sit habundantior In merchanciis plus solito et de eis cives et comitatenses ipsius civitatis, actenta eorum Inopia melius forum habere possint, Statuerunt et ordinaverunt quod Infuturum liceat unicuique undecumque fuerit ducere et conducere seu duci et conduci facere atque portare et portari facere quocumque tempore ad predictam civitatem asisii quoscumque pannos cuiuscumque qualitatis condictionis et coloris tute et libere et absque solutione alicuius gabelle pedagii et cuiuslibet alterius gravaminis. Et si forenses fuerint apportantes dictos pannos 389

dicto modo et eos extra dictam civitatem et eius comitatum reconducere et reportare voluerint teneantur solvere pedagium tantummodo. Et hoc statutum non vendicet sibi locum tempore nundinarum que fiunt in dicta civitate Asisii de solutione pedagii si tunc apportantes pannos et non vendiderint ipsos exhibere voluerint. –

Quod camerarius non debeat extorquere aliquos introitus deputatos. 398

390 Item ad obviandum querelis officialium et aliorum quorumcumque provisionatorum a camera comunis Asisii Statuerunt et ordinaverunt quod quicumque camerarius camere comunis Asisii pro tempore existens auderet vel presumeret modo aliquo vel causa extorquere vel extorqueri facere vel deviare aliquos introitus deputatos seu in futurum deputandos per comune dicte civitatis Asisii officiali dicti comunis civitatis prefate vel alteri provisionato dicti comunis quod ipso facto incurrat et incidat et pro incurso habeatur in penam quinquaginta florenorum auri applicandorum camere comunis Asisii et ab eo de facto sine aliquo processu et sententia aut declaratione auferendorum per potestatem seu eius curiam dicte civitatis Asisii. Et si dictus potestas fuerit in premissis vel aliquo premissorum negligens et remissus tempore sui sindicatus debeat per suos sindicatores condemnari in dicta pena et de suo salario retineri per camerarium dicte camere.

Quod nullus civis audeat querere affidam in plano civitatis Asisii 399

391 Item ad hoc ut obvietur schandalis que in futurum oriri possent vel commicti possent per incolas et habitatores castrorum et quorumcumque fortiliciorum comitatus Asisii Statuerunt et ordinaverunt quod de cetero quicumque civis vel comitatensis civitatis Asisii cuiuscumque status gradus et conditionis existerit et undecumque fuerit nullo modo causa vel ingenio audeat vel presumat querere seu queri facere per se seu alium affidam in plano civitatis Asisii contra formam reformationum de hoc loquentium neque possit arengare consulere supplicare neque cancellarius scribere nec priores seu quivis alius cuiuscumque condicionis proponere quoquomodo aliquo quesito colore vel causa sub pena quinquaginta ducatorum auri applicandorum camere comunis Asisii pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et quod potestas dicte civitatis teneatur et debeat de hoc executionem facere sub pena dupli retinenda tempore sui sindicatus. Et quod si quis licentiam haberet per supplicationem quod possit affidari in dicto plano teneat et debeat eam assignare M. D. Prioribus in termino duorum dierum computandorum a die in quo bandiatur 60 fuit aliter intelligatur dicta concessio et supplicatio nulla irrita et vana nulliusque sit valoris efficatie et cetera.

Quod bona comunis alicui concessa non teneat nisi servata forma statutorum 40

392 Item ad hoc ut iura comunis in dies augeantur nec indefensa pereant Statuerunt et ordinaverunt quod quandocumque omnia et singula bona comunitatis Asisii per Magnificos dominos priores dicte civitatis Asisii et consilium secretum quibusvis concessa cuiuscumque status gradus et conditionis existat non observata forma statutorum quod ex nunc sint pro cassis nullis irritis et annullatis dicta concessione non obstante que res habeantur pro expeditis hic.

Quod cives incole et habitantes teneant solvere omnia debita contracta vel contrahenda cum predicto comune

Item volentes salubriter providere ut debitores comunis Asisii materiam habeant eorum debita comuni solvisse Statuerunt et ordinaverunt inviolabiliter observari quod omnes et singuli cives incole et habitantes in civitate Asisii teneantur et debeant solvisse collectoribus exactoribus ac massariis comunis predicti ad hec deputatis omnia et singula debita hactenus et in futurum cum predicto comune contracta vel contrahenda in quibus quocumque modo vel causa forent predicto comuni obligati. Necnon omnes et singulas impositas et collectas que imponerentur in futurum per comune Asisii pro comodo et necessitatibus dicti comunis infra duos menses a die quo dicta debita imposite et collecte bampnite et preconicate fuerint. Et teneantur et debeant omnes et singuli qui deputati fuerint dicta debita impositas et collectas scribere in principio libri speculi novi fiendi diem facti bampnimenti sub pena librarum quinquaginta denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice et eius scripture quo ad hec plenaria fides adhibeatur. Et elapsis dictis duobus mensibus dicti collectores exactores et massarius ut supra teneantur et debeant sub dicta pena facere unum extractum de omnibus civibus incolis et habitatoribus in civitate Asisii qui dicta debita impositas et collectas non solvissent et illud dare et consignare cancellario comunis Asisii pro tempore existente qui immediate debeat illos scribere in libro speculi. Et illi qui in dicto libro scripti reperientur non audiantur in civili vel criminali in agendo vel defendendo et non possint habere aliqua officia in comune Asisii. Et si ad aliquod officium extractus esset debeat nomen suum lacerari. Et similiter eligi non possint ad aliquod officium et si eligerentur eorum electio ipso iure sit nulla nec tale officium exercere possint sub pena centum florenorum auri pro quolibet contrafaciente et qualibet vice de facto auferenda. Nec possit aliquis de dicto libro cancellari vel elevari nisi per manus dicti cancellarii et nisi dictus talis sic descriptus effectualiter solverit omne illud quod solvere teneretur et propter quod descriptus erat. Et teneatur cancellarius in dicto libro scribere omnes quantitates denariorum de omnibus debitis ut supra singulariter et expressim que dictus descriptus solvere tenetur. Et pro cassatione et elevatione alicuius descripti in dicto libro dictus cancellarius habeat unum bon. pro quolibet. Et teneatur dictus cancellarius in omnibus et singulis extractionibus officiorum coram dictis Magnificis dominis prioribus tenere dictum librum et in ipso videre an aliquis extractus vel electus in dicto libro sit descriptus et talem sic electum et descriptum in dicto libro debeat alta voce nominare et manifestare ita quod ab omnibus astantibus audiatur sub pena quinquaginta librarum denariorum pro quolibet

cccLXXXXIII

uice qua contra factum fuerit. Aliquibus statutis seu reformationibus comunis Asisij in aliquo non obstantibus ..

De pena [illegible] arrengantis camerario augmentet salarium

CCXXXXIIII Item salubriter providere volentes indempnitati comunis Asisij statuerunt et ordinaverunt quod nulla persona cuiuscumque status vel conditionis existat audeat vel presumat aliquo quesito colore directe vel indirecte dicere tractare vel arengare quod camerario comunis Asisij vel alicui alij officiali dicti comunis detur vel augumentetur aliquid vel aliqua pecuniarum quantitas ultra et preter salarium sibi deputatum et qui contra fecerit centum librarum denariorum penam incurrat applicandam camere apostolice comunis Asisij et de facto contrafacienti auferendam sine aliquo processu vel condemnatione. Et nichilominus quicquid attemptatum vel obtentum foret contra predictam formam et si foret obtentum in consilio generali dicte civitatis non valeat nec teneat ipso iure. Et hoc statutum sit precisum quod tolli vel suspendi non possit consilio vel arengha dicti comunis .-

Bulla Pij pape secundi de conc[essio]ne super proventibus comunis

CCXXXXIIII Pius episcopus servus servorum dei: Ad perpetuam rei memoriam. Apostolice sedis benignitas circumspecta sincere obsequentium vota fidelium benigno favore prosequi ac illorum personas quas in eius fide et devotione promptas invenit spetialibus privilegijs per que earum statuj et indemnitati consulitur ferventius decorare consuevit. Ut igitur universitas hominum nostre civitatis Asisij et illius comunitas ex devotione quam ad nos et Romanam gerunt ecclesiam apostolicum sentiant eis favorem accrevisse: Eorum in hac parte supplicationibus inclinati ipsos quibus dudum eorum graves persecutiones et damna que superioribus temporibus passi fuerant paterna pietate considerantes et eorum necessitatibus providere volentes de omnibus et singulis pecunijs in quibus usque ad diem sextum februarij pontificatus nostri anno primo quacumque occasione quomodolibet Camere nostre debitores erant per quasdam nostras litteras in forma brevis gratiam et remissionem liberaliter fecimus prout etiam remissionem huiusmodi presentium tenore auctoritate apostolica approbantes et confirmantes de illis ac subsidijs in quibus usque in hodie etiam quacumque occasione quomodolibet eidem Camere tenerentur earundem presentium tenore remissionem liberaliter facimus: Ad [illegible] pedagij bestiarum: mensurarum piscarie causarum civilium visitationis mensurarum Montis carnium olei macinatus vini aque molarum et vini musti et aceti dohane gabellas ac forensium dativas more solito in dicta civitate exigi consuetas: ac ipsius universitatis et hominum ordinariorum onerum [illegible] solutionem apostolice camere in futurum teneri: Et ab alijs impositionibus dativis subsidijs collectis et gravaminibus quibuscumque realibus et personalibus seu mixtis

ac exigen[tijs] [illegible] dicte civitatis castellanorum salarijs exemptos et immunes fore et perpetuo in futurum esse debere: ac ad illa omnia collectis que pro Romane ecclesie aut dicte civitatis superuenientibus necessitatibus ipsis tantum aut etiam alijs eiusdem ecclesie subditis illarum partium per nos et successores nostros Romanos pontifices generaliter imponerentur [illegible] exceptis eos non obligari: ipsorumque onerum et universitatis predicte Camerarium omnium ad ipsam universitatem legitime pertinentium circumcirca et iuxta plateam civitatis predicte sitarum: preterquam unius ex illis ad usum cancellarij ipsius universitatis pro tempore existentis extra et iuxta schalas palatij residentie priorum populi civitatis predicte per eos deputate: ac etiam campionis nominatarum camerarum reddituus. Nec non pecunias ex malefitijs provenientes: que in ipsa civitate et eius teritorio pro tempore committi contingerit: Cum honere solvendi dilectis filijs modernis et pro tempore existentibus illius civitatis Potestati quadringentos octuaginta tres: Prioribus trecentos sexaginta sex et pro additione tempore indulgentie Sancte marie angelorum sex: Cancellario sexaginta duos: Tubicenis quadraginta: Baiulo sive preceptori custodie quatuordecim cum dimidio. Tribus baiulis triginta septem Sindico et advocato civitatis predicte decem. Turrigenis viginti quatuor. Magistro grammatice sexaginta. Superstitibus fontium et aqueductuum viginti. Revisori librorum potestatis duos. Sindicis potestatis duos cum dimidio. Nonnullis ecclesijs amore dei sexdecim: Capitaneis tempore indulgentie sancte marie angelorum duodecim: Temperatori horilogij duodecim florenos similes ad computum quadraginta bolendinorum ibidem currentis monete pro quolibet floreno annuatim: Ac etiam ipsi universitati pro extraordinarijs illius expensis ac nitorum nuntiorum provisionibus: et pro totius civitatis fortificatione: ac pro illis qui redirent ad eam decorandam Ducentos florenos similes ad computum predictum anno quolibet ad apostolicam cameram spectare: et eam ad quantitates huiusmodi solvere teneri auctoritate apostolica declaramus: ipsosque introitus et exitus predictos per massarium camere civitatis predicte ad id per thesaurarium nostrum perusinum pro tempore deputandum iuxta dicti thesaurarij ordinationem exigi et solui: et solutos in ipsius massarij computis per thesaurarium predictum admitti mandamus: prout nos in suis et dicti massarij computis admictimus per presentes: Pecunias vero provenientes ex datiationibus animalium [illegible] in montanea et in planitie comitatus predicti in locis minus damnosis ab ipsa universitate et non ab alio quocumque: prout eidem universitati videbitur: tantummodo fieri volumus: Necnon ex penis damnorum datorum cum onere solvendi salarium officiali quem super ipsis damnis datis singulis sex mensibus per imbussulationem et extractionem communitatum vel privatorum aut alias prout ipsi universitati videbitur per universitatem ipsam deputari et a gubernatore eiusdem civitatis ad ipsum officium confirmari debere etiam volumus. Ac cetera alia bona mobilia et immobilia nec non nomina debitorum quorumcumque maxime

occasione penarum gabellarum et aliorum onerum premissorum temporum Ratione preteritorum ad communitatem uel uniuersitatem predictas quomodolibet pertinentia cum onere satisfaciendi creditoribus dicte ciuitatis et camere predicte in eadem seu eidem communitati uniuersitati et hominibus pleno iure gratiose concedimus et donamus. Et nichilominus eidem uniuersitati penas maleficiorum et extraordinariorum delictorum uigintiquinque libras monete predicte pro quolibet delinquente et quolibet maleficio uel excessu non excedentes tam ante quam post latam sententiam super illis usque ad illarum quartam partem dumtaxat mitigandi et gratiose remittendi. Et incolis ciuitatis et comitatus predicti onera premissa in illa subeuntibus uenditione qualibet fructuum et prouentuum montis dicti communis que a thesaurario seu camera predictis pro tempore fieret non obstante, animalia quecumque in ipso monte pascendi herbam et ligna pro eorum usu ut hactenus consueuerunt ex eo exportandi libere et licite dicta auctoritate licentiam et facultatem concedimus. Ceterum ut iudicia absque ulla trepidatione procedant castellanos quoslibet arcium in dicta ciuitate existencium ac eorum familiares potestarie uel alterius officii ipsius ciuitatis nullo quesito colore directe uel indirecte per se seu alia quomodolibet obtinere prefata auctoritate perpetuo prohibemus. Ipsorum etiam impetrationes tam factas quam quas fieri contigerit contra premissa et concessiones cum quibuscumque etiam derogatoriis clausulis nullas ac inualidas esse declarantes. Ac ipsis nichilominus inhibentes ne aliter quam pro ipsarum arcium et in illis habitantium personarum necessitatibus et usu ex predicto monte ligna et fenum exportari faciant quoquomodo. Necnon ut ciuitas et comitatus predicti habitatoribus quibus propter guerrarum pestem que ibi nouissime fuit indiget repleantur quoscumque forenses qui uellent in dicta ciuitate familiariter habitare in ciues ipsius ciuitatis recipiendi et admittendi eisque exemptionem et immunitatem a predictis et aliis quibuscumque oneribus realibus et personalibus seu mixtis preterquam a gabellis et collectis que pro eiusdem romane ecclesie necessitatibus aliis tam ciuitatis et comitatus predictorum quam aliorum locorum illarum partium imponerentur ut prefertur decennio dumtaxat duraturam. Et eisdem decennio durante eisdem ut pro debitis extra ipsam ciuitatem et comitatum antea contractis inibi conueniri et molestari non possint. Saluumconductum quem inuiolabiliter obseruari uolumus auctoritate nostra concedendi. Et insuper ut onerum predictorum exactio de cetero eidem camere facilior reddatur, quod immobilia bona in ciuitate comitatu et districtu predictis consistentia in quoscumque forenses seu alios onera in ciuitate predicta non subeuntes uenditionis donationis seu locationis ad longum tempus seu alio quouis simili aut dissimili titulo sine licentia priorum et hominum de collegio quo dicte ciuitatis directe uel indirecte sub pena quingentorum florenorum auri et ipsorum bonorum perditione pro una camere apostolice predicte et pro alia penarum et bonorum huiusmodi medietatibus eisdem uniuersitati et sic applicandorum transferri non possint. Et ut illi qui prima die mensis augusti cuiuslibet anni qua christi fideles ecclesiam Sancte Marie de portiuncula extra muros dicte ciuitatis pro indulgentia inibi consequenda uisitare soliti sunt necnon duobus diebus precedentibus et duobus sequentibus illam ibidem dicta ciuitate et eius comitatu preterquam pro crimine lese maiestatis et homicidio aut debitis tunc inibi contractis per quoscumque gubernatores potestates bargellos aut alios officiales quoslibet ad petitionem tam camere predicte quam pro illius debitis quam alia occasione quacumque sub pena excommunicationis ipso facto si contrafecerint incurrendi personaliter capi aut modo quolibet in persona uel bonis inquietari seu molestari illorumque bona arrestari seu sequestrari etiam non possint eadem auctoritate uolumus statuimus et ordinamus. Alienationes translationes captiones molestias et inquietationes ne si quas contra premissa fieri contigerit cum omnibus illas concernentibus nullas et inualidas fore eadem auctoritate decernentes. Postremo omnia et singula priuilegia concessiones gratias et indulta eisdem uniuersitati et hominibus usque in hanc diem a nobis uel aliis pontificibus romanis predecessoribus nostris aut eorum legatis ac ab eis potestatem habentibus concessa necnon ipsius ciuitatis reformationes ordinationes et statuta prout hactenus seruata sunt et presentibus ac libertati ecclesiastice non contradicunt aut iuribus camere non preiudicant supradicta auctoritate confirmamus approbamus et presentis scripti patrocinio communimus. Supplentes omnes et singulos defectus si qui forsan interuenerint in eisdem non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum remissionis declarationis concessionis donationis prohibitionis inhibitionis ordinationis constitutionis decreti confirmationis approbationis communitionis suppletionis et uoluntatis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dei ac beatorum petri et pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Rome apud Sanctum petrum Anno incarnationis dominice Millesimo quadringentesimo Sexagesimo tertio Idibus Junii pontificatus nostri anno Quinto

G. de piccolominibus

Margin notes:

Commissio auctoritatis gratiandi maleficiis

Mons usus

Prohybitio ab officio potestarie

Facultas ciuitatis pro recipiendis forensibus

Prohybitio alienandi forensibus. Adde quod alibi [illegible]

Exceptio uenientium ad Indulgentias S. Marie Angelorum de mense Augusti

Confirmatio [illegible] statutorum

61

[illegible]

PAULUS PP. SECUNDUS.

DILECTI filij Salutem & apostolicam bnd. Confidentes q in nostra et apostolice sedis deuocione et fidelitate pseuerabitis: Ac ppea volentes paternis gratijs et fauoribus uos prosequi: Omnia et singla Statuta uestra ordinationes reformationes: ne nō priuilegia gratias: concessiones imunitates et Indulta vobis et communitati uestre hactenus concessas et concessa p Romanos pontifices predecessores nostros: et ab eis potestatem [illegible] Illa videlicet et Illa que Justa et racionabilia sunt et in preiudicium ecclesiastice libertatis non tendunt tenore presentium. approbamus: et auctoritate apostolica confirmamus prout hactenus laudabiliter obseruata extiterunt. Insup volentes paterna caritate subleuare necessitates uestras: et ut menia uestra restaurare aliaq In ciuitate necessaria conseruare possitis de Introitibus dicte ciuitatis ad Camera apostolicam annuatim pertinentibus ducentos florenos pro una vice dumtaxat et pro hoc primo anno a data presentium computando vobis remictimus et liberaliter condonamus. [illegible] thesaurario nostro pulino pnti et pro tempore existenti quatenus remissa ratione dicti ducēti florenorum In predictum et non In alium usum utiliter conuertantur. eos In vestris computis admictat, prout nos Infusis iamittimus per presentes. Dat Rome apud Sctm petrum sub anno piscatoris die xxviij Septembris. pont nostri Anno primo.

I. dathus.

A tergo.

Dilectis filijs Communitati & hominibus Ciuitat nostre Asisij.

Confirmatio Statutorum

De pena manifestantis credentiam. 403

cccxcvii Item statuerunt et ordinaverunt quod cum sepe in pandendo credentias delinquatur quod in dei displicentiam tendit et iacturam anime pandentis quod veniat contra fidem et proprium iuramentum et perinde communis comodum impeditur et dapna ut plurimum irrogantur: quod quicumque de numero priorum vel notariorum priorum vel de numero aliorum consilii auctoritatis vel non auctoritatis aut cancellarius communis vel quis alius officialis communis Asisii vel alia persona manifestaverit vel pandiderit aliquam credentiam communis Asisii vel rem aut verbum in credentia et sub credentia et sacramento credentie positam vel positum nutu scriptura verbo signo vel aliter quoquomodo puniatur et condempnetur pro quolibet contrafaciente et qualibet vice in quinquaginta libr. denar. Et nichilominus privetur et removeatur ab officio in quo fuerit et etiam privetur et pro privato habeatur a quolibet offitio dicti communis Asisii deinde ad decem annos proxime secuturos ita quod infra dictum tempus nullum officium ipsius communis cum salario vel sine salario habere acceptare vel exercere possit aliquo modo ad penam quinquaginta libr. denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et ut in notitiam veniat et delinquens quilibet puniatur: providerunt et ordinaverunt quod quandocumque aliquid in credentia positum fuerit et per aliquem qui non fuerit de numero credentie sentietur et diceretur: cogatur talis dicens et sciatur ab eo unde scivit illud quod dixit et sic de uno ad alium et alios procedatur et fiat quousque veritas et fundamentum veritatis sit fuerit et invenietur: quo invento et scito puniatur delinquens in penis superius declaratis. Et potestas et capitaneus civitatis Asisii teneatur predictum ordinamentum sive statutum integraliter exequi ad penam quinquaginta libr. denar. de ipsorum salario pro vice qualibet qua fuerit contrafactum. Et tempore iuramenti cuiuslibet credentie teneatur cancellarius dicti communis dictum statutum legere inter predictos: qui dictum iuramentum faciet et prestabunt. Et intelligatur credentia manifestata fuisse: si et quando declarabitur per tres partes dominorum priorum et consilii vigintiquatuor ad lupinum et bussulos, primo prestito iuramento per eosdem tenendo ad partitum quicquid crediderit veritatis.

De pena priorum et notarii ipsorum et conservatorum vel sindici conducentis aliquid. 404

cccxcviii Item statuerunt et ordinaverunt quod nullus qui fuerit prior populi dicte civitatis vel notarius ipsorum vel de conservatoribus monete vel sindicus communis qui esset ad faciendum locationem bonorum communis possit vel debeat emere vel conducere per se vel alium vel tenere ad aliquam partem rem vel proventum dicti communis que venderetur vel locaretur tempore alicuius ipsorum qui esset in aliquo dictorum officiorum nec ad ipsam tenere aliquo modo tacite vel expresse et postquam exiverit de dicto officio ad penam centum libr. denar. pro quolibet ipsorum contrafaciente et qualibet vice de quibus per dictum potestatem vel capitaneum civitatis predicte possit inquiri aliquo statuto vel ordinamento dicti communis in contrarium non obstante et quilibet repertus culpabilis condempnetur in pena predicta non obstante quod dictus talis fuerit de dicto suo officio sindicatus.

Quod nundine fiant in festo Sancte Marie angelorum. cccxcvii 405

Pro bono statu et augumento civitatis Asisii statuerunt et ordinaverunt quod fiant et fieri debeant nundine omni anno in dicta civitate in festo Sancte Marie de angelis et durent et durare debeant octo diebus ante festum et octo post festum predictum. Et ordinetur in primis hoc modo: quod omnes et singuli merchatores pannorum teneantur et debeant stare in apothechis et stationibus platee et cohoperire de pannis supra et circha a lapidibus platee intus et versus ipsas apothecas et ibi stare ad eorum pannos vendendum. Et hoc dominus capitaneus fieri facere teneatur ad penam viginti quinque libr. denar. de suo salario pro quolibet dictorum merchatorum pena et bano decem librarum denar. qui predicta non servaret. In quibus per dictum dominum capitaneum condempnetur. Et quod omnes merciarii tam terrigene quam forenses non cogantur ibi stare si stare voluerint in eorum solitis apothechis. Et quod in platea nova et in prato et in contrata plaxii sint nundine et ferie sive merchatum bestiarum fieri et esse debeat in dictis locis et non in alio locho per civitatem et burgos Asisii nec prope ipsam civitatem. Et quod nullus in dicto festo debeat emere bestias aliquas equos mulos sive asinos nec aliquas bestias: nisi in dictis locis ad pena viginti quinque libr. denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et per quindecim dies ante festum Sancte Marie angelorum mictantur litere ad merchatores et terras circumstantes ut veniant libere ad dictas nundinas et stare et redire possint in personis et rebus non obstantibus represaliis concessis vel in futurum concedendis. Et omnes alii volentes venire ad dictum festum: exceptis exbannitis et condempnatis civitatis Asisii libere venire et stare possint simili modo. Et eligatur per unum mensem ante dictum festum per priores populi duo homines qui sint super ordinatione dictarum nundinarum et quicquid factum fuerit in predictis per eos valeat et teneat

auctoritate presentis statuti. Et quod familie dominorum potestatis et capitanei ad predicta facienda studeat et dent operam quod dicte nundine ab aliquo non impediantur ad penam viginti quinque librarum denar. Et hoc capitulum sit precisum quod obseruari debeat. Et quod officiales electi seu eligendi super dictis nundinis debeant iurare ad sancta dei euangelia corporaliter tactis scripturis se ita et taliter facturos quod mercatores venientes ad nundinas cum mercantiis quibuslibet in pensionibus domorum ultra modum debitum non grauentur. Voluerunt etiam et firmauerunt quod in platea noua iuxta domum magistri petri de armengano fiat quedam magna trasanna incipiendo a dicta domo recte usque ad stratas. Scilicet stratam que venit a porta sancti antonii: et a strata de medio supra domum magistri petri de armengano in rectitudine aliarum domorum circumstantium plateam nouam. Et predicta compleantur et fiant expensis communis per suprastantem communis asisii hinc ad calendas iulii proxime futuri ad penam centum libr. denar. In quibus si negligens fuerit per eius futurum sindicum debeat condempnari et veniat in communi. Et muretur et murari debeat dicta trasanna ex parte exteriori ad renam et calcem. Et quod in trasanna predicta nec in dicta platea nullus proiciat nec proicere audeat bructimen terram siue suguram aliquam ad penam decem librarum denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et quilibet possit accusare et credatur sibi cum sacramento et dicto unius testis et habeat medietatem banni.

Quod ars guarnellorum operetur sine fraude.

AD hoc ut fraus in laboritiis artis guarellorum aliqua non comittatur: et ut ipsa ars de bono in melius augumentetur Statuerunt et ordinauerunt quod omnis persona que operabitur in futurum aliquid de opercitio bambagii uel artis guarnellorum debeat generaliter exercere et operari secundum ordinamenta artis guarnellorum ad penam in ipsis ordinamentis contentam: dummodo dicta ordinamenta non sint contra formam ordinamentorum dicte ciuitatis.

manca foglio 61 della numerazione antica

Tabula Secundi Libri Statutorum Ciuitatis Asisii de ciuilibus

Quod iudices potestatis et capitanei teneantur sedere ad bancas — I
Quod dies feriati intelligantur & sint infrascripti — II
Quod non citetur reus et qualiter debeat comparere — III
Quod in causa ubi interuenerint procuratores sufficiat fides notarii bance — IIII
Quod in causa positionum & capitulorum teneatur principalis respondere — V
Quod forenses citentur ad columpnas — VI
Quo debeant citari heredes — VII
Forma seruanda contra contumaces in contestatione litis super principali causa — VIII
Quod nullus officialis possit cognoscere aliquas questiones — VIIII
Quod non eligatur Judex & notarius ad scutrinium secretum pro pauperibus — X
Quod ubi apparet instrumentum uel carta habeatur pro confessione legitima — XI
Quod nullus possit opponere contra instrumentum — XII
Quod nullus de ciuitate & comitatu possit iurari suspectus — XIII
Quod nullus possit emere uel lacerare scripturas factas manu publici notarii — XIIII
Quod qui noluerit satisdare de non discedendo non ponatur in carceribus — XV
Quod berrarii teneantur capere exbannitos — XVI
Quod cause committantur tam inter consanguineos quam alias personas — XVII
Quod si datur intenutam aliquod animal detur pastus pro animali — XVIII
Quod contra contumaces Judex faciet infrascriptam formam — XVIIII
Quod potestas et capitaneus faciant ius de rebus mobilibus et dotibus — XX
Quod mulier dotata non possit uenire ad hereditatem — XXI
Quod mulier que remanserit uidua cum filiis non possit succedere in hereditate filiorum defunctorum — XXII
Quod nulla mulier possit testari codicillari uel donare sine presentia uiri et fratris etc. — XXIII
Quod uenditio facta per matrem de bonis filiorum teneat si sit conuersum in utilitatem filiorum — XXIIII
Forma seruanda quando aliqua res sit relicta ut alteri restituatur — XXV
Quod qui possideat per decennium sit uerus dominus ipsius rei — XXVI
Quod instrumenta mutui facta a decem annis retro sint cassa & uana nisi sit factum preceptum — XXVII
Quod res empte in platea comunis restituantur dummodo pretium etc. — XXVIII
Quod pignorationes et aliis facte cuicumque prestitori ad ludum non teneat — XXVIIII
Quod nullus audeat facere contractum cum minore uiginti quinque — XXX
Quod officiales non debeant petere aliquid pro interpositione alicuius decreti ut in statuto — XXXI
Quod filii familias minores uiginti quinque non possint cum aliquo facere contractum — XXXII
Quod nulla mulier possit detineri in persona pro debito — XXXIII
Quod represalie tollantur expensis illius qui fecit debitum — XXXIIII
Quod inter forenses seruetur ius quod obseruatur inter ciues & oriundos — XXXV
Quod non intersit aduocatus nec procurator quando fiunt positiones responsiones & iuramentum calumpnie — XXXVI
Quod in donatione causa mortis sufficiant quinque testes — XXXVII
Quod quilibet creditor debeat reddere instrumentum cancellatum postquam fuit sibi satisfactum de debito — XXXVIII
De habentibus murum comune inter se — XXXIX
Quod sufficiat publica uox et fama de morientibus in caualcata — XXXX
De uenditionibus factis animo recuperandi infra terminum — XXXXI
De habentibus murum suum proprium inter se & uicinum — XXXXII
Quod in aduentu dotis restituende tertia pars remaneat uiro — XXXXIII
Quod potestas & capitaneus debeat cogere principales debitores ad requisitionem fideiussoris — XXXXIIII
Quod donatio excedens decem libras fiat coram potestate — XXXXV
De exbanditis pro debito ad petitionem creditoris — XXXXVI
De habentibus consortes in molendino — XXXXVII
Quod opus nunciatum per iacturam lapillorum non procedatur ulterius — XXXXVIII
Quod fideiussori detur terminus quinque dierum ad representandum principalem — XXXXVIIII
De emptoribus alicuius gabelle etc. — L
Quod potestas etc. non habeat nec petat aliquid pro consilio in questionibus — LI
Quod potestas faciat ius sumarium in questione alimentorum — LII
Quod decedens in testamento & reliquerit tutorem filiis etc. — LIII
De non habentibus uiam ad eius uineam siue terrenum — LIIII
Siquis habet iter per rem alicuius contigue rei sue uendatur ei — LV
De habentibus arbores super territorio in preiuditium alicuius — LVI
Quod rogationes scripte in libro notariorum et cancellate etc. — LVII

63

De dissipatoribus et male utentibus suis substantiis: LVIII
De suspensionibus dampnum pro debito alicuius: — LVIIII
Quod siquis suspicaretur ne offenderetur ab aliquo: habeat cautiones idoneas: — LX
De testamentis factis ad pias causas: — LXI
Quod nullus capiatur pro debito in diebus festivis: etc. LXII
Quod siquis iuraverit se non teneri ad debitum: possit reprobari etc.: — LXIII
Siquis se obligaverit ad librum iustitie etc.: — LXIIII
Quod descriptis in brevibus artis lane etc. Sotius milles faciat executionem realem etc.: — LXV
Quod nullus officialis ponens aliquem ad bastardellum aliquid accipiat: — LXVI
Quod officiales facientes executionem habeant pro executione ut infra: — LXVII
Quod [illegible] intelligantur forenses tam in civilibus quam in criminalibus: — LXVIII
Quod prime et secunde cause cognoscantur in Civitate Asisii: — LXIX
Quod officiales cognoscentes causas Comunis faciant ius summarium: — LXX
Quod nullus procurator compareat in causa: que sit XXV libr. denariorum infra: — LXXI
Quod instrumenta mutui etc. inter Judeos et cives sint cassa et vana: — LXXII
Quod instrumenta mutui inter iudeos etc.: que transcenderint quintum annum: — LXXIII
Quod instrumenta mutui inter iudeos etc.: de quibus non esset petita executio non mereantur: etc. LXXIIII
Quod si aliquis Judeus vel eius heres etc.: — LXXV
De laboritiis quod habentes terras ad laboritium non trahant nec battant bladum sine licentia locatoris: LXXVI
De laboritiis: quod omnes et singuli Laboratores etc. teneantur laborare ad usum boni laboratoris etc.: LXXVII
Quod nulla mulier que accepit ad filandum lanam bambagium etc. possit vendere alium aliis: — LXXVIII
Quod Sapientes comunis teneantur dictare libellum cui vellet dare contra potestatem: — LXXIX
Quod [illegible] fiat civis Civis contra forensem: — LXXX
Quod nullus de Asisio sit procurator officialium tempore sindicatus: — LXXXI
Quod nullus notarius non oriundus de Asisio possit se rogare de aliqua scriptura: — LXXXII
Quod qui sentit se gravatum ab aliqua sententia fiat appellatio ad alium officialem: — LXXXIII
Quod nemo audeat appellare [illegible] aliqua sententia etc. LXXXIIII
Quod qui sentit se gravatum ab aliqua sententia diffinitiva possit appellare ut infra: — LXXXV
Quod nullus qui fuerit sponte confessus in causa [illegible] appellans: — LXXXVI
[illegible] a sententia [illegible] super appellatione interposita non liceat [illegible] appellare: — LXXXVII
Quod in quibus appellationibus et restitutionibus in integrum etc.: — LXXXVIII
Quod Judex appellationum debeat causas appellationis terminare: LXXXIX
Quod donec pendet examen appellationis: officium Judicis inferioris conquiescat: — LXXXX
Quod iudex appellationis et Judex primus teneatur dari facere copiam: — XCI
Quod petitio reductionis ad arbitrium boni viri fiat infra decem dies: — XCII
Quod in causis appellationum coram iudice non currant termini et tempora fatalia: — XCIII
Quod potestas Judex et alii officiales sindicentur etc. XCIIII
Quod In causis appellationum et reductionis ad arbitrium boni viri procedatur etc.: — XCV
Quod quilibet possidens aliquid pacifice per triginta annos sit verus dominus etc.: — XCVI
De scriptura privata vim et super aliquo debito: XCVII
De pena vendentibus rem duobus — XCVIII
Quod nullus forensis possit laborare aliquod terrenum: — XCVIIII

fol. 19

f. 20

f. 21

AD HONOREM
et reuerentiam omnipotentis dei: et
beate Marie semper virginis matris
eius: et omnium Sanctorum et Sanc-
tarum dei. Et ad honorem et pacifi-
cum statum Sancte matris Ecclesie.
et Sanctissimi .D. N. PP. et cois
et populi ciuitatis asisij: Et ad conseruationem Jurium omnium
et singulorum de ciuitate et comitatu dicte ciuitatis Incipit
Secundus liber Statutorum ciuitatis asisij sub Infrascripta forma.

Quod Judices potestatis et capitanei teneantur sedere ad bancas
ad Jus reddendum

STatuerunt Supradicti Statutarij et ordinauerunt
Quod Judices potestatis et capitanei et notarij eo-
rundem teneantur et debeant sedere ad banchas
videlicet Judex domini capitanei ad banchum Juris sub porti-
chu palatij populi. Judex causarum ciuilium domini potestatis
ad banchum Juris quod est In prima Sala palatij comunis
iuxta plateam. Qui Judices tam potestatis quam capitanei.
Et ipsi potestas et capitaneus: milites seu socij: et notarij
ipsorum: et quilibet eorum: et notarij ciuilium de ciuitate
asisij teneantur et debeant uenire et accedere ad dictas
banchas: Scilicet potestas cum suis officialibus ad bancham
suam: et Capitaneus cum suis officialibus ad bancham
suam: Et notarij ciuilium qui fuerint deputati ad
bancham domini potestatis, ad dictam bancham sedere tene-
antur de mane et de sero quando pulsabitur campana
parua turris populi: Et sedere usque quo dicta campana
pulsabitur pro recessu sub pena et ad penam quinquaginta
librarum denariorum pro quolibet contrafaciente: et qualibet
uice: Quam campanam Judices dictorum officialium qui
pro tempore erunt teneantur et debeant de mane ante
tertias et sero facere pulsari horis congruis dummodo de
sero pulsetur ante vesperas ad Jura reddendum: Et quando
fieri deberet consilium generale, uel populi In aliquo dictorum
palatiorum: vel sub portichu aliquorum dictorum palaciorum
Judices potestatis uel capitanei, uel aliquis eorum stare ad ban-
chas ad Jus reddendum minime teneantur: Sed ipsi consilio uel
consilijs Interesse debeant secundum formam Statutorum lo-
quentium de dicta materia. Nec teneantur sedere ad dictas
banchas quando per dominos priores populi numero quinque
adminus In concordia mandaretur dictis Judicibus quod non
sedeant: Et consilium fieret In eorum palatio. Et si contrafe-
cerint, soluat quilibet ipsorum pro qualibet uice centum soli-
dos denariorum. Et eos eorum sindicus de predictis con-
dempnet: et condempnationem exigere teneatur per dicto
comuni. Judex uero maleficiorum sedeat ad Jus reddendum
Et accusationes, denuntiationes, et Inquisitiones recipien-
dum: terminos dandum: et alia faciendum que suo officio
uiderit expedire ad bancham: uel sub portichu palacij cois.

Nota capitaneum iudicem fuisse remotum in loco ubi residet Mariae virgini dicatum:

Jus seruetur lege jus reddi de sero:

Et etiam non debeant Inter se consilium habere super aliqua
questione, cuius consilij salarium haberent: nec aliquis de
ipsorum familia. Et teneantur predicti domini, et eorum
officiales uenire, et stare ad banchas predictas modo predicto
qualibet die mane et sero: nisi diebus feriatis et sollemnibus
vinculo Juramenti: et ad penam predictam quinquaginta libr.
denar.: In qua per futurum eorum sindicum condempnari de-
beant. Et Stare debeant dicti domini potestas et capitaneus cum
suis Judicibus et officialibus in locis supradictis quando Jura
redduntur ad minus cum quatuor berruarijs suis munitis
pro quolibet ipsorum ad eorum officium operandum: debitores ca-
piendum ad petitionem creditorum: et ad uoluntatem Judicum
predictorum: et cuiuslibet eorum: et ad alia facienda et exercen-
da: que eisdem berruarijs dicti rectores Judices et officiales
et quilibet ipsorum pro predictis officijs exercendis duxerint
iniungendum. Non tamen ipsi Judices et officiales stent et
morentur ad ipsas banchas ad Jura reddendum quando aliquod
predictorum consiliorum fieret ut supradictum est. Nec
etiam teneantur Ipsi officiales et Judices, nec aliquis predicto-
rum sedere ad banchas diebus sollempnibus ut Infrascripto
capitulo Inferius denotatur: Et non teneantur etiam quan-
do Interesset pro factis comunis: uel quando essent Infirmi-
tate grauati. -

Quod tempore Judex ad reddendum Jus non teneatur:

Quod dies feriati intelligantur et sint infrascripti

QVM In aliquo Statuto aut ordinamento
dicti comunis asisij: uel reformatione non Inue-
niatur dies utiles et feriati et declarati et spe-
cificati: et contra: sepe sepius in huiusmodi talibus sit conten-
tio et uariatio ad ipsam uariationem et contrarietatem tollendam:
et ad hoc ut nullus possit Ignorare de Jure suo: hac presenti
lege sancierunt. Quod dies feriati Intelligantur et sint Infrascripti
In ciuitate asisij: In quibus per aliquos officiales comunis asi-
sij presentes et futuros, In casibus et questionibus ciuilibus
(preterquam In factigijs laboratorum, et In alimentis: et pro co-
mestione et potu) Jus reddi et detineri penitus denegarunt
et prohibuerunt: In quibus casibus exceptis supra teneantur proce-
dere summarie et de plano sine strepitu et figura Judicij et
sine oblatione libelli, videlicet Ad reuerentiam natiuitatis domini nostri
Jesu christi, A vigilia natiuitatis Ipsius inclusiue et In ipso
die, usque ad diem epifanie Inclusiue: A Sabato palmarum
usque ad octauam pasce resurrectionis dominice: In Ascensi-
one domini. In pentecosten cum duobus diebus sequen-
tibus. Omnium festiuitatum sollempnitatis beate Marie
virginis. In diebus festiuitatum Beatorum Rufini: Victo-
rini: Francisci, et Beate Clare virginis. Omnes festiuita-
tes beatorum apostolorum et euangelistarum: Et quatuor
magnorum doctorum Ecclesie Sancte Sanctorum Ambrosij
hieronymi: Augustini et Gregorij. Et festiuitatis Sancti
Johannis Baptiste: Et omnes festiuitates beati Angeli. bea-
te crucis: Beate marie Magdalene: Festum Stigmatum
Beati francisci: Sancti christofori - Et festiuitates omnium
Sanctorum: cum die sequenti: Sancti Martini: Sancte Ca-
tarine virginis et martiris: Sancti Nicholai: Sancti Conradi
Sancte Lucie: Sancte Agathe: Sancti Blasij: Sancti Vitalis

In quibus casibus reddatur Jus in ferijs

Dies feriati in casibus ciuilibus

64

de costa. et Sancte agnetis sororis sancte clare. A sabato carnis privii usque ad diem cineris. Ad reverentiam passionis christi cuncti dies veneris totius anni. In quadragesima post nonas cuiuslibet diei. Pro messionibus trituracionibus seu trituraris faciendis a vigesima secunda die mensis Junii usque ad festum Sancte marie de mense augusti. Pro vindemiis a vigesima secunda die mensis septembris usque ad Kalendas novembris proxime subsequentes. Et qualibet die dominica. In omnibus diebus orationum et processionum totius anni.

Dies veneris feriata.

Dies rogationum feriati.

Cunctis uero diebus aliis totius anni Judex potestatis et capitanei. et quisque alius officialis dicti comunis secundum suam iurisdicionem et officium et officia sibi commissa sedeant et stent In locis deputatis ad bancham iuridicam. et ad reddendum unicuique petenti coram eis ut eo iura et rationes In casibus ciuilibus hoc modo. A festo omnium Sanctorum usque ad carnisprivium A mane usque post tercias et a nonas usque post vesperas. Et In quadragesima eius a tertiis usque ad nonas. Ab octaua uero pasce Resurrectionis dominice a mane usque ad tercias. et a nonis usque post uesperas. Salvis diebus et horis superius declaratis. Et hec faciant dicti officiales a die octaua pasce usque ad festum omnium Sanctorum. Salvis horis quibus consilia dicti comunis detinerent et fieret In palaciis predictorum dominorum potestatis uel Capitanei dicte ciuitatis In quibus horis minime sedeant ad dicta iura reddenda. Et si aliquis predictorum Judicum et officialium fuerint negligentes In predictis per eorum futurum sindicum In decem libris denariorum debeant condempnari pro qualibet uice. Et Notarii causarum ciuilium teneantur et debeant facere Tabulam de diebus feriatis et non feriatis et non feriatis et Causas feriarum particulariter describere In libro ipsorum. Ad hoc ut sciri possint qui sint dies utiles et qui feriati. quam tabulam teneantur et debeant ostendere cuicumque petenti sine salario ad penam centum soldorum denariorum.

descriptio dierum feriatarum per notarios fienda.

Quo citetur reus et qualiter debeat comparere et de ordine Juris

III

In causis ciuilibus Statuerunt et ordinaverunt Quod Iste modus servetur. Quod citetur reus si fuerit de ciuitate de sero quod debeat comparere die sequenti de mane ante terciam. Et si citabitur post tercias et inventus fuerit personaliter debeat comparere ea die post nonas et ante vesperas Coram Judice responsurus de Jure actori. Si uero Inventus non fuerit personaliter citetur bis per baiulum uel preconem ad domum eius solite habitationis si In prima citatione non comparuerit. Si uero reus fuerit de comitatu citetur pro secunda die post citationem non computata die citationis. ut compareat coram Judice responsurus de Jure actori. Et si Inventus non fuerit personaliter et In prima citatione non comparuerit simili modo citetur reus bis per baiulum uel preconem. uel preceptorem custodie ut compareat coram Judice responsurus de iure actori. Et secunda citatio fiat expensis Rei In ciuitate et comitatu. Et si ultima dies citationis esset feriata quod intelligatur et debeat comparere prima die Juridica sequenti post dictam ultimam diem feriatam. Et citatus si fuerit de ciuitate uel comitatu aliis tempore citationis teneatur et debeat In termino citationis personaliter comparere et non per procuratorem. et respondere simplici petitioni producende per actorem vulgariter uel litteraliter scripte continenti simpliciter nomen Judicis coram quo nomen actoris nomen rei citati et quantitatem uel aliam rem petitam. et causa quare sibi debeatur assignando Judici uel alio officiali cognitionem habenti. quam Judex sive officialis legere reo debeat. a quo aliquid peteretur. Et Sacramentum sibi deferre de respondendo ueritate de confitendo uel negando debitum. uel aliam rem petitam. Que petitiones simplices ut prefertur semper Ille scribantur per notarios bance causarum ciuilium. uel exhibeatur libellus si peteretur. Salvis casibus In presenti capitulo declarandis videlicet In qualibet causa a decem libris infra. Et In casibus quando peterentur Salaria aduocatorum et procuratorum. In quibus non requiratur libellus. Et actor semper teneatur quando datur libellus per eum dare copiam reo petenti uel suo procuratori de dicto libello expensis Rei. Et Judex det terminum trium dierum ad opponendum et si dicta dies dicti termini esset feriata quod terminus Intelligatur die sequenti non feriata. Et productis exceptionibus et replicationibus Intelligatur et sit lis contestata reservatis exceptionibus et replicationibus ipsarum parcium. Et Idem seruetur Si non producerentur exceptiones et replicationes quod similiter Intelligatur litem esse contestatam. Et Idem In supradictis casibus videlicet post productionem exceptionum et replicationum. et etiam si non producerentur per partes non possit dare terminum parti ad duplicandum uel triplicandum. Sed det terminum utrique parti ad probandum Incumbentia in causa. seu causis viginti dierum utilium. Si uero reus esset absens a ciuitate et comitatu aliis et non posset In dicto termino supra expresso comparere tunc et eo casu possit procurator eius nomine comparere vel coniuncti uel consanguinei ipsius absentis qui Jurent animo calumnie non comparere. qui consanguinei uel coniuncti nomine dicti absentis non comparentis teneantur promictere de ratihabitione. Et si reus citatus qui debet ut prefertur personaliter comparere. uel procurator absentis. uel eius coniuncti uel consanguinei confiterentur debitum uel rem petitam usque In quantitatem decem librarum. tunc Judex assignet terminum ad soluendum et satisfaciendum actori decem dierum proxime futurorum. Ab Inde uero supra usque ad omnem summam uel ualorem assignet terminum viginti dierum tunc proxime futurorum ad soluendum et satisfaciendum ut prefertur. Quibus terminis elapsis Satisfactione uel solutione non facta Judex uel alius officialis coram quo causa uerteretur ad petitionem actoris teneatur et debeat executionem facere contra reum pro ut ipse actor petierit. Si uero reus citatus. uel consanguinei uel coniuncti a quantitate uel re ualente ultra summam uel rem ualentem decem librarum denariorum petierint terminum responsionis faciende ad deliberandum super responsione predicta. et voluerint Jurare quod causa dilationis uel calumnie non petunt. Sed ut possint se de Veritate Informare et respondere. tunc Judex det

Nota.

Petitionis forma.

libellus ubi non necessarius.

de litis contestatione.

Terminus ad probandum.

In confessione quid Judicis partes.

terminum trium dierum ad respondendum deliberate. Et si
In dicto termino non responderet qui personaliter comparere
deberet: uel eius consanguinei uel coniuncti admissi cauerati
habitione: habeatur pro confesso quilibet ex predictis: et ad
soluendum petita cogantur tanquam si confessi essent:
A decem uero libris Infra teneantur respondere anteque re-
cedant a bancha confitendo uel negando debitum: vel re
petitam vt supra dictum est. Si uero reus uel consangui
nei admissi de rati habitione ut supra ipsius absentis negaue-
rint debitum uel rem petitam usque ad quantitatem decem li-
brarum: tunc Judex statuat terminum actori ad probandum
et probatum habendum decem dierum proxime futurorum.
Et a dicta quantitate supra vsque In omnem summam et
valorem viginti dierum: Et si fuerit legitime probatum
condempnetur reus In quantitate uel re petita: et In expen-
sis legitime factis. Si uero probatum non fuerit absoluatur
reus: et actor condempnetur In expensis: nisi Iustam habue-
rit causam litigandi quod Iudicio Iudicis relinquitur
Qualis condempnationes Judex uel alius officialis coram
quo exequi teneatur et debeat ad terminum et petitionem
cuius Interest Intra decem dies a die sententie seu pronun-
tiationis et mandati super ipsis: nisi fuerit aliter appellatum In
casu permisso appellandi. Si autem reus sic citatus In termi-
no citationis non comparuerit sed contumax extiterit pro-
cedatur ad petitionem actoris Illis modis quibus contra
contumaces predictos secundum formam statutorum est pro-
uisum. In diffinitione questionum causarum ciuilium a
Judice hec forma seruetur Quod super quacumque quantitate
uel re actor possit deferre Juramentum reo si uoluerit: et
tunc Judex a quantitate uel re valente a decem libris supra
assignet terminum reo trium dierum ad deliberate respon-
dendum confitendo uel negando et ad Jurandum. Et a decem
libris Infra anteque recedat a bancha ad Jurandum confitendum
uel negandum quantitatem uel rem petitam. Et si confessus
fuerit condempnetur: et si negauerit diffinitiue absoluatur
a re uel summa uel quantitate petita per Judicem coram quo
cause agerentur uel fierent. Et reus possit referre Juramen-
tum actori si ipse noluerit Jurare: et si actor noluerit Jurare
reus absoluatur a petitis: et si reus noluerit Jurare nec refer-
re habeatur pro confesso de eo quo peteretur eidem. Possit
tamen actor reprobare Juramentum reo et Judex det termi-
num actori octo dierum si uoluerit probare et petierit ad
reprobandum dictum Juramentum: et si reprobauerit legiti-
me condempnetur Jurans et Ille cui fuerit reprobatum Ju-
ramentum In viginti quinque libris denariorum applicandis came-
re comunis aliis: Et nichilominus ad soluendum et satisfa-
ciendum actori penitus cogatur quantitatem uel rem
petitam soluere: Si uero fuerit questio decem librarum
vel a decem libris Infra vsque In decem libras: Vel Rei
eiusdem extimationis uel Infra. Si actor per probationes pro-
cedere uoluerit sufficiat vnus testis cum Juramento ac-
toris In defectu probationum dummodo testis sit Idoneus
omni Juris sollemnitate et ordine obmissis: Et predicte
questiones terminentur Infra decem dies a die quo fuerit

Juratum de veritate dicendo. Si Judex fuerit a partibus req-
uisitus per tres dies ante finem dictorum decem dierum. In quo
casu peti non possit consilium sapientis. Et si fuerit questio
a decem libris supra Ius comune seruetur. Dummodo non
possit deferri Juramentum alicui partium In defectu proba-
tionis vltra casum supradictum permissum. Questiones
autem a quinque libris Infra Judex possit terminare per
Iuramentum actoris uel rei vt sibi placuerit. Et In Illis qui alle-
gauerint solutionem uel satisfationem Judex si fuerit
questio de re mobili: uel se mouente coram eo post litem
contestatam et Juramento de calumnia prestito si pe-
tatur producantur testes det terminum viginti dierum
ad probandum vt supra est expressum vtrique parti: et
si fuerit extra ciuitatem et comitatum det Secunda
dilationem arbitrio suo Inspecta distantia et propinqui-
tate locorum: et de quibus testes petantur siue produ-
cantur. Que questiones maioris summe finiantur et finiri debeat
Infra quatraginta dies vtiles a die contestationis litis nu-
merandos si Judex fuerit a partibus uel altera Ipsarum
requisitus ante tempus quadraginta dierum per octo dies.
Si questio fuerit de re imobili: uel hominitio uel seruitute
debita causa hominitii: uel ex quacumque causa Judex det
terminum ad probandum partibus Iuxta predictam for-
mam. et teneatur dictam causam per sententiam uel amica-
bilem compositionem si potuerit de consensu partium Infra
duos menses numerandos a die dati libelli uel productionis
Instrumenti si fuerit a partibus uel altera earum requisitus
per octo dies ante finem dicti temporis finire et terminare: nisi
fuerit terminus de voluntate partium prorogatus. Et
si potestas uel capitaneus uel eorum Judices fuerint ne-
gligentes In terminando et diffiniendo ipsas questiones
litigandas coram eis Incurrant penam quinquaginta li-
brarum denariorum. In quibus per eorum sindicos debeant con-
dempnari: et ad Interesse parti Si a partibus fuerint requi-
siti modo et forma predictis. et hoc locum habeat In futuris
questionibus aliquo statuto supra uel Infra posito non ob-
stante. Et Ita et taliter partes se habeant diligenter vt fa-
ciant terminare dictas causas Infra dictum tempus: et si non
fecerint terminare Infra dictum tempus Instancia dicte
cause Intelligatur et sit perempta: nisi saltim fuerit admonitio
de expeditione earum causarum per partes vel Judici pro-
testatum. Dummodo predicta non preiudicent In executio-
ne Instrumentorum: Confessionatorum testamentorum co-
dicillorum: et aliarum vltimarum uoluntatum: et In arbitriis et
In arbitramentis: Laudis et pronuntiationibus: nec In aliis
causis In quibus potest procedi summarie secundum formam
statutorum ciuitatis aliis: In quibus forma statutorum ser-
uetur. Et si dictus Judex peteret terminum prorogari
a dictis partibus super dicta questione perdat de suo salario
decem libras denariorum pro qualibet vice: In quibus per
suum sindicum debeat condempnari: Qui dies dati
ad probandum Intelligantur dies vtiles et non feriati:
exceptis diebus et aliis quibus currerent ex Iusta et legitima
causa propter quod Judex de causa cognoscere non possit

Cotumax ... reus ... hodie ... confess...
de Iuramento litis decisorio:
Juramenti reprobatio
vnus testis quando sufficiat
questionibus a decem libris infra
ubi producantur testes
super hoc sunt
Instantia Judicii

Terminus ad probandum utilis ... — Et in omnibus supradictis rationibus et in omnibus aliis
dilationibus datis seu dandis ad probandum intelligantur
et sint dies utiles et non feriati. Et in contestatione litis etiam
contra contumaces, soluat et soluere debeat actor pro quali-
bet libra quatuor denarios: et pars que succumbet in causa, con-
dempnetur in expensis iuramento calumnie non obstante: quod
quidem salarium uendatur pro comune Asisii et plus offe-
renti detur. Et ut fraus in questionibus ciuilibus committi non
possit: et omnis suspitio tollatur imposterum, omnes scripture
cuiuscumque questionis excedentis summam decem librarum denariorum
debeant dari in scriptis notario, siue notariis bance. Et dicti
De comparitionibus dandis in scriptis et registrandis: — notarii scribere teneantur statim et incontinenti: et scripturas
quas habuerint in scriptis redigere et ponere ad quinternum or-
dinate et extense infra tertiam diem proxime sequentem a die
facti actus: Et pro eius salario, et cuiuslibet eorum habere de-
beant iuxta formam statutorum ciuitatis Asisii: Et si ipsi notarii
in predictis contrafecerint: et in registrando negligentes fue-
rint, in decem libris denariorum condempnentur applicandis dicto
comuni pro qualibet uice. Et causantes teneantur dare in
scriptis dictis notariis, uel alteri ipsorum omnes actus qui fierent
in his questionibus coram dicto iudice ea die uel sequenti: et
scribi facere per dictum actuarium cause infra dictum tem-
pus: et si fieret contra predictam formam: quod factum fue-
rit non ualeat nec teneat ipso iure. Et hoc locum non habeat
in preceptis factis et fiendis per iudicem. Que precepta dicti
notarii bance teneantur et debeant extense scribere et in qua-
terno ponere antequam discedant a bancha: non preiudicando
executioni instrumentorum confessionatorum. Et predicte ce-
dule dentur et dari debeant iudici antequam ponantur in
quaterno seu in filça. et iudices possint: et cuilibet ipsorum
addere liceat et minuere in ipsis cedulis, pro ut de ipsius uel
ipsorum iudicum processerit uoluntate. Et si daretur aliqua
protestatio: uel esset similis questio, iudex det terminum ad
probandum sex dierum de iure ipsarum partium. Et si aliquis
fecerit aliquem citari ad iudicium: et actor uel eius pro-
curator in termino citationis non comparuerit quod tunc dictus
actor teneatur soluere reo decem solidos denariorum: et antequam
soluat non audiatur: et nichilominus ad soluendum per iudi-
cem compellatur.

iiii — Quod in causa ubi interuenerint procuratores sufficiat fides notarii

Item quia multum temporis consumitur in dictis cau-
sis tam ante mandatorum legitimationem quam ante
litis contestationem, prouiderunt et ordinauerunt
quod in causa ubi possunt procuratores interuenire ad legi-
timationem mandatorum sufficiat fides notarii bance qui di-
xerit iudici se esse rogatum de procuratione facta in quem-
cumque ad causas. Vel instrumentum manu alterius notarii
Procuratorum legitimatio: — solum continentis quod producens est institutus procurator ad ca-
usas absque alia pronumptiatione per iudicem facienda. Et in ...
... in confessionum quam negationis fiende per reum in
sua responsione intelligatur ipsa responsione facta, litem
esse contestatam absque alia pronunciatione facienda: etiam
si a neutra partium peteretur ad hoc ut iudex possit dic-
tas causas citius expedire: quas causas omnes in dicta
Instantia causarum: — curia ... dictus iudex, uel alius coram quo uerteretur
teneatur et debeat: uidelicet usque in quantitatem uel ualorem
decem librarum denariorum infra uiginti dies ad plus: et alias
usque in omnem summam, uel ualorem infra quatraginta dies utiles
diffiniisse expedisse et terminasse ad penam quinquaginta li-
brarum denar. a die responsionis faciende computandos, pro qua-
libet causa non expedita retinendarum de suo salario per camera-
rium comunis Asisii tempore sindicatus sine condempnatione
aliqua ad petitionem cuiuscumque petentis. Saluo quod si causa esset
de uel super aliqua hereditate: uel de, et super bonis pupillorum,
in quibus plus cautionis requiritur et prolixitatis: iudex
possit dictos terminos eius arbitrio prorogare: dummodo
infra tres menses a die porrecte petitionis debeat ad dictam
causam expedisse et terminasse. Et elapsis terminis et dila-
tionibus supradictis in omnibus casibus predictis intelligatur
et sit ipso iure instantia dictarum causarum perempta. Saluo
non fuerit per partes de expeditione ipsius cause bis iudici pro-
testatum. Et iudex qui negligens fuerit in predictis teneatur
parti ad dampna et interesse ultra penam predictam.

v — Quod in causa positionum et capitulorum teneantur principales respondere

Item prouiderunt et ordinauerunt quod in ea causa
ubi positiones et capitula producerentur: quibus de-
beretur responderi iuridice, teneatur principalis
solum respondere. Nec procurator aliquis tempore responsio-
nis possit modo aliquo interesse: nec aliquid supra dictis
positionibus dicere ad penam uigintiquinque librarum den.
a quolibet contrafaciente de facto auferendarum. Et in-
quantum persona ipsius principalis haberi possit: et sit in ci-
uitate comitatu uel districtu: et si monitus et iussus a iudice
respondere neglexerit, seu contempserit, pro confesso habeatur
absque aliqua interlocutoria.

vi — Quod forenses citentur ad columpnas et quo modo procedatur

Item statuerunt et ordinauerunt quod quando
aliquis de Asisio: uel eius districtu: uel ibi habitans
seu aliqua persona undecumque fuerit uellet mouere
litigium contra aliquem forensem non habitantem in ciui-
tate et comitatu Asisii et uellet agere contra talem foren-
sem, dictus forensis citetur, et citari debeat per publicum baiu-
lum comunis Asisii: siue preconem: siue preceptorem custodie
ad unam ex colamnis positis sub testudine palacii domini ca-
pitanei dicte ciuitatis ex commissione et mandato iudicis: et
eius licentia cum dimissione cedule in scriptis: et scripte manu
notarii causarum ciuilium dicte ciuitatis: continentis quod dictus
talis forensis ad instantiam et petitionem actoris: uel illius qui
habet causam cum eo, de licentia et mandato iudicis domini po-
testatis dicte ciuitatis, citatur ut uenire et comparere debe-
at secunda die iuridica post citationem huiusmodi, respon-
surus de iure actori, seu illi qui intendit causam habere cum
eo. Et si infra dictum tempus comparuerit admictatur ad
suas defensiones: et procedatur in causa iuxta formam tra-
ditam in statuto de ordine iuris loquente: dummodo fide-
iubeat idonee de stando iuri: et iudicatum soluendo. Si
autem dictus forensis in dicta prima citatione non compa-
ruerit: sed contumax extiterit, citetur pro secunda citatione

per baiulum siue preconem siue preceptorem custodie ciui-
tatis predicte ad requisitionem partis sine aliqua comissione
uel cedula ad dictam columnam Quod infra tempus duorum
dierum tunc proxime futurorum comparere debeat coram
dicto domino iudice siue potestate dicte ciuitatis responsurus
de iure actori siue causam habenti cum eo, super eo quod sibi
petere intendit. Et si in dicta secunda citatione non compa-
ruerit et contumax extiterit et fuerit incursa eius contu-
matia per partem: iudex pronunciare debeat contra talem fo-
rensem per modum petitionis actoris siue habentis causam cum
eo. Et deinde in reliquis citationibus fiendis citetur ad dic-
tam columnam ad singulos actus incumbentes per dictum ba-
iulum siue preconem siue preceptorem custodie, pro die se-
quenti, secundum quod de actoris processerit uoluntate. et pro-
cedatur contra ipsum iuxta formam et modum traditum in
statuto loquente Qualiter proceditur contra contumaces.
Et si peteretur executio alicuius instrumenti uel laudi uel
sententie seu testamenti ultime uoluntatis aut codicilli aut
precepti et mandati procedatur contra talem forensem iuxta
formam traditam in statuto loquente De modo tenendo
in executione instrumentorum. Et similiter super executione
petenda scripture priuate iuxta formam traditam in
statuto de materia loquente. Et hoc statutum sit precisum
quod tolli non possit: et quicquid factum fuerit ualeat et
teneat ipso iure; seruata forma dicti statuti non obstante
aliquo statuto uel ordinamento in contrarium disponente.
ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque. -

Quomodo et qualiter debeant citari heredes et procedendum sit — 3 ros

Quando contigerit citari heredes alicuius defunc-
ti: in citationibus fiendis de ipsis heredibus hec
forma seruetur. Quod in principio questionis mote
seu mouende contra ipsos heredes citentur et citari debeant
bis per baiulos siue precones uel preceptorem custodie here-
des 2 uolentes pro heredibus respondere aut bona defende-
re ipsorum heredum ad domum habitationis solite defuncti. Et
ibi alta uoce proclamare uicinis audientibus et intelli-
gentibus: Quod quicumque uult esse heres aut pro herede re-
spondere aut bona alicuius defuncti defendere, compa-
reat et comparere debeat infra secundam diem responsu-
rus de iure actori. Et post dictas citationes fiant et fieri
debeant duo bandimenta, si questio fuerit in curia domini
capitanei sono tube premisso bampniatur ad hostium sub
portichu seu testudine palatii alta uoce et dicat in quo-
libet dictorum bampnimentorum Quod quicumque uult esse heres
et pro herede respondere aut bona defendere talis defuncti
infra tertiam diem comparere debeat responsurus de iure ac-
tori. Et quod quando fuerit questio in curia domini potestatis,
fiant dicta bampnimenta in schalis portici palatii potestatis
modo predicto. Et post dicta bampnimenta fiat aliud ba-
nimentum ad domum defuncti in simili forma, ea die
qua fiet ultimum bampnimentum. Et post predictas cita-
tiones et bampnimenta sufficiat unica citatio ad domum
ad singulos alios actus ut supra de citationibus facta est
mentio usque ad diffinitiuam sententiam inclusiue. Et dicta

66

forma seruata, ad dationem tenute et dationis in solutum
procedatur prout infra in capitulo Qualiter procedatur
contra contumaces continetur. Et quicquid factum fuerit
ualeat et teneat: et habeat plenissimam roboris firmitatem.
Alias si dicta forma non fuerit seruata non ualeat quicquid
factum fuerit. Et quilibet preco et preceptor custodie ciuita-
tis asisii possit et sibi liceat citationes facere in causis ciuilibus
prout facere possunt baiuli comunis. Et presens statutum
locum habeat siue heredes sint certi et nominati siue in-
certi et innominati siue promulgati. Si autem fuerit heres
certus, possit si uoluerit actor eum facere citari personaliter
uel ad domum eius solite habitationis, secundum quod alie
singulares persone non ut heredes citantur. -

Forma seruanda contra contumaces in contestatione litis
super principali causa: et contra contumaces — Rubrica pena ... de salario ... testatione ... contra contumaces

Item Sanxerunt et ordinauerunt Quod in quali-
bet contestatione litis super principali causa et pro-
nuntiatione contra contumaces in preceptis factis
de soluendo uel de stando in palatio uel carcere comunis
uel sub custodia berruariorum ponat actor quatuor denarios
pro qualibet libra quantitatis que petitur seu extimationis
rei. Quod salarium soluat ea die uel infra tertiam di-
em sequentem qua facta fuerit contestatio ubi lis conte-
statur uel preceptum ubi fiet preceptum: massario prefati
comunis asisii uel emptori et si non soluerit non ualeat
quod factum fuerit. Et nichilominus soluat duplum dicto
comuni uel emptori eius quantitatis quam soluere debet.
Et quando peteretur res aliqua que non extimaretur, de-
beat extimari infra dictum terminum per actorem. Et secun-
dum ipsam extimationem debeat solui salarium et si non
extimauerit non ualeat processus. Et sit postea in electione
rei soluere extimationem et liberetur a toto. Et quod nullus
possit recipere ipsas quantitates nisi massarius comunis
siue emptor uel ab eo substitutus. Et quod in una et eadem
causa salarium non soluatur nisi semel. Et quod salarium
non soluatur in petitione siue repetitione dotium. Nec
in aliis casibus in quibus solui non debet per formam ali-
cuius alterius statuti. Nec in arbitramentis. Et notarii
bancharum teneantur et debeant ea die uel secunda
qua fiet solutio salarii uel fieri deberet dare massario co-
munis quando salarium non esset uenditum. Et quando
esset uenditum detur emptori salariorum nomen cuiuslibet
qui deberet soluere aliquod salarium et contra quem et
pro quanta quantitate et qua de causa pena notario
contrafacienti uiginti soldorum denariorum pro qualibet uice.
Et Quod massarius Comunis siue emptor salariorum
comunis teneatur et debeat dare illi qui salarium ponet
contra aliquem die qua fiet solutio salarii cedulam in qua
contineatur dies positi salarii et per quem et contra quem
pro quanta quantitate pena centum soldorum denariorum pro qua-
libet uice qua contra fecerit. Quam cedulam dictus
soluens teneatur ea die uel sequenti postquam soluerit assigna-
re notario banche et ipsam facere registrari in libro actorum.
Et si dicta cedula non reperiretur sic registrata in actis

de capitis solu... in lite pendentis

viij

Pena non soluentis capita soldorum

In quibus casibus capita solui ... non solui

facta in causa predicta non valeant ipso iure. Et presumatur salarium non fore solutum. Et quod per dictam cedulam registratam probetur salarium fore solutum sine aliqua probatione. Et hoc non preiudicet questionibus preteritis et pendentibus: Sed in futuris tantum post publicationem presentium statutorum. Et emptor siue massarius dicti comunis quando recipiet aliquod salarium debeat scribi facere in quodam quaterno cartarum pecudinarum manu notarij camere. qui quaternus esse debeat penes ipsum notarium camere infra octo dies postquam sibi erit solutum salarium. Et si dictus massarius uel emptor non fecerit scribi in dicto libro, penam decem librarum denariorum pro qualibet uice incurrat. Et quod processus hinc retro facti non possint tolli cassari: uel contra eos opponi pretestu quod salaria adscripta non fuerint: uel non reperirentur in dicto quaterno non soluta: Et sint et appareant dicta salaria manu emptoris dictorum salariorum, ut massarij dicti comunis infra terminum statutis comunis asisij predicti. descripta:

Rubrica. Quibus officialis preter potestatem capitaneum et eorum iudices cognoscat ciuiles causas:

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus officialis potestatis: uel capitanei per se: uel ut uicarius predictorum dominorum: uel alicuius eorum possit cognoscere de aliquibus questionibus ciuilibus: nisi potestas: uel capitaneus: uel eorum iudices pena contrafacienti uiginti quinque librarum denariorum pro quolibet et qualibet uice: Et quicquid aliter factum fuerit non valeat nec teneat ipso iure: Saluo quod iudex maleficiorum possit cognoscere et terminare causas ciuiles usque in quantitatem centum solidorum denariorum. Et si aliter factum fuerit non valeat nec teneat ipso iure.

Rubrica. De Aduocatis et procuratoribus eligendis pro pauperibus et eorum salario:

Item Statuerunt et ordinauerunt quod per collegium iudicum de asisio eligatur unus iudex singulis sex mensibus. Et per collegium notariorum unus notarius siue procurator de melioribus dictorum collegiorum ad scruptineum secretum: Qui iudex et notarius per potestatem et capitaneum et suos officiales ad penam iuramenti cogantur patrocinia et aduocationes prestare et procurare pauperibus et miserabilibus personis sine salario et mercede. Pro omnibus alijs personis contra quoscumque tam nobiles quam populares pro competenti mercede siue salario per potestatem et capitaneum et suos officiales ordinando: considerata facundia aduocati et procuratoris: et conditione cause predictorum iudicum et notariorum defensionem suam: et excusationem iuridicam facere compellantur: Et facta electione predictorum procuratorum, et aduocatorum, predicta omnia et electio supradictorum publice banniantur per bannitores dicti comunis in locis publicis et consuetis: In quo bannimento exprimantur et declarentur nomina dictorum aduocatorum et procuratorum: ad hoc ut bene perueniat ad notitiam singulorum. Et quicumque fuerit datus in aduocatum, scindicum uel procuratorem per iudicem quod dictus talis sic datus teneatur et debeat dictam aduocationem et procurationem et scindicatum acceptare. facta tamen eidem cautione de salario competenti. Quod si non acceptauerit, penam uigintiquinque librarum denariorum incurrat: dummodo hoc locum non habeat in aduocatis et procuratoribus partis aduerse qui essent conducti ad dictam causam per publicum instrumentum uel aliter in consanguineis usque in tertium gradum. Et inimicis et uicinis usque ad quintam domum. Et semper iudex cause possit refrenare numerum aduocatorum et procuratorum inter partes.

Rubrica. De ordine seruando in exequutione instrumentorum:

De Iure reddendo Titulum talem duxerunt penitus incohandum Statuentes quod, quodlibet instrumentum: uel Carta facta: uel de cetero facienda inter qualscumque personas cuiuscumque pacti uel conditionis existant. In qua: uel quo contineatur: quod promissio facta fuerit: de confessione facienda uel guarantigia habeatur et intelligatur pro confessione legitima in iudicio facta: et tamquam confessio iudicialis in omnibus habeatur. XI
Contra que instrumenta et Cartas in quibus promictitur de confessione fienda: uel guarantigia per quemcumque notarium scripta: uel contra confessionem in iudicio factam lite contestata non ordinata: uel libello non oblato. scripta per notarium ad ciuiles causas deputatum nulla exceptio possit opponi nisi de solutione: uel absolutione: uel falsitate: uel termini prorogationis, uel pacti de non petendo: uel de compensatione quantitatis debiti pure: et liquide: uel nullitatis. Et ad nullam aliam exceptionem uel defensionem, seu sapientis consilij suis expensis: petitio admictatur: Et hoc constet per instrumentum refutationis: uel absolutionis uel pacti de non petendo: uel per instrumentum debiti cancellatum redditum a creditore: de qua redditione appareat publicum instrumentum. uel per instrumentum prorogationis: uel per instrumentum debiti quantitatis pure et liquide: in quo contineatur de confessione facienda: uel fiat mentio de guarantigia: uel per idoneam probationem testium in singulis casibus supra dictis. Exceptio autem falsitatis et solutionis possit opponi: et etiam probari per testes. Et iudex comunis asisij viso instrumento confessionato det terminum reo: uel suo procuratori si petierit: Et dederit cautionem de iudicio sisti: et iudicato soluendo. Sex dierum utilium ad tollendum copiam instrumenti et opponendum exceptionem seu exceptiones a statuto permissam seu permissas. Et ipsam uel ipsas sic oppositas ad probandum et habere probatum infra dictum terminum. Et sic si aliquis opposuerit aliquam ex dictis exceptionibus, et non probauerit condempnetur in decem libris denariorum pro qualibet exceptione et qualibet uice opponens predictas. Et si non dederit fideiussore

uel depositum fecerit. vel si dederit fideiussorem. et non probauerit exceptionem. siue exceptiones premissas ponatur in carceribus comunis asisij ad uoluntatem creditoris sine aliqua pronunciatione. Et si confessione facta in iudicio libello non oblato: vel sententia que transiuerit in rem iudicatam: uel alio instrumento quod mandari debet executioni. ut confessio ex uigore alicuius capituli ad petitionem creditoris. uel etiam habentis nomen obligati uel pignorati. Et teneatur et debeat iudex precipere debitori seu precipi facere sine libelli oblatione. litis contestatione. et sine strepitu et figura iudicij. vt ueniat recepturus preceptum de stando in palatio. vel quod stet in palatio predicto. et non recedat sine licentia sui creditoris. uel si non uenerit. uel si uenerit et non steterit. auferat sibi pro qualibet uice et quolibet precepto decem libras denariorum. Et si uenerit et placuerit creditori quod debitor non stet in palatio sed in carcere. ponat eum ad uoluntatem creditoris. de quo carcere relaxari non possit quousque debitum pro quo esset detentus soluerit creditori. Si uero non venerit in palatio. et inuentus ipse fuerit. personaliter capiatur ad uoluntatem creditoris. et in carcere ponatur. de quo non relaxetur nisi soluerit ut dictum est. Si uero placuerit creditori habere tenutam de bonis debitoris detur. quam si infra quindecim dies bonorum mobilium. uel stabilium debitor non recollexerit. uel recolligere noluerit. misso et dato termino peremptorio post dictum tempus quindecim dierum vt recolligat ipsam tenutam. tunc res in tenuta date possint et debeant subastari diuersis diebus. ad minus tribus uicibus. Et in subastationibus detur terminus pro quolibet bannimento. die bannimenti minime computata. [margin: ipsius diei] Et si emptorem inuenerit iudex. se uendat iure creditoris. et pretium soluat creditori et expensas. et residuum si quod est restituat debitori. Et si emptorem non inuenerit eidem creditori detur ex secundo decreto in solutum. facta prius estimatione per duos estimatores per partes eligendos. si fuerint in concordia. et si non fuerint in concordia. uel aliqua pars fuerit contumax. tunc per iudicem ponatur. Et si ipsi duo estimatores non fuerint in concordia. Tunc iudex cause eligat tercium exstimatorem exstimationi. et et dicto quorum. uel duorum ex eis stetur. Et si res fuerit pluris estimationis superfluum restituatur debitori. Et incepta una uia ex predictis modis exequendi. Nichilominus possit creditor redire ad aliam. et vtramque simul intemptare coniunctim uel diuisim prout de sua processerit uoluntate. Et hoc intelligatur in instrumentis confessionatis indempnitatis. quod creditor possit cogere debitorem ad bona sua uendendum. uel insolutum recipere pro quantitate pro qua esset obligatus. uel quam soluisset. uel pro damno quod passus fuisset. Et ab executione instrumenti confessionati. uel aliorum instrumentorum uim confessionis obtinentium Sententie et laudi per debitorem non possit appellari si forma huius capituli fuerit obseruata. Si uero seruata non fuerit possit appellari secundum formam statutorum dicti comunis loquentium de appellatione. Et si appellauerit non audiatur appellans Et iudex audiens in quinquaginta libris denariorum puniatur.

[margin: Ab executione instrumentorum non appellari]

Quicumque autem petierit debitum solutum cum protestatione quod si appareret solutum debitum quod nollet teneri ad penam ex quacumque congerie uerborum. uel sine protestatione si fuerit quantitas quinquaginta librarum denariorum et abinde infra condemnetur in decem libris denariorum. Si uero fuerit maioris quantitatis quinquaginta librarum denariorum condemnetur in viginti quinque libris denariorum. Et si quis opposuerit exceptionem solutionis. uel falsi instrumenti. et eam non probauerit infra dictum terminum sex dierum condemnetur in viginti quinque libris denariorum. Et si quis postquam captus esset pro aliquo debito in contumaciam. et uellet in aliqua ex dictis exceptionibus opponere et probare. quod facto deposito debiti in instrumento contenti. et expensarum factarum per ipsum creditorem audiatur ac si infra terminum opposuisset. et debeat relaxari. Et idem modus et forma seruetur in omnibus et per omnia in executione testamentorum et cuiuslibet alterius ultime uoluntatis. et laudorum sententiarum arbitrorum. et arbitramentorum. per arbitrum seu arbitratores et arbitros datorum. et latorum. et preceptorum et mandatorum factorum per potestatem. uel capitaneum uel eorum iudices manu publici notarij scriptorum. ~

[margin: De pena petentis debitum solutum] [margin: Notandum ...]

Rubrica. Quod non possit opponi contra instrumentum nisi exceptio permissa statuto: XII

Item statuerunt et ordinauerunt quod nullus possit opponere contra aliquod instrumentum in aliqua causa ciuili uel criminali aliquam exceptionem. nisi que sit in statuto ciuitatis asisij permissa. Et quicumque eam aliter opposuerit. soluat nomine pene et banni pro qualibet vice et qualibet exceptione decem libras denariorum. Et exceptio sic opposita non admictatur. et ipsa pena per officialem et curiam coram quo et qua opponeretur de facto. et sine aliquo processu ab opponente auferatur. ~

Rubrica. Quod nullus de ciuitate Asisij vel eius comitatu possidens possit iurari suspectus: XIII

Item statuerunt et ordinauerunt quod nullus de ciuitate et comitatu asisij possit iurari suspectus si possidebit bona mobilia valentia duplum. et in duplo quantitatis que peteretur ab eo condempnetur. et condempnari debeat iurans in viginti quinque libris denariorum per potestatem uel capitaneum coram quo iuratum fuerit. cuius condempnationis medietas sit comunis et alia medietas sit accusatoris. Et quilibet admictatur ad denuntiandum. et accusandum. dummodo nullus qui non sit oriundus de ciuitate. uel comitatu asisij. uel qui non habitauerit in ciuitate uel comitatu Asisij per tempus decem annorum. et non soluerit datias et collectas comuni asisij. et alias fecerit factiones dicto comuni possit iurare suspectum et fugitiuum aliquem oriundum de ciuitate et comitatu Asisij. Et qui soluerit datias et collectas

[margin: Et quicumque iurauit aliquem suspectum ut fugitiuum et possederit bona mobilia valentia duplum quod peteretur ...]

comunium Asisii et alias fecerit factiones dicto comuni Asisii
per tempus decem annorum et si Juratus fuerit non possit
capi nec detineri per aliquem officialem uel famulum po-
testatis uel capitanei dicti comunis pena contrafacienti pro
quolibet et qualibet uice viginti quinque libras denariorum.
Et si quis fuerit Juratus suspectus et captus prestitis per eum
fideiussoribus de Judicio sisti et Judicato soluendo debeat
relaxari.

Rubrica Quod Nullus possit emere vendere vel lacerare scripturas publicas notarii.

Item statuerunt et ordinauerunt cum post obitum
aliquorum notariorum eorum scripture publice deue-
niant ad manus aliquarum personarum tam ignoran-
tium quam non curantium de scripturis eiusdem cuius causa
XIIII redundaret Jn dampnum et detrimentum quam plurium. Ne
hoc possit occurrere quod nulla persona cuiuscumque condi-
tionis aut status existat possit uel debeat uendere emere
uel Jmposterum lacerare aliquem librum uel aliquam scrip-
turam scriptum uel scriptam manu publici notarii pena
cuilibet contrafacienti Centum libras denariorum pro quolibet
contrafaciente et qualibet uice. Et quilibet possit accusa-
re et habeat medietatem pene predicte. Et de predictis per
potestatem uel capitaneum uel eorum officiales ex eorum officio pos-
sit Jnquiri. Et predictos repertos culpabiles punire et condem-
pnare. Et habeat medietatem pene quam uenire fecerit
Jn comuni. Et predicta non Jntelligantur Jn aliquibus no-
tariis ementibus uel tenentibus dictos libros et scripturas
notariorum causa rescribendi. Et culpabiles teneantur et ad emendationes
dampni dampnificatis.

Rubrica Debitor volens satisdare non debeat poni in carceribus.

Item statuerunt et ordinauerunt quod postquam
aliquis captus fuerit pro aliquo debito si Jdonee sa-
tisdare uoluerit de non discedendo de palatio pote-
statis uel capitanei ciuitatis Asisii et sine uoluntate creditoris
XV usque ad quinque dies a die captionis Jn antea computandos in
carceribus non ponatur nec mitti nec detineri possit sed
stare debeat Jn aliquo de palatiis supradictis. qui si satisde-
derit Jdonee et de palatio recesserit quod fideiussor teneatur
et cogatur soluere totam quantitatem quam soluere debe-
ret ille pro quo fideiussit. Et si talis captus pro debito ido-
nee satisdare non poterit et facere se custodiri uoluerit Jn
palatio potestatis uel capitanei per berruarios potestatis uel
capitanei uel per baiulum comunis Asisii suis expensis pro-
priis quod infra dictum terminum quinque dierum Jn carceribus
predictis talis debitor non ponatur. Et a dicto termino Jn po-
sterum quinque dierum talis debitor sic captus pro debito ponatur
siue mictatur in carceribus dicti comunis et in ipsis detinea-
tur et custodiatur ad petitionem sui creditoris quousque credito-
ri suo de debito fuerit satisfactum. Et si predicti potestas
uel capitaneus et ipsorum Judices non seruauerint pre-
dicta perdant quilibet eorum de suo salario uiginti quinque
libras denariorum. Jn quibus per eorum futuros sindicos de-
beant condempnari. Et si dictus debitor de palatio reces-
serit sine uoluntate creditoris tunc assignetur terminus
quinque dierum eius fideiussori ad assignandum Jn dicto pa-
latio principalem debitorem et si non assignauerit cogatur
ipse Jn persona et rebus ad solutionem debiti Jntegraliter facien-
dam nulla exceptione et defensione audita. Et Jmmediate
ponatur Jn carceribus prelibatis dummodo de dicto debito li-
queat per publicum Jnstrumentum seu preceptum arbitrii
uel sententiam. Et semper recursum habeat fideiussor contra
talem debitorem pro quo fideiussit ad cuius petitionem ta-
lis debitor realiter et personaliter compellatur donec fideius-
sor fuerit Jndempnis conseruatus. Et hoc statutum uendi-
cet sibi locum de Jnstrumento seu alia scriptura continen-
te debitum cuius occasione detinetur et esset data copia
parti et terminus ad accipiendum copiam et opponendum
contra et dictus terminus elapsus et non probauerit.

Rubrica Quod Berruarii teneantur capere exbannitos et de salario et mercede.

Item statuerunt et ordinauerunt quod berrua-
rii dominorum potestatis et capitanei qui pro tem-
pore fuerint teneantur et debeant capere exban-
nitos pro debito uel debitis et debitores contra quos conces- XVI
sa fuerit licentia de capiendo ad petitionem creditorum uel
creditoris dummodo cum licentia Judicis potestatis uel capita-
nei. Qui berruarii habeant pro quolibet ipsorum et pro quo-
libet quem pro debito caperent in platea comunis duodecim
denarios et alibi Jn ciuitate Jntra muros ipsius ciuitatis duos
solidos denariorum. et extra portas Jn comitatu Jn qualibet par-
te ipsius comitatus quatuor solidos denariorum dummodo in pla-
tea uel Jn ciuitate uel Jn comitatu ire non possint nisi duo
berruarii tantum qui salarium recipiant. Et ipsi berruarii
uel eorum alter aut aliquis pro eis non possint nec debeant
aliquo colore quesito uel causa aliquid percipere uel habe-
re ab aliquo occasione salarii comestionis uel alia de causa
ultra salarium supra eis concessum uel ordinatum. Et
si quis eorum contrafecerit Jn predictis uel aliquo predictorum
condempnetur per futuros sindicos pro quolibet et pro
qualibet uice Jn viginti quinque libris denariorum comuni Asisii ap-
plicandis. Et quilibet admictatur ad denunciandum et
accusandum cuius pene medietas sit comunis et alia ac-
cusatoris. Et semper de licentia ipsis berruariis uel alte-
ri ipsorum data ad capiendum aliquem pro debito appare-
at et apparere debeat apud acta dummodo nullum cape-
re possint Jn domo propria habitationis sue uel Jn aliqua
ecclesia. Seu apotheca per eum conducta.

Rubrica Quod cause compromictantur Jnter quascumque personas et de officio potestatis arbitrorum.

Presenti capitulo duximus statuendum quod
cause lites questiones et controuersie tam Jnter
consanguineos et affines quam alias qualescumque per- XVII
sonas debeant compromicti Jussu domini potestatis uel
capitanei uel Judicis ipsorum coram quo erit lis causa uel
controuersia. Et Jntelligatur esse causa lis questio uel con-
trouersia per porrectionem libelli uel aliqualis simplicis nar-
rationis facti Jn scriptis et [illegible] citationem. Et quilibet
predictorum officialium additus super predictis teneatur et
debeat super predictis causis Jnfrascriptum modum obseruare
uidelicet quod statim producto libello. Siue facta simplici

plici narratione super quo compromissum debet fieri, teneatur Judex et debeat ad Instantiam actoris citari facere per publicum baiulum comunis alisii personaliter uel ad domum sue solite habitationis reum uel conuentum ad recipiendum terminum de accipiendo copiam libelli seu narrationis facti et opponendum contra et ipso conuento reo existente in contumacia predicta. Tunc Judex cause terminum duorum dierum ad opponendum contra dictam petitionem in absentia dicto reo teneatur assignare et sibi notificari facere. Et si per reum conuentum nichil fuerit oppositum dictus Judex ad compromissum faciendum teneatur et debeat procedere secundum formam inferius traditam. Si uero reus per se uel alium legitime comparuerit et exceptionem dilatoriam uel declinatoriam opposuerit, ipsas exceptiones probare teneatur et debeat infra duos dies a die obiectionis ipsarum. Super quibus exceptionibus dictus Judex infra alios duos dies imediate sequentes post dictos duos dies teneatur ut iuris fuerit pronunciare et deinde in causa procedere ad compromissum faciendum si per ipsum Judicem dicte exceptiones fuerint reiecte. Possint tamen ad impediendum compromissum ultra dictas exceptiones dilatorias uel declinatorias opponi exceptio rei Judicate, exceptio prescriptionis inducte per formam statutorum comunis alisii, exceptio solutionis et satisfacionis probande tamen per publicum instrumentum. Quas exceptiones opponens debeat probasse infra terminum duorum dierum a die productionis ipsarum. Alias ipsarum obiectio non impediat compromissum. Et si dicte exceptiones non fuerint probate uel nichil fuerit oppositum, statim infra unum diem proxime sequentem post terminum datum huiusmodi exceptionibus uel postquam nichil fuerit oppositum teneatur et debeat dictus Judex coram quo questio uerteretur mandare legitima pronunciare, si per procuratorem ageretur, et compromissum in causa fore et esse fiendum per partes. Siue agatur per principalem siue per procuratorem. Nec possit dictus Judex dictas exceptiones uel aliquam earum partibus reseruare ad hoc ut ueniant discutiende postea per arbitros eligendos tanquam merita cause concernentes. Sub pena ipsi Judici quingentarum librarum denariorum sindicatus tempore sibi auferenda de facto per ipsius sindicatores si in predictis aliter se habuerit. A qua pronunciatione per dictum Judicem fienda in causis predictis uel aliqua predictarum non possit nec debeat per aliquam ex partibus modo aliquo directe uel indirecte appellari siue ad aliquem reclamari nec aliquis recursus haberi uel de nullitate dici siue opponi. Et appellans recurrens uel de nullitate dicens non audiatur et nichilominus incurrat penam quingentarum librarum denariorum auferendam per Judicem qui predicta pronunciauerit. Et cause predicte lites uel controuersie compromictantur et compromicti debeant siue lis causa questio uel controuersia fuerit inter ciuem et ciuem siue inter ciuem et comitatensem uel districtualem et forensem. Siue inter forensem et forensem. Siue inter clericum et secularem. Siue maiorem et minorem uigintiquinque annis. Siue inter maiorem et mi-

norem etiam pupillum uel pupillos. Si tamen prius Judex uiderit ipsos legitimos habere defensores. Siue etiam causa esset cum filiisfamilias siue cum aliqua uniuersitate corpore uel collegio. Volumus tamen quod causa debeat peti quod compromictantur infra duos dies per actorem a die dati libelli uel porecte narrationis facti. Per reum autem debeat peti causam compromicti si compromissum uoluerit infra tres dies a die prime citationis facte de eo. Teneantur insuper dicti Judices cogere realiter et personaliter partes litigantes ad compromictendum ipsam causam questionem uel controuersiam que uerteretur iuxta formam pronunciationis facte per ipsum Judicem et facere quod dicte partes litigantes infra tres dies a die dicte pronunciationis facte compromictant de Jure et de facto et de ueritate et de equitate in duos arbitros et arbitratores amicabiles compositores et bonos uiros infra dictam diem a die pronunciationis facte per dictum Judicem super causa compromictenda. pena dicto Judici negligenti infra dictum tempus partes predictas ad compromictendum compellere quod parti ad faciendum compromissum non comparenti per se uel legitimam personam quingentarum librarum denariorum. Et si pars conuenta ad ipsum compromissum faciendum legitime monita seu citata se absentauerit uel latitauerit uel comparere noluerit infra dictum tempus trium dierum a die huiusmodi citationis seu monitionis per se uel per personam habentem mandatum ad compromictendum, ex tunc auctoritate presentis statuti Judex cause possit teneatur et debeat ad penam quingentarum librarum denariorum ad requisitionem actoris uel persone legitime pro actore eligere pro parte conuenti arbitrum et arbitratorem quem crediderit idoneum et in tale eligendo ac etiam in eligendo per parte actoris compromissum facere et ipsum compromissum sic per Judicem factum nomine conuenti per Judicem uires et effectum habeat in omnibus ac si per ipsum conuentum factum esset. Et ipse sic eligendus in omnibus habeatur ac si per conuentum presentem esset electus. Et econuerso eodem modo in omnibus et per omnia fieri debeat per ipsum Judicem si pars actoris se absentauerit et infra dictum terminum trium dierum ad compromissum faciendum per se uel procuratorem legitimum minime comparuerit, pena similiter ipsi Judici contrafacienti quingentarum librarum denariorum. De quo expresse debeat sindicari per sindicatores tempore sindicatus. Et dicti arbitri et arbitratores et amicabiles compositores sic electi per ambas partes uel per alteram partium et Judicem. Cogantur statim per potestatem uel capitaneum uel eorum Judicem coram quo questio uerteretur antequam umquam discedant de palacio eligere tertium arbitrum et arbitratorem et amicabilem compositorem. Et statim facta electione tertii ipse tertius arbiter cogatur infra duos dies a die electionis ipsius tertii realiter et personaliter. Ita quod infra dictum tempus duorum dierum omnino acceptet. Sub pena potestati uel capitaneo uel eorum Judici coram quo questio uerteretur pro quolibet et qualibet uice quingentarum librarum denariorum. Si in predictis uel aliquo predictorum fuerint negligentes.

Marginalia:

De impro dictis compromissis (left of col. 2, at "Si uero reus per se uel alium")

68 (between columns, lower)

A pronunciatione compromittendo non appellari (left of col. 2)

De his que debent compromitti ad compromissum (left of col. 2)

Que debeat peti compromissum (right margin)

Compromissum de Jure et facto, ueritate et equitate (right margin)

Judex pro contumacia partis arbitrum possit eligere (right margin)

De tertio arbitratore et eius officio (right margin)

Insuper quod dictus tertius arbiter omnem causam questionem uel controuersiam que coram eo uerteretur et de qua factum esset compromissum possit teneatur et debeat cognoscere sumarie simpliciter et de plano prout ipsi tertio arbitro et arbitratori uidebitur et placebit. et testes recipere ad juramenta et ad testificandum partibus presentibus uel absentibus et partibus et testibus citatis uel non. Dummodo examinatio dictorum testium fieri debeat per collatteralem domini potestatis. Vel capitanei una cum ipso tertio arbitro nisi partibus placuerit quod examinatio testium fieret coram aliquo jurisperito de uoluntate partium electo. Et ad predictam examinationem primi duo arbitri esse non debeant. Et si secus fuerit factum non teneat ullo modo. Et ipsos testes quos partes coram arbitro Induxerint seu inducere uoluerint dominus potestas uel capitaneus uel eorum Judex ad petitionem alterius ex partibus litigantibus compellere teneatur pignoribus captis et multa indicta ad Jurandum et testificandum coram tertio arbitro sub forma superius declarata. Et ipsam causam litem uel questionem teneantur et debeant ipsi arbitri et arbitratores Infra uiginti dies a die acceptionis ipsius tertij diffinitiue sententialiter terminasse. Ita quod de cetero Inter ipsas partes super re de qua factum fuit compromissum nullo umquam tempore possit aliquod litigium exoriri. pena ipsis arbitris et arbitratoribus causam litem questionem uel controuersiam diffinitiue ut dictum est non terminantibus Infra predictum tempus quingentarum librarum denariorum eis et cuilibet eorum de facto auferenda per quecumque officialem ciuitatis asisij applicanda camere comunis asisij. Volumus etiam quod dictus tertius arbiter et arbitrator possit si uoluerit habere consilium uel colloquium de causa seu causis de quibus factum esset compromissum cum aliquo sapiente uno uel pluribus expensis partium prout ei uidebitur et placebit. Et predicta non uendicent sibi locum ubi peteretur executio Instrumenti confessionati uel alterius scripture habentis uim Instrumenti confessionati ex forma Statutorum comunis asisij super quibus compromissum non possit peti. Insuper uolumus quod contra aliquod arbitramentum seu laudum uel declaratorium dandum per dictos arbitros et arbitratores uel saltim per duos ex eis concordes non possit nec debeat per aliquam personam aliquid allegari opponi et excipi quoquo modo. nec contra ipsum laudum uel arbitramentum uel arbitratores uel personam alicuius eorum possit uel debeat aliquis recursus haberi. nec etiam peti reductio ad arbitrium boni uiri ad aliquem Judicem uel personam sub quacumque dignitate existentem nec possit In integrum restitutio peti aliqua ratione uel causa etiam si Ille qui petere uellet diceret se fuisse minorem et lesum occasione dicti laudi uel arbitramenti. Et si aliquis recursus haberetur contra ipsum arbitramentum uel arbitros non ualeat ipso Jure nec teneat quod In contrarium factum esset. Et nichilominus qui contra fecerit Incurrat In penam quingentarum librarum denariorum de facto applicandarum camere comunis asisij ad petitionem cuiuscumque petentis eadem pena iminente potestati uel capitaneo si ipsi predictam penam non exegerint et negligentes fuerint de quo expresse debeant sindicari. Et quod laudum talium arbitrorum et arbitratorum et amicabilium compositorum uel duorum ex eis ut dictum est super causa lite questione uel controuersia compromissa larum habeatur pro sententia diffinitiua que transiuit in rem judicatam. a qua non liceat appellari. Sed obseruari debeat per ipsas partes cum effectu. Volumus etiam quod si aliquis dictorum trium arbitrorum diuersam sententiam ferret adeo quod duo ex eis non essent concordes quod extunc et eo casu cogantur dicti arbitri et tertius supra electus et cogi debeant per potestatem uel capitaneum et eorum Judices prout de ipsorum processerit uoluntate et carcerentur si opus fuerit donec et quousque fuerint concordes saltim duo ex eis et tulerint dictam sententiam siue arbitramentum. Et eorum sententia proinde habeatur ac si per omnes tres fuisset lata et plenissimam obtineat roboris firmitatem. Volumus etiam quod cause a decem libris denariorum infra nullatenus possint peti compromicti nec In eis locum habeat presens capitulum de compromissis. Sed ipsas tales causas a decem libris Infra uolumus quod Judex uel alius officialis coram quo tales cause uerterentur determinet et diffiniat sumarie simpliciter et de plano sine strepitu et figura Judicij. Nec etiam possint litigantes cogi ad compromissum faciendum si actor reo. Vel reus actori super tota causa uoluerit deferre Juramentum Sed potius eo casu causa debeat per Juramentum terminari pena centum librarum denariorum Judici coram quo questio uerteretur qui aliter procederet In predictis de quo per eius sendicatores debeat expresse condempnari. Et quod nullum compromissum factum In Judicio siue extra siue de Jure tantum siue de facto tantum uel alio modo duret nec durare possit ultra duos menses nisi fuerit maius uel minus tempus a partibus appositum in compromisso. Vel nisi prorogatum fuerit de ipsarum partium uoluntate. Addentes quod postquam causa fuerit semel compromissa ad petitionem actoris non possit ad eiusdem actoris petitionem Iterum peti compromicti sed solum Rei. Et quod In causis predictis non soluatur nec solui debeat aliquod salarium causarum ciuilium non obstante Statuto posito supra sub rubrica De salario ponendo In contestatione litis. nec aliquo alio statuto In contrarium disponente.

Margin notes: In quibus casibus non peti compromissum non possit. — a laudo non liceat appellare. — Instantia compromissi. — XV — XI

Rub.ca Pro pastu animalis in tenuta dati quid detur

XVIII Item statuerunt et ordinaverunt quod si detur tenuta contra debitorem de aliquo animali detur pro pastu animalis, et concedatur pro qualibet die. Scilicet pro quolibet equo mulo vel mula vel mulecto tres solidos denariorum: Pro quolibet asino bove vel vaccha duos solidos denariorum: Pro porcho sive capra quatuor denarii: Pro pecude et his similibus pro qualibet duo denarii. Et si aliqua ipsarum bestiarum someggiaverit vel equitaverit seu fructus aliquos perceperit seu alteri accomodaverit, quod pro illa die nichil recipiat pro pastu.

Rub.ca Contra contumaces: modus exequendi in contumacibus

XIX Item statuerunt et ordinaverunt quod contra contumaces Judex comunis Asisii et quilibet alius secundum suam jurisdictionem pro modo sue petitionis actorem mitti faciat per baiulum comunis Asisii in possessionem bonorum contumacis primo mobilium secundo stabilium tertio nominum debitorum. Ita tamen quod si reus venerit personaliter infra decem dies bonorum mobilium, et stabilium bonorum infra viginti dies a die date tenute vel inductionis computandos seu ante dationem tenute et restituerit omnes expensas juramento actoris et maxime salarium curie advocatorum procuratorum scripturarum et baiulorum data taxatione judicis precedente et de judicio sisti et judicato solvendo idoneam dederit cautionem recipiat tenutam amissam. Si vero per decem dies vel viginti dies predictos a die date tenute et inductionis numerandos contumax in sua duraverit contumacia et personaliter fuerit requisitus vel ad domum sue solite habitationis cum termino trium dierum utrum velit contra dictam tenutam opponere vel recolligere et infra dictum terminum non opposuerit vel recollexerit vel non apparuerit de solutione satisfatione aut quetatione rei iudicate vel alia exceptione legitima dum tamen a sententia non fuerit appellatum, potestates vel capitaneus vel eorum judices cogant talem contumacem in persona et rebus ad recolligendum tenutam cuiuscumque fuerit possessionis pro qua illa fuerit data: adeo quod totaliter satisfaciat creditori, dummodo de dicto debito sine aliqua cognitione vel sollempnitate, aut per testes receptos aut recipiendos constiterit summarie et de plano omni sollemnitate juris obmissa, ante sententiam dationis in solutum. Et si infra dictum tempus decem vel .xx. dierum non comparuerit ut dictum est, judex ipsam tenutam faciat extimari secundum modum qui in statuto de executione instrumentorum continetur. Et det creditori in solutum tribus subastationibus precedentibus: quarum quelibet sit unius diei non computato die dati banni: vel vendatur per judicem premissis prius ut supra tribus subastationibus: et plus offerenti detur. et de pretio satisfaciat creditori: Et residuum pretii seu estimationis debitori reddatur. Et quod nulla licentia capiendi tenutam quod possessionem alicuius rei immobilis possit dari per aliquem seu aliquos offitiales comunis Asisii nisi primo et ante omnia possessor fuerit legitime bis citatus et requisitus per baiulos comunis Asisii personaliter vel ad domum, si domum habet in civitate vel comitatu Asisii. Si vero reperiri non poterit personaliter et domum non habet in civitate vel comitatu Asisii, citetur ut supra dictum est in possessione que petitur apprehendi ut infra tertiam diem, a die citationis in antea debeat coram judice comparere ad contra dicendum et opponendum quicquid voluerit, quare licentia non detur petenti apprehendendi tenutam: Et super defensionibus et juribus suis possessor admictatur si legitimam causam habuerit possidendi et jura meliora habuerit: alias procedatur juxta formam dicti statuti. Et hoc habeat locum in tertio possessore. Et si aliter fieret licentia data non valeat nec teneat ipso jure. Et per judicem revocetur defacto ad petitionem possidentis ad penam quinquaginta librarum denariorum. Et si tenuta de bonis debitoris contumacis dari non poterit quia non repperirentur de bonis debitoris, secundum relationem factam per baiulum comunis et creditor voluerit quod debitor suus ponatur in bamno, audiatur per judicem citatione seu citationibus prius legitime factis ut supra: dummodo ante bamni dationem liqueat de debito per instrumenta vel testes receptos vel recipiendos, summarie sine strepitu et figura judicii. Si debitum fuerit a decem libris supra et in decem libris et a decem libris infra non sit necesse quod constet de debito. In quo bamno terminus quinque dierum assignetur civi et comitatensi octo dierum, die dati bamni minime computato ad solvendum satisfaciendum et se concordandum cum creditore de debito et expensis. quod bamnum notificari debeat debitori per baiulum comunis personaliter vel ad domum eius solite habitationis die dati bamni vel sequenti: et aliter bamnum non valeat neque teneat ipso jure. Et si infra terminum bamni creditor comparuerit, audiatur de jure suo, prius per eum refectis expensis legitimis creditori. Et data per eum et prestita idonea cautione de judicio sisti et judicato solvendo. Et si infra terminum bamni non comparuerit, abinde inantea non audiatur in aliquo suo jure civili contra dictum creditorem. Sed ad petitionem ipsius creditoris possit capi et personaliter detineri in palaciis et carceribus comunis Asisii, usque ad integram satisfactionem debiti.

Rub.ca Quod fiat jus summarium in dotibus iuris ordine servando

XX Item statuerunt et ordinaverunt quod per potestatem et capitaneum et judices eorum et quelibet alium in officio sibi comisso fiat jus petentibus de questionibus rerum mobilium et dotis hoc modo: quod habens idoneum pignus pro dote, ipso pignore idoneo quod habuerit sit contenta. Et viceversa et

dans pignus inquietari non possit. Et potestas et capitaneus et quilibet ipsorum et iudices eorum in possessione dicti pignoris teneantur ipsam conservare. Quod si vero pignus non fuerit idoneum, omnia bona viri et illius qui fecerit vel faceret promissionem de restituenda dote sint mulieri dotate obligata. Voluerunt etiam quod mulierem dotatam idoneum pignus pro dotibus suis sive pignora vice dotium suarum potestas vel capitaneus vel eorum iudices teneantur ipsam sive eius procuratorem in possessione sui pignoris quando ab ea vel suo procuratore fuerit requisiti mandare si esset in possessione alterius semper salvo habentis iura potiora, sine salario, summarie et de plano sine libelli oblatione et sine strepitu et figura iudicii in casu et casibus restituende dotis. Et in quolibet casu in quo mulier non esset in possessione pignoris ponatur sine salario etiam non facta excussione contra principalem debitorem vel eius heredem, sive sit specialis sive generalis obligatio. Et pignus pro dotibus obligatum exobligetur restituta dote et diminuatur pro ea parte secundum formam Statutorum civitatis Asisii. Et si quis vel si qua undecumque fuerit qui vel que vult vel voluerit aliquid petere super re dotali et de re dotali querimoniam facere faciat primo citari dominam et si domina virum habet faciat citari virum. Si autem socerum habeat et non virum faciat citari socerum. Si autem habeat filium faciat citari filium. Si autem non habuerit filium faciat citari fratrem carnalem si habet. et si non haberet fratrem carnalem faciat citari consobrinum si habet. et si non habet faciat citari proximiorem consanguineum eius si vult contradicere aliquid aut opponere tali querimonie aut his que super re dotali petere voluerit et intendit. Quibus viro socero et aliis personis supradictis liceat ipsam mulierem et res dotales defendere sine aliquo alio mandato ac si legitimi essent tutores et curatores seu procuratores. Et per presens capitulum intelligatur esse sufficiens et idonea persona. Et si aliter procederetur contra rem dotalem per potestatem vel capitaneum vel eorum iudices aut aliquem offitialem comunis Asisii non valeat nec teneat processus et in aliquo iuri mulieris aut possidentis ipsam rem dotalem preiudicari non possit. Et hoc locum habeat in preteritis presentibus et futuris. et in qualibet dictorum casuum citetur domina si viveret. Et idem ius summarium fiat heredibus et succedentibus mulieris similiter decessit. In dote et pignore dotium et si aliquis creditor voluerit eidem domine offerre et cum effectu dare dotem sive quantitatem dotis contentam in dicto instrumento teneatur et compellatur dicta domina pignus et pignora obligata eidem pro dotibus supradictis dicto creditori assignare que idem creditor possit accipere et tenere pro quantitate satisfactionis debiti quod accipere teneretur usque quo creditori fuerit solutum et eidem debito fuerit satisfactum pro mensura sui debiti. Et postquam dicto creditori fuerit satisfactum de vero debito predicta relaxare penitus teneatur et hoc capitulum sit [illegible] [illegible] pignore durante mulier faciat fructus suos.

Rubrica quod mulier dotata vel dotanda non possit venire ad hereditatem etc.

Ad conservationem iurium cuiuslibet de civitate vel comitatu Asisii. Et ne hereditates et successiones ad alios qui non essent de domo ex linea maschulina perveniant Statuerunt et ordinaverunt quod si qua mulier dotata vel dotanda a patre vel a matre, fratre vel fratribus avo vel avia vel a quocumque non possit nec debeat, ipsa nec eius filii ex ea descendentes recurrere vel venire ad hereditatem vel successionem alicuius predictorum dotantium vel non dotantium nec aliquid petere vel habere de bonis et super bonis cuiuslibet predictorum quoquo modo quousque ex predictis vel aliquo predictorum fuerit vel remanserit filius, nepos vel pronepos vel heres maschulus ex legitimo matrimonio natus descendens ex eo vel ea veniens in successione predicta cum tali muliere dotata vel dotanda. Sed ipsa mulier sit dotata vel dotanda esse debeat sua dote contenta. Declarantes quod etiam mulier dotata sive dotanda non possit subcedere fratri vel fratribus decedenti vel decedentibus donec et quousque supstiterint frater vel fratres, nepotes vel pronepotes ex linea maschulina descendentes. Et ipsa nec aliquis ex ea proveniens vel succedens in bonis alicuius predictorum non possit aliquid petere vel habere testamentis vel ultimis voluntatibus donationibus vel concessionibus et alienationibus in talem mulierem et pro ea vel ex ea venientibus et descendentibus factis et fiendis semper salvis. XXI

Rubrica quod mulier vidua filiis infra xviii annos decedentibus non succedat.

Pro conservatione bonorum cuiuslibet domus de civitate et comitatu Asisii et ne bona et hereditates deveniant ad extraneas personas non descendentes ex propria linea Statuerunt et ordinaverunt quod si qua mulier remanserit vidua cum filiis vel filiabus mariti defuncti et aliquis vel aliqua dictorum filiorum vel filiarum decesserit vel decesserint in pupillari etate vel postea usque ad decimum octavum annum completum ab intestato non possit subcedere in bonis et hereditate predictorum filiorum et filiarum sic decedentium. Et si omnes predicti filii vel filie decederent ab intestato modo predicto quod tunc et eo casu bona et hereditas predicta dictorum filiorum et filiarum deveniant et devenire debeant ad patruos et ad filios masculos [illegible] gradus prerogativa. Testamentis et aliis ultimis voluntatibus et concessionibus quibuscumque in dictam mulierem et quomodocumque factis et faciendis semper salvis. XX

Rubrica quod mulier non possit testari contrahere alienare nisi prout infra in capitulo.

Pro tranquillo et pacifico statu hominum civitatis Asisii et comitatus eiusdem et ad conservationem iurium ipsorum Statuerunt et ordinaverunt quod nulla mulier civitatis Asisii vel comitatus eiusdem cuiuscumque conditionis et status

existat possit nec debeat modo aliquo testari codicillari donare seu aliquam ultimam voluntatem facere uel disponere: seu uenditionem permutationem donationem concessionem transactionem: uel aliquam alienationem seu obligationem cuiuscumque generis et conditionis existat facere sine presentia et consensu sui uiri et patris, si virum et patrem habet. Et si patrem tantum haberet et non uirum, sine presentia et consensu patris. Et si virum habeat et non patrem sine presentia et consensu uiri. Et si uirum et patrem non haberet: sed filios masculos uel filium qui possit uel possint consensum prestare et essent, uel esset prope ciuitatem Asisij per triginta miliaria sine presentia et consensu dicti sui filij uel filiorum legitimi, uel legitimorum masculorum si plures haberet. Et si careret filio uel filijs, sine presentia nepotum uel nepotis ex filio uel filijs. Et si predictis careret sine presentia filij uel filiorum ex filia uel filiabus. Et si careret predictis personis sine presentia et consensu fratris carnalis legitimi modo predicto. Et si careret fratre carnali sine presentia et consensu modo predicto nepotis descendentis ex fratre uel fratribus carnalibus modo predicto Et si plures nepotes haberet quam unum sine presentia et consensu modo predicto omnium suorum nepotum. Et si predicte persone uel aliqua earum prestare non possent modo predicto presentiam et consensum commode quod tunc illi uel illis liceat prestare presentiam et consensum per procuratorem per eos ad hec spetialiter constituendum. Et tunc requiritur presentia predictorum si predicti prestare debentes presentiam et consensum essent etatis uiginti quinque annorum. Liceat tamen dictis mulieribus sine presentia et consensu dictarum personarum testari codicillari et ultimam uoluntatem disponere et facere de bonis ipsarum et dotibus earundem usque in quantitatem uiginti librarum denariorum pro quolibet centenario dotis ipsius mulieris et bonorum omnium que habet. Et etiam pro necessitatibus suis inter uiuos alienare usque in dictam quantitatem supradicta prohibitione in aliquo non obstante. Et si fieret testatio, uenditio, seu alienatio, permutatio, seu cessio, transactio et obligatio: et alia quelibet obligatio forma predicta non seruata sint cassa, irrita et nullius ualoris. Et predicta omnia et singula locum habeant in preteritis presentibus et futuris: Et etiam ipsis mulieribus liceat procuratorem unum, uel plures constituere: ac etiam curatorem et actorem unum: uel plures ad agendum et defendendum, supradicta prohibitione in aliquo non obstante. Et uir intelligatur ille ad prestandum presentiam et consensum modo predicto, qui cum muliere contraxerit matrimonium et consumauerit uel cum ea steterit publice tamquam uir in una et eadem domo saltim per duos menses. Et ad probandum consumationem matrimonij sufficiat iuramentum uiri et uxoris. Et si contra predictam formam, aliqua alienatio, vendicio, cessio, donatio uel aliquis alius contractus

Addi. i. de contract. minor. cod. li. Rub. 28.

70

factus seu facta. Seu dominium uel possessio in alium uel alios transferatur, non ualeat nec teneat ipso iure. Et potestas et capitaneus et officiales utriusque ipsorum, coram quibus petitum fuerit: seu contra predictam formam factum fuerit, teneatur et debeat succedentem, uel succedentes legitime tali mulieri ponere mictere et manutenere in possessione rerum et bonorum dicte mulieris obligatorum seu alienatorum contra predictam formam: Et ipsum uel ipsos in dicta possessione siue possessionibus manutenere et defendere, ad penam quingentarum librarum denariorum. Et nulla persona talem seu tales sic succedentes, audeat uel presumat molestare nec inquietare: nec ipsas possessiones seu possessionem laborare: nec aliquo iure uti sine licentia dicti succedentis seu succedentium: pena pro quolibet contrafaciente et qualibet uice centum librarum denariorum. Et quicumque opponeret aliquam exceptionem quod dictum statutum non ualeret quacumque de causa, non audiatur per aliquem officialem. Et nichilominus ex tali oppositione et exceptione condempnetur in centum libris denariorum per potestatem uel capitaneum dicti comunis. Et predictum non extenditur ad relicta talia facta ad pias causas:-

Rubrica De venditione facta per matrem de bonis filiorum

XXIIII

Item statuerunt et ordinauerunt quod si qua venditio facta fuerit a matre de bonis filiorum post mortem viri uel mater uendiderit seu obligauerit de dictis bonis tamquam tutrix uel priuata persona: et per legitimam probationem possit probari quod pretium rei vendite fuerit conuersum in utilitatem filiorum talis venditio et obligatio sit firma. Et filij dicte mulieris si repeterent non audiantur. Et hoc capitulum potestas et capitaneus teneantur obseruare: et si negligentes fuerint perdant pro quolibet ipsorum de ipsorum salario centum libras denariorum

Rubrica De forma seruanda si res alteri restituenda relinquitur. et de relictis spurio filio etc.

XXV

Si alicui esset aliquid iniunctum: uel relictum de aliqua re uel pecunia animo ut alteri restituatur: uel detur. Statuerunt et ordinauerunt quod teneatur illud ius pecuniam siue rem, restituere et pro quo sibi factum fuit instrumentum. Et predicta fieri faciat dominus potestas uel capitaneus populi dicte ciuitatis infra octo dies post querelam depositam, summarie, sine strepitu et figura iudicij: Et postquam rem relicta rehabuerit ille pro quo fuerit relicta uel uendita non possit ipse possidens ab aliquo consanguineo uel alia persona modo aliquo molestari si relicta uel data fuit de bonis testantis, concedentis uel uendentis. Et si molestaretur non audiatur ab aliquo officiale comunis Asisij sub pena centum librarum denariorum: Et hoc locum habeat in preteritis pendentibus et futuris. Voluerunt etiam et statuerunt quod quilibet masculus pater familias qui fuerit etatis legitime testandi et bone conscientie constitutus possit testari et testamentum facere

q. spurio possit relinqui

et sua bona relinquere Spurio et naturali ut voluerit et secundum quod sibi placebit. Et quod testamentum factum uel faciendum valeat et teneat auctoritate presentis statuti. Aliquo statuto uel lege que in contrarium loqueretur non obstante.

Rubrica qui possederit per decennium ut sit dominus

XXVI Item Statuerunt et ordinauerunt quod quicumque iusto titulo pacifice et quiete inter presentes possiderit aliquam rem stabilem spacio decem annorum. sit ipsius rei uerus dominus et possessor. Et non possit ab aliquo in ius uocari inquietari uel molestari occasione illius rei per eum sic possesse. Et si aliquis contra predicta uel aliquod predictorum facere attemptauerit directe uel per obliquum non audiatur ab aliquo per potestatem uel capitaneum uel alium quemcumque officialem ciuitatis asisii. Et talis contrafaciens cogatur per potestatem uel capitaneum uel alios officiales dicti communis restituere omnes expensas dampna et interesse uocato uel molestato eius sacramento credendo dummodo dicta prescriptio minoribus non preiudicet. Sed in eis iura communia seruentur.

In prescriptionibus que tenentur Iura communia seruanda

Rubrica De instrumentis Mutui et Depositi a x annis retro factis

XXVII Omnia et singula instrumenta mutui et depositi facta a decem annis retro de quibus non esset petita uel facta executio per sententiam uel per pronuntiationem. Statuerunt et ordinauerunt quod sint cassa et uana et nullius ualoris et exequi non possint nec probent nec fidem faciant in executione. Probent tamen et fidem faciant super defensione possessionis quam tenet et non aliter. Et ubi non appareret instrumentum mutui uel depositi non possit similiter repeti per testes elapso termino decem annorum a die mutui uel depositi facti. Et predicta omnia et singula locum habeant in presentibus preteritis et futuris. dummodo predicta non preiudicent minoribus in instrumentis uel testibus ipsorum et absentibus.

Rubrica De rebus Alienis in loco publico emptis.

XXVIII Item Statuerunt et ordinauerunt quod quecumque res fuerint empte in platea communis asisii in stratis publicis dicte ciuitatis uel in merchato insule romanesche uel in quolibet alio merchato publico in ciuitate uel extra ciuitatem et comitatum asisii coram testibus publice et palam. Et dicte res empte ab aliquo repeterentur ea occasione quod essent subtracte alicui quod ipsa res una uel plures debeat restitui dummodo emptor pretium suum non amictat. Sed recuperans ipsam rem uel res restituat pretium emptori predicto. Et si potestas uel capitaneus contra predicta facerent perdant de eorum salario quinquaginta libras denariorum in quibus per suos sindicos debeat condempnari.

Rubrica De obligationibus Lusorum Prestitori

XXIX Item Statuerunt et ordinauerunt quod pignorationes et obligationes, alienationes et donationes a lusoribus facte cuicumque prestitori ad ludum uel occasione ludi non ualeant nec teneant ipso iure. Sed sint casse et uane et nullius ualoris. Et si constiterit per duos testes de predictis uel aliquo predictorum sibi fuisse aliquam pignorationem promissionem venditionem, cessionem transactionem uel aliquam obligationem ipsarum rerum factam. Illa pignoratio promissio venditio cessio transactio uel obligatio aliqua rescindantur totaliter et cassentur in totum ipso iure. Et cassari et irritari possint et debeant per dominum potestatem uel capitaneum et recipientem cogere ad restitutionem rerum illi uel illis a quo uel quibus reciperent sine aliqua restitutione pecunie summarie et de facto. Et ad cassationem cuiuscumque obligationis facte ipsi prestitori occasione predicta. Illi autem qui ad ludum prestant alijs se obligent. Sed non alij eis. Non obstante huic capitulo. Illo quod loquitur de executione instrumentorum nec aliquo alio capitulo obstante. Et sit licitum tales exceptiones opponere et proponere sine pena. Et hoc capitulum sit precisum et seruetur et ad preterita et futura se extendat.

Rubrica de Contractibus et oblig. Minorum et forma seruanda

XXX Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus audeat uel presumat cum aliquo minore uigintiquinque Annis. Siue iuret se contractum ratum habiturum. Siue renunciet beneficio minoris etatis uel etiam si affirmet maiorem uel quocumque alio modo se obliget uel promictat. siue habeat curatorem uel non. Siue sit maior quatuordecim annis siue non. Et si habet curatorem uel non, aliqua de causa contractum aliquem facere possit. alienationem, permutationem, cessionem, obligationem, transactionem pignorationem nec aliquam aliam. Sine presentia domini potestatis uel capitanei uel sui iudicis uocatis ad hoc duobus proximioribus eorum sanguineis masculis actinentibus talibus minoribus seu minori usque ad tertium gradum et ad predicta uenire uolentibus si habuerit in ciuitate uel comitatu assisii. Et si non habuerit possit contractum facere cum legitimo tutore uel curatore. Si uero dictis potestati uel capitaneo uel eorum iudici qui erit uel fuerit appareat de ipsius minoris dictorum duorum consanguineorum presentia et uoluntate cum dictis minoribus ad contractum obligationem seu alienationem et ad alia licita peruenire. et ea forma seruata supradicta sint et maneant perpetuo ualitura et executioni mandentur. Et si aliter fieret non ualeat nec teneat nisi ut dictum est. Et hoc idem dixerunt esse seruandum in omnibus alijs minoribus uigintiquinque annis, qui sui iuris sunt non obstante huic capitulo. Statuto quod loquitur de

executione Instrumentorum et preceptorum: nec aliquo capitulo constituto: quando aliquid predictorum fecerit sine presentia potestatis: uel capitanei populi uel sui Iudicis: Et alijs non obmissis superius specificatis. Et Illud capitulum de execucione Instrumentorum In alijs In suo robore permaneat. Et ne talia possint In periculum redundare, quolibet mense semel In consilio generali uel populi dicti comunis / Capitaneus populi uel potestas legi faciat hoc capitulum ut seruetur: et ut a predictis se possit quilibet precauere: Et cum aliqui Iniquitatis filij contra huiusmodi statutum ciuitatis asisij seduxerunt et seducant toti die minores et mulieres ad faciendum venditiones et obligationes bonorum suorum forma statuti obmissa: facientes ipsos minores et mulieres Iurare ad sancta dei euangelia vendicionem / contractum / obligationem / ratum et ratam habere ad hoc ut uenditio contractus seu obligatio teneat: quia Iuramentum valere facit quod non valet Voluerunt et statuerunt quod nulla persona cuiuscumque status existat utatur tali Iuramento / In Iudicio uel extra / facto super uenditione et contractu minoris nisi seruata forma presentis statuti: et alterius de contractu uenditionis et obligationis mulieris sine presentia viri sui filij: fratris carnalis uel nepotis / prout presentia requiritur per formam statutorum. Et qui contra fecerit / ab officiale coram quo uerteretur / de facto auferatur ab eo Illa quantitas pecunie que continetur In Instrumento: siue uenditione / contractu seu obligatione. Et nichilominus cogatur ad cassationem venditionis et Instrumenti cuiuslibet alterius obligationis non obstante Iuramento predicto. Ad penam quingentarum librarum denariorum offitiali negligenti facere, et adimplere predicta. Et hoc capitulum uoluerunt Inuiolabiliter et precise obseruari ex certa scientia futuro tempore et Imperpetuum ualiturum ..

Rubrica Quod offitiales nil petant pro decretis et viaticis.

XXXI Quia ut plurimum officiales sunt cupidi: et eorum salarijs quandoque non stant contenti: Sed pro quolibet decreto et uiatico conantur pro posse sibi solui: Statuerunt et ordinauerunt quod predicti domini: potestas et capitaneus, uel eorum Iudices et officiales quamodo ab inuitis perquizerint aliquid habere pro Interpositione alicuius decreti uel uiatici In ciuitate asisij: teneantur ad penam viginti quinque librarum denariorum, pro qualibet uice: de quibus debeant specialiter scindicari. Et ultra dictam penam teneantur ad restitutionem de omni eo quod habuerit in duplum.

Rubrica De filiis familias contractibus et obligationibus.

XXXII Item Statuerunt et ordinauerunt quod filij familias minores viginti quinque annis et qui se obligant pro eis non possint nec debeant cum aliquo aliquem contractum facere nec fieri facere promissionem / obligationem / alienationem: uel aliquod aliud: uel dare pignus sine expresso consensu patris, uel matris si patre careret: manu publica apparente. et qui contra fecerit: uel aliquis ex eis, talis contractus: promissio et obligatio / uel pignoratio / nec aliqua ipsarum nullam obtineat roboris firmitatem: et pro cassa et cassis habeantur. et tales contractus et obligationes dominus potestas / uel capitaneus cogat et cogere teneatur partes ad cassandum et adnullandum et ad faciendum datum uenditum et alienatum uel pignoratum restitui patri uel filio familias ante decem dies / si fuerit querela exposita coram ipso: Saluo quod ipsi filij familias possint sibi alios obligare et non se alteri: non obstante huic capitulo / statuto quod loquitur de executione Instrumentorum et preceptorum nec aliquo capitulo uel statuto: quod aliquod predictorum appareret: Si uero Interuenerit patris uel matris consensus / tunc Illud capitulum In suo robore permaneat. Et quod artiste siue minores siue non minores, dummodo exerceant artem se obligare possint: siue filij familias siue non: preterquam In mutuo / uel occasione mutuj. .

Filij fa[milias] ... obligari pos[sint]

Rubrica De Mulieribus non retinenda pro debito: ci[uili]

Item pro honestate mulierum Statuerunt et ordinauerunt quod nulla mulier possit detineri In persona pro debito: uel pro aliquo Instrumento debiti, cuiuscumque conditionis uel cause Inveniatur obligata, non obstante huic capitulo aliquo capitulo In contrarium loquente: Et maxime statuto quod loquitur de executione Instrumentorum. XXXIII

Rubrica de Represalijs tollendis expensis debitorum

Quicumque contraxerit aliquod debitum extra ciuitatem asisij et eius districtum cum aliquo forense: et dicta de causa fuerint represalie concesse contra comune asisij uel singulares personas Statuerunt et ordinauerunt quod tunc dicte represalie tollantur expensis illius qui fecit dictum debitum: Et hoc locum habeat in preteritis et futuris. Et hoc capitulum etiam sit precisum quod tolli non possit: non preiudicando capitulo aliquo supra uel Infra posito de represalijs concessis: uel concedendis: Et maxime capitulo supra posito sub rubrica De Represalijs tollendis. . XXXIIII

non est in usu

Rubrica De Iure forensibus seruando:

Item Statuerunt et ordinauerunt quod Inter forenses fiat et seruetur Illud ius quod et sicut fit et obseruatur Inter ciues oriundos ciuitatis asisij: Et Idem inter ciues et forenses et econuerso obseruandum: Et quod non possit aliquis forensis ad petitionem alterius forensis habentis iura siue Instrumenta cessionis capi nec detineri: Et predictum inuiolabiliter obseruetur aliquo statuto tam in ciuili quam in criminali in contrarium non obstante . XXXV

Rub(ri)ca Q(uod) Advocat(us) vel Procur(ator) q(uando) (sunt) resp(onsi)o(ne)s et
positionib(us) no(n) intersit: et de pena negan(tis)
effi(cium) notarii. Patern(itatem) et filiation(em):

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) potestas
uel eius Judex et capitaneus uel eius Judex no(n)
permictant, q(uod) aliquis aduocatus uel coadiutor
respondentis, quando fierent positiones et responsiones et
juramentum calumnie inter partes ipsis positionibus in-
XXXVI terlint. Et quicumq(ue) maior quatuordecim annis negaue-
rit aliquem de asisio qui exercuerit artem not(arie) vel Ju-
dicatus maleficiorum officium exercuisse siue mortem ali-
cuius defuncti uel paternitatem uel filiationem. Vel po-
testatem uel capitaneum aut aliquem officialem comu-
nis asisii, de quibus uel altero eorum sit publica uox et
fama in ciuitate asisii: pro quolibet Juramento soluat
decem libras denariorum. Item si quis dixerit aliquem
notarium suspectum habere q(uod) Judex alium notarium
addat partibus no(n) suspectum, constito prius de suspitio-
ne allegata.

Rubrica Q(uod) i(n) dona(tione) ca(usa) mor(tis) et i(n) ulti(ma) volu(ntate)
quinq(ue) testes masculi et no(n) rog(ati) sufficiant:

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) in dona-
XXXVII tione causa mortis et in testamento et qualibet
ultima uoluntate et dispositione sufficiant quinq(ue)
testes maschuli et Idonei etiam non rogati. Et hec lo-
cum habeat in preteritis et futuris.

Rub(ri)ca Satisfacto debito: de instru(ment)is cancellandis
et refutationib(us) fiendis

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) quilibet
creditor maschulus uel femina et eius heredes
teneantur reddere instrumentum cancellatum
uel non cancellatum postq(uam) fuerit sibi de debito satisfac-
XXXVIII tum et sibi faciat refutationem. Et si creditor dixerit
esse perditum instrumentum et Juramento prestito ad-
et q(uod) dolo non desierit possidere. Et si ad eius manus
peruenerit restituet debitori instrumentum, refutationem
facere compellatur. Et dictus creditor uel sui heredes
si contra predicta facerent uel aliquo predictorum
in penam in instrumento debiti contentam condempnentur. Cu-
ius pene medietas sit communis asisii et alia medietas sit
debitoris accusantis. Et nichilominus compellatur dictum
instrumentum facere cancellari suis expensis. Item si quis
de asisio et eius comitatu ab aliquo accomodatore uel
feneratore qui de asisio non esset oriundus petierit q(uod)
sibi faciat generalem refutationem uel quietationem de
eo q(uod) sibi fuisset obligatus, teneatur potestas et capita-
neus et quilibet ipsorum et Judices ipsorum pena centum libr(arum)
denar(iorum) talem accomodatorem cogere et ipsam quietatio-
nem facere fieri. Saluo q(uod) si talis accomodator infra
viginti dies docuerit q(uod) petitor sibi in aliquo teneatur, aliquid
predicti domini uel alter ipsorum et eorum Judices faciant
sibi dari et deinde quietationem fieri faciant generalem.
Item q(uod) si debitor petierit creditori q(uod) quietationem faciat
de eo quod satisfecerit et non fecerit quietationem uel
facere renuntiaret et debitor solutionem probauerit, sol-
uat creditor nomine pene decem libras denariorum in quibus
dicto comuni debeat condempnari. Et nichilominus re-
futationem facere teneatur infra duos dies. Et ad pre-
dicta per officiales predictos summarie et de plano com-
pellatur.

Rub(ri)ca De Muro co(mmun)i et eius refection(e)
et edificiis sup(er) strat(is)

Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) Liceat cui-
libet habenti murum commune inter se et uicinum
suum si uoluerit edificare discoperto muro. Saluo
q(uod) si esset ad cretam murus et alter sociorum non possit cum
eodem murare liceat sibi ipsum destruere et destrui facere
et denouo ad calcinam murare et in altum eleuare quan-
tum fuerit oportunum, etiam nolente socio expensis co-
munibus ipsorum uicinorum. Si uero staret murus ad calcinam
et socius contradiceret stetur Judicio duorum magistrorum
apponendorum per partes predictas. Et si noluerint dicti XXX
magistri concedere dictum murum destrui facere, possit
et in priorem altitudinem reponere suis sumptibus et
expensis, dummodo faciat meliorem. Et ab inde supra
si uoluerit possit in maiorem altitudinem ponere siue
mictere. Et nullas habitationes habere possit socius
siue uicinus de ipso muro, nisi primo restituerit omnes
predictas expensas pro medietate. Et hec locum habeat
in muro de calce destructo hoc modo. Item q(uod) quicumq(ue)
uoluerit hedificare murum quem habet contiguum terreno
suo liceat eidem de terreno utriusq(ue) accipere et murum sup(er)
eo edificare. Et si quis ex consortibus uel pater nec Judex po-
testatis uel capitanei compellat ipsum ad hoc ut sotiis que
usq(ue) non satisfecerit et non emendauerit expensas ad dic-
tum duorum magistrorum nullum lignum possit mictere
uel habitationem facere uel habere. Item q(uod) si murus
comunis inter utrumq(ue) uicinum minatur ruinam de
quo dubitaretur, stetur dicto duorum magistrorum qui
dixerint minari ruinam uel si esset ad cretam debeat
destrui, et a consortibus refici omnibus eorum expensis.
Et potestas et capitaneus compellat alterum uicinorum
facere quandocumq(ue) ab altero petetur si erit requisitus.
Item si fratres carnales uel consobrini uenerint ad di-
uisionem domorum q(uod) partes debeant fieri commu-
nibus expensis. Et quicumq(ue) haberet domum uel muros
ex utraq(ue) parte uie uel domos uel muros liceat sibi
edificare et omne edificium facere et ponere prout
uoluerit ita q(uod) ire possit de una domo in aliam et
de uno muro in alium dummodo edificet a quindecim
pedibus supra. Et dictum edificium fieri possit qua-
libet strata seu uia ciuitatis et comitatus asisii ex-
ceptis stratis que pretendunt ab ecclesia sancti Ru-
fini ad portam perlasii: et a platea comunis usq(ue) ad
portam Sancte clare nouam: super quibus stratis ex-
ceptuatis uel aliqua ipsarum in aliqua parte edifi-
cium aliquod fieri non possit.

Quod sufficiat

XXX Ad probationem quorundam mortuorum uel
quarundam qui uel que obirent in exercitu
uel caualcata seu in captiuitate uel alio
modo uel locho quod sufficiat publica uox et fama
probita per quatuor testes quod sit mortuus uel mortua.
Et idem intelligatur in filiatione et paternitate.

Item statuerunt et ordinauerunt quod uendi-
tiones facte uel instrumenta facta animo
recuperandi infra terminum si uenditores uo-
luerint reddere denarios siue precium quo uel quibus
res uendite fuerunt siue res uendita fuit potestas
et capitaneus uel eorum iudices cogant tenentes dictas
res siue rem uel eius heredes aut qui eam emerit
XLI uenditori uel suis heredibus rem pro eodem pretio re-
ddere non obstante si terminus recuperandi sit elapsus
infra decennium. Et predicta fieri faciant infra men-
sem sine aliqua iuris sollempnitate postquam fuerint re-
quisiti si de ipsa uenditione constiterit per publicum in-
strumentum et intelligantur probationes et presumptio-
nes facientes ad causam. Et si potestas uel capitaneus
uel alter ipsorum et eorum iudices contrafecerint perdant
de suo salario uigintiquinque libras denariorum et deue-
niant in comuni. Et idem dixerunt esse seruandum
in uenditoribus qui cogantur per potestatem et capita-
neum et eorum iudices restituere pretium emptoribus sic
predictis. Si ab emptore potestas aut capitaneus uel eorum
iudices fuerit requisiti cogere uenditorem puram et per-
fectam facere uenditionem emptori de re uendita que
fuisset data et facta. Et si emptor esset absens a ciuitate
et comitatu Asisii et uenditor uellet recolligere rem uendi-
tam et pretium restituere quod tunc ad mandatum iudi-
cis teneatur realiter et uere pretium deponere penes
fidum mercatorem restituendum et dandum dicto emp-
tori. Quod tunc dictus uenditor recuperet rem suam
uenditam et ipsam possit tenere fructare et habere
sicut poterat ante uenditionem dicte rei pretium facta.
Et si dictus emptor reuerteretur aliquo tempore cogatur
instrumentum uenditionis siue reuenditionis dicto
primo uenditori facere. Et si uenditor esset absens
a ciuitate et comitatu Asisii et emptor uellet recupe-
rare pretium uel rem habere liberam quod tunc citato
dicto uenditore ad domum eius solite habitationis
saltim bis ut infra duos menses ueniat ad recipi-
endum suam pecuniam uel ad liberandum dictam
rem. Et si infra dictum terminum non ueniret quod
tunc dicta res uendita sit libera dicti emptoris. Et
de cetero non possit super ipsa re a dicto uenditore molestari.
Item si qua donatio facta fuerit animo recuperandi uel
conseruandi illi qui donauerit quod cogatur ille qui re-
cepit ad restitutionem donationis patri filio sorori uel
fratribus faciendam. Et hoc locum habeat in donatio-
nibus a uiginti annis citra a minoribus et maioribus.
Et potestas et capitaneus ac ipsorum quilibet summarie sine
strepitu et figura iuditii facere et executioni mandare
penitus teneantur predicta ad penam uigintiquinque
librarum denariorum pro quolibet de ipsorum salario retinendam.
Et predicta etiam uendicent sibi locum in illis qui rem
aliquam possiderent pacifice et quiete spatio decem
annorum numerandorum a tempore celebrati contractus citra.
Et quod omnes contractus quocumque nomine censeantur
et sub quacumque forma uerborum quod apparerent celebrati et
fuisse uel qui modo aliquo celebrari possint facti et
celebrati presumantur et intelligantur dolo fraude et metu.
In quibus nulla numeratio pecunie uel traditio alicuius rei in-
teruenerit cassentur et anullentur et pro cassis uanis
et irritis habeantur auctoritate presentis statuti. Et quod
omnes uenditiones cessiones et alienationes uel obligatio-
nes quocumque modo facte de rebus inmobilibus de quibus
uendens recolliget uel recolligerit fructus per tempus
decem annorum quod talis uenditio uel alienatio seu obligatio
sit et esse intelligatur facta in fraudem et animo conser-
uandi et pro simulatis habeatur et intelligatur. Nec
exequi nec ipsarum executio peti possit. Et si peteretur non au-
diatur ab aliquo officiali ciuitatis Asisii. Et petens con-
dempnetur per officialem coram quo peteretur in centum
libras denariorum dicto comuni Asisii applicandorum.
Et nichilominus ad petitionem petentis cogatur ad cas-
sandum irritandum et annullandum dictum instrume-
tum qualitercumque factum.

Ut in posterum dischordia seu schandalum
non possit nec debeat inter ciues uel comita-
tenses ciuitatis uel comitatus Asisii qui sint
uicini contigui aliqua seu aliquo exoriri de muro pro- LII
prio alterius uicini contigui qui murus esset inter do-
mos uicinorum contiguorum contiguus. Statuerunt
et ordinauerunt quod quecumque persona cuiuscumque con-
ditionis et status existat in ciuitate uel comitatu Asisii
habet uel in futurum haberet murum suum proprium
sue domus contigum pro pariete habitationis inter se et
eius conuicinum teneatur et debeat illi suo tali conui-
cino non habenti dimidiam partem in dicto muro pro-
prio alterius conuicini sui cuius esset murus uendere
et alienare medietatem dicti muri super quam medi-
tatem dicti muri talis conuicinus possit et sibi sit lici-
tum ponere et inmictere ligna et alia edificia facere
et ordinare in sua medietate muri prout uoluerit
et placuerit dicto tali conuicino qui petierit sibi uendi
medietatem muri predicti ab altero conuicino ad quem
dictus murus proprius pertineret pro iusto et compete-
ti pretio ad quem murum

pro ut dicto conuicino petenti dimidiam partem contingerit ponantur uocentur et eligantur duo boni et legales magistri lapidum de ciuitate uel comitatu Asisij. videlicet unus a qualibet parte; quem murum in quo pars dimidia peteretur, dicti magistri lapidum uidere et cognoscere teneantur et debeant ac etiam extimare. Et si dicti duo magistri ad faciendum estimationem dicti muri sic electi non fuerint in concordia: Alter magister tercius ponatur et eligatur per dominos Potestatem uel capitaneum: uel eorum iudices. Et illud quod predicti tres magistri lapidum uel duo ipsorum in plana concordia existentes dixerint et estimauerint ualeat et teneat et effectui mandetur. et talis conuicinus petens dimidiam partem in dicto muro alteri conuicino: A quo peteretur pro medietate dicti muri. Et ipsum pretium pro medietate sua dare et integre satisfacere teneatur et debeat. Et potestas et capitaneus: uel eorum alter: uel eorum. uel alterius eorum iudex uinculo iuramenti: et ad penam quinquaginta librarum denariorum de eorum et cuiusque eorum salario teneantur et debeant cogere realiter et personaliter, prout eis placuerit uel alteri ipsorum, predictum talem conuicinum cui esset proprietas muri ad uendendum et alienandum predicto tali conuicino petenti dimidiam partem predictam ad ipsius requisitionem medietate sui muri proprij pro illo pretio quod dicti tres magistri: uel duo in concordia existentes dixerint et declarauerint. Et si predictus conuicinus cuiuscumque conditionis et status existeret noluerit recusauerit: uel denegauerit seu recusauerit uendere medietatem dicti sui muri proprij alteri suo conuicino petenti dictam dimidiam condempnetur et puniatur per predictos potestatem uel capitaneum in uiginti quinque libras denariorum comuni Asisij applicandorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Et nichilominus cogatur ad uenditionem predictam faciendam per dictos dominos: uel alterum ipsorum. Et domini potestas et capitaneus qui pro tempore fuerint ad penam quinquaginta librarum denariorum pro quolibet ipsorum de eorum salario cogant, et cogere teneantur et debeant personaliter et realiter dictum emptorem ad dandum et soluendum pro medietate dicti muri quem emerit illi tali conuicino uenditori illud pretium quod per dictos tres magistros uel duos ipsorum pro medietate dicti muri fuerit declaratum. Et hoc non habeat locum in muris: et de muris qui habent seruitutem uel seruitutes stillicidiorum: sciacquatoriorum: formellorum siue terminorum in muro predicto immissorum: et aliquas alias seruitutes super terrenum: uel domum alterius conuicini quibus in aliquo non preiudicet nec preiudicare possit aliqua ratione seu modo. Et quod nulla persona de ciuitate uel comitatu Asisij ut aliunde in re sua: uel domo faciat, uel fieri faciat per se uel alium aliquid opponendo faciendo uel deuastando in ea parte quod prestet uel prestare possit aliquod impedimentum in re uicini uel consortis sui ad penam et bannum uigintiquinque librarum denariorum. Et si faceret uel fecerit: uel posuerit uel deuastauerit illud remouere teneatur ad petitionem petentis. Et licet superius de muro predicto et stillicidijs in eo existentibus spetialis mentio facta appareat et reseruatio nichilominus Voluerunt quod ipsis existentibus ille qui habet dictum murum et stillicidia predicta super eo pretendentia super tecto, uel re uicini seu consortis sui teneatur et debeat sub dicta pena ad petitionem talis uicini habentis tectum appodiatum in dicto muro sub dictis stillicidijs et parte muri pertinentis tali consorti uendere modo et ordine ac pretio supradictis: dummodo aquam supradictorum stillicidiorum colligat et recipiat dictus emptor super re sua. Et quod si aliquis ex talibus uicinis seu consortibus habens aliquod edificium destructum in tecto, siue parietibus: propter quam destructionem dampnum per aliquam aquam fluentem ad partem interiorem alterius uicini uel consortis sui inferatur in rebus suis [illegible] tales consortes tale edificium sic destructum habentes ad petitionem alterius sic dampnum recipientis ad reparationem dicti edificij ac tecti fiendi et cum effectu coperiendum infra quindecim dies cogantur realiter et personaliter per dominos potestatem uel capitaneum: uel eorum iudices: et ipsam reparationem facere teneantur ad penam quinquaginta librarum denariorum. Et nichilominus ad emendationem damni recipientis occasione dicte destructionis et aque predicte fluentis et expensarum dicto consorti dampnum sic recipienti compellatur ad petitionem dicti consortis uel dampnum recipientis. Item quod quicumque uicinus uel alius quilibet habens ius uel partem aliquam in muro domus conuicini: uel iuxta murum uel domum sui conuicini: uel habens partem muri exteriorem domus uicini iuxta uiam iuxta quam partem muri siue murum exteriorem ut ius quod habet in muro, non haberet formellum terrenum, seu sciaquatorium uel dentem lapideum designantem terrenum iuxta ipsum murum [illegible] ad petitionem talis sui uicini habentis domum cogatur, et cum effectu compellatur talis uicinus habens murum, uel partem muri exteriorem, uel in muro, summarie et de facto, sine strepitu et figura iudicij uendere dicto uicino petenti pro precio condecenti declarando per duos magistros ponendos ad estimationem predictam. Et si talis uicinus recusauerit, uel noluerit uendere penam uiginti quinque librarum denariorum incurrat dicto comuni Asisij applicandorum et ipsam uenditionem facere compellatur. Et si predicti domini: uel alter ipsorum fuerint negligentes in quinquaginta libris denariorum de ipsorum salario debeant dicto comuni condempnari. Et hoc capitulum sit

precium non obstante huic capitulo aliquo alio supra
uel infra posito.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod in ad-
uentu restituende dotis, Tertia pars summe to-
tius dotis saltim remaneat apud uirum: et
solummodo ad restitutionem duarum partium teneatur
in aduentu restituende dotis. huic capitulo aliquo alio
LIII dicti comunis et populi in contrarium non obstante.
Et hoc locum habeat et intelligatur in originalibus
ciuibus ciuitatis asisij: et in omnibus alijs eiusdem
comitatus et districtus: et in mulieribus forensibus
quas homines de asisio habent et haberent pro
uxore. Et intelligatur et locum habeat in preteritis
pendentibus et futuris: et in alijs quorum matrimo-
nium non est solutum. Et si aliqua mulier disponsata
uiro non patiatur transduci a sponso, quinimo ea recep-
ta monasterium ingrediatur ille qui obligauit se ad do-
tem soluendam tertiam partem dotis pollicite sponso hu-
iusmodi soluere compellatur: quam tertiam partem
sibi lucri faciat sponsus predictus. Et quod siquis uel siqua
de ciuitate uel districtu asisij intrauerit. uel intrare uo-
luerit deinceps et intraret aliquam religionem seu mo-
nasterium: uel habitum ceperit et portauerit pannum
religiosum habitum: et professionem legitime fecerit
quod non possit nec debeat ad bona paterna. uel mater-
na: aut fratrum, uel sororum, auunculorum. seu auun-
cularum: nec alicuius alterius eius consanguinei: uel
consanguineorum recurrere: nec de cetero de ipsis bonis
petere aliquid. uel exigere modo aliquo seu iure. Salua
tamen reseruata quacumque dispositione. Testamento uel te-
stamenti seu alia ultime uoluntate, seu dispositione in qui-
bus prohibitio supradicta non uendicet sibi locum: aut
preiudicare non possit nec intelligatur. Et siquis de
asisio: uel eius districtu ceperit aliquam in uxorem
et ad domum suam patris uel matris duxerit et trac-
tauerit eam in uxorem: et pro uxore tenuerit. Et
postmodum talis nupta: uel pro uxore ad domum ui-
ri tradita uel habita aliquod monasterium ingressa
fuerit, seu religionem: seu habitum ceperit monialem
et professionem fecerit: quod eius dotes amittat et amit-
tere debeat: et ipsi uiro debeant totaliter applicari.
Et predicta habeant et uendicent sibi locum in pre-
teritis pendentibus et futuris ac presentibus. Et si
talis recipiatur in monasterio de uoluntate uiri sui
quod in dicto casu perdere non debeat dotes suas. Et quod
in casu restituende dotis Domini potestas et capita-
neus qui pro tempore fuerint: et quilibet ipsorum peten-
ti et cui deberetur restitutio dotis faciant summarium
ius in persona et rebus, prout petitum fuerit, recep-
ta fide per instrumenta uel per testes uel per scripturam
libri mercatoris, qualiter fuerit dos soluta: que scrip-
tura recepta in libro mercatoris habeatur pro publica
et publico instrumento. Et in dicto casu ut publico in-
strumento fides plena adhibeatur. Et quantum ad fidem
adhibendam scripture libri mercatoris locum habeat
in preteritis tantum: de alijs autem supra uel infra
positis in presenti capitulo locum habeant in presenti-
bus Lege seu ordinamento in contrarium loquentibus
non obstantibus: Et predicta fiant summarie sine stre-
pitu et figura Iudicij infra unum mensem a die fac-
te petitionis ad penam uigintiquinque librarum denariorum
de ipsorum salario retinendarum.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod potestas
et capitaneus dicte ciuitatis: et quilibet eorum
et ciuilis eorum Iudices ad requisitionem et
petitionem cuiuscumque persone fideiussoris pro quocumque XLIIII
debito cuiuscumque quantitatis pecunie in persona et re-
bus cogere et cogi facere teneantur et possint per eorum
familiares et baiulos comunis asisij prout petitum fue-
rit de facto et summarie sine strepitu et figura Iudicij
et sine salario aliquo principales debitores uel ipsorum
heredes ad soluendum et satisfaciendum creditori seu
creditoribus de quantitate uel quantitatibus in qua,
uel quibus apparerent obligati una cum dicto fideius-
sore in instrumento debiti: Ita et taliter quod dictus
fideiussor deliberetur et absoluatur in totum uiso
publico instrumento conseruationis indempnitatis
absque aliqua citatione. Et idem intelligatur in quo-
libet alio fideiussore qui dampnum aliquod substi-
neret pro debito alicuius occasione fideiussionis quam
fecerit uel fecit aut faciet in futurum et in appro-
batore. Et quod creditores teneantur primo agere et
experiri et executionem facere debeant contra princi-
pales debitores: et ubi dicti principales sufficientes
non apparerent: quod tunc agere possint, et eis licitum sit
agere et experiri contra fideiussores. Et fideiussores
intelligantur qui habent instrumentum conseruatio-
nis indemnitatis: uel qui probarent legitime per
testes quod fuerint fideiussores. Et idem intelligatur et
fiat in approbationibus fideiussorum qui facta excussio-
ne demum contra principalem et fideiussorem huiusmo-
di et non repertos soluendo: et conueniri possint in sub-
sidium: et in illis fideiussoribus et approbatoribus qui
soluissent et soluerent in futurum animo rehabendi ab
aliquo: de qua solutione animo rehabendi facta ap-
pareat per publicam scripturam. Et predicta locum ha-
beant in preteritis presentibus et futuris. Et si aliter
fieret ageretur seu experiretur, processus non ualeat
et audiri non debeat per Iudices asisinates, uel alterum
ipsorum. Et predicta omnia etiam locum habeant, ob-
seruentur et fiant, per dictos dominos officiales et quemlibet
eorum ad penam centum librarum denariorum pro quolibet
et qualibet uice contrafecerint ipsi uel alter eorum
in quam per eorum futuros sindicos debeant condempnari.

dummodo nullus principalis uel fideiussor ad petitionem Iudeorum uel alicuius eorum capi nec detineri possit pro aliquo debito ad quod essent uel eis uel alteri eorum obligati. nec ad petitionem fideiussoris, uel fideiussorum principalis seu principales capi possint nec detineri. Et fideiussores Intelligantur habentes Instrumentum conseruationis Indempnitatis uel eandem quantitatem ad quam obligati essent uel aliter per testes probaretur. Et si per aliquod statutum supra uel Infra positum aliquod benefitium esset concessum alicui persone quod ipsi benefitio renuntiari
Renunciatio non valet non possit. Et si renuntiatum fuerit, ipsa renuntiatio non ualeat nec teneat ipso Iure. –

xLV AD fraudis et malitie materiam tollendam Statuerunt et ordinauerunt quod quelibet donatio excedens summam uel quantitatem rei stabilis ualentis decem librarum denariorum, fiat coram potestate uel capitaneo populi uel suo Iudice comunis predicti. Et scribatur per aliquem notarium de asisio. Et si secus fieret dicta donatio non ualeat, nec teneat. Et hoc locum habeat In donationibus Inter uiuos tantum. –

xLVI ITem Statuerunt et ordinauerunt quod omnes et singuli qui sbanniti aut condempnati esset pro debito ad petitionem alicuius creditoris In causa ciuili et se concordauerint cum creditore habeantur pro rebannitis et ad penam aliquam nullatenus teneantur

xLVII ITem Statuerunt et ordinauerunt quod si aliquis habet cum consortibus aliquod molendinum In aliquo flumine. et alius consors esset requisitus et nollet In reparatione molendini et ferramentorum exponere et expendere aliquid In reparatione predicta quod ipse qui exponeret sine contradictione consortis habeat et habere debeat fructum et molturam molendini, et percipiat quousque satisfactum fuerit sibi de expensis omnibus pro rata. Et stetur de expensis dicto magistrorum qui opera fecerint In molendino predicto. –

xLVIII ITem Statuerunt et ordinauerunt quod cuicumque nunciatum fuerit nouum opus per Iacturam lapillorum uel alio modo In dicto opere non procedat ulterius pena decem librarum denariorum. Et quod nunciator teneatur et debeat comparere coram Iudice potestatis uel Iudice capitanei prout sibi placuerit. et aduersarium facere citari. Et Infra decem dies a die nuntiationis utiles computandos teneatur et debeat probare de Iure suo Infra dictum terminum. Et si probauerit Infra dictum terminum per Iudicem pro dicto nunciatore pronunctietur. Et nichilominus quod edificatum fuerit de facto tollatur et destruatur et demoliatur. Et si dictus nuncians non probauerit nuntiationem legitimam, seu Ius nunciandi habere. quod elapso dicto termino ille cui nuntiatum fuerit libere possit In dicto opere procedere non obstante nunciatione predicta. Et nichilominus nuncias predictus parti dampnum et Interesse, et expensas reficere per dictum Iudicem condempnetur. Et ultra hoc dicto comuni In decem libris denariorum debeat condempnari. Et quod a dicto termino decem dierum in antea terminetur. et debeat dicta causa Infra quinque dies utiles fine debito terminari. Et quicumque de dicta re Infra dictum terminum non probauerit. deinde nullatenus audiatur. Et hoc locum habeat In preteritis et futuris nisi sopita esset per sententiam. –

ITem Statuerunt et ordinauerunt quod detur terminus fideiussori quinque dierum ad representandum principalem. qui si Idoneus non fuerit. et representatus soluendo non esset creditor habeat recursum ad fideiussorem et In questione procedatur.
Item quod quicumque pro aliquo forense fideiusserit In persona siue rebus, recursum habeat ad illum pro quo fideiussit. xLIX Voluerunt etiam quod si aliquis asisinas In solidum se obligaret cum aliquo foretano apud aliquem foretanum habitatorem asisii uel districtus et publicum Instrumentum factum fuerit quod foretanus promiserit conseruare Indempnem dictum asisinatem. per tale Instrumentum conseruationis Idempnitatis habeatur Asisinas fideiussor et nomine fideiussoris se obligasse. Et non possit creditor habere recursum ad asisinatem, nisi primo foretanus conuenerit principalem forensem qui cum asisinate In solidum se obligauerit. Item si fideiussor presentauerit principalem In curia asisinatensi in criminali causa ante sententiam uel fuerit In fortia dicti comunis asisii detentus quod ille talis fideiussor non teneatur ulterius. Sed post sententiam constringatur fideiussor ad condempnationem soluendam. Et Ille talis principalis ad Instantiam fideiussoris sic soluentis constringatur per potestatem In persona et rebus prout placuerit dicto fideiussori quousque soluerit. Et hoc si principalem coram potestate uel capitaneo uel eorum Iudicibus uel curia personaliter presentaret. Et si plures essent fideiussores pro aliquo condempnato unus ex ipsis fideiussoribus soluerit uel fuerit constrictus ad soluendum condempnationem. quod ille fideiussor habeat recursum contra alium uel alios fideiussores. et cogatur ad soluendum et satisfaciendum soluenti pro rata eis ut ei obueniret de dicta condempnatione soluta. Et semper fideiussor recursum habeat contra principalem. Et

hoc locum habeat in preteritis et futuris in quolibet fideiussore tam in civili quam in criminali tempore et tempore feriato non obstantibus. Et si aliquis dictorum dominorum contrafecerit solvat nomine pene viginti quinque libras denariorum comuni Asisii applicandas.

Item statuerunt et ordinaverunt quod quilibet emptor alicuius gabelle aut redditus vel proventus et quilibet debens vel qui debebit solvere aliquam condempnationem a qua non sit appellatum teneatur et debeat in die termini vel sequenti solutionis fiende talis gabelle redditus vel proventus aut condempnationis apportare sotio militi domini capitanei vel potestatis scriptam manu notarii camere comunis Asisii que contineat et fidem faciat qualiter dicta solutio facta fuerit in termino. Et quod dictus emptor vel condempnatus si hoc ut predicitur facere obmiserit intelligatur esse malpagus et non solvisse in termino. Et contra ipsum fiat et fieri debeat executio cum duplo et salario exactionis per dictum sotium militem qui socius miles pro suo salario talis exactionis quam fecerit habeat et habere debeat duos solidos denariorum pro qualibet libra solvendos per condempnatum predictum. Et quod nullam executionem dictus dominus miles vel alius officialis possit recipere vel habere a debitoribus alicuius gabelle redditus vel proventus dicti comunis vel a collectoribus alicuius imposite vel imponende. Immo et ipse executiones teneatur et debeat dictus socius miles facere sine aliquo salario vel provisione sub pena et ad penam quinquaginta librarum denariorum et restitutionis accepti in duplum. Et quod dicta talis executio fieri possit et debeat realiter et personaliter non solum contra dictum malpagam principalem verum etiam contra fideiussores ipsius malpaghi et quemlibet ipsorum. Et ita possint et debeant cogi ad solvendum dicti fideiussores et quilibet ipsorum sicut dictus principalis tam pro dictis vel aliquo ipsorum quam pro maleficio vel maleficiis capi personaliter in domibus suis vel alienis et alibi ubicumque in diebus feriatis et non feriatis tam principales quam fideiussores eorum. Et si quis vellet a tali executione appellare non audiatur appellans per aliquem officialem ad penam officiali audienti centum florenorum auri retinendorum de suo salario pro comuni predicto. Et quod dicti fideiussores et quilibet ipsorum sic cogi et capi possint et debeant non obstante statuto dicti comunis continente in effectu quod primo cogatur principalis quam fideiussor quod beneficium ipsius statuti non possit vel debeat per ipsos fideiussores vel aliquem ipsorum allegari vel peti. Et per officialem dicti comunis nullatenus admittatur. Et quod presens ordinamentum locum et effectum habeat et habere intelligatur ac observetur et observari debeat tam pro preterito tempore quam pro futuro. Et quod predictus socius miles ex die qua receperit dictam scriptam teneatur et debeat ad penam supradictam sibi auferendam pro comuni predicto eam assignare cancellario dicti comunis. Et predicta omnia valeant et observentur aliquo statuto reformatione vel ordinamento dicti comunis loquente vel disponente aliqualiter in contrarium predictorum non obstante.

LI

Item statuerunt et ordinaverunt quod nec potestas nec capitaneus nec eorum iudices possint habere consilium nec a partibus aliquid querere pro consilio habendo in questionibus decem librarum denariorum non obstante capitulo de appellationibus.

LII

Potestas et capitaneus et eorum et cuiuscumque ipsorum iudices officiales et quilibet ipsorum statuerunt et ordinaverunt quod teneantur et debeant summarie et sine strepitu et figura iudicii omni iuris et statuti sollempnitate obmissa infra quindecim dies continuos ad plus decidere terminare atque determinare questiones alimentorum coram eis vel aliquo eorum petitorum ordine infrascripto pena centum librarum denariorum de eorum vel alterius eorum salario. Et si quidem pater a filio et e contra peterent se alimentari et non haberent aliunde unde se substentare possent quod tunc habita numeratione filiorum illius a quo dicta alimenta peterentur et eius persona pro una computata et habita computatione artificii illius qui peteret et a quo peteretur ita quod de eo quod lucraretur seu lucrari possit de dicto artificio debeat habere partem pro numero personarum. Si autem pater plures habens filios aliquos divites aliquos pauperes seu idoneos quod predicti idonei divites et quilibet eorum teneantur et debeant secundum facultates eorum alimenta prestare. Et quecumque pater seu mater vel frater fecerit micti in carcerem aliquem suum filium vel fratrem facientem male facta sua vel alia iusta de causa et talis filius seu frater carceratus non habeat unde se possit substentare in dicto carcere quod teneantur predicti ut ille ad cuius vel quorum petitionem fuerit carceratus de predictis alimenta prestare tali carcerato seu carceratis secundum facultatem ipsorum. Et si dicta alimenta denegarent quod dicti domini officiales teneantur talem carceratum vel carceratos facere relaxari. Si autem uxor a viro peteret alimenta quod comode cum viro morari non possit teneatur vir prestare alimenta condecentia dicte uxori sue secundum facultatem viri habito respectu mulieris et quantitatis dotis et ea considerata dummodo honeste vivat. Si autem contigerit casus dotis restituende constante matrimonio uxor

teneatur prestare alimenta marito de fructibus do-
tium suarum si uir aliter substentari non possit semper
habita consideratione filiorum qui essent ex dicto
matrimonio et persona mulieris In quorum numero
uir debeat computari. Si autem mulier remanse-
rit uidua, teneatur heres uiri: seu ad quos bona de-
uenerint prestare alimenta Infra annum a tempo-
re mortis uiri. nisi dotem In pecunia numerata: seu
possessionibus dotalibus In continenti restituere uel-
lent: ad quarum dotium restitutionem si dicta ali-
menta denegarent, siue decreta per Iudicem. Siue
In testamento relicta omnimode compellantur, om-
ni conditione: appellatione: et exceptione remotis.
Si uero aliqua dixerit habere filium ex aliquo, de
quo esset fama: et alia Indicia In uicinato mulieris,
quod dictus talis qui diceretur pater, teneatur pre-
stare dicto filio, seu matri pro eo alimenta conde-
centia secundum suam facultatem: dummodo dicta
mulier non fuerit publica meretrix. et tunc nulla
alimenta prestentur. Et quod dictum est supra de pa-
tre et matre Intelligatur In auo et auia paterna et
nepote ex filijs uel filiabus: et In quolibet casu pre-
dictorum alimentorum fiat summarium Ius per
dictos officiales: et quemlibet eorum ad predictam
penam centum librarum denariorum pro quolibet: et qua-
libet uice. Et Idem fuerit contra creditores habentes debitores eorum
detentos et carceratos ut teneantur eis alimenta prestare In
carcere:-

Quicumque decedens In suo testamento relique-
rit tutorem filijs: guardianum: conseruato-
rem: custodem: gubernatorem: seu filios
suos pupillos alicui recomendauerit Statuerunt
et ordinauerunt quod predicti tales sic relicti: In
Liij quorum custodia gubernatione et conseruatione fue-
rint relicti pupilli Intelligantur ueri et legitimi tu-
tores: salua semper suspitione: et causa suspitionis con-
tra predictos allegandi et probanda. Et quod si aliqua
mater remanserit siue non remanserit tutrix filio-
rum: et transiuerit ad secunda uota, quod nullus
attinens dictis pupillis ex linea materna tantum
possit dari tutor, nec debeat si habuerit propin-
quiores ex parte patris usque In quartum gradum.
Et quod uictricus non possit esse tutor siue priuigni
uel priuigne unius uel plurium.

Si quis habet uineam siue terrenum ad quam
non habeat uiam Statuerunt et ordinaue-
runt quod potestas uel capitaneus: uel al-
Liiij ter ipsorum teneatur compellere uicinum dare uiam
siue terrenum pro ea quantitate que capiet pro pre-
tio duplicato. Et qui Inter se comuniter haberent
aliquam seruitutem per terram uineam uel cla-
usuram eundi uel redeundi claudere teneantur

dummodo possint ipsam uiam seu Iter facere ad
eundum ad possessionem predictam. Et si melior uia
esset stetur dicto duorum uicinorum. Item siquis
habet Jus eundi, et redeundi per rem alterius, siue
Juxta rem alterius: Et ille cuius esset res siue
terrenum, tali: uel talibus habentibus seruitutem
eundi uoluerit dare uiam uel Iter ex parte alte-
ra rei sue possessionis, ampla amplitudine uie anti-
que, que erat: potestas et capitaneus et ipsorum Iudi-
ces et officiales faciant eam terminare per diffini-
tores et teneantur cogere tales personas relassare uiam
et seruitutem antiquam: et per uiam nouam et non
per antiquam postquam fuerit terminata, Ire et redire
debeant et possint, quam terminationem fieri faciant
supradicti domini potestas et capitaneus ad petitio-
nem cuius esset terrenum: et si aliquis iret per uiam
antiquam postquam fuerit terminata noua uia conde-
netur pro uice qualibet In decem solidis denariorum.
Et ad hoc probandum sufficiat Iuramentum domini
rei cum uno teste. Voluerunt etiam quod dicta
mutatio et manutentio fiat a tali parte quod possit
quis ad suam possessionem comode Ire: et quod uie an-
tique debeant inueniri nisi mutate essent In noua
cum comoditate et melioramento. Et si dicti do-
mini uel alter ipsorum fuerint neglegentes, perdat
quilibet de suo salario uigintiquinque libras denariorum.
Et quicumque ad possessionem ire non posset nisi per
terrenum alterius quod liceat et sibi licitum sit ire
et redire comode per terrenum et uiam alterius per
locum minus dampnosum ad dictam talem possessio-
nem cum bestijs et sine bestijs: per se et familiares
suos, atque nuntios sine pena et banno. Et de accessu
et recessu uoluerunt quod accusari non possint: nisi pro-
baretur dampnum esse datum per dictos tales euntes
et redeuntes personaliter. uel cum bestijs In arbo-
ribus uel fructibus In ipsis uineis, seu possessionibus
existentibus per quam: uel quas transitum facerent
ad eorum possessiones per testes, uel aliam legitimam pro-
bationem.-

Ad omnium materiam schandali tol-
lendam: Statuerunt et ordinauerunt
quod Siquis habet Iter uel aditum: et LV
quantumcumque per terram uel rem alicuius contigue
rei sue habuisset uel haberet, dummodo habeat adi-
tum uel uiam, compellatur ad uendendum pro pre-
tio, quod per mensuratores fuerit declaratum ad
penam uigintiquinque librarum denariorum pro quolibet
contrafacientem et qualibet uice, comuni Asisij
applicandarum.-

Quicumque habet arborem uel arbores super territorio in preiudicium alicuius Statuerunt et ordinauerunt quod teneatur ille cuius est terra vendere illi in cuius preiudicium sunt pro iusto pretio uel eleuare. Et teneantur diffinitores dictas arbores estimare aut stetur dicto duorum
VI proximorum uicinorum. Et habeant pro eorum viatico sex denarios per libram. Et siquis arborem iuxta rem uicini habet et querimonia inde fuerit proposita coram iudice comunis Asisii ipse iudex debeat ipsam querelam sedare et ipsam arborem facere eleuari totaliter que superest rei uicini. Et ab ipsa sententia non possit appellari nec appellatio a iudice audiatur.

Ad omnem schandali materiam euitandam et defectus supplendum Statuerunt et ordinauerunt quod omnes rogationes scripte et scribende in prothocollis seu libro notariorum ciuitatis Asisii uel eius districtus reperte inducte et cancellate de partium uoluntate pro cassis vanis et irritis
VII habeantur et nullius ualoris atque momenti ad quorum uel alterius eorum refectionem si refectio repeteretur nullus notarius cogi debeat nec possit. Et quicumque ipsorum notariorum contrafecerit soluat nomine pene viginti quinque libras denariorum. Et hoc capitulum sit precisum. Et hoc locum habeat in presentibus et futuris. Et domini potestas et capitaneus et quilibet eorum officiales teneantur et debeant presens capitulum obseruare et obseruari facere. Et si fuerint negligentes perdant de eorum salario centum libras denariorum qui deueniant in comuni. Et in cancellandis in futurum notarii ponant et ponere teneantur testes qui cancellationi predicte adhezint. alias non teneat.

Pro bono et augumento ciuitatis et districtus Asisii Statuerunt et ordinauerunt quod ad denunciationem cuiuslibet persone dissipatoris bonorum et qui de ciuitate et districtu Asisii male utitur factis suis et substantiis eorum Ad tollendam talibus
VIII hominibus materiam non deueniendi ad inopiam potestas uel capitaneus populi dicte ciuitatis et eius officiales bonorum administrationem interdicat hoc modo quod Si constiterit dicto potestati uel capitaneo uel suo iudici per publicam famam uel alio legitimo modo aliquem publicum lusorem esse seu prodigum uel quod male utatur sua substantia tunc in generali consilio uel populi comunis Asisii publice interdicat ne aliquis cum tali aliquem contractum uel obligationem quocumque modo uel colore quesito ineat uel faciat. Et idem interdictum banniri faciat in platea comunis et per totam ciuitatem in locis consuetis sono tube premisso ita quod nullus possit de predictis ignorantiam pretendere. Et predicta requisitio facienda per dictum dominum potestatem uel capitaneum de huiusmodi personis et interdictum et bampnimentum scribantur per vnum ex notariis dicti domini potestatis uel capitanei in vno libro ita quod de predictis semper possit haberi copia. Et siquis post dictum interdictum et inhibitionem factam cum tali aliquem contractum seu obligationem fecerit condempnetur in decem libris denariorum pro quolibet contractu. Et nichilominus sumarie et de facto et sine strepitu et figura iudicii cogatur per dictum dominum potestatem uel capitaneum et eius officiales realiter et personaliter ad rescidendum dictam obligationem et contractum et ad restitutionem siquam pecuniam uel rem aliam appareat recepisse. Et nichilominus talis contractus ipso iure non ualeat. Et quod nec potestas nec capitaneus nec aliquis alius officialis dicti comunis uel alicuius eorum iudex uel officialis dicta instrumenta uel aliquod eorum exequi debeat. Nec aliquem audire de predictis contra tales seu eius bona quibus interdictum esset factum. Et nichilominus ille cuius bonorum administratio fuerit interdicta in carcerem comunis mictatur si hoc uidebitur duobus consanguineis proximioribus siue ex parte patris siue ex parte matris. Et de dictis carceribus non relassetur nisi in predictis fuerit consensus siue uoluntas predictorum consanguineorum. Et si contigerit aliquem contractum fieri de bonis predictorum quod necessitas aut debitum urgeret quod tunc talis contractus uel obligatio quocumque nomine censeatur fiat et fieri debeat in presentia domini potestatis uel capitanei populi predicti uel sui iudicis cum auctoritate et presentia et iuramento duorum proximorum consanguineorum dicti talis vel cui fuerit interdictum iurantium et asserentium talem contractum fore vtilem et necessarium esse dicto prodigo cui fuerit interdictum. Quod potestas dicte ciuitatis eligere faciat in generali uel populi consilio tempore electionis aliorum officialium duos bonos homines pro qualibet porta qui iurent et iurare debeant domino capitaneo uel potestati predicto quemlibet male facientem [et referre] secundum suam et dicto duorum ex eis stet et declaretur. Et quod predicta omnia et singula banniantur semel tempore regiminis predictorum dominorum. Et nichilominus dictum capitulum dominus capitaneus uel potestas predictus legi faciat in dicto consilio per unum ex suis notariis in principio sui regiminis. Et si in predictis uel in aliquo predictorum predicti domini fuerint negligentes perdat quilibet de suo salario quinquaginta libr. denar. non obstante quocumque statuto loquente de executione instrumentorum et aliorum contractuum.

Lix Quicumq̃ de asisio substinet dampnum aliquod Jn persona uel rebus pro debito alicuius de asisio uel districtu: uel alicuius occasione aliquod dapnum substinuerit, aliquis cogatur ꝑ potestatem uel capitaneum Jn ꝑsona et rebus dampnũ passo emendare, et reficere. et omne dampnum quod substinuisset talis persona pro debito alicuius occasione predicta sũmarie et defacto: et sine strepitu et figura Judicij: et sine libelli oblatione et non obstante tempore feriato. Et hoc capitulum predicti dñi et quilibet ipsoꝝ obseruare teneantur et debeant pena viginti quinq̃ librarum denar̃ pro quolibet contrafacieñte Jn quibus ꝑ eoꝝ futuros sindicos debeãt condempnari, et deueniãt Jn comuni . ~

Lx Pro bono statu ciuitatis asisij: et spetialium ꝑsonarum eiusdem Statuerunt et ordinauerunt ꝙ siquis suspicaretur ne offenderetur ab aliqua persona q̃ potestas siue capitaneus quando peteretur eis. uel alteri eorum, teneantur et debeant cogere Jnfra octo dies Jllos siue Jllum dare Jdoneas cautiones de non offendendo illum seu illos petentem uel petentes Jdonee caueri Jnspecta qualitate personarũ et causa suspitionis allegata. Et si potestas et capitaneus Jn predictis erunt negligentes penam centum librarum denarioꝝ pro quolibet Jncurrãt dicto cõi asisij applicandoꝝ. dũmodo de dc̃a suspitio[causa] esset saltem ꝑ aliquã euidentẽ ꝯiectuã cũ petẽtis Jura[to].

Lxi Item Statuerunt et ordinauerunt ꝙ pro salute animarum personarum que fecerũt testamenta q̃ in relictis Jn testamentis eorũ. et eorum vltime uoluntatis seu dispositionis factis et faciendis, ad pias causas: Judex domini potestatis et capitanei et quilibet alius officialis ciuitatis asisij faciat et facere teneatur sũmarium Jus ad petitionem cuiuslibet scindici fraternitatis ciuitatis uel comitatus asisij: et cuiuscũq̃ petentis. Et q̃ contra relicta et legata facta ad pias causas non possit aliquid obici uel opponi Jn contrarium: et si faceret nõ ualeat nec teneat ipso Jure. Jmmo contrafaciens incurrat penam dupli relicti predicti. Dũmodo ꝑ Jstud Statutum non preiudicetur Juri quod posset competere filijs uel alijs descendentibus: Et q̃ si aliquod testamentum: uel alia ultima uoluntas repiretur scripta manu alicuius notarij: que licet non esset publicata q̃ dicta vltima uoluntas sic scripta possit et debeat redigi Jn publicam formam: ꝑ quemcumq̃ notarium ciuitatis asisij: facta tamen primo comparatione litteraꝝ ꝑ duos notarios eligendos ꝑ Judicem et cum auctoritate ipsius Judicis. Et dictum testamentum sic publicatum obtineat roboris firmitatem: ac si esset publicatum ꝑ notarium, cuius manu cedula reppiretur scripta: Et Jdem seruetur Jn omnibus et per omnia Jn quolibet alio contractu Jnter viuos. Et predicta locum habeãt Jn preteritis pendentibus et futuris. Et Jn predictis procedatur sũmarie sine strepitu et figura Judicij: vocatis tamen ad predicta illis qui ex dicta scriptura possent ledi. ~

Item Statuerunt et ordinauerũt ꝙ nullus capiatur uel capi possit pro aliquo debito ciuili ad petitionem alicuius creditoris Jn his diebus sollẽpnibus et festiuis: videlicet primo Jn diebus dominicis. Lxii
A vigilia Jnclusiue natiuitatis dñi nostri Jesu christi usq̃ ad festum circũcisionis eiusdem dñi nostri Jesu christi Jnclusiue Jn festo epifanie. tota edomoda sancta: Cunctis diebus veneris mensis martij. Jn paschate resurretionis domini nostri Jesu christi cum duobus diebus sequentibus. Jn festo ascensionis domini nostri. Jn pentecosten cũ duobus diebus sequentibus. Jn festo corporis christi. Et omnibus diebus festiuitatum beate marie virginis. Et omnium apostolorum Et Sanctorum Rufini Victorini: Francisci: Clare virginis: Et Jn festo Stigmatum Sancti francisci. Tempore venie Sancte marie angelorum cum duobus diebus precedentibus et duobus sequentibus: nisi esset Juratus suspect9 et fugitiuus.

Item corrigentes Statutum positum sub rubrica De ordine Juris: et eidem addentes Jn ea parte qua dicitur ꝙ siquis Jurauerit se non teneri Lxiii
ad debitum q̃ absoluatur diffinitiue, Statuerũt et ordinauerunt ꝙ actor possit si uoluerit Jnfra octo dies reprobare reo dictum Juramentum. Et si Jnfra dictum terminũ reprobauerit ꝑ duos idoneos testes q̃ dictus reus sic Jurans cogatur ad debitum soluendum: et expensas: Et nichilominus pro tali periurio sine alio processu condempnetur ꝑ dñum potestatem uel capitaneum ex suo officio: uel ꝑ eius Judicem Jn viginti q̃nq̃ libr̃ denar̃, dicto comuni ꝑsoluendorum. pena officiali negligenti ⁊ Jn dicti casu nõ condẽpnanti viginti q̃nq̃ librarum denar̃..

Item prouidere volentes vt debitores alieni qui se obligant suis creditoribus ad soluendum debita sine aliqua spe fallacie, uel temporum di- Lxiiii
latione strictius teneantur. Et creditores notis suis consanguineis et amicis liberaliter et secure valeant complacere. Statuerunt et ordinauerũt ꝙ expensis comunis asisij fiat et fieri debeat vnus liber magnus carte papiri more mercatoꝝ bene ligatus: qui uocetur Liber Justitie comunis asisij. Et hic liber conseruetur sub bona custodia Jn cancellaria dicti comunis. Prouidentes q̃ decetero: quicũq̃ de ciuitate, uel comitatu asisij: uel aliunde contrahet: seu faciet aliquod debitum cũ aliqua

persona de aliqua quantitate florenorum pecunie uel alicuius alterius rei mobilis uel inmobilis cum rogatione alicuius notarii ciuitatis asisii et expresse dixerit contractum talis debiti notario inde rogato. Do tibi licentiam scribendi rogitum dicti debiti in libro iustitie communis asisii et dictus rogitus scriberetur sub breuitate et non extense per dictum notarium in dicto libro quod si creditor mitteret per suum procuratorem uel per aliam personam legitimam mandatum habentem uel ipse portaret sotio militi communis asisii cedulam continentem de dicto libro simpliciter. videlicet quod dictus debitor esset obligatus in aliquo suo creditori. Et quod partes dederunt inter se licentiam ponendi dictum contractum in dicto libro. Siue solummodo quod dictus contractus appareat descriptus in dicto libro sine aliqua sollempnitate sumpta de dicto libro manu cancellarii dicti communis uel sui coadiutoris seu vicegerentis in qua cedula dicatur quod talis rogitus siue contractus repperitur scriptus in dicto libro cum subscriptione ipsius cancellarii uel sui iutoris seu uicegerentis. Et ex tenore dicti contractus appareat euidenter dicto militi aliquem esse debitorem alicuius petentis debitum in aliqua quantitate uel re. statim ad requisitionem et petitionem principalis creditoris uel persone legitime petentis etiam sine rogatione uel cum rogatione notarii banche teneatur et debeat dictus miles uel eius locum tenens ad penam centum florenorum auri camere dicti communis applicandorum per familiam domini potestatis uel alterius officialis communis asisii in officio presidentis capi facere suum debitorem in tali contractu nominatum et obligatum ad predicta siue heredes dicti debitoris. Et in palatio residentie domini potestatis duci facere siue in carceribus poni ad uoluntatem creditoris siue filii et heredes creditoris sine alia sollempnitate uel citatione de facto ut predicitur. tamen captura non fiat diebus prohibitis debitores posse capi pro ciuili debito per formam Statuti communis asisii positi sub rubrica In quibus diebus nullus pro ciuili debito capiatur. Et de dicto palatio seu de dictis carceribus nullatenus relaxetur nisi debitum pro quo captus esset et expensas legitimas creditori persoluerit cum effectu dummodo debitum sit liquidum et clarum de quantitate et tempore per seipsum contractum predictum sine aliqua liquidatione facienda non obstante aliquo statuto uel ordinamento communis asisii in contrarium uel aliter disponente. Et maxime Statuto dicti communis posito sub rubrica De modo tenendo in executione instrumentorum. Et predicta tamen non preiudicent creditoribus aliis uolentibus uti dicto statuto De modo tenendo in executione instrumentorum confessionatorum si eo statuto uti uellent. Sed hoc presens Statutum habeat hanc prerogatiuam ab alio statuto quod habeat tantummodo uim executionis personalis sine aliqua citatione uel requisitione modo predicto. Postquam uero quis debitor captus fuerit uigore presentis statuti duabus defensionibus dumtaxat audiatur. videlicet Si docuerit se soluisse debitum pro quo captus esset. vel fuerit prorogatus terminus appositus in instrumento et probauerit per instrumentum quietationis uel prorogationis termini uel per testes summarie et sine figura iudicii recipiendos videlicet quietationis facte per illum cuius mandato captus erit. vel prorogationis termini. quod si probauerit per alterum dictorum duorum statim debeat debitor relaxari. Et capi faciens eum indebite in penam statutis communis asisii et petendo debitum iam solutum debeat per potestatem communis asisii sententialiter condempnari et ad interesse et expensis capto teneatur. Et de omnibus predictis non soluatur aliquod salarium uel gabella ponendum in contestatione litis. non obstante statuto posito sub rubrica De salario ponendo in contestatione litis. Caueat tamen dictus cancellarius communis asisii quod dictum librum nemini ostendat ab intus nisi notariis scribere uolentibus aliquas rogationes in eo quas de licentia debitorum scribere possint. Et tunc quando scriberet notarius modum teneat dictus cancellarius quod notarius non uideat alias rogationes per manus aliorum notariorum scriptas in eodem libro. qui notarius pro tali breui registratione contractus unum bononenum tantum a creditore percipiat et non ultra. Cancellarius uero qui dictos contractus per ut scriptos repperiet unum bononenum pro qualibet copia contractus siue cedula habeat et non ultra. Et non possit dictus cancellarius creditori uel eius heredi uel alteri pro eo legitimum mandatum habenti talem copiam denegare. De quibus executionibus fiendis per dictum sotium militem dictus sotius miles habeat et habere debeat unum solidum pro quolibet floreno quantitatis uel rei petite seu eius extimationis et non ultra percipere uel habere possit sub pena et ad penam quinquaginta librarum denariorum sibi de facto auferendorum per eius sindicatores. Et dictus executiones facere teneatur ad petitionem supradictorum uel alterius eorum sub dicta pena applicanda camere communis asisii. Et hoc Statutum sit precisum quod tolli uel eleuari non possit aliquo consilio uel arenga.

LXV

Ad obuiandum uersutiis et subterfugiis illorum qui sepenumero emunt pannos et alias mercantias et ad tempus respondere promictunt et deinde per cauillationes et subterfugia et temporis longitudinem eorum creditores ducunt huiusmodi inconuenientiis prouidere uolentes Statuerunt et ordinauerunt quod ad instantiam et requisitionem quorumcumque descriptorum in breuibus artis lane. Siue bombicis ciuitatis asisii et eorum heredum. Sotius miles domini potestatis asisii teneatur et debeat cogere et detinere

et executionem realem et personalem facere. et accep-
ta una via redire possit ad aliam: sicut de creditoris
processerit uoluntate contra quascumque personas dictis
descriptis uel alteri eorum obligatas occasione panni
Lane filate uel non, siue guati [illegible] uel tinctorum
bombicis guarnelli panni lini et aliarum rerum
ad dictas artes seu alteram ipsarum quomodolibet
pertinentium uel spectantium In aliqua pecuniarum
summa quousque fuerit satisfactum creditori. Et In pre-
dictis dictus miles sit et esse debeat Iudex competens
qui ad petitionem et requisitionem predictorum seu
eorum heredum contra dictos malpagos et eorum he-
redes teneatur et debeat facere Ius summarium et ex-
peditum et executiuum non obstantibus ferijs extraiudi-
cialiter summarie simpliciter et de plano absque aliquo
libello uel scriptura notarij. Constito sibi prius de de-
bito per librum dicti artificis cum uno Idoneo teste
usque In quantitatem decem librarum denariorum. Et ab Inde
supra usque in omnem summam cum legitima probati-
one summarie et sine rogitu notarij: et capere carcera-
re et detinere dictos debitores prout de creditorum
processerit uoluntate. Et hoc Intelligatur de debitis
a decem annis citra Inter eos contractis seu contrahen-
dis In futurum Si non fuerit decursum tempus decem
annorum siue curreret idest quod post decennium ad
Iudicem ordinarium causa inmictatur debiti super quo
cursum erit tempus dictorum decem annorum siue cur-
reret . . . .

Et si dictus miles fuerit negligens In predictis penam
quinquaginta librarum denariorum Incurrat. Et Idem
Ius seruetur contra dictos artifices seu alterum ipsorum
et eorum heredes: qui apparerent In aliquo obliga-
ti esse alicui uel aliquibus occasione tincte uel fila-
ture uel alia de causa ad dictas artes seu alteram ipsas
pertinente . . . et spectante quomodolibet sub
pena et ad penam supradictam. Et de predictis exe-
cutionibus fiendis dictus dominus miles habeat et ha-
bere debeat pro suo salario et prouisione Solidos duos
denariorum pro quolibet floreno quantitatis petite et de
qua executionem fecerit et non ultra. Et si dictus
miles ultra predictam summam acciperet In dictam
penam ipso facto si per ipsum contrafactum fuerit In-
currat sibi auferendam tempore sui scindicatus
et applicandam camere comunis Asisij. Et quod nullum
salarium causarum de huiusmodi causis soluatur.
nec aliquis predictorum ad soluendum cogi possit. et
presens statutum obseruetur

Lxvi Item prouiderunt et ordinauerunt quod Sub
pena decem librarum denariorum applicanda
camere comunis Asisij nullus officialis ciui-
tatis Asisij predicte accipiat aut accipere possit
donum bolonenum, nec aliquam mercedem a quoquam
ad cuius Instantiam poneret aliquem debitorem
ad suum bastardellum Ut sic penitus talis ex-
torsio tollatur: Et totiens miles uel alius officialis
dictam penam Incurrat quotiens per eos contrafac-
tum fuerit, non obstante abusione In contrarium
et alijs quibuscumque. –

Item ad obuiandum extorsionibus que fiunt
per officiales dicte ciuitatis Asisij et debitam
mercede suam recipiant circa executiones Lxvii
quas faciunt In Ciuitate et comitatu Asisij contra de-
bitores ad Instanciam creditorum Statuerunt et ordina-
uerunt quod In futurum nullus officialis dicte ciuitatis pro
tempore possit accipere pro quacumque executione alicuius debiti
ciuilis facienda per ipsum officialem. In eadem ciuitate ul-
tra duodecim denarios pro quolibet floreno. Si uero execu-
tionem fecerit In comitatu, non possit accipere ultra duos soldos
pro quolibet floreno. Et quicumque officialis contrafecerit cadat in
penam librarum quinquaginta denariorum. et ultra salarium sibi supra decretum
restituat Indebite acceptum in duplo. Que pena cum dicta resti-
tutione indebite accepta cum duplo sibi auferatur per eius sindi-
catores tempore sui sindicatus. Et quilibet officialis secundum suam con-
ditionem sub dicta pena teneatur facere dictam executionem. –

Item prouiderunt et ordinauerunt quod In qua-
cumque parte uoluminis Statutorum et or-
dinamentorum comunis Asisij repperitur qui
sint forenses: seu qui non Intelligantur forenses Lx
tam In ciuilibus quam In criminalibus, Ex nunc decla-
ratum sit et esse Intelligatur per presens Statutum
et ordinamentum quod forenses intelligantur In
omnibus casibus occurrentibus omnes illi qui non
sunt originaliter de ciuitate Asisij uel eius comi-
tatu Aut recepti In ciues dicte ciuitatis per habentes
auctoritatem. Et siquis forensis diceret se habere
aliquod Ius ciuilitatis ciuitatis Asisij, doceat Infra
mensem proxime futurum: Et hoc debeat banniri
et In futuris tantum locum habeat hoc statutum.

PRo conseruatione Iurium et Immunitatum
comunis Asisij: Et presertim cuiusdam ca-
pituli siue Indulti per S. D. N. papam
calistum tertium Quo cauetur quod prime et secun-
de cause tam ciuiles quam criminales prout hactenus per-
petuo extitit consuetum Cognoscebantur In eadem Lxvi
ciuitate ut grauibus expensis hominum dicte ciui-
tatis Indulgeatur et cetera. Ad hoc ut omnibus contra
tenorem dicti capituli et Indulti quoquomodo ob-
uiare cupientibus, omnis tollatur materia ma-

chinandi Statuerunt et ordinauerunt et presenti reformatione decreuerunt quod tales impetrantes uel extrahentes uel extrahere procurantes primas uel secundas causas extra ciuitatem asisii contra formam prefatorum capitulorum a S.mo D. N. pp. obtemptorum incidant in penam ipso facto viginti quinque ducatorum. Et in eandem penam omnes et singuli incurrant qui eis uel ei prestiterint auxilium consilium uel fauorem ac etiam priuentur et priuati esse intelligantur omni officio et beneficio comunis asisii. Cui quidem reformationi in alio consilio additum et per modum et viam sollempnis reformationis decretum adiunctum atque reformatum fuit quod dicta iam edita reformatio vires habeat et comprehendere intelligatur etiam de preteritis pendentibus et futuris. Et quod nullus officialis ciuitatis asisii sub pena et ad penam centum florenorum de facto eis et ab eis exigendorum tempore sindicatus eiusdem et camere comunis asisii applicandorum debeat facere aliquam executionem alicuius sententie ferende in similibus causis cognitis extra ciuitatem asisii intelligendo de primis uel secundis causis vt supra. Nisi primo et ante omnia per talem in cuius fauorem talis executio peteretur soluantur in camera comunis asisii et ipsi comuni applicandi pro decimo et sub nomine decimi viginti quinque ducati aurei. Et quod per dominos priores creentur unus uel duo ambassiatores et destinentur Romam cum commissione eis facienda de supplicando S.mo domino nostro pp. reuocationem commissionum predictarum obtemptarum contra formam capitulorum comunis asisii signatorum et obtemptorum a S.mo D. N. pp. Et quod prelibati tales qui talia impetrauerint vel auxilium consilium uel fauorem quoquomodo prestiterint teneantur ad expensas pro dictis oratoribus destinandis faciendas. Et hoc eo casu quo predicti nollent ab inceptis desistere.

Item ad euitandum cauillationes et exceptiones procuratorum Statuerunt et ordinauerunt quod de cetero omnes officiales comunis ciuitatis asisii teneant et debeant omnes causas comunis predicti agitandas coram ipsis ipsas causas simpliciter summarie et de plano sine strepitu et figura iudicii sola facti ueritate inspecta omni iuris ordine et sollemnitate pretermissis feriis non obstantibus cognoscere decidere diffinire et fine debito terminare in contrarium non obstantibus quibuscumque. Et ad notitiam ipsorum officialium debeat presens reformatio et decretum inseri et poni in volumine statutorum comunis dicte ciuitatis.

Item occurrere uolentes et salubriter prouidere indempnitatibus et pauperum personarum incom- LXXI
modis. Et ne ex vna re modica fiat lis immortalis et perpetua Statuerunt et ordinauerunt inuiolabiliter obseruari quod de cetero nullus procurator comparere possit in iudicio pro aliqua persona in aliqua causa ciuili que sit de libris viginti quinque denariorum infra sub pena librarum decem denariorum pro quoque contrafaciente et pro quaque vice quam exequi teneatur dominus potestas siue eius collateralis subito et absque mora. Et si negligentes fuerint cadant in eandem penam que sibi retineatur de salario suo.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod omnia et singula instrumenta mutui uel depositi aut emptionis grani olei uini vel alterius LXXII
rei mobilis facta et celebrata inter quoscumque iudeos uel iudeum habitantes uel qui habitauerint in dicta ciuitate asisii et inter aliquem uel aliquos ciuem uel ciues comitatensem uel comitatenses dicte ciuitatis ab anno domini Millesimo trecentesimo quadragesimo octauo scilicet a kalendis mensis octobris dicti Millesimi retro sint cassa et uana et nullius valoris et executionem aliquam contra ciues uel comitatenses asisii uel aliquem eorum non mereantur nec vigore ipsorum vel alicuius ipsorum instrumentorum dicti iudei uel aliquis eorum aut ipsorum uel alicuius eorum heredes vel ius cessum habens uel habentes ab ipsis uel aliquo eorumdem vigore dictorum instrumentorum vel alicuius eorum contra dictos ciues uel comitatenses uel aliquem ipsorum quantitatem vel rem aliquam petere possint uel possit. Et petens uel petentes non audiantur ab aliquo officiali predicti comunis pena cuilibet officiali contrafacienti ducentarum librarum denariorum pro quolibet et qualibet vice. Et nichilominus processus qui fieret non valeat nec teneat vllo iure. Et nichilominus etiam quilibet iudeus uel eius heres siue ius cessum habens ab aliquo ipsorum de aliquo dictorum instrumentorum petens aliquam executionem alicuius dictorum instrumentorum condempnetur pro quolibet et qualibet uice in duplo quantitatis siue rei quam peteret. Cuius pene tertia pars sit comunis asisii et alia tertia pars sit officialis ferentis et exequentis sententiam et alia tertia pars sit illius contra quem dicti iudei uel aliquis eorum peteret. Et predicta etiam locum habeant et intelligantur et sibi locum vendicet in instrumentis factis inter ipsos iudeos uel heredes uel subcessores alicuius defuncti que instrumenta renouata essent et dependerent a dictis instrumentis factis a dicto tempore retro. Et ad probandum quod sint renouata et dependant in dictis instrumentis factis a dicto tempore retro sufficiat dictum et actestatio trium testium fidedignorum qui testificent se audiuisse a partibus quod dicta instrumenta renouata sunt et dependent a

dictis Instrumentis factis a dicto Millesimo tricentesimo quadragesimo octauo a kalendis mensis octobris retro. Ita tamen quod si aliqua Instrumenta dictorum Judeorum uel alicuius eorum reperirentur condita ante dictum Millesimum tricentesimum quadragesimum octauum a kalendis dicti mensis octobris qui modo essent uel penderent in litigio coram potestate uel capitaneo uel eorum Judicibus ciuitatis asisij super quibus processum esset ad dationem tenute. Hec ordinamenta non preiudicent nisi ad medietatem tantum quantitatis contente In dicto tali Instrumento uel Instrumentis Ita tamen quod si principalis debitor uel debitores uiuens uel uiuentes reperiantur quod In eorum fauore predicta non habeat locum sed In fauore heredum et successorum defunctorum.

LXXIII Item Statuerunt et ordinauerunt quod omnia et singula Instrumenta mutui depositi In pecunia uel emptionis grani uini, olei uel alterius rei mobilis facta et celebrata Inter dictos Judeos Vel Judeum et ciuem uel ciues, comitatensem, uel comitatenses Asisij. a kalendis mensis octobris Anni domini Millesimi tricentesimi quadragesimi octaui citra. que transcenderunt quintum annum. Siue In quibus tempus et terminus quinque annorum finierit et transierit a die celebrati contractus nullam mereantur executionem. Et predicta locum habeant tam In preteritis quam In futuris translacto quinto anno.

LXXIIII Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullum Instrumentum uel promissio mutui depositi uel emptionis grani uini, olei, uel alterius rei mobilis In futurum contrahendum Inter dictos Judeos, uel Judeum: et ciues uel ciuem aut comitatensem uel comitatenses asisij: de quo uel quibus non esset petita executio Infra quinque annos a die celebrati dicti contractus et processum super executione predicta usque ad captione tenute ex primo decreto adminus: uel ad captionem persone et licentia capiendi personam, mereantur, uel mereatur aliquam executionem. Et nullus Judeus uel eius heres: uel Jus cessum habens: uel habiturus ab eis uel aliquo eorum possit petere aliquam executionem alicuius dictorum talium Instrumentorum post dictum quinquennium ad penam dupli quantitatis uel rei contente In dicto Instrumento: que pena distribuatur In tres partes. Et soluantur sicut superius dictum est In precedenti capitulo. Et nichilominus officialis qui aliquam executionem fecerit contra formam predictam Incurrat penam ducentarum librarum denariorum pro qualibet uice. Et dicto termino quinque annorum lapso Instrumenta predicta. uel aliquod eorum de quibus non esset petita et facta executio ut dictum est, non ualeant nec teneant et sint nulla et nullius ualoris et efficatie Ipso Jure. Et predicta locum habeant In filijs Judeorum etiam si essent Impuberes. Et quod dicti pupilli gaudere non possint beneficio restitutionis. Sed priuati Intelligantur dicto beneficio aliquo non obstante. Ac etiam prouidentes et decernentes quod omnia Instrumenta promissionum uel emptionum, grani, uini, olei, uel alterius rei mobilis facta et celebrata Inter aliquos Judeos de asisio, uel aliunde: et aliquos ciues uel comitatenses asisij cum ipsis Judeis de aliqua quantitate pecunie: uel re mobili Intelligantur esse facta de quadruplo ultra ueram sortem: et executionem petere non possint de dictis Instrumentis: nisi solummodo de quarta parte summe In dicto tali Instrumento contente. Ad hoc ut pessimum fenus usurarum a christianis non exigatur. Et ad tollendam omnem materiam fraudis et suspitionis que hactenus In predictis commicti possent Decreuerunt quod si aliquis dictorum Judeorum: uel alius eorum nomine celebraret aliquod Instrumentum cum aliquo de asisio, uel eius comitatu in quo apponeretur maior quantitas quam uere soluta fuerit In fraudem predictorum quod dictum Instrumentum Intelligatur et sit ipso Jure nullum: et nullius roboris et nullam mereatur executionem. Et nichilominus dictus Judeus Incidat In penam ducentarum librarum denariorum, camere comunis asisij applicandarum.

Lxx

Lxxi Item Statuerunt et ordinauerunt quod si aliquis Judeus uel eius heres: uel Jus cessum habens ab ipsis Judeis, uel aliquo ipsorum, peteret In posterum uel petijsset hinc retro a Millesimo tricentessimo quadragesimo octauo a kalendis mensis octobris dicti Millesimi aliquod debitum: uel aliquam quantitatem solutum uel solutam: de cuius solutione appareat per publicum Instrumentum refutationis, liberationis absolutionis uel pacti de non petendo. siue per tres fidedignos testes qui testificentur de uisu quod talis Judeus uel eius heres petens uel qui petijsset: uel Jus cederet: uel cessisset, cogatur et cogi debeat summarie et defacto sine strepitu et figura Judicij per potestatem et Capitaneum ciuitatis assisii uel ipsorum officiales: uel aliquem ipsorum coram quo petitum fuerit In persona et rebus ad dandum, reddendum et restituendum dicto tali uel talibus a quo, uel quibus debitum solutum peteret uel petijsset duplum quantitatis quam peteret, uel petijsset: et ad predictum duplum soluendum predicti potestas et capitaneus coram quo petitum fuerit cogant et cogere debeant dictos Judeos uel heredes et subcessiores et debitores eorum omni Juris sollempnitate obmissa pena officiali contrafacienti ducentarum librarum denariorum pro qualibet uice. Et nichilominus talis Judeus uel eius heredes petentes condempnentur In centum libris denariorum communi predicto. Et cessionarius condempnetur In decem libris denariorum pro quolibet et qualibet

uice. Et si apparet quod aliquis ciuis uel comitatensis asisii molestaretur ab aliquo Judeo, uel cessionario extra curias ciuitatis asisii pretextu alicuius debiti contracti cum aliquo Judeo, uel ex cessione facta per aliquem Judeum, uel aliter, condempnetur talis Judeus molestans uel qui jus cessisset In quingentis libris denariorum pro qualibet uice. –

Quicumque habet uel habuerit podere et terras ad laboritium ab aliqua persona Statuerunt et ordinauerunt quod non trahat nec bactat bladum ipsarum terrarum sine licentia locatoris uel eo requisito. Et si laborator fuerit requisitus a locatore quod debeat bladum quod habet cum eo trahere et bactere ipse laborator Infra octo dies post requisitionem sibi factam deinde bladum extrahere et bactere debeat sicut placuerit locatori. Si autem laborator maliciose desti[ter]et metere trahere uel bactere dictum bladum post requisitionem sibi factam a locatore possit locator libere dictum bladum trahere et bactere sine pena. Et si laborator contra predicta uel aliquod predictorum uenerit uel fecerit condempnetur comuni In decem libris denariorum. Cuius banni medietas sit comunis et alia accusatoris. et emendet omne dampnum et expensas quod et quas locator substinuerit dicta occasione. Et credatur de dampno et expensis Sacramento locatoris de nouo prestando cum dicto duorum testium Idoneorum de ciuitate. Et hec omnia supradicta Intelligantur tam de uineis quam de terris. Teneatur etiam laborator si locatori placuerit bladum predictum diuidere ad couum ad couum In campo quo steterit. et dare electam locatori ad accipiendum partem quam uoluerit. Et teneatur laborator Seminare In terra bladum quod placuerit locatori, et non aliud bladum ad penam predictam. Teneatur etiam laborator metere et bactere bladum terrarum quas habuerit ad laboritium antequam suum proprium. quod si non fecerit soluat dictum bampnum. et emendet locatori dampnum et Interesse quod substinuerit dicta de causa. Et debeat et teneatur ipse laborator finito tempore laboritij possessionis siue rei quam ad laboritium siue coptumum conduxerit reassignare eidem locatori. et eam libere relaxare. Et Idem dixerunt de domibus que dantur ad pensionem. Et qui contrafecerit condempnetur In uigintiquinque libris denariorum. Teneatur etiam ipse laborator et eius heredes seruare omnia pacta et conuentiones In Instrumento locationis apposita. et habita Inter eosdem locatorem et laboratorem ad penam In Instrumento contentam. Si uero etiam non appareat in Instrumento, ad penam uigintiquinque librarum denariorum. Et si conductor fecerit contra Inita Inter locatorem et ipsum conductorem uel laboratorem. et questio esset coram aliquo officiale ciuitatis asisii. et de dictis pactis constiterit per Instrumentum uel testes quod tunc conductor uel laborator debeat Infra octo dies probare legitime quod reseruauit ipsa pacta. Et si non probauerit teneatur ad penam In Instrumento contentam uel per testes probatam et ad restitutionem expensarum. Si uero locator rem locatam uendiderit In totum uel In partem teneatur laborator uel conductor de ipsa re respondere emptori, si uenditor non reseruauerit. et si reseruauerit, pro eo tempore quo reseruauerit teneatur respondere locatori. Si autem uenditor nichil sibi reseruauerit In uenditione, teneatur laborator respondere de re uendita emptori. Et locator non possit aliquid petere laboratori. nec ipsum laboratorem possit uel debeat locator uel alius pro eo molestare ullo modo occasione predicta. Et quicumque laborator, uel conductor negauerit rem locatam fuisse, et fuerit conuictus puniatur tamquam falsarius per potestatem uel capitaneum. Et si locator uendiderit, donauerit, permutauerit, In dotem concesserit, dederit ad coptumum. uel quocumque modo alienauerit. uel In alium transtulerit alicui rem locatam uel ad coptumum concessam Semper Intelligatur auctoritate presentis Statuti Jura laboratoris uel coptumatoris esse exceptuata pro uno anno a die uenditionis uel alienationis, siue dictum fuerit In Instrumento, siue non, Ita et taliter quod uenditor ab emptore non possit pro fructibus dicte terre uendite de parte laboratoris seu coptumatoris Jure dicti anni reseruati et exceptuati superius contenti In aliquo molestari turbari seu Inquietari. Et Idem dixerunt In locationibus domorum. Et In omni alio contractu simili ad predicta. In quibus locationibus domorum Intelligatur reseruatum Jus conductorum pro duobus mensibus et non ultra. Et si laborator uendiderit, sibi rem locatam, seu alienauerit, uel priuauerit locatorem possessionis rei conducte In ducentis libris denariorum condempnetur dicto comuni. et domino seu locatori emendet et restituat dampnum et Interesse. Et quantocumque tempore conductor, siue casalenguis uel laborator habuerit terras et possessiones ad laboritium seu coptimum tenuerit, uel domum ad pensionem, non prescribat locatori quin ad omnia supradicta ipse locator seu conductor Inuiolabiliter teneatur. Hoc addito quod quicumque conduxerit uel ad laboritium acceperit aliquam possessionem uel domum ad pensionem, non possit ipsam domum uel possessionem alicui locare. uel ad laboritium dare In totum. uel In partem sine licentia primi locatoris. et si contrafecerit locatio per ipsum facta non teneat. Et nichilominus condempnetur In uiginti libris denariorum per potestatem uel capitaneum. Et quod omnes et singuli laboratores

qui laboraverit aliquam possessionem alicuius civis civitatis Asisij sub Anno domini Millesimo quadringentesimo septuagesimo citra, teneantur et debeant ipsas possessiones colere et laborare ad usum boni et legalis laboratoris si placuerit domino rei usque ad quinque annos proxime secuturos a die locationis, et de ipsis possessionibus domino rei respondere, et ad domum eius partem sibi contingentem de fructibus percipiendis portare suis expensis secundum consuetudinem dicte contrate in qua posita est possessio: que consuetudo ad minus intelligatur medietas fructuum, pena quinquaginta librarum denariorum. Et nichilominus potestas et capitaneus et eorum officiales vinculo iuramenti: et ad penam viginti quinque librarum denariorum de ipsorum salario teneantur et debeant ad petitionem talis domini rei probantis dictum laboratorem laborasse dictam possessionem vel possessiones aliquo dicti temporis spatio ad satisfaciendum eidem domino. Et satisfaciat ipsi domino cum effectu de parte predicta summarie et de facto sine strepitu et figura iudicij cogant dictum talem laboratorem realiter et personaliter ad observationem predictorum. Et hoc non intelligatur de terris montis Subasij

De coptumis et laborijs Rubrica Cap. 77

Item pro statu et augumentatione populi et hominum civitatis Asisij: et eius comitatus et ne sit fames propter quam solet bonus status turbari, et ut sit habundantia victualium in dicta civitate et comitatu Asisij: et ne possessiones hominum civitatis Asisij remaneant inculte: et propter hoc non est decens ut coloni et laboratores possint pro libito voluntatis possessiones, terras et laboritia que hinc retro laboraverunt in civitate et comitatu Asisij hominum et personarum dicte civitatis: renuere et reassignare dominis et personis quorum sunt possessiones quas laboraverunt. Providerunt et ordinaverunt: et hac lege presenti firmaverunt quod omnes et singuli laboratores et filij ipsorum maschuli et eorum heredes et cuiuslibet ipsorum qui laboraverunt vel laborabunt in futurum aliquas possessiones et terras sitas in civitate et comitatu Asisij in quibuscumque lateribus et confinibus: vel ad laboritium vel ad coptimum habuerunt vel habebunt ab aliqua persona civitatis vel comitatus Asisij teneantur et debeant ipsas possessiones laborare ad usum boni et legalis laboratoris congruis et debitis temporibus: videlicet quinque vicibus ad minus cum semine per tempus et tempora trium annorum tunc proxime futurorum a die conducti laboritij: Salvo quod inter ipsos laboratores et locatores non esset minus vel maius tempus appositum in instrumento inter ipsos conducto, quod tunc pacta in dictis instrumentis contenta

servuentur: Et medietatem fructuum recolligendorum in dictis possessionibus sive terris: vel partem conventam inter locatores et conductores pro tempora existentibus ad domum domini possessionis, vel rei sive possessionum vel rerum integraliter reportare teneantur, omnibus ipsorum conductorum sumptibus et expensis. Et ita et taliter dicti laboratores vel conductores, seu coptumatores dictarum possessionum terrarum vel rerum: et eorum heredes sive filij filij maschuli se habeant diligenter in metendo trahendo et battendo frumentum, vel bladum in dictis possessionibus ut aliqua ipsarum recolligendum ut partem contingentem locatori usque ad Sanctam Mariam de mense augusti dicto locatori debeant actualiter consignasse et reportasse sub pena et ad penam viginti quinque librarum denariorum pro quolibet colono: vel laboratore seu coptumatore contrafaciente et qualibet vice qua contrafecerint. Et si dicti laboratores, coptumatores vel conductores non laboraverint: vel recusaverit laborare possessiones terras et vineas quas ad laboritium habuerint: vel ad coptimum conduxerint quod talis non laborans, vel recusans laborare ut supra, incidat in penam quinquaginta librarum denariorum pro qualibet vice: et qualibet possessione, vel petia terre quam non laboraverit: vel recusaverit laborare. Et nichilominus dictus talis colonus recusans: vel non laborans teneatur et debeat ad penam et interesse domino possessionis vel possessionum et rerum: sive locatori totaliter resarcire et integraliter satisfacere: De quo dampno et interesse stetur sacramento domini rei, vel locatoris: ut possessionis sive possessionum: quod iuramentum in iudicio factum et parte citata pro plena probatione habeatur: Et potestas et capitaneus et eorum et cuiuslibet ipsorum iudices et officiales, qui modo sunt vel pro tempora fuerint teneantur et debeant vinculo iuramenti: et pena Centum librarum denariorum, de eorum salario predicta et quodlibet predictorum facere observari et observari facere: et executioni mandare ad petitionem cuiuscumque petentis: et finire et terminare quamcumque questionem coram eis, vel aliquo eorum occurrentem super predictis: vel aliquo predictorum summarie et de plano sine libelli oblatione: vel alia scriptura vel sententia et sine salario aliquo: et penas exigere infra decem dierum spacium postquam fuerit coram eis, vel altero ipsorum officialium proposita querela, non obstantibus quibuscumque diebus feriatis: Et de omni eo quod predicti officiales: vel aliquis eorum de predictis venire fecerint in comuni habeat dictus talis officialis quartam partem eius quod effectualiter venire fecerit in comuni, statuto aliquo in contrarium disponente non obstante: Et predictum ordinamentum et provisio pro statu comunis et populi dicte civitatis debeat inviolabiliter observari

et nulla exceptio possit opponi per aliquem con-
tra predicta. Et opponens non audiatur et incidat
in penam predictam. ~

[l]xxviij Ad conseruationem artis lanariorum et guar-
nellariorum Statuerunt et ordinauerunt
quod nulla mulier seu aliqua persona ci-
uitatis uel comitatus asisij uel aliunde que accipe-
ret ab aliqua persona lanam uel bambagium ad fila-
dum seu etiam ad tessendum uel aliter quocumque modo
aliquam generationem lane, bambagij, panni lini uel
lane guarnelli seu accie lini, canape uel lane que da-
retur ad laborandum seu ad tingendum possit nec de-
beat lanam, bambagium, acciam, pannum seu guar-
nellos alicui alij uendere, alienare seu pignerare
accipiens: nec aliquis possit ipsum lanam bambagium
guarnellos acciam, seu pannum emere. In pignus ac-
cipere nec in tenutam capere. Et si quis contrafece-
rit talis alienator seu uenditor pignerator et emptor
sub pignore accipiens et in tenutam capiens condem-
netur pro qualibet uice contrafaciens in centum so-
lidis denariorum qui deueniant in comuni. Et nichilo-
minus talis alienatio, captio, uenditio, pignoratio seu
tenuta sit ipso iure nulla et irrita et nullius ualoris.
Et ille qui aliquam predictarum rerum emeret seu
pigneraret uel acciperet contra predictam formam
per capitaneum et eius curiam cogatur reddere et
restituere illi cuius esset sine aliquo denario summa-
rie et de facto. Voluerunt insuper et firmauerunt
quod quelibet mulier que acciperet bambagium seu
lanam ab aliquo merchatore seu lanario et non
restituerit tali merchatori seu lanario predictam
lanam uel bambagium quod ad petitionem talis mer-
chatoris seu lanaioli possit et debeat talis mulier
predicta non restituens capi et detineri donec lanam
seu bambagium quod uel quam accepit restituerit
merchatori predicto primo recepta fide per unum
testem idoneum cum suo iuramento, non obstante
aliquo statuto supra uel infra posito in contrarium
loquente

Item Statuerunt et ordinauerunt quod Sa-
pientes communis asisij qui pro tempore erunt
teneantur et debeant ad penam quinqua-
lxxix ginta librarum denariorum et ad interesse parti dictare que-
libet libellum et petitionem cuilibet qui uellet ipsum
dare contra potestatem uel capitaneum dicte ciuita-
tis uel eorum officiales et familiares et quemlibet ipsorum.
Et quilibet notarius dicte ciuitatis de ciuitate uel
comitatu asisij qui petitus fuerit teneatur et debeat
ad penam uigintiquinque librarum denariorum et interesse parti re-
scribere dictum talem libellum uel petitionem et habeant

dicti Sapientes pro quolibet libello uiginti solidos
denariorum. Et notarius qui scripserit quinque solidos denariorum.
Et quod Scindicus communis possit et debeat scin-
dicare dictos Sapientes et notarios de predictis et
audire querelantes de dictis sapientibus et notariis
et punire et condempnare quemlibet culpabilem
in predictis uel aliquod predictorum in penis supius
denotatis. Et quod domini priores populi ciuitatis
Asisij ad penam centum librarum denariorum pro quoli-
bet ipsorum non possint nec debeant se intromictere
in Scindicatu alicuius predictorum uel impedire
aliquem qui uellet aliquam petitionem uel libellum
dare tempore dicti Scindicatus. Et quod nullus de sapi-
entibus communis qui pro tempore fuerit possit uel
debeat se absentare a ciuitate asisij tempore scindi-
catus alicuius predictorum ad penam quinquaginta
librarum denariorum, nisi de licentia omnium priorum populi
in concordia qui pro tempore fuerint. ~

Item Statuerunt et ordinauerunt quod. Si
contingat aliquem ciuem uel comitatensem
asisij habere uel acquirere aliquod ius uel
actionem contra aliquem forensem uel uniuersitatem Lxxx
Et dictus ciuis uel comitatensis dicte ciuitatis pone-
ret querelam de tali forense uniuersitate, ciuitate
castro seu locho unde talis forensis esset et ostendisset
de iure talis ciuis uel comitatensis coram officiale
seu officialibus ciuitatis, terre, castri, seu loci dicti
forensis uel uniuersitatis. Et ipsi ciui uel comitatensi
asisiensi retardaretur executio eius quod de iure
recipere deberet et teneretur a tali forense uel uni-
uersitate quod potestas et capitaneus ciuitatis asisij
uel alter ipsorum et eorum et cuiusque ipsorum officiales contra
talem forensem et uniuersitatem et homines ipsas
possint teneantur et debeant recepta fide a tali ciue
uel comitatense de iure ipsius ciuis uel comitatensis
et reclamatione siue petitione facta contra talem
forensem seu uniuersitatem pacta et documenta
publice procedere contra talem forensem seu uni-
uersitatem factis bapnimentis et citationibus in
platea comunis uel ad fenestram palacij ipsorum
uel in schalis portici palacij domini potestatis ad cap-
tionem et detentionem talis forensis et hominum
uniuersitatis ipsius et etiam in rebus quas haberet
in dicta ciuitate asisij uel districtu et de his tenutam
et possessionem inmictere et inmicti facere in con-
pensationem dictorum debitorum usque ad satisfationem
condignam. Et ubi talis forensis seu uniuersitas
non haberet bona in dicta ciuitate Asisii uel distric-
tu et iustitia non fuerit seruata tali creditori in
locho unde fuerit talis debitor quod tunc et eo casu
per dictos officiales concedatur tenuta de bonis etiam

aliorum qui essent et de tali loco que haberent in dicta ciuitate Asisij et districtu modo predicto non obstante quod per dictum ciuem siue comitatensem alij natum fuisset facta reclamatio seu querela inter talis forensis. Et predicti potestas et capitaneus et quilibet ipsorum teneantur et debeant predicta executioni mandare ad petitionem talis conquerentis ad penam centum librarum denariorum pro quolibet ipsorum. Et de his debeant specialiter sindicari lege consuetudine statutis uel ordinamentis in contrarium loquentibus non obstantibus. et quicumque de ciuitate uel comitatu Asisij esset exbampnitus de ciuitate uel terra in qua aliquam haberet obligationem seu uniuersitate dicte terre quod tunc dictus exponens querimoniam possit dictum suum debitorem uel uniuersitatem in curia communis Asisij conuenire Statuto aliquo supra uel infra posito non obstante et non obstante quod de dicto suo debitore uel uniuersitate non exposuerit querelam.

LXXXI Item quia procuratores sepe solent prebere causam prostractionum dictarum causarum et ut eis ab officialibus opituletur in predictis solent tempore Sindicatus se efficere ipsorum officialium procuratores ut uideantur posse officialibus prodesse et obesse. prouiderunt et ordinauerunt quod nullus de Asisio uel eius comitatu tempore Sindicatus officialium audeat uel presumat procuratorem esse seu instrumentum procurationis assumere pro aliquo officiali pena uigintiquinque librarum denariorum pro quolibet et uice qualibet in quibus contrafaciens debeat condempnari et puniri. Et nichilominus Sindicatores dictorum officialium neminem ciuem incolam uel districtualem dicte ciuitatis ut procuratorem seu defensorem aliquorum officialium forensium debeant audire sub pena uigintiquinque librarum denariorum pro quolibet Sindicatore contrafaciente ei de facto auferenda per quemlibet officialem dicti communis et camere communis Asisij applicetur. Et nichilominus omnis processus cum tali ut procuratore alicuius officialis habito in dicto Sindicatu sit ipso iure nullus.

LXXXII Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus notarius qui non sit oriundus de ciuitate Asisij uel eius comitatu et descriptus et approbatus in matricula et consortio notariorum dicte ciuitatis possit nec ualeat se rogare de aliqua scriptura publica uel de aliquo instrumento siue de testamento aliquo uel aliqualiter se rogare de aliquibus scripturis in dicta ciuitate Asisij uel eius comitatu sub pena et ad penam centum florenorum auri applicandorum camere apostolice dicte ciuitatis. Et nichilominus talis rogitus uel scriptura facta uel fienda non ualeat nec teneat ipso iure. Et hoc ne ciues et comitatenses dicte ciuitatis siue habitatores et incole cogantur ire pro eorum scripturis extra dictum teritorium.

Item prouiderunt et ordinauerunt quod deinceps pro quocumque tempore futuro duraturo si aliqua persona sentiret se grauatum ab aliqua sententia lata uel que feretur in aliqua ciuili causa tam per presentem dominum potestatem ciuitatis Asisij uel per suum collateralem uel alium suum officialem. Et uellet a dicta sententia appellare. talis appellatio fiat et interponi debeat ad alium potestatem successorem ipsius presentis potestatis uel ad suum collateralem et cognosci debeat de huiusmodi appellatione que sic facta et interposita fuerit. Et sic successiue predicta de potestate in potestatem: de collaterali in collateralem dicte ciuitatis Asisij pro futuris temporibus fiant et obseruentur aliquo non obstante. LXXX[...]

Item prouiderunt et ordinauerunt quod nemo ab aliqua interlocutoria sententia uel pronunciatione audeat uel presumat modo aliquo appellare. etiam si de iure ciuili uel canonico appellatio eiusmodi permictatur. Sed si tale esset grauamen quod non posset reparari tempore appellationis interponende a diffinitiua: et per ipsam appellationem quod tunc et eo casu possit et licitum sit tale grauamen deduci. Et intelligatur reseruatum in appellatione que fieret uel fieri deberet et posset tempore appellationis a diffinitiua in eadem causa lata. Et per iudicem appellationis de tali grauamine cognosci et emendari possit. A diffinitiua uero uel habente uim diffinitiue si quis appellauerit et postea in causa appellationis succubuerit ultra debitum et expensarum refectionem parti obtinenti condempnetur per potestatem uel iudicem ad quem in quinque solidis denariorum pro qualibet libra totius quantitatis in petitione uel instrumento aut alia scriptura contentis de quibus appellans teneatur infra decem dies a die interposite appellationis coram iudice ad quem facere depositum penes massarium communis Asisij: et de ipso deposito apparere debeat publicum instrumentum manu publici notarij. Alias non audiatur appellans et iudex audiens incidat in penam uigintiquinque librarum denariorum. Et quicquid factum fuerit in fauorem appellantis non ualeat nec teneat ipso iure.

Attendentes quod illud iudicium recta dicitur ueritate fulciri quod plurimorum sententia comprobatur. Statuerunt et ordinauerunt quod quilibet qui sentiret se grauatum uel grauari posse ab aliqua diffinitiua sententia possit et sibi liceat uiua uoce tempore late sententie: et per totam illam diem et postquam iudex recesserit a bancho appellare. Postea uero possit et debeat in scriptis infra decem dies a die late LXXX[...]

80

Sententie. Et per totam illam diem et ipsius Sententie
numerandos appellare. Quas appellationes viva
voce vel in scriptis faciat appellans teneatur introdu-
ce coram Judice appellationum infra quinque dies a
die adventus Judicis ad quem appellatur: et tempore
introductionis predicte teneatur citari facere partem
appellatam ad prosequendum causam appellationis.
que citatio fieri possit per quecunque baiulum sive precep
torem ^custodie^ comunis asisy. Sine aliqua Judicis comissio-
ne. Cuius relationi credatur. vel publico instrumento
inde confecto. Et si pars voluerit per procuratorem
comparere: producere teneatur instrumentum sue
procurationis in publicam formam nisi fuerit in
propria causa legitimatus. Quod si non fuerit fac-
tum. possit Judex appellationis procedere parte non
citata. Quibus citationibus et introductione factis.
Sive pars citata comparuerit vel non. Judex det ter-
minum utrique parti ad Justificandum et Impugnan-
dum hinc inde: et ad probandum quicquid partes
probare voluerint octo dierum. Et si pars citata non
comparuisset, tunc pars teneatur notificari facere sibi
vel eius procuratori per litteras ipsius Judicis: que noti-
ficatio non requiratur. Si pars fuerit personaliter citata.
infra quos octo dies tam pars appellans quam appellata
teneatur opponere et allegare et probare de Jure suo
tam per testes quam per instrumenta, et per omne genus pro
bationum parte in proprio termino non comparente
publicetur processus. et demum detur terminus utrique
parti ad accipiendum copiam productorum et acti-
tatorum in causa. et opponendum contra, quinque dierum.
Et si Judici visum fuerit opportunum det postea ter-
minum ad probandum exceptiones quinque dierum pro-
xime futurorum. Post quem terminum non audiatur
aliqua ipsarum partium ad aliquas alias probationes fac-
iendas. nec per productionem instrumentorum de no-
vo non repertorum: Sed intelligatur in causa conclusum
et probationibus renunciatum. Postque Judex faciat
citari vel moneri partes in primo termino comparentes.
vel ipse citet vel moneat quatenus infra tres dies ve-
niant coram dicto domino Judice ad dicendum et alle-
gandum de ipsarum Juribus quicquid dicere, alle-
gare et monstrare voluerint. Quo termino elapso
Judex videat et examinet acta et actitata coram ipso
et producta. et causam appellationis per Suam Senten-
tiam diffiniat, prout Justitie merita Suadebunt.
Et ita et taliter partes et Judex se habeant diligenter
ut dictam causam Judex determinet infra quatra-
ginta dies continuos a die introducte appellationis
coram Judice ad quem appellatur numerandos: quod
tempus quatraginta dierum nullatenus augeri vel proro-
gari possit per Judicem nisi propter absentiam vel
Justum impedimentum ipsius Judicis. ut partium

vel nisi prorogatio facta fuerit de ipsarum partium vo-
luntate. Quod si pars appellans tam in appellando
quam in introducendo non servaverit tempora supscrip-
ta, appellatio intelligatur esse deserta. Et idem
postquam fuerit elapsus terminus ad dicendum mon-
strandum et allegandum suprascripta. Saltim bis non
fuerit Judici appellationum protestatum quod causam
debeat per Sententiam terminare. de qua protesta-
tione Rogare debeat notarium Judicis appellatio-
num si haberi potest. alias alium notarium rogare
possit. Et hoc locum habere voluerunt quando per
Judicem infra dictum terminum quatraginta dierum
continuorum causa non esset terminata. Si autem
esset terminata infra dictum terminum. tunc licet
non fuerit per partem Judici protestatum quod causam
debeat terminare. Ex hoc desertionem cause inducere
noluerunt. Et idem Si pars fuerit negligens in po-
nendo causam indiffinitis Sive ponit faciendo infra
dictos quatraginta dies per dationem terminorum
predictorum. quos terminos predictos ad Justificandum
et Impugnandum et accipiendum copiam produc-
torum et actitatorum. et ad opponendum contra, et
probandum exceptiones. et ad dicendum monstrandum, et
allegandum de eorum Juribus, Judex possit breviare
et arctare. et longiores constituere et prorogare ut
merita causarum exigent. et requirent,

Statuerunt et ordinaverunt quod nullus
in causa civili in qua fuerit Sponte con-
fessus audiatur appellans. nec possit ap-
pellari ab aliqua mera facti executione nisi excede- LXXXVI.
retur modus in exequendo. Et tunc nichilominus
non retardetur si posset per Judicem appellationum re-
parari. Nec absolutionibus tributorum vel colectarum
sive gabellarum tenendarum comunis vel aliis pro eo.
nec ab aliis casibus in quibus de Jure civili a diffini-
tiva non permictitur appellatio: In quibus casibus appel-
latio nullatenus admictatur. Et Judex ad ulteriora
procedat ac si nullatenus esset appellatum. Et quod in
causis civilibus modice quantitatis. vel in quibus po-
test summarie procedi non possit appellari ab aliqua in-
terlocutoria cuius gravamen non posset reparari per
appellationem a diffinitiva. quo casu liceat appellare.
Sed eo casu quo non potest ab interlocutoria appella-
ri in appellatione que fieret a diffinitiva in eadem ca-
usa lata possit deduci omne gravamen ipsius interlocu-
torie. et per Judicem emendari. Et modica quantitas
intelligatur a decem libris infra..

80v

ꝯ a sententia appellationis super appellatione interposita non liceat ulterius appellare

Lxxxvij Finem debitum litibus imponere cupientes Statuerunt et ordinauerunt ꝯ a Sentētia lata p Judicem appellationis sup appellatione Interposita uel facta a quacūq Sententia Interlocutoria: Vel diffinitiua non liceat Vlterius appellare nec aliqualiter reclamare seu de nullitate dici quando Sententia Judicis appellationis concordat cum prima a qua fuit appellatum. Si uero Sententia Judicis appellationis discordat a prima: Et aliqua partium ab ipā sententia Judicis appellationis discordante Vellet dicere se grauatum: Tunc teneatur ad alium Judicem successorem recurrere et appellare et de nullitate dicere. Et Ille alius Judex successor sit Judex competens In predictis secundis appellationibus: Et Illa Sententia remaneat firma cum qua Sententia dicti alterius Judicis successoris concordauerit: et a dicta sententia confirmatoria non liceat alteri appellare nec de nullitate dici. Et contrafaciens In predictis incidat ipō facto In penā dupli extimationis rei: uel pecunie de qua esset q̄stio quam de facto exigi uoluerūt. Et contra hoc Statutū Innouata non Valeant ipō Jure: Et Judex appellationum teneatur In qualibet eius Sententia Victum Victori Vt Juris erit In expensis legitimis condempnāt uel absoluere..

Lxxxviij Vt breuiores lites efficiantur Statuerūt: et ordinauerunt ꝯ. Inquibuscūq appellationibus: Restitutionibus In integrum Reductionibus ad arbitrium boni Viri: et In quibuscūq querelis et grauaminibus Judicialibus: Vel p Sententiam Illatis possit deduci simul et semel de Iniquitate et nullitate: & etiam Intelligatur deductum Vbi non esset specificatum. Et sup non specificato et deducto probationes fieri possint et Sententia ferri: Ita q Setētia lata sup Vna Intelligatur data sup Vtraq: et sufficiat appellatio sine alio libello: Et eadem sint fatalia appellationis Iniquitatis et nullitatis: Et similiter q appellatio Interponi possit coram Judice ad quem: Si Illius Judicis ad quem copia haberi poterit Infra tempus Infra quod licet appellare: Vel coram Judice a quo appellatur prout maluerit appellans: et coram quocūq eorum Interposita fuerit Valeat et teneat ac si esset Interposita coram Judice uel persona a qua appellatur seu reclamatur et de nullitate dicitur..

Lxxxix Statuerunt et ordinauerunt ꝯ Judex appellationum teneatur et debeat qualibet causam appellationis coram ipō Introductam: Vel ab aliqua partium legitime prosecutam p suam sententiam terminare Infra tēpora supius statuta In terminis appellationum sub pena Vigintiqnq librarum denariorum. Et nichilominus teneatur parti lese ad Interesse: Et Intelligatur Judicem fuisse In negligentia et Incurrisse In dictas penas si appellatio fuerit taliter psecuta q esset in terminus expediendi et p Judicem facere quominus nollet suū officium Juridice Impartiri: et requisitus fuisset p aliquam partium q debeat causam per Senctentiam terminare: Vel si appellatio nō fuerit prosecuta fuerit requisitus a parte Vt ipām pronūciet fore et esse desertam. Et hoc non Vendicet sibi locum Si Judex fuerit Impeditus p absentiam Infirmitatem, uel aliud Justum, et rationabile Impedimentum.

Item Statuerunt et ordinauerūt ꝯ donec pendet examen et cognitio appellationis Juri et equitati consonum sit Vt Judicis Inferioris officium conquiescat: Et q Interposita appellatiōe uiua uoce: Vel in scriptis In casibus In quibus non est expresse prohibitum appellare Judex a quo debeat silere et nichil Innouare In rebus nec psonis Vsq quo p Judicem appellationum aliud fuerit declaratum sub pena cētū florenorum auri pro quolibet Judice Innouante: et qualibet Vice: In qua p futurum suum Judicem debeat condempnarj: siue fuerit appellatum ab Interlocutoria siue a diffinitiua. Et quicquid esset attemptatum siue Innouatum contra formam huius Statuti non Valeat et Irritum ipō Jure, sine aliqua retractione et Judicis facto. xc

Statuerunt et ordinauerūt ꝯ Judex appellationis: et Judex primus et quilibet eorum qui primo fuerit requisitus teneatur dari facere copiam actorum in causa a notario qui fuerit rogatus recepta competenti mercede Ita q partes possint Infra terminum producē sub pena Vigintiqnq librarum denar Judici qui fuerit negligens In premissis. Et eandem penam Incurrat notarius qui fuerit negligēs In dando copiam dictorum actorum nisi ex Justa et rationabili causa fuerit Impeditus: quo casu Judex coram quo dicta acta debent pduci Si uisum fuerit ad Instantiam partis pronūciare Valeat terminū nō currere usq ad diem quo sibi uidebitur fore expediens. xci

Statuerunt et ordinauerunt ꝯ petitio reductionis fienda ad arbitrium boni Viri et nullitatis a quibuscūq Sententijs laudis Seu arbitrijs et arbitramentis latis p quoscūq arbitros seu arbitratores et amicabiles compositores

debeat fieri infra decem dies a die late sententie laudi seu
arbitramenti et ipsius sententie numerandos quo ad re-
liquum processum usque ad sententiam reclusiue fuerit
in procedendo et terminando supra in appella-
tione a diffinitiua ordinata in omnibus et per omnia. Et
post dictos decem dies peti non possit nec restitutio con-
cedi nisi ex magna et euidentissima causa. Et dicta
petitio reductionis ad arbitrium boni uiri iniquitatis et
nullitatis fieri possit nedum coram iudice appellatio-
num sed etiam coram iudice ordinario ciuitatis Asisii
prout actor duxerit eligendum. –

Item statuerunt et ordinauerunt quod in causis
appellationum et reductionum et aliis uer-
tentibus coram iudice appellationum et successo-
re ipsius non currant termini et tempora fatalia. Sed in
eo statu esse intelligantur et sint ab eo tempore et die quo
fuerit appellatum de nullitate dictum seu petitum reduc-
ti ad arbitrium boni viri usque ad diem aduentus iudicis
ciij qui debet et potest de causa appellationis et nullitatis
seu reductionis cognoscere. Et ab eo die quo iudex de ca-
usa predicta cognoscens se absentauerit de ciuitate Asisii
et ubi causa agitaretur usque ad reuersionem suam in ipsam
ciuitatem et per totam diem reuersionis et omnibus diebus
feriarum repentinarum inducendarum per comune Asisii vel per
dictum iudicem appellationum. Et diebus infrascrip-
tis feriatis in honorem dei. Videlicet in festo natiuita-
tis domini nostri Iesu Christi cum duobus diebus preceden-
tibus et octo sequentibus. Et in festo epifanie cum die
sequenti. In festo paschatis resurrectionis domini nostri cum
septem precedentibus et tribus sequentibus. Die penteco-
stes cum duobus sequentibus. Die ascensionis domini nostri.
Die conceptionis beate Marie Virginis. Natiuitatis. Ad-
nunciationis. Purificationis. Assumptionis eiusdem et
diebus dominicis. Et quotienscumque iudex pronunciaret
terminos et tempora non currere propter contumaciam vel
inobedientiam alterius partium aduerse parti quo
casu illi parti pro qua pronuntiatum esset terminus
et tempora non currant secundum formam pronuntia-
tionis prefate. Et quotienscumque iudex cause pronun-
tiaret terminos uel tempora non currere in casu sibi
permisso ex dispositione presentium statutorum. Alia
uero tempora uoluerunt esse continua in temporibus
fatalium et metis causarum et terminorum. Per hec
tamen non denegauerunt quin ubi suaderet iustitia
iudex de causa cognoscens possit secundum iura communia
restitutionem facere ex iusta causa temporum et ter-
minorum. –

Item statuerunt et ordinauerunt quod potestas
ciuitatis Asisii et eius iudices et alii eius offi-
ciales scindicentur et scindicari debeant per eorum XCIIII
scindicos tempore scindicatus de omnibus et singulis
sententiis interlocutoriis siue diffinitiuis datis et
latis et aliis quibuscumque per eos uel alterum ipsorum gestis
tempore ipsorum officii. Non obstante quod ab eorum sententiis
uel eorum actis et gestis fuerit appellatum et causa ap-
pellationis penderet quibuscumque in contrarium loquen-
tibus non obstantibus. –

Item statuerunt et ordinauerunt quod in causis
appellationum et reductionum ad arbitrium
boni viri si appellans uel petens reductionem
uel de nullitate dicens non prosequeretur causam suam XCV
coram iudice ad quem quod appellatur siue contra quem
diceretur de nullitate uel contra quem peteretur re-
ductio ad arbitrium boni viri possit ipsam causam pro-
sequi. Et iudex de causa cognoscens possit teneatur et
debeat in causa procedere et ipsam causam terminare
ad petitionem partis appellate siue contra quam de
nullitate diceretur siue peteretur reductio secundo
fatalia et ordines in suprascriptis statutis contenta
et contentos. Et hoc locum habeat in presentibus pre-
teritis et futuris aliquo in contrarium loquente non obstante.
Et quod in causis omnibus supradictis appellationum
nullitatum et petitionum reductionis ad arbitrium boni
viri sint notarii ad scribendum acta dictarum causarum
et sententias et alias scripturas occurrentes bance
causarum ciuilium comunis Asisii qui pro tempore
fuerint. Videlicet ille notarius de predictis quem
appellans uel prosequens duxerit eligendum. Et quod
nullus alius in dictis causis scribere possit et si scribe-
ret non valeat ipso iure. –

Item statuerunt et ordinauerunt quod si quis
de Asisio et eius comitatu possederit aliquam
rem pacifice et quiete etiam sine titulo spatio XCVI
triginta annorum intelligatur et sit uerus dominus et pos-
sessor et non possit per aliquem inquietari uel molestari.
Et si inquietaretur per potestatem uel capitaneum siue
alios officiales molestans uel inquietans non audiatur
in aliquo suo iure. Et talis molestans uel inquietans co-
gatur per potestatem uel capitaneum uel alios officia-
les dicti comunis restituere omnes expensas et interesse
molestato suo sacramento credendas. Dum tamen
talis prescriptio non preiudicet pupillis. Sed in eis
iura communia seruentur. –

Item prouiderunt et ordinauerunt eorum auctorita
te predicta Quod in et super quolibet debito cuiuscumque
quantitatis uel rei de quo et qua nullum appareat
instrumentum. Sed appareat solum scriptura priuata
XCVII manu propria debitoris cum testibus uel sine testibus: uel
cum testium manu propria subscriptione uel sine. Et
contingat creditorem coram domino potestate uel capita
neo communis asisii uel eius collaterale de debitore suo
querelam exponere et petere per ipsum rectorem uel eius
iudicem contra eius debitorem uigore dicte scripture
priuate sibi iustitiam ministrari Quod tunc prefatus dominus
rector uel eius iudex ad prefati petentis instantia cogat
illico debitorem cuius manu dictam scripturam assere
ret esse scriptam ad ipsam recognoscendum et clarissime
respondendum utrum ipsam eius manu propria scrip
serit necne. et uera sint contenta in scriptura predicta
Et si dictus debitor ipsam negauerit sua manu propria
fore descriptam tunc rector uel iudex eius ad actoris
instantiam. Si ipsam scripturam scripserit dictus debitor
uel ex attestatione subscriptorum in apodissa predicta
uel ex comparatione aliarum litterarum debitoris [illegible]
cum prefata scriptura reperire ueridice [illegible]
[illegible] absque aliqua cunctatione nitatur. Et si per dictum
dominum rectorem uel eius iudicem uisa et cognita
ueritate predicte scripture: uel per confessionem de
bitoris qui recognouerit eam et ipsam asseruerit [illegible]
scripsisse: uel per probationem fidedignorum [illegible]
per comparationem litterarum ut prefertur Si nega[illegible]
iudicium et examen Rectoris uel eius iudicis [illegible]
[illegible] quod dictus debitor eam scripserit. Tunc pre[illegible]
Rector uel eius iudex ad ipsius debitoris insta[illegible]
quantitate petita et expensis factis et fiend[illegible]
debitorem ad uelle rectoris uel sui iudicis [illegible]
cautione uel prius facto deposito quinque d[illegible]
num et peremptorie ad infrascriptas exceptiones [illegible]
nendum: ipsasque probandum et probatum [illegible]
si hec petierit et uoluerit prefigat statuat [illegible]
nec possit contra scripturam predictam opponere dictus
debitor nisi infrascriptas exceptiones. Scilicet exceptionem
solutionis facte per eum: Exceptionem compensationis
debiti: Exceptionem prorogationis termini et Exceptio
nem quod metus causa eam scripserit
Quibus probatis fiat ut iuris erit. Sed elapso predicto
termino: et dictis exceptionibus uel ipsarum aliqua non pro
batis tunc ab inde inantea ad nullam exceptionem eius
ulterius audiatur. Sed per predictum dominum Rectore
et eius iudicem ad integram solutionem, restitutione
et satisfactionem totius petite quantitatis et expensarum.
Idem debitor eiusque fideiussor, seu depositarius, [illegible]
realiter et personaliter compellatur, omni iuris et facti
exceptione remota. Si autem dicta scriptura priua
ta, non foret scripta totaliter manu propria debitoris

Sed manu alterius cuiuscumque persone: Sed esset subscripta
manu propria debitoris sub uerbis aliquibus per que de
bitor affirmaret: et fateretur precedentia uera esse: tunc
perinde ualeat ac si tota scripta manu propria debitoris
existeret. Et idem ius sit, et seruetur in hoc casu prout
in aliis superius dictum est. Si uero predicta scriptura
priuata scripta non esset neque subscripta manu propria
debitoris: Sed appareat de partium uoluntate descripta
manu alterius cuiuscumque priuati: tunc si dictus debitor
ad creditoris instantiam per iudicem interogatus super
serie prelibata omnia uera esse fateretur in scriptura pre
dicta, prout in ipsa continentur tunc contra debitorem
procedatur in hoc casu prout de alia superius est expressum.
Sed si debitor prelibatus ipsa negaret tunc contra debitorem
in hoc casu uia ordinaria procedatur. Et ad hec ut nullus
que uera sunt audeat diffiteri Sed ea fateri potius que
sunt sui: et que ignorare non potest Quicumque scriptu
ram eius propriam Coram Rectore uel iudice in iudi
cio interogatus ad creditoris instantiam, dictam eius scrip
turam, uel apodissam negauerit se scripsisse: uel sub
scripsisse sua propria manu: Et postmodum per testes
uel alias eius litteras per ipsum confessatas, facta compa
ratione debita litterarum, contrarium euidenter appareat
et uere constet quod ipsa fuerit eius negantis propria manu
scripta, pro qualibet apodissa et scriptura negata et uice
qualibet in duentis libris denariorum de facto per prefatum
dominum potestatem uel capitaneum puniatur Cuius
pene quarta pars sit creditoris producentis apodissam
et scripturam priuatam predictam alia quarta pars sit
Rectoris ipsam penam exigentis: et reliqua dimidia sit
communis asisii. Et si suspicaretur de fuga negantis quia
forte in ciuitate asisii uel eius comitatu tot bona immobilia
idem debitor non possideat ualentia duplum et in duplo
eius quod petitur et pene predicte in quam occasione
negationis incurrerit Tunc predictus dominus Rector
uel eius iudex personaliter eum cogat usque quo prestet
idoneos fideiussores: uel depositum fecerit de predictis
et sufficienter et iuridice se obligent pro predictis et sin
gula cum effectu persoluant, si de quo negauerit con
trarium apparuerit ut prefertur. Possit teneatur et
debeat dictus dominus potestas: uel capitaneus: siue officialis
eius in suprascriptis casibus et quolibet ipsorum procedere su
marie et de facto: absque libelli oblatione et sine strepitu et
figura iudicii: ac ius summarium expeditiuum facere cre
ditori dum ipse potestas uel capitaneus siue officialis
eius talis debiti cognouerit ac sciuerit ueritatem. Possit
etiam et debeat, dictus dominus potestas: uel capitaneus
siue collateralis eius usque in quantitatem decem librarum
denariorum super quolibet debito de quo appareret uel
non appareret scriptura publica, uel priuata
summarie et de facto, absque libelli oblatione et sine stre
pitu et figura iudicii procedere: et creditori ius sum

rium et expeditum facere, cognita veritate per proba
tionem testium uel aliter quoquo modo consideratis con
ditionibus et qualitatibus personarum. Sup debitis
uero contractis uel que contraherentur occasione merca
tiarum inter quascumque personas cives uel forenses sive
inter aliquem civem Asisij et forensem quandocumque
aliqua persona exponet querelam coram dno potestate
uel capitaneo uel eius Judice et petet sibi Justitiam mini
strari dictus dnus potestas uel capitaneus uel eius Judex
auditis et Intellectis partibus et factis probationibus debiti
uel debitorum per Instrumentum publicum uel per scripturas
dictorum mercatorum publicorum In eorum magnis et autenticis
libris appositas et per Juramentum mercatoris eiusdem cum
unius fidedigni testis testimonio, Vt prefato rectori et
eius Judici videbitur et placebit consideratis quanti
tatibus libris mercatorum et conditionibus et qualitatibus
personarum uel per probationes plurium testium aut amicorum
et aliorum qui fuerint de medio et sata et cognita verita
te ut premictitur procedatur similiter summarie et de facto
absque oblatione libelli et sine strepitu et figura Judicij
per dictum dnum potestatem uel capitaneum et eius Ju
dicem prout ipsis uel eorum alteri videbitur convenire.
Et In hac parte de ipsis debitis occasione mercantiarum
In faciendo et reddendo Jus et Justitiam observetur mo
dus traditus In comuni perusij Et prout et sicut In
similibus observatur per consules mercatorum dicte
civitatis perusij. Et si repperiretur ex vero quod merca
tor aliquis In tali sua scriptura propria sui libri menda
tium apposuerit et scripserit appensate ac In predictis
comiserit falsitatem: tunc dictus mercator In dicto
casu ad Instar notarij falsitatem scribentis et comicten
tis In Instrumento tamquam falsarius puniatur et perpe
tuo efficiatur Infamis. Et predicta omnia et singula
in presenti ordinamento contenta sic fiant et observen
tur et valeant ac teneant. Et dictus dnus potestas
uel capitaneus et sui officiales de illis que In et sup
predictis uel aliquo predictorum egerint sindicari
non possint uel aliqualiter molestari non obstante
aliquo statuto reformatione uel ordinamento comunis
Asisij uel aliquo generali seu spetiali loquente uel dis
ponente aliqualiter In contrarium predictorum.

De pena vendentium rem duobus.

QVicumque uendiderit aliquam rem mobilem
uel immobilem alicui spetiali persone. et
postea eandem rem uendiderit uel obliga
uerit alteri persone: Statuerunt et ordinauerunt quod potestas
cviij uel capitaneus uel eorum iudices cum de hoc fuerit querela
proposita faciant infra decem dies satisfieri secundo emp
tori de pretio et interesse suo: et auferant illi qui uen
diderit nomine pene quinquaginta libras denariorum.
et deueniat in comuni: et rem restituat primo

emptori sine salario. et summarie. et secundus
emptor audiatur de pretio et interesse suo: et hec
locum habeant in veris uenditionibus: et non in ue
ditionibus factis in fraudem. Et si inde facta fue
rit querela potestas cogat uenditorem uel eius he
redem emptori: uel heredibus emptoris cui uel
quibus obligauerit uel uendiderit quod ipsi uenditio
ni uel obligationi consentiat.

Item statuerunt ordinauerunt et decreuerunt quod nullus
forensis cuiuscumque condictionis non habitans in civitate uel comitatu
Asisij possit laborare aliquod terrenum in aliqua parte territorij dicte
civitatis sine expressa licentia M.corum dnorum priorum populi eiusdem
civitatis et si terrenum esset proprium ipsius forensis sub pena
decem ducatorum auri applicandorum pro dimidia camere comunis Asisij pro
quarta accusatori et pro altera quarta officiali executionem facienti quod
uoluerit publice bandiri per loca dicte civitatis et fuit banditum et
describi in presenti volumine statutorum. Reformatio facta in consilio 3 maij 1476.

Tabula tercij libri Statutorum de maleficijs siue causis criminalibus ciuitatis Asisij Incipit.

De ueneratione Sanctorum et festiuitatibus custodiendis. j.
De modo inquirendi. ij.
Quod potestas et capitaneus non possint inquirere contra patrem uel filium Uirum et uxorem et alios coniunctos inter se rixantes. iij.
Quod nullus forensis possit dare aliquam inquisitionem contra aliquem de Asisio. iiij.
Quod duplicentur accusationes et inquisitiones. v.
De modo citandi in maleficijs. vi.
Quod nullus detineatur si uoluerit satisdare. vij.
Quod in maleficijs non obsit si non fuerit iuris sollempnitas obseruata. viij.
De consensu prestando per iudices dominorum potestatis et capitanei. ix.
Qualiter forenses citentur in maleficijs. x.
De maleficijs puniendis per potestatem et capitaneum. xi.
Qualiter testes reprobentur. xij.
Quod nullus testis reprobetur exceptis contentis in capitulo. xiij.
De opponentibus alicui aliam exceptionem quam supradictam. xiiij.
De pena testium non uenientium ad testimonium perhibendum. xv.
Siquis fuerit exbannitus comunis comunis Asisij pro aliquo maleficio et contra eum procederetur de aliquo maleficio Liceat sibi secure uenire. xvj.
Quod testes recepti super inquisitione recipiantur super accusa. xvij.
De pena facientium falsum testimonium. xviij.
Quod nullus qui condempnaretur de falso possit immutari. xix.
De illis qui inueniuntur in aliqua falsitate contra comune Asisij. xx.
Quod potestati et capitaneo liceat eorum arbitrio punire hereticos et fabricantes falsas monetas. xxi.
Quod moneta falsa rumpatur. xxij.
De facientibus et fieri facientibus falsum instrumentum et eo utentibus. xxiij.
Quod potestas et capitaneus diffiniant processus pendentes et suos. xxiiij.
Quod potestas et capitaneus mandent exequtioni sententias et condempnationes. xxv.
Quod nullus possit cogi ad soluendum aliquam condempnationem nisi principalis et fideiussor. xxvj.
Quod bona condempnatorum confiscentur in sententia. xxvij.
Qualiter sit procedendum contra illum contra quem fuerit semplene probatum. xxviij.
Quod potestas et capitaneus non possint ponere aliquem ad tormentum sine licentia dominorum priorum. Et qualiter probetur de tortura. xxix.
Quod potestas et capitaneus iudices et milites eorundem possint imponere penam viginti solidorum denariorum. xxx.
De pena potestatis et capitanei et eorum officialium rixantium inter se. xxxi.
Quod cuilibet sit licitum protestari de iure suo coram officialibus. xxxij.
De terminis missis circa montem subasium. xxxiij.
De parte silue carceris non incidenda et de alijs in capitulo contentis. xxxiiij.
Quod nullus de Asisio uendat aliquam possessionem alicui forensi. xxxv.
De pena offendentis patrem uel matrem. xxxvi.
Quod nullus uadat post tertium sonum campane. xxxvij.
Quod nullus edificet in stratis publicis. xxxviij.
De pena portantium arma. xxxix.
Quod potestas uel capitaneus mictat eorum familiam pro armis. xl.
Quod nullus aufugiat ante familiam nec intret aliquam cameram. xli.
Quod nullus prestet impedimentum sotio militi ut eius familie. xlij.
Quod cuilibet liceat arma portare cum capello. xliij.
Quod cuilibet sit licitum arma infrascripta portare. xliiij.
Quod nullus portet arma exceptis personis in capitulo nominatis. xlv.
Quod nullus possit per ciuitatem Asisij arma portare occasione alicuius immunitatis. xlvj.
Quod nullus audeat rumpere carceres comunis nec de palatio aufugere. xlvij.
De pena ludentis et mutuantis ad ludum. xlviij.
Quod nullus ludat ad ludum tabularum siue naybiorum in aliqua domo uel palatio circunstante platee uel super aliqua bancha platee. xlix.
Quod per priores populi eligantur quatuor homines in qualibet porta et in qualibet uilla ad denuntiandum ludentes. L.
Quod stetur relationi familie de ludis et alijs in capitulo contentis. Lj.
De pena dicentium uerba iniuriosa prioribus. Lij.
De pena dicentium uerba iniuriosa et imperantium aliquod delictum. Liij.

De pena dicentium verba iniuriosa et facienti-
um rumorem vel gridam in consilio. Liiij°.
Quod cuilibet liceat se tueri cum moderamine
inculpate tutele. ———————— Lv°.
De pena insultantis aliquem cũ armis et sine. Lvj°.
De pena tenentium arma in plateis quando fit
consilium. ———————————— Lvij°.
De pena evaginantium arma et adminatiũ
cum armis ~~sine cum manu vacua~~ ~~percussione~~ lapidum. Lviij°.
De pena percutientium aliquem alapa calce
et his similibus. —————————— Lix°.
De pena percutientium aliquem cum armis
et de cicatrice. —————————— Lx°.
De pena evaginantium spatam in platea. Lxi°.
Quod mictatur pro quodam medico forense. Lxij°.
De pena percutientium aliquem cum fractio-
ne cranei. —————————————— Lxiij°.
De pena absissionis membrorum. ——— Lxiiij°.
De cicatricibus et membris debilitatis: Et de
pena illius qui percusserit: et qui percussus
erit cum cicatrice: et recusaverit compa-
rere. ————————————————— Lxv°.
De pena percutientium aliquem regulato-
rem comunis. ————————— Lxvj°.
De pena offendentium consiliarium vel statuta-
rium: vel nostrorum dominorum priorum. ——— Lxvij°.
De pena offendentiũ dominos priores artium. Lxviij°.
De pena offendentium potestatem vel capitan
vel eorum officiales. ———————— Lxviiij°.
De pena tractantis aliquid contra honorem
prioratus et camorlengatus. ———— Lxx°.
De pena balistantis et in balistatõe offendentis. Lxxi°.
Quod nullus portet gectulum. ——— Lxxij°.
Quod nullus tombolet lapides. ——— Lxxiij°.
Quod nullus faciat bactaliam prope civitatem Lxxiiij°.
Quod nullus portet arma ad bactalias. Lxxv°.
De pena cõmictentis maleficium in cõmitatu
et receptantis eum in domo. ——— Lxxvj°.
Quod potestas et capitaneus tene antur inqui-
re de predictis. —————— Lxxvij°.
De pena civis offendentis forensem. — Lxxviij°.
De pena forensis offendentis civem vel cõmitatensem
civitatis asisij. ———————— Lxxix°.
De pena assotiantis aliquem forensem sive exbanni-
tum ad offendendum aliquem civẽ de asisio. Lxxx°.
Quod siqua briga esset inter civem et forensem sive
privilegiatam personam nõ procedatur. — Lxxxi°.
Quod potestas et capitaneus habeant arbitrium cõ-
finandi cõmictentes enorme maleficium: et illos
inter quos pro inimicitia haberetur sus-
picio. ——————————————— Lxxxij°.
Quod dicatur et intelligatur ẽẽ maleficium. Lxxxiij°.
De pena iniuriantium fr̃es vel sorores. —— Lxxxiiij°.
De pena homicidij et cõmictentis homicidium. Lxxxv°.
De pena civis occidentis forensem. ——— Lxxxvj°.
De pena extinguentis aliquem veneno. —— Lxxxvij°.
De pena offendentis aliquem pretio. — Lxxxviij°.
De pena occidentis sive occidi facientis aliquem
bona cuius pervenirẽt ad occisorem: integre
deveniant hospitali comunis ——— Lxxxviiij
Quod nullus tempore rumoris accipiat aliquid alicui
nec civem associet. ———————— Lxxxix°.
De pena assotiantis aliquem forensem ad facien-
dũ rumorem. ———————— xc°.
Quod tempore rumoris homines villarum cõmitatus
asisij teneantur trahere ad custodiam stratarum
ipsius ville. ———————— xci°.
De pena forensis vel exbãniti incipientis rumorẽ
vel rixam. ———————— xcij°.
De pena receptantis et assotiantis exbannitos
et quod exbãniti possint aliũ ducere. — xciij°.
Quod cuilibet liceat offendere exbannitos. xciiij°.
Quod nullus vadat ad capiendum aliquã civita-
tem villam vel roccham: ——— xcv°.
De pena disgomborantium aliquam domum
tempore rumoris. ———————— xcvj°.
De pena facientium rumorem et tumultu
in populo. ———————— xcvij°.
Quod nullus tempore rumoris seu tumultus
aliquem offendat. ———————— xcviij°.
Quod forenses post bannimentum factum quod discе-
dant et starent possint impune offendi. xcix°.
Quod nõ liceat exbãnito intrare civitatẽ vel cõitatu
De pena forensium euntium ad offendend
in aliqua terra propinqua asisio per
xxx.ᵗᵃ miliaria. ———— C.
Quod nullus faciat vindictam nisi principalis. Ci°
De pena tenentis aliquem in privato carcere. Cij
De pena ordinantis capi faciendi ~~cat~~ aliquẽ
mercatorem. ———————— Ciij°
De pena prestantis auxilium ad aliquod ma-
leficium cõmictendum. ———— Ciiij°.
Quomodo et ordine matrimonia contrahat. Cv
De pena insultantis et carnaliter cognoscentis
aliquam mulierem. ———————— Cvj°.
De pena cognoscentis carnaliter mulierẽ mari-
tatam vel virginem. ———————— Cvij°.
De pena cognoscentis carnaliter et tenentis aliquã
mulierem ———————————— Cviij°.
De pena cognoscentis carnaliter aliquam mu-
lierem reclusam. ———————— Cviiij°.
De pena Sodomorum. ———— Cx°.
De pena furantis et acceptantis furtum Cxi

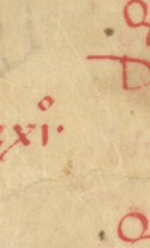

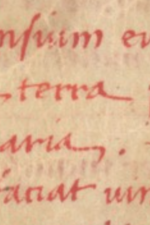

84

Vbi et in quo loco Justitia fieri debeat. ——— c xij.
Quod si qua robbaria fieret in aliqua villa emendetur. ——— c xiij.
De diuinatoribus et facturarijs puniendis. c xiiij.
De pena maledicentis et blasfemantis deum et sanctos. ——— c xv.
De pena exconiurantis corpus christi. ——— c xvj.
Quod comitatenses teneantur capere malefactorem. ——— c xvij.
Quod dominus satisdet pro famulo. ——— c xviij.
De pena exeuntis uel ascendentis per muros ciuitatis: uel subtus portam. ——— c xix.
Quod nullus innouet uel ministerium aliquod prestet in seraturis portarum et cathenarum. c xx
De pena intrantium per stecchata et de modo tenendo. ——— c xxj.
De destruentium brecteschas. ——— c xxij.
De pena non restituentium sagittamina et arma comunis. ——— c xxiij.
De pena offendentis uel iniuriantis aliquem facientem circham cinciorum. ——— c xxiiij.
De pena adminatium manu uacua uel pede et accipientium brretum et facientium cadere in terram. ——— c xxv.
Quod quicumque exbannitus qui satisdederit audiatur per procuratorem. ——— c xxvj.
Quod ea die qua pulsatur ad arma ciues et comitatenses possint portare arma. ——— c xxvij.
Quod potestas et capitaneus debeant obseruare statuta contra rebelles. ——— c xxviij.
Quod nullus accipiat lapides de muro ciuitatis et pontium ——— c xxix.
De pena frangentium pacem: et quod paces sint firme. ——— c xxx.
Quod officialibus et familiaribus dominorum potestatis et capitanei liceat capere rixantes. si pres- c xxxj.
titerint aliquem non teneantur ad penam aliquam
De illis personis que a maleficijs excipiuntur. c xxxij.
De pena extrahentis seu mutuantis terminum finalem ——— c xxxiij.
Quod nulla sententia uel condempnatio postquam lata est possit cassari. ——— c xxxiiij.
Quod non liceat potestati uel alio officiali accipere pignora ante condempnationem. ——— c xxxv.
De pena corrumpentis potestatem uel capitaneum uel eorum officiales. ——— c xxxvj.
Quod nulla prouisio fiat alicui domino uel officiali forensi: Et de bucartarijs non faciendis. ——— c xxxvij.
Quod sententie ferantur per potestatem ut capitaneum ut in capitulo continetur. ——— c xxxviij.
De pena turbantis aliquem in tenuta siue possessione. ——— c xxxix.
Quod nullus doctor uel nobilis fideiubeat pro aliquo. Et nullus ciuis fideiubeat pro forense. c xl.
Quod nullus tempore rumoris trahat uel trahere debeat aut uadat ad aliquem nobilem ut ad eius domum ——— c xlj.
Qui fecerit proditionem contra statum ciuitatis debeat strasinari siue nominauit dolose et cetera ——— 142
Quod qui sublevauit siue congregauit aliquas partes in Ciuitate Asisy siue comitatu puniatur. 143
Quod nullus ciuis uel comitatensis uel forensis audeat portare aliqua diuisam ——— 144
Quod nulla societas cuiusque generis possit fieri uel coadunari ——— 145
Quod sindici villarum teneantur denuntiare maleficia: et se presentare: ut in capitulo continetur. ——— c xlij. 14
Quod si baiulus uel homines villarum scienter occultauerint maleficium condempnentur. c xliij. 149
Quod balie comitatus asisij prout confinate sunt ita remaneant. Et quod quelibet balia teneatur facere suum sindicum. ——— c xliiij. 150
De pena Quarti. ——— c xlv iiij 1
De quibus maleficijs possit fieri pax. et de beneficio confessionis. ——— c xlvj. 2
Quod beneficium pacis prosit sine confessione ——— c xlvij. 3
Quod beneficium pacis non prosit committentibus maleficium in platea nec confessio. ——— c xlviij. 4
De duplicatione penarum ——— c L iij 5
Quod nullus notarius qui non sit de asio extrahat aliquam scripturam de libris comunis. ——— c xlix. 6
Quod quicumque habet de scripturis comunis debeat ipsas assignare. ——— c L. 7
De terra que non potest laborari per inimicum c Lj. 8
Quod procedatur de similibus ad similia. c Lij. 9
Quod quicumque allegauerit priuilegium clericatus. ——— c Liij. 60
Quod dicta statuta obseruentur in qualibet parte ipsorum. ——— c Liiij. 1
Quod potestas et capitaneus teneantur inquirere de lebrosis habitantibus in ciuitate asisij. ——— c Lv. 2
De pena prurientium animalia ——— c Lvj. 3
Quod potestas et capitaneus possint procedere per inquisitionem de omnibus delictis. ——— c Lvij. 4
Confines platee magne ciuitatis asisij. ——— c Lviij. 5
Confines marcelli. ——— c Lix.

Confines platee Sancte marie maioris. c lx. 67
Confines platee Sancti francisci. c lxi. 8
Confines platee Sancti rofini. c lxii. 9
Confines perlasii siue platee noue. c lxiii. 70
Confines platee Sancte clare. c lxiiii. 1
Confines platee Sancti petri. c lxv. 2
De pena priorum et eorum notarii committentiu baractariam. c lxvi.
Quod committentes maleficia non fugiant ad ecclesias: nec ibi receptentur. c lxvii.
De pena portantium arma offendibilia in plateis ubi et quando fiunt consilia. c lxviii.
Quod omnia instrumenta sectarum et ligarum sint cassa. c lxix.

Liber tertius de maleficiis: siue causis criminalibus. Et primo de ueneratione Sanctorum et festiuitatibus custodiendis.

GLORIOSUS
deus In Sanctis suis et In maiestate
mirabilis: qui celestia pariter et ter-
rena recti censura Iudicij uberiori
retributione prosequitur quos digni-
ores agnoscit excellentia meritorum
Sic ergo eius sacra uestigia prosequendo, dies altissime
maiestati dedicatos maiori sollemnitate duxerunt custodi-
endos: Ac beatorum corporum et gubernatorum comunis et po-
puli Ciuitatis asisii: Ideo Statuerunt et ordinaue-
runt quod nulla persona de ciuitate uel comitatu asi-
sij uel aliunde habitans ibi In diebus Sanctis dominicis.
In die Natiuitatis domini nostri Iesu christi: et In duobus diebus
sequentibus. In diebus festiuitatum beate et gloriose semper
Virginis Marie. In festiuitatibus beatorum Sanctorum corpo-
rum patrum et defensorum Ciuitatis et comitatus asisij
et singularum personarum ipsius: Videlicet Francisci
Victorinj Rufini: et Beate Clare Virginis: et omnium
Apostolorum et euangelistarum Sancte Catharine: Die Ve-
neris Sancti: Assensionis domini: Paschatis penthecosten: cum
duobus diebus sequentibus. Paschatis resurrectionis cum
duobus diebus sequentibus. Primo die quo celebratur of-
ficium corporis christi. Die paschatis epiphanie. Et In omnibus
diebus Veneris mensis martij. In festo Stigmatum beati
Francisci. In die festiuitatis Sancti blasij. In natiuitate
beati Iohannis baptiste: et eius decollatione: et beati Vi-
talis de costa. Sancti patregnanj. Sancti laurentij. Sancti
hercolanj. Sancti benedicti: et Sancti Bernardinj: Aliquid
apportare: nisi paleas herbas et fructus arborum. Beate
marie magdalene etiam manuale exercitium faciat In
ciuitate: uel comitatu eiusdem: nec facere uel fieri facere
nec Somegiare: nec Straginare aliquod lignum: uel aliam
rem cum bestijs, uel sine bestijs ad penam et bampnum
quatriginta solidorum denariorum pro quolibet contrafacien-
te et qualibet Vice. Et quilibet possit accusare et denu-
tiare cum Vno teste Idoneo et habeat medietatem bapnj.
Et predicta banniantur et bamniri debeant per dictam
ciuitatem In locis publicis et consuetis per banditores
comunis predicti. Et hec locum non habeant In forensibus
uenientibus ad ciuitatem asisij apportantibus quoscumque
fructus arborum ad uendendum: seu alicui presentan-
dum: qui ad talem penam minime teneantur. Liceat
tamen In dictis diebus sollemnibus et festiuis: et quoli-
bet eorum facere deferre, et apportare: et apportari facere
herbam uel paleas ad ciuitatem uel per comitatum asisij
sicut placuerit: et fructus arborum cum bestijs et sine
bestijs sine pena. Liceat etiam cuilibet macellario car-
nes Vendere: et Vendi facere occasione Venie seu per-
donj quando esset In ciuitate asisij, non obstantibus
aliquibus festiuitatibus: Et hoc quando forenses ueni-
rent ad Veniam seu steterint. Pizzicharolis aut diebus
dominicis et festiuis et alijs liceat semper olera Vendere In
platea: Videlicet Iuxta palatium nouum non completum
in platea comunis non alibi: pena Viginti solidorum denariorum. Et quod
nullus merchatorum pannorum lane uel lini: merciarius
uel aromatarius possit nec debeant eorum apothechas ape- Aromatarij
rire: uel apertas tenere: que sunt In platea uel circa plateam
maxime In diebus omnibus sollemnibus superius decla-
ratis ad penam quatraginta solidorum denariorum pro quolibet
contrafaciente: et qualibet Vice. Liceat tamen eis apertas
tenere quando forenses essent In dicta ciuitate Asisij alicuius
uenie seu nundinarum occasione. Et quod nullus cuiuscumque
artis sit debeat nec audeat apiri facere uel apire aliquam
apotecham: nec Vendere In die Veneris Sancti aliquid. Et
si quis contrafecerit comburi facere teneatur, seu ardere
ante maiestatem Sancte marie duas libras cere: ad quod
per potestatem uel capitaneum dicte ciuitatis: et quemlibet
eorum officialem efficaciter compellatur. Exceptis pani-
coculis et fornarijs quibus liceat panem fiendum et etiam
coquere In diebus predictis. Et Idem facere possint et
liceat In festiuitatibus Sancte marie de augusto: Sancti
Rufini: Sancti Fransisci: Sancti Victorini, et beate
Clare Virginis. Macellarij et uendentes Victua-
lia possint eorum artes exercere In dictis festiuitatibus si
expedierit Excepto die Veneris Sancti, et die Sancto
dominico: et die paschatis resurrectionis domini nostri
Iesu christi cum die sequenti: et festiuitatibus omnium
apostolorum et paschatis pentecosten cum die sequenti
et exceptis die natiuitatis domini nostri Iesu christi: et omnibus
festiuitatibus beate marie Virginis. Et quicumque contra-
fecerit soluat nomine pene Viginti solidorum denariorum pro qua-
libet Vice. Et quicumque Iuerit ad bibendum In aliqua
taberna, uel loco Vbi uenderetur Vinum dicto die Vene-
ris Sancti Soluat nomine pene centum solidos denariorum.
Et quilibet possit denuntiare contrafacientem. Et po-
testas: uel capitaneus faciat hoc preconizari die Iouis
Sancti. Pizzicharolis aut maribus et feminis artem
ipsorum operari liceat dicta die Veneris sancti: Et potestas
et capitaneus et eorum officiales possint Inquirere et reper-
tos culpabiles punire, et condempnare In penis supius
denotatis. Et predicti officiales predicta bamniri fa-
ciant quolibet mense eorum regiminis Vinculo Iura-
menti: Et contra formam presentis Statuti non possit con-
cedi licentia per potestatem: uel capitaneum: seu prio-
res populi penam decem librarum denariorum In festiuitatibus
Sancte marie et In diebus dominicis. Et quod Somegianti-
bus dictis diebus dominicis et Sancte marie auferatur
bastum asinorum uel aliarum bestiarum: et Iugum et funes
bouum: et sint famulorum Inuenientium predicta. Et
nichilominus dominus dictarum bestiarum soluat quatraginta
solidos denariorum qui debeant sibi [illegible] Et
dominus cuius famulus predicta [illegible] medi-
etatem bamnj. Hec tamen locum [illegible] In fo-
rensibus transeuntibus per dictam ciuitatem uel comitatum

asisij. Et quod Judei uel Judee non possint In die veneris
Sancti Ire per ciuitatem Asisij pena centum sold. den.
que pena eis de facto auferatur et ponatur In cippo.

De modo inquirendi.

ij. Potestas et Capitaneus ciuitatis asisij Statu-
erunt et ordinauerunt quod teneantur pos-
sint et debeant omnia maleficia comissa et
comictenda In ciuitate et comitatu asisij Inuenire
cognoscere et de ipsis Inquirere et Inquiri facere dili-
genter. Et Inuento maleficio seu maleficijs debitis penis
contentis In Statutis et ordinamentis dicte ciuitatis
punire et condempnare comictentem et comictentes.
Et potestas et capitaneus uel alter ipsorum officialium
dicte ciuitatis cuiuscumque conditionis et status existant
qui modo sunt et pro tempore erunt In ciuitate
Asisij non possint nec debeant aliqua ratione uel
modo procedere uel procedi facere contra aliquam
personam ciuitatis uel comitatus asisij per Inquisitionem
ex officio formatam uel denunciationem seu Inquisi-
tionem capubreuis uel bayl. villarum comitatus asisij
uel alicuius eorum uel alterius persone de aliquo ma-
leficio excessu uel delicto nisi ad petitionem Iniuriati
uel nisi de Infrascriptis maleficijs et delictis tantum videlicet
De homicidio furto Incendio Robbaria stratarum
Et de omnibus alijs maleficijs unde mors uel sanguinis effusio
appareret. Et de omnibus maleficijs que de nocte co-
micterentur uel comissa dicerentur per aliquem de
ciuitate uel comitatu asisij. Verum de maleficio de
nocte comisso pena resultaret a decem libris supra
sine aliqua duplicatione pene ratione loci uel temporis.
Et de omibus maleficijs comissis In platea comunis asisij.
Et de omnibus maleficijs comissis in presentia dominorum
potestatis uel capitanei uel suorum Judicum. Et de
maleficijs comissis In palacijs dictorum dominorum potestatis
uel capitanei uel dominorum priorum. Et de omnibus ma-
leficijs de quibus Inquiri potest per formam alicuius
Statuti. De falsitate uero et possit cognosci per Inqui-
tionem contra quamcumque personam ex officio uel ad denuntia-
tionem, capitulo aliquo supra uel Infra posito non obstan-
te. Et de verbis Iniuriosis non possit procedi nisi per
accusationem per partem producendam. Et potestas
et capitaneus uel aliquis officialis eorumdem non
possint nec debeant per quindecim dies In fine eorum
regiminis uel officij aliquam Inquisitionem ab aliqua
persona recipere uel formare ad penam viginti quinque
librarum denar. pro quolibet contrafaciente et qua-
libet Inquisitione nec recipere testes ad juramenta
nec ipsos examinare nec processus aliquos publicare
nec aliquas Sententias absolutorias uel condempna-
torias ferre. Sed tantum recipere accusationes et
denuntiationes et ipsas In quodam libro perscribi et

registrari facere et ipsum cancellario comunis asisij assigna-
re et dare. Et si aliter fieret non valeat nec teneat ipso
iure sed reiterari possit. Et hoc capitulum sit precisum
quod tolli uel cassari non possit consilio uel arengha.

Quod potestas et capitaneus non possint inquirere contra patrem
uel filium virum et uxorem et alios coniunctos inter
se rixantes. Vide et aliud Stat.m r. 132 et 162.

Potestas Capitaneus nec aliquis ipsorum officiali-
um Statuerunt et ordinauerunt quod non pos-
sint nec debeant procedere nec procedi facere
per modum Inquisitionis. Si aliqua rissa Interuenerit Inter
patrem et matrem, filium uel filios, virum vxorem et
fratrem seu fratres dominum et famulum et alios ad vnum
panem et vnum vinum In eadem familia habitantes.
Saluo quod si de rissa que fuerit Inter tales coniunctos seu fa-
miliares Interuenerit homicidium seu perditio oculi et
membri quod de tali rissa Inquiri et cognosci possit secundum
formam Statutorum et ordinamentorum dicti comunis
dicte ciuitatis dummodo quod per predictos dominos uel aliquem
ipsorum uel alios officiales ipsorum uel alicuius ipsorum tales
rissantes uel aliquis ipsorum non possit nec possint cogi
ad accusandum Inuitus seu Inuiti. Et Intelligatur fu-
isse coactus Inuitus si ipse qui accusasset in curia pote-
statis Jurauerit quod tamquam coactus et constrictus accusa-
uerit. Et si quis accusasset Inuitus et constrictus in
curia capitanei et Jurauerit In curia potestatis quod tamquam
coactus et constrictus et Inuitus accusauerit Et si
contrafieret per ipsos officiales uel aliquos ipsorum quod
factum fuerit non valeat nec teneat ipso Jure. Et
quicquid sequeretur ex ipsa accusatione sic facta sit
cassum et nullius valoris. Et si quis ipsorum officialium
contrafecerit In predictis uel aliquo predictorum
penam centum librarum den. Incurrat. In quibus per
eius futurum sindicum debeat condempnari et de-
ueniat In comuni. Et si non esset In dicta ciuitate
nisi vnus officialis tantum quod dictum Juramentum
possit prestari coram dominis prioribus populi dicte ci-
uitatis. Et dictum Juramentum valeat teneat et
probet ac si esset prestitum coram officiale.

Quod nullus forensis possit dare aliquam inquisitionem
contra aliquem de asisio.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus
qui non sit oriundus de ciuitate asisij uel eius
comitatu uel qui non habitauerit et habitasset
per tempus decem annorum In ipsa ciuitate et qui non
sit subiectus Jurisdictioni comunis ciuitatis asisij possit
dare aliquam Inquisitionem uel denunciationem
contra aliquem de asisio uel eius comitatu nec ad ipsorum
denunciationem uel Inquisitionem procedi possit et
si daretur uel procederetur non valeat nec teneat ipso
Jure et ex ipsa condempnatio aliqua sequi non possit.

Quod duplicentur accusationes et inquisitiones.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod omnes accusationes et Inquisitiones seu denuntiationes maleficiorum tantum et non de dampnis datis duplicentur hoc modo videlicet quod quando persona dabit accusationem aliquam uel denumptiationem aliquam coram domino Capitaneo uel potestate uel eorum uel alterius eorum officialibus. Vel quando aliquis ipsorum Inquisitionem formabit quod copiam sibi fiet de ea. et ipsam copiam notarius qui recipiet accusationem vel denunciationem aut Inquisitionem formabit mictat ad notarium camere sine testibus ea die uel sequenti qua porrecta fuerit accusatio et denunciatio uel Inquisitio formata uel Incepta: qui notarius ipsam denunciationem accusam uel Inquisitionem ponat et scribat In quodam libro uel ponat In quadam ansilza pena cuilibet officiali contrafacienti centum librarum denariorum In quolibet casu predictorum. Et quod tempore Scindicatus cuiuslibet rectoris Copie dictarum accusationum et Inquisitionum examinentur cum libris dictorum actorum et officialium ad hoc ut fraus committi non possit. Et si appareret aliquam fraudem fuisse commissam per aliquem predictorum officialium, delinquens condempnetur et condempnari debeat In centum librarum denariorum. Et dare teneantur Iudices maleficiorum uel notarij potestatis et capitanei et omnes et singuli habentes processus copiam Inquisitionis accusationis uel denuntiationis seu relationis et cuiuslibet alterius processus Infra secundam diem postquam fuerint requisiti procuratori accusati et accusatorum. et Inquisiti uel Inquisitorum si principalis non comparuit ad petendum uel alteri suo coniuncto usque In tertium gradum. Et semper electio cui debeat dari sit petentis et non dominorum potestatis uel capitanei uel eorum officialium uel alicuius eorum. Et si Infra dictum terminum dare recusauerint non possint super dicta accusatione Inquisitione et denunciatione ulterius procedere contra accusatum seu accusatos Inquisitum seu Inquisitos et non currat sibi tempus sed sit in eo statu in quo erat tempore petitionis facte de ipsa copia quousque data fuerit copia supradicta pena centum librarum denariorum. Et si non darent Notarius camere teneatur accusato Inquisito uel denunciato uel alteri coniuncto modo predicto dare copiam Inquisitionis accusationis uel denunciationis infra secundam diem ante excusationes et post. Et si Infra secundam diem postquam fuerint requisiti copiam non dederint cum effectu accusationis et excusationis quod tempus non currat accusato seu Inquisito copiam sic petenti. Sed tempus sit In eo statu In quo erat tempore petitionis facte de dicta copia et ad aliquem alium actum procedi non possit. Et si procederetur quod factum fuerit non valeat nec teneat ipso iure. Et predicta potestas et capitaneus obseruent et faciant obseruari Iudicibus et notarijs eius sub pena centum librarum denariorum de suo salario. Et si potestas vel Capitaneus uel eorum uel alicuius eorum officiales non obseruauerint uel non obseruari fecerint omnia et singula supradicta in omnibus et singulis casibus supradictis et quolibet ipsorum quod processus facti per eosdem uel aliquem ipsorum ipso Iure sint nullius ualoris uel momenti nec ex ipso processu debeat sequi uel ferri sententia aliqua interlocutoria uel diffinitiua. Et si ferret uel sequeretur non valeat nec teneat ipso iure nec debeat ut possit per aliquem officialem executioni mandari. Sed potius habeatur pro nulla cassa et vana et nullius ualoris. Et predicta et quodlibet predictorum In singulis capitulis supradictis vendicent sibi locum In pendentibus presentibus et futuris processibus et sententijs. Et nichilominus predicti officiales et quilibet predictorum contrafacientes et dictam formam non seruantes penam centum librarum denariorum Incurrant pro quolibet eorum ipso facto, aliquo capitulo in contrarium loquente supra uel Infra posito non obstante. Et quod nulla accusatio denunciatio uel Inquisitio que data uel formata fuerit In curijs dominorum potestatis uel capitanei uel alterius officialis ciuitatis Asisij de aliquo uel super aliquo maleficio possit detrahi uel eidem renunciari uel abolicio peti pena petenti abolitionem uel renunciationem et et officiali admictenti illam petitionem uel renunciationem centum librarum denariorum. Et nichilominus talis petitio uel renunciatio uel abolicio non ualeat. et ea non obstante procedatur super accusationem denunciationem uel Inquisitionem secundum formam statuti ciuitatis predicte.

De modo citandi in maleficijs.

Commictentes maleficium Statuerunt et ordinauerunt quod citentur per baiulum communis siue preconem hoc modo videlicet quod baiulus siue preco communis vadat ad domum Illius qui citari debet et In vicinatu Iuxta ipsam domum gridet alta uoce quod talis accusatus est uel inquisitus. Et si de ciuitate fuerit aut burgis et Inuentus fuerit personaliter citetur et requiratur quod infra secundam diem comparere debeat ad se excusandum de maleficio cuius occasione citatur. Et si non fuerit Inuentus personaliter citetur ad domum sue solite habitationis ut supra dictum est et quod Infra dictum terminum debeat comparere ad se excusandum de maleficio huiusmodi. Et si non comparuerit quod extunc ponatur in banno. In quo banno dicatur quod Infra quintam diem debeat comparere ad seipsum excusandum de maleficio cuius occasione citatur. Infra quem terminum si non comparuerit habeatur pro confesso et conuicto. Et si In comitatu fuerit et Inuentus fuerit personaliter uel non habeat terminum trium dierum ad presentandum se Iudici et notario curie. Infra quem terminum si non venerit bapniatur In schalis palatij. Et si fuerit in palatio capitanei uel sub porticu palatij capitanei ubi Ius redditur publice et alta uoce magno sono tube premisso vel Infra [illegible] bij

dies debeat comparere excusaturus se de maleficijs unde accusatus denunciatus uel inquisitus est, dummodo dies termini uel facte citationis non computetur in termino. Et si non uenerit habeatur pro confesso et conuicto. Et si non fuerit inuentus personaliter et pro eo fuerit assignata iusta causa absentie, potestas et capitaneus ut iudex eorumdem det terminum suo arbitrio inspecta loci distanctia. Et citatio et nomen baiuli et preconis appareat in scriptis. Et baiulus siue preco qui citabit aliquem pro maleficio semper in citatione debeat portare citationem in qua contineantur omnia delicta de quibus procedit contra citatum, et etiam totus tenor inquisitionis accusationis seu denunciationis de uerbo ad uerbum cum locis et temporibus et sine aliqua diminutione, quam cedulam dictus baiulus teneatur dimictere penes dictum citatum uel ad domum sue solite habitationis, et habeat duos testes mares siue feminas de conuicinis citati. Et alio modo citatio non ualeat. Et quod aliquis de ciuitate uel comitatu Asisij non possit capi nec detineri pro aliquo maleficio quod diceretur commissum nisi dicta cedula primo missa et ipso contumace existente. Tunc demum bampnito et termino bampni elapso possit capi. Et si aliter caperetur non seruata forma predicta, potestas et capitaneus et quilibet officialis contrafaciens in predictis uel aliquo predictorum penam quinque librarum denariorum incurrat, de quo ratiocinari et sindicari debeat per sindicum communis, et condempnari per ipsum sindicum communis Asisij dicto communi applicandam. Et predicta non uendicent sibi locum in homicidio, furto, robbaria et falsitate et prodicione. Et si preco uel baiulus fraudem commiserit amputetur sibi lingua. Et hoc de duobus testibus locum habeat in ciuitate et burgis. Et in comitatu interesse debeat unus testis. Et quod quando aliquis de ciuitate et burgis pro maleficio fuerit citatus et exbampnitus et non uenerit in terminum citationis, quod iterato bampniatur die bampni predicti in uicinatu ante domum in qua habitaret seu habitare consueuit per preconem communis, quod cum talis fuerit accusatus uel denunciatus uel contra eum inquiritur super tali maleficio seu facto et citatus fuerit ut ueniret ad se excusandum et non uenit, ideo potestas et capitaneus facit eum bampniri et requirere ad se defendendum deinde ad quintam diem, aliter habeatur pro confesso et conuicto. Et condempnetur ac si probatum esset contra eum de dicto maleficio uel delicto. Et omnia bampna contra comitatenses debeant notificari per baiulum siue preconem communis infra tres dies a die dati bampni. Et quod quando caderet in diem feriatam possit et liceat bampnito comparere et se excusare die sequenti non feriata, non obstante termino dicti bampni si terminus esset decursus. Et si aliquis ciuis citatus occasione alicuius maleficij comparuerit ad se excusandum de maleficio, excusatione facta habeat terminum quinque dierum ad suam defensionem faciendam. In quibus diebus cuiuslibet termini possit accusatus, denuntiatus et inquisitus suas excusationes et defensiones et alia acta facere, non obstante quod dies predicti sint feriati, et ualeant omnia ac si die juridico fuerint facta predicta omnia.

Qui deueniat ad capitaneum

Quod nullus detineatur si uoluerit satisdare.

Item statuerunt et ordinauerunt quod nullus uel nulla de ciuitate uel comitatu Asisij possit occasione maleficij alicuius ex quo non resultaret pena personalis uel alia quacumque de causa in palatio potestatis uel capitanei uel alibi detineri, si uoluerit satisdationes, cautiones et approbationes prestare, pena contrafacienti centum librarum denariorum. Et si idoneas cautiones et approbationes prestare noluerit mictatur in carceribus communis, et alibi detineri non possit per aliquem familiarem seu officialem communis uel alios quoscumque sub dicta pena. Et si fuerit mandatum ex parte potestatis uel capitanei uel eorum iudicis, dato fideiussore in causa criminali ubi et de quo non posset imponi personalis pena, quod presentet illum pro quo fideiussit infra quintam diem; et si non presentauerit eum quod habeatur pro confesso de omnibus et singulis in dicta accusa uel inquisitione contentis. Et si ipsum presentauerit quod potestas et capitaneus possint talem detinere in casibus in quibus locus esset torture de iure communi uel secundum formam statutorum dicti communis Asisij.

Quod in maleficijs non obsit si non fuerit iuris sollempnitas obseruata.

In omnibus et singulis maleficijs excessibus et condempnationibus maleficiorum statuerunt et ordinauerunt quod non obsit si iuris sollempnitas uel ordo iuris non fuerit seruatus uel seruata, dummodo constet de maleficio. Et quod quilibet qui condempnatus apparebit intelligatur quod fuerit legitime citatus ad sententiam audiendam eo ipso quod apparuerit quod fuerit bampnitus, quod tempore late sententie habentes processus in curia per quam fuerit lata sententia irent ad sententiam audiendam, et dictum bampnimentum pro citatione habeatur et preiudicet ipsi condempnato ac si personaliter et peremptorie citatus fuisset ad dictam sententiam audiendam. Et quod minores uiginti quinque annis et maiores tamen quatuordecim possint stare in criminali iudicio agendo et defendendo sine consensu patris uel curatoris. Et quod factum fuerit per ipsos minores uel aliquem ipsorum ualeat et teneat et plenam obtineat firmitatem auctoritate presentis statuti.

De consensu prestando per iudices dominorum potestatis et capitanei.

Statuerunt et ordinauerunt quod in qualibet sententia lata per dominum potestatem debeat apparere in ipsa quod sit lata de consensu iudicis maleficiorum ipsius domini potestatis. Et in sententia lata per dominum capitaneum debeat apparere quod sit lata de consensu ipsius iudicis domini capitanei. Et si aliter fieret non ualeat nec teneat ipso iure quod factum fuerit in predictis per eos

uel alterum ipsorum. Et si aliqua sententia de consensu dictorum Iudicum uel alterius eorum lata fuerit teneatur et debeat promulgator ipsius sententie ad interesse et ad penam ad quam tenetur potestas uel capitaneus qui eam tulerit et ex ea possit et ualeat condempnari. Et hoc locum habeat quando In ciuitate asisij erunt potestas et capitaneus. –

Qualiter forenses citentur in maleficijs.

OMnes forenses qui non habent domicilium uel hospicium In ciuitate asisij uel districtu ipsius Statuerunt et ordinauerunt quod possint citari In maleficijs excessibus et delictis de quibus procederetur contra eos super schalis palacij comunis uoce preconis. Et talis citatio habeatur pro plena et legitima citatione et de Iure facta. Et si continget Imposterum quod aliquis de ciuitatibus terris et castris Infrascriptis videlicet de ciuitate perusij vrbis ueteris tuderti et Spoleti. Et etiam de alijs castris et ciuitatibus totius prouincie ducatus Spoleti qui non fuerit habitator ciuitatis uel comitatus asisij per aliquod tempus accusaretur uel denunciaretur uel etiam Inquireretur contra eum per potestatem uel capitaneum ciuitatis asisij ex suo officio uel denunciatione cuiuscumque persone de quocumque maleficio uel delicto hoc modo citetur. Et talis modus in citationibus fiendis de tali persona et terrigena seruetur quod potestas si in eius curia fieret processus. Et similiter capitaneus si in eius curia fieret processus Scribere teneantur ac etiam possint et debeant notificare eorum litteris sigillatis eorum sigillis proprijs uel sigillis comunis et populi ciuitatis asisij si eis uidebitur conuenire potestati uel capitaneo et alijs officialibus illius ciuitatis terre uel castri vnde esset talis persona forensis uel continuus sit habitator quod Ille talis forensis uel habitator predictus est accusatus uel denunciatus per aliquam personam uel talis Inquisitio formata est contra eum de tali maleficio uel excessu in curia potestatis uel capitanei prout veritas fuerit quod Infra terminum assignandum per potestatem uel capitaneum ciuitatis asisij et prout eis uel alteri eorum conuenire uidebitur considerata qualitate delicti et loci distancia comparere debeat ad se excusandum et defendendum a dicta Inquisitione accusatione uel denunciatione coram dictis dominis uel altero eorum facta. Et si uenerit talis forensis satisfaciat et satisfacere teneatur nuncio comunis asisij qui dictas litteras portaret et presentaret comuni uel terre de qua talis forensis esset uel In qua habitaret. Et si non venerit soluat dicto nuncio de suo salario uel labore accusator uel denunciator. Et si per Inquisitionem solum procederetur soluatur sibi per massarium comunis. Et quod omnes que mictterentur ista de causa debeant rigistrari per notarium in libris comunis asisij. Et relatio que fieret per nuncium comunis asisij per notarium talem processum habentem. Alij uero forenses citentur In schalis palacij et tales citationes habeantur pro legitime facto. Et procedatur contra eos si non comparuerint ad banni dationem et ad alia secundum formam statutorum loquentium de banni datione. Et citationibus faciendis de ciuibus Excepta notificatione bannij. Possit et procedi in predictis secundum formam statuti in posito sub eadem Rubrica clxxi

De maleficijs puniendis per potestatem et capitaneum. Vide et aliud statutum sub Rubrica ... et aliud in Rubrica clxvi.

ITem Statuerunt et ordinauerunt quod potestas et Capitaneus et Curia ipsorum et quilibet ipsorum possint inquirere et cognoscere et super accusatione procedere in casibus a Statutis permissis de omnibus et singulis maleficijs commissis In sex mensibus proxime preteritis sui precessoris per totum semestre ab Introitu sui regiminis. Et querelas denuntiationes et accusationes recipere possint et debeant dicto semestre durante eorum regiminis ac super dictis maleficijs procedere possint et debeant non obstante quod citatio facta non fuerit in eorum primo mense regiminis. Et de maleficijs In dictis sex mensibus se intromictere et delinquentes punire et processus expedire Infra terminum et secundum formam Statutorum ciuitatis asisij. Et cuilibet accusato in dicto eorum semestre liceat accusare accusatorem suum infra sex dies post cedulam sibi missam super accusatione de eo facta. De maleficijs uero ante dictos sex menses dicti sui precessoris uel ante commissis nullo modo se intromictant vel procedant Exceptis quod de homicidio adulterio raptu virginum uel monialium et cognitione ipsarum Incendio doloso uel lata culpa commisso et de mutilatione et debilitatione membrorum et de robbaria et furto et prodimento ciuitatis asisij et castrorum ipsius possit procedere Infra biennium et non ultra non obstante quod maleficia predicta non peruenerint ad notitiam dictorum rectorum uel alicuius eorum a die dicti maleficij commissi. Dummodo nullus possit cogi ad accusandum inuitus. Et si se Intromicterent uel procederent ipsi uel alter eorum non ualeat neque teneat aliquo Iure. . xi

Qualiter testes reprobentur.

ITem Statuerunt et ordinauerunt quod In causis maleficiorum ad hoc vt de depositionibus testium sine suspicione aliqua procedatur In curijs officialium ciuitatis asisij presentium et futurorum nec pater pro filio nec aliquis descendens ex linea descendenti uel transuersali usque In tertium gradum nec filius pro patre nec nepos pro nepote nec qui In eadem familia habitaret ad vnum panem et vnum vinum pro maiori parte anni ad testimonium admictatur siue filius sit emancipatus siue In patris potestate constitutus nec maritus pro vxore nec vxor pro marito nec famulus pro domino nec dominus pro famulo In eadem familia habitantes nec frater carnalis pro fratre carnali nec contra eum. In causis uero ciuilibus et In testificationibus dictarum personarum recipiendis uel non Ius comune seruetur. xii

Quod nullus testis reprobetur exceptis contentis in capitulo.

VT maleficia non remaneant Impunita Statuerunt et ordinauerunt quod In causis maleficiorum presentibus et futuris nullus testis maschulus uel femina possit reprobari nec debeat. Exceptis personis prohibitis superius nominatis et xiii

exceptis falsariis et publicis furonibus et robbatoribus
condempnatis de furto uel robbaria et publicis me
retricibus et capitalibus inimicis et aliis odiosis
personis inimicis non capitalibus occasione offense.
Et capitales inimici et odiosi intelligantur illi inter
quos interuenisset seu interuenissent facta enormia
uel factum enorme maleficium maxime cum effusio-
ne sanguinis exceptis minoribus quatuordecim an-
nis quibus minoribus testificari non liceat. Et si tes-
tificarentur non ualeat testimonium in aliquo. ac
etiam excommunicatis publice denunciatis nomina-
tim ipsorum nominibus expressis. Ad opponendum
uero de falso contra testes et reprobandum cuilibet
sit licitum supradicta inhibitione in aliquo non
obstante.

De opponentibus aliquam aliam exceptionem quam supradictam.

xiiij Statuerunt et ordinauerunt quod si aliqua
persona opposuerit contra testes in male-
ficiis aliquam aliam exceptionem nisi
exceptis superius in maleficiis declaratas. in curiis
supradictis per se uel procuratorem suum quod de ipso
maleficio de quo accusati essent uel esset uel inqui-
reretur contra eum habeatur pro confesso et tamquam
confessus de ipso maleficio per potestatem uel capita-
neum per quem procederetur debeat condempnari
de facto absque aliqua iuris sollempnitate.

De pena testium non uenientium ad testimonium perhibendum.

xv Item statuerunt et ordinauerunt quod si
aliquis fuerit testis datus in aliqua accusa
criminali uertenti in curia ciuitatis Asisii
et requisitus fuerit per duos diuersos baiulos et bannitus
si fuerit de ciuitate ad domum habitationis quod com-
pareat infra quintam diem a die dati banni. Et si fue-
rit de comitatu eodem modo citetur et banniatur
publice ad tubam in schalis palatii ut infra octo dies
a die dati banni compareat. Et si contumax fuerit et
non uenerit ad perhibendum testimonium ueritatis
si tale maleficium est ad quod probandum producatur
quod ex eo resultaret pena decem librarum denariorum uel plurium
per formam accusationis uel inquisitionis tunc dictus te-
stis condempnetur in centum solidorum denariorum. Et si dictus
testis esset absens a ciuitate Asisii et eius districtu detur
terminus conueniens ad ueniendum et perhibendum
testimonium ueritatis inspecta et considerata loci dis-
tantia. Et quod curia in qua dicta causa criminalis co-
gnosceretur habeat terminum et dilationem quousque
dicti testes seu testis uenire poterint uel poterit dummodo
infra duos menses a die incoati processus. cessante dicto impedi
mento causa debeat terminari. nisi per alios probaretur hoc
maleficium. Et si predicti testes uel alter eorum sic citati
et banniti ut dictum est non uenerint uel uenerit
ad testimonium perhibendum. et infra terminum citationis
et banni in contumacia iterato inciderit dictus potestas uel
capitaneus qui pro tempore fuerit possit et debeat contra
predictos testes uel testem iterato processum et condemp
nationem facere. et iterato semel et pluries quotiens
opus fuerit donec suum deposuerit testimonium. Et
si testis esset bampnitus pro debito licitum sit ei posse
uenire sine pena. et quod non debeat detineri seu impe
diri tamquam exbampnitus per aliquem officialem aliqua
de causa in ueniendo stando et redeundo causa testi
monium perhibendi. et hoc locum habeat in presentibus
et futuris.

Si quis fuerit exbannitus communis Asisii pro aliquo maleficio et quod eum procederet de alio maleficio liceat sibi secure uenire.

Si quis fuerit exbannitus uel condemnatus
communis ciuitatis Asisii de aliquo maleficio et
contra eum procederetur de alio maleficio in
aliqua curia ciuitatis Asisii et uoluerit uenire ad man-
data potestatis Asisii ad se excusandum de eo quod proce
ditur contra eum. Statuerunt et ordinauerunt quod liceat
et licitum sit ei uenire et redire secure in persona et rebus
non obstante bampno uel condempnatione de eo facta
et contra eum lata. Dummodo stare debeat in carceribus
communis Asisii usque ad sententiam ferendam super maleficio
de quo procederetur contra eum. Et si fuerit condemp
natus cogatur ad condemnationem soluendam. Si uero xvi
fuerit absolutus liberetur in totum. Et in ueniendo stan
do et redeundo nullus possit eum offendere ad penam
in statuto contentam non obstante quod sit exbannitus commu
nis Asisii. Et potestas et capitaneus et uterque ipsorum tene
antur et debeant dicto tali exbannito et condempnato
et cuilibet alteri petenti pro eo dare licentiam in ueni
endo stando et redeundo ad penam centum librarum
denariorum pro quolibet ipsorum contrafaciente et qualibet
uice de eorum et cuiuslibet ipsorum salario communi Asisii ap
plicandorum. Et hoc beneficium non habeat locum in re
bellibus ciuitatis prefate.

Quod testes recepti super inquisitione recipiantur super accusatione.

Ad hoc ut maleficia non remaneant impunita
Statuerunt et ordinauerunt quod postquam
aliqua inquisitio facta fuerit de aliquo male
ficio uel excessu per potestatem uel capitaneum contra aliquam
personam. Et tale maleficium probatum fuerit per
idoneos testes secundum formam statutorum. Et ad xvii
tollendum processus super dicta inquisitione formatos.
Et post ipsam inquisitionem de ipso maleficio daretur ali
qua accusatio quod potestas et capitaneus uel alter eorum
in cuius curia fuerit processus predictus possint teneantur
et debeant recipere et examinare super dicta accusatione illos
eosdem testes qui erunt recepti et examinati super dicta
inquisitione non obstante quod in dicta accusatione illi

testes non essent dati et assignati super dicta accusa[tione] per dictum accusatorem. Et ipsis testibus et eorum attestationibus plena fides debeat adhiberi. Et hoc capitulum sit precisum. Et si de pluribus et diversis maleficiis inquireretur per potestatem uel capitaneum uel alterum ipsorum uel per cuiuscumque ipsorum curiam. Et de aliquo dictorum maleficiorum inquisitus accusaretur: et in accusatione non venirent maleficia in inquisitione contenta unum uel plura quod potestas et capitaneus possint et debeant inquirere de aliis maleficiis in inquisitione et non deductis in accusatione. Sed de his maleficiis secundum formam statutorum possit inquiri. Et illa probata legitime condempnari delinquentem secundum formam statuti. Et si de uno eodem maleficio procederetur in curiis communis Assisii per inquisitionem et accusationem quod tunc testes possint et debeant recipi tam super accusatione quam super inquisitione: et super illo processu super quo maleficium melius probatum extiterit debeat condempnari.

De pena facientium falsum testimonium

xviii. Item statuerunt et ordinaverunt quod nulla persona audeat uel presumat facere falsum testimonium in curia civitatis Assisii. Et si quis contrafecerit soluat nomine pene ducentas libras denariorum. Et si soluere non poterit amputetur eidem lingua. Et sic alia pena punita falsitate non imponatur nec pigat [sic] sub pena quingentarum librarum denariorum contrafacienti. Et simili pena puniatur producens si tali testimonio voluerit uti.

Quod nullus qui condempnaretur de falso possit mitriari.

xix. Item statuerunt et ordinaverunt quod alicui subdito iurisdictioni communis Assisii non aliter nisi semel condempnaretur de falso occasione falsi testimonii uel producenti falsos testes: uel aliam falsitatem commictenti quocumque genere falsitatis. Vel aliqua alia occasione uel causa non possit rectores civitatis Assisii et eorum officiales: uel aliquis ipsorum mitriam imponere uel imponi facere: aut mitriare nec transmictere ante uel post eum: nec in palatio: uel ad fenestras palatiorum apponere seu affigere: nec apponi: uel affigi facere. nec cum tubis per civitatem burgos uel subburgos ipsius civitatis: uel extra mictere aut eum: uel eos ad fenestras ponere: nec aliquam aliam iniuriam uel opprobrium inferre uel inferri facere pena officiali et rectori contra predicta uel aliquod predictorum facienti quingentarum librarum denariorum communi dicte civitatis Assisii applicandarum. De quibus omnibus supradictis per sindicos dicti communis positos ad sindicandum dominos potestatem et capitaneum et eorum officiales specialiter ratiocinari et sindicari debeant: et repertos culpabiles seu culpabilem in pena predicta p[unire] et condempnare. Et in predictis sufficiat probatio duorum testium de publica voce et fama. Seu de credu[lita]te eorum: sine reddicione alicuius cause. Statutis supra uel infra positis non obstantibus: quibus in hac parte sit specialiter derogatum.

De illis qui inveniuntur in aliqua falsitate contra commune Assisii.

xx. Quecumque persona civitatis et districtus Assisii inveniretur in aliqua falsitate uel fraude uel prodimento quod esset contra commune Assisii: seu bonum statum dominorum priorum populi: et artium civitatis Assisii et honorem ipsorum commictendo uel fieri faciendo postquam fuerit clarum potestati uel capitaneo seu dominis prioribus populi. Statuerunt et ordinaverunt quod tunc domini potestas uel capitaneus possint de facto ipsos realiter et personaliter punire. quin ymmo teneantur et debeant. Et si potestas et capitaneus in predictis fuerint negligentes perdat quilibet de suo salario quingentas libras denariorum applicandas communi predicto. pena non predictos imponenda secundum dispositionem iuris communis

Quod potestati et capitaneo liceat eorum arbitrio punire hereticos et fabricantes falsas monetas.

xxi. Item statuerunt et ordinaverunt quod liceat potestati et capitaneo et cuilibet eorum omnes hereticos eorum arbitrio punire et fabricatores falsarum monetarum qui puniantur arbitrio iudicantis in persona et rebus considerata persona. Et de predictis teneantur veritatem inquirere. Et etiam de ipsarum monetarum scienter expendentibus et culpabiles punire repertos ut supra.

Quod moneta falsa rumpatur.

xxii. Ad tollendum omnem materiam deceptionis aut usus falsitatis inhibeatur. Statuerunt et ordinaverunt quod quilibet merchator et quilibet alius ad cuius manus pervenerit aliqua moneta falsa possit et teneatur impune dictam monetam frangere et rumpere. Et nichilominus teneatur predicta facere impune ad penam viginti solidorum denariorum pro quolibet et qualibet vice qua fuerit negligens in predictis.

De facientibus et fieri facientibus falsum instrumentum et eo utentibus.

xxiii. Quicumque fecerit seu fabricaverit uel fieri uel [fabr]icari fecerit aliquod falsum instrumentum. Statuerunt et ordinaverunt quod condempnetur et puniatur in trecentis libris denariorum. Et si dictas trecentas libras denariorum non soluerit infra decem dies a die late sententie numerandos manus dextra debeat amputari ita et taliter quod a brachio separetur. Et producens falsum instrumentum. Si instrumentum loqueretur in persona producentis et eo utentis in ducentis libris denariorum debeat condempnari. Si vero instrumentum loqueretur in alia persona quam in persona producentis: tunc producens et eo utens ut supra condempnetur et puniatur in centum libris denariorum. Sed si procurator produxerit falsum instrumentum et utetur eo usque ad se[ntentiam] [illegible] quod eo casu dictus procurator

ad nullam penam teneatur. Sed teneatur ille cuius nomine dictum instrumentum fuerit productum in curia. Nisi dictus procurator scienter uteretur dicto falso instrumento sciens ipsum esse falsum. quo casu puniatur eadem pena qua dictus principalis cuius est procurator. Et quicumque falsam et calumniosam accusationem fecerit uel fieri fecerit quod de tali delicto ex quo resultauerit pena a quinquaginta libris supra puniatur et condempnetur in ea pena in qua puniri et condempnari deberet accusatus si probata esset accusatio contra eum. Et falsa et calumniosa accusatio non intelligatur si accusa non fuerit probata. Et siquis falsam et calumniosam accusationem fecerit uel fieri fecerit contra aliquem de delicto ex quo resultaret pena accusato quinquaginta libr. denar. infra si accusatio probata esset contra eum condampnetur et puniatur in libris quinque denar. Et si falsa et calumniosa accusatio contineret plura delicta et probaretur aliquod de dictis in ea contentis quod eo casu accusa non intelligatur nec intelligi possit modo aliquo esse falsa. Et predicta omnia debeant per officiales comunis asisij inuiolabiliter obseruari ad penam quingentarum libr. denar. in quibus per eorum scindicos debeant condempnari. Et idem quod supra dictum est de ystro[n]ionibus et pro omnia statuerit contra falsificantes acta falsa scriptura:~

Quod potestas et capitaneus diffiniant processus pendentes et suos.

xxxij Item Statuerunt et ordinauerunt quod potestas et capitaneus et quilibet eorum teneatur et debeant omnes processus accusationum Inquisitionum et denunciationum in eorum curiis occurrentes per sententiam absolutoriam uel condempnatoriam finire et terminare a die date accusationis uel denuntiationis uel formate inquisitionis infra quinquaginta dies continuos ad penam centum librarum denar. pro quolibet et qualibet uice. Hoc tamen ordine et forma primitus seruatis. Videlicet quod dicti domini potestas et capitaneus et eorum iudices teneantur et debeant testes et probationes et defensiones per suos notarios recipi facere et processus publicare et post publicationem processus assignare teneantur terminum octo dierum partibus ad recolligendum acta et testes ad reprobandum et introducendum de eorum iure. Et dicto termino elapso infra terminum eis concessum debeant et teneantur ad dictam penam ad condempnationem uel absolutionem prout fuerit procedendum procedere de predictis et super predictis processibus dummodo testes aduerse partis alia pars noluerit reprobare. Et si testes reprobare uoluerit debeat ipsos testes reprobare infra octo dies predictos. Et si non poterit aut noluerit reprobare ulterius ad ipsorum reprobationem minime admictatur. Ita quod ad condempnationem seu absolutionem de quolibet processu faciendo per eos et quemlibet ipsorum infra terminum supradictum procedere teneantur. Et de predictis non possit nec debeat prorogationem petere uel absolutionem recipere. Et quod dictus capitaneus et dominus potestas et quilibet ipsorum qui pro tempore fuerit teneantur et debeant uinculo sacramenti et ad penam centum librarum den. de cuiuslibet eorum salario dicto comuni asisij soluenda omnes et singulos processus factos et fiendos in curiis precessorum suorum eis uel alteri ipsorum consignatos uel consignandos diffinire et terminare infra primum mensem eorum uel alterius eorum regiminis per sententiam absolutoriam uel condempnatoriam secundum quod de iure fuerit terminandum. Et etiam teneantur et debeant ipsi et quilibet ipsorum exequi facere predicta infra dictum terminum a die consignationis computandum. Et si dicti domini potestas uel capitaneus uel alter eorum fuerit uel fuerint negligentes penam predictam incurrat. Et sindicatores seu ratiocinatores qui pro tempore fuerint teneantur et debeant facere inquisitionem et ipsos punire et condempnare in pena et banno predictis. Et si de predictis sindicatores fuerint negligentes perdat de suo salario uiginti quinque libras denar. dicto comuni asisij applicandas sine denuntiatione aliqua.

Quod potestas et capitaneus mandent executioni sententias et condempnationes.

Omnes potestas et capitaneus et eorum officiales et familiares et quilibet officialis comunis asisij in suo officio qui pro tempore erunt in ciuitate asisii Statuerunt et ordinauerunt quod teneantur et debeant precise exequi et exigere et exigi facere pro comuni asisij omnes condempnationes et sententias factas et faciendas per eos uel alterum ipsorum. Et omnes alias factas per castellanos castrorum dicte ciuitatis et officiales comunis asisij positos et ponendos per dictum comune in quocumque castro uel uilla comitatus et districtus asisij. et omnes sententias precessorum suorum. Et teneantur exigere condempnationes latas contra contumaces si poterunt. Et si non poterunt de contumacibus sententiis precessorum suorum non teneantur ad penam. Alias uero Sententias et condempnationes in quibus fideiussores continerentur in comuni facere deuenire teneantur ad manus massarij prout in ipsis condempnationibus et Sententiis continetur ad penam dupli eius quantitatis que continetur siue contineret in sententia et condempnatione. In qua pena dupli comuni predicto debeat condempnari. Et nichilominus massarius comunis qui pro tempore fuerit teneatur et debeat pena centum libr. den. de ipsorum rectorum salario excomputare et retinere totum illud quod in sententia sic reuoltata et in qua fideiussores contineret. Et quod per formam dicte talis sententie condempnatus soluere tenetur. Et teneatur et debeat obseruare predicti domini et quilibet eorum et obseruari facere et executioni mandare omnia et singula statuta decreta et ordinamenta et reformationes consiliorum facta et fienda comunis et populi ciuitatis predicte ad penam et bannum centum libr. denar. pro quolibet ipsorum et qualibet uice. In qua pena per eorum sindicos et ratiocinatores debeant penitus condempnari et ad petitionem et requisitionem cuiuslibet persone facere et executioni mandare et etiam ex suo officio non obstante

aliquo capitulo supra uel infra posito.

Quod nullus possit cogi ad soluendum aliquam condempnationem nisi principalis et fideiussor.

xvj. Potestas nec capitaneus nec aliquis officialis ciuitatis Asisii. Statuerunt et ordinauerunt quod non possint nec debeant aliquem ad soluendum cogere aliquam condempnationem alicuius nisi principalem uel fideiussorem. Et ubi soluendi non essent cogantur approbatores fideiussorum predictorum seu eius in persona et rebus pena officiali contrafacienti pro quolibet et qualibet uice centum librarum denariorum. Possint tamen teneantur et debeant uendere et uendi facere de bonis ipsius condempnati per scindicum comunis si inuenirentur. Et id quod occasione predicta uenerit in comuni de bonis ipsius condempnati compensetur et detrahatur de ipsa condempnatione.

Quod bona condempnatorum confiscentur in sententia.

xvij. Statuerunt et ordinauerunt quod quicumque comicteret aliquod maleficium eo ipso quod maleficium comissum fuerit omnia bona ipsius qui maleficium comicteret sint comuni Asisii confischata et obligata pro tota quantitate in qua per potestatem uel capitaneum uel alium officialem comunis Asisii fuerit condempnatus. Et semper in qualibet sententia bona condempnati uel condempnatorum pro quantitate sententie late uel ferende comuni Asisii debeant applicari et confischari que bona sic applicata et confischata scribantur et registrentur in quodam libro per notarium reformationum comunis Asisii uel alium deputandum per dominos priores populi que bona debeant uendi per scindicum dicti comunis ad incantum in consilio generali uel populi et plus offerenti dentur usque ad quantitatem condempnationis facte et etiam quarti. Et si ipsa bona uendi non possent uel aliquis emptor non inueniretur quod fructus et redditus ipsorum bonorum recolligantur pro comuni Asisii. Et predicta omnia et singula supradicta domini potestas et capitaneus fieri facere et obseruare et obseruari facere teneantur pena centum librarum denariorum pro quolibet ipsorum. Et tum id id quod de bonis alicuius condempnati uenerit in comuni excomputetur et detrahatur de condempnatione de eo facta. Voluerunt tamen quod elapso termino sententie decem dierum infra alios decem dies inmediate sequentes bona dictorum condempnatorum publice bannjantur et subastentur in consilio generali uel populi et plus offerenti dentur. Et si ipsa bona uendi non possent quod scindichus comunis ad predicta spetialiter deputatus teneatur ipsa bona fructare et fructus ex ipsis pro dicto comuni percipe et conseruare et de ipsis inuentarium facere et rationem reddere de singulis perceptis legaliter et bona fide. Et si reperiretur in predictis uel aliquo predictorum corruptelam dolum uel fraudem uel

simoniam comisisse uel comictere et iuridice probatum fuerit puniatur in ducentis libris denariorum. Et nichilominus priuetur in posterum ab omni offitio ciuitatis Asisii. Et quod post publicationem presentis statuti successiue priores populi [illegible] pro tempore erunt teneantur et debeant uinculo [illegible]ramenti et ad penam uiginti quinque librarum de[illegible]riorum pro quolibet eorum qui negligens fuerit ut remissus dicto comuni applicand[um] fieri facere unum librum ordinatum de omnibus bonis condempnatorum retro per latera et confines cum nominibus exbannitorum et maxime de bonis confischatis per sententias latas per offitiales ciuitatis Asisii. Et si potestas et capitaneus fuerint negligentes in predictis uel aliquo predictorum perdant de eorum et cuiusque ipsorum salario centum libras denariorum in quibus per eorum futurum scindicum debeat condempnari et deueniat in comuni predicto.

Qualiter sit procedendum contra illum contra quem fuerit semplene probatum.

Item statuerunt et ordinauerunt quod quando aliquod maleficium esset probatum contra aliquam personam propter quam probationem posset aliquis torqueri et deberet secundum formam statutorum publicatis testibus et processu et elapso termino octo dierum dato seu dando ad reprobandum secundum formam statuti post publicationem testium ad reprobandum si testium reprobatio facta non esset iudex coram quo processus fieret teneatur et debeat illum talem contra quem procederetur per accusationem denunciationem uel inquisitionem citari facere per baiulum comunis Asisii quod baiulus portet suam ambassiatam in quadam cedula scripta manu notarii habentis talem processum quod infra tertiam diem a die citationis inantea computandam compareat et compareat et comparere debeat talis contra quem procederetur coram dicto iudice ad confitendum maleficium seu maleficia contra eum probatum uel probata. Et si uenerit quod possit torqueri. Et si non uenerit personaliter in dicto termino coram dicto iudice extunc inantea habeatur et haberi debeat pro confesso. Et inde sequatur et sequi possit condempnatio. Et omnis alia confessio que appareret facta post primam excusationem intelligatur esse facta per tormentum quam uoluerunt non ualere et ex ea sequi sententia non possit nisi in ipsa executione appareret quod fuerit facta requisitio uel consentientes iudici domini capitanei. Et potestas et capitaneus et quilibet ipsorum teneantur et debeant uinculo iuramenti et ad penam centum librarum denariorum pro quolibet eorum ad petitionem et requisitionem cuiuscumque persone fideiussoris et qui fideiussionem fecerit in aliis maleficiorum pro tali non comparente et modo quo supra continetur cogere et cogi facere in persona

Qualr [illegible] Indicia

xxviij.

et ... defacto exstimare sine strepitu et figura ... dictum talem non comparentem ad seruandum indempnem ipsum fideiussorem de omni damno et ... quod dictus fideiussor occasione ipsius fideiussionis incurrisset ... incurrere posset.

Quod potestas et capitaneus non possint ponere aliquem ad tormentum sine licentia dominorum priorum et qualiter probetur de tortura.

xxix. Statuerunt et ordinauerunt quod potestas nec capitaneus nec eius officiales possint nec debeant aliquam personam ponere nec mittere in tormento nec martorio seu tormentare sine licentia et expresso consensu dominorum priorum populi ciuitatis Asisii et ... Et si poneretur confessio persone per tormentum facta non ualeat nec teneat et habeatur pro cassa. Et per tormentum presumatur esse facta omnis confessio que fieret de quocumque maleficio unde non resultaret personalis pena uel pecuniaria a centum libris supra et nisi appareat de ipsius confessione per publica acta curie scriptam manu notarii domini capitanei uel potestatis dicti comunis quod facta fuerit in presentia dictorum dominorum priorum uoluntarie et non per tormentum. Videlicet quod confessio fieri debeat in presentia iudicis maleficiorum domini potestatis uel capitanei et notarii maleficiorum domini potestatis uel capitanei dicti comunis et dictorum dominorum priorum sub pena et ad penam dicto domino capitaneo uel potestati centum librarum denariorum pro quolibet ipsorum et qualibet uice camere comunis Asisii applicandarum. Et confessio facta contra dictam formam non ualeat nec teneat nec exinde fieri possit condempnatio. Et si dicti domini priores iudices et notarii nollet prestare presentiam et consensum quando de iure deberent incurrant penam centum librarum denariorum pro quolibet et qualibet uice. Et nichilominus sola requisitio sufficiat in predictis. Et nisi pena fuerit personalis uel pecuniaria a centum libris supra non possit quis poni ad torturam.

Quod potestas et capitaneus iudices et milites eorumdem possint imponere penam uiginti soldorum denariorum.

xxx. Capitaneus populi et eius iudex et etiam potestas et eius iudex ac etiam milites eorumdem statuerunt et ordinauerunt quod possint imponere penam uiginti soldorum denariorum pro quolibet ... eorum officiis melius exercendis dummodo non mandet contra formam statutorum. Et ipsam penam et banna facere deuenire in camera comunis et contrafacientibus defacto exigere ... Statuto aliquo uel ordinamento loquente in contrarium non obstante. Et hoc locum non habeat in protestationibus et notario qui non esset rogatus de protestatione.

De pena potestatis et capitanei et eorum officialium rixantium inter se.

Si potestas uel aliquis de sua familia fecerit iniuriam uel offensam capitaneo populi uel eius iudici uel notario aut alicui de sua familia uel e contra, statuerunt et ordinauerunt quod perdat de eorum et cuiuslibet eorum salario scilicet rectoris iniuriantis uel offendentis aut aliis de sua familia ut dictum est supra centum libras denariorum et mictantur introitibus comunis nullo alio statuto obstante inspecta qualitate personarum et familie et curie ac etiam qualitate negocii. Et si contigerit quod aliqua rissa interuenerit inter potestatem et capitaneum uel eorum officiales et familiares in qua rissa interuenisset enormis lesio uel cum sanguinis effusione tunc domini priores populi debeant se coaddunare et coadunari facere camerarios artium dicte ciuitatis pro dicta rissa sedanda et ad pacem et concordiam reducenda. Et si rissa seu aliquod maleficium comicteretur inter familiam potestatis inter se tunc potestas debeat dictum maleficium seu meschiam comissum uel comissam inter familiares suos infra quintam diem a die comissi maleficii per sententiam terminare et delinquentem punire. Et si non fecerit capitaneus secundum formam statutorum eosdem punire teneatur. Et hoc idem dixerunt et ordinauerunt de familia capitanei si ipse capitaneus neglexerit familiares suos delinquentes debita pena punire. Ita quod punitio fieri possit et debeat secundum quod de ciuibus ciuitatis Asisii fieri posset si simile maleficium comicteret. Et si quis de Asisio uel de comitatu uel habitatoribus eorum uel alicui eorum tempore dicte risse fauerit alicui ex predictis in centum libras denariorum pro quolibet condempnetur per successorem dominorum superius nominatorum. Et in dicto casu contra eos inquiri possit. Aliquo statuto et lapsu temporis non obstante. Et hoc capitulum sit precisum.

Quod cuilibet sit licitum protestari de iure suo coram officialibus.

xxxi. Quilibet de ciuitate Asisii et eius districtu statuerunt et ordinauerunt quod liceat et libere possit sine pena coram potestate uel capitaneo uel eorum et cuiuslibet eorum officialibus ire et protestari de iure suo. Et protestationem quilibet notarius de Asisio scribere et protestationem publicam reddere. Et si potestas uel capitaneus uel aliquis officialis seu familiaris in protestatione contradiceret uel inhiberet uel bannum imponit seu penam aliquam protestanti uel notario scribenti protestationem qui notarius uocaretur perdat de suo salario contradicens uel inhibens uel bannum seu penam imponens centum libras denariorum que pena dicto comuni applicetur et hoc capitulum sit precisum. Saluo statuto de appellationibus in statutis contento. Et quod predictos officiales uel alterum ipsorum non possit nec debeat predicari ullo modo uel arte per directum uel obliquum contra tales protestantes et scribentes dicta de causa nec predicari facere. Et si quis dictorum dominorum uel officialium contrafecerit per eorum futuros sindicos in quinquaginta libras denariorum pro qualibet uice et quolibet contrafaciente in predictis debeat condempnari. Et processus non ualeat nec teneat in preiudicium predictorum.

De terminis missis circha montem Subasium

xvij Q Voniam naturale uicium est negligi quod coiter possidetur ne res et bona comunis et populi negligantur . d(omi)n(us) Statuerut et ordinauerit hac lege imperpetuu ualitura q(uod) omnes termini qui missi et positi sunt circum circha montem subasium et eius appendicias prout nuc sunt . Sint et habeantur pro ueris terminis et confinibus inter comune predictum et singulares personas . Et nulla persona audeat uel presumat schatchare uel destruere dictos terminos et qui contra fecerit per potestatem uel capitaneum dicte ciuitatis puniat in quingentis libris denar . Et si contingerit talem personam venire in forciam comunis predicti et infra decem dies a die condempnatonis coputados si predictam quantitate pecunie non soluerit cu effectu a dicto termino inantea amputetur sibi manus dextera . Et nichilominus talem terminum faciat reactare suis proprijs sumptibus et expensis . Si uero aliquis terminus dischardhatus inueniretur tunc p(er) comune hominum baylie in cuius territorio et baylia talis terminus erat cogantur infra tres dies postq(uam) fuerit eis preceptum ipsum terminum reactari et in pristinum statum reducere teneantur . Et si facere neglexerint ut dictum est p(er) potestatem uel capitaneu in viginti quinq(ue) libris denar condempnent . Et nichil ominus ad reactione dicti termini cogantur . Si uero terminus discharchatus non esset in aliqua bailia tunc tenentes et adiacentes et propinquiores cogantur ad huiusmodi terminum reactandum infra dictum terminum postq(uam) fuerit eis denunciatum . Et si facere neglexerint ut dictum est per potestatem uel capitaneum in decem libris denar condempnentur . et ad refectionem termini cogantur . Et ad denunciam de predictis quilibet admictatur et habeat medietate bani . Et d(omi)n(u)s Capitaneus populi et eius miles qui pro tempore erit in ciuitate predicta semel durante officio ipsius vinculo iuramenti et ad penam quinquaginta libr denar de suo salario auferendar personaliter teneatur ire cum duobus bonis et legalibus uiris de qualibet porta . Et habere possit usq(ue) in decem hominibus de armençano et de costa trechesi et de panço et de alijs locis et baylijs circustantibus dicti montis qui vna cum dictis d(omi)nis officialibus uidere debeant fines et terminos ueteres et antiquos dicti montis et ipsos facere remurar . et omnia iura dicti montis reacquirere . Et si aliquis seu aliqui termini fuerint uel fuerint mictendus ut mictendi de nouo mictantur et ponantur secundum prouisione sententiam et declarationem predictorum prout melius et utilius pro comune asisij uidebitur faciendum . Et si aliquis terminus iam positus et missus esset discharchatus seu destructus vel non reinueniretur in locho dicti montis ubi iam fuit domini potestas et capitaneus et eorum milites et quilibet ipsorum uel alter eorum dictos terminos faciant reactari expensis comunis ad penam et calcem . Et etiam remicti et remurari facere in locho et locis in quo uel in quibus termini fuerunt ita et taliter q(uod) ius comunis in aliquo no fraudetur . Voluerunt insup(er) et ordinauerunt q(uod) pasture montis comunis ut habilius termine et etiam omnes uie p(er) quas ire possint homines ciuitatis et comitatus cum bestijs et sine bestijs ad laborandum et paschulandum p(er) dictum monte dictam terminatione faciant fieri proximi priores qui erunt in officio prioratus post publicationem presentium statutorum . Et si dicti d(omi)ni priores uel aliquis ipsorum fuerit seu fuerint negligentes in predictis condempnetur in viginti quinq(ue) libr denar pro quolibet ipsorum co(mun)i asisij applicand .

De p(ar)te silue carceris non incidenda . et de alijs in capitulo contentis .

A D reuerentiam beati francisci et ut locus carceris ipsius qui est in monte Subasio predicto sit honestior . Et ut fratres qui ibidem morari uoluerint ad s(er)uiciu et seruiendum dicto beato francisco honestius melius et secretius ualeat comorari Statuerut et ordinauerut q(uod) silua comunis que est circucirca ipsum carcerem non uendatur nec incidat p(er) comune asisij nec p(er) aliquem seu aliquos qui dicta siluam emerint a comune predicto nec uendatur pro pastura nec possit pasturari per spacium quatuor modiolorum mensurandorum circha ipsum carcerem s(e)c(un)du mandatum d(omi)norum prioru . Ita tamen q(uod) proprietas dictorum quatuor mod sit ipsius comunis et per presens Capitulum nullum ius concedatur ipsi Carceri nec dicto comuni aliquod preiudicium generetur p(er) ip(s)am . xxviij Et q(uod) omnes carceres et locha que sunt in monte Subasio in territorio comunis Asisij habeant et haber debeant ipsa locha et quilibet ipsorum de silua comunis computato terreno loci claustri et silue vnu modiolu pro quolibet ipsorum locorum . Et q(uod) quando uendere tur silue comunis in uendicione no ueniant silue ipsorum locorum nec alicuius eorum . Sed sint exceptuate et exceptuate habeantur non obstante q(uod) in instrumento no esset facta exceptuatio . Et nullus possit in ipsis siluis nec in parte ipsarum lenare nec incidere contra uoluntatem fratrum et fraticellorum et sociorum locorum pena contrafacienti quinquaginta libr denar . Et quilibet admictatur ad denunciandum et accusandum et habeat medietatem banni . Et q(uod) omnes carceres predicti et terrenum et silue sint comunis asisij et proprietas et dominium remaneat ipsi comuni . Et q(uod) omnes fratres et fraticelli ipsorum locorum teneantur et debeant recognoscere q(uod) ipsos carceres et loca ipsorum

2ª bbb

90

carcerum teneant pro comune Asisij. Et nō pro ali
qua alia persona, loco, conuentu, fraternitate uel
uniuersitate. Et nullus ex dictis locis. Scilicet locus
conuentus, capitulum, fraternitas, seu uniuersitas, et
aliqua alia persona possit In ipsis carceribus et locis
aliquo Iure uti: nec fratres et fraticellos modo aliquo
Inquietare nec molestare: pena pro quolibet contra
faciente et qualibet uice Centum libr denr. Et
quod Ipsi fratres et fraticelli qui stant In ipsis locis nō
possint ipsos carceres: uel aliquem ipsorum uendere: nec
alienare: nec alteri concedere. Et si contrafecerint
non ualeat quod factum fuerit. Et si continge
rit quod aliquis ex dictis fratribus: seu fraticellis dece
deret: uel si absentaret quod loco eius alter ponatur
per dnos priores populi dicte ciuitatis asisij pro ut
eis uidebitur et placebit. Et nullus ex ipsis fratribus
seu fraticellis et morantibus In ipsis carceribus et locis
possit remoueri et expelli per aliquam personam: ca
pitulum fraternitatem seu Uniuersitatem: nisi per
comune asisij et dnos priores dicte ciuitatis. Et
quod dni potestas et Capitaneus populi nō permictat
quod dicte particule concesse dictis carceribus per fra
tribus et fraticellis qui morantur In eis Incidantur
uel tollantur per aliquam personam que Siluas
et montem: uel dicti montis ligna emeret. Et dns
capitaneus ppli dicte ciuitatis asisij teneatur et
debeat uinculo Iuramenti et ad penam uigintiquinque
libr denr anno quolibet per quindecim dies ante festū
omniū sanctorum proponi facere et proponat In cōsilio
camerariorum de parte ipsorum lignorum: et de silua que
uendi debet quolibet anno. Et prout In dicto con
silio uidebitur et deliberabitur procedatur. Et In
qualibet uendicione montis Subasij que fiet
In dictis terris: et In uendicione ipsius semper ponat
de pacto quod nullus pasturet In siluis dicti montis
nec In terris sitis Infra siluas ipsius montis. Et hoc
capitulum sit precisum: et etiam capitulum de ter
ris montis subasij proxime dictum In qualibet par
te dictorum capitulorum sit precisum: que tolli nō pos
sit consilio concione: uel arenga. Nec dni priores
nō possint positionē: seu propositam facere quod tol
latur Ullo alio capitulo non obstante. Et siquis
contrafecerit quod dicta capitula tollantur condep
netur In quinquaginta libr denar comuni asisij
applicandorum. Et predicti dni teneāt predicta
precise obseruare ad penā qnquagita libr denar.

Quod nullus de asisio uendat aliquā possessionē alicui foresi.

xxx b. Item Statuerunt et ordinauerūt quod nullus
de Iurisdictione asisij audeat alicui de al
terius Iurisdictione uendere donare et
permutare uel alienare Aliquam rem Stabilem
aliquo modo: nec alicui forensi indotē dare: nec
Ius aliquod: nec aliquam actionem concedere contra
comune asisij: nec contra spetiales personas ipsius
aliquo modo: Et contrafacientē potestas et Capitaneus
ciuitatis asisij auferat nomine pene: et puniat In
quinquaginta libr denar: et compellat eundē qui
contrafecerit ad dictam penā soluendam: et Illud
Ius reuocare et reacquirere. Et si bannum soluere
nō poterit puniatur arbitrio potestatis uel capitanei.
et ad denūtiandum quilibet admictatur. Et quod
omnes Uendiciones donationes permutationes uel alie
nationes facte contra predictam formā nō ualeat
nec teneant ipso Iure: et pro cassis et Irritis habeantur
auctoritate presentis Statuti. Et quod nulla persona
de asisio: uel eius districtu audeat uel presūmat reci
pere: uel emere aliquod Ius uel actionem cuiuscumque
rei uel quantitatis existat ab aliqua persona forensi
que nō habitaret In ciuitate asisij contra aliquam
personā oriūdam In dicta ciuitate: uel eius comitatu
ad penam quinquaginta libr denr pro quolibet
contrafaciente et qualibet uice. Et si reciperet uel
emeret contra dictam formam: quod tunc Instrumentū
talis uendicionis: uel emptionis: uel receptionis In qua
cumque forma uerborum appareret sit et esse debeat
cassum et nullum: et nullius ualoris: et pro casso et Irrito
habeatur. Et ipso Instrumēto ac Iuribus aliqua persona
In curia ciuitatis asisij Uti nō possit neque debeat. Et
hoc locum habeat In illis Instrumētis que fierent In fu
turum. Et potestas et capitaneus populi qui pro tempore
fuerint teneantur et debeāt predicta oīa facere obser
uari ad penā quinquaginta libr denr. Ad petitionē
et requisitionē cuiuscumque persone contra quam talia In
strumenta fuerint producta uel exequi peteret.

De pena offendentis patrem uel matrem.

SI filius familias offenderet patrem et matrem dicto
uel facto: Statuerūt et ordinauerūt quod potestas
et capitaneus teneatur ipsum filium punire
In persona et rebus si placuerit patri uel matri: nō obstante
si fuerit mancipatus: et deneget eidem filio stare in domo
paterna uel materna. Et si potestas uel capitaneus In
hoc fuerint negligentes perdant de suo salario uiginti
quinque libr denar. Et ad denūtiandū quilibet admic
tatur. Et idē dixerūt eē suadū per potestate et capitaneus
ad dictam penam In auo zauia oc̄ta Nepotes.

Quod nullus uadat post tertiū sonum campane.

DOminus potestas et Capitaneus populi qui
nunc sunt et pro tempore fuerīt Statuerūt
et ordinauerūt quod teneantur et debeant
pena quinquaginta libr denar pro qualibet uice qua
contrafecerint facere Ad Reuerentiā beate Ma
rie Uirginis pulsari campanam populi ciuitatis
asisij quolibet sero et mane ad laudem. Secundum
quod actenus extitit consuetū: uidelicet ter In sero: et
similiter de mane ante diē. Et quod nullus post tertiū

sonum campane que pulsatur de sero et ante sonum campane que pulsatur de mane Vadat de nocte per ciuitatem asisij burgos uel subburgos ad penam et bannu viginti sold denar pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Possint tamen dicti dni et eorum officiales et familiares omnes quos inuenirent contrafacientes In predictis et infrascriptis ad palacium ducere et retinere uel ipsos relaxare cum fideiussoribus uel sine fideiussoribus inspecta semper qualitate facti et condicione persone. Possit tamen quilibet post tertiu sonu campane stare et morari prope domum In qua habitat seu cameram siue apothecam In qua iacet per tres domos. Et ire per ciuitatem et burgos et subburgos cum lumine uel igne apparente tres persone ad plus pro quolibet lumine uel igne pacienter et sine clamore et honeste. Et tempore vindemiarum et messium omnes possint ire per ciuitatem asisij burgos et subburgos omni hora cum bestijs et sine bestijs causa eundi foras et redeundi pro eorum necessitatibus et factis cum lumine et sine lumine Et causa vindemiandi vel perficiendi vindemias Et siquis predictorum dnorum uel officialium contrafecerit perdat quilibet eorum de suo salario viginti quinque libras denar. Voluerunt etiam quod dicti dni potestas uel capitaneus non debeant ipsam campanam pulsare de sero pro tertia vice nisi elapsis duabus horis noctis. Et de mane In aurora siue per horam ante diem ad penam decem librarum denar pro qualibet uice qua contrafecerint comuni asisij applicandarum. Et cuilibet licitum sit denunciare et accusare et credatur iuramento ipsius denuntiatoris uel accusatoris cum vno teste et eius nomen teneatur In secreto de quibus debeant sindicari tempore eorum sindicatus per eorum sindicatores deputandos per comune asisij.

Quod nullus edificet in stratis publicis.

xxxviij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus audeat uel presumat auctoritate propria edificare nec hedificari facere iuxta uel prope stratas et vias publicas et vicinales nisi obtenta licentia prius a dno potestate uel capitaneo uel eorum iudice qui antequam concedat licentiam edificandi mictat vnum ex notarijs suis ad locum ad capiendum mensuram vie ubi edificatur ad hoc vt edificans non possit occupare uiam nec plateam nec stratam In aliquo latere et ut propter id non habeat dare materiam schandali. Et qui contra fecerit condempnetur per dnum potestatem uel capitaneum In viginti libr denar. dummodo quod dictus notarius licentiam de predictis concedere non possit et edificium reducat In statum pristinum. Et de predictis potestas et capitaneus diligenter Inquirat et si fuerit uel fuerint In predictis negligens uel negligentes perdant de suo salario viginti quinque libras denar. Item illi uel illis cui uel quibus In aliqua uia seu itinere a comune asisij aliquod ius uel seruitudo est concessum uel concessa per consilium dnorum priorum uel per consiliu populi et generale uel comunis seu auctoritatem habentis sub quacumque forma celebrata appareret per reformationem predictorum consiliorum Illa talis concessio firma remaneat et possit et sibi liceat habere et tenere pro sua libere et pleno iure secundum formam reformationis facte de concessione predicta et omni modo et iure quibus melius potest capitulo seu ordinamento comunis et populi supra uel infra posito non obstante uel etiam ponendo quod ex nunc habeatur In hac parte pro suspenso et nominato et nullius ualoris. Et hoc capitulum sit precisum. Et quod liceat fratribus Sancti Antonij et eorum procuratori In muro comunis situato ante plateam nouam depingere et depingi facere figuram Sancti antonij et trasannam facere ante dictam figuram prout et sicut dictis fratribus et procuratori predictis placuerit sine pena. Iure comunis asisij et proprietate semper salua.

De pena portantium arma.

Item Statuerunt et ord quod nullus de ciuitate asisij uel comitatu eiusdem vel aliunde audeat uel presumat portare per ipsam ciuitatem burgos uel subburgos ciuitatis predicte palam uel occulte aliquod genus armorum pena decem librarum denar pro quolibet et qualibet uice. Et siquis Inuentus fuerit portare per dictam ciuitatem burgos et subburgos cultellum feritorium Spatam maçam siue bastonem ferratum siue ferratam uel aliquod aliud genus armorum offendibilium siue defendibilium pro quolibet genere armorum et pro qualibet vice dictam penam soluere compellatur. Et quod nullus audeat uel presumat portare per dictam ciuitatem burgos uel subburgos stocchectum siue quaterlectum sub pena viginti libr denar. Et si aliqua arma proiecta fuerint per aliquem et inuenta fuerit xxxix.
per familiam dnorum potestatis uel capitanei uel alterius eorum quod non appareat quis proiecerit dicta arma siue portauerit tunc ille qui proximus fuerit uel fuerit Inuentus magis prope arma predicta per aliquem ex dictis familiaribus quando irent rimando pro armis habeatur pro confesso quod portauerit dicta arma et fecerit contra formam statutorum ciuitatis predicte et condempnetur In pena In statutis contenta. Saluo quod si dictus proximior iuxta quem dicta arma Inuenirentur seu Inuenta essent probauerit per vnum testem aliquem alium dicta arma portasse proiecisse uel posuisse et tunc teneatur ad dictam penam ille contra quem sic probatum esset et non ille qui proximior Inuentus fuerit. Et quicumque aufugerit ante familiam predictorum dnorum uel non permiserit se ut prefertur circari familie predictorum quando irent rimando pro armis puniatur et condempnetur contrafaciens tamquam esset Inuentus

portare dicta arma l' cultellum contra formam statutorum.
Et in quolibet dictorum casuum quando arma inuenirentur
perdat arma et deueniant in comuni. Et quod dictus dominus
miles antequam intret palatium dictorum dominorum potestatis l' capitanei
siue alterius eorum: statim et incontinenti teneatur dicta
arma per ipsum siue eius familiares uel alterius eorum
inuenta portare camerario comunis asisij in camera
dicti comunis: et ipsa relaxare dicto camerario sub pena et
banno uigintiquinque libr denar. In qua per eorum scindicato-
res debeant condempnari applicanda camere dicti comu-
nis. Et dictus massarius dicta arma reponat: et incon-
tinenti appodixam faciat dicto domino militi qui receperit
dicta arma: et ad introitum dicte camere ponat: pe-
na dicto massario contrafacienti decem libr denar.
Et quod cuilibet carpentario siue magistro lignaminum
liceat portare acceptam, siue aliam ferramenta ad dictam arte
pertinentia cum peccecta ante sine aliqua pena
uel banno. Et cuilibet sit licitum portare extra dorsum
guantos, gorgeriam, corecinam loricam: uel alia arma
defendibilia causa uendendi siue aptandi sine aliqua
pena uel banno. Et etiam cuilibet uenienti extra ciuitate
ad ipsam ciuitatem: uel ex ipsa ciuitate descendenti cum
armis liceat dicta arma uetita portare, cum signo in cus-
pide dictorum armorum apparente: uel cum capello: siue
ligata sine aliqua pena uel banno. Et hoc statutum sit
precisum quod tolli non possit. Voluerunt etiam quod hoc
capitulum non uendicet sibi locum contra familiares
dominorum priorum dicte ciuitatis et potestatis et capitanei
et aliorum officialium dicti comunis: qui libere dicta arma
portare possint absque aliqua pena uel banno.

Quod potestas uel capitaneus mictat eorum familiam pro armis.

xL Potestas et capitaneus et quilibet eorum Statue-
runt et ordinauerunt quod qualibet die semel
et quilibet eorum diuersis horis et qualibet
nocte semel adminus post tercium sonum campane
et quilibet eorum diuersis horis teneatur et debeat
uinculo iuramenti: et ad penam decem libr denar
pro quolibet et qualibet uice qua contrafecerit ipsi
uel alter eorum mictere per ciuitatem, burgos et sub
burgos asisij milites et unum ex notarijs cum familia
ad inquirendum fideliter et solicite omnes qui arma
portaret: et pro ludentibus ad ludos taxillorum contra
formam statutorum et ordinamentorum comunis et populi
ciuitatis asisij. Et in qualibet rimatione uadat miles
dictus notarius: et octo ex familiaribus domini potestatis
de familia domini capitanei: quando uadunt rimandum
uadat miles et unus ex notarijs domini capitanei cum sex
familiaribus. Et si ipsi ... potestas uel capitaneus in per
... fecerint incidant in eandem penam.
Et familiares debeant esse induti diuisa domini potestatis
uel capitanei sub pena uigintiquinque libr denariorum pro
quolibet non attendente uel induto. Et hoc capitulum
sit precisum quod tolli uel cassari non possit.

Quod nullus aufugiat ante familiam nec intret aliquam cameram.

Quando familia potestatis uel capitanei iret uel
irent scrutando pro armis: uel suum officium
exercendo per ciuitatem burgos uel Subburgos
ciuitatis asisij: uel quando familia esset in platea comunis
Statuerunt et ordinauerunt quod nullus debeat ingredi
uel intrare aliquam cameram circumcirca dictam plateam
burgos uel subburgos: nec aufugere ante familiam dictorum
dominorum potestatis: uel capitanei: Quinimmo, dicti domini
milites potestatis uel capitanei possint intrare dictas
cameras, siue domos: et dictos sic aufugientes cogere quando
irent rimando pro armis ad soluendum penam ac
si cum dictis armis essent inuenti. Et quod nullus quando
dictus dominus miles potestatis uel capitanei iret post ter-
cium sonum campane que pulsatur de sero audeat
uel presumat aufugere ante dictum dominum milite
uel eius familiam: et quicumque contrafecerit in dicta
pena incurrat: et per dictum dominum capitaneum ut potestate cogatur
ut compellatur absque aliqua condenatione ut processu et de facto.

Quod nullus prestet impedimentum sotio militi uel eius familie.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus
de ciuitate uel comitatu asisij: uel aliunde au-
deat uel presumat aliquod impedimentum pre-
stare sotio militi domini potestatis: uel capitanei ciuitatis
asisij: uel eius familie: uel se opponere dicte familie
quando ducerent aliquem ad curiam ipsorum domini potestatis
uel capitanei: uel irent ad pignorandum uel eorum et
cuiusque ipsorum officium exercendum: et quicumque contrafe-
cerit, condempnetur per dictum dominum potestatem uel
capitaneum: seu alterum ipsorum in uigintiquinque libris
denar camere comunis asisij applicandis: non obstante aliquo
statuto supra uel infra posito in contrarium disponente.

Si aliquis ... pignorans ... officialibus ciuitatis ... Nota

Quod cuilibet liceat arma portare cum capello.

Cuilibet liceat de ciuitate asisij Secedendo a
domo sua propria: uel conducta eundo foras
uel redeundo de foris: ut ex ciuitatem asisij per
uiam rectam: non stando nec morando in aliquo loco
tabernam uel aliam domam seu locam aliquam in dicta
ciuitate burgis uel subburgis intrando. Statuerunt
et ordinauerunt quod liceat ex nunc et licitum sit cum
capello portare: uel ligata publice et palam arma of-
fendibilia et defendibilia cuiuscumque condicionis existat
prout uoluerit: et sibi deferre uidebitur et placebit
capitulo aliquo: uel ordinamento in contrarium dispo-
nente: uel loquente non obstante. Liceat tamen por-
tantibus dicta arma intrare ecclesiam Sancti francisci
uel Sancte clare: uel alias ecclesias quando essent in
itinere eundi uel redeundi per uiam iuxta ipsas eccle-
sias uel et etiam stare in uia ad loquendum cum aliquo per

mediam horam dumodo media hora non possit ascende ultra horam. cat.

Quod cuilibet sit licitu arma infrascripta portare.

xliiij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod cuilibet de ciuitate asisij uel comitatu eiusdem eundo foras uel redeundo portare liceat Schurcellum et falcinum cum schota et roncham siue roncellam cum scota et sine schota absque pena et banno. Et quod omnes magri lignaminu uel lapidum qui sunt uel erunt descripti in breui dictarum artium uel alterius earum approbato per dnos priores populi dum uadunt ad laborandu et redeunt possint eorum ferramenta portare impune. Et siquis dictorum magistrorum cum dictis armis aliquem offenderit puniatur in dupla pena. Et siquis alius cu dictis armis uel aliquo ipsorum offenderit uel percusserit aliquem puniatur et condempnetur in dicta pena:

Quod nullus portet arma exceptis personis in capitulo nominatis.

xlv. Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus forensis possit portare per ciuitatem asisij aliqua arma publice uel occulte offendibilia. Vel defendibilia: nec per burgos uel subburgos ipsius ciuitatis: nec illi uel alicui ipsorum dari nec concedi possit licentia per potestatem uel capitaneum uel aliquem alium portandi arma modo aliquo. Vel causa. Et siquis inuentus fuerit uel inueniretur cum aliquo genere armorum soluat et soluere teneatur duplam penam pro tali genere armorum quam soluere tenetur per formam dictorum Statutorum aliquis ciuis uel comitatensis asisij. Et si potestas uel capitaneus: uel aliquis ipsorum contrafecerit in predictis: uel aliquo predictorum penam decem libr denar incurrat pro qualibet uice. Et forensis intelligatur qui non sit oriundus in ciuitate uel comitatu asisij: Vel de ciuitate uel comitatu asisij: Et quod quilibet possit denunciare et accusare tales dicta arma portantes: eius nomen teneatur in secreto et habeat quartam partem banni. Et predicta non uendicent locum in illis forensibus qui habitauerint in ciuitate uel comitatu asisij et fecerint factiones comunis asisij cu eorum familia continuo per tempus decez annorum. Liceat tamen cuilibet tempore indulgentie Sancte Marie angelorum portare arma predicta: et etia equitando siue equester transeundo per ipsam ciuitatem absque aliqua pena uel banno. Et etiam cuilibet eunti recto tramite portare arma cum capello impune dumodo no steterint uel se firmauerint in ipso transitu cum aliquo ad loquendu nisi per mediam horam: Vel ad plus per una horam.

Quod nullus possit per ciuitatem asisij arma portare occasione alicuius immunitatis. Exceptis in capitulo nominatis

xlvj. Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus possit per dictam ciuitatem burgos uel subburgos uel castra asisij arma offendibilia uel defendibilia deferre sub pena decem libr denar pro qualibet et qualibet uice quod contrafactum fuerit non obstante aliqua prerogatiua. Vel immunitate concessa uel concedenda alicui occasione alicuius officij: Vel uigore alicuius ordinamenti uel prouisionis super hoc iam facti uel facte: que in hac parte sint sublata cassa irrita et reuocata. Possit tamen per potestatem uel capitaneu concedi licentia portandi arma defendibilia petentibus Receptis fideiussoribus tamen: et seruatis sollempnitatibus statutorum dicte ciuitatis. Et hoc non uendicet locum in euntibus in comitatu uel extra: et in redeuntibus quibus liceat portare spatam ligatam per ciuitate et lanceam cum aliquo infixo in puncta. Nec etiam uendicet sibi locum in familiaribus dnorum priorum: et seruientibus eis: Et alijs officialibus forensibus dicte ciuitatis: quibus liceat portare quelibet arma durante tempor eorum officij tantum. Nec etiam in forensibus transeuntibus per dictam ciuitatem recto tramite sine malicia. Nec etiam in Stipendiarijs comunis asisij ad custodia dicte ciuitatis deputatis: Nec etiam custodibus positis ad custodiam dicte ciuitatis durante dicta custodia uel alicui ipsorum custodum. Et hoc sit precisum quod tolli, uel reuocari: uel eidem in aliquo derogari no possit quoquo modo.

Quod nullus audeat rumpere carceres comunis nec de palatio aufugere.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus cuiuscunque condicionis existat audeat uel presumat rumpere carceres comunis dicte ciuitatis: seu de ipsis aufugere pena cuilibet contrafacienti arbitrio potestatis uel capitanei imponenda. Et siquis detentus fuerit per dnos potestatem uel capitaneum dicte ciuitatis in palatio predictorum: uel alicuius ipsorum occasione alicuius maleficij: uel testimonij uel alia causa legitima: et aufugerit de palatio predictorum: uel alterius eorum: in ducentis libris denar pro uice qualibet puniatur et condempnetur. Saluo quod si detentus occasione testimonij aufugerit de aliquo dictorum palatiorum in uiginti quinque libr denar pro uice qualibet condempnetur et puniatur. xlvij.

De pena ludentis et mutuantis ad ludum.

Cum Ludus sit enormis et omni iure prohibitus Statuerunt et ordinauerunt quod nulla persona de ciuitate uel comitatu asisij: uel aliunde publice uel occulte audeat uel presumat ludere ad aliquod ludum taxillorum Siue açare pena centum solidoru denar pro qualibet uice. Et quod nulla persona ludat ad dictum ludum per se uel alium: nec ludere audeat uel presumat: nec ludi facere: uel accomodare ad ludum sub dicta pena: nec ludi facere in domibus proprijs uel conductis: seu gratis habitis: uel possessionibus per ipsum possessis nec dictos ludentes acceptare sub dicta pena et banno. Et quod cuilibet sit licitum denunciare et accusare dictos ludentes: uel ludum tenentes et recipientes xlviij.

et prestantes ad ludum seu mutuantes. et stetur et credatur sacramento accusatoris cum uno teste. Et nemo possit cogi ad accusandum. Et intelligantur lusisse seu ludere qui inuenti fuerint. aut contra quos probabitur stare cum aliquo genere tabulerij coram se: aut cum dadis seu taxillis in manibus. aut cum ere. aut cum pecunia. aut cum lapillis ante se: quocumque modo: et qualitercumque. considerata tamen qualitate personarum ludentium. Et quotiens mutuat ad ludum. repetendo pecuniam mutuatam. uel aliam rem. de dicta pecunia. uel re data. uel accomodata ad ludum nullatenus audiatur. Sed ad dictam penam exclusa petitione debeat condempnari. Et illi seu illis qui perdiderit uel perdiderint ad dictum ludum sit licitum repetere sine pena coram potestate uel capitaneo et alijs officialibus rem uel pecuniam quam perdiderit uel perdiderit. aut subpignorauerit. Et potestas et capitaneus et quilibet eorum cogere teneant et debeat pena et banno uigintiquinque libr. denar. de eorum salario ad petitionem petentis. talem lusorem uincentem. et cum eo tenentem: uel aliquid recipientem occasione dicti ludi restituere pecuniam seu rem perditam. aut subpignoratam. Ad schacthum autem seu tabulas: uel ad piolos: uel ad inuitulam seu strillam liceat ludere sine pena. Exceptis quod in platea sancte clare: sancti Rufini. et Sancte marie maioris. In quibus ludere non liceat ad inuitam seu ad strillam ad dictam penam. Et quod in predictis omnibus locis et quolibet predictorum pena debeat duplicari. Et quandocumque in aliquo loco ciuitatis uel comitatus asisij congregentur aliqui in aliqua brigata seu societate ad comedendum et bibendum quod nullus possit condempnari pro comestione et potu: uel alia quacumque de causa in dicta brigata seu societate. uel aliquo potestate seu condempnatore ultra quantitatem decem sold. denar. ad penam uigintiquinque libr. den. contrafacienti. Et qui tamen condempnauerit et condempnatus qui fecerit dictus potestas: uel condempnator dicte brigate dictam talem condempnatus soluere teneatur si ascenderet ad quantitatem predictam. Et omnis alia condempnatio non ualeat. nec solui possit per talem condempnatum: uel aliam personam pro eo. Et de predictis non possit inquiri.

Quod nullus ludat ad ludum tabularum siue naibiorum in aliqua domo uel palatio circumstantis platee uel super aliqua bancha platee.

lix. Item prouiderunt et ordinauerunt quod nulla persona audeat uel presumat ludere ad aliquem ludum alearum: siue tabularum: uel ad ludum naibiorum in aliqua domo siue palatio circumstanti platee comunis asisij: uel super aliqua bancha ipsius domus uel palacij: seu contigua ipsi domui uel palatio ad penam centum sold. denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice

que pena auferri possit et debeat per dominum potestatem seu capitaneum summarie et de facto sine aliqua condempnatione: et nullus mercator: uel artifex: uel alia persona habens uel tenens cameram circa dictam plateam comunis asisij audeat uel presumat tenere aliquod tabulerium in dicta camera: uel permictere quod in ipsa camera: uel supradicta bancha: aut in dicta domo uel palatio sit tabulerium alearum: uel permictere quod ibi cum ipso ludatur ad penam predictam auferendam ut superius continetur. Et quilibet possit contrafacientes denuntiare et accusare: et nomen denunciatoris aut accusatoris in credentia teneatur. Et dictarum penarum medietas sit comunis asisij: et quarta pars sit denunciatoris uel accusatoris et alia quarta pars sit officialis penas aut penam exequentis. Et ad probandum predicta uel aliquod predictorum sufficiat iuramentum ipsius accusatoris et denunciatoris cum uno teste idoneo. Et nichilominus de predictis possit et debeat inquiri per dictum dominum potestatem uel capitaneum ex suo officio. Et procedatur per inquisitionem uel per accusationem cuiuslibet officialis dicti domini capitanei: uel potestatis cum uno teste idoneo: et tunc habeat dictus dominus capitaneus uel potestas medietatem pene: que soluta fuerit ex denunciatione uel inquisitione predicta.

Quod per priores populi eligantur quatuor homines in qualibet porta et in qualibet uilla ad denuntiandum ludentes.

Per dominos priores populi ciuitatis asisij Statuerunt et ordinauerunt quod in qualibet porta eligantur quatuor boni homines legales et sufficientes: qui habeant et habere debeant signum ipsorum dominorum priorum: et teneantur et debeant uinculo iuramenti cedulas mictere in cippis comunis dominorum potestatis et capitanei. Et omnes quos inuenerint ludere ad aliquem ludum aggari prohibitum per formam Statutorum. Et in ipsis cedulis ponere diem et locum et nomina ludentium. et omnes qui reperti fuerint in ipsis cedulis pro qualibet uice condempnentur in uiginti sold. denar. Cuius pene tres partes sint comunis. et quarta pars potestatis uel capitanei inquirentis. Et quod cippi aperiri non possint nisi in presentia dominorum priorum populi. Et omnes cedule que inuenirentur legantur per notarium ipsorum in consilio generali uel populi: et etiam registrentur. Et eodem modo et ordine eligantur in qualibet uilla duo custodes habentes bullam siue signum predictum. quibus concedatur et detur. et Similiter per eos fiat et credatur cedule.

Quod stetur relationi familie de ludis et alijs in capitulo contentis.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod in omnibus et singulis casibus supradictis de ludis. uel in dicto capitulo nominatis: et etiam contra omnes et singulos arma portantes: aut aufugientes cum armis: et scrutari se non permictentes et recusantes: et in quolibet capitulo Statutorum de armis supra descriptis: et alia facienda

contra formam Statutorum de armis et etiam euntes post tertium sonum campane. Et contra tabernarios et contra tenentes mensuras minus iustas. et contra tabernarios vinum ad minutum vendentes. et contra non obedientes in consilio. Et contra picciuchulos et quelibet predictorum in quolibet dictorum casuum Stetur et credatur relationi et denunciationi officialium et famulorum dominorum potestatis et capitanei. vel alterius eorum eis uel alteri eorum prius prestito sacramento. et relatio eorum habeatur pro plena et legitima probatione ac iuridica et de iure facta. Ita quod inde possit sequi condempnatio sine aliquo processu. Et in casibus ubi per formam dictorum Statutorum permictitur stare relationi predictorum seu alicuius predictorum aliis in suo robore firmis manentibus. nec dicti officiales possint aliqualiter occasione predictorum inquietari uel molestari. dummodo quod contra inventionem et relationem fiendam per dictos officiales et familiares. vel per aliquem ipsorum de ludo et occasione ludi. et de omnibus et singulis in capitulo contentis. et de omnibus aliis de quibus stari debet relationi familie per predictos officiales et quelibet ipsorum. Cuilibet contra quos talis relatio fieret admictatur et admicti debeat defensio legitima et iuridica siquam haberet. Et quod dicti domini et quilibet eorum coram quibus talis relatio fieret admictant et admictere debeant defensionem siquam legitimam et iuridicam haberet. Et si admictere recusauerint ipsi vel aliquis eorum ex ipsa relatione sequi non possit condempnatio nec bannum. et si sequeretur non valeat ipso iure quod factum fuerit.

De pena dicentium verba iniuriosa prioribus.

l ij. Item Statuerunt et ordinauerunt ut officium prioratus populi ciuitatis Asisii honoretur. et de ipso nemo audeat loqui ampullose. Et quicumque offenderit aliquem priorem dicte ciuitatis. uel notarium ipsorum priorum dum erunt in officio prioratus dicto uel verbo mictatur uel micti debeat ad confines per dominum potestatem uel capitaneum longe a ciuitate Asisii per triginta miliaria arbitrio dominorum priorum dicte ciuitatis. Et michilominus puniatur pecuniaria pena prout per dominos priores et consilium secretum dicte ciuitatis extiterit ordinatum et deliberatum.

De pena dicentium verba iniuriosa et imperantium aliquod delictum et quod non possit procedi nisi per accusatorem.

Quicumque dixerit verba iniuriosa aliqua alicui persone de ciuitate et comitatu Asisii Statuerunt et ordinauerunt quod soluat communi asisii pro qualibet vice et quolibet verbo iniurioso viginti soldos denariorum. Et si quis dixerit in palatio communis asisii alicui proditor falsus uel rogoghiosus soluat pro vice qualibet libras decem denariorum. Et si alibi per ciuitatem soluat dimidiam pene predicte. Et si quis dixerit alicui de exbannitis hactenus soluat illam penam et soluere compellatur quam soluere deberet si talis dixerit alicui alteri qui non fuisset exbannitus. Et quod nulla persona audeat uel presumat alicui de ciuitate uel comitatu asisii homicidium seu mortem alicuius. Spetialiter filiis de patre uel patri de filiis. et fratribus carnalibus. siue consobrinis impropetare. Et qui contra fecerit. Si de tali malo pax facta fuerit siue homicidio in penam viginti quinque librarum denariorum incurrat camere communis asisii applicandam. Et si pax facta non esset de tali maleficio dimidiam penam soluat dicte pene pro qualibet vice. De aliis maleficiis et excessibus pro vice qualibet qui alicui impropauerit penam decem librarum denariorum incurrat si pax facta esset. Si uero pax facta non esset penam centum soldorum incurrat communi asisii applicandam. Et predicta locum habeant in personalibus maleficiis. et cum sanguinis effusione. et ad denumptiandum et accusandum quilibet admictatur cum duobus idoneis testibus. Et de predictis potestas et capitaneus et eorum officiales teneantur vinculo iuramenti et ad penam viginti quinque librarum denariorum culpabiles punire et condempnare in penis supradictis. Et quod omnes supradicte pene duplicentur Exceptis quando dicitur proditor falsus uel rauoghiosus. hoc declarato quod potestas in supradictis casibus non possit procedere nisi per accusationem sibi in scriptis porrigendam.

De pena dicentium verba iniuriosa et facientium rumorem uel gridam in consilio.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nulla persona audeat uel presumat in aliquo palatiorum potestatis uel capitanei. uel dominorum priorum populi dicte ciuitatis. dum in ipsis palaciis. uel aliquo eorum fieret aliquod consilium uel addunantiam dicere uel proferre aliquod verbum iniuriosum. vel ampullosum alicui existenti in dicto consilio uel addunantia. uel aliquem rumorem. uel gridam facere. propter quod aliqua meschia uel rissa inter eos interuenerit. uel exoriri posset in palaciis supradictis uel aliquo predictorum ad penam centum soldorum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice auferendam de facto arbitrio domini potestatis uel capitanei dicte ciuitatis. Et quod domini potestas uel capitaneus possint et debeant inquirere de predictis. et etiam confinare quemlibet delinquentem in predictis. prout dictis dominis potestati. uel capitaneo. uel alteri eorum uidebitur et placebit. lviij.

Quilibet liceat se tueri cum moderamine inculpate tutele.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod cuilibet liceat se tueri cum moderamine inculpate tutele aduersus aggressores. exceptis hominibus alienis. quibus contra suos dominos et socios licentiam denegauerunt in locis infrascriptum capitulum exceptuatis. l x.

De pena insultantis aliquem cum armis et sine.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod quicumque insultauerit aliquem impetuose irato animo et malo modo Si de asisio fuerit cum armis uel etiam de comitatu asisii condempnetur in decem libras denariorum l xj.

Et si sine armis condemnetur In quatraginta solidis denar. Et si percusserit In dicto Insultu condempnetur de percussione et non de Insultu. Et si Insultum fecerit ad domum habitationis seu possessionis proprie vel conducte vel gratis habite puniatur In viginti quinque libris denar. Et Intelligatur factus Insultus ad domum vel possessionem si possessionem vel domum intraverit vel domum vel hostium tetigerit. Et si ascenderit tectum habitationis puniatur puniatur In centum libris denar. Et si Intraverit et percusserit sine sanguine puniatur et condempnetur In quinquaginta libris denar. Et si cum sanguine condempnetur in duplum eius quantitatis In qua condempnari deberet per formam alicuius statuti de quo maior pena resultaret In simili casu. Et si non Intraverit et percusserit In domo vel possessione condempnetur si sine sanguine In libr. quinquaginta denariorum. Et si cum sanguine in duplum ut dictum est supra. Et liceat tali assalito in domo vel possessione se Impune defendere. Et si homicidium sequeretur condempnetur In centum libris denar. Et quod Insultatus possit In quolibet dictorum casuum Insultantem offendere cum armis et sine. etiam si Insultus esset factus sine armis. habita consideratione Insultantis et persone Insultati. Et si aliquis aliquem percusserit In possessione propria vel conducta vel domo propria vel conducta puniatur percussor pena dupli eius pene In qua puniri deberet pro alia percussione In alio loco facta extra domum vel possessionem suam.

De pena tenentium arma in plateis quando fit consilium.

L viij. Item providerunt et ordinaverunt quod nulla persona tempore quo fieret aliquod consilium vel adunantiam In aliquo de palaciis dicti comunis faciat vel facere debeat aliquam adunantiam sive congregationem gentium In qua sint ultra numerum sex In platea dicti comunis. Et nullus audeat vel presumat tunc tempore In dicta platea secum portare vel habere aut deferre ad aliquam apotecham sive cameram iuxta dictam plateam tenere vel reponere aliquod genus armorum offendibilium vel defendibilium. pena portanti sive tenenti et etiam receptanti pro quolibet et qualibet vice quinquaginta libr. denar. pro quolibet genere armorum offendibilium vel defendibilium.

De pena evaginantium arma et adminantium cum armis et sine proiectione lapidum.

L viiij. Item Statuerunt et ordinaverunt quod Siquis evaginaverit spatam cathelanam, stocchum, cultellum feritorium vel aliquod genus armorum et non percusserit, condempnetur talis contrafaciens pro vice qualibet In decem libris denar. Et si adminaverit cum dictis armis vel aliquo ipsorum et non percusserit vel cum aliquo alio genere armorum quam superius sunt [illegible] enumeratis quod condempnetur In decem libris denar. pro qualibet vice. Si vero aliquis adminaverit et non percusserit aliquam personam civitatis vel comitatus predicti Cum falcione lancea mannaria ronchone vel [illegible] pro vice qualibet puniatur In decem libr. den.

Et si aliquis adminaverit cum maça ferrata. çappa vel vanga. pugione schurtello vel accepta bastone forsitan cultellis parvis non actis offensibilibus seu lapide. et his similibus. pro vice qualibet In centum solid. denar. condempnetur. Et si proiecerit lapidem vel aliquod simile et non percusserit [illegible] condempnetur pro vice qualibet [illegible]

De pena percutientium aliquem alapa calce et his similibus.

Siquis percusserit aliquem alapa vel pugno seu cum manu a Spatulis sursum, cum sanguinis effusione Statuerunt et ordinaverunt quod condampnetur percutiens In quatraginta quinque libr. denar. Et si percusserit aliquem a spatulis Inferius condampnetur percutiens in decem libris denariorum. Et si percusserit aliquem a spatulis supra sine sanguine condampnetur In viginti quinque libr. denar. Et si a spatulis infra percutiens condampnetur In centum solidis denar. Et siquis ceperit aliquem per capillos condampnetur In centum solid. denar. Et quicumque posuerit manum ad gulam sive supius condampnetur In centum solid. denar. Et si aliquis cepit aliquem per pectus sive per personam condampnetur In centum solid. denar. Et si pannos dilaniaverit condempnetur In decem libr. denar. Si vero aliquis inspinserit aliquem seu sgualaverit et eum cadere fecerit in terram. et sanguis exiverit in dicto casu sive occasione dicte spincte de facie vel de capite condempnetur In viginti quinque libr. denar. et si de alia parte corporis condempnetur in quindecim libr. denar. Et si sanguis non exiverit condempnetur in decem libr. denar. Et si eum Stragnaverit condempnetur in viginti quinque libr. denariorum. Et siquis stragnaverit aliquem cum roncha vel his similibus condempnetur in centum libr. denar. Et siquis aliquem inspinserit iniuriose et non ceciderit in quatraginta solidis denar. condempnetur. Et siquis per nasum cepit aliquem condempnetur In viginti libr. denar. Et si alibi per personam in quatraginta solidis denar. condempnetur. Si vero aliquis aliquem percusserit sive deturpaverit cum aliqua putredine fetida aut super eum evacuaverit aliquas putredines. Si a spatulis sursum condempnetur In quinquaginta libr. denar. Et si a spatulis infra condempnetur In viginti quinque libr. denar. Et si aliquis aliquem percusserit calce seu genu, condempnetur in centum solid. denar. Et omnes supradicte pene duplicentur in quacumque parte et loco. et quocumque tempore In quo pene duplicantur per formam alicuius statuti civitatis Asisij. Et si predicti domini vel alter ipsorum fuerint negligentes perdant de eorum quinquaginta libris denar. eis de facto auferend. per eorum sindicatus per ipsorum sindicatores.

De pena percutientium aliquem cum armis et de cicatrice.

Nullus de civitate Asisij Statuerunt et ordinaverunt quod audeat vel presumat aliquem de asisio vel comitatu asisij seu districtu percutere nec offendere cum aliquo genere armorum offendibilium. Et siquis contrafecerit et sanguis exiverit ex tali percussione pro qualibet vice

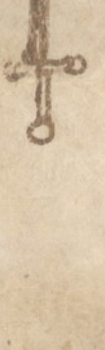

et qualibet percussione In quinquaginta libr. denar. condepnet. Et si sanguis non exiuerit soluat pro qualibet percussione et qualibet vice viginti quinque libras denar. Si uero aliquis percusserit aliquem cum ferro in vultum uel cum aliquo offensorio et ex tali pcussione cicatrix aut signum euidens remanserit imposterum condempnetur pro qualibet tali percussione In ducentis libris denariorum. Si uero cicatrix aut signum non remanserit condempnetur in centum libris denar. pro qualibet vice et qualibet percussione. Et siquis pcusserit aliquem In facie cum aliquo genere armorum uel offensorio aliquo sine sanguinis effusione condempnet. In viginti quinque libris denar. Si uero aliquis pcusserit aliquem cum lapide aut baculo ligneo [illegible] vno pede et his similibus In alia parte corporis q. In facie et sanguis exiuerit condempnetur In viginti quinque libr. denar. Si uero sanguis non exiuerit In decem libr. denar. pro qualibet vice condempnet. Et quicumque pcusserit aliquem cum bastone ligneo seu fuste maiore vno pede In alia parte corporis q. In facie sine sanguinis effusione condempnetur In viginti quinque libris denar. pro qualibet et qualibet vice et si cum sanguine In quatraginta libr. denar. condemnetur. Et quicumque percusserit aliquem cum stoccho condampnetur in quinquaginta libr. denar. Et nichilominus de portatione stocchi condempnetur. Et quicumque momorderit aliquem cum dentibus In vultu cum sanguinis effusione soluat nomine pene viginti quinque libras denar. Et si momorderit In manu uel alia parte corporis si sanguis exiuerit condempnetur In decem libr. denar. Et si sanguis non exiuerit condempnetur in centum soldis denar. Et si aliquis pcusserit aliquem cum cultello falcione rauario spada stoccho schurtello ronchone mannaria uel simili ferro offensorio In platea comunis asisij In facie cum cicatrice uel signo euidenti et cum sanguine condempnetur pcutiens in penam quadrigentorum flor. auri. Si uero cum dictis armis aliquem offenderit In facie cum sanguinis effusione et sine cicatrice uel in alia parte corporis In platea comunis pdicti condempnetur in pena ducentorum florenorum auri. Dum tamen vigore alicuius statuti loquentis de quatruplicatione et duplicatione penarum pene predicte non possint plus duplicari uel quatruplicari In platea comunis ciuibus uel comitatensibus ciuitatis asisij.

De pena euaginantium spatam in platea.

Lxj. Item Statuerunt et ordinauerunt quod nulla psona de ciuitate uel comitatu asisij uel aliunde audeat uel presumat In platea comunis asisij euaginare spatam siue stocchum uel aliqua arma offendibilia contra aliquam personam ciuitatis uel comitatus asisij uel aliunde. Et siquis contra fecerit in triginta libris denar. condepnet. sine aliqua remissione. Et siquis forensis euaginauerit aliqua arma condempnetur in duplo supradicte pene sine aliqua remissione. Et hoc statutum sit precisum quod tolli non possit.

Quod mutatur pro quodam medico forense.

Lxij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod potestas et capitaneus uel alter eorum si In curia sua habuerit uel fuerit processum de pcussionibus factis In psonam alicuius ex quibus remanserit signum seu cicatrix perpetua aut remanserit membrum debilitatum quando necesse fuerit Inquirere de huiusmodi percussione seu cicatrice seu membro debilitato quod mutat et mutere debeat pro quodam medico forense Idoneo et non habitante In ciuitate uel comitatu asisij expensis comunis asisij qui habeat iudicare et declarare si dictum membrum ex tali pcussione remanserit debilitatum aut signum uel cicatrix ppetua fuerit remansura. Et secundum quod p dictum medicum fuerit Iudicatum habeatur pro sufficienti probatione. Et potestas et capitaneus procedere possint ad condempnationem iuxta iudicium et declarationem dicti medici. Et hoc statutum sit precisum quod tolli non possit.

De pena pcutientium aliquem cum fractione cranei.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nulla persona de ciuitate uel comitatu asisij audeat uel presumat aliquem offendere cum aliquo genere Lxiij.
armorum uel cum bastone uel lapide uel aliquo offensorio In capite cum fractione ossis cranei. Et siquis contrafecerit In centum libris denar. condempnetur. Si uero pcusserit in alia parte corporis quam in capite cum fractione ossis ex qua pcussione non remanserit membrum debilitatum condepnetur In libris octuaginta denar. Si uero ex Impinta uel alio modo contingerit quod os alicuius membri frangatur uel craneum condempnetur In libris octuaginta denar.

De pena absisionis membrorum uel debilitantium

Item Statuerunt et ordinauerunt quod siquis absciderit alicui in ciuitate uel comitatu asisij manum uel pedem uel aliud membrum debilitauerit In totum, Ita quod opporteat de corpore separi condempnetur In quatricentis Lxiiij.
libris denariorum. Si uero absciderit digitum manus uel pedis In totum uel In partem ita quod opporteret separi a corpore condempnetur In centum libris denar. pro qualibet digito absiso uel quod opportet a corpore separi.

De cicatricibus et membris debilitatis et de pena illius qui pcusserit et qui pcussus erit cum cicatrice et recusauerit comparere.

Siquis de asisio uel districtu eius de cuiuscumque conditionis exstiterit preceptis uel suasionibus alicuius temptauerit procurauerit uel ordinauerit palam uel secrete quod aliquis qui fuerit pcussus in vultu siue facie et dubitaretur ne remansura esset cicatrix uel signum et etiam membrum debilitatum quod non Lxv.
veniret ad presentiam curie potestatis uel capitanei quando fuerit citatus In termino citationis uel banni sibi assignando ab officialibus comunis nisi forte esset In casu mortis Potestas et capitaneus et ipsorum quilibet et eorum officiales Statuerunt et ordinauerunt quod teneantur realiter et psonaliter procedere contra talem ita et taliter quod ipsum faciat comparere coram eis uel altero eorum ut uideri possit dictus percussus et cicatrix ipsius Ita quod comune propter eius absentia pdere non valeat quantitatem In qua ipsum condempnare

deberet secundum formam statutorum. Et nichilominus tam ille qui non venerit quam ille qui suaserit seu temptaverit vel procuraverit quod non veniret, condempnetur In ea quantitate, qua deberet condempnari percussor. Et etiam percussor condempnetur. Et si dicti domini vel alter eorum fuerint negligentes in predictis: quilibet eorum perdat de suo salario ducentas libras denariorum comuni asisii applicandas. Et quandocumque procederet contra aliquem per accusationem vel Inquisitione de signo uel cicatrice remansura propter percussione facta In facie: et Ille Inventus vel accusatus In prima excusatione velit confiteri et confiteatur de percussione pure et de cicatrice remansura prout Iudicabitur per medicum forensem. Et In posterum dictus medicus Iudicaret cicatricem: uel signum evidens remansurum ex percussione quod habeatur pro vera et legitima confessione Ita quod gaudeat quarti beneficio prout gaudebunt alii qui pure confiteri maleficium secundum formam Statutorum. Et si dictus medicus non Iudicaret cicatricem uel signum remansurum quod condempnetur secundum forma statutorum de percussione tantum.

De pena percutientium aliquem regulatorem comunis.

Lxvj. Item Statuerunt et ordinaverunt quod nullus de civitate uel comitatu asisii vel aliunde audeat uel presumat aliquo quesito colore, dicto vel facto Iniuriare dominos regulatores uel alterum ipsorum durante eorum officio occasione eorum officii. Si dicto Iniuriarent In penam decem librarum denariorum. Si uero cum aliquo genere armorum in duplum pene contente ex forma statutorum comunis asisii: Et hoc In qualibet parte corporis quam in facie: et si In facie Incidat in penam duplam et plus et minus iuxta arbitrium dominorum priorum et consilii secreti.

De pena offendentium consiliarium ut statutarium uel notarium dominorum priorum.

Lxvij. Qvicumque offenderit uel offendi fecerit uel fecerit aliquem de asisio occasione alicuius officii notariatus dominorum priorum seu camorlengatus uel arrengarie quod uel quam faceret pro utilitate dicti comunis uel statutarios vel notarium de eo quod fecerit ordinaverit vel scripserit Statuerunt et ordinaverunt quod condempnetur in duplo eius quod deberet condempnari aliquis qui comitteret simile maleficium In persona alicuius de asisio per formam statutorum et ordinamentorum dicti comunis, non obstante quod fuerit popularis, et statuto quod loquitur quod popularibus non possit nisi semel duplicari pena. Et Intelligatur offendere et offendisse dicta de causa, nisi alias esset suus inimicus capitalis. Et id intelligatur In offendentibus aliquem qui esset electus extractus et designatus seu publicatus In priorem ut camerarium dicte civitatis: non obstante quod non dum officium intrasset.

De pena offendentium dominos priores artium.

Item Cum officium dominorum priorum artium civitatis asisii plus sit magnum et honorabile ac salubre dicto comuni asisii: et nullus tante audatie ac temeritatis et furoris esse debeat qui contra ipsum officium et eius officiales universaliter et coniuncte uel singulariter aliquid debeat attentare: et ut ipsum officium conservetur inlesum: et quos dei timor a malo non revocat saltim pena debita castigentur Statuerunt et ordinaverunt ac reformaverunt quod si quis fuerit ausus offendere aliquem ex prioribus artium dicte civitatis, dum fuerit in officio in Iurisdictione asisii vel extra In quocumque loco et parte fuerit durante officio et post depositione officii causa eius officii exercendi membrum mutilando aut debilitando aut signum in facie faciendo absque aliquo remedio, capite puniatur Ita quod moriatur. Lxviij
Et omnia eius bona comuni asisii publicentur. Si vero eum percusserit cum armis et cum sanguinis effusione durante dicto officio: vel postea causa officii predicti sibi manus dextra debeat amputari. Si uero aliter offenderit quadrupliciter pena puniatur. Et In eadem pena intelligatur et subiciat in omnibus predictis ordinans et mandans aut auxilium uel consilium prebens. Et contra predictos delinquentes possit et debeat Inquiri. et per unum testem uel Indicia manifesta vel saltem per publicam famam si offensa illata fuerit per publicam famam sex testium fidedignorum possit et debeat contra illos qui dicerentur culpabiles ad torturam procedi ad Inveniendam maleficii veritatem: et repertos culpabiles in predictis penis condempnetur.

De pena offendentium potestatem ut capitaneum uel eorum officiales.

Item Statuerunt et ordinaverunt quod nullus audeat uel presumat offendere potestatem vel capitaneum civitatis asisii: nec eorum seu alicuius eorum officiales: nec aliquem ex eis: Et qui contra fecerit offendendo potestatem uel capitaneum in persona cum sanguinis effusione puniatur in quingentis libris denariorum. Si vero offenderit sine sanguine puniatur In ducentis libris denariorum. Si vero dixerit verba iniuriosa condempnetur in decem libris denariorum. Si uero offenderit aliquem officiale dominorum predictorum solvat contrafaciens duplum pene quam solvere deberet si aliquem alium offendisset: Salvo quod quilibet Impune diceret possit dictis dominis et officialibus. Male fecisti: quod non fecisti michi ius et Iustitiam. Hoc dicto capitulo adiungendo quod de maleficiis et iniuriis comissis In persona potestatis et sue familie possit et debeat cognoscere capitaneus. Et de maleficiis comissis In persona capitanei et sue familie possit et debeat cognoscere potestas: et culpabiles punire et condempnare: et condempnatos exigere secundum formam statutorum et ordinamentorum comunis asisii. Et domicelli famuli uel rigaggi dominorum potestatis uel capitanei uel priorum quo ad predicta non Intelligantuntur officiales nec sint. Et si quis aliquem predictorum domicellorum familiariorum uel rigaggorum offenderet puniatur in quadrupli

penam qua puniretur si alios offendisset simili lesione. Et si aliquis predictos dnos officiales et familiares tempore scindicatus offendisset puniatur in dupla pena in qua puniretur si alios offendisset simili lesione. Et si dicti domini et eorum officiales et familiares offenderint aliquem ciuem uel comitatensem uel forensem: uel aliquem officialem ciuitatis asisij soluat duplam penam eius quod solueret ciuis si ciuem offenderet simili lesione. Et hoc locum no heat in dnis prioribus et eorum familiaribus.

De pena tractantis aliquid contra honore prioratus et camorlengatus.

Lxx. Ad conseruationem Status et honoris officij prioratus Statuerunt et ordinauerunt quod quicunque dixerit uel tractauerit aliquid contra honorem et officium dnorum priorum. Seu quod expellantur dni priores condempnetur In mille libris denar. et plus et minus considerata qualitate negocij arbitrio dni ptats ul capitanei ppli dicte ciuitatis i psona et rebus.

De pena balistantis et i balistatione offendentis.

Lxxi. Item Statuerunt et ordinauerunt quod quicunque Sagittauerit uel balistauerit. Et in ipsa balistatione uel sagittatione uulnerauerit aliquam personam Scienter uel proditorie condempnetur in quadruplo eius In quo condemnari deberet pro quolibet et qualibet uice de simili offensione p forma statutorum dicti comunis. Si uero ex dicto uulnere uel uulneribus talis sagittatus uel uulneratus morietur: Talis sagittans uel balistans laqueo suspendatur Ita quod moriatur omnino. Et nichilominus extraginetur p ciuitatem usque ad portam ciuitatis per quam exit quando ad furchas ducetur. et etiam domus sua diruatur et oia bona sua inctat et deueniat in coi.

Quod nullus portet gettulum.

Lxxij. Item ordinauerunt et Statuerunt quod nullus cuiuscunque generis et conditionis existat de ciuitate uel comitatu asisij uel aliunde audeat uel presumat portare gettulum: seu rombolam uel aliud simile ad penam uiginti solidorum denar pro quolibet contrafaciente. et qualibet uice.

Quod nullus rombolet lapides.

Lxxiij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus audeat uel presumat rombolare lapides: uel aliud cuiuscunque generis sit cum gettulo uel rombola pena centum solidorum denar pro quolibet contrafaciente et qualibet uice ubicunque p ciuitatem et burgos uel subburgos dicte ciuitatis asisij.

Quod nullus faciat bactalia prope ciuitatem.

Lxxiiij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus audeat uel presumat In contrata Somentunj: In burgo fulginato seu circumstancijs: nec etiam In platea merchati Scti Rofini: et prope ciuitatem asisij p unum miliare facere bactaliam seu prelium pena decem libr denar pro quolibet et qualibet uice.

Quod nullus portet arma ad bactalias.

Tempore quo fierent prelia siue bactalie Statuerunt et ordinauerunt quod nullus presumat cum armis accedere ad loca ubi fient prelia seu bactalie ad penam centum sold denariorum si cum armis: Et si sine armis uiginti sold denariorum. Et quilibet possit contrafacientes accusare et denunciare et habeat medietatem banij: Et habeatur pro plena probatione cum dicto unius testis. Lxxv.

De pena comictentis maleficium in comitatu et receptantis eum in domo.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nulla persona dicte ciuitatis uel comitatus asisij: uel aliunde: que comicteret aliquod maleficium In ciuitate uel comitatu asisij de quo resultaret pena quinquaginta librarum denar: uel ab inde supra: uadat uel stet ad domum uel In domo alicuius nobilis de ciuitate uel comitatu asisij: etiam si dictus talis nobilis sibi attineret in aliquo gradu parentele: nec ad domum alicuius alterius persone non attinentis dicto tali maleficium comictenti usque In tercium gradum Infra quindecim dies a die comissi maleficij: uel etiam infra quindecim dies a die qua fuerit initiatus processus contra eum de dicto maleficio die dicti comissi maleficij et formati processus in dicto numero quindecim dierum computando ad penam centum librarum denar: tam dicto tali eunti uel stanti quam receptanti uel pmictenti dictum talem qui maleficium comisisset Intrare uel stare in domo sua. Et quod dni potestas et capitaneus dicte ciuitatis teneantur et debeant de predictis inquirere: et repertos culpabiles punire et condempnare in pena predicta. Et nichilominus quilibet possit denunciare et accusare de predictis: et habeatur pro idoneo et legitimo accusatore et denunciatore: Ita tamen quod nullus popularis in cuius domo aliquis maleficium comictens retinetur puniatur: uel condemnetur: nisi dictus talis maleficium comictens steterit In dicta domo per unam diem naturale. Lxxvj.

Quod potestas et capitaneus teneant inquirere de predictis.

Potestas et capitaneus dicte ciuitatis et quilibet eorum Statuerunt et ordinauerunt quod teneantur et debeant uinculo Juramenti et ad petitionem cuiuslibet postulantis mictere familiam ipsorum et cuiuscunque eorum ad Inquirendum de predictis et quolibet eorum: et quos Inuenerit delinquentes accusare et denuntiare et ipsos capere: et habeant medietatem bannj: et quod teneantur scrutari facere pro dictis gettulis et rombolis: et Illi uel illis portantibus teneantur accipere et frangere In quatuor partes: et etiam possint et debeant dicti domini potestas et capitaneus de dictis ordinamentis bactaglie contra delinquentes inquirere non obstante aliquo statuto supra uel Infra posito In contrarium loquente: et repertos culpabiles punire et condempnare ut supra in dictis ordinamentis bactalie contineetur. Lxxvij.

De pena Ciuis offendentis forensem.

Lxxviij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod si aliquis ciuis ciuitatis asisij offenderit aliquem forensem uel percusserit siue uulnerauerit quod dictus talis ciuis sic percutiens offendens uel uulnerans talem forensem condempnetur et condempnari debeat in ea pena In qua dictus forensis teneretur In terra sua siue ciuitate si offendisset In eadem ciuitate uel terra aliquem forensem simili lesione uel offensa. Et quod potestas et capitaneus non possint procedere ad aliquam condempnationem nisi primo habuerit noticiam dicte pene per potestatem illius talis terre siue ciuitatis. Sub pena et ad penam quinquaginta libr. denar. camere comunis asisij applicandorum. Et si ad condempnationem procederet non ualeat talis condempnatio: nec de ea fieri aliqua execucio possit.

De pena forensis offendentis ciuem uel comitatensem ciuitatis asisij.

Lxxix. Item Statuerunt et ordinauerunt pro Statu dicte ciuitatis quod si contingerit aliquem forensem offendere aliquem ciuem seu comitatensem ciuitatis asisij cum armis et cum sanguinis effusione in facie puniatur In quingentis libris denar. Si uero In alia parte corporis cum sanguinis effusione puniatur percussor In ducentis libris denar. Et si dictas penas non soluerit Infra mensem a die late sententie numerand. manus dextera sibi amputetur. Et si sine armis dictus forensis ciuem seu comitatensem asisij offenderit puniatur quadruplici pena qua ciuis punitur si ciuem offendisset. Et si dictas penas non soluerit Infra decem dies a die late sententie numerandos sibi manus dextera debeat amputari. Et si ex dicto uulnere homicidium sequeretur amputetur sibi caput et omnia sua bona ueniant In comuni. Et quod omnes persone stantes In locis debeant trahere cum armis et sine: et talem forensem malefactorem capere: et domino potestati uel capitaneo presentare sine pena.

videtur aliud sta. i. 14 ca. 135.

De pena assotiantis aliquem forensem siue exbannitum ad offendendum aliquem ciuem de asisio.

Lxxx. Item Statuerunt et ordinauerunt quod quicumque associauerit aliquem forensem siue exbannitum comunis asisij: uel exbannitum et condempnatum de terra sua a centum libr. supra ad offendendum cum armis uel sine aliquem asisinatensem uel comitatensem de asisio puniatur et condempnetur In quadrupla pena eius quod deberet talis forensis exbannitus uel condemnatus offendens et associans predictum ciuem uel comitatensem. Et si inde fuerit homicidium secutum dicto associanti caput a spatulis amputetur si In fortiam comunis peruenerit et si non peruenerit exbanniatur In dicta pena et In publicatione omnium suorum bonorum.

Quod si qua briga esset inter ciuem et forensem siue priuilegiatam personam non procedatur.

Si qua briga esset Inter ciuem aut districtuales uel comitatensem asisij: uel fuerit ex una parte et alium uel alios forenses: uel aliam priuilegiatam personam ex alia. et talis forensis uel priuilegiata persona non constrinserit se nec paruerit curie domini potestatis uel capitanei ciuitatis asisij: In cuius curia procederetur contra eum occasione maleficij seu delicti cuiuscunque generis quod diceretur comissum per eum cum tali ciue uel comitatense Statuerunt et ordinauerunt quod predicti uel predictus ciuis uel comitatensis non puniatur nec condempnetur nec possit procedi contra eos qui tale uel aliquod delictum seu excessum comisissent contra predictos uel aliquem predictorum. Et si quis predictorum dominorum uel officialium contrafecerit penam centum librarum denar. incurrat quilibet eorum et qualibet uice. Et quod contra predictam formam fecerint non ualeat nec teneat ipso iure. Lxxxj.

Quod potestas et capitaneus habeant arbitrium confinandi comictentes enorme maleficium. et illos inter quos per inimicitia haberetur suspicio.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod potestas et capitaneus ciuitatis asisij habeant plenam auctoritatem arbitrium Imperium et bailiam multandi et confinandi omnes personas enorme maleficium comictentes: et omnes alias personas de quibus haberetur suspicio et fama pro ipsorum uel alicuius ipsorum Inimicitia quam habet unde posset periculum exoriri in ciuitate et comitatu asisij. Et predicta remaneant In conscientia ipsorum dominorum potestatis et capitanei: et penam et banna imponere et tollere pro comuni ab inobediente aliquo statuto uel ordinamento non obstante. Et quicquid ipsi domini potestas et capitaneus et quilibet ipsorum et eorum officiales fecerint In predictis uel aliquo predictorum cum licentia et consensu quinque ex dominis prioribus populi habeatur pro Iuridice et legitime factis aliquo statuto In contrarium loquente non obstante.

Quod dicatur et intelligatur esse maleficium.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod Illud intelligatur esse maleficium et dicatur maleficium unde pena resultaret in comuni: tam ex forma statutorum et ordinamentorum quam etiam ex alio iure et modo a quinque libris supra.

De pena iniuriantium fratres uel sorores.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod Si quis uel si qua fecerit Iniuriam fratribus minoribus uel dominabus Sancte clare de Sancto donato panço Sancte catarine uel de Sancto apolinario aut de sancto paulo de abbatissis seu de alijs locis religiosis reclusis de ciuitate uel comitatu asisij puniatur In duplum eius pene qua puniretur si alium offenderet simili lesione. Et In hoc quilibet admictatur ad accusandum.

De pena homicidij et comictentis homicidium.

Lxxxv Si quis occiderit uel occidi fecerit aliquem asisinatensem uel comitatensem asisii Statuerunt et ordinauerunt quod si fuerit in fortia communis asisii sibi caput a spatulis amputetur ita quod moriatur omnino. Et si non uenerit in fortiam dicti communis in amputatione capitis condempnetur. Et si aliquo tempore uenerit in fortiam dicti communis sibi caput a spatulis amputetur ita quod moriatur omnino et bona ipsius non publicentur communi. Si uero non uenerit in fortia communis et bona Illius essent maioris ualoris cuius ualoris essent bona talis occisi dummodo dicta bona talis occisi non possint extimari minori quantitate quinquaginta librarum denariorum posito quod minoris ualoris essent quecumque bona predicti usque ad ualorem bonorum dicti occisi heredibus siue filiis dicti occisi applicentur et abinde supra dicto communi.

De pena ciuis occidentis forensem.

Lxxxvi Item Statuerunt et ordinauerunt quod si aliquis ciuis uel comitatiuus ciuitatis asisii occiderit aliquem hominem aduenam seu forensem In centum florenos aureis condempnetur soluendis massario camere communis asisii infra quindecim dies a die dicte facte condempnationis numerandos. quam penam si non soluerit Infra dictum tempus caput a spatulis sibi amputetur. Et si non uenerit in fortiam communis asisii condempnetur talis occisor in dicta pena centum ducatorum auri soluenda Infra quindecim dies et In banno ponatur. quod si non soluerit Infra dictum tempus et ullo umquam tempore uenerit In fortiam dicti communis caput a spatulis sibi amputetur et bona illius occisoris dicto communi publicentur usque ad dictam summam et quantitatem centum ducatorum auri.

De pena extinguentis aliquem ueneno

Lxxxvii Item Statuerunt et ordinauerunt quod Siquis tam ciuis quam comitatensis uel forensis extinxerit aliquem uel consumpserit ueneno uel uendiderit dictum uenenum In casu predicto scienter igne comburatur ita quod moriatur omnino et omnia eius bona deueniant in communi Et hoc capitulum sit precisum. Et per potestatem et capitaneum et quemlibet officialem debeat In quolibet predictorum casuum integre obseruari pena centum librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Et de predictis et quolibet predictorum possit Inquiri etiam ex officio ipsorum dominorum officialium.

De pena offendentis aliquem pretio.

Lxxxviii Item Statuerunt et ordinauerunt quod nulla persona committat maleficium aliquod pro denarios in personam alicuius de ciuitate uel districtu asisii. Et siquis contrafecerit et sanguis exiuerit amputetur sibi manus. et talis committi faciens aliquod maleficium pro denarios et sanguis exiuerit condempnetur in dupla pena pecuniaria In qua puniri deberet si tale maleficium principaliter et non pro denarios commisisset. Et si homicidium sequeretur tam occisori quam occidi facienti pro denarios caput a spatulis amputetur. Et bona ipsorum communi asisii publicentur secundum ordinem traditum in statutis loquentibus de homicidio supra.

De pena occidentis siue occidi facientis aliquem bona cuius occisi peruenirent ad occisorem: deueniant ad hospitale communis:

Si quis occiderit uel occidi fecerit aliquem cuius bona uel eius subcessio uel hereditas uel pro parte uel Intotum Ex testamento uel ab intestato uel aliter essent prouentura uel ad ipsum occisorem uel ad ipsum occidentem uel occidi facientem peruenirent Statuerunt et ordinauerunt quod bona ipsius mortui uel occisi que ad ipsum occidentem erant prouentura uel occidi facientem ut dictum est Integre sine aliqua diminutione deueniant hospitali communis asisii et dicto hospitali applicentur. Ipse uero occisor uel occidi faciens In aliquo non succedat nec subcedere possit ipse nec uxor nec filii eius nec aliquis eius legitimus.

Quod nullus tempore rumoris accipiat aliquid alicui nec ciuem associet.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod quicumque rumorem sciens uel scire debens et tempore rumoris qui esset in ciuitate asisii aliquid acciperet alicui contra suam uoluntatem ualoris uiginti soldorum denariorum uel abinde supra pes eidem amputetur. Si uero domum Intrauerit caput eidem amputetur ita quod moriatur omnino. Et quod nullus de asisio debeat sociare aliquem alium ciuem ciuitatis asisii ad aliquod maleficium committendum cum effusione sanguinis. Et qui contrafecerit soluat triplum plus quam soluere deberet per formam statutorum seu ordinamentorum ciuitatis asisii. Et quod omnes sotietates Iure et Secte facte per quoscumque In ciuitate uel comitatu asisii sint casse et nullius ualoris. Et quod amodo nulla sotietas Iura et secta possit fieri sine licentia dominorum priorum populi pena contrafacienti et scribenti quinquaginta librarum denariorum qua penam si soluere non poterit amputetur sibi pes et notarius scribens pingatur In palatio communis. Et quod de cetero a communi asisii nullum officium possit percipere uel habere. et quod de predictis Inquiri possit et per Inquisitionem procedere sine promotore aliquo statuto non obstante. Lxxxix

De pena associantis aliquem forensem ad faciendum rumorem.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod quicumque de ciuitate asisii uel comitatu associauerit sine armis uel cum armis aliquem forensem ad faciendum rumorem ex quo posset turbari uel turbaretur status pacificus ciuitatis asisii puniatur In quingentis libris denariorum et si non poterit soluere infra tertiam diem amputetur sibi caput. xc Forensis uero In casu predicto capitis amputatione puniatur ita quod moriatur omnino. Et Intelligatur rumor turbati status et quod possit turbari quando In rumore Incepto essent decem uel a decem supra homines ciues uel forenses tantum et comitatenses uel forenses tantum armati.

Quod tempore rumoris homines villarum comitatus Asisij teneantur trahere ad custodiam stratarum ipsius ville.

xcij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod homines villarum comitatus Asisij tempore rumoris teneantur trahere ad custodiam stratarum ville predicte et capere omnes malefactores tam terrigenas quam forenses pena viginti quinque librarum denariorum pro qualibet balia: et centum soldorum denariorum pro quolibet habitante in dicta balia et iuxta dictas stratas. Et quod de predictis potestas et capitaneus et quilibet eorum possit et teneatur inquirere pena viginti quinque librarum denariorum pro quolibet ipsorum.

De pena forensis uel exbanniti incipientis rumorem uel rixam.

xciij. Item Statuerunt et ordinauerunt pro euidenti utilitate comunis et fauore ciuium et comitatensium ciuitatis et comitatus Asisij. Quod quicumque forensis uel exbannitus de Asisio inciperet in ciuitate Asisij prefate aliquem rumorem uel meschiam uel rissam cum aliquo ciue uel comitatense ciuitatis prefate cum armis uel sine de die uel de nocte soluat penam et penas in statutis contentas. Et nichilominus talis ciuis uel comitatensis possit talem forensem et exbannitum unum uel plures offendere verbis et factis cum armis et sine cum sanguine et sine absque pena et banno. Immo ad predicta possit esse associatus cum duobus ciuibus et comitatensibus aliis ad predicta sine pena et banno. Saluo quod non possit forensis occidi nisi esset primo ciuis uel comitatensis occisus: uel cum armis et sanguinis effusione percussus. Et tunc consanguinei occisi si illum uel illos interficientes percutientes et occidentes percuterent, occiderent uel interficerent non teneantur ad penam nec in predictis per potestatem uel capitaneum uel alterum eorum procedi possit contra predictos uel alterum eorum per eosdem nec per accusationem denuntiam uel aliter. Et si procederetur non ualeat processus: nec de dicto processu possit sequi condempnatio: et si sequeretur uel fieret non possit executioni mandari pena dictis Potestati uel capitaneo et cuilibet eorum quingentarum librarum denariorum si in aliquo contra predicta uel aliquod predictorum faceret quoquo modo.

De pena receptatoris et associatoris exbannitos. Et quod exbanniti possint alium ducere.

xciiij. Siquis de ciuitate uel comitatu Asisij receptauerit aliquem exbannitum de ciuitate uel comitatu predicto pro aliquo maleficio in domo vinea seu cappana siue possessione scienter Statuerunt et ordinauerunt quod si talis exbannitus fuerit condempnatus a uiginti quinque libris supra usque ad centum libras denariorum condempnetur in decem libris denariorum. Et si fuerit exbannitus a centum libris supra pecuniariter uel associauerit condempnatum in quinquaginta libris denariorum condempnetur. Vel condempnatum in persona condempnetur receptans et etiam ille qui eum associauerit in centum libris denariorum pro quolibet et qualibet uice condempnetur. Dummodo excipiatur a dicta pena pater mater frater filius maritus uxor ... soror ... qui et quilibet ipsorum qui fecerit contra predicta uel aliquod predictorum fecerit condempnetur pro quolibet et qualibet uice in centum solidis denariorum. Et quilibet admictatur ad denuntiandum et accusandum. Qui uero prestiterit auxilium consilium uel fauorem alicui exbannito a uiginti quinque libris supra puniatur et condempnetur in media pena in qua esset condempnatus uel exbannitus talis exbannitus: dummodo dicta pena non possit excedere summam centum librarum denariorum, nisi homicidium comicteret per dictum exbannitum sic associatum quod tunc prestans auxilium consilium uel fauorem ad penam debitam teneatur. Et quicumque dederit auxilium consilium uel fauorem alicui exbannito uel condempnato a uiginti quinque libris supra ad excappandum uel euadendum ne caperetur uel ne captus in forciam comunis Asisij duceretur puniatur et condempnetur in ea pena ad quam talis exbannitus teneretur et condempnatus esset si pecuniariter esset exbannitus uel condempnatus. Si autem in persona esset exbannitus uel condempnatus condempnetur et condempnari debeat in ducentis libris denariorum. Et quod baiuli villarum teneantur et debeant ad penam decem librarum denariorum. Et etiam homines baliarum teneantur et debeant ad dictam penam dare auxilium consilium et fauorem familie dominorum potestatis uel capitanei et ceteris hominibus qui irent ad capiendum huiusmodi exbannitos et condempnatos totiens quotiens inuenerit, aut in eorum uillis morarentur per eorum villas et baylias. et trahere et currere post ipsos et clamare. Et potestas et capitaneus et quilibet eorum semel in mense teneantur mictere in comitatu Asisij familias ipsorum pro exbannitis et condempnatis capiendis et ducendis in forciam comunis Asisij ad penam quinquaginta librarum denariorum. Et quicumque exbannitus seu condempnatus comunis Asisij apostauerit ordinauerit et ceperit aliquem exbannitum ciuitatis Asisij pro maleficio a uiginti quinque libris supra, remictatur tali exbannito seu talibus exbannitis et condempnatis capienti seu capientibus: et presentanti seu presentantibus coram domino potestate uel capitaneo: uel eorum ut alicui eorum curie et curijs tantum de condempnatione ipsius uel ipsorum talem exbannitum et condempnatum sic ducentis et presentantis quantum exbannitus seu condempnatus seu exbanniti ut condempnati esset seu esset talis captus siue capti. Et siquis exbannitus comunis Asisij presentauerit aliquem exbannitum

et condempnatum In persona uel pro homicidio quod condempnatio siue sententia, aut bannum dicti capientis et presentantis cassetur et remictatur in totum. Et quod quicumque exbannitus et condempnatus pecuniarie a quingentis libris supra una condempnatione vel pluribus pro maleficio ductus fuerit In forciam communis asisij et eius condempnationem et quantitatem Infra quintum diem postquam fuerit in forcia comunis asisij non soluerit pes a crure penitus amputetur. Et quod ad petitionem potestatis et capitanei et cuiuslibet ipsorum domini priores et camerarij artium teneantur et debeant eligere quinque homines per portam prout ipsis dominis prioribus et camerarijs uidebitur pro exbannitis et condempnatis capiendis: et ad sequendum familiam seu familias predictorum dominorum potestatis et capitanei cum salario prout ipsis dominis prioribus et camerarijs vel maiori parti ipsorum videbitur. Et quicumque non exbannitus caperet et presentaret aliquem exbannitum et condempnatum comunis predicto a uigintiquinque libris supra pro maleficio habeat et habere debeat quatuor solidos den. pro qualibet libra condempnatus. Scilicet duos solidos a comuni: et duos solidos ab exbannito siue condempnato dummodo summam quinquaginta librarum denar. non excedat. Et si exbannitus seu condempnatus esset ad mortem Ille captus talis capiens et presentans exbannitum et condempnatum dicti comunis pro maleficio possit libere et Impune ad ciuitatem asisij ad presentandum et consignandum dictum talem exbannitum uel exbannitos venire coram potestate uel capitaneo. Nec aliquis alius officialis aut ex officialibus dicti comunis possit tales exbannitos presentantes uel capientes alios exbannitos seu alium exbannitum capere detinere molestare, uel aliquam iniuriam facere dicto uel facto: nec aliquis alius possit eum seu eos Impedire uel capere uel retinere. Et quod massarius comunis possit teneatur et debeat dictam quantitatem duorum solidorum pro libra cum apodissa dominorum priorum soluere et pagare de auere dicti comunis sine suo preiudicio. Et quod notarius cancellarie siue camerarius dicti comunis teneatur vinculo iuramenti condempnationes et sententias talium exbannitorum capientium et presentantium alium seu alios exbannitos cassare et anullare: Exceptis derobbatoribus, falsarijs, proditoribus et rebellibus et vere homicidiarijs quibus beneficium presentandi non prosit. Et predicta obseruentur per dictos officiales pena quinquaginta libr. denar. Et quod familiares dominorum potestatis et capitanei habeant beneficium statuti quod habent ciues ciuitatis asisij pro illis exbannitis dicti comunis quos ceperint secundum formam dictorum statutorum: dummodo nichil here possit de exbannitis tempore sui regiminis seu primi proximi processoris sui.,

Quod cuilibet liceat offendere exbannitos.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod quilibet possit et eidem liceat offendere exbannitos et condempnatos et vulnerare si fuerit exbannitus et condempnatus et condempnatus a quinquaginta libris supra uel exbannitus siue condempnatus pro homicidio, furto, falsitate prodimento uel assissinatione sine pena et banno: et si eum occiderit condempnetur in centum libris denariorum comuni predicto.,

Quod nullus uadat ad capiendum aliquam ciuitatem villam uel roccham.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus de ciuitate asisij, uel comitatu eiusdem uel habitator dicte ciuitatis uel comitatus vadat uel mictat In futurum extra ciuitatem uel comitatum asisij ad aliquam ciuitatem uel castrum terram vel fortilicium, monasterium uel ecclesiam propinquum ut propinquam ciuitati asisij per triginta miliaria vel infra, Sua propria auctoritate uel uoluntate, uel ad petitionem alicuius cause occupandi ... uel turbandi seu schandalum, seditionem, seu turbationem faciendam seu faciendi ... In dicta ciuitate castro, uel fortilicio. uel aliqua, siue aliquo eorum: vel occupata tenere vel defendere aliquam ciuitatem terram castrum, ut fortilicium ciuitati uel comitatui asisij propinquam per triginta miliaria, uel Infra sine licentia uel mandato et deliberatione consilij generalis uel populi et consilij dominorum xciij.
priorum et notarij ipsorum dicte ciuitatis asisij de qua licentia et mandato appareat publica scriptura manu notarij reformationum dicte ciuitatis: ut manu notarij dictorum dominorum priorum qui pro tempore fuerint sub pena et ad penam eunti centum librarum denar. ac mictenti aliter quam dictum est ducentarum libr. denar.: quam penam si soluere non poterit et non soluerit Infra decem dies a die late sententie numerandos in predictis amputetur eisdem et cuilibet ipsorum non soluentium Infra dictum terminum pes dexter ita quod separetur a corpore. Et quod potestas uel capitaneus et quilibet ipsorum possit, teneatur et debeat de predictis et quolibet predictorum semel et pluries si eis uidebitur per inquisitionem procedere contra delinquentes in predictis: super qua Inquisitione teneantur examinare ad minus quindecim bonos homines ciuitatis predicte tam nobiles quam populares: et repertos culpabiles punire et condempnare in dictis penis, ut supra dictum est. sub pena centum librarum denar. cuilibet dictorum dominorum contrafacienti et qualibet vice. Et tempore Scindicatus ipsorum teneantur assignare ipsas Inquisitiones per ipsos formatas dictis temporibus, coram sindicis dicti comunis sub dicta pena centum librarum denar. Et quod per Inquisitionem generalem fiendam ad Inueniendum culpabiles, quilibet repertus culpabilis possit et debeat condempnari in pena predicta. Et nichilominus quilibet ciuis et comitatensis habitator ciuitatis et comitatus asisij admictatur ad accusandum et denuntiandum

in predictis et habeatur pro idoneo et legitimo accusatore et denunciatore: super quibus domini potestas et capitaneus et quilibet eorum debeant tempore eorum scindicatus per eorum futuros sindicos scindicari. Et quod in omnibus et singulis supradictis in presenti capitulo insertis: et in quolibet eorum. et contra omnes et singulos committentes predicta uel aliquod predictorum: et contra quemlibet predictorum sufficiat et habeatur pro legitima et sufficienti probatione probatio duorum testium de ueritate: ut unius de ueritate et quinque de fama: uel decem testium de fama qui iurent et dicant se uere credere predicta. Quorum decem testium quilibet sit adcatastatus in catasto communis asisij pro ultima reductione adminus in uigintiquinque libris denariorum. uel abinde supra. Et quod domini potestas et capitaneus et quilibet ipsorum de omni eo quod uenire fecerit in communi cum effectu ad manus massarij dicti communis occasione predicta debeat habere quartam partem pene tantum.

De pena disgomboratium aliquam domum tempore rumoris.

xc v. Item Statuerunt et ordinauerunt quod quecumque persone de ciuitate uel comitatu asisij uel aliunde tempore rumoris uel suspitionis: qui et que esset in dicta ciuitate asisij disgomboraret seu disgomborari faceret domum suam de aliquibus rebus uel massaritijs puniatur in uigintiquinque libris denariorum. Et nichilominus ipse massaritie et res disgomborate seu que disgomborarentur ueniant in communi et quilibet possit accusare et denuntiare et habeat quartam partem eius quod uenerit in communi. Et potestas et capitaneus teneantur et debeant et possint inquirere de predictis per inquisitionem ex officio formandam. pro bono

De pena facientium rumorem et tumultum in populo.

xc vij. Pro bono et pacifico statu communis et populi ciuitatis asisij et pro honore et augumentatione officij prioratus: et defensione et tuitione beatorum hominum diligentium bonum et pacificum statum ciuitatis predicte Statuerunt prouiderunt et ordinauerunt quod nullus de ciuitate uel comitatu asisij uel aliunde cuiuscumque conditionis et status existat audeat uel presumat imposterum facere, nec fieri facere in ipsa ciuitate uel comitatu aliquem rumorem siue aliquem tumultum per quem possit turbari aut ledi bonus et pacificus status ciuitatis predicte uel officium prioratus: uel per quem populus dicte ciuitatis incitaretur ad arma. uel per quem in ciuitate predicta generaretur suspicio uel aliqua commotio et si fuerit contrafactum condempnetur contrafaciens uel contrafacientes in quingentis libris denariorum pro quolibet et qualibet uice. Et si dictam condempnationem soluere non poterit infra quindecim dies post latam sententiam capite puniatur ita quod moriatur. Et intelligatur commisisse aliquod predictorum quando campana dominorum priorum populi ciuitatis asisij pulsaret ad arma: uel bannimentum fieret pro consilio secreto, mandato dominorum priorum populi quod deberet trahere ad palatia priorum muniti armis. Et quando mandaretur uexilliferis portarum publice uel secrete per predictos dominos priores populi quod cum gentibus eorum ueniret ad palatium dominorum priorum armati uel quando populus incitaretur ad arma. Voluerunt insuper et ordinauerunt quod facientes contra predicta uel aliquod predictorum intelligantur enorme maleficium commisisse. Et quod nullus dicto tempore exceptis illis de dicto consilio debeat intrare plateam communis sub pena centum librarum denariorum pro quolibet. Et si fuerit aliquis in platea debeat secedere statim factis bannimentis: uel precepto dominorum priorum populi uel dominorum potestatis uel capitanei et exceptis merchatoribus et apotecharijs popularibus et eorum scolaribus et famulis et habentibus apotecham in platea: uel habentibus mandatum a dominis prioribus populi dicte ciuitatis sub dicta pena.

Quod nullus tempore rumoris seu tumultus aliquem offendat.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus de ciuitate uel comitatu asisij uel aliunde audeat uel presumat tempore rumoris seu tumultus qui esset in populo dicte ciuitatis facere aliquam meschiam siue brigam nec aliquem offendere ad duplam penam: qua de simili offensione puniri deberet per formam statutorum cum duplicatione penarum que duplicatio fieri possit locis et temporibus a statutis expressis. Illi uero qui uellent turbare bonum et pacificum statum dicte ciuitatis et officium dominorum priorum possint impune offendi. Et intelligantur uelle turbare bonum et pacificum statum dicte ciuitatis et officium dominorum priorum illi qui dicto tempore rumoris et tumultus dicto uel facto se opponeret contra bonum et pacificum statum dicte ciuitatis et officium dominorum priorum populi et ipsum populum. In quo casu possint tales sic se opponentes impune offendi tempore supradicto. Et si homicidium sequeretur in persona alicuius predictorum uolentium turbare bonum et pacificum statum dicte ciuitatis et officium prioratus, committens tale homicidium puniatur in decem solidis denariorum et non ultra.

Quod forenses post bannimentum factum quod discedant. Et stantes possint impune offendi.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod si aliquis forensis tempore alicuius rumoris uel tumultus qui esset in populo post bannimentum factum quod forenses debeant secedere de ciuitate et comitatu asisij ueniret uel staret in dicta ciuitate asisij sine licentia dominorum priorum populi dicti communis possit impune offendi in persona et rebus. Et si in comitatu moraretur post bannimentum predictum capiatur et presentetur coram curia communis asisij et postquam fuerit presentatus examinetur per potestatem et capitaneum ciuitatis asisij et puniatur secundum quod uidebitur potestati et capitaneo predictis secundum qualitatem persone.

Quod non liceat exbannito intrare ciuitatem seu comitatum.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod non liceat alicui exbannito seu condempnato communis asisij pro malefitio

aliquo ingredi intrare seu uenire in comitatu seu districtu ciuitatis asisii et siquis contra fecerit puniatur et condempnetur pro quolibet et qualibet uice in uigintiquinque libris denar. et plus et minus usque in quantitate quinquaginta libr. denar. considerata persona exbanniti et condepnati et banno et facti qualitate. Et quilibet admictatur ad denunciandu et accusandum et habeat medietatem banni siue condempnationis ferende contra talem exbannitum.

De pena forensium euntium ad offendendu in aliqua terra propinq. asisio p. xxx. miliaria.

Item statuerunt et ordinauerunt quod nullus eugubinus uel alius forensis habitans uel qui habitauerit in ciuitate uel comitatu asisii uel aliquis alius moueat se de ciuitate uel comitatu dicte ciuitatis ad eundu uel uadat ad occupandum capiendum insultandum ut offendendum aliquam ciuitatem terram castrum locum uel fortillitium uel monasteriu propinquum uel propinquam ciuitati asisii per triginta miliaria uel infra, ad penam et bannu ad quod et quam tenentur ciues et comitatenses asisii qui simile delictum comicterent, contra quos procedatur et procedi possit et debeat sic contra ciues et comitatenses asisii qui simile delictum comicteret secundum formam statutorum ciuitatis asisii. Et quicumque fuerit uel fuisset ab octo diebus citra no possit redire ad ciuitatem uel comitatum asisii ad penam centu librarum denar. pro quolibet contrafaciente dummodo legitime probetur per duos testes fidedignos ad minus.

Quod nullus faciat uindictam nisi principali.

Item statuerunt et ordinauerunt quod nulla persona presumat aliquam uindictam facere uel faciat de aliqua offensione eidem facta, offendendo aliam personam quam principalem que fecerit iniuriam. Et si occiderit uel occidi fecerit capite puniatur. Et si uulnerauerit aliquem uel fecerit uulnerari cum ferro et sanguis exiuerit soluat nomine banni quingentas libras denar. Et si sanguis no exiuerit puniatur in centum libr. denar. Et si percusserit aliquem cum manu sine armis condempnetur in quinquaginta libr. denar. Et predicta locum habeant si fecerit quis uindictam in alium quam in principalem usque in tercium gradum offensori coniunctum. Et intelligatur fecisse uindictam si aliam contentionem prius no habuisset cum offenso ob aliam causam. et hoc capitulum sit precisum.

De pena tenentis aliquem in priuato carcere.

Item statuerunt et ordinauerunt quod quicumque retinuerit aliquem in priuato carcere domini potestas uel capitaneus uel alter ipsorum possit teneantur et debeant punire et condempnare delinquentes eorum arbitrio usque in quantitatem triginta libr. denar. consideratis semper quantitate negocii et qualitate personarum

uidelicet faciens carcerem priuatum et carcerati et etiam loci et priuatus carcer intelligatur si eum tenuerit in aliquo loco occulto per unum ultra unam diem. Et si condempnationem non soluerit delinquens capite puniatur. Et hoc capitulum sit precisum et debeat inuiolabiliter obseruari.

De pena ordinatis capi faciend. aliquem mercatore.

Item statuerunt et ordinauerunt quod siquis uel siqui in ciuitate asisii uel eius comitatu ordinaret tractaret seu faceret aliquam conspirationem, appostuream sectam uel legam de capiendo aliquem mercatorem uecturalem seu aliam personam existente in dicta ciuitate asisii seu eius comitatu uel alibi et ipsum uel ipsos redimi faciend. uel de comictendo aliud maleficium de predictis extra territoriu ciuitatis asisii, quod tunc dicti delinquentes in dicto casu per se uel alios eorum suasione et causa in dicta ciuitate asisii pinde puniantur ac si dictum maleficium in dicta ciuitate uel eius comitatu comicteretur. c. xii.

De pena prestantis auxilium ad aliqd maleficiu comictendum.

Siquis prestiterit auxilium consilium uel fauorem ad aliquod maleficium comictendum statuerunt et ordinauerunt quod puniatur et condempnetur in media pena in qua deberet puniri comictens maleficium comuni asisii quando prestans auxilium et consilium uel fauorem dans no tangeret personam. Sed si consiliu auxilium uel fauorem dans tangeret personam tunc dictus offendes in ipso casu puniatur ea pena in qua deberet condempnari seu puniri offendens dummo no debeat una et eadem persona puniri ut principalis comictes et ut prestans auxiliu consiliu uel fauorem sed altera maiori pena debeat condepnari nisi homicidium in dicta offensa comicteretur. Et tunc in dicto casu pena quingentarum librarum denar. incurrat eidem per potestatem uel capitaneum uel alterum eorum uel cuiuscumque ipsorum offici auferenda que pena comuni asisii applicetur. Et hoc locum no habeat in associantibus forensem aut forenses ad faciendum rumore et hoc capitulu sit precisum quod tolli non possit consilio uel arenga. c. xiii.

Quomodo et ordine matrimonia contrahantur.

Ad tollendam omnem materiam delinquendi et ne modus feminarum ualeat sue proli uerecundiam inferre hac lege statuerunt et ordinauerunt quod siquis de ciuitate uel comitatu asisii uel aliunde extraheret uel extrahi faceret de domo patris uel matris sue uel de alia domo uel retinuerit aliquam puellam uirgine minore uiginti annis habentem patrem uel matrem contra uoluntatem et sine licentia presentia et consensu prius si patrem haberet. Et si non haberet patrem contra c. ui.

uoluntatem matris si matrem haberet et non transiuerit dicta mater ad secunda uota, requisitis per eam duobus proximioribus consanguineis dicte filie ex parte patris. Et si transiuerit ad secunda uota sine presentia et consensu proximiorum consanguineorum dicte puelle. Et dicti consanguinei requirantur bina citatione et requisitione facta ad domum eorum solite habitationis: uel semel personaliter requirantur coram Iudice domini potestatis uel capitanei ad prestandam presentiam et consensum predictum: uel ad dicendum et allegandum et assignandum causam quare non debeant dictam presentiam et consensum prestare uel recuset. Et si comparuerint et allegauerit legitimam causam audiantur requisiti legitima citatione secuta. Et predicta expediantur infra decem dies a die requisitionis predicte numerandos pena officiali negligenti expedire infra dictum terminum quinquaginta librarum denar. Et si non haberet patrem nec matrem contra uoluntatem fratris carnalis siue fratrum carnalium si fratres carnales haberet, et contra uoluntatem ipsius puelle: In quingentis libris denar condempnentur. Si autem cum uoluntate ipsius puelle absque licentia uoluntate et consensu predictorum dicto modo penam trecentarum librarum denar incurrat, etiam si causa matrimonii coniungendi hoc factum fuerit. Si uero careret omnibus dictis consanguineis et matre tunc Inquolibet dictorum casuum requiratur uoluntas, consensus et licentia duorum proximiorum consanguineorum puelle prefate Ingradu quorum presentia licentia et consensus suppleat imperfecta etatis puelle prefate. Et si mulier fuerit maior uiginti annis et careret patre uel matre quorum modo predicto presentia licentia et consensus requiratur si haberet: tunc cum licentia presentia et consensu et uoluntate duorum suorum proximiorum consanguineorum Ingradu cui uult nubat in domino. Et si dicti consanguinei prestare nollent presentiam licentiam et consensum: tunc ipsis consanguineis requisitis a muliere predicta uel eius procuratore uel curatore ad que possit constituere: et per decem dies adminus expectatis a die requisitionis numerandos: de qua requisitione appareat Instrumentum publicum, liceat dicte mulieri nubere cui uult: Indomino absque pena. Si uero postea et contra formam predictam fieret, accipiens incurrat penam superius declaratam. Siquis uero extrasserit: uel retinuerit In futurum aliquam aliam mulierem de asisio uel eius districtu bone condicionis et fame contra suam uoluntatem et predicta forma non seruata penam trecentarum librarum denariorum incurrat, etiam si factum fuerit causa matrimonium coniungendi. Et quod potestas et capitaneus qui pro tempore fuerit contra delinquentes in futurum contra aliquod predictorum possint per Inquisitionem procedere ex officio suo: et per denuntiationem, et accusationem cuiuscumque persone factam: et repertos culpabiles punire et condempnare in penis superius declaratis, pena officiali contrafacienti quingentarum libr denar pro qualibet uice qua contrafecerit auferend. Statutis supra uel infra positis non obstantibus. Et predicta omnia uendicent sibi locum et Intelligantur etiam in maschulis minoribus quatuordecim annis, qui non possint uxorari nec uxorem accipere seu matrimonium contrahere sine presentia et consensu modo predicto ut supra In puella minore uiginti annis requiritur. Et etiam in sponso et sponsa per [illegible]:–

De pena insultantis et carnaliter cognoscentis aliquam mulierem.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod, siquis temere uel uiolenter accesserit ad domum alterius: et ipsam domum clam uel palam intrauerit et Iniuriam intulerit: uel Inferre uoluerit uxori filie uel sorori nepti: uel ceteris similibus affinibus uel consanguineis alicuius: et predictas feminas uel aliquam ipsarum, carnaliter congnouerit: uel congnoscere uoluerit quod licitum sit domino domus: uel conductori domus predicte, et eorum familiaribus dictum agressorem et predictum Iniuriam Inferentem uel inferre uolentem impune offendere. Et nichilominus ipse aggressor soluat comuni asisii penam In statutis contentam. Et si contingerit dictum agressorem occidi, occisor non teneatur ad penam.

De pena cognoscentis carnaliter mulierem maritatam uel uirginem.

Notandum

Item Statuerunt et ordinauerunt quod Siquis mulierem maritatam congnouerit puniatur in quingentis libris denar si fuerit bone uite et fame. Si uero uirginem congnouerit simili pena puniatur: uel det sibi dotem conuenientem: uel eam accipiat In uxorem, consideratis persona et statu mulieris et hominis. Et hoc Intelligatur si eam uel eas uiolenter congnouerit et nemo ad accusandum et denuntiandum de predictis admictatur, nisi mulier maritata uel eius uir et pater uel mater uel filius uel frater carnalis dicte mulieris: et Intelligatur legitimus accusator: Et si maritata non esset admictatur pater mater frater carnalis et ipsa mulier tantum. Et non possit Inquiri super predictis, nisi denuntiatio facta fuerit per supradictas personas: uel aliquam ipsarum secundum predictum modum. Et quod Siquis Inuenerit Indomo sua propria uel conducta aliquem adulterantem uxorem, filiam neptem, nurum, sororem matrem uel auiam, quod liceat et licitum sit tali inuenienti in dicta eius domo dictum adulterantem Impune offendere in persona et rebus. Et si eum occiderit puniatur In pena ducentarum libr denar talis occisor. Et sit etiam licitum occidere dictis personis feminas sic Inuentas adulterantes. Et de dicto homicidio si sequeretur, teneatur occisor ad

penam ducentarum librarum denar. Et hoc locum habeat in mulieribus bone fame tantum: et que non sint consuete talia comictere uel facere. Et si probaret eam uel eas alias talia comictere: uel cum aliquo fecisse quod ille accusatus uel denuntiatus: uel contra quem inquireretur condempnetur et teneatur ad penam viginti quinque librarum denar. Item siquis cognouerit aliquam mulierem que non sit bone fame quamuis tamen non esset publica meretrix condempnetur in viginti quinque libris denar. Et si aliqua mulier maritata cum aliqua persona quam cum viro suo adulterium comiserit et probatum fuerit legitime condempnetur ipsa mulier per potestatem uel capitaneum in quinquaginta libris denar. et in perdicione omnium suarum dotium: que ipso facto dicto suo viro concedantur et adiudicentur, non obstante aliquo statuto quod in contrarium loqueretur. Et si ipsa mulier maritata per aliquem denunciata fuerit de adulterio, et vir eius eam defendere uellet, uoluerunt quod extunc super ipsa accusatione uel denuntiatione nullatenus procedatur per aliquem officialem communis asisii: Et ipsa denunciatio seu accusatio ex nunc sit cassa et vana. et in se nullam habeat firmitatem: et exinde non possit sequi condemnatio. et si sequeretur non ualeat, nec teneat ipsa condempnatio nec aliquam mereatur exequtionem.

De pena cognoscentis carnaliter et tenentis aliquam muliere.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus de ciuitate et comitatu asisii: uel aliunde audeat uel presumat tenere aliquam mulierem maritatam de ciuitate uel comitatu asisii causa eam carnaliter cognoscendi contra uoluntatem uiri dicte mulieris sic detente. Et siquis contrafecerit puniatur et condempnetur pro uice qualibet detentor in quingentis libris denar dicto communi asisii applicandorum Si talis detentor fuerit de ciuitate uel comitatu asisii. Si uero fuerit forensis condempnetur communi asisii in mille libris denar. et talis mulier sic detenta amictat dotes suas: et deueniat in virum suum: quas dotes uir ipsius mulieris sibi lucri faciat. Et similiter locum habeant predicta et intelligantur in filiabus, sororibus neptibus et aliis similibus, que detinerentur causa ipsas carnaliter cognoscendi contra uoluntatem patris uel matris: uel fratris carnalis: uel aui: uel patrui: uel auunculi. Et nichilominus detentor talis mulieris sic detente relasset et relapsare teneatur et debeat penitus et liberare. Et si potestas uel capitaneus in predictis erunt negligentes perdat quilibet ipsorum centum libras denariorum: et communi asisii applicentur. Nec opituletur tali detinenti aliquam dictarum mulierum ex causa predicta si habet instrumentum quod dicta mulier staret in domo cum dicto detentore pro famula uel seruitiali: nisi instrumentum esset factum de uoluntate viri si esset maritata: uel si non esset maritata sine consensu proximioris et idoneoris consanguinei talis mulieris.

De pena cognoscentis carnaliter aliqua muliere reclusam.

Quia in diuina religione continetur moniales et dei religiosas uenerari Ideirco Statuerunt et ordinauerunt et presenti lege firmauerunt quod siquis cognosceret muliere reclusam in monasterio: uel ea de monasterio extraheret uel caperet causa eam carnaliter cognoscendi capite puniatur. De aliis uero mulieribus religiosis non reclusis puniatur dupla pena plusquam puniretur de muliere non maritata Si simile delictum comicteret. Et receptans predicta uel aliquod predictorum puniatur in quingentis libris denariorum.

De pena Sodomorum.

Item Statuerunt et ordinauerunt ad extirpandam sodomorum malitiam turpitudinem et obobrium et tantum nefarium scelus inimicissimum dei euitandum quod siquis de ciuitate uel comitatu asisii uel aliunde in ipsa ciuitate uel eius territorio comiserit dictum tale detestabile et nefandissimum crimen sodomie propter quod deus ciuitates subuertit adnichilat et in profundum emergit igne comburatur, ita quod moriatur omnino et eius anima a corpore separetur. Et tam agens quam patiens uoluntarie simili pena puniatur. Et hoc locum habeat in maioribus quatuordecim annis: Minores autem quatuordecim annis, et maiores duodecim in decem libris denar condempnentur et fustigentur in palatio dominorum potestatis et capitanei arbitrio ipsorum dominorum.

De pena furantis et acceptantis furtum.

Item prouiderunt et ordinauerunt quod siquis uel siqua furatus uel furata fuerit aliquam rem uel quantitatem ualoris centum solidorum denar uel ab inde infra soluat et soluere teneatur viginti quinque libras denar, et emendet furtum in duplum domino rei furate. Si uero furatus uel furata fuerit aliquam rem uel quantitatem ualoris uel communis extimationis a centum solidis supra usque in decem libr denar, soluat et soluere teneatur quinquaginta libr denar, et furtum emendet domino rei furate in duplum. Si uero aliquis uel aliqua persona furatus uel furata fuerit aliquam rem uel quantitatem ualoris et communis extimationis a decem libris supra usque in quinquaginta libr denar, condempnetur communi asisii in centum libr denar. Et similiter furtum emendet in duplum domino rei furate. Et si esset res furata ualoris et communis extimationis a quinquaginta

libris supra usque in centum libr. denar. condenetur in ducentis libris denar. Et ab inde supra usque in omnem sumam condempnetur in quadruplo ualoris siue extimationis rei furate. et in omnibus dictis casibus emendet furtum duplicatum domino rei furate. Siquis autem fecerit duo furta in ciuitate uel comitatu asisii ultra penas pecuniarias predictas fustigetur per totam ciuitatem per loca publica et consueta. et postea ponatur in carceribus comunis asisii pro pena pecuniaria soluenda. Et si tria furta fecisse constiterit in ciuitate uel comitatu asisii coquatur in fronte cum ferro feruenti et penam supra taxata incurrat et soluere teneatur. Et si fur non posset heri in fortiam comunis asisii condempnetur in dictis penis pecuniariis et personalibus si umquam peruenerit in fortiam dicti comunis singula singulis referendo. Et semper condemnetur ad emendationem domino rei furate in duplum. Publici autem et famosi latrones furcis laqueo suspendantur ita quod moriantur omnino. Et publici et famosi latrones intelligantur illi qui fecissent quatuor furta uel plura in dicta ciuitate uel comitatu asisii. Et quod in casu predicto suspensionis bona furis non publicentur camere nisi pro quantitate emende rei furate in duplum. Et quod dampnum passus pro furto preferatur fischo pro ipsa emenda furti. Et siquid superit de bonis condempnati pro furto conuertatur pro pena debita comuni predicto aliis statutis et ordinamentis de materia loquentibus non obstantibus. Et predicta locum habeant in furtis alibi factis et asisii contractatis.

Ubi et in quo loco iustitia fieri debeat.

c. xcij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod publici et famosi latrones et fures qui pena furcharum puniri debent non possint nec debeant per rectores ciuitatis asisii uel eorum aliquem uel eorum officiales et familiares suspendi uel in furcis poni facere in aliquo loco comitatus asisii nisi tantum in turrione massarii uersus spellum ultra renarium. Vel in furcis positis in campo posito prope stratam sancte marie angelorum in pede plagie uersus spellum ubi solite sunt stare et fuerunt per homines de uilla ualechie. pena rectori et officiali et familiari contrafacienti quinquaginta librarum denar. et sufficiat probatio per publicam uocem et famam per quinque testes etiam sine redditione cause. Et de predictis sindicari et ratiocinari debeant per sindicos comunis asisii. Et ad hoc ut in dicto torrione uel campo ut supra iustitia fieri possit. liceat tamen dictis rectoribus iustitiam fieri facere tempore indulgentie sancte marie angelorum ubicumque eis uidebitur extra ciuitatem asisii.

Quod si qua robbaria fieret in aliqua uilla emendetur.

c. xciij. Si qua robbaria fieret in aliqua bailia districtus asisii. et baiulus et homines dicte bailie non non prosequerentur et caperent ipsum malefactorem seu robbatorem et coram potestate uel capitaneo non presentauerint. Statuerunt et ordinauerunt quod teneatur castrum seu bailia in cuius teritorio commissum fuerit emendare damnum passo. Et predicta locum non habeant in robbariis de nocte commissis. Si uero aliquis aliquem derobauerit de quantitate uel de re ualoris et extimationis a quatraginta solid. denar. infra puniatur in decem libris denariorum. Et si a quatraginta solidis supra usque in decem libr. denar. puniatur in uiginti quinque libr. denar. Et si a decem libris supra usque in uiginti quinque libris denar. puniatur in centum libr. denar. Et si a uiginti quinque libris supra condempnetur in centum quinquaginta libris denar. Et in supradictis casibus ad restitutionem dupli quantitatis uel extimationis rei derobate debeat condenari. Et robbariam aut robbatorem receptans rem robbatam emendet. et in uiginti quinque libr. denar. comuni asisii condempnetur. Publici autem et famosi robatores pena legali puniantur.

De diuinatoribus et facturariis puniendis.

Item ut materia schandali que occasione diuinationis et facturarum exoriri possit penitus tollatur Statuerunt et ordinauerunt quod omnes et singule persone que se fecerint uel dixerint diuinatores aut incantatores puniantur arbitrio potestatis uel capitanei considerata negotii qualitate. Et quecumque persona aliquam maliam facinoria facturam seu artificium fecerit seu fieri fecerit de quo publica laborat infamia ad impediendum uxorem uiro et e conuerso commisceri seu ad incitandum aliquem ad odium contra aliquem seu ad seducendum aliquem ad inhonestum amorem uiri cum ipsorum ars sit seuerissimis penis punienda predictorum dominorum arbitrio realiter et personaliter relinquerunt puniend. considerata negotii qualitate et personarum condictione. et hoc capitulum sit precisum quod tolli non possit.

De pena maledicentis et blasfematis deum et sanctos.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod a die firmationis presentium ordinamentorum in antea nulla persona cuiuscumque condictionis status et dignitatis existat audeat uel presumat maledicere et blasfemare deum et beatam semper uirginem mariam eius matrem uel iurare per uuluam siue anum et per prepucium. Et quecumque persona contrafecerit per dominum potestatem uel capitaneum ciuitatis asisii teneatur decem libras denar. soluere compellatur pro qualibet uice. Et ultra decem libras quas ut supra quicumque maledicens siue blasfemans tenore presentium statutorum soluere compellitur per decem diebus continuis in carceribus comunis asisii stare debeat. quos carceres si redimere uoluerit illico et absque mora alias decem libras soluere debeat. Et siquis maledixerit uel blasfemauerit aliquem sanctum uel sanctam aut contra ipsum uel ipsam

iurauerit

Iurauerit per anum uuluam uel preputium ut
supra dictum est penam quinque libras denariorum
incurrat et incurrisse intelligatur. Et ultra quinque
libras predictas quinque diebus continuis in carce-
ribus predictis stare debeat. quas carceres redimere
possit et ualeat modo predicto. Quas penas dictus
dominus potestas uel capitaneus teneatur et debeat
auferre statim absque aliqua mora omni reiecta ap-
pellatione. et solui facere massario comunis asisij
de facto sine aliquo processu uel condempnatione
sub pena soluenda tantundem de suo salario. Et
tempore sui sindicatus cuilibet liceat sibi dare peti-
tiones de negligentia. et quicumque huiusmodi peti-
tionem contra dictos potestatem et officiales porrexerit et pro
bauerit coram dominis sindicatoribus dicto potestati
uel capitaneo assignatis. medietatem huiusmodi pe-
ne lucretur. et dicti sindici contra ipsum potestatem
uel capitaneum etiam ex officio procedere possint.
Et dictarum penarum medietas sit officialis et rectoris
executionem facientis et denuntiantis uel accusantis.
et reliqua medietas sit et esse debeat dicti comunis
asisij. Et credatur et stetur ad probandum predicta
sacramento accusatoris et denuntiatoris cum uno
idoneo teste ad minus non obstante aliquo statuto
in contrarium loquente. Et nichilominus de predic-
tis inquiri diligenter possit et debeat per dictos rec-
tores et officiales ex ipsorum officio. Et ubi procederetur
per inquisitionem uel per inuentionem alicuius officialis
dicti domini capitanei uel potestatis cum uno idoneo
teste, tunc habeat dictus dominus capitaneus uel potestas
medietatem dicte pene que per inquisitionem predicta
uel inuentionem fuerit persoluta.

De pena exconiurantis corpus christi

xbij Item Statuerunt et ordinauerunt ut sacrum
dei nomen ueneretur quod nulla persona aude-
at uel presumat iurare uel exconiurare corpus
sanguinem carnem uixera seu clauos et his similia
in quolibet membro domini nostri iesu christi et beate
marie semper virginis matris eius pena quatraginta
solidorum denariorum pro qualibet uice incurrat. Et
nichilominus stare debeat in carceribus comunis asisij
tot diebus quot libras denariorum soluere tenetur ex causa
premissa quos carceres redimere possit si soluerit
tantundem dicto comuni. Et quilibet possit denu-
ntiare contrafacientes t[er] ... in die et non plus. et cedulam
in cippo mictere. Et semper in accusatione apponatur
dies exconiurationis. Et quicumque fuerit inuentus in
cippis et denuntiatus per custodes celatos ad hoc depu- 100
tatos uel deputandos quod iurauerit uel exconiuraue-
rit corpus seu sanguinem uel aliquod membrum
sacri corporis domini nostri iesu christi uel matris eius
aut sanctorum uel sanctarum eius soluere debeat no-
mine pene solidos quinque denariorum pro qualibet uice.

dummodo in denuntiatione semper apponatur dies
Et nullus possit denuntiare ultra tres uices in die
Et siquis maledixerit uel blassfemauerit deum uel
semper virginem mariam matrem eius. uel aliquem
sanctum uel sanctam et repertus fuerit in dictis
cippis uel aliquo eorum denuntiatus per custodes pre-
dictos soluat nomine pene pro uice qualibet libras
quatuor denariorum. Et semper in qualibet appodissa
apponatur dies et locus. Et siquis sub uno die et 19
uno locho in diuersis appodissis reperetur soluat
tantum pro una die et non plus. Et non possit quis
accusari nisi ter ut supra in die. Et semper electio
dictorum custodum fiat et fieri debeat isto modo videlicet quod
per priores fraternitatis sancte marie et sancti rofini
eligantur quindecim boni homines pro porta dicte
ciuitatis qui habeant et habere debeant sigillum
dominorum priorum cum quibus debeant sigillare omnes
appodissas mictendas in cippis predictis. que sigilla
sint et esse debeant de una et eadem sculptura quibus
appodissis credatur prout et sicut in statutis continetur.
Et nulli alij appodisse que non est sigillata dicto sigil
lo credatur. Voluerunt etiam quod si in aliqua ipsarum
appodissarum inuenirent aliquam personam maledixi-
sse seu blassfemasse deum et sanctam mariam virginem
seu aliquem sanctum uel sanctam cum duobus le-
gitimis testibus ad minus condempnetur in pena in
statutis contenta ac si esset accusatus per legitimum accu-
satorem. Et electio predictorum custodum de mense
martij fieri debeat et fiat singulis annis. Et semper
dicti custodes in principio eorum officij iurent et iurare
debeant in manibus dictorum priorum dictarum fraternitatum
et dominorum priorum populi dicte ciuitatis et cuiusque ipsorum
officium eis comissum bene et legaliter exercere.

Quod comitatenses teneantur capere malefactores.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod siquis
comiserit aliquod maleficium seu percusserit
aliquem in comitatu asisij cum aliquo genere
armorum cum sanguinis effusione quod uilla seu baylia
ubi dictum maleficium committeretur. et homines circum
circa dictum locum ubi dictum maleficium committeret
debeant et teneantur trahere et currere ad capiendum
et capere talem delinquentem et opponere se pro posse quod c xbij°
capiatur. et in forciam comunis asisij ducatur. et
de uilla in uillam usque ad exitum comitatus prosequi.
Et quilibet existens in uilla et per uillam unde talis
malefactor seu malefactores et comictentes tale malefi-
cium aufugeret seu aufugerent, teneantur prosequi et
iuuare ad capiendum dictum malefactorem seu
malefactores. Et siquis fuerit negligens in predictis
soluat nomine pene comuni asisij quelibet baylia
decem libras denariorum. Et quilibet homo uiginti so
lidos denariorum. Et si ex dicta ferita seu maleficio ho
micidium resultaret quelibet talis baylia sentiens

si negligens esset soluat viginti quinque libras denariorum nomine pene comuni Asisij.

Quod dominus satisdet pro famulo.

Item statuerunt et ordinauerunt quod quicumque odiosus retinuerit aliquem famulum, vt vadat cum eo munitus, pro eo debeat satisdare ne aliquem offendat. Et si dictus famulus aliquem offenderit prestita satisdatione vel non, soluat nomine banni quinquaginta libras denariorum. Et nichilominus soluat penam in qua esset condempnatus dictus famulus pro maleficio commisso. Et dicto modo teneatur predictus dominus soluere pro famulo suo predicto penas et banna contenta et contentas in statutis et ordinamentis factis et fiendis pro maleficijs et excessibus que et qui committerentur imposterum per ipsum famulum contra quamcumque personam et quocumque modo vel causa. Et dictus famulus esse presumatur et intelligatur si cum tali domino steterit et habitauerit in eadem familia ad vnum panem et vnum vinum per octo dies ante commissum maleficium vel committendum. Et hoc capitulum sit precisum quod tolli non possit.

De pena exeuntis vel ascendentis per muros ciuitatis vel subtus portam.

Item statuerunt et ordinauerunt quod potestas et capitaneus ciuitatis Asisij teneantur et debeant inquirere et inuestigare contra omnes et singulas personas que ascenderint per muros ciuitatis Asisij vel subtus aliquam portam dicte ciuitatis intrauerint et ipsam vel ipsas ponere ad tormentum secundum quod melius inuenire poterit. Et contra ipsam vel ipsas diligenter inuestigare, sub pena et ad penam viginti quinque florenorum auri sibi de suo salario defacto auferendorum et retinendorum et applicandorum pro ipso comuni. Et si per talem examinationem inuenerit quod tale delictum commiserit contra bonum et pacificum statum Sancte Romane ecclesie vel comunis Asisij dolose, dicto tali contrafacienti caput a spatulis amputetur ita quod moriatur omnino sine aliqua redemptione. Si vero ipsa persona reperiretur per dictum dominum potestatem vel capitaneum dictum tale delictum commisisse simpliciter sine dolo: si exiuerit per dictos muros amputetur sibi pes; si intrauerit per dictos muros amputetur sibi manus. Et in casu quo dicta persona que ut dictum est non deliquerit dolose vellet soluere et solueret infra decem dies a die sue condempnationis numerandos ducentas libras denariorum massario comunis Asisij pro ipso comuni recipienti in pecunia numerata non puniatur in dicta pena amputationis pedis vel manus, sed sit liber et absolutus a delicto predicto. Et in eisdem penis et similibus puniatur quilibet qui alicui intrando vel exeundo per dictos muros vel subtus dictam portam dederit auxilium, consilium vel fauorem. Et similiter examinetur cum tormento per dictum dominum potestatem et capitaneum. Et quod presens statutum et ordinamentum non intelligatur et locum non habeat in illis qui pro tempore preterito simile delictum commiserunt. Et etiam non intelligatur et locum non habeat in illis personis que exibunt vel intrabunt per portellam Sancti Francisci dicte ciuitatis per quam portellam itur ad siluam siue ad ortum dicte ecclesie, dummodo talis exitus vel introitus per dictam portellam sit sine malicia vel fraude et non sit contra et in preiudicium dicti status vel dicte ciuitatis. Et de personis que exibunt vel intrabunt per cassara vel aliquod predictorum dicte ciuitatis siue loci et ecclesie Sancti Francisci fuerit sine dolo vel cum dolo remaneat in deliberatione magnificorum dominorum priorum et dicti domini potestatis vel capitanei. Et si qua persona reperiretur per ipsum dominum potestatem vel capitaneum ciuitatis Asisij dolose et contra dictum statum dicte ciuitatis intrasse vel exiuisse per dictam portellam condempnetur et puniatur in pena ac si intrauerit vel exiuerit per dictos muros ciuitatis et in quocumque dictorum casuum et modorum. Et si in fortiam comunis Asisij venerit etiam procedatur contra eum in penis superius declaratis. Et ad iudicandum et declarandum quod talis exiuerit vel intrauerit per dictam portellam magnifici domini priores et potestas vel capitaneus iuxta eorum iudicium possint iudicare et admictatur et habeat roboris firmitatem.

Quod nullus innouet vel ministerium aliquod prestet in seraturis portarum et cathenarum.

Item statuerunt et ordinauerunt quod nullus cuiuscumque conditionis existat ciuis vel comitatensis ciuitatis predicte aut forensis audeat vel presumat quomodolibet claues vel seramina vel aliquod ministerium facere in aliqua portarum dicte ciuitatis Asisij aut in cateniis circha vel iuxta dictas portas et plateam comunis existentibus, nec aliquid in predictis vel aliquo eorum operari vel innouare sine expressa licentia et mandato dominorum priorum et potestatis vel capitanei ciuitatis predicte, pena manus dextre amputationis sine aliqua redemptione pro quolibet contrafaciente. Saluo quod dicti domini priores possint dicta seramina et claues reficere et renouare prout eis videbitur expedire vel refici et renouari facere sine pena.

De pena intrantium per stecchata et de modo tenendo.

Item statuerunt et ordinauerunt quod ex parte interiori stecchatorum fiat et fieri debeat quedam carbonaria in qua tempore nouitatis occurrende assignetur pro defensa et tuitione

ciuitatis habentibus balistas, ubi comodius stare possint ad defensam predictam, et In offensam inimicorum et ut ipa stecchata de terren melius recalcientur. nullus de ciuitate uel comitatu asisij uel aliunde audeat uel presumat p ipa stecchata reintrare pena contrafacienti si de die, centum solidorum denar. si de nocte viginti quinque librarum denar. auferend de facto p officiales supradictos. Saluo q. tempore nouitatis quilibet pro defensione dicte ciuitatis et offensione inimicorum possit et sibi liceat stare ad ipa stecchata et sup ipis stecchatis ad offensionem Inimicorum et defensionem ciuitatis et iporum stecchatorum sine pena.

De pena destruentium bretteschas.

24o c xxiij Item prouiderunt et ordinauerunt q. nullus de ciuitate uel comitatu asisij uel aliunde audeat uel presumat Inferre aliquod dampnum uel destruere aliquam de bretteschis uel schalis murorum ciuitatis asisij. uel In portis aut cathenis nec In armis comunis asisij pena contrafacienti pro quolibet et qualibet vice centum librarum denariorum Et quilibet possit accusare et denunciare, et habeat pro vero et legitimo denumtiatore et accusatore. cuius pene quarta pars sit accusatoris: et alia quarta pars sit officialis facientis executionem: et residuum comunis asisij. Et si repertur q. aliquis exportauerit et abstulerit aliquid de stecchatis cois asisij. vel aliquam assidem uel pedagnolam de muris uel bretteschis dicte ciuitatis, condempnet In quinquaginta libris denar pro qualibet vice.

De pena no restituentium sagitamina et arma cois.

25o c xxiiij Item Statuerunt et ordinauerunt q. Si contingerit quod deus auertat aliquam nouitatem exori p Inimicos comunis asisij uel alios quoscunq et aliqua arma dicti comunis uel sagittamina alicui darentur uel assignarentur q. sedata ipa nouitate uel ante si uidebitur Magnificis dominis prioribus talis recipiens ipa arma uel sagittamina teneatur et debeat ipis dominis prioribus vel cancellario comunis asisij qui pro tempore fuerint reddere et consignare ipa die qua sibi mandatum uel Iniunctum fuerit p dictos dnos priores vel sequenti die pena Centum librarum denar auferendorum de facto p officiales predictos. et nichilominus cogatur ad restitutionem rei sibi date et consignate. Cuius pene quarta pars sit officialis executionem facientis: et residuum dicti comunis. tamen de sagittatione et fractione alicuius baliste remaneat discretioni dnorum priorum dicte ciuitatis qui pro tempore fuerit. et pdicta banniatur singulis duobus mensibus.

101

De pena offedetis uel iniuriatis aliquem faciete circa cinciorum

Item prouiderunt et ordinauerunt q. quicunq Iniuriauerit seu aliquam Iniuriam fecerit dicto uel facto emtoribus gabelle cinciorum, conductoribus uel eorum nuncijs soluat ultra penam contenta In statutis ciuitatis asisij pro offensione quam comiserit centum solidos denar. 26o c xxv

De pena adminantium manu uacua uel pede et accipientium birretum et facientium cade in terram.

Si quis adminauerit contra aliquem manu uacua uel cum pede et non pcusserit Statuerunt et ordinauerunt q. soluat et soluere compellatur ac condempnetur p potestatem uel capitaneum pro vice qualibet In centum solidis denar. Et si quis acceperit Iniuriose birretum seu caputeum de capite uel fecerit birretum seu caputeum de capite cadere In terram simili pena puniatur et condepnetur camere comunis asisij. c xxvij

Q. quicunq exbanitus q satisdederit audiatur per procuratorem.

Item Statuerunt et ordinauerunt q. quicunq exbanitus comunis asisij obtulerit satisdare et satisdederit Idonee de soluendo condempnatione suam uel condempnationes suas et procuratorem constituerit, Ipe et quilibet alius pro eo audiatur in quolibet suo Iure: et bona et Iura sua possit per procuratorem defendere et alienare put sibi placuerit, non obstante aliquo statuto sup uel Infra posito In contrarium loquente, dummodo teneatur et cogatur soluere condempnatione de qua uel quibus soluend obtulerit et satisdederit infra octo dies a die satisdationis predicte, dummodo non habeat locum In condempnationibus corporalibus siue In condempnationibus In quibus ingereretur pena sanguinis. c xxviij

Q. ea die qua pulsatur ad arma ciues et comitatenses possint portare arma.

Item Statuerunt et ordinauerunt q. cuilibet ciui et comitatensi ciuitatis asisij liceat arma portare p dictam ciuitatem asisij burgos et subburgos ea die qua pulsatur ad arma p aliquam campanam nisi forte eadem die fuerit factum bannimentum In contrarium videlicet q. nullus portet arma de mandato rectoris dicte ciuitatis uel de mandato dnorum priorum populi. c xxviiij

Q. potestas et capitaneus debeat obseruare statuta contra rebelles.

Potestas et capitaneus et quilibet alius officialis ciuitatis asisij qui modo sunt et pro tempore erunt Statuerunt et ordinauerunt q. debeant vinculo sacramenti et ad penam quinquaginta librarum denar obseruare et obseruari facere omnia et singula 30o c xxx

dicta statuta: et ipa executioni mandare ex suo officio. Et ad petitionem cuiuslibet petentis: et omnia alia ordinamenta facta contra predictos rebelles.

Qd nullus accipiat lapides de muro ciuitatis et pontium.

c xxxi Quicunq eleuauerit aliquem lapidem de muro ciuitatis asisij Statuerunt et ordinauerunt qd soluat nomine pene uigintiquinq libr denar. Et nulla persona audeat uel presumat eleuare lapidem de aliquo ponte, fonte, conducto uel lauatorio: uel gurga comunis asisij pena pro qualibet uice decem librar denar. Et pontes qui stant in comitatu asisij, potestas uel capitaneus: uel scindicus ciuitatis qui pro tempore erunt teneantur et debeant manutenere in bono statu p adiacentes ipor pontium et fontium. Et q homines et plebati comunis asisij teneantur et debeant manutenere in bono statu omnes et singulos pontes qui sunt et erunt in eor plebatibus pena centum librar denar pro quolibet: plebat. Et scindicus qui pro tempore erit teneatur predicta obseruare et obseruari facere. et de predictis inquirere ad requisitionem cuiuslibet persone ad penam quinquaginta librar denar.

De pena frangentium pacem et q paces sint firme.

c xxxij Item Statuerunt et ordinauerunt qd omnes paces et concordie facte et fiende, firme et rate imppetuum habeantur et custodiantur, sub pena in instrumentis apposita. Et siquis p se uel alium pacem factam uel fiendam corruperit aliquo tempore, ptas uel capitaneus penam in instrumentis appositam ab eo qui pacem fregerit auferre teneatur. Et intelligatur de omni maleficio psonali. Et q omnis pax: et omnia instrumenta concordiar pacis tam factar q fiendar scripta uel etiam scribenda q manu cuiuscunq publici notarij apparerent sint firm. Voluerunt etiam firmauerunt ac declarauerunt qd siquis fregerit pacem alicui de aliqua offensione facta uel fienda i futuro si in dicta fractione pacis homicidium comicteret condempnetur frangens pacem in perdicione capitis ita q moriatur. Et si in dicta fractione pacis interuenerit aliquod maleficium personale condempnetur in pena dupli ultra statuti in qua deberet condempnari delinquens, si pax non esset facta. Et semp debeat condempnari in pen in instrumento pacis contenta: et simul exigantur, uidelicet condempnatio pro comuni et pena pro iniuriato, exceptis q in dampnis datis: et uerbis iniuriosis predicta non uendicent sibi locum. Voluerunt etiam et mandauerunt qd in quolibet instrumento pacis intelligatur adminus pena apposita uigintiquinq libr denar: non obstante q in dicto instrumento dicte pacis minor pena esset apposita uel scripta. Et no intelligatur frangere pacem: uel uenire contra predictam forma pro uerbis iniuriosis, uel dampnis datis: uel pro maleficio de quo non exiuerit sanguis: et hoc locum habeat in instrumentis factis et faciendis.

Qd officialibz et familiaribz dnor pot et capit liceat cape rixant.

Item Statuerunt et ordinauerunt qd licitum sit officialibus et familiaribus potestatis et capit, et familiaribus dnor prior dicte ciuitatis uel alterius eor de die et de nocte trahere et ire ad rumores et meschias que essent in ciuitate burgis et subburgis aut in comitatu asisij, aut in futurum accideret cu armis et sine armis, et occasione diuidendi rissantes: uel malefactores capiendi et ad curiam ducendi. Et si aliq, uel aliquos percutere acciderit, no teneantur ad pena dumodo dicta de causa hoc fecerint uel facerent ipsi uel aliquis eor: et de his scindicari no possint p scindicos comunis nec p aliquem alium tempore scindicatus, no obstante aliquo capitulo statutor quod in contrarium loqueretur: et dumodo predicta non fiant ad uindicta: uel offensam p dictos officiales uel familiares et hoc probetur p duos testes si predicta fierent pp iniuriam uel ad offensam uel p uindictam. Et si ab aliqua dictarum pcussionum quod absit sequeretur homicidium seu membri debilitatio puniatur predicti talia comictentes sdu formam iordine iuris comunis, aliquo statuto supra uel infra posito non obstante.

De illis psonis que a maleficijs excipiuntur.

A penis autem maleficior has personas exceperunt: patrem, auum, auiam, patruos, auunculos, uxor, uxorem, nepotes, natos ex filijs uel fratribus, seruientes, fratres carnales, siue simul habitantes siue non. et alios uniuersos in eadem familia habitantes ad unu panem et unum uinu: et omnes minores quatuordecim annis: exceptis q in dapnis datis: a quor dapnor dator solutionibus et penis no exceperunt. Et si ipi minores inter se rissantes fuerint: et enormis interuenerit lesio, uel si minores fecerint, uel giuncti uel consanguinei, siue habitantes simul siue no, et enormis interuenerit lesio: et inde exposita fuit querela p dictos iniuriatos, condempnetur in medietate pene in qua deberet condempnari si offendisset alios simili lesione. Aliter de rissis inter se habitis nullatenus procedatur. Liceat tamen cuilibet suum famulum et famulam uerberare moderate sine pena. Et q potestas uel capitaneus non possint capere, uel etiam retinere aliquem ex predictis in casibus supradictis: nec aliquem ad accusandu directe uel indirecte cogere. Et si facerent no ualeat nec teneat ipo iure. Minor autem quatuordecim annis et maior undecim, si homicidiu comiserit, condempnetur in trecentis libris denar.

De pena extrahentis seu mutantis terminu finalem.

Statuerunt et ordinauerunt qd quicunq extraxerit, seu extrahi fecerit, uel inmutauerit seu inmutari fecerit terminum, uel terminos finales, de partium uoluntate missos, aut ab officialibus

communis asisij. vel arbitris uel alijs ad hoc officium deputatis utraque parte presente uel legitime citata. vel qui termini manserint per determinum aut finales si de die uel de nocte fuerit, pro quolibet termino in viginti quinque libris denariorum condempnetur, si studiose uel fraudulenter fecerit. Et si bannum soluere non poterit cum termino ad collum per totam ciuitatem debeat fustigari et exbanniatur a dicta ciuitate uel comitatu asisij quousque dictum bannum soluerit et in carceribus mictatur donec dictum terminum in eodem loco in quo prius erat reposuerit seu reponi fecerit sine fraude. Et si probari non poterit dictum terminum per quem fuisset extractum uel mutatum uel probatum non fuerit de predictis, ipsos terminos remicti faciat in pristinum statum prout erant per duos proximos conuicinos confidentes ubi fuerit designati quorum designationi et terminationi stetur. Et idem modus et forma seruetur in terminis missis et mictendis in stratis et vijs publicis. Et in eadem pena debeant condempnari contrafacientes. Et quilibet possit accusare et denuntiare et habeat medietatem banni et credatur suo iuramento cum uno idoneo teste.

Quod nulla sententia uel condempnatio postquam lata est possit cassari.

cxxxiiij Item Statuerunt et ordinauerunt quod nulla condempnatio postquam lata est uel fuerit per potestatem uel capitaneum uel eorum iudices contra aliquem seu aliquos de aliquo maleficio uel delicto post decem dies a die late sententie possit uel debeat cancellari uel mutari per aliquem nisi solueret ipsam condempnationem pena quinquaginta librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Et quod fieret aliter quam dicta forma seruatur non ualeat nec teneat ullo modo.

Quod non liceat potestati uel alio officiali accipere pignora ante condempnationem. [illegible]

cxxxvj Item Statuerunt et ordinauerunt quod non liceat potestati uel capitaneo uel alicui alio officiali uel eorum iudicis qui esset in officio communis asisij cogere aliquem de asisio dare denarios uel pignora occasione alicuius maleficij quod diceretur fore commissum ante condempnationem factam de ipso de quibuscumque maleficijs in quocumque loco commissis sed idoneis fideiussoribus et approbatoribus sint contenti excepto quam in dapnis datis in quo casu possint de facto accipi. Et non possint extra ciuitatem aliquem de asisio uel eius districtu mictere ad confines uel relegare pro verbis iniuriosis. Sed pro factis et percussionibus possint compellere dummodo aliquem non confinet ultra duas dietas nec pro alijs maleficijs exceptis qui dixerint uel tractauerint aliquid contra commune asisij uel statum dicte ciuitatis et sancte romane ecclesie quos pignoribus uel alio quocumque modo grauare possit prout dictis officialibus uel alteri eorum uidebitur et placebit. Et predicta non habeant locum in confinando nisi quando processerit de uoluntate dominorum priorum existentium ex eis adminus quinque in concordia. Voluerunt etiam quod pignora accepta uel accipienda ad manus massarij dicti communis uel eius notarij debeant peruenire. Et siquis contrafecerit debeat in decem libris denariorum condempnari dicto communi asisij effectualiter applicandorum.

De pena corrumpentis potestatem uel capitaneum uel eorum officiales.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus undecumque et cuiuscumque status et conditionis sit audeat uel presumat corrumpere aut corruptelam aliquam ordinare tractare ac etiam acceptare cum domino potestate uel capitaneo uel eorum aut cum aliquibus eorum officialibus occasione alicuius processus criminalis seu ciuilis quandocumque et qualitercumque cum datis uel promissis. Et siquis contrafecerit penam quinquaginta librarum denariorum dicto communi asisij applicandarum. cxxxvij Et contra talem corrumpentem et attentantem possit procedi per accusationem denuntiationem et inquisitionem. Et ad plenam probationem sufficiat dictum talis officialis corrupti cum uno idoneo teste qui non sit de familia ipsius uel eius socius nec sit de una familia secum. Et si dictam penam soluere non poterit personaliter puniatur secundum quod uisum fuerit potestati uel capitaneo. Excepto tamen a presenti statuto quod ille talis qui aliquid dederit siue promiserit occasione alicuius corruptionis antequam contra eum procederetur uel inquireretur compareret coram aliquo ex dictis officialibus et publice diceret se pecuniam uel aliquid dedisse uel promisisse quod ad corruptelam pertineret quod talis ad penam nullatenus teneatur. Et debeat dare operam efficacem quod predicto tali corrumpenti seu corrumpere uolenti id quod dederit integraliter restituatur et omne quod promisit reuocetur considerata tamen semper in predictis casibus qualitatem personarum.

Quod nulla promissio fiat alicui domino uel officiali forensi et de baractarijs non faciendis.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus merchator uel campsor uel alia persona cuiuscumque preheminentie uel status existat audeat uel presumat alicui officiali forensi, priori populi uel camerario artis seu alteri persone pro eis uel altero eorum uel eius nomine recipere seu eius pretextu promissionem alicuius quantitatis pecunie tam in pecunia quam in alijs rebus facere uel fieri facere occasione alicuius conlusionis, deceptionis uel simonie siue maleficij reuedendi uel penam ipsius minuendi uel aliquem absoluendi siue condempnandi in maiori uel minori pena quam debuerit de iure uel reformationem fiendi in fauorem alicuius et dampnum communis ad penam quinquaginta librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. 37 ~~cxxxviij~~ Et quod dominus potestas uel capitaneus semper in principio cuiuslibet officij prioratus et camerariatus uinculo

adda 6

Iuramenti ad penam predictam teneantur et debeat
facere iurar ad sancta dei euangelia omnes et singlos
merchatores, et campsores et iudeos. et etiam omnes
pueros dictoru merchatorum et campsorum: et alios eis
submissos quorum promissioni fides daret obseruare et
attendere tenorem pntis statuti.

Q. sententie ferantur p potestatis uel capits ut in capitulo continetur.

40 c xxx viij. Item Statuerunt et ordinauert q in ordinarijs et alibz
criminalibz sntie ferende p dnos potestatem et
capitaneu: et eorum officiales. et quemlibet ipsorum
dentur et ferantur p ipsos in locis infrascriptis uidelicet
Q. dnus potestas et eius officiales teneantur et debeat
suas sententias ferre et dare in sala inferiori palatij
habitationis ipius dni potestatis, ubi ius redditur. Et
idem dixerunt et uoluerunt de dno capitaneo in pa
lacio ipius dni capitanei, ubi ipe ius reddit. Et si alr
fererentur uel darentur dicte sententie sint ipo iure
nulle. Uoluerunt etiam q si aliquis bannitorum et
baiulorum comunis deferret dictis officialibus, uel alicui
ipsorum aliquam litteram seu cedulam in qua uel quibz
contineretur aliquod rogamen de aliquo maleficio
comisso q contrafaciens incidat in penam decem libr
denar pro qualibet uice: que pena auferi possit de facto
a contrafaciente absq aliqua sententia uel pcessu
p officialem cui oblata fuerit dicta tra.

De pena turbantis aliquem in tenuta siue possion.

41 c xxx ix. Item Statuerunt et ordinauerunt Q. siquis
tenutam uel possessione rei imobilis ualoris
quinquaginta librarum denar inuaserit seu
turbauerit uel molestauerit possidentem uel tenent,
sine auctoritate curie hoc probato possessionem et
tenutam restituat spoliato: et soluat decem libras
denar: et a molestatione cesset. Si uero fuerit ua
loris et extimationis a quinquaginta libris supra
condempnetur in uiginti quinq libris denariorum //
// possessioez restituat — et a molestatione desistat. Et si tenuta rei mobilis
uel se mouentis ualoris centum soldorum denar ultra
soluat nomine bani quatraginta solidos denar.
et restituat rem ablatam et damnum emendet
sacramento patientis. Et siquis de tenuta turbata
Non probans accusationez — aliquem accusauerit: uel de quocunq alio male
ficio: uel delicto ubi pena resultaret a centum libr
infra, pro quolibet accusato, contra que no pro
bauerit accusatus in totum uel in partem conde
netur in quatraginta solidis denar. Si uero pena
resultaret a centum libris supra usq in ducentas libr
in centum solidis denar condempnetur. A ducentis
libris supra usq in quatringentis libris, in dece libr
denar condempnetur. Et ab inde supra cuiuscunq
sume fuerit pena imponenda in uiginti libr den
condepnetur. Si uero pena fuerit personalis prin
cipaliter uel in defectu solutionis, in uiginti quinq
libris denar condempnetur. Et nullus in casibus predic
tis audiatur appellans. Et si data uel concessa fuerit tenuta
uel possessio p curiam potestatis uel capitanei: uel p iu
dices ipsorum: uel alteru eorum: contrafaciens in uiginti quinq
libris denar debeat condempnari. Et si predicti potests
uel capitaneus uel eorum officiales in predictis fuerit negli
gentes et predicta no seruauerint pro qualibet uice pena
centum librarum denar incurrat. Et si aliquis prelatus uel
clericus: uel qui no esset subiectus iurisdicioni comunis
asisij abstulerit seu priuauerit uel priuare presumpserit
uel non pmiserit possidere per se uel alium absq et sine
auctoritate curie potestatis uel capitanei ciuitatis asisij
aliquam possessionem imobilem alicui ciui uel comi
tatensi ciuitatis asisij q potestas uel capitaneus uel iu
dices eorum: uel alterius eorum, sumarie et de facto sine
strepitu et figura iudicij ipum ciuem uel comitatensem
asisij subiectus reponant et reponi faciant in pacifica pos
sessione infra quindecim dies postq petitu fuerit. Et
postq repositus fuerit nullus debeat eum molestare nec
inquietare: nec ipam laborare ad petitione dicti pre
lati clerici, uel non subiecti. Et contrafaciens p dictos
dnos uel eorum alterum in centum libr denar debeat
condempnari: et dicto comuni applicari in pena pre
dicta: liceat tamen tali prelato clerico, uel no subiecto contra
talem ciuem uel comitatensem agere uia ordinaria co
ram officialibus supradictis: dumodo tali prelato, cle
rico, uel no subiecto p ablationem quam fecerit: uel
faceret in futurum ius aliquod no acquiratur seu ac
quiri possit in posterum. Et q liceat cuicumq accusa
tori de turbata possessione petere abolicionem super
dicta accusatione: et ipa petitione facta sup dicta accusa
tione procedere non possit: dumodo dicta abolicio
petatur ante publicatione testium et processus: postea
autem peti non possit, nec aboleri. Et petens abolicione
predictam teneatur soluere massario comunis asisij
pro ipo comuni recipienti centum solidos denariorum
et refitiat accusato expensas.

Q. nullus doctor uel nobilis fideiubeat p aliquo. et nullus ciuis fideiubeat pro forense.

Item Statuerunt et ordinauerunt Q. nullus
doctor nec nobilis audeat uel presumat in curijs
ciuitatis asisij pro maleficio fideiubere pro aliquo
de ciuitate asisij uel comitatu pena centum librarum denar.
nec popularis possit pro aliquo nobile fideiubere in ciuili
142 uel criminali causa ad dictam penam. Et q nullus ciuis
possit fideiubere in criminalibus pro aliquo forense ad
dictam penam. et fideiussio no ualeat. Et q predicti
domini uel alter eorum: siue alterius eorum officiales tales
nobiles uel doctores siue ciues fideiubere uolentes pro
psonis predictis: et in casibus predictis nullatenus ad
mictere debeant sub pena centu libr denar de ipsorum
Salario.

Q. nullus tpr rumoris trahat ut trahere debeat aut uadat ad aliquem nobile ut ad eius domu.

103

cxliij Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus ciuis ciuitatis asisij uel comitatinus uel forensis uadat trahat uel trahere debeat seu accedat tempore rumoris siquis orietur (quem deus auertat) ad aliquem nobilem seu ad eius domum nec eum sequi nec ad aliquem qui turbaret uel turbare uellet bonum et pacificum statum comunis et populi ciuitatis asisij uel unionem ciuium dicte ciuitatis nec ei dare debeat auxilium consilium uel fauorem pena quingentarum librarum denariorum quam penam siue condempnationem si infra decem dies non soluerit pes amputetur eidem. Et predicti potestas et capitaneus et quilibet eorum teneantur predicta exequi et executioni mandare cum fuerint requisiti. Et de predictis ex eorum officio inquirere possint et teneantur et debeant pena centum librarum denariorum si negligentes extiterint in predictis.

Quod qui fecerit proditionem contra statum ecclesie strassinari debeat

cxliij Item ad hoc ut malignitates de cordibus nequissimorum eruantur et eorum prauis cogitationibus obuietur hoc presenti statuto duxerunt ordinandum quod quicumque cuiuscumque status conditionis siue preheminentie fuerit qui uerbo uel opere publice uel occulte proditionem siue conspirationem fecerit contra statum sancte romane ecclesie et comunis asisij seu auxilium consilium uel fauorem quouismodo prebuerit strassinari debeat per ciuitatem asisij et maxime per loca publica. Et deinde conducatur ad locum iustitie et ibi dimembretur siue squartetur et ante quamlibet portam dicte ciuitatis super furchis ponatur unus quartus. Et omnia bona talis delinquentis si fuerit paterfamilias confiscentur. Si uero fuerit filiusfamilias dicta pena puniatur. Et bona paterna etiam uiuente patre et omnia quecumque alia bona undecumque peruenirent ad ipsum quomodolibet spectantia simili modo in eius condempnatione confiscentur. Verum si talis delinquens aufugeret ponatur in banno predicto quod si umquam uenerit ad manus et fortiam prefati comunis asisij supradicta pena puniatur. Et pingatur in formam proditoris suspensus cum uno pede et cum capite infra in loco publico super plateam comunis uidelicet in pariete palatij magnificorum dominorum priorum uersus plateam. Et filij dicti talis delinquentis expellantur et banniantur de ciuitate et eius comitatu non reduturi amplius sub pena ad quam teneretur ipse pater delinquens. Et similiter e contra si filius uel filij modo predicto delinquerint eorum pater expellatur et simili modo banniatur. Et nullus de supradictis delinquentibus possit ad prefatam ciuitatem uenire uel comitatum quin dictam penam patiatur. Et consanguinei eiusdem usque ad tertium gradum teneantur redimere bona dicti delinquentis a camera dicti comunis. Et comune teneatur dictis consanguineis facere instrumentum uenditionis. Et dictum instrumentum habeat effectum ac si emissent a propriis dominis. Hoc superaddito quod quicumque interficeret aliquem uel aliquos ex dictis exbanditis uel in fortiam eiusdem comunis deduceret. Si ipse talis interficiens uel modo predicto conducens esset exbanditus quacumque de causa rebanniatur et ipso iure intelligatur auctoritate presentis statuti esse rebannitus et remissus in dicta ciuitate asisij. Et si fuerit alius quam bannitus sit imperpetuum exemptus cum omnibus suis heredibus et successoribus imperpetuum per lineam masculinam a quolibet grauamine et honere personali et reali prefate ciuitatis et comitatus eiusdem. Et super hoc impetrentur litere a S. D. N. PP. quod huiusmodi banniti non possint stare neque habitare in aliqua ex terris seu aliquo ex locis dominio Sancte Romane ecclesie subiectis ad dictam penam. Et quod rectores siue officiales huiusmodi terrarum siue locorum ubi dicti tales delinquentes reperti forent teneantur illos capi facere et ad locum delicti remictere sub fida custodia. Et ibidem subiciantur penam predictam. Verum si hec in tali forma obtineri non possent obtineatur saltim quod non possint stare prope dictam ciuitatem asisij per spatium quinquaginta miliariorum.

Quod qui subleuauerit siue congregauerit siue nominauerit aliquas partes dolose ut alias in ciuitate asisij siue comitatu puniatur.

Item ad hoc ut infuturum cesset omnis materia delinquendi et aliquas partes subleuandi seu congregandi Statuerunt et ordinauerunt quod quicumque de cetero subleuauerit siue congregauerit partes aliquas in hac ciuitate asisij siue eius comitatu aut tumultum dicta occasione fecerit in populo siue hec tractantes aut sciens non reuelauerit et manifestauerit puniantur secundum formam suprascripti statuti de proditoribus contra statum ecclesie et comunis asisij. cxliiij

Quicumque uero dolose et apensate nominauerit partes aliquas in eisdem ciuitate uel comitatu ipso facto incidat in penam librarum quinquaginta denariorum quas subito soluere teneatur absque dilatione. Et si non soluerit detineatur in carceribus comunis quousque soluerit. Siquis uero aliter nominauerit aliquas partes in eadem ciuitate uel comitatu asisij illico incidat in penam librarum decem denariorum. Et stare debeat in carceribus comunis per decem dies continuos quos carceres si redimere uoluerit alias decem libras denariorum soluere teneatur. quas penas dictus dominus potestas uel capitaneus dicte ciuitatis asisij qui pro tempore fuerit exequi facere teneat de facto et sine aliquo processu sub pena et ad penam uigintiquinque librarum denariorum auferendarum de suo salario tempore sindicatus si in predictis negligens fuerit.

Quod nullus ciuis comitatensis uel forensis audeat portare aliquam diuisam.

cxlvi Item ad obuiandum inconuenientiis que occurrere possent per antiquas passiones eorum qui uestigia malorum persequebantur Statuerunt et ordinauerunt quod infuturum nullus tam ciuis quam comitatinus uel forensis cuiuscumque conditionis existat habitans in ciuitate uel comitatu asisii. Et intelligatur forensis habitans in ciuitate uel comitatu qui steterit per unum annum in dicta ciuitate uel comitatu, audeat uel presumat portare aliquam diuisam in caligis cuiuscumque persone preter suam uel suorum: nisi fuerit familiaris alicuius ciuis familiariter habitans cum dicto ciue ad unum panem et unum uinum. Et quicumque contra fecerit, ipso facto penam librarum decem denariorum incurrat. quas soluere teneatur per bullectam sine aliquo processu et sententia: dummodo appareat bullecta de solutione predicta et callige libere sint officialis inuenientis. Si uero officialis negligens fuerit ad inquirendum prefatos transgressores et contra eos executionem faciendum incidat in penam uigintiquinque librarum denariorum retinendam de ipsorum salario tempore eorum sindicatus. Et quilibet possit contra dictos officiales negligentes porrigere petitionem in dicto eorum sindicatu.

Quod nulla societas possit fieri in ciuitate uel comitatu.

cxlvii Item ad obuiandum erroribus qui occurrere possent per societates que hactenus in hac ciuitate solite erant fieri Statuerunt et ordinauerunt quod de cetero et infuturum nulla societas cuiuscumque generis fieri possit uel coadunari in ciuitate uel comitatu asisii pro aliqua letitia uel tristitia. quinimmo facte penitus dissoluantur. Et quicumque contra ire uel facere deprehensus fuerit. camere dicte ciuitatis asisii ipso facto libras quinquaginta denariorum soluere teneatur. Et potestas talium societatum et compagniarum: et quilibet eorum huic statuto contrafacientes et contrafaciens eidem camere soluat libras centum denariorum absque mora et sine ulla exceptione et de facto. Et dominus potestas et capitaneus dicte ciuitatis asisii qui pro tempore fuerint teneantur facere fieri executionem sub dicta pena contra delinquentes modo predicto. In quam penam incurrat si in predictis uel aliquo predictorum fuerint negligentes.

Quod sindici uillarum teneantur denuntiare maleficia et se presentare ut in capitulo continetur.

cxlviii Omnes et singuli sindici uillarum comitatus asisii siue castellani castrorum dicti comitatus Statuerunt et ordinauerunt quod teneantur et debeant infra decem dies a die introitus potestatis uel capitanei ciuitatis asisii computandos quolibet semestri se personaliter presentare et coram dicto domino potestate uel capitaneo comparere ad iurandum offitium eis uel alteri ipsorum commissum. Et deinde qualibet die sabbati quilibet sindicus uillarum seu baliarum et castellanus castrorum dicte ciuitatis durante tempore eorum officii teneantur et debeant se personaliter presentare coram dictis dominis potestate uel capitaneo ad penam centum solidorum denariorum. Et si quod maleficium committeretur in aliqua balia uilla siue castro dicti comitatus. homines dicte uille seu balie siue castri in quo fuerit commissum dictum maleficium ad penam centum soldorum pro quolibet ipsorum teneantur et debeant infra quintam diem a die dicti commissi delicti significare dictum maleficium siue delictum dicto sindico siue castellano. et plenarie ipsum informare. Et quod quilibet sindicus uillarum seu castellanus castrorum teneatur et debeat in scriptis per modum et uiam denuntiationis infra octo dies proxime futuros a die dicti commissi maleficii siue delicti computandos denuntiare dicto domino potestati uel capitaneo et suis officialibus omnia et singula maleficia in dictis balia uilla, seu castro. seu altero eorum commissa per quoscumque ad penam decem librarum denariorum dicto comuni applicandarum. Et si ante dictos octo dies ad notitiam dictorum dominorum potestatis uel capitanei uel alicuius eorum officialium qui erunt pro tempore dictum maleficium uel maleficia deuenirent quod commissum fuisset in aliqua balia uel castro comitatus eiusdem quod ex nunc de dicto maleficio non denuntiato sindicus uel castellanus non teneatur ad penam nec possit occasione dicti maleficii in aliquo condempnari. Et nulla persona audeat uel presumat corrumpere sindicos siue castellanos comitatus: nec aliquos testes. uel aliquem ex predictis occasione alicuius maleficii. Et quod ipsi sindici et castellani non permittant se corrumpi modo aliquo pretio uel precibus seu suasionibus aliquorum. Et qui contra fecerint pro qualibet uice in uigintiquinque librarum denariorum debeant condempnari. Et quilibet possit contrafacientes accusare. Et nichilominus dicti domini potestas et capitaneus et quilibet ipsorum de predictis teneantur et debeant inquirere singulis mensibus. Et intelligatur dicta corruptio facta esse de predictis sindicis uel castellanis si eis uel alteri ipsorum, aut aliis eorum nomine dicta de causa aliqua locatio uel promissio esset facta de aliqua pecunie quantitate uel re, occasione predicta.

Quod si baiulus uel homines uillarum scienter occultauerint maleficium condempnentur.

Si contingerit aliquod enorme maleficium committi per aliquem seu aliquos in aliqua uilla seu territorio uille, castro seu territorio castri comitatus eiusdem et homines ipsius uille seu castri ut sindicus eiusdem, uel castellani tale maleficium scienter occultauerint Statuerunt et ordinauerunt quod ipsa uilla seu castrum et homines eiusdem penam uigintiquinque librarum denariorum incurrant. Sindici uero et castellani qui scienter occultauerint tale maleficium penam quinquaginta librarum denariorum incurrant pro qualibet et qualibet uice. In quibus penis per potestatem uel capitaneum debeant condempnari. Et intelligatur maleficium enorme tam in ciuitate quam in uillis

et castris, furtum a decem libris supra, homicidium ut robbaria a decem libris supra, incendium alicuius domus uel cappanne seu bladi ualoris decem librarum denariorum et abinde supra. Et uulnus factum cum debilitatione membri. Et uulnus factum cum armis et effusione sanguinis. et struprum, et raptus, et immissio cum muliere uirgine. et adulterium, proditio, et falsitas. Et quod potestas et capitaneus possint contra tales universitates uillarum et castrorum et sindicos siue castellanos per inquisitionem procedere, et repertos culpabiles in dictis penis punire et condempnare. Et quilibet possit contrafacientes accusare et denunciare palam et secrete, et habeat medietatem condempnationis. et aliter uel alio modo contra baiulos siue sindicos uille et homines alicuius balie uel castellanos alicuius castri comitatus asisii per dictum dominum potestatem uel capitaneum uel alterum ipsorum procedi non possit nec inquiri, et si procederetur processus non ualeat nec teneat sed sit cassus et nullius ualoris atque momenti. Et predicta seruentur per dictos dominos potestatem uel capitaneum et eorum officiales uinculo iuramenti ad penam centum librarum denariorum pro quolibet eorum.

Quod balie comitatus asisii prout confinate sunt ita remaneant. Et quod quelibet bailia teneat facere suum sindicum.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod balie comitatus asisii prout sunt confinate infra in statutis ita remaneant confinate firme et distincte. Et hoc non uendicet sibi locum in illis baylijs castris seu uillis que unite essent, et quibus immunitas concessa esset per formam alicuius statuti uel ordinamenti communis asisii per ipsum commune asisii. Et quelibet baylia debeat facere suum sindicum et baiulum. Et homines de quolibet castro castellanum, quibuslibet sex mensibus infra decem dies in aduentu dominorum videlicet cuiuslibet potestatis uel capitanei sub pena et ad penam uiginti solidorum denariorum pro quolibet fumante. Et bailia qualibet siue castro decem librarum denariorum. cuius banni quarta pars sit officialis condempnantis et tres partes sint communis. Et potestas et capitaneus teneantur predicta facere obseruari pena centum librarum denariorum pro quolibet. Et quod omnes allibrati in uillis seu castris pro comitatu debeant contribuere in balijs seu castris in quibus allibrati sunt in omnibus factionibus et honeribus non obstante quod ibi non habitent. Exceptis quod in dampnis datis custodia et officio baiulatus et sindicatus. in quibus teneatur solummodo contribuere in qua uilla in qua habitant licet ibi allibrati non sint. Nullus tamen allibratus per ciuitatem uel in ciuitate possit eligi in baiulum alicuius balie siue sindicum et castellanum alicuius castri. non obstante quod in bailia uel castro habitauerit. Voluerunt statuerunt et firmauerunt etiam quod omnes habitantes in aliqua baylia comitatus asisii licet allibrati existant et sint in ciuitate et per ciuitatem teneantur et debeant soluere et contribuere pro dampnis datis, et in dampnis datis, datis in bailia in qua habitarent, ut alij de bailia, pro eo tempore tantum quo habitaret et cum bestijs et non in alijs.

De pena quarti.

Omnes et singuli qui condempnabuntur per potestatem uel capitaneum uel alium officiale communis asisii secundum suam iurisdicionem in aliqua quantitate pecunie Statuerunt et ordinauerunt quod ipsam condempnationem soluant et soluere teneantur infra quindecim dies post latam sententiam non computata die late sententie, a quindecim diebus in antea ex nunc incurrat penam quarti ipso facto. et ultra predictam condempnationem communi asisii soluat et soluere teneantur et compellantur ipsum quartum sine aliqua condempnatione facta seu fienda de ipso quarto. A pena autem quarti excluserunt qui ante condempnationem factam contra predictos fuerint in carcere communis asisii detenti et reclusi. et hoc capitulum sit precisum. c. xlix. 151

De quibus maleficijs possit fieri pax. et de beneficio confessionis.

De omnibus et singulis maleficijs excessibus et delictis inter rissantes. seu etiam litigantes per se et eorum uel alterius eorum procuratorem tutorem uel curatorem Statuerunt et ordinauerunt quod possit fieri pax et remissio preterquam de furto robbaria incendio. et assassinatione. et blassfemia dei et eius matris et sanctorum et sanctarum et de falsitate de quibus nulla tenus prosit. Et quod quicumque habuerit pacem de aliquo maleficio quod diceretur commisisse. Et tempore citationis comparuerit coram domino potestate uel capitaneo uel eorum seu alterius eorum officialibus et sponte confessus fuerit maleficium de quo accusaretur uel adgrauaretur uel aliter contra eum procederetur tempore accusationis quod ipsam confessionem remictatur quarta pars eius pene et condempnationis in qua puniri et condempnari deberet per formam alicuius statuti. Et propter pacem habitam alia quarta pars tocius pene remictatur. c. lij. Statuerunt etiam quod, siquis commiserit delictum seu excessum. et ipsum negauerit. et uigore plene uel semiplene probationis conuinceretur quod beneficium pacis ad quartam partem pene tantummodo pene in qua condempnari deberet se extendat. dummodo in omnibus et singulis casibus supradictis pax facta fuerit ante sententiam latam. Et dummodo infra decem dies post latam sententiam. et productum fuerit instrumentum pacis apud acta coram officialibus qui dictam sententiam de dicto maleficio uel excessu tulissent uoluerunt et firmauerunt etiam quod quicumque fecerit pacem de tali maleficio uel excessu unde sibi aliqua pars condempnationis resultaret uel ueniret quod de ipsis condempnationibus post factam pacem nullum principium habere possit, nec partem habeat ullo modo.

Quod beneficium pacis prosit sine confessione.

c Liij Beneficium pacis statuerunt et ordinauerunt quod, de omnibus excessibus maleficijs uel delictis de quibus procederetur in curia dominorum potestatis uel capitanei exceptis casibus supradictis et alijs per formam presentium statutorum reseruatis quod prosit sine confessione. Et beneficium confessionis e conuerso in omnibus supradictis casibus preterquam supra exceptis prosit sine pace. Et potestas et capitaneus uel alter ipsorum sub pena et ad penam quinquaginta librarum denariorum sibi de facto auferendorum per eius uel eorum sindicatores admictere et demere teneatur non obstante aliquo statuto uel ordinamento in contrarium disponente.

Quod beneficium pacis non prosit committentibus maleficium in platea nec confessio.

c Liiij Item statuerunt et ordinauerunt ad hoc ut in platea comunis asisij quilibet ualeat secure manere, nullusque audeat in ea maleficium aliquod perpetrare quod beneficium pacis uel confessionis non prosit nec admictatur alicui qui aliquod maleficium in platea dicti comunis comicteret non obstante aliqua confessione facta uel pace. Sed integre condempnetur in omni et tota quantitate qua condempnari deberet per formam alicuius siue aliquorum statutorum et ordinamentorum dicti comunis Et dictam condempnationem integram et effectualiter soluere teneatur aliquo statuto supra et infra posito non obstante. Quod px de duplicatione penarum

De duplicatione penarum

c Lv Item statuerunt et ordinauerunt quod pene maleficiorum duplicentur et duplicari debeant quilibet maleficium comictenti de nocte: que nox intelligatur a primo sono campane comunis que pulsatur de sero usque ad campanam diei que pulsatur de mane. Et in quolibet palatio et domo in quo seu qua moraretur aliquis officialis comunis pro suo officio exercendo. Et in macello comunis. Et in platea Sancti Rofini. Et in campo nouo seu platea noua in qua bestie uenduntur ad plasium. Et in platea Sancte clare. Sancte marie maioris episcopatus. In platea Sancti francisci. Et in platea monasterij Sancti petri. Et in qualibet ecclesia. Et in uia et per stratam qua itur ad ecclesiam Sancte marie angelorum: uidelicet a porta Sancti petri usque ad dictam ecclesiam. Et in platea ipsius ecclesie. Et in qualibet platea ubi fieret merchatum seu forum publicum. Et in taberna et prope tabernam per tres domos ex quacumque parte fuerit melius pro comuni mensurandum Et ante domum iniuriati per decem pedes ad pedem pertice comunis uel infra. Et in domo illius qui receperit iniuriam. Duobus diebus ante kalendas mensis augusti: die kalendarum: et die sequenti post kalendas. Et in diebus festiuitatum beatorum Rofini Victorini Francisci: et ipsius Stigmatum. Et Sancte Marie uirginis in annuntiatione. Et Sancte marie de augusto in assumptione. Et in festo natiuitatis de mense septembris. Et in purificatione de mense februarij. Et in uigilijs earum. Et in die paschatis pentecosten Et in die ueneris sancti. Et in die octaue paschatis resurrectionis: Saluis casibus in presenti uolumine statutorum expressis. In quibus pene duplicari possint uerumtamen siue de nocte: siue de die: et in tabernis uel alijs locis ubi comicterentur aliqua maleficia uel delicta: Excepto quod in platea comunis asisij et per decem pedes iuxta dicta palatia comunis asisij ubi sit pena delinquentibus tripla: dummodo ratione diei sabbati: uel alia ratione ultra triplum predictum puniri uel condempnari non possit, statutis supra uel infra positis non obstantibus.

Quod nullus notarius qui non sit de asisio extrahat aliquam scripturam de libris comunis.

Nullus notarius qui non sit oriundus de asisio: uel eius districtu Statuerunt et ordinauerunt quod audeat uel presumat extrahere de aliquo capitulo huius statuti: nec de aliqua scriptura comunis asisij copiam. Et qui contra fecerit per potestatem uel capitaneum dicti comunis in quinquaginta libris denariorum debeat condempnari. Et quod nullus notarius de asisio uel eius districtu audeat uel presumat extrahere aliquam copiam de statutis comunis asisij in dampnum et preiudicium dicti comunis Et si contra fecerit talis scriptura non ualeat. Et nichilominus dampnum quod comune asisij reportaret de suo proprio comuni predicto debeat emendare. Et si non poterit aut noluerit facere et in forciam dicti comunis peruenerit detineatur in perpetuo carcere donec emendauerit. Et si contumax fuerit exbanniatur perpetuo de ciuitate et comitatu asisij Et nichilominus in centum libris denariorum debeat condempnari. Et hoc capitulum legi faciat in consilio et inter notarios semel in mense: et banniri publice in sex mensibus bis: ad hoc ut nullus possit pretendere ignorantiam. Et si potestas uel capitaneus in predictis fuerint negligentes perdant de eorum salario quinquaginta libras denariorum dicto comuni applicandas.

Quod quicumque habet de scripturis comunis debeat ipsas assignare.

Item statuerunt et ordinauerunt quod potestas et capitaneus teneantur et debeant infra quindecim dies a die introitus sui officij numerandos perquirere et inuestigare: et bampniri facere nulla habita distinctione personarum quod siquis de ciuitate uel comitatu asisij: uel eius districtu uel aliunde haberet aliquem librum seu scripturam qui aut que pertineat comuni asisij quod infra octo dies post diem banni debeat

111 3

 105

massario comunis asisij assignare: et qui nõ assignauerit in dicto termino penam quinquaginta librarum denar incurrat: quam penam sibi potestas ciuitatis Asisij auferre teneatur. Et nichilominus ad restitutionem libri siue scripture compellat. Et ad denunciandum et accusandum contra facientes quilibet admictatur cum vno teste Idoneo et fidedigno, et cum Juramento, et habeatur pro plena probatione. Et Jdem intelligatur de capitaneo in omnibus et p omnia ad obseruantiam predictoꝝ omium. Et si aliquis predictorum dnoꝝ fuerint negligentes perdant de suo salario quinquaginta libras denar. Et hoc capitulũ sit precisum quod tolli nõ possit. Et q quilibet hacteñ substitutus uel substituendus in futurum a cancellario ut electus a comuni teneatur et debeat omnes scripturas de quibus est rogatus Jn publicam formã assignare dnis prioribus populi Jnfra mensem a die qua rogatus fuerit de dicta scriptura pena quinquaginta libraꝝ denar pro qualibet scriptura comuni asisij applicãd. Et nichilominus compellatur ipẽ ad restitutionẽ dictarum scripturaꝝ Jn publicam formam.

De terra que nõ potest laborari p inimicũ.

c lvj Siquis habet aliquam possessionem Jn territorio alicuius uille et non potest eam facere laborare propter potentiam Jnimici sui: ut alicuius exbannite persone. Statuerunt et ordinauerunt q, homines baylie in qua res esset uel essent sita uel site, teneantur eam uel eas laborare uel laborari facere: et si eam uel eas laborare renunciãt teneantur dare illi cuius esset possessio predicta tantum quantum possit recipe de dicta terra uel terris si laborarentur. Et ad predicta facienda cogantur p potestatem uel capitaneum.

Q procedatur de similibus ad similia.

c lvij IN omnibus et singulis maleficijs delictis et excessibus atq casibus contingentibus Jn quibus et de quibus ad punitionem predictoꝝ maleficioꝝ et alioꝝ p formam alicuius statuti nõ esset pena ordinata Statuerunt et ordinauerũt q potestas et capitaneus et quilibet ipoꝝ Jn puniẽdo dicta maleficia delicta siue excessus possint imponere penam et banna que Jmponũtur p formam alicuius statuti de maleficio et excessu quod magis assimilatur dicto tali malefitio uel excessui quod diceretur comissũ de quo p formam statutoꝝ non esset nominata certa pena. Et si simile reperiri non posset procedatur secũdu formam Juris comunis: dũmodo semp potestas et sui Judices requirant et requirere debeãt in predictis consilium Magnificoꝝ dominoꝝ Prioꝝ ppli: Jn quoꝝ presentia uel maioris partis ipoꝝ fiat dicta assimilatio. et ualeat et teneat.

Q quicunq allegauerit priuilegium clericatus.

QVicunq allegauerit priuilegium clericatus seu allegauisset uel allegaret Jn curia dnoꝝ potestatis et capitanei ciuitatis asisij: seu alterius officialis Statuerunt et ordinauerunt q ex hi nõ possit, nec eligi ad aliquod officium ciuitatis asisij. et si eligeretur sit electio nulla: et nullius ualoris: uel momenti. Et elector penam decem libraꝝ denar: et comuni c lviij asisij debeant applicari. Et potestas et capitaneus et quilibet eoꝝ predictum sic electum a dicto officio et electione penitus debeant remouere pena uiginti quinq libraꝝ denar pro quolibet ipoꝝ. Et ipi dni et quilibet eoꝝ singularit et diuisim Jn qualibet electione debeant inquirere de predictis: nisi pdictus electus p mensem ante dictam electionem renunciauerit priuilegio clericatus: seu p contrariũ actum clericatus renuntiauerit.

Q dicta statuta obseruentur in qualibet parte ipoꝝ.

ITem Statuerunt et ordinauerunt q quelibet persona de ciuitate uel comitatu asisij ut aliunde quam dicta statuta tangerent uel aliquod predictoꝝ Jntotum uel Jnpartem tacite uel expresse quomodolibet uel que ad ipoꝝ uel alicuius eoꝝ obseruantiã teneretur: quocunq modo teneatur et debeat ipa statuta et ordinamenta Jn qualibet parte ipoꝝ integraliter obseruare et adimplere. Et q contra ipa uel aliquod predictoꝝ non facere ad penã in eis insertam a contrafacientibus quomodolibet auferendam. Et quilibet possit et sibi liceat contrafacientes siue contrafaciente accusare et denuntiare c lix et sue accuse et denuncie stetur et credatur cum iuramento prestando p eum et de nouo et vno teste fidedigno et habeat medietatem eius quod ex dicta denuntia uenerit in comunj. Et q potestas et capitaneus ciuitatis asisij et quilibet ipoꝝ teneantur et debeant uinculo Juramenti: et ad penam uigintiquinq libr denar pro quolibet et qualibet uice. Et etiam possit et eis et cuilibet eoꝝ liceat procedere p Jnquisitionem: denuntiationẽ uel etiam p accusationẽ cuiuscunq persone: et contra omnes et singulos homines et psonas quomodolibet contrafacientes contra dicta statuta uel aliquod eoꝝ Jn aliqua pte ipoꝝ.

Q potestas et capitaneus teneãt inqre de lebrosis habitantibus in ciuitate asisij.

ITem Statuerunt et ordinauerunt q, potestas et capitaneus ciuitatis asisij qui pro tempore erunt Jnfra mensem post Jntroitũ eoꝝ officij seu regiminis teneantur et debeant facere Jnqsitionem de leprosis Jn ciuitate et comitatu asisij uel aliunde habitantes in dicta ciuitate et comitatu. Et c lxj si aliquis lebrosus uel lebrosa sit uel fuerit Jn dicta ciuitate uel comitatu asisij, predicti potestas et capitaneus teneantur ad penam centum libr denar de ipoꝝ et cuiusq ipoꝝ salario auferend: et de hoc debeant

specialiter scindicari expelli facere de ciuitate asisij et eius comitatu castris et uillis infra octo dies postquam fuerit eis uel alteri eorum terminus assignatus per dictos dominos potestatem et capitaneum: uel alterum ipsorum. Et scindici uillarum et castellani castrorum teneantur denuntiare lebrosos qui in eorum castris siue uillis essent aliqui lebrosi. Et si aliquis ipsorum committeret fraudem in non assignando et denuntiando talem seu tales lebrosos condempnetur per potestatem uel capitaneum pro quolibet et qualibet uice in decem libr. denar.

De pena percutientium animalia.

clxiij Item Statuerunt et ordinauerunt quod si quis bulnerauerit aliquod animal grossum: videlicet bouem asinum baccham equam equum mulum mulam bitulum bitulam et his similia alicuius de ciuitate uel comitatu asisij: et ex ipso bulnere moreretur soluat nomine pene biginti quinque libras denar. et emendet dampnum patienti. Et si non moreretur emendet similiter dampnum patienti et soluat nomine pene comuni asisij quinque libras denar. Si uero aliquis interfecerit seu occiderit aliquod aliud animal minutum incidat in penam quinque librarum denar. pro quolibet animali interfecto: et dampnum emendet patienti. Si uero percusserit et non occiderit incidat in medietatem pene predicte et dampnum similiter emendet patienti. Et procedatur per potestatem siue capitaneum contra delinquentes tam per testes quam per indicia et ad torturam secundum ordinem traditum in statuto sub rubrica posito. Qualiter procedatur contra illum contra quem fuerit semiplene probatum. Et hoc statutum non uendicet sibi locum in canibus uel alijs animalibus aggredientibus aliquem. In quo casu liceat cuilibet se tueri: et animal aggrediens impune offendere pro tutela sue persone. Et de predictis domini potestas et capitaneus et quilibet ipsorum: et eorum iudices possint teneantur et debeant inquirere et eorum et cuiusque ipsorum officio: et repertos culpabiles punire et condempnare in penis predictis.

Quod potestas et capitaneus possint procedere per inquisitionem de omnibus delictis.

c lxiiij Item Statuerunt et ordinauerunt quod potestas et capitaneus et quilibet ipsorum ciuitatis asisij: et eorum iudices maleficiorum: uel alter ipsorum possint teneantur et debeant congnoscere per inquisitionem ex officio curie formata et procedere contra quascumque personas ciuitatis et comitatus asisij: et alias quascumque personas de omnibus et singulis maleficijs et delictis que committerentur per predictos: uel aliquem predictorum contra formam statutorum ciuitatis predicte: uel contra formam iuris: ac ipsos punire et condempnare in penis debitis secundum formam dictorum statutorum, non obstantibus aliquibus statutis uel ordinamentis comunis asisij supra uel infra positis: uel alijs quibuscumque in contrarium loquentibus uel disponentibus non obstantibus. Exceptis quod de Nobis iniuriosis et de congnitione carnali mulierum nuptarum et aliarum mulierum birginum uel non cuiuscumque conditionis et gradus existant. Et etiam exceptis omnibus personis que a maleficijs excipiuntur secundum formam statutorum predictorum: contra quas personas procedere per inquisitionem non possit: nisi eo modo et ordine quibus in dictis statutis continetur. Et si procederetur non ualeat nec teneat quod factum fuerit ipso iure: et sequi non possit aliqua condempnatio: et si sequeretur non mereatur exequtionem: pena officiali contrafacienti in predictis: uel aliquo predictorum centum libr. denar. pro quolibet officiale contrafaciente et qualibet bice: de ipsorum salario retinend.

Confines platee magne ciuitatis asisij.

Confines platee comunis asisij iuxta quam sunt palacia sunt isti. Videlicet Angulus ecclesie Sancti nicholai iuxta biam qua itur ad portam sancti Jacobi: et exit recte ad oppositas domos Sr Nicholai et laurentij de gambutis prout capit. Et ex parte inferiori dicte ecclesie iuxta uiam qua itur per biam portice exit recte ad domum heredum bartholomei petri aromatarij: que est prope domum amatucij euangeliste. Includendo in dicta platea trasannam et capellam Sancti nicholai. Angulus palatij magnificorum dominorum priorum populi Versus strata Sancte clare: et exit recte ad angulum domorum dicti comunis ex opposito: et trahit recte ad angulum domorum heredum Nicholosi angeli: et appothece S euangeliste S mariani in capite platee: et pretendit recte ad angulum domorum heredum lippi de nepis Et quantum tenent et claudunt catene circum circa dictam plateam ipsas catenas includendo in dicta platea. c lxv[…, cut off]

Confines macelli.

Confines macelli Sunt hij Angulus palatij comunis Vbi morantur magnifici domini priores populi ex parte posteriori qui est ex opposito domus olim marini petitti: Et trahit recte usque ad domum S euangeliste S mariani que est prope plateolam dicti macelli: et trahit ad angulum domus heredum nannis ciminelli: et ad angulum domus bactiste mactioli lane: et ex opposito ad angulum palatij prefatorum Nc Dominorum Priorum similiter ex parte posteriori Versus ecclesiam in qua natus fuit Beatus franciscus. Includendo intra fines dicti macelli dictam plateolam ante dictum macellum. c lxv[…, cut off]

Confines platee Sancte marie maioris.

Confines platee Sancte Marie maioris sunt ab angulo superiori domus Jacobi S mariani et trahit recte ad angulum domus S euangeliste S mariani: et protendit recte ad alium angulum dicte domus usque ad angulum domus heredum petri c lx[…, cut off]

pellucij et a dicto angulo ex opposito trahit ad angu-
lum orti marioctti dauid et protendit recte ad angu-
lum domus bartholomei petrucij et a dicto angulo
trahit recte ad angulum orti dicti S. euangeliste et
ex opposito prout trahit ad muros orti episcopatus et
protendit usque ad ecclesiam predictam et a dicta eccle-
sia protendit recte ad angulum furni Sanctucij for-
narij et a dicto angulo ad angulum casaleni pariagli
christophori prout trahit recte ad angulum domus
francisci gasparis smerli.

Confines platee Sancti francisci.

lxvij Confines platee Sancti francisci sunt a
porticella que est supra stratam que uadit
uersus Sanctum petrum et ad portam filiorum
chrisci que porticella est posita iuxta domum heredum
S. francisci angeli et domum Johannis Stephani usque
ad angulum domus Johannis mactei mactei de Sancto
mariano et trahit ad angulum domus francisci gas-
paris Samfiordi et trahit recte ad angulum domus
ex opposito dicti francisci. Et similiter usque ad angulum
domus heredum francisci petri massij et ex opposito
usque ad cantonem berthesche in capite dicte platee et
a dicto angulo usque ad cantonem ecclesie Sancti franci-
sci superioris et a dicto angulo usque ad angulum platee
inferioris dicte ecclesie et a dicto angulo usque ad
dictam porticellam prout trahit murus non tamen
preiudicando iuribus spetialium personarum.

Confines platee Sancti Rofini

lxviij Confines platee Sancti Rofini sunt isti Co-
lumpna ubi est designatus leo in capite fo-
ntis dicte platee et trahit recte ad campa-
nile dicte ecclesie et uadit recte ex opposito ad pala-
cium dicte ecclesie. Et ab angulo superiori dicte ecclesie
trahit recte ad angulum inferiorem dicti palacij et
trahit recte ad angulum domus Jacobi angeli brodij
et uadit ad angulum apothece antonij mastice et tra-
hit recte ex opposito ad domum christophori francisci
sacchardini et protendit recte ad angulum domus
bactiste ciardelle et uadit recte ad domum heredum
melchioris Johannis fabri et protendit recte ad angu-
lum alterius domus dicti Jacobi et trahit recte per
stratam publicam usque ad dictam columpnam in qua
est designatus dictus leo. Includendo in ipsa platea
fontem dicte platee.

Confines plasij siue platee noue.

lxix Confines plasij siue platee noue sunt hij videlicet
ab angulo monasterij Sancte chatarine ex
parte superiori et trahit recte ad oppositam domum
Jacobi cicchi lagie et ab angulo dicte domus prout
trahit recte ad angulum orti uitalis petri alias dicto
bitalone et trahit recte ad angulum domus bactiste
Johannis. Et protendit recte ad angulum domus andree
Sanctis baggiani. Et uadit recte ad oppositos muros
ueteres comunis et uadit ad turronem positum in co-
spectu ecclesie Sancti Rofini videlicet in pede dicte
platee et a dicto turrone trahit recte ad porticellam
superiorem iuxta plateam predictam ad angulum orti
heredum Jacobi herculani. Et a dicto angulo prout
trahit recte ad domum pauli menecucij. Et a dicta
domo exhit recte ad angulum domus nicholai buthi
usque ad angulum domus petri de fratombus. Et a
dicto angulo trahit recte ad angulum domus heredum
thome gori et a dicto angulo trahit recte ad angu-
lum dicte ecclesie siue monasterij Sancte chatharine.

Confines platee Sancte clare.

Confines platee Sancte clare sunt hij videlicet.
Angulus inferior dicte ecclesie versus ortum
ipius ecclesie et a dicto angulo prout trahit
recte per muros dicti orti usque ad angulum superiorem
domus purghi francisci angeli menecucij. Et a dicto
angulo trahit recte ad oppositam domum francisci
Johannis et trahit recte ad angulum domus heredum c lxx
saluatoris antonij salui et exhit recte ad angulum
domus georgij Jacobi christophori alias cirlche et pro-
tendit recte ad angulum domus Johannis thome celli-
ni. Et uadit recte ad oppositam domum pauli mu-
relle et trahit recte ad porticellam iuxta bona mona-
sterij dicte ecclesie et protendit recte ad angulum
superiorem dicte ecclesie.

Confines platee Sancti petri.

Confines platee monasterij Sancti petri sunt
hij videlicet Angulus inferior palacij dicte
ecclesie et trahit recte prope muros ciuitatis
usque ad hospitale dicti monasterij et trahit recte prope
muros dicti hospitalis usque ad cantonem superiorem dicti c lxxij
hospitalis versus portam Sancti petri et a dicto cantone
prout trahit recte ad oppositam domum vxoris antonij
pallocte prope viam et res antonij Johannis bartholi et
trahit per directum usque ad angulum domus capelle
Sancti luce de dicto monasterio et a dicto angulo tra-
hit recte ad angulum cimiterij dicti monasterij et
protendit ad angulum superiorem dicte ecclesie.

Qualiter citentur forenses

Item Statuerunt et ordinauerunt quod forenses
citentur in maleficijs per cedulam ponendam in
scriptis continentem in se tenorem et effectum in-
quisitionis seu denuntiationis uel accusationis contra ipsum
formate siue aliter producte per baiulum comunis assisij
in unam ex columpnis portici palacij Solite residentie c lxxiij
domini Capitanei iuxta plateam magnam dicti comunis cum
termino quinque dierum et minus prout placuerit predicto
domino potestati uel capitaneo attenta distantia uel propin-
quitate unde esset talis forensis contra quem procedetur.
Et terminus predictus describatur etiam in predicta
cedula. Infra quem terminum possit et liceat dicto
tali forensi comparere ad se excusandum et defendendum.

a dicta Inquisitione denuntia sive accusa. Et si contumax extiterit ponatur in banno in quo banno assignet dicto forensi inquisito denumciato uel accusato terminus quinq dierum ad comparendum et se excusandum et defendendum. Et si in dicto termino comparuerit et idonee satisdederit de soluendo condempnationem ferendam contra ipsum audiatur et procedatur secundum formam statuti de materia loquentis. Et si non comparuerit etiam procedatur secundum formam dictorum statutorum de materia loquentium. Possint etiam dicti domini potestas et capitaneus et eorum iudices proceder contra dictos tales forenses si eis uel alteri eorum uidebitur et placebit secundum formam traditam in statuto posito est sub rubricha simili.

De pena priorum et eorum notarij committentium baractariam.

clxxij Item Statuerunt et ordinauerunt quod quicunque dum erit prior populi uel notarius ipsorum priorum committeret aliquod furtum uel baractariam remoueatur ab officio prioratus siue notariatus et nichilominus condempnetur in ea pena que declarabitur et deliberabitur per dominos priores populi et per consilium secretum dicte ciuitatis asisij

Quod committentes maleficia non fugiant ad ecclesias nec ibi receptentur.

clxxiij Item Statuerunt et ordinauerunt Quod si aliquis qui maleficium committeret in ciuitate uel comitatu asisij ex quo pena quinquaginta librarum denariorum uel ab inde supra resultaret fugeret uel staret in aliqua ecclesia uel monasterio uel abbatia ciuitatis uel comitatus asisij infra quindecim dies a die commissi maleficij uel formati processus ultra unam diem naturalem cogantur laboratores et coptumaioli et pensionarij prelati talis ecclesie monasterij uel abbacie soluere comuni asisij tantam quantitatem in qua et quanta condempnaretur dictus talis maleficium committens et predicta cogantur predicti laboratores coptumaioli et pensionarij et quilibet ipsorum per dominum potestatem et capitaneum ciuitatis asisij et quelibet eorum summarie et defacto ad penam centum librarum denariorum pro quolibet dictorum officialium contrafacientium et qualibet uice. dummodo bannum et summa soluenda et exigenda a dictis laboratoribus coptumaiolis et pensionarijs non possit excedere summam quinquaginta librarum denariorum pro qualibet uice et quolibet receptante.

De pena portantium arma offendibilia in palatijs ubi et quando fiunt consilia.

clxxiiij Item Statuerunt et ordinauerunt Quod nullus cuiuscumque condicionis uel status existat non obstante quod fuerit de numero priorum et eorum notariorum audeat portare aliquod genus armorum offendibilium in aliquo palatiorum dominorum potestatis uel capitanei uel priorum populi ciuitatis asisij tempore quo fieret aliquod consilium in aliquo dictorum palatiorum ad penam decem librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. et quilibet possit denuntiare et accusare contrafacientes quibus deferentibus possit auferri non obstante quod non uadat familia ad rimationem armorum. Et quod domini potestas et capitaneus in rimatione armorum possint mittere per ciuitatem asisij familiam in illo numero et sicut eis uel alteri eorum uidebitur et placebit.

Quod omnia instrumenta sectarum et ligarum sint cassa.

Item Statuerunt et ordinauerunt Quod omne instrumentum et omnis promissio ac contractus quomodolibet contractus et factus inter quoscumque quocumque modo uel titulo factum factus uel facta occasione uel pretextu alicuius lige uel conspirationis sit et esse intelligatur cassum uanum et irritum. et cassa uana et irrita. et nullius efficatie uel ualoris. et nulla persona possit uti aliquo ex dictis instrumentis contractibus obligationibus uel promissionibus. uel exceptionibus alicuius eorum. uel earum pretextu in totum uel in parte. et qui contrafecerit puniatur et condempnetur per dominum potestatem uel capitaneum ciuitatis asisij in pena dupli quantitatis contente in dicto contractu uel promissione. cuius pene medietas sit domini potestatis uel capitanei ferentis sententiam et exequentis de eo quod uenerit in comuni. Et quod de predictis predicti domini potestas et capitaneus teneantur inquirere ad notificationem cuiuscumque.

De membris debilitatis

Siquis offenderit aliquem uel percusserit in personam et membrum ex dicta percussione remanserit debilitatum Statuerunt et ordinauerunt Quod soluat nomine banni comuni asisij ducentas libras denariorum. Et nihilominus condempnetur percussor habenti membrum macagnatum seu perditum in quinquaginta libris denariorum.

107

Tabula quarti libri statutorum de extraordinariis.

Quod quilibet oriundus de asisio possit accusare contrafacientes contra statuta et ordinamenta. i.
Quod quilibet possit per civitatem et burgos vendere carnes. ii.
Quod macellarii vendentes carnes in civitate et comitatu asisii teneantur vendere secundum modum in capitulo contentum. iii.
Quod macellariis admictatur defensio modo et ordine infrascripto. iiii.
Quod sucura non fiat in macello. v.
Quod macellarii et servientes eis portent cultellos in pecettis. vi.
Quod quilibet habens domum sive cameram in macello possit habere banchas. vii.
De inmundicia et putredine macelli cessanda. viii.
Quod macellum bonarum carnium fiat in loco in presenti capitulo nominato. ix.
Quod tabernarii debeant tenere dischum ante eorum hostium vel vegetem quando vendunt vinum ut in capitulo continetur. x.
Quod vendentes vinum non dent vinum pro alio et teneantur dare unicuique petenti. xi.
Quod vendentes vinum mensurent cum mensuris sigillatis. xii.
Quod vendentes vinum non accipiant pignora a lusoribus. xiii.
Quod ementes vinum solvant incontinenti. xiiii.
Quod vendentes vinum non teneant tabulerium in taberna. xv.
Quod tabernarii non debeant recipere pignus vel obligationem aliqua occasione ludi. xvi.
Quod notarius potestatis et capitanei vadat pro vasis non iustis. xvii.
Quod vendentes vinum ad minutum teneant ligatas mensuras. xviii.
Quod nullus vendat vinum post tertium sonum campane. xviiii.
De penis augumentandis contra tabernarios et de modo sigillandi mensuras et earum renovatione. Et de parte officialium exequentium condempnationes et inventiones contra formam statutorum. xx.
Quod nullus possit ludere ad moram plus quam in capitulo continetur. xxi.
Quod fornarii coquant panem et de fornatico accipiendo. xxii.
Quod panifacule omnes solvant decem solidos denariorum pro qualibet et faciant et vendant panem secundum formam eis traditam per priores. xxiii.
Quod panifacule vendant panem in platea communis publice et non impediant introitus camerarum. xxiiii.
De pizicharolis ubi stare debeant. xxv.
De loco ordinando ubi vendantur olera et quod nullus pizicharolus ante nonam emat aliquam rem venalem. xxvi.
Quod pizicharoli qualibet die sabbati remundent plateam xxvii.
Quod nulla persona emat pisces causa revendendi. x[...]
Quod nulla persona possit extrahere ex districtu asisii aliquam captiagionem vel uccellationem. xxix.
Quod de predictis quilibet possit accusare et cedulas in cippis mictere. xxx.
Quod vasarii vendant vasa picta et non picta. x[...]
Quod artifices forenses venientes ad civitatem asisii possint eorum artem exercere et quilibet gravatus a camerariis habeant recursum ad dominos priores. xxxii.
De merciaiolis pigolottis pectenariis oleariis et de loco in quo stent et vendant die merchati. x[...]
Quod nullus in die sabbati per plateam portet ligna. xxx[...]
Quod merciarii habeant marcho et bilancias sigillatas. xx[...]
Quod nullus committat aliquam fraudem in laborerio cere. xxxvi.
Quod vendentes oleum et sal habeant mensuras sigillatas. xxxvii.
Quod liceat unicuique habere bancham ante cameram. x[...]
Quod fornaciarii habeant cuppos et mactones. x[...]

Quod [...] [...]tiarii

Quod habeatur abundantia cupporum et mactonum. xl.
Quod nulla persona lauet iuxta fontem Sancti francisci. Et de fontibus conseruandis. xlj.
De aqueductu fontis Sancti francisci reparando. xlij.
Quod nullus faciat turpitudinem in plateis. xliij.
Quod nullus proiciat turpitudinem in plateis et de aqua non piciend(a) ab alto. xliiij.
Quod nullus proiciat aquam per fenestram ab alto in viam. xlv.
Quod nullus tinctor possit eius artem exercere intra muros ueteres. xlvj.
Quod formelli et sciacquatoria non remaneant in uijs publicis. xlvij.
De lignis non tenendis super re alterius. xlviij.
De uijs aptandis et dirigendis usque ad finem comitatus. xlix.
De uia qua itur ad Sanctam mariam angelorum versus bonagrippam aperienda ita quod exeat ad molendina. L.
Quod a strata costani qua itur bittonium usque ad stratam castri noui fiat strata. Lj.
Quod dirizetur uia qua itur a fonte cannelle ad massiaum. Lij.
Quod fons et gurgha plaxij manuteneantur. Liij.
Quod nullus maceret canepam in flumine texij. Liiij.
Quod Sindicus teneatur manutenere mactonata stratarum et platearum. Lv.
De aqua fossati moiani non deriuanda. Lvj.
Quod mactonetur uia que est a porta plaxij de foris. Lvij.
Quod uia a porta Sancti antonij ad domum filiorum crisci mactonetur. Lviij.
De aqua que labitur per uiam genghe. Lix.
De cursu molendini Sancte crucis impedito reactando. Lx.
De ingomborimine eleuando ante domum marci menandorijs et alijs. Lxj.
Quod uia qua itur versus ecclesiam Sancti stefani aptetur. Lxij.
Quod fons moiani manuteneatur in bono statu. Lxiij.
De inmunditia eleuanda de plateis Sancti francisci. Lxiiij.
Quod nullus plantet seu arbores teneat super conductum fontis moiani. Lxv.
De fossatis et uijs supra apprehensis et de deriuatione aquarum. Lxvj.
Quod lauatorium iuxta ortum Sancte clare positum reactetur. Lxvij.
De uijs et stratis purgandis et manutenendis. Lxviij.
De pena accipientis uel accipere facientis aliquid a carceratis pro custodia. Lxix.
Quod dicti custodes et alij officiales teneant apertam fenestram dictorum carcerum. Lxx.
De salario dando campanario. Lxxj.
De pena tenentis scrofam uel porcellam nisi seruata forma infrascripta. Lxxij.
Quod nullus uadat ad monasteria. Lxxiij.
Quod uendentes pisces ad pondus dent pondus iustum et de pena non dantis. Lxxiiij.
Quod speciarij merciarij bambacarij et alij uendentes ad pondus dent pondus iustum et de pena non dantis. Lxxv.
De solutione fienda textricibus. Lxxvj.
Quod nulla mulier filet uel naspet in platea. Lxxvij.
Quod liceat cuilibet familie de ciuitate et comitatu asisij retinere unum porchum. Lxxviij.
Quod nullus habeat domum coopertam nisi de lastis tegulis uel cuppis. Lxxix.
Quod nullus possit portare linum uel canapam nisi intigliatam. Lxxx.
Quod molendinarij habeant coppulum confixum ad archam molendini. Lxxxj.
Quomodo et qualiter uie et strate comunis asisij debeant mactonari. Lxxxij.
De nuptijs non fiendis. Lxxxiij.
De pena sartorum non obseruantium hoc statutum. Lxxxiiij.
De pena magistrorum lapidum hoc statutum non seruantium. Lxxxv.
De pena calcolariorum hoc statutum non seruantium. Lxxxvj.
Quod nullus calcolarius possit uendere unum coramen pro alio. Lxxxvij.
De pena famulorum accipientium salarium ultra contenta in capitulo. Lxxxviij.
De pena barberiorum non seruantium hoc statutum. Lxxxix.
Quod nullus pilicciarius possit accipere ultra contenta in capitulo. xc.
De pena mareschalci accipientis ultra contenta in capitulo. xcj.
Quod quilibet de dictis artibus teneatur eius artem artem exercere ad petitionem petentis. xcij.
De pena laboratorum accipientium ultra contenta in capitulo. xciij.
De pena mensuratorum terrarum accipientium contra hoc capitulum. xciiij.
Qualiter et quando artes et pretia ordinentur. xcv.
Quod potestas et caputs teneantur obseruare dicta statuta de artificibus. xcvj.
De ornamentis mulierum. xcvij.

Qz potestas et capitaneus teneantur mictere ubi
dne congregantur. ———— xc viij.

Qz mulieres non possint portare uestes schollas
nec trasinum. nisi prout in capitulo conti-
netur. ———— xc ix.

Qz nulla mulier de cōmitatu audeat contra-
facere contentis in capitulo. ———— c.

Qz ubi pena non esset limitata intelligatur
quatuor ducatorum. ———— c i.

Qz uera dos mulierum intelligatur put
in capitulo continetur. ———— c ij.

Qz nullus obligatus intelligatur aliquid
dare pro aredo. ———— c iij.

Qz nulla muher audeat ire post corpus
mortui ultra tres domos. ———— c iiij.

Qz non dentur candele nisi ad domum
mortui. ———— c v.

Quanta cera et candele possint dari et
portari ad mortuum. ———— c vj.

De indumentis lugubrosis nō fiendis nisi
prout in capitulo continetur. ———— c vij.

Qz domini potestas et capitaneus mictant
suos officiales ad domū mortui. ———— c viij.

Qz corpus mortui extra ciuitatem nō possit
micti intra ciuitatē. ———— c ix.

Qz cōpater et cōmater non dent affighatis ultra contenta in capitulo. ———— c x.

Qz nulla persona audeat extrahere ext͞o
ciuitatem ut comitatum Asisij aliquod
genus frumentj ———— c xj

In nomine domini amen. Infrascripta sunt Statuta ac stantiamenta que debent seruari per becchariós et uendentes carnes et etiam per tabernarios ciuitatis Asisij et alia quamplurima statuta ad diuersas materias facientia ad bonum statum et gubernationem dicte ciuitatis Asisij eiusque districtus, facta per suprascriptos

Cum utile sit et expediat in uenditione carnium modum ponere presenti lege statuerunt et firmauerunt quod macellarij et ceteri uendentes carnes tam recentes quam sicchas et etiam lardum debeant ipsas carnes uendere ad pondus et ponderare carnes quas uendent cum bilanciis iustis usque ad quinque libras pro qualibet vice et non cum statera a quinque libris uero supra sit eis licitum ponderare simul cum iusta statera. Ita tamen quod semper ponderent ad bilancias et stateras de ferro siue metallo et ad marchum metalli et non ferri uel plumbei uel alterius rei adiustatum et adiustatas et singnatas signo comunis et populi dicte ciuitatis Asisij singulariter. Et qui contrafecerit in predictis uel aliquo predictorum condempnetur pro qualibet uice dicto comuni Asisij in centum solidis denariorum.

Nullus macellarius uel quiuis alius Statuerunt et ordinauerunt quod possit infra portas nouas ciuitatis Asisij apportare ut macellare uel in bancha carnes tenere uel uendere carnes aliquas morticinas uel infirmas et qui contra fecerit in uigintiquinque libris denariorum pro uice qualibet condempnetur. Liceat tamen carnes predictas tenere et uendere extra dictas portas dummodo pro morticinis et infirmis uendantur. Et nulla persona audeat uel presumat infra dictas portas uendere carnes granellosas uel in sua bancha propria uel conducta ubi carnes uenderet ipsas carnes tenere ad penam decem librarum denariorum pro quolibet et qualibet uice.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod unus ex notarijs domini potestatis et quem ipse dominus potestas deputauerit et unus ex notarijs domini capitanei quem ipse dominus capitaneus deputauerit teneatur et debeat ipsi et quemlibet ipsorum sepesepius inquirere et reuidere bilancias et pondera dictorum macellariorum uendentium carnes et lardum et stent in triuijs prope macellum ad reponderandum carnes predictas uenditas. Et si ipsi uel alter ex eis inuenirent pondera minus iusta et carnes minoris ponderis condempnetur uendens in penis superius et inferius denotatis. Et credatur relationi et scripture notariorum predictorum et cuiuslibet ipsorum. Et quod in inuentione carnium antequam notarij reponderet teneatur recipere sacramentum ementis si de dictis carnibus emptis est aliquid diminutum et tunc credatur relationi notarij et iuramento emptoris predicti et habeatur pro plena et legitima probatione.

Nullus macellarius seu alia persona Statuerunt et ordinauerunt quod possit audeat ut presumat alicui persone aliquod genus carnium pro altero seu aliquas carnes pro alijs uendere ad penam uigintiquinque librarum denariorum pro quolibet qui contrafecerit et qualibet uice.

Si quis interogauerit aliquem macellarium uel alium quemcumque qui carnes uenderet que carnes sunt iste? quas habes in bancha uel quas uendis? Statuerunt et ordinauerunt quod ueritatem respondere debeat sub pena decem librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice qua non responderit et dixerit ueritatem.

Statuerunt et ordinauerunt quod si aliquis macellarius uel quiuis alius qui carnes uenderet tam recentes quam sicchas uel lardum alicui et pondus carnium minus iustum dederit pro quolibet qui contrafecerit et qualibet uice in decem libris denariorum debeat condempnari. Et nullus macellarius inflet uel inflare faciat ut inflatas ad uendendum teneat carnes aliquas alicuius bestie modo aliquo uel ingenio sub pena decem librarum denariorum pro quolibet contrafaciente in predictis uel aliquo predictorum et qualibet uice. Et nullus macellarius ponat uel poni faciat seu permittat poni in grognonibus seu argonibus uel alibi in aliqua bestia pinguedinem alicuius alterius bestie. Et qui contrafecerit in centum solidis denariorum pro uice qualibet condempnetur. Et nullus becharius immictat uel inmicti faciat in aliquibus carnibus scrofinis siue porcelle uel pecudum aliquem menciachium ad penam uigintiquinque librarum denariorum pro quolibet et qualibet uice qua contra factum fuerit. Et intelligatur immisisse qui inuentus fuerit habere carnes cum menciachio immisso. Et

nichilominus condempnetur tamquam falsus. Et de falso ultra dictam penam in vigintiquinque libris denariorum. Et excludatur et pro excluso habeatur et sit omni tempore ab omni officio comunis predicti. Et quilibet possit contrafacientem accusare et denuntiare et habeat medietatem banni et condempnationis.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus matellarius uel alia persona que carnes teneret ad uendendum presumat alicui dicere quod carnes que essent in bancha uel extra cameram que publice uiderentur sint uendute alicui: et maxime dominis prioribus ciuitatis asisii. Immo quilibet uendens teneatur et debeat ipsas carnes cuilibet petenti et emere uolenti uendere. Et qui contrafecerit in predictis uel aliquo predictorum in centum soldis denariorum pro vice qualibet condempnetur. Et quilibet possit talem contrafacientem denuntiare et accusare. et nomen eius teneatur in credentia et habeat medietatem banni. Et nullus matellarius uel qui carnes uenderet possit uel debeat uendere capita gambas uel pedes: uel interiora ad pondus sub pena centum soldorum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Liceat tamen cuilibet uendere lonzam cum gruso integram cuilibet petenti, et non alteri persone contra formam predictam. Et quando quis uellet aliquem castronem seu uitellam causa presentandi quod possit matellarius ponderare castronem et uitellam cum pedibus et capite integrum et integram secundum quod placuerit emptori sine pena.

In bancha in qua quis tenet carnes castratinas ad uendendum Statuerunt et ordinauerunt quod non possit tenere carnes montaninas: ut capre uel bicchi uel pecudum: uel aliquas ipsarum carnium: uel mistura fiat ad penam centum soldorum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et in bancha in qua uendentur carnes porci maschuli aliquis non possit aliquas carnes tenere uel habere de scrofa uel porcella, nec ipsarum carnium fiat mistura ad penam centum soldorum denariorum pro quolibet et qualibet vice. qua contrafactum fuerit. Et quicumque contrafecerit in predictis uel aliquo predictorum dictam penam incurrat. et eadem de facto tollatur et deueniat in comuni predicto.

Notarius dominorum priorum qui pro tempore fuerit Statuerunt et ordinauerunt quod teneatur et debeat omni mane et sero personaliter ire et nullum alium mictere ad sigillandum pedes posteriores et anteriores castratorum et porchorum maschulorum in uenditione ipsorum. Et si notarius fraudem comiserit in dicto officio exercendo condempnetur pro vice qualibet in uigintiquinque libris denariorum dicto comuni asisii applicandorum.

Nullus becchiarius siue carnes vendens Statuerunt et ordinauerunt quod possit uendere carnes alicuius porci maschuli uel castrati nisi prius pedes ipsorum ab ipso notario sigillentur. Et semper quando ipsi matellarii uendent carnes dimictere debeant aliquid propter quod residuum carnium ipsarum appareat esse seu appareant de carnibus sigillatis et qui contrafecerit in predictis uel aliquo predictorum penam centum soldorum denariorum incurrat pro uice qualibet dicto comuni applicanda.

Statuerunt et ordinauerunt quod quilibet matellarius teneatur et debeat matellare et facere carnes et precipue carnes castratinas et porcinas in habundantia ita quod possit quilibet de dictis carnibus inuenire ad emendum pro ut et sicut officialibus domini Capitanei et domini potestatis qui super hoc deputati fuerint placuerit iniungendum et uidebitur conuenire uel eisdem matellariis mandabunt. Dumodo non possint iniungere seu mandare alicui matellario pro vna et eadem die quod debeat matellare de diuersis carnibus. Scripture quorum officialium et et cuiuslibet ipsorum dicto et assertioni stetur et habeatur pro plena legitima et sufficienti probatione. Et siquis contrafecerit in centum soldis denariorum pro vice qualibet debeat condempnari.

Quod quilibet oriundus de asisio possit accusare contra facientes contra statuta et ordinamenta.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod quilibet oriundus de asisio uel eius districtu possit omnes et singulos facientes contra statuta et ordinamenta predicta uel aliquod predictorum accusare et denuntiare et nomen eius teneatur in secreto. et credatur et stetur iuramento accusatoris cum dicto et probatione unius testis fidedigni. et habeat accusator medietatem banni.

Quod quilibet possit per ciuitatem et burgos uendere carnes.

Quilibet de asisio et eius districtu Statuerunt et ordinauerunt quod possit uendere carnes recentes et sicchas per ciuitatem asisii et burgos ipsius: dumodo non vendant contra formam statutorum predictorum. Immo teneatur quilibet uolens uendere carnes: ipsas carnes uendere secundum modum scriptum in supradictis statutis ad penam in dictis statutis contentam.

Quod macellarij uendentes carnes in ciuitate et comitatu assisij teneantur uendere secundum modum in capitulo contentum.

vij° Item Statuerunt et ordinauerunt quod macellarij et carnes uendentes In ciuitate burgis et suburgis et In comitatu assisij uel aliquo dictorum locorum teneantur et debeant carnes recentes uendere pro illo pretio libra quo et prout uenditur per macellarios ciuitatis fulginei et unum denarium plus si uidebitur dominis prioribus ciuitatis assisij. Et quod priores non possint addere ultra dictum precium. nec ipsi macellarij possint uendere. Et quod dicti domini priores teneantur et debeant ad penam uiginti quinque librarum denariorum pro quolibet ipsorum quolibet mense bis scire ueritatem dictarum carnium quanto pretio uenduntur In ciuitate fulginei libra dictarum carnium. Ita quod appareat scriptum quantum dicte carnes uenderentur. Et si ultra dicti macellarij uel aliquis eorum uenderet pro qualibet libra condempnetur In quinquaginta solidis denariorum. Et quilibet possit denumptiare et accusare contrafacientes. et habeat medietatem banni et eius nomen teneatur In credentia. Et quod dicti domini priores possint nuntios mictere pro predictis fiendis expensis comunis. et eis solui facere per massarium comunis predicti ad rationem decem solidorum denariorum pro quolibet nuntio. Et quod massarius dicti comunis teneatur et debeat dictis nuntijs soluere cum appodissa dictorum dominorum priorum et sine alia probatione et sollempnitate.

Quod macellarijs admictatur defensio modo et ordine infrascripto.

iiij° Item Statuerunt et ordinauerunt quod quandocumque macellarij accusati essent possint se defendere et eis admictatur defensio. dummodo tamen nullus macellarius uel captapanis admictatur In testes ad defensam. Et quod dicti macellarij possint tenere In eorum banchis Interiora porcina per unam diem tantum.

Quod sugura non fiat in macello.

b Statuerunt et ordinauerunt quod dominus potestas uel capitaneus populi ciuitatis assisij qui in regimine erit Immediate post publicationem presentium Statutorum ad penam centum librarum denariorum de suo salario de quo debeat spetialiter per sendicos dicti comunis assisij sindicari teneatur et debeat uinculo Iuramenti fieri facere expensis dicti comunis quandam domum bene aptam prout sibi et magistris quos uocare uoluerit uidebitur conuenire In contrata moiani In rebus comunis. In qua domo macellarij et alij uendentes carnes debeant et teneantur bestias quas uendere et macellare uoluerit occidere et spaçare antequam ipsas deferant ad macellum. Et quod nullus macellarius uel alius uendens carnes audeat uel presumat postquam dicta domus facta fuerit In aliquo loco per ciuitatem assisij uel burgos aliquam bestiam occidere uel spaçare pena et banno decem librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Et quod dicti macellarij teneantur et debeant ad penam dupli soluere et pagare quolibet anno In festo natiuitatis domini pro pensione dicte domus massario comunis assisij pro ipso comuni recipienti uigintiquinque libras denariorum. Voluerunt Insuper et mandauerunt quod nullus beccharius uel alia persona uolens uendere uel uendi facere carnes porcinas audeat uel presumat aliquem porchum occidere nec abrusiare In aliquo loco dicte ciuitatis uel burgis nisi In domo predicta. que fieri debeat et perfici In contrata moiani si facta non est. pena pro quolibet contrafaciente et qualibet uice decem librarum denariorum. Et dominus potestas uel capitaneus dicte ciuitatis prefatus teneatur et debeat pena quinquaginta librarum denariorum de suo salario dictam domum In dicta contrata moiani expresse tempore sui regiminis fieri facere et cum effectu complere. Et hoc si dicta domus perfecta uel facta non esset. Et camerarius comunis teneatur et debeat dictas expensas sine aliqua reformatione soluere secundum appodissam dominorum priorum ad penam uiginti quinque librarum denariorum de suo salario.

Quod macellarij et seruientes eis portent cultellos in pecçettis.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus macellarius uel seruiens eisdem audeat uel presumat aliquem cultellum acutum uel muncum ad artem macellarie aptum nisi cohoptum seu Iniuolum In pecçetta portare. Et siquis contrafecerit puniatur et condempnetur ac si portasset cultellum acutum. Et quilibet admictatur ad accusandum et sufficiat dictum unius testis. et habeatur pro plena probatione. et medietas dicte condempnationis sit comunis. et alia accusatoris. Et si cum dictis ferris uel aliquo ipsorum offenderet aliquem puniatur In dupla pena qua puniretur seu puniri deberet Si cum alijs armis offenderet. vj.

Quod quilibet habens domum siue cameram in macello possit habere banchas.

IN dicto macello et uersus dictum macellum ab angulo palatij noui dicti comunis In quo domini priores populi habitant usque ad terminos finales dicti macelli Statuerunt et ordinauerunt quod quilibet habens domum siue cameram possit libere sine pena habere et tenere banchas siue dischos secundum quod sibi placuerit pro sua arte libere exercenda aliquo capitulo In contrarium loquente non obstante. dummodo non possit uendere In dictis bancis nisi carnes pecudinas. et alias carnes prohibitas uendi In campione comunis non preiudicando alicui capitulo presentis uoluminis statutorum. viij°.

Ab angulo uero superiori dicti palatij supra ussus

plateam magnam comunis nullus audeat uel presumat ponere seu tenere aliquam bancham causa macellandi aliquas carnes. Et qui contrafecerit in predictis uel aliquo predictorum penam decem librarum denariorum incurrat pro quolibet contrafaciente et qualibet vice.

De inmunditia et putredine macelli cessanda.

viij. Cum fetor aut putredo pestilentiosum aere(m) inficiat volentes saluti hominum providere statuerunt et ordinaverunt quod nullus macellarius nec aliquis carnes vendens audeat uel presumat per se vel alium aliquam turpitudinem facere seu fieri facere in ipso macello, nec tenere aliqua interiora bestiarum sive intestina, capita seu gampas fetidas nec sanguinem bestiarum seu sterchus in ipso macello proicere, nec infra confines ipsius macelli nec aliquod cornu cuiuscumque animalis uel bestie recens uel siccum pena centum solidorum denariorum pro quolibet contrafaciente in predictis uel aliquo predictorum et qualibet vice. Et nichilominus siquis ossa proiceret in dicto macello et non elevaverit ea die penam viginti solidorum denariorum incurrat. Et tamen ipsa ossa quam aliam rem fetidam et putridam de dicto macello teneatur exportare. Licitum sit tamen cuilibet vendenti carnes in dicto macello facere apportari et ad vendendum tenere interiora porchorum caprettorum et agnorum: et coratas cuiuslibet bestie: et etiam interiora lauata cuiuslibet bestie. Et quod dictum est in macello idem dixerunt et lochum habere voluerunt in domibus et apothecis seu cellis omnibus ipsius macelli: et circumstantibus et contiguis sive propinquis ipsi macello per quinque domos. Et quod ipsi macellarij et quilibet alius habens domum apothecam seu cellam in dicto macello teneat et debeat ad penam centum solidorum denariorum predictas apothecas de omni putredine fetore et inmunditia purgare et evacuare et mundas et purgatas tenere. Ita quod ad dictum macellum accedentibus seu transeuntibus ex fetoribus nullum fastidium generet. Et quod nullus macellarius uel carnes vendens audeat uel presumat tenere uel teneri facere per se uel alium aliquem canem nisi ligatum pena contrafacienti viginti quinque librarum denariorum. Et quod macellarij predicti semel in edomada adminus videlicet quolibet die sabbati de nocte post tertium sonum campane teneantur et debeant mundare et mundari facere totum macellum de omni putredine et inmunditia. et ipsam putredinem extra ipsum macellum portare et portari facere sub dicta pena. Et ad observationem omnium predictorum potestas et capitaneus qui nunc est et pro tempore fuerit teneatur vinculo iuramenti precipere omnibus macellarijs qui carnes macellabunt imposterum quod predicta debeant observare. Et quia ubi maius periculum ibi cautius est agendum voluerunt quod ad predicta custodiendum et denuntiandum eligantur per dominos priores populi quinque custodes secreti: dicto quorum et cuiuslibet eorum cum vno teste in omnibus et singulis supradictis et quolibet predictorum stetur: et quilibet alius ad denuntiandum admictatur: et credatur eius denuntiationi cum dicto vnius testis idonei. Qui quinque denuntiatores habeant pro eorum labore medietatem omnium condempnationum et bannorum predictorum. Et quod potestas et capitaneus et quilibet predictorum teneantur qualibet edomoda semel mictere vnum ex suis notarijs ad dictum macellum ad inquirendum de predictis et quolibet predictorum: cuius uel quorum notarij uel notariorum relatio habeatur pro plena probatione. Confines autem ipsius macelli sunt et apparent designati in tertia parte voluminis statutorum sub rubrica Confines macelli: et cetera. Alij autem qui non sunt de arte macellariorum, et ossa et gampas, seu capita fetida uel fetidas aut aliud aliquod fetidum proicerent in ipso macello: vel infra confines ipsius penam viginti quinque librarum denariorum incurrere voluerunt.

Quod macellum bonorum carnium fiat in loco in presenti capitulo nominato.

Item statuerunt et ordinaverunt quod subtus trasannam campionis ex parte inferiori palatij dominorum priorum populi civitatis Asisij versus confines macelli et quantum capit ipsa trasanna: et in bancis et apotecis ipsius loci vendi et retineri possint carnes recentes bonorum porchorum maschulorum: et bonorum castronum sigillatorum et sigillandorum secundum formam statutorum de dicta materia loquentium: et etiam carnes vitellarum et caprettorum de lacte: et non alique alie carnes ad penam decem librarum denariorum. In qua summarie et de facto quilibet contrafaciens per dominos potestatem et capitaneum dicte civitatis debeat condempnari: Cuius condempnationis medietas sit officialis facientis et exequentis condempnationem huiusmodi. Et similiter in domibus campionis comunis positis in plateola porte sancti Francisci: Et in alijs locis dicti macelli vendi possint omnes carnes recentes non permissas vendi in ipso campione: et non prohibitas per formam statutorum comunis Asisij. Et quilibet possit denuntiare et accusare: et credatur et stetur sue accusationi uel denuntiationi cum probatione vnius testis idonei: et habeat et lucretur quartam partem eius quod venerit in comuni ex sua accusatione uel denuntiatione: et nomen eius teneatur in credentia. Liceat tamen tempore indulgentie sancte marie angelorum tribus diebus ante dictum festum et die festi: et duobus diebus post ipsum festum tenere et vendere carnes in civitate Asisij in

Illis locis qui uidebuntur dominis prioribus et domino potestati uel capitaneo qui pro tempore erunt. Carnes uero sicce ubicumque in dicto macello et alibi per dictam ciuitatem uendi et teneri possint sine pena et banno.

Quod tabernarij debeant tenere dischum ante eorum hostium ut uegetem quando uendunt uinum ut in capitulo continetur.

x. Qvilibet de ciuitate et comitatu asisij et etiam aliunde uendens uinum ad minutum uel nectar seu claretam. quod nectar intelligatur seu clarera et habeatur pro uino. Statuerunt et ordinauerunt quod teneatur et debeat habere seu tenere bancham seu dischum ante hostium cellarij siue taberne in quo uel qua uinum uendiderit seu claretam per medium hostij dicti cellarij siue taberne. uel saltim ex una parte dicti hostij. Ita quod remaneat aditus et introitus latitudinis unius pedis cum dimidio ad pede iusti hominis. uel ante uegetem. dummodo quilibet uinum emens. uel emere uolens a dicto tabernario possit et licitum sit sibi dictum cellarium siue tabernam intrare sine pena et banno ad hoc ut tabernarius unum uinum pro alio dare non possit. Et si tabernarius contra fecerit puniatur per dominum potestatem uel capitaneum in decem libris denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice dicto comuni asisij applicandorum. Quod quidem capitulum uoluerunt habere locum in tenendo bancham per medium hostij uel ante uegetem modo predicto in uendentibus uinum uel claretam in ciuitate. In comitatu uero cuilibet concesserunt licentiam bancham uel dischum posse retinere prout sibi placuerit sine pena.

Quod uendentes uinum non dent unum pro alio et teneantur dare unicuique petenti.

xi° Nullus tabernarius uel tabernaria. uel uendens uinum ad minutum in dicta ciuitate uel comitatu. Statuerunt et ordinauerunt quod possit nec debeat dare uel uendere unum uinum pro alio. nec mustum nec adaquatum alicui ementi pena uigintiquinque librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Et quicumque inceperit uendere uinum teneatur uendere omnibus emere uolentibus. et dare cuilibet petenti continue dum uinum uendet. Et de die teneatur hostium apertum siue tabernam apertam tenere pena decem librarum denariorum. Et quilibet possit contra facientem denumptiare et accusare et habeatur pro legitimo accusatore. et sit legitima probatio in predictis dictum unius testis. et habeat accusator medietatem banni et teneatur in credentia. Nec possit dictus uendens uinum tenere canellam in aliqua uegete uel in alio uase in cellario seu taberna ubi uenditur uinum nisi solum in illa uegete siue uase in quo uel qua est uinum quod uenditur. Et nullus uenditor uini possit uendere in uno et eodem tempore ac loco nisi unum uinum eiusdem coloris. et de uno et eodem uase ad penam decem librarum denariorum pro quolibet et qualibet uice applicandarum comuni asisij. Saluo quod tempore festi Sancte marie angelorum de mense augusti. uidelicet decem diebus ante kalendas augusti. et die kalendarum ipsius mensis augusti. et quatuor diebus post ipsas kalendas quibus possit uendere in eodem cellario de pluribus maneriebus uini prout sibi placuerit.

Quod uendentes uinum mensuret cum mensuris sigillatis.

xii° Qvilibet tabernarius uel uendens uinum Statuerunt et ordinauerunt quod teneatur et debeat mensurare cum mensuris bonis et legalibus sigillatis de sigillo plumbeo consueto dicti comunis. uidelicet petitto. medio petitto. foglietto. medio foglietto. uel altera ipsarum prout petitum fuerit. ad penam quatraginta soldorum denariorum pro quolibet et qualibet uice. Et quilibet uinum uendens teneatur et debeat habere mensuras secundum modum predictum. Et quilibet uinum uendens debeat mensurare cum mensuris iustis et legalibus sub pena uigintiquinque librarum denariorum pro quolibet contrafaciente. et qualibet uice. Et potestas et capitaneus et quilibet ipsorum teneantur et debeant sepe sepius mictere unum ex notarijs curie cum familiaribus ad rimandum et inquirendum contrafacientes contra predicta. uel aliquod predictorum. Et si ipsi uel alter ex eis inuenerit aliquem habere mensuram minus iustam teneantur et debeant ipsam eidem accipere. et ipsum antequam intret palatium massario comunis asisij assignare et sibi tradere nomen et pronomen illius cui inuenta fuerit. Qui massarius teneatur et debeat scribere seu scribi facere per eius notarium nomen et pronomen illius cui fuerit inuenta mensura minus iusta. Et predicti officiales potestatis et capitanei ac etiam massarius dicti comunis facere et obseruare teneantur predicta sub pena uigintiquinque librarum denariorum pro qualibet uice. et executionem facere de predictis. Et quod omnes mensure predicte sigillari debeant per aliquem deputandum ad hoc per dominos priores populi ciuitatis asisij. siue per emptorem gabelle mensurarum. uel per alium per ipsum deputandum. Et si reperiretur dictum sigillatorem sigillasse aliquam mensuram minus iustam incidat in penam pro qualibet uigintiquinque librarum denariorum. Que mensure et quelibet ipsarum sint et esse debeant de terra uitriata. Et quelibet ipsarum sit et esse debeat in collo equalis in altitudine ad minus trium digitorum. Et debeat esse ipsum collum secundum mensuram sedis comunis. et nulla mensura de predictis debeat esse religata. siue arenartiata inuerata seu repegata uel aliter maculata uel uitiata ad penam contentam in statuto dicti comunis asisij loquente. De

pena tabernarij non habentis et non tenentis mensuras. Et
q(uod) sigillator dictarum mensurarum non possit nec debeat ali-
quo modo sigillare aliquid modo vas scedatum et iustum
ad mensuram dicti comunis cum quo uinum uenditur
nisi fuerit bene iustum et nisi sit de terra uitriata et de
forma et sceda superius declaratis. Et non sit ipsum uas
religatum siue reallaciatum inceratum seu repeçatum
uel aliter maculatum aut uitiatum ad penam decem
librarum denariorum pro quolibet uase quod aliter sigillaretur.
Liceat tamen dictis tabernarijs dictis diebus ante et post
et tempore Indulgentie de mense augusti supra declara-
tis vendere cum foglecta et media foglecta et non cum
alijs mensuris nec alias mensuras tenere cogi possint.

Q(uod) vendentes uinum non accipiat pignora a lusoribus.

xiij. Statuerunt et ordinauerunt q(uod) nullus taber-
narius uel tabernaria audeat uel presumat
imposterum recipere uel recipi facere publice
uel occulte aliqua ratione uel causa ab aliqua persona
aliquod pignus seu pignora cuiuscumque condicionis existat
ab aliquo lusore occasione ludi taxillorum ad penam decem
librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet
vice. Q(uod) ementes uinum soluat in continenti.

xiiij. Quicunque emerit uinum ad minutum Sta-
tuerunt et ordinauerunt q(uod) soluat incon-
tanti venditori dicti uini cum vinum accepe-
rit antequam secedat a domo seu taberna huiusmodi. Et
qui contrafecerit puniatur in viginti solidis denariorum
pro qualibet uice nisi fuerit de uoluntate uenditoris
uini qui tunc possit de licentia ipsius uendentis a taberna
secedere sine solutione. Et quicumque rumpit studiose
alicui vendenti uinum aliquod uas seu portauerit secum
aut furatus fuerit aliquem ciatum soluat nomine vini
pro qualibet uice viginti solidos denariorum. Et stetur et
credatur sacramento tabernarij et uendentis vinum.
Et idem intelligatur de cifo et nappo et alijs uasis aptis
ad bibendum. Et nichilominus dampnum emendet pa-
tienti.

Q(uod) uendentes uinum non teneat tabulerium in taberna.

xv. Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) nullus
uendens uinum ad minutum teneat in domo in
qua uinum uendet tabulerium nec taxillos nec
aliquod aliud actum ad ludendum. Et quicumque contra-
fecerit in centum solidis denariorum pro uice qualibet condep-
netur.

Q(uod) tabernarij non debeant recipere pignus uel obliga-
tionem aliqua occasione ludi.

xvj. Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) nullus ta-
bernarius uel tabernaria possit nec debeat per se
uel aliam personam eius nomine uel occasione
recipere uel habere recipi uel haberi facere aliquam qua-
titatem pecunie vel aliquod pignus promissione uel
obligatione vel aliquod instrumentum promissionis
venditionis alienationis cessionis uel concessionis bonorum
aliquorum uel rerum seu rei uel aliquod aliud instrumen-
tum cuiuscumque conditionis fuerit alicuius persone lu-
dentis ad ludum aliquem taxillorum vel alterius persone
ipsius nomine uel causa ab aliqua persona et nomine
alicuius ludi obtenti pecunie quod uulgariter dicitur lamorza
in ciuitate uel comitatu asisij qui contrafecerit in aliquo
dictorum casuum puniatur et condempnetur per potestatem
uel capitaneum in decem libris denariorum pro qualibet vice.
Et de predictis et quolibet predictorum contentis in dictis
capitulis et statutis contra tabernarios potestas et capita-
neus et quilibet ipsorum teneantur et debeant inquirere
et inquiri facere ad petitionem cuiuslibet petentis et
repertos culpabiles punire et condempnare in dictis pe-
nis. Et q(uod) potestas et capitaneus et quilibet ipsorum coram
quo fuerit exposita querela de predictis et quolibet pre-
dictorum ad petitionem ludentis uel dantis pignus taber-
nario seu aliquam quantitatem pecunie uel aliam rem
promictentis teneatur et debeat dicta pignora facere re-
stitui cum effectu tali ludenti promissione et obligatio-
nem quocumque modo cassare et annullare. Et q(uod) de
tali instrumento et obligatione de cetero nullatenus au-
diatur recipiens nec alius eius nomine. Contra quod
instrumentum stetur sacramento et conscientie notarij
dictum instrumentum conficientis et testium in dicto
instrumento appositorum. Et q(uod) excipiens siue opponens
querelam de predictis ad penam aliquam nullatenus
teneatur.

Q(uod) notarius potestatis et capitanei uadat pro uasis non iustis.

Quicumque tenuerit seu habuerit aliquam mensu-
ram ad vendendum non iustam et minus
continentem. Scilicet petictum medium
petittum foglectum et medium foglectum puniatur
pro qualibet mensura et qualibet uice in viginti quinque
libris denariorum. Et hoc idem dixerunt de eo qui uinum
linfatum pro puro uenderet. Et pro predictis omnibus
inuiolabiliter obseruandis teneantur domini potestas et xvij
capitaneus qui pro tempore fuerint mictere ex suis no-
tarijs qualibet die bis adminus ad rimandum tabernas
et loca in quibus uinum uenditur ad videndum et exa-
minandum de dictis mensuris et contentis in dictis ordi-
namentis et inquirendum de predictis dummodo non reui-
deat vinum si est bene mensuratum nisi infra quartam domum
a domo in qua vinum uenditur. Et si reuideret vel
retornaret et contrafecerit ad nullam condempnatio-
nem soluendam teneatur nec condempnatio aliqua
sequi possit ipso iure et si sequeretur non ualeat nec teneat
nec exequi possit ipso iure. Et quicumque repertus fuerit
culpabilis puniatur in penis superius denotatis. Et si po-
testas uel capitaneus fuerint negligentes et contrafece-
rint in predictis condempnetur pro quolibet in decem
libris denariorum. Et quilibet vendens vinum ad minutum
debeat mensurare cum illa mensura ex predictis qua

emens voluerit et petierit ad penam decem librarum denar. Et quod quilibet tabernarius vinum uendens ad minutum teneatur implere mensuram personis ementibus vinum pena quatraginta soldorum denar. contrafacienti pro qualibet vice. Et quilibet possit talem contrafacientem denuntiare et accusare et nomen eius teneatur in secreto et habeat medietatem condempnationis et sufficiat probatio unius testis in predictis. Et si uinum tetigerit puncta sigilli positi in summitate quantum poni potest habeat mensura ipsa pro plena.

Quod uendentes uinum ad minutum teneant ligatas mensuras.

xviij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod quilibet tabernarius uel qui aut que vinum uenderet ad minutum in ciuitate asisij tantum teneatur et debeat tenere in bancha super qua vinum uenderet petitum et medium petittum ligata: ac etiam habere et tenere saltim dum vinum uenderet duodecim vasa et duodecim ciatos: Et aquam ad sufficientiam pena quinquaginta soldorum denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice: Exceptis diebus supra declaratis tempore indulgentie.

Quod nullus uendat uinum post tertium sonum campane.

xix. Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus tabernarius aut uendens vinum aut hospitator audeat uel presumat per se uel alium post tertium sonum campane vendere vinum alicui nisi illis personis que fuerint hospitate in domibus ipsorum. Et idem dixerunt de ementibus et his qui inuenti fuerint in dictis locis ad bibendum post secundum sonum campane que pulsatur pro custodia ciuitatis de sero. Et predicti tabernarij et vinum uendentes teneantur et debeant post dictum secundum sonum campane tabernam claudere et nemini vinum vendere nisi venientibus cum uasis et ipsum deportantibus ad aliud locum: quo casu liceat usque ad tertium sonum campane dicto modo vinum vendere, dummodo statim dato vino hostium claudat, aliter non. pena viginti soldorum denar. pro qualibet vice qua contrafactum fuerit. Et quod quilibet vendens uinum ad minutum teneatur et debeat ad penam quadraginta soldorum denar. implere quodlibet vas cum quo vinum uenditur de vino quod vendit. Et quod non possit plus uendere vinum alicui uel aliquibus uel pretium augumentare nisi tantum vendere quantum incepit a principio quo vinum expositum fuerit venale pena quadraginta soldorum denar. pro qualibet vice qua contrafactum fuerit. Et in quolibet casu in quo loquitur de vino uendendo uel emendo, vel aliquid de gabella soluenda, idem intelligatur de nectare siue clarea. Et quilibet vendens vinum debeat tenere publice apto hostio taberne bancham apparatam secundum formam statutorum: et vinum uendere omnibus volentibus emere pena viginti quinque librarum denariorum pro quolibet et qualibet vice.

De penis augumentandis contra tabernarios: et de modo sigillandi mensuras et earum renouatione et de parte officialis exequentium condempnationes et inuentiones secundum formam statutorum.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod quicumque tabernarius et vendens uinum ad minutum qui contrafecerit in aliquo dictorum statutorum: uel deliquerit in aliqua parte alicuius eorum condempnetur pro quolibet et qualibet uice in pena et penis contentis per formam statutorum predictorum in ipsis statutis et quolibet eorum. que pene dicto communi debeant applicari: preterquam de quibuslibet quadraginta soldis officialis inueniens habeat et condempnatis exequens quintam partem. de alijs uero condempnationibus quas exegerit habeat illam partem que traditur per formam aliorum statutorum. et ubi declaratum non esset intelligatur de quinta parte. Et massarius communis asisij qui pro tempore fuerit ad penam viginti quinque librarum denar. de suo salario teneatur et debeat soluere xx. officiali potestatis uel capitanei qui talem inuentionem fecerit dictam partem sibi contingentem in manibus suis. Et predicta locum habeant et seruentur quando procederetur et feretur condempnatio ex inuentione uel inuentionibus officialis tantum. Sed quando procederetur per accusationem uel denuntiationem condempnetur delinquens pro quolibet et qualibet uice in penis supradictis. Alijs in statutis contentis dandis et soluendis secundum formam statutorum. Et quod officialis qui aliquam inuentionem fecerit teneatur et debeat quando faciet aliquam inuentionem presente et audiente tabernario vel uinum vendente ad minutum vocare unum testem adminus qui uideat et eidem monstret mensuram quam defectuosam et minus iustam uel non plenam dari inueniet. Et teneatur dictus officialis inueniens statim antequam intret palatium consignare in scriptis et scribere manu sua propria omnes inuentiones quas fecerit, et testem et testes quem uel quos vocauerit, in quodam quaterno massarij dicti communis et notarij camere ad penam viginti quinque librarum denar. pro qualibet vice qua contrafecerit in aliquo predictorum. Et quod de ipsis inuentionibus sic assignatis et scriptis possit et debeat sequi condempnatio: et non de alijs inuentibus aliter factis. Et quod domini Priores populi de nouo faciant fieri mensuras ad vendendum vinum. scilicet petittum, medium petittum foghettum siue foghetta, et medium foghettum ad iustam et rectam mensuram communis asisij: que mensure habeant collum strictum secundum quod videbitur dominis prioribus dicte ciuitatis: ad quas mensuras et secundum dictum modum quilibet vendens vinum teneatur addirizare et mensuras adiustare.

Stradinarjo

Et nullus possit habere nec tenere, aut vendere vinum adminutum cum aliqua alia mensura: uel cum aliqua alia re. Et sint sigillate dicte mensure cum quodam sigillo paruo in summitate oris cuiuslibet mensure ad penam decem librarum denariorum pro qualibet mensura et pro quolibet contrafaciente et qualibet vice in aliquo predictorum. Et sufficiat ac etiam intelligatur mensura esse plena usque ad summum: videlicet si vinum fuerit in equalitate et paritate cum sigillo dicte talis mensure. Et sigillator mensurarum teneatur et debeat sigillare quamlibet mensuram in summitate basis quanto plus poterit ita tamen quod sigillum sit in paritate cum orlo et summitate cuiuslibet uasis ad dictam penam decem libr. denar. pro qualibet vice et qualibet mensura. Et quod dictus talis qui sigillauerit non possit nec debeat accipere pro quolibet sigillo ultra sex denarios ad dictam penam. Et quilibet possit ipsum sigillatorem contrafacientem denuntiare et accusare Et nichilominus ex inuentione officialis possit et debeat condempnari.

Quod nullus possit ludere ad morram plus quam in capitulo continetur.

xxi. Item Statuerunt et ordinauerunt Quod nullus de ciuitate uel comitatu asisii uel aliunde audeat uel presumat ludere ad ludum morre in taberna uel alibi in ciuitate predicta nisi et duxat usque ad quantitatem uel valorem vnius petitti vini pena viginti solidorum denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice, camere communi asisii applicanda. Et quilibet possit denuntiare et accusare et eius nomen teneatur in credentia: et lucretur quartam partem eius quod uenerit in communi ex sua accusa uel denuntia: quam penam de facto auferri contrafacienti per potestatem uel capitaneum uel eorum officiales uel alterius eorum: Et sufficiat probatio unius testis.

Quod fornarii coquant panem: et de fornaticho accipiendo.

xxii. Fornarii et fornarie Statuerunt et ordinauerunt Quod teneantur coquere panem ut coqui facere ita quod vnus panis non abstringatur cum alio taliter quod deuastetur uel deformetur. Et liceat eis vnum panem de quatraginta panibus tantum accipere et non plus. Et quod reddant cuilibet petenti panem ad furnum ipsum bene coctum et stagionatum integraliter sine diminutione. Et quod quandocumque acciderit Raseriam grani valere quatraginta solidos denar: et a quatraginta solidis infra possit accipere de triginta panibus vnum et non ultra ad penam decem librarum denar. Et si a quatraginta solidis denar. supra seruetur modus supra declaratus. Et siquis in aliquo dictorum casuum contrafecerit per dominos potestatem uel capitaneum pro quolibet uel qualibet: et qualibet vice condempnetur et puniatur et credatur illi cuius fuerit panis cum dicto unius testis iurati in quolibet dictorum casuum. Et nullus fornarius uel fornaria calefaciat furnum cum nocchio oliuarum. Et quod dicti potestas et capitaneus in principio eorum regiminis dictis fornariis faciant iurare predicta obseruare. Et siquis contrafecerit per dominos potestatem et capitaneum in quatraginta solidis denar. debeat condempnari pro qualibet uice. Et ad denuntiandum admictatur ille cuius fuerit panis et fuientes eidem: et quilibet de sua familia. Debeant etiam dicti domini potestas et capitaneus quolibet mense pro his mictere: scilicet quilibet eorum vnum ex suis notariis ad clibanaria supradicta videndum si per dictos fornarios obseruantur predicta: Et si inuenerint contrafactum puniatur quilibet contrafaciens per predictos potestatem uel capitaneum ut supra dictum est. et dampnum patienti faciat emendari si querela facta fuerit infra octo dies post dictam querelam expositam. Teneantur et dicti fornarii et fornarie coquere panem petenti et non renuere alicui petenti: et si renueret pro qualibet uice soluat viginti solidos denar. Quam penam ad petitionem cuiuslibet, potestas et capitaneus et quilibet ipsorum teneantur et debeant de facto auferre contrafacienti in quolibet dictorum casuum: cuius banni medietas sit communis: et alia accusatoris uel denuntiatoris. Et teneantur predicti potestas et capitaneus constringere fornarios et fornarias et eius heredes qui ut que clibanis ipsorum coquerunt panem in anno domini Millesimo quadringentesimo Septuagesimo Secundo Quod futuro tempore ipsi fornarii et fornarie et heredes ipsorum debeant coquere panem omnibus uolentibus: et furnos manutenere prout dominis prioribus dicte ciuitatis videbitur conuenire. pena decem librarum denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et teneantur etiam dicti potestas et capitaneus in primo mense sui regiminis et quilibet ipsorum mictere pro omnibus capubreuibus. Et quilibet eorum sciat si est furnus in qualibet capudecia. Et capobreuem illius capodecie in qua non est furnus potestas et capitaneus et quilibet ipsorum cogant assignare vnum hominem qui sufficienter possit furnum facere et tenere. Et ipsis hominibus assignatis, potestas et capitaneus et quilibet ipsorum teneantur et debeant cogi facere furnum tenere ita quod tot sint furni quot sunt dicti capobreues. Et si electi predicta non fecerint condempnentur in decem libris denar. pro quolibet ipsorum per dictos dominos potestatem uel capitaneum. Et potestas et capitaneus et quilibet ipsorum teneantur et debeant saltum quolibet mense semel mictere ad inquirendum et inquisitionem faciendum in qualibet contrata ciuitatis asisii vbi sunt furni. Et si inuenerit aliquem fornarium facere ultra uel contra supra dictam formam puniant ipsum in penis predictis.

modo supius expresso. cuius pene uel condempnatio-
nis medietas sit comunis. et alia officialis qui punitio-
nem faceret de Inuentis p eum contra formam statutorum
predictorum de eo quod uenerit In comuni. Et stetur
dicto Illius qui dixerit q fornarius uel fornaria ac-
cepisset ultra formam predictam: uel etiam fecisset.
et habeatur pro legitima probatione. Et predictum
capitulum bannatur In principio cuiuslibet regiminis.
Et fornarij et fornarie teneantur eorum camerario
obedire pena uiginti solidorum denariorum pro quoli-
bet et qualibet uice. Et omnes supradictas penas
possit potestas et capitaneus et quilibet eorum auferre
de facto.

Quod panifacule omnes soluat decem solid denar p qua-
libet. et faciat et uedat panem secundum formam eis traditam per priores.

xxiij. PAnifacule omnes et singule que panem re-
tinent et que retinebunt In platea comunis
Statuerunt et ordinauerunt Quod soluat
et soluere compellantur quelibet earum quolibet anno
dicto comuni pro pensione et reductione ipsarum de dic-
ta platea decem solidos denariorum de mense madij.
Et q priores populi qui pro tempore erunt semper
In principio eorum officij fieri faciant saggium de pane
uenali et prouidere de modo et forma tenenda uen-
dentibus panem uenalem. Et quicquid per ipsos
factum fuerit habeat plenam roboris firmitatem.
Et siquis Inuentus fuerit uendere panem ultra uel
preter formam traditam per priores uel eorum
comissarium In pane quem uenderent aliquam
fraudem perdat panem: qui debeat dari captiuis
existentibus In carceribus comunis asisij. Et nichilo
minus soluat pro pena comuni pro quolibet pane
duodecim denarios. Et si domini priores essent
negligentes In predictis uel aliquo predictorum
condempnentur p eorum futurum sindicum In de-
cem libr denar pro quolibet et qualibet uice.

Quod panifacule uendant panem in platea comunis pu-
blice et non impediant introitus camerarum.

xxiiij. OMnes panifacule et panifaculi ac uende-
tes panem ad minutum Statuerunt et
ordinauerunt Quod ipsos panes uendat
et uendere teneant publice et palam In platea
comunis ante palatium dominorum priorum et pa-
latium nouum domini Gubernatoris. et In apotecis
circunstantibus p plateam comunis asisij. Et pa-
nifacule et panifaculi uendentes panem ad mi-
nutum teneantur et debeant super canistro super
quo tenuerint panem ad uendendum habere tobalias
albas. et tempore estiuo rostatoriam dum stant In
dicta platea. uel in ipsis apotecis panem ad uenden-
dum: Et dicta canistra cum pane teneant In banche-
ttis de ligno altis uno pede ad minus sub pena
Infrascripta. Et uendentes panem non debeant fila-
re. uel naspare. depanare. nec aliquod laborerium facere
manuale ad genus femineum spectans pena et banno
decem soldorum denar pro qualibet uice.

De picichaiolis ubi stare debeant.

STatuerunt et ordinauerunt Quod nullus
picichaiolus uel picichaiola de ciuitate uel
districtu asisij uel aliunde p se uel alium aut
aliam publice uel occulte. seu p Interpositam personam
audeat uel presumat In ciuitate asisij burgis et subbur-
gis seu comitatu emere. seu emi facere. oua. caseum
pullos. columbos. pipiones. lepores. uulpes. pisces
uel aliquod genus uolatilium. seu occellabilium In
die Sabbati ante nonas. Et qui contra fecerit pro qua-
libet uice. et quolibet genere predictorum In quadragin-
ta solidis denar per potestatem uel capitaneum de-
beat puniri. et In predictarum rerum emptarum perdicio-
ne. Et quilibet apportans de predictis rebus aliquid xxv.
teneatur Illud quod deferret publice. et non occulte
uel cohoperte portare. postquam Intrauerit portas ciuitatis
asisij: Et cuilibet petenti dicat q uult uendere.
Et qui contra fecerit pro qualibet uice et quolibet
genere predictorum In decem solidis denar puniatur
et In perdicione rerum quas portaret subtus. uel abscon-
se. Et cuilibet sit licitum res sic cohopertas portati
accipere. et massario comunis assignare. et habeat
medietatem rerum. et nullam penam occasione acceptio-
nis huiusmodi possit habere. Et nullus debeat uen-
dere alicui turdum. nisi sex denarijs. Et perdicem
ultra tres solid. et denar nouem. Et columbam
ultra unum solid cum dimidio. pipionem ultra tres.
solid et denar nouem. Et qui contra fecerit pro
quolibet genere predictorum. et qualibet uice per
predictos dominos. uel alterum ipsorum In quatraginta
solidis denar et In perdicione rerum uenditarum puniatur.
Et In restitutione dupli pluris quod accepisset Illi cui acce-
perit. et res huiusmodi aliter uenditas habeat emptor si-
ne pretio. Et nullus de asisio. uel aliunde audeat uel
presumat uendere leporem ultra duodecim solidos
cum dimidio denar. cauenes ultra decem solidos
denar. paparum germanum. anatram. Ocham
saluaticham non possit quis uendere ultra octo so-
lidos denar. Et qui contra fecerit p dominum pote-
statem uel capitaneum In quatraginta solidis denar
debeat condempnari. Et In perditione rei uendite
et dupli eius quod contra dictam formam accepisset.
Et siquis predicta uel aliquod predictorum uendere
recusauerit In decem solidis denariorum debeat puniri.
cuius pene medietas sit comunis et alia accusatoris.
Et nulla persona undecumque sit. et cuiuscumque etatis
sit. audeat uel presumat extrahere seu extrahi facere
et portare extra comitatum asisij aliqua oua. case-
os uccellos. seu uolucres ultra ualorem quinque solid.

denar. pullos, pipiones, columbos, lepores et huiusmodi ultra ualore decem solidorum denar. pena et banno centum solid. denar. et in perdicione rerum dicto comuni asisii pro medietate applicandarum: et pro alia medietate accusatori: que pene in quolibet dictorum casuum a contrafacientibus auferatur de facto. Et in predictis quilibet possit denuntiare et accusare cum dicto unius testis: et nomen eius teneatur in credentia. Et quod quilibet piçichaiolus uel piçichaiola qui uel que uendiderit in platea comunis asisii: uel circha ipsam plateam res pertinentes ad eorum artes teneantur et debeat soluere massario comunis asisii de mense augusti quolibet anno uiginti solidos denar. pro quolibet siue qualibet pena centum soldorum denar. Et officialis comunis asisii teneatur inquirere de predictis.

De loco ordinando ubi uendantur olera: et quod nullus piçichaiolus ante nonam emat aliquam rem uenalem

xxvi. Nullus piçichaiolus uel piçichaiola. uel alia persona pro eis Statuerunt et ordinauerunt quod debeat aliquo tempore uendere seu uendi facere, olera, poma, nec alios fructus nec legumina nisi in platea comunis: et non extra dictam plateam: que platea debeat aptari ad uoluntatem dominorum priorum populi qui pro tempore erunt: et modo et forma quibus eis uidebitur et placebit. Et quod pro aptatione et reparatione dicte platee dicti priores populi possint expendere de hauere comunis illam pecunie quantitatem quam eis uidebitur conuenire. Et siquis ex dictis piçichaiolis uel aliis contrafecerit per potestatem et capitaneum dicte ciuitatis debeat in uiginti solidis denariorum pro uice qualibet condempnari: et quilibet admictatur ad denuntiandum et accusandum: et nomen eius teneatur in credentia. Et nullus piçichaiolus siue piçichaiola cuiuscumque conditionis existat undecumque sit per se uel submissam personam, possit nec debeat aliqua die ante nonam in platea, nec extra emere aliquas res uenales causa reuendendi pena decem solid. denar. pro quolibet et qualibet uice. Et ad denuntiandum et accusandum quilibet admictatur cum sacramento et uno teste et habeatur pro plena probatione et habeat accusator medietatem banni: et emptor perdat pretium et deueniat in comuni: et cuilibet sit licitum uendere res predictas et qualibet ipsarum per dictam plateam libere, ut dictum est. Et piçichaioli siue piçichaiole, parui, uel parue, siue magni uel magne, cuiuscumque cuiuscumque conditionis sint, non debeant uendere uel uendi facere in platea comunis asisii olera diebus paschalibus pena decem soldorum denar. et credatur sacramento accusatoris et accusator habeat medietatem banni. et habeatur pro plena probatione.

Quod piçichaioli qualibet die sabbati remundent plateam.

Piçichaioli et piçichaiole et salinarii Statuerunt et ordinauerunt quod teneantur et debeant qualibet die sabbati remundari facere plateam comunis asisii: et letamen et ingomboram ac inmunditiam addunari facere et exportare de dicta platea pena decem soldorum denariorum pro quolibet die sabbati auferend. sumarie et de facto: cuius pene quarta pars sit officialis exequentis residuum sit comunis asisii. xxvii.

Quod nulla persona emat pisces causa reuendendi

Voluerunt et firmauerunt quod nulla persona de ciuitate uel comitatu asisii: uel eius districtu: uel aliunde debeat emere seu emi facere pisces ab aliquo forense causa reuendendi, ut causa extrahendi uel extrahi faciendi extra ciuitate et comitatum asisii. Et qui contra fecerit per dominum potestatem uel capitaneum dicte ciuitatis in centum solid. denar. pro quolibet et qualibet uice et in perdicione piscium debeat condempnari: cuius banni et piscium medietas sit comunis et alia accusatoris. Et quilibet admictatur ad accusandum cum uno teste et habeatur pro plena probatione: et habeat medietatem banni. Et quod pisces uendantur et uendi debeant in macello in locho consueto et non in alio loco uendantur, pena contrafacienti decem librarum denar. Et nullus de asisio uel habitator possint uendere pisces alicuius forensis apportantis pisces ad dictam ciuitatem pena decem librarum denar. nec cum dicto tali forensi stare per decem pedes iuxta locum ubi uenderet pisces ad dictam penam. Et quod domini priores populi habeant arbitrium circha habundantiam piscium. Et nullus dicat uel inferat iniuriam uenientibus forensibus: et si diceret uel inferret soluat et soluere teneatur ultra penam in statutis contentam centum solidos denar. Et quilibet admictatur ad denuntiandum et accusandum cum uno teste idoneo et habeatur pro legitima probatione. Et quod banche macelli et piscarie predicte circha circha palatium dominorum priorum fiant expensis comunis per priores qui erunt proxime uenturi: et aptentur sufficienter prout eis uidebitur conuenire: et cum trasanna de ligno expensis dicti comunis. Et quod pisces qui fuerint portati ad ciuitatem asisii post uesperas possint uendi in domibus priuatorum ea die tantum post duodecim tocchos. Et pro qualibet salma piscium que micteretur intus ciuitatem asisii soluatur emptori dictarum bancharum duodecim den. Et si non essent uendite quod tunc soluatur massario comunis quolibet die ad penam dupli. Et de predictis domini potestas et capitaneus et quilibet eorum possint inquirere et delinquentes punire in predictis penis. Hoc declarato quod pisces fluminis non tamen de lacu possint uendi ubicumque per ciuitatem. Et quod etiam pisces ualoris quatuor denar. infra per quartatone possint portari et uendi per pueros per ciuitatem asisii ubicumque.

Q(uod) nulla persona possit ex(tra)here ex districtu asisij aliquã captiagionem uel ucellationem.

xxix. Item Statuerunt et ordinauerunt q(uod) nulla persona possit extrahere extra districtum asisi aliquam cattiagionem uel uccellationem pena decem librar(um) denar(iorum) pro quolibet et qualibet vice. Et nullus audeat uel presumat cattiare per vineam equest(er) uel pedest(er): nec ire causa venandi a kalendis maij vsq(ue) ad calendas nouembris p(er) vineã alicuius pena decem librar(um) denar(iorum) pro quolibet et qualibet uice. Et ad accusandum quilibet de asisio: et eius districtu admictatur cum vno teste. et habeatur pro plena probatione: et habeat medietatem banni.

Q(uod) de predictis quilibet possit accusar(e) et cedulas in cippis mictere.

xxx. In omnibus et singulis casibus et statutis supradictis loquentibus contra macellarios et tabernarios et vinum vendentes ad minutu(m): fornarios et coquentes panem: panifaculas et picichaiolos Statuerunt et ordinauer(un)t q(uod) quilibet possit accusare et denu(n)tiare palam et secrete: et cedulam cum subscriptione saltem vnius testis ponere In cippo comunis asisij. Et de omnibus et singulis facientibus contra predicta statuta: uel aliquod p(re)dictor(um): et absq(ue) nomine denuntiatoris: cui cedule cum dicto et probatione vnius testis adminus plena fides adhibeatur. Et quilibet qui repertus fuerit In dictis cedulis facere contra predicta uel aliquod predictor(um) puniatur de facto p(er) officialem comunis asisij In viginti solidis denar(iorum): et exigantur p(er) comun(e).

Q(uod) uasarij uendant uasa picta et non picta.

xxxi. Voluerunt etiam et statuer(un)t q(uod) uasarij uendant eor(um) vasa picta et non picta: et vendere teneantur In plateola iux(ta) ecc(lesi)am Sancti Nicholai quolibet die sabbati In platea co(mun)is asi(sij) posita iuxta uiam et dictam ecclesiam et alia latera. Et vendere possint vasa In quocu(m)q(ue) loco dicte ciuitatis extra dictam plateam plana et n(on) plana: prout eis uidebitur. Et q(uod) teneantur et debeant facere coptoria In omnibus pignis et pignattis: et ip(s)as n(on) uendere sine copertorijs pena centum solidorum denar(iorum) pro quolibet contrafaciente: et qualibet vice. Et quilibet possit denuntiare tales contrafacientes: et nomen eius teneatur In credentia: et sufficiat probatio vnius testis: et habeat tertiam partem banni. Et de ipsis vasis que fecerit quilibet vasarius teneatur facere tertiam partem de planis pena decem solid(orum) denar(iorum) pro quolibet.

Q(uod) artifices forenses uenientes ad ciuitatẽ asisij possi(n)t eor(um) artem exercere: et quilibet grauat(us) a camerarijs h(ab)eat recursum ad d(omi)nos priores.

Item Statuerunt et ordinauerunt ad hoc vt ciuitas asisij Impleatur artificibus q(uod) o(mn)es artifices venientes ad ciuitatem asisij de alterius Jurisditione possint eor(um) artem In ciuitate et comitatu asisij exercere secundum ordinamenta artis sue: et secundum formam statutor(um) ciuitatis asisij: et ad illa ordinamenta teneantur ad que tenentur ciues dicte ciuitatis: dummodo ordinamenta artis sint equalia secundum q(uod) sunt ordinamenta ciuiu(m). Et si In aliquo grauarentur p(er) camerarios artis uel p(er) aliam personam dicte artis: possint recurrere ad dominos priores populi qui pro tempore eru(n)t: qui priores possint eos grauatos cum consilio aduocator(um) comunis si voluerint exgrauare.

De merciaiolis pigolottis pectenarijs olearijs: et de locho inquo stent et uendant die merchati.

Merciaioli pigolocti et olearij: et pectenarij eorum merchantias die merchati Statuer(un)t et ordinauer(un)t q(uod) teneant et vendant et vendere teneantur ab angulo sancti nicholai versus ip(s)am stratam vsq(ue) ad ecclesiam Sancti nicholai predicti libere: vbi uoluerunt sine contradictione cuiusqua(m). dummodo non Impediant ipi nec aliquis ipor(um) tam merciarij q(uam) vasarij pectinarij seu pigolotti cum eor(um) vasib(us) et mercibus Introitum et exitum domus alicuius circunstantis circha ip(s)a locha: Et siquis molestauerit aut Inquietauerit predictos uel aliquem predictor(um) In non p(er)mictendo eor(um) merces et vasa uendere ante domum suam: et pretium seu mercedem aliquam uel aliquod ab ipsis: uel aliquo predictor(um) auferret aut peti fecerit aut recipi condempnetur p(er) d(omi)nos potestatem uel capitaneum pro qualibet uice In centum solidis denar(iorum): et In restitutione pretij seu mercedis quod uel quam accipiet. Et de predictis stetur relationi Illius qui pretium seu mercedem solueret: uel daret seu promicteret aut dari seu promicti faceret cum sacramento ipius. Et siquis uasarius pigolottus pectenarius aut merciarius uel merciaiola venderet alibi In die sabbati merciantias eius vasa seu pignattas quilibet et quelibet contrafaciens In decem solidis denar(iorum) debeat condepnari. Et quilibet possit contrafacientem accusare et denuntiare et credatur suo sacramento: et habeat medietate(m) banni non preiudicando p(er) dictum capitulum In aliquo alicui merciario qui haberet apothecam In plateis et eor(um) circunstantijs: ne alicui qui uenderet aliquas merces Juxta ecclesiam sancti francisci: et ch(al)aoli cerdones galgarij et lanarij dicta die merchati cum eor(um) merchantijs stent et stare debeant In platea comunis In locis consuetis. xxxij bbbb

Q(uod) nullus indie sabbati p(er) plateam portet ligna.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nulla persona de asisio, uel eius districtu uel aliunde audeat uel presumat In die sabbati merchati portare seu portari facere per plateam communis asisii aliquam salmam lignorum seu circulorum causa vendendi nec aliter pena et banno pro quolibet contrafaciente et qualibet vice decem solidorum denariorum Inquibus debeat per potestatem uel capitaneum puniri ipso facto: cuius banni medietas sit communis: et alia accusatoris uel denuntiatoris. Et quilibet admictatur ad denuntiandum: et habeat accusator medietatem banni. Et cuilibet sit licitum uendere ligna circulos et assides extra plateam communis Inquacumque parte ciuitatis et burgis sine pena et banno. Voluerunt etiam et ordinauerunt quod beneficium minoris etatis, nec aliquod aliud beneficium: nec aliquod capitulum huius statuti alicui minime prosit: Non obstante hoc capitulo sub rubrica Que persone a maleficiis excipiuntur. Quod capitulum In supradictis casibus voluerunt non valere. Et ad hoc ut quilibet possit precauere ab omnibus et singulis supradictis potestas et capitaneus et quilibet ipsorum In principio eorum regiminis et quolibet mense videlicet die sabbati per totam ciuitatem asisii In locis consuetis per precones communis asisii publice banniri faciat omnia supradicta. Et In omnibus supradictis casibus pizichaiolorum vasariorum et pigolottorum: et oliariorum Quilibet de asisio et eius districtu possit accusare et denuntiare: et habeat accusator medietatem banni secundum quod supra continetur. Et dicti domini potestas et capitaneus et quilibet ipsorum possint et debeant delinquentes punire et condempnare In penis superius declaratis. Et quod In die sabbati assides et omne aliud genus lignaminis laborati dicto die vendi possit In platea et alibi per ciuitatem asisii ut voluerint exceptis circulis.

Quod merciarii habeant marchos et bilancias sigillatas.

xxxiiii. Merciarii pizichaioli et omnes alii artifices vendentes ad pondus Statuerunt et ordinauerunt quod habeant marchos sigillatos Sigillo communis asisii: Et habere debeant bilancias sigillatas sigillo dicti communis uel populi tantum. Nec in eis debeant apponi arma potestatis et capitanei. Et cum ipsis marchis et bilanciis debeant ponderare. Qui marchi debeant adiustari et signari signo communis et cum marcho communis asisii qui vocatur Capione Et etiam debeant signari et adiustari bilancie signo communis. Et cum ipsis bilanciis et marchis adiustatis res quas vendent et ement debeant ponderari usque In decem libras de quolibet pondere. Et ab Inde supra cum stateria adiustata ad stateriam dicti communis. Et qui contrafecerit per potestatem uel capitaneum In centum solidis denariorum pro quolibet et qualibet uice condempnetur. Et predicta teneantur dicti domini potestas et capitaneus et quilibet ipsorum facere reuideri semel In mense.

Quod nullus comictat aliquam fraudem in laborerio cere.

Cum In operibus cere possit non modica fraus comicti Statuerunt et ordinauerunt quod quicumque de asisio et comitatu In exercitio cere ut cum operatur ceram comitteret aliquam fraudem condempnetur In decem libris denariorum. Et nullus spetiarius per se uel alium audeat uel presumat laborare uel laborari facere ceram In magna uel parua quantitate nisi cum papiris de bambasio nouo, et non de boccolis nec de accia sub pena centum solidorum denariorum. Et pro qualibet libra cere mictat et mictere debeat mediam unciam papiri bombicini et non plus pena et banno centum solidorum denariorum. Et quicumque faceret torticium siue faculas debeat dimictere a capite unum digitum siue unam unciam ut ementibus ipsas faculas et torticium euidenter appareat utrum sit papirus bombicinus siue accie. Et numerus filorum qui reperiuntur a capite torticii sint et reperiantur In fine et non plus. Et quod dicta papirus equaliter mictatur pena et banno centum solidorum denariorum. Sit autem licitum facienti candelas admanutas papiri mictere sine pena. Et quod quilibet qui fecerit ciriolos pro pueris siue puellis debeat mictere et In quolibet ciriolo mediam libram candelarum admanus ut dicta cera sufficiat Indicendo officia pro pueris siue puellis pena centum solidorum denariorum. Et Inqualibet facula et torticio quilibet qui fecerit debeat suum sigillum apponere In quo contineatur et sit scriptum nomen facientis dictam faculam siue torticium pena centum solidorum denariorum. Et potestas et capitaneus qui pro tempore fuerit ipsi uel eorum curia cogat uel cogere teneatur omnes homines laborantes ceram In dicta ciuitate ad Iurandum obseruare capitula In presenti statuto contenta Infra octo dies sui regiminis pena et banno viginti quinque librarum de suo salario. Et si laborerium non bonum et minus legale, siue falsum reperiatur In aliqua domo: et dominus cuius esset domus nolens se submictere Iurisdicioni ciuitatis asisii, sit extractus a protectione potestatis et capitanei dicte ciuitatis. Et In his locum habeat capitulum quod loquitur De nolentibus se submictere Iurisdicioni communis asisii In omnibus et singulis prout In dicto capitulo continetur. Et potestas dicte ciuitatis teneatur et debeat per totum mensem Januarii facere Inquisitionem si laboreria cere facta sunt secundum dictam formam et modum. Et quod predicta banniantur In schalis palatii de verbo ad verbum ut supra continetur, pena et banno viginti quinque librarum denariorum de suo salario dicto communi applicandorum. Et tempore dicte Inquisitionis fiende, dictus dominus potestas

et eius curia possit libere et sine pena scrutari facere faculas et torticia ut ueritas possit melius inueniri cu suspicaretur factum aliquid uel minus factum in operibus supradictis pena et bano uigintiquinq librarum denar. Et hoc idem capit faciat fieri et facere teneatur. Et camerarius dicte artis quolibet mense pena decem librarum denar teneatur rimari facere inter homines dicte artis si seruat predicta. Et si inuenerit contrafactum referat notario domini potestatis uinclo iuramenti: et relationi ipsius stetur in predictis ita quod condempnatio sequi possit.

Quod uendentes oleum et sal habeat mensuras sigillatas.

xxxvj. Omnes uiri et mulieres uendentes oleum et sal ad minutum Statuerunt et ordinauerut Quod habeant mensuras sigillatas sigillo comunis. scilicet ad sigillum leonis. uidelicet petittum medium petittum: foglietum et mediu foglietum. Vendentes uero sal habeant coppam, mediam coppa, quartum, medium quartum, et medium medij quarti sigillatas cum sigillo comunis uel populi ad signu leonis uel crucis. Et qui oleum uenderet uel sal nisi cum dictis mensuris soluat nomine pene pro qualibet uice quatraginta solidos denar pro qualibet mensura. Et quilibet admictatur ad denuntiandum et accusandum cum uno teste idoneo et habeat medietate banni. Et notarius dni potestatis uel capitanei qui pro tempore fuerit teneatur et debeat ire per ciuitatem asisij burgos et subburgos pro predictis mensuris. Et de predictis inquisitionem quolibet mense faciat notarius supradictus. Et uendentes sal extra platea no teneantur hre coppam, nec media coppam.

Quod liceat unicuiq habere bancham ante cameram.

xxxvij. Unicuiq habenti domum uel cameram circha plateam comunis asisij. uel in macello. uel infra muros ciuitatis predicte Statuerunt et ordinauerut Quod liceat habere uel tenere bancha siue dischum extra hostium sue domus. Et inter muru et bancham possit habere spatium quinq pedum ad pedem iusti hominis pro sedili et bancha, et non plurium pena et banno centum librarum denar. Et quod nullus audeat edificare, uel impedimentum prestare seu facere retinere seu ponere in ipsa platea: uel stratis dicte ciuitatis Lapides uel lignamen. Et siquis contra fecerit puniatur in libris centum denar. Et cogatur illud eleuare per potestatem. Et si potestas [illegible] fuerit negligens perdat de suo salario uigintiquinq libras denar. Et quod nulla strata seu uia publica ciuitatis asisij que protenderet ad plateam ciuitatis asisij recto tramite possit apprehendi seu occupari, aut in ea aliquid apponi, quin dicta uia remaneat libera et expedita decem pedibus pena centum solidorum denar. In quibus contra faciens debeat condempnari. Et hoc locum

[illegible] [illegible] [illegible]ata esset uiginti pedum. Et ab inde supra iure alterius semper saluo.

Quod fornactiarij faciant cuppos et mactones.

Fornactiarij et ceteri alij uendentes calcina habeant et habere debeant Raserias non ferratas ad hoc ut bene possint impleri et culmari cum quibus calcinam debeant mensurare ad raseriam culmam secundum uoluntatem emptoris pena decem librarum denar pro quolibet et qualibet uice. Que raserie esse debeant iuste et signate sigillo comunis asisij ad dictam penam pro quolibet et qualibet uice. Et predicta dominus potestas et capitaneus seruari faciant et inquirere et inquisitionem facere teneantur singulis diebus et mensibus ad penam quinquaginta librarum denar de suo salario auferend. Et potestas et capitaneus possint inquirere et inquiri facere. Et quilibet admictatur ad denuntiandum et accusandu cum uno teste: et habeat medietatem banni. Et quod fiant forme et scede de ferro magnitudinis. grossitudinis longitudinis et amplitudinis. Et sic magni grossi longi et ampli sint et esse debeant mactones planelle quadrelli de terra fiendi per fornaciarios ciuitatis et comitatus asisij: et alios forenses qui exercent et facient in dicta ciuitate asisij [in comitatu] artem fornactiarie siue opam antedictam uel aliquam earum: Que scede et forme sint et esse debeant longitudinis et amplitudinis plus quam sint scede et forme dictorum opum designate et schulpte de lapidibus in turri populi ciuitatis predicte: quantum et sicut est designatio et mensura hic descripta in latitudine uidelicet Quia mensura est sceda copporu designata in dicta turri, est conuenientis mensure et iuste. Ideo forma et sceda cupporum sit maior in amplitudine quam sit illa sceda et mensura ibi schulpta secundu quod hic descripta est. uidelicet in amplitudine. et fiat et sit dicta forma de ferro. Que quidem forme et scede mactonum planellarum et quadrellorum et cupporum sic de ferro facte, conficientur et applicentur in dicta turri ex parte platee comunis ita quod quilibet possit eas uidere. Inquantum dicte scede et forme facte et amplicate non sint ut dictum est supra. Et mensura inde percipe pro libito uoluntatis: ad quas et secundum quas scedas et formas quilibet teneatur et debeat adiustare. et adiustatas tenere formas de ligno cum quibus quilibet laborabit et faciet aliquod de laborerijs ante dictis: hoc tamen modo et obseruantia in dictis scedis et formis et ipsarum adiustatione adhibita et obtenta. uidelicet quod massarius comunis asisij teneatur et debeat uidere et examinare dictas scedas et formas de ligno bene et diligenter in omnibus corresponder cum dictis scedis et formis de ferro. Quas etiam scedas et formas de ligno sicut dictum est concordates et respondentes cum predictis de ferro teneatur et debeat predictus massarius sigillari, siue imprimi xxxviij.

facere cum ferro ferventi ad quandam et cum quadam schulptura et impressura ferri cum schulptura leonis sicut ordinata fuit per dominos priores populi civitatis asisii. Que quidem schulptura et impressura sit et stet apud massarium dicti comunis. Cum quibus scedis formis et mensuris de ligno sic adiustatis et respondentibus et concordantibus ac sigillatis et schulptis cum impressura predicta ferri ferventis sicut superius dictum est. teneantur et debeant omnes et singuli tam cives quam comitatenses et alii laborare et facere cuppos et mattones planellas et quadrelectos et non cum aliis formis et scedis maioribus in civitate vel comitatu asisii. nec alias scedas et formas minores habere vel tenere ad penam pro quolibet contrafaciente et qualibet vice quinquaginta librarum denariorum pro quolibet ipsorum qui hoc neglexerint teneantur et debeat infra primum mensem sui regiminis et deinde quandocumque eis placebit rimare revidere et examinare dictas formas de ligno utrum dicte forme equiperent et respondeant cum dictis formis et scedis de ferro. Et sigillate et schulpte sint cum dicta impressura ferri ferventis sicut dictum est supra. Et condempnare quemlibet non habentem dictas scedas et formas sicut dictum est. et quelibet laborate cum minoribus et aliis forma vel formis quam supradictum est in pena supradicta pro qualibet mensura et qualibet vice condempnare. Liceat tamen dictis fornaciariis et cuilibet ipsorum laborare et facere laboreria antedicta cum scedis et formis maioribus quam dictum est superius sine pena et banno. Ac etiam liceat eis et possint laborare et facere omnia laboreria extra laboreria supradicta. videlicet cornices archictiolos mactones rotundos triangulos sive tumbulos et canales et alia huiusmodi opera ex illa que designata sunt supra cum formis et scedis. et prout et sicut dictis fornaciariis et cuilibet vel alteri eorum videbitur sine pena et banno. Que quidem scede de ferro et forme ponende in dicta turri sicut dictum est fiant expensis fornaciariorum si posite non sunt. Et quod nullus fornaciarius vendat vel possit vendere miliare cupporum bene coptorum ultra et preter declarationem fiendam per unum eligendum de anno in annum per dominos priores qui pro tempore fuerit. Et miliare mactonum bene coptorum ultra dictam declarationem. Et raseriam calcine similiter ad penam decem librarum denariorum auferendorum de facto et sine aliqua condempnatione. Cuius pene tres partes sint comunis asisii. et alia quarta pars sit officialis exequentis. Et quilibet possit denuntiare et accusare. et habeat quartam partem banni.

Quod habeatur habundantia cupporum et mactonum.

xxxix° Item Statuerunt et ordinaverunt quod ad hoc ut semper habundantia mactonum et planellarum quadrallectorum et cupporum habeatur pro utilitate fornaciariorum et comodo civium et comitatensium et aliorum habitantium in civitate et comitatu asisii. Quod quilibet fornaciarius videlicet pro qualibet fornacia teneatur et debeat adminus quolibet anno facere et coquere sex fornaces adminus de opibus et laboreriis supradictis. que quidem laboreria fiant bene et diligenter sint copta ad penam decem librarum denariorum pro quolibet fornaciario habente vel tenente fornacem et qualibet vice. Et si revocaretur in dubium utrum talia laboreria et opera essent bene et diligenter copta vel non. Stetur dicto et declarationi prioris hospitalis comunis asisii et unius boni hominis de asisio eligendi per dominos priores populi dicte civitatis qui pro tempore fuerint quinque adminus ex predictis prioribus in concordia. Cuius boni hominis officium duret quatuor mensibus. Et sic de quatuor mensibus in quatuor menses renovetur et eligatur. Et si dicti priores et bonus homo aut aliquis eorum fraudem aut barattaria comiserint in predictis condempnentur pro quolibet et qualibet vice in quinquaginta libris denariorum. et sindicari debeat per sindicum comunis predicti. dummodo non intelligantur dicta opera male copta si pro qualibet fornace sive fornaciata coquenda essent quinque centenaria dictorum operum non bene coptorum.

Quod nulla persona lavet iuxta fontem sancti francisci et de fontibus conservandis.

Ad honorem et reverentiam beati Francisci Statuerunt et ordinaverunt quod nulla persona lavet vel lavari faciat vel debeat in platea Sancti francisci a porticella que est iuxta domum domini francisci angeli. qui et que autem contrafecerit pro qualibet vice viginti solidos denariorum solvere teneatur in comuni. Et quod nulla mulier iuxta aliquem fontem civitatis vel comitatus asisii lavet pannos ut aliquid aliud in ipsis fontibus. nec prope ipsos fontes ut aliquem ipsorum per viginti pedes pena decem solidorum denariorum pro qualibet contrafaciente et qualibet vice. que pena auferatur de facto a contrafacientibus per officiales comunis asisii absque aliqua condempnatione de eis fienda. Et quilibet possit denuntiare et accusare et habeat medietatem banni. Et nulla persona audeat vel presumat facere nec fieri facere in ipsis fontibus xl
nec aqueductibus ipsorum aliquam putredinem seu turpitudinem sub pena decem librarum denariorum. Et quod fontes Sancte clare. Sanctorum Rofini victorini petri et francisci conserventur in bono statu. Et omnes alii fontes civitatis et comitatus asisii. Et nullus seu nulla possit in ipsis fontibus seu aqueductibus ipsorum mictere vel derivare aquam molendini olivarum seu necessariorum. vel putredinem aliquam sub dicta pena decem librarum denariorum. Et quod supstes operum faciat murari omnes spiraglios aqueductus fontium civitatis asisii ex parte supiori in altitudine quinque pedum expensis comunis. ut aqua quando pluerit non possit intrare. Et quod nulla persona vel nullus

de ciuitate uel comitatu asisij possit nec debeat habere ali-
quod sciacquatorium uel necessarium per quod ut que
aliqua putredo seu sterchus emergatur intret siue
proiciatur in cloachis siue aqueductibus fontium ciui-
tatis asisij. Et si aliquod uel aliqua aliquis haberet
teneatur et debeat recludere et recludi facere. Ita quod
deinceps in ipsis aqueductibus putredo aliqua intrare
non possit. Et qui contrafecerit pro qualibet uice
in uigintiquinque libris denar penam incurrat. Et dic-
to comuni applicentur. Et quilibet admictatur
ad denuntiandum et accusandum et habeat quarta
partem banni. Nec in dictis conductibus aliquod
foramen seu canella fiat pena uigintiquinque librarum
contrafacienti. Item quod nullus deuiet aquam de suo
cursu: seu fontem aliquem faciat in aliquo loco de
dicta aqua pena uigintiquinque libr denar. Et quilibet
possit denuntiare et teneat in secreto et habeat medieta-
tem pene. Et uicarius teneat inquirere et habeat
quartam partem banni. Et aqueductus ponantur
expensis deriuantium in pristino statu non derogan-
do alicui statuto supra uel infra posito. Et quod in loco ubi
sunt fontes extra portam olim domus bartolucij taffa-
rucij iuxta ipsam portam uel prope fiant et fieri faciat
due camere pro comuni: et predicta faciat fieri
dominus capitaneus per superstitem dicti comunis pena ui-
gintiquinque libr denar de suo salario: Et nullum
maceratorium fiat iuxta aliquem fontem ciuitatis et co-
mitatus asisij per duas meçaiolas sub pena decem libr den.

De aqueductu fontis sancti francisci reparando.

Quum aqueductus maiori parti toti ciuitatis aquarum
habundantiam affluat et pauperculae domine
de pischolis sine eo uiuere nequeant. cum quado
placuerit ab bona muliercula destruatur. Et ex hoc
tam ipse domine quam fratres Sancti francisci et homines
ciuitatis asisij et ipsi peregrini tempore indulgentie
defectum periculosum et turpissimum patiantur.
Statuerunt et ordinauerunt quod dictus aqueduc-
tus reparetur per comune asisij et expensis dicti comu-
nis extra muros ciuitatis et per fratres intra muros
Et quod domine predicte de epischolis habeant et habere
debeant habilitatem aqueductus ad usum et commo-
dum ipsarum dominarum et dicti monasterij. Et si occasione
dicte reparationis damnum alicui inferret per comune
predictum eidem debeat emendari secundum quod
extimatum fuerit.

Quod nullus faciat turpitudinem in plateis.

xlij. Statuerunt et ordinauerunt quod nullus in
platea Sancti Rofini: Sancti francisci Sancte
Marie maioris. Sancte clare. Sancti petri: et
in platea comunis faciat aliquam turpitudinem
nec ab ipsa ecclesia Sancti rofini usque ad portam per-
laxij: et a porta ad plateam: nec egeriat ut mingat
et contrafaciens in uiginti soldis denar pro uice
qualibet condempnetur. Et ad denuntiandum et
et accusandum quilibet admictatur cum iuramento
et stetur dicto denuntiatoris: et habeat medietatem
condempnationis.

Quod nullus proiciat proiciat turpitudinem in pla-
teis: et de aqua non proicienda ab alto.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nulla
queuis persona audeat uel presumat de die
nec de nocte proicere: nec proici facere: aut
apponere publice uel occulte aliquam putredinem
siue soççuram in plateis comunis stratis et uijs publicis
ciuitatis asisij: nec stercorare: nec aliquid oliuarum
guati calçolariorum siue schotani proicere nec besti-
as stinchiniare: nec aliquam bestiam mortuam: seu
aliquod animal mortuum proicere: nec coria alicuius
bestie extendere: nec extendi facere: nec cordas pe-
cudinas facere in infrascriptis locis: uidelicet in platea
Sancti Rofini. Sancte clare. Sancte marie episcopatus
Sancti petri: nec in platea Sancti francisci: nec prope
dictas ecclesias: et in qualibet platea cuiuslibet ecclesie
Nec prope palatia comunis per quindecim pedes ad
pedem pertice. uel in alio loco ubi fieret dampnum
uel lesio alicui speciali persone pena Centum sold
denar. Nec etiam infra muros antiquos ciuitatis
in stratis uel plateis ipsius ciuitatis. Et siquis contra-
fecerit per dominos potestatem: uel capitaneum dicte ci-
uitatis pro uice qualibet qua fuerit contrafactum
in centum soldis denar condempnetur. Et si quis
uel siqua persona putredinem siue suzzuram uel
stercorationem fecerit subtus uoltam palatij noui xliij.
dicte ciuitatis et fuerit de die in centum soldis den
et si de nocte in decem libr denar condempnetur.
Et nulla queuis persona proiciat nec proicere
debeat per fenestram siue preambulum ex alto
aquam siue putredinem pena et banno si de die
quadraginta soldorum denar. Et si fuerit de nocte
centum sold denar. Et dominus pro famulo famula-
ue teneatur in dictis casibus et quolibet predictorum.
Et siqua persona de ciuitate uel comitatu asisij ha-
buerit in dicta ciuitate seu burgis aliquam domum
in qua haberet formellum sciacquatorium uel
necessarium propter quod putredo ueniat et exi-
ret in dictis stratis et uijs publicis et plateis comunis
aut in plateis dictarum ecclesiarum: et prestaret fetorem
transeuntibus inde per dicta locha: Compellantur
illi et dominus dicte domus per potestatem uel capitaneum
ciuitatis prefate remundare et mundari facere
et actare ad calcinam dicta sciacquatoria necessaria
et formellos ita et taliter quod ex eis putredo nec suçu-
ra exeat nec ueniat in dictis stratis uijs et plateis
infra tertiam diem postquam potestati uel capitaneo et
officialibus ipsorum notificatum et narratum fuerit

si querela fuerit exposita. Et siquis uel siqua persona contrafecerit postquam iniunctum sibi fuerit de remundatione dictorum formellorum sciacquatoriorum et necessariorum condempnetur qualibet uice in uigintiquinque libris denar per dictos officiales uel alterum eorum. Et nichilominus compellatur ad remotionem dicte putredinis et ad aptandum ita et taliter quod putredo non deriuetur nec ueniat in dictis locis superius expressis. Et nullus beccharius seu macellarius habeat nec habere possit abrusciatorium in dicta ciuitate cohoptum. Immo teneat ipsum habere discopertum ita quod fumus hic libere habeat uiam et aditum suum. Et siquis contrafecerit in predictis per potestatem uel capitaneum ciuitatis predicte in libris uigintiquinque denar pro quolibet et qualibet uice condempnetur dicto comuni asisij applicand. Et in predictis et circa predicta in quolibet predictorum casuum predicti domini potestas et capitaneus teneant et debeant qualibet edomoda pretonizari facere publice per totam ciuitatem quod nulla persona faciat contra predicta uel aliquod predictorum. Et tempore eorum regiminis inquirere et inquisitione facere et inuestigare ueritatem omni uia et modo quibus melius fieri poterit. Et ita et taliter facere quod formelli et sciacquatoria qui et que ueniunt ad uias publicas siue plateas et stratas omni modo remurentur ad rena et calcem. Et si fuerint negligentes predicti officiales in predictis in libris centum denar debeant condempnari et dicto comuni asisij applicari. Et quilibet admictatur ad denuntiandum et accusandum et habeat medietatem bani et teneatur nom eius in credentia. Et hoc capitulum sit precisum.

Quod nullus proiciat aquam per fenestram ab alto in uiam.

xliiij Item Statuerunt et ord. quod nulla persona de die usque ad campanam ultimam que pulsatur de nocte pro custodia ciuitatis debeat aquam proicere a fenestra siue preambulo de alto in uiam. Sed post ipsum tertium sonum campane quilibet proicere possit dicendo primo tribus uicibus guarda. guarda. guarda. et qui contrafecerit puniatur pro uice qualibet in quadraginta solid denar. Et quilibet possit denuntiare et accusare. et accusator habeat semper medietatem banni et condempnationis. Et quicumque proiceret aquam contra predictam formam in dorsum alicuius et non uideretur tunc teneatur ad dicta pena dominus domus unde proiecta fuerit.

Quod nullus tinctor possit eius artem exercere intra muros ueteres.

Statuerunt et ordinauerunt quod nullus tinctor pannorum possit suam artem intra muros ueteres ciuitatis asisij exercere pena contra facienti pro qualibet uice decem libr denar. Et possit de predictis per dictum potestatem uel capitaneum inquiri et repertos culpabiles puniri et condempnari. Et cuilibet liceat accusare contrafacientem et ei nomen teneatur in credentia. Et habeat medietatem banni. Et quod tinctores anno quolibet teneantur gratis tingere pro comuni unum raserium lupinorum ad requisitionem dominorum Priorum et dictis dominis prioribus restituere.

Quod formelli et sciacquatoria non ueniant in uijs publicis.

Quicumque persona de ciuitate asisij habet uel habebit in futurum formellum sciacquatorium uel uersatorium ex quo fetor aliquis uenire possit in stratis et uijs publicis et hominibus et personis transeuntibus per dictas stratas et uias publicas. Et necessarium aliquod quod ueniret in strata et aliqua cloacha uel formello per quod necessarium exiret aliquis fetor uel preiudicaret alicui uicino Statuerunt et ord quod teneantur et debeant ad penam decem libr denar pro quolibet contrafaciente remurare ipsum formellum et cloacham in quam exiret et necessarium et remurare facere ita quod nulla putredo seu fetor uenire possit transeuntibus per dictas stratas et uias. Liceat tamen cuilibet habenti uel facere uolenti sciacquatorium longe a terra uel mattonato per unum pedem saltim sub terram. Et quilibet possit accusare et denuntiare contrafacientem cum idoneis testibus. et teneatur in credentia nomen suum. Et de predictis etiam possit inquiri. Liceat etiam cuilibet per subterraneos meatus per uiam uel alibi deriuare sciacquatorium uel necessarium sine contradictione alicuius taliter quod fetorem non reddat et uia reactare teneatur in pristinum statum. Ita tamen quod nullus possit impedire uel molestare aliquod sciacquatorium factum subtus terram pena uigintiquinque librarum denar. Et nichilominus teneatur infra quindecim dies in pristinum statum reducere suis expensis pena predicta.

De lignis non tenendis super re alterius.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nulla persona cuiuscumque conditionis existat debeat per fenestram seu sciacquatorium seu domum nec aliunde aliquod bructumen nec turpitudinem aliquam proicere super terreno et re alterius. nec aliqua ligna quocumque nomine censeantur inmictere in muro siue domo que extenderetur super terreno seu domo alicuius non obstante longitudine aliqua temporis que fuisset in possessione

nisi ex instrumento uel pacto habeat dictam seruitutem nec etiam mictere seu ponere in muro nec sup tecto alterius nec sup hostio fenestra siue ante fenestram domus alicuius sine licentia illius cuius esset terminus murus siue domus fenestra uel tectum pena quinquaginta libr denariorum. Et nichilominus ad petitionem illius cuius esset terminus seu domus fenestra murus uel tectum. uel cui incomodum fecerit sup quibus ligna imposita essent uel fierent debeant eleuari sine pena: quod si comode facere non posset. potestas uel capitaneus uel alter iporum ad petitionem postulantis debeat ipa facere remouere et tolli sub pena quinquaginta libr denar de suo salario psoluendarum. Et hoc capitulum habeat locum in preteritis presentibus et futuris nulla longitudine temporis obstante. Et si ille qui dicta ligna posuerit uel aliquod predictorum fecerit habet spetiale ius ponendi uel faciendi aliquod predictorum aliter quam usu. quod hoc capitulum sibi non preiudicet. sed ius suum conseruetur illesum: eo quod ex usu ponendi uel aliquod predictorum habendi seu faciendi nullum ius sibi acquiratur nec acquiri possit nisi aliud instrumentum uel iustum titulum prehabuerit. Et quod omnes nouitates facte in preiudicium alicuius uicini tempore preterito brighe ciuitatis asisii usque nunc tollantur et remoueantur et in pristinum statum reducatur ad petitionem petentis. Et hoc capitulum sit precisum quod tolli non possit consilio uel arengha. non obstante aliquo statuto loquente in contrarium et inquantum forma scriptum per quod possit presenti capitulo obesse.

De uiis actandis et dirigendis usque ad finem comitatus.

xlviiij. VIE comitatus asisii. Scilicet uia qua itur eugubium. Via noua qua itur bictonium. Via qua itur nucerium et gualdum et uia qua itur ad pontem petrognani et Via qua itur spellum. Statuerunt et ordinauerunt quod aptentur et aptari debeant et dirigari a ciuitate asisii usque ad confines comitatus eiusdem prout melius et comodius fieri poterit hoc modo quod quelibet dictarum uiarum et stratarum sit et esse debeat ampla ubi non esset de duobus megolinis infra foueas iparum. et ubi esset plus sit in eadem amplitudine ut nunc est. Et fiant fossata et carbonarie ex utraque parte ipsarum uiarum et stratarum ubicumque fieri poterit. que esse debeant ample in fundo duobus pedibus ad pedem iusti hominis. que anno quolibet remundari debeat tempore estiuo per habentes possessiones iuxta ipas stratas inquantum sua possessio se extendit. Et laboratores iparum possessionum ad predicta facere compellantur. Et contrafaciens in centum solid denariorum pro uice qualibet condempnetur. Et terra que foditur ex ipsis carbonariis proiciatur in ipsis stratis ad hoc ut ipe strate sint alte in medio ita quod ab utraque parte brectientur. et brectiari debeat ad brectia fluminis que sit bona causa brectiandi. Et si alique persone acciperent in aliqua parte de terreno causa ampliandi et dirigandi ipas uias uel aliquam iparum. Satisfiat eis de hauere comunis asisii secundum quod uidebitur dominis prioribus populi dicte ciuitatis. et camerariis artium qui pro tempore fuerit. uel eis quibus daretur per dictos priores et camerarios licentia predicta extimationem faciendi. Et si alicui persone acciperetur de terreno suo de dicta re et sibi possit satisfieri et restitui de dictis stratis antiquis quod satisfiat eidem. et de dicta satisfactione sit contentus si terram restitueret eidem quantum fuerit sibi accepta. uel suppleatur. Et si in aliqua uiarum et stratarum necessarius esset aliquis pons fieri uel mutari ad calcinam quod fiat expensis comunis et de lapidibus. Et domini priores populi qui pro tempore fuerint pro qualibet porta debeant eligere unum hominem habentem in bonis mille libras qui debeat superesse una cum capitaneo et potestate. uel altero iporum notarium dicto operi fiendo qui debeant habere pro eorum salario secundum quod placebit ipis prioribus. Et si aliquis iporum fraudem comiserit in suo officio debeat per potestatem uel capitaneum in centum libris denariorum condempnari. Et predicte strate fieri debeant et aptari per homines comitatus asisii prout uidebitur dominis prioribus qui pro tempore fuerint. Et dicte strate postquam facte sunt terminentur per priores et quinque homines supradictos. Et quilibet terminus debeat esse sup terream de teuertino. Et in ipo seu ipis scribatur nomina bayliarum per quas debeant strate predicte manuteneri in bono statu omni tempore. Et cuilibet baylie detur pars dictarum stratarum ad manutenendum Et in ipis terminis scribatur que baylia debet manutenere. Et potestas et capitaneus qui pro tempore fuerint tempore eorum regiminis uadant et uideri faciant dictas uias et reaptari ubi esset opportunum. Et quod quelibet uilla et bailia debeat actare et manutenere et brectiare ponticello necessarios facere. et carbonarias ex qualibet parte dictarum uiarum facere. et terra que fodetur proiciatur in ipis uiis. nec iuxta ipas uias terrenum proiciatur ad penam centum solid denar. cuius banni medietas sit comunis. et alia accusatoris. Et nullus debeat destruere sciacquatoria iparum stratarum ad penam decem librarum denar pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Et quod uia que uenit a capitis ad domum mancie bartholi a domo dicti mancie usque ad franceschum dirigetur aptetur et fiat prout uidebitur supstiti eligendo per dominos priores predictos ampla put eidem supstiti uidebitur conuenire. Et quod emendetur dampnum patientibus. Et quod non possit fieri dicta uia nisi primo dampnum fuerit emendatum quibus tangeret secundum extimationem fiendam per duos extimatores ponendos et eligendos

lonu p comune et alium p illos qui dapnu substine
rent. Et pontes fiant in capitis p dictam via. et q aque
currant iux ipas uias uel stratas seu aliquas ipaz. et con
ducantur in flumine magno z ppinquo ipis stratis seu
alicui ipaz eo modo quo placebit dnis prioribus ppli
expensis adiacentiu dictis stratis. et predicta fieri debe
ant uel fiant p supstitem dicti comunis asisij. Et uia
qua itur ad benagrippa et via qua itur ad bayliam
insule. ad bailiam castri noui. via qua itur ad bailia
balechie. et via qua itur ad bailiam spine aptentur
eaz carbonarie. et mictatur quolibet ano p adiacen
tes ipaz strataz. et p ipos manuteneantur pena
non facientibus mictentibus et no manutenentibus
quadraginta sold denar. in quibus p sindicu cois
debeant condempnari et comuni applicari. Et de
predictis possit et teneatur p inqsitioes predi.

De uia qua itur ad scam maria angloz versus bonagrap
pam aperienda ita q exeat ad molendina.

xlix° Item Statuerunt et ordinauerunt q
uia qua itur ad Sanctam Mariam angloz
versus bonagrappa aperiatur ita q exeat in
via qua itur ad molendina de timia prout melius
et comodius fieri poterit. Et q ipa uia et etiam via
balechie et omnes alie uie comunis asisij aptentur bre
cientur et in ipis uijs pontes fiant diligenter in locis
opportunis. Et q dicte vie et omnes alie uie per totu
territorium ex vtraq parte uie et termini scribantur
et designentur ut supra dictum est. Et predicta fiant
et fieri debeant p dominos priores predicte ciuitatis. Et
q supstes ad predicta fieri facienda et executioni man
danda sit maior sindicus comunis asisij uel officialis
deputandus per ipos dnos priores.

Q a strata costani qua itur bictoniu usq ad stratam
castri noui fiat strata.

L Item Stat. et ord. q a strata costani qua
itur bictonium usq ad stratam qua itur ad
castrum nouu fieri debeat quedam strata per
quam bene et comode homines baylie costani et castri
noui possint ire et redire ad molendina timie co
munis asisij. Et predicta strata fiat et fieri debeat
secundum uoluntatem et dispositione dnoz prioz
populi et maioris sindici in loco et p loca que uideri
esse utilius pro coi. Et predicta priores uenturi et q
erunt p tempore hinc ad calendas octobris proxime
uenturi fieri facere teneantur ad petitione cuiuslibet
postulantis infra dictu terminu.

Q dirizetur uia qua itur a fonte canelle ad massitiu.

Li Item Stat. et ord. q a fonte canelle usq ad
massatium via qua itur spellum aptetur ampli
etur et dirizetur put uidebitur dnis prioribus
populi et maiori sindico et arenario vltra requiratur
comune spelli q faciat et mictat p suum territoriu
et districtum p loca comodiora et utiliora et pficiat
usq ad uiam predictam comitatus asisij vnam stra
tam ita q transeuntes melius comodius et citius ue
nire possint ad ciuitatem asisij

Q fons et gurgha perlasij manuteneantur.

Fons et gurgha perlaxi et platea merchati
que est iux gurgam Statuert et ordinaue
runt q manuteneantur in bono statu.
Et q conductus fontis perlaxij remundetur expensis
comunis. Et q in dicta gurgha nullus debeat proicere
uel facere aliquam turpitudine uel lapides excepto
q cuilibet liceat in dicta gurgha pannos lauare. Et
q predicta gurgha remundari debeat quolibet anno
duabus uicibus videlicet p tinctores et lanarios in
kalend Julij. et alia uice de mense nouembris p comue
asisij et expensis dicti comunis. pena quinquaginta libr
denar. Et q sciacquatoriu seu cloacha domus factor
et alioz tinctoz quod uel que uenit in ipam gurgham
claudatur ita q in eam venire non possit expensis dictoz
habentium dictam cloacham ad penam vigintiquinq
libr denar. Et dicta gurgha aptetur ita q teneat aquaz
Et q omnes habentes domos circum circa ipam gurgha
teneantur manutene pectorale et gironem subtus et
supra circumcirca ipam gurgham eoz expensis postq
aptata fuerit p comune asisij. Et q de predictis possit
inquiri p dnos potestatem et capitaneum et contra
facientes punire in penis predictis.

Q nullus maceret canepam in flumine texij.

Ordinauerunt et Statuerunt q nullus de
ciuitate uel comitatu asisij audeat uel presum
mat canepam seu linum macerare seu macera
ri facere publice uel occulte de die uel de nocte uel alio
modo canepam seu linum a flumine tessij versus castrum
insule romanesche vsq ad fontem montignarij. Et a
clasio intus versus insulam usq ad ecclesiam Sancti donati
pena et bano quatraginta solidoz den pro quolibet
et qualibet vice in quibus p potestatem uel capitaneu
debeat condemnari. Et milites dnoz potest et capit
et quilibet ipoz et cuiuslibet eoz officiales teneant
et debeant quolibet die mercurij quo fuerint ad mercha
tum castri insule inquisit facere de illis et contra
illos qui contra predicta uel aliquod predictoru fac
rent. et reptos culpabiles punire et condempnare in
pena predicta. Et ipam penam exigere de facto et
exigi facere cum effectu a contra facientibus prout et
sicut eisdem officialibus uel alteri eoz uidebitur et pla
cebit aliquibus statutis uel capitulis supra uel infra po
sitis in contrariu loquentibus non obstantibus. Et si predci
officiales uel alter ipoz in predictis uel predictorum
aliquo fuerint negligentes perdant de ipoz salario vi
gintiquinq libr denar.

De Sindic

Q Scindicus teneatur manutenere mactonata strata rum et platearum.

iij. Statuerunt et ordinauerunt quod Scindicus uel alius officialis potestatis uel capitanei teneatur conseruari facere plateam comunis asisij que est mactonata et uias dicte ciuitatis in bono statu. Et ubicumque inuenerit ipam plateam uias et stratas fractas faciat ipam uel ipas per homines tenentes iuxta plateam uel uias que mactonate sunt reparare. Et hoc capitulum teneatur miles. Scindicus uel suprestes comunis et quilibet eorum firmiter obseruare aliquo capitulo non obstante. Et si non obseruauerit perdat de suo salario quinquaginta libras denar. Et quod aqua que uenit

l ij. per uiam que est post ecclesiam Sancti Nicholai et exit ad uiam de porticha mictatur per unam bonam cloacham secundum quod melius fieri poterit sine lesione et incomodo uicinorum seu alterius persone expensis comunis asisij.

De aqua fossati moiam non deriuanda

l v. Item Stat. et ord. ut aquam fossati moiam nemo audeat in aliqua parte deriuare nisi per illum cursum per quem consueuit ire recte per illum fossatum. Et qui contrafecerit soluat uiginti solidos denar. in quibus condempnetur per potestatem uel capit. dicte ciuitatis asisij. Et possit quilibet denunciare et accusare contrafacientes et habeat medietatem banni et credatur sacramento eius cum uno teste. Et hoc locum habeat quando aqua non uenderet pro comuni. Et quod aqua fontis moiani et lauatura que exit de fonte et lauatorio predicto moiani sit et esse intelligatur pleno iure comunis asisij et etiam cuiuslibet alterius fontis ciuitatis et comitatus asisij.

Q mactonetur uia que est aporta plasij de foris.

l vj. Statuerunt et ordinauerunt quod mattonetur uia que est aporta perlaxij de foris usque ad domum angeli scangai sobilie et a domo dicti angeli usque ad portam predictam per homines qui tenent iuxta ipam uiam et ab archeciolo aqueductus Sancti francisci usque

l iij. ad planellum perlaxij per homines qui tenent iuxta dictam uiam. Et quod adicta strata mattonetur usque ad porta noua iuxta carcerem milkitie ex utraque parte strate per illos qui tenent iuxta ipam stratam per tertia parte. Et quod illa tertia pars mactonetur expensis comunis asisij. Et quod uia que uadit cu cu curta gurga perlaxij mactonetur pro medietate expensis comunis et pro alia medietate expensis hominum habitantium et continentium domum uel casalenum seu terram uel possessione iuxta ipam gurgam. Et si dicte uie uel aliqua ipsarum sunt occupate uel apphense reducantur in pristinum statum non obstante aliqua longitudine temporis uel cursu. et hoc capitulum sit precisum.

Q uia aporta Sancti antonij ad domum filiorum crisci mactonetur.

Item Statuerunt et ord. quod dominus Scindicus uel alius officialis dicti comunis asisij teneatur et debeat fodi facere uiam incipientem aporta filiorum crissi procedentem uersus ciuitatem asisij usque ad portam Sancti antonij ad archupendulum i planega. Et nulla persona audeat uel presumat in dicta uia turpitudinem siue fuguram facere uel inmunditiam aliquam proicere ad penam uiginti solid. den. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. In qua debeat per potestatem uel capit. aut scindicum condempnari. et in remotione turpitudinis predicte. Et predicta uia et strata debeat fodi et mactonari a porta filiorum crisci usque ad portam Sancti antonij: due partes debeant mactonari per illos qui tenent iuxta illam et tertia pars per comune asisij. Et hospitale debea fodi amphari et mattonari expensis comunis. Et quod nulla persona debeat adicta porticella usque ad molendinum Sancti petri positum iuxta tessium in strata magna proicere aliquam turpitudinem uel inmunditiam. Et contrafaciens in uiginti solid. denar. pro qualibet uice debeat condempnari. Et predicta omnia et singula dictus scindicus uel alius officialis facere et exetutioni mandare teneatur uinculo iuramenti et ad penam uiginti quinque libr. denar. l vij.

De aqua que labitur per uiam genghe.

Aqua que labitur per uiam genghe Statuerunt et ordinauerunt quod mictatur et producatur per unam carbonariam bonam et amplam que fiat iuxta ipam uiam aparte orientis aloco ubi dicta aqua intrat iuxta ipam uiam filiorum boctarij. Ita quod ipa aqua non fluat per ipam uiam. Et predicta fieri facere teneantur et faciat dominus Capit. et priores expensis hominum bailie genghe. et tenentium possess. uel laboritium iuxta eam per totum unum mensem. Et postmodum tenentes et habentes possess. et laboritium iuxta ipam carbonaria in bono statu tenere et conseruare omni tempore teneantur. Et qui contrafecerit in uigintiquinque libr. denar. debeat condempnari. Et ad predicta facienda eligatur unus bonus homo per priores ppli expensis ipsorum hominum. l viij.

De cursu molendini Sancte crucis impedito reactando.

Quum cursus molendinorum comunis de Sancta cruce impediatur per quandam forma directam per comune canarij. Stat. et ord. quod comune asisij remedium inueniat ad ipum cursum remouendum et impedimentum tollendum. prout per dominos priores et Camerarios artium fuerit deliberatum. l ix.

De ingomborimine eleuando ante domum marci menandoris et alijs.

Statuerunt et ord. quod cum tempore pluuie per plenariam seu plenarias aquarum ponatur ante domum seu domos olim marchi petri menadoris et donati francisci ingomborimen seu breccia uel lapides qui sine magno dispendio eleuari non posset et adiutorio et augumento ipsorum uoluerit quod ingomborimen seu lapides uel breccia huiusmodi quod imponeret l x

Indicto loco ante dictas domos predictorum eleuet
p homines capudecine ipsius loci. Et idem fiat in
quolibet alio triuio siue uia ubi p plenaria seu plena
rias talia ponerentur: q expensis hominum capudecie
debeant eleuari: ne possint uicini et stantes et tenentes
in aliquo molestari occasione huiusmodi ingombo
rimini siue brettie nisi ut dictum est. saluo q si spe
cialis persona poneret tale ingomborimen siue terre
num uel bretciam aliquam in dictis triuijs uel aliquo
ipsorum. q tunc debeat eleuari p ponentem ut pone
tes: et eorum expensis superstes possit et debeat cogi.
Et q nullus proiciat turpitudinem aliquam brettia
uel letamen. uel aliud ingomborimen in contrata mo
iani iuxta murum. et inter murum ciuitatis pena decem
librarum denar pro quolibet contrafaciente. Et de pre
dictis inquiratur p officialem comunis asisij et ste
tur relationi notarij et officialium comunis asisij. p ut
de alijs inuentionibus.

Q uia qua itur uersus ecclesiam Sancti stefani actet.

lxi. Uia que uadit uersus ecclesiam Sancti stefa
ni ab angulo domus olim pili usque ad
angulum superiorem domus. Stat. et ord.
q aptetur et mactonetur expensis uicinorum
q habent domum iuxta ipsam uiam ubi mactonari
poterit ab ipso angulo superiori domus schagnoli
a dicta uia sursum usque ad aliam uiam que iest
ante domum monasterij Sancti petri. s. de lapi
dibus: et predicta uia salicetur modo predicto ex
pensis adiacentium. Et adiacentes intelligantur
omnes habentes possessiones a dicta uia usque ad domum
olim donati francisci rubei iacobi.

Q fons moiani manuteneatur in bono statu.

lxii. Fons moiani Stat. et ord. q manute
neatur in bono statu. Et in uia que uadit
ad ipsum fontem nemo proiciat neque pro
ici faciat ingomborimen brettiam: aut lapides.
nec aliquam turpitudinem faciat in ipso fonte: nec
in ipsa uia que est extra portam moiani usque ad mu
rum nouum qui est situs ortum epischopatus. et
qui contrafecerit puniatur et condempnetur
pro qualibet uice in quatraginta solidis denar
et quilibet admictatur ad denunciandum et accu
sandum cum uno teste probationi cuius stetur
Et priores populi comunis asisij teneantur et de
beant eligere duos custodes de propinquioribus
dicte porte qui iurent ad Sancta dei euangelia de
nuntiare facientes contra predicta: et habeat qui
libet denuntians medietatem banni: et hoc capitulum
sit precisum quod tolli non possit.

De imunditia eleuanda de plateis Sancti francisci.

lxiii. Item Statuerunt et ordinauerunt q cum
in plateis ante ecclesiam beati francisci proi
ciantur et fiant multa immunda et fetida et turpia
que non tendunt ad honorem dicte ecclesie: et p con
sequens dicte ciuitatis intendentes obuiare predictis
q nullus audeat predictis uel presumat facere uel
proicere in dictis plateis aliqua imunda fetida uel
turpia pena decem libr denar cuilibet imunditiam
facienti uel proicienti: Et nichilominus teneatur
ipsam imunditiam eleuare et exportare. in quibus
de predictis admictatur ad accusandum et denunti
andum quilibet et habeat medietatem banni: et
nomen eius teneatur in credentia. Et q nulla
persona diruat seu scharchet murum silue Sancti
francisci pena pro quolibet contrafaciente quinqua
ginta libr denar. et quilibet de predictis possit
denuntiare et accusare. et habeat medietatem banni.
Et pot et caput possit de predictis inquirere.

Q nullus plantet seu arbores teneat super conductum
fontis moiani.

Supra conductum fomitis moiani supra
ipsum fomitem p duos pedes decem Stat.
et ordinauerunt q nullus debeat
plantare nec poni facere aliquam arborem fructi
feram uel infructiferam: et ille in cuius possessione
est supra ipsum conductum incidere teneatur tale
arborem ad penam decem librarum denar. et cuili
bet sit licitum denuntiare et accusare de predictis
et habeat medietatem banni. In quibus locis possit
quilibet arbores sine pena et banno incidere. et illud
faciat inde remoueri et intelligatur et habeat locum in omnibus
et p omnia in quolibet conducto. et maxime in
conducto fontis Sancte marie angelorum.

De fossatis et uijs super apprehensis. et de deriuatione
aquarum.

Statuerunt et ord. q omnes et singuli
tenentes fossatum supra apprehensum uel
uias publicas ultra antiquum statum: et
etiam impedientes riuulos: et aquas discurrentes co
tidianas debeant ipsa fossata uiam et riuulos et
aquas: ac cursus aquarum reducere ad antiquum
statum infra unum mensem a die protestationis
ad penam uiginti quinque libr denar. Et potestas
et caput habeant quartam partem dictarum
condempnationum eius quod uenire fecerint in
comuni de ipsis condempnationibus. Et q persone
quibus aqua seu plenaria accepit terrenum possit
ipsum recupare: et uiam facere p terrenum quod
remanserit si uia aqua accepisset sine pena. non
preiudicando iuri alicuius habentis eam: Et
nichilominus si per impedimentum siue apprehensura
alicuius fossati riuuli siue uie seu retentis aque
uel quocumque alio modo dapnum aliquod sustinet
teneatur et debeat dampnum inferens seu ille cuius
occasione dampnum datum esset emendare dapnu

patienti secundum extimationem faciendam de credulitate per duos testes omni sollempnitate iuris et statutorum obmissa. Et de predictis et quolibet predictorum dominus potestas et capitaneus ad instantiam cuiuslibet petentis teneantur et debeant. et quilibet eorum qui fuerit requisitus inquirere et procedere contra tales delinquentes et punire ipsos et condempnare dicto comuni in dictis penis: et in emendatione dampni dampnum passo infra quindecim dies a die requisitionis facte. uel formate inquisitionis sumarie et de facto sine strepitu et figura iudicij.

Quod lauatorium iuxta ortum Sancte clare positum reaptetur.

Dominus capitaneus uel potestas ciuitatis asisij et suprastites operum comunis uel alter ipsorum Statuerunt et ordinauerunt quod teneatur et debeat facere reparari expensis comunis asisij lauatorium positum iuxta ortum Sancte clare ita quod teneat bene aquam cum habilitate mulieres comode lauare possint pannos suos Et quod nulla persona ciuitatis asisij et eius districtus. uel aliunde faciat turpitudinem in dicto lauatorio: uel lauet sattholam olei uel intruschi: uel caldarias: uel aliquam
Lxvi
immunditiam ad penam quatraginta solidorum denariorum Et dominus potestas uel capitaneus debeat condempnare contrafacientem in dicta pena. et quilibet admictatur ad accusandum et habeat medietatem banni cum uno teste idoneo. Et eligatur unus custos qui debeat dictum lauatorium remundare et habeat et habere debeat pro suo salario illam quantitatem quolibet anno que uidebitur dominis prioribus populi dicte ciuitatis. Et quod potestas uel capitaneus predicta fieri facere teneatur. Et quod domini priores eligant unum suprastitem bonum et sufficientem qui et fieri faciat predicta et habeat pro suo salario id quod per dominos priores fuerit declaratum et ordinatum. Et quod dicti priores possint eis facere appodissam de omni eo quod dictum lauatorium constiterit.

De uijs et stratis purgandis et manutenendis.

Quicumque tenet domum uel casalenum iuxta stratas
lxvii et uias mattonatas Statuerunt et ordinauerunt quod teneatur et debeat quolibet die Sabbati de mattonato et ante domum suam uel casalenum suum usque ad medietatem uie immunditiam et lapides remouere. et contrafaciens quinque solidos denariorum nomine pene qualibet uice soluere teneatur. Et potestas et capitaneus sint in hoc soliciti et attenti semel in edomoda per aliquem officialem eorum dictas stratas et uias mattonatas uel non uideri facere. Et si non inuenerit eas mundas. tenentes et habentes immunditiam ante domum uel casalenum suum in dicta pena debeat condempnare. Et si potestas uel capitaneus super hoc fuerit negligentes perdat quilibet de suo salario centum solidos denariorum et deueniat in comuni. Et nullus de ciuitate uel comitatu asisij possit nec debeat retinere aliquos lapides in montonibus uel aliquod ingomborimen ultra sex menses a die publicationis presentium statutorum ad penam quatraginta solidorum denariorum pro mense et quolibet contrafaciente. et quilibet possit denuntiare et accusare cum uno teste idoneo et habeat medietatem banni. Et nullus de ciuitate uel burgis asisij de suo mattonato in mattonatum. uel ante et prope domum uel casalenum sui uicini immunditiam uel lapides aliquos inducat uel induci faciat, nec piciat uel pici faciat. et contrafaciens illud quod induxerit. uel induci fecerit debeat remouere. ad petitionem uicini in cuius matonato immunditia et lapides inducerentur. Et si non remouerit per dominum potestatem uel capitaneum condempnetur puniri qualibet in uiginti solidis denariorum. Et nichilominus immunditias existentes in ciuitate asisij faciat remouere. Et quod potestas et capitaneus qui pro tempore fuerit et quilibet ipsorum teneant et debeant mictere unum ex notarijs ipsorum cum famulis ad rimandum super predictis qualibet edomoda semel. et quos culpabiles inuenerit debita pena punire et condempnare debeat. Et si aliquis ipsorum in predictis fuerit negligens perdat de suo salario decem libras denariorum et deueniant in comuni.

Quod uie fontes et opera fienda per adiacentes de eorum uoluntate fieri debeant.

Fontes uie et strate et opera fienda per adiacentes Statuerunt et ordinauerunt quod fiant et fieri debeant dummodo procedat de uoluntate adiacentium. uel maioris partis ipsorum. Et primo fieri debeat de domibus et terris que debent destrui occasione predictorum emenda. Et de ipsa emenda soluatur patientibus dampnum. Et aliter ad predicta procedi non possit modo aliquo siue causa statuto aliquo non obstante. Et hoc locum habeat in ciuitate et comitatu asisij. Et quod fons qui est in pede plaggie cole et in dictum fontem aqua solita reducatur expensis adiacentium et ad eorum petitionem. Lxviii

De pena accipientis uel accipere facientis aliquid a carceratis pro custodia.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus custos carcerum uel aliquis officialis. uel alius pro eis palam uel occulte accipiat uel accipi faciat pro aliquo captiuo existente. uel qui in futurum poneretur uel micteretur in dictos carceres: uel extraheretur: uel ab alio eorum nomine aliquam pecunie quantitatem. uel aliquam aliam rem aliquo quesito colore, modo uel ingenio. pena et banno uigintiquinque librarum denariorum pro quolibet et qualibet uice qua aliquis predictorum contrafecerit. Et de predictis debeant diligenter scindicari. Et repertos culpabiles puniri et condempnari in penis supradictis. Lx ix

Quod dicti custodes et alij officiales teneant aptam fenestram dictorum carcerum.

lxx Qustodes predicti et alij officiales ad quos spectat Stat. et ord. quod tenean̄tur et debeant tenere apertam fenestram carcer dicti cois de mane usque ad ser. ad penam decem libr. denar. pro quolibet custode et qualibet vice. et mane intelligat in media tertia. et sero intelligatur occasus solis.

De salario dando campanario.

lxxi Campanarius et vocator custodium statuerunt et ord. quod habeat pro suo salario quolibet mense salarium consuetum secundū quod in bulla comuni concessa continetur et deputatū est. et plus habere nō possit aliqua rōne uel ca. nec habere possit aliqua custodiam mortuā ut vivam pena decē libr. den.

De pena tenentis scrofam uel porcellam nisi servata forma infrascripta.

lxxii Item Stat. et ord. quod nulla persona possit in civit. burgis et subburgis asisii tenere aliquā schrofam uel porcellam nisi in domo reclusā uel ligatam: uel ligata in domo. Et quod nullus possit tenere in civitat. burgis et subburgis dicte civitatis nisi unū porchum maschulū pro una familia insimul habitante ad penam quatraginta solid. den. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice in platea comunis asisii. et alibi in quacumque parte et loco civit. burgorum subburgorum asisii in viginti solid. denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. quarum penarum quarta pars sit potest. uel capit. civitat. asisii de eo quod in comuni fecerit devenire. Liceat tamen cuilibet per plateā et alibi per civitat. videlicet pro qualibet familia insimul habitante tenē unum porcū sine pena. Et liceat cuilibet macellario tenere causa macellandi unū et plures porchos prout sibi placuerit usque et per quindecim dies: et merchator conducend. porchos ad merchatū causa vendendi. Et ipsos emeūt eund. et redeund. recta via. et et instando in merchato die merchati. et in aliis diebus et partibus causa vendendi dictos porchos possit dictos porchos ducē et tenere sine pena.

Quod nullus uadat ad monasteria.

lxxiii Item Stat. et ord. quod nullus secularis de civitate uel comitatu asisii uel aliunde cuiuscumque status uel condicionis existat audeat uel presumat intrare aliquod monasteriū monialiū civitatis asisii: vel loqui seu stare ad loquendū ad aliquod dictorum monasteriorum cum aliqua seu aliquibus ex monialibus alicuius dictorum monasteriorum ad portam sive ad gratam seu parlatoriū hostium uel fenestra alicuius monasterij: aut in ecclia aut in tecto uel muro ipsius monasterij: nec sedere ad gratē seu platoriū alicuius monasterij monialium ubi intus staret aliqua monialis apud ipsā gratē sive parlatorium sive steterint ad invicē sive non et si attin. alicui moniali ipsius monasterij in primo secundo et tertio gradu affinitatis cōsanguinitatis uel parentele sine expressa licentia dm̄i potestatis uel capitis civitatis asisij qui pro tempore erit. que licentia appareat in scriptis sigillata sigillo dicti dm̄i ptat. uel capit. et ipsa licentia scripta et sigillata antequam inveniatur contra predictam personā. dūmodo nullus teneat ad dicta pena si fuerit inventus ad aliquod ex monasterijs monialium subiectarum dn̄o epo asisinatensi si habuerit licentia ab ipso dn̄o epo vel eius uicario de monasterijs solummodo eidem dn̄o epo subiectis: que licentia appareat in scriptis sigillata aliquo sigillo dicti dm̄i epi: uel dicti sui uicarij manu notarij ipsius dicti dm̄i epi. pena cuilibet contrafacienti in predictis uel aliquo predictorum decem libr. denar. sine aliqua detractione pro quolibet et qualibet vice. Cuius pene quatuor partes sint comunis asisij: et alia quinta pars sit rectoris condempnātis. et condenationem exigentis et in cōi venire facientis in pecunia numerata. Et quod dn̄us potestas uel capit. quod pro tpr fuerit teneat et debeat quolibet die mictē aliquē ex suis notarijs et et officialibus ad dicta monasteria: et de predictis inquirere sepe sepius. et per modum inventionis procedatur et repertos culpabiles in predictis uel aliquo predictorum punire et cōdepnare in pen. predicta. Et de predictis stetur et credatur relationi talis notarij et officialis invenientis sine aliqua probation. uel sollempnitate: que relatio dicto mō facta habeat pro plena et legitima probation. pena rectori nō condempnati omnes predictos sic inventos centū libr. denar. Et predicta nō intelligantur de familia dicti dm̄i epi: videlicet de notarijs familiaribus domicellis et nuntijs seu baiulis dicti dm̄i epi siqui inventi fuerint ad monasteria subiecta dicto dn̄o epo dūmodo vadant de mandato seu licentia dm̄i epi uel eius vicarij. Liceat tamen cuilibet intrare ecclias publicas dictorum monasteriorum dūmodo nō loquatur cum aliqua moniale nec steterit ad crates uel parlatorium ut supra dictū est.

Quod uendentes pisces ad pondus dēt pondus iustum et de pena non dantis.

Item Statuerunt et ord. quod omnes et singuli tam mares quam femine tam cives et comitatenses quam forenses vendentes pisces ad pondus in civitate asisij teneantur et debeant dare pondus iustum piscium quos uenderint ad pondus cuilibet ementi pena nō danti iustum pondus talium piscium centū solid. denar. per qualibet vice. Et quod notarius extraordinariorum dm̄i potestatis et quilibet alius notarius eiusdē teneatur possit et debeat tales pisces venditos ad pondus reponderare prout facere potest de carnibus et stetur et credatur relationi officialis et talis notarij invenientis sine aliqua probatione uel sollempnitate sic de alijs inventionibus extraordinarijs et maxime de carnibus stetur sue relationi. Et tales sic repti debeant per dictum potestate in dicta pena condempnari. Et quod notarii invenies vendentes pisces ad pondus et nō dantes

pondus iustum accipiat ab eis fideiussores idoneos de soluendo condempnatis predictam. vel eos ducat ad palatium uel in carceres comunis donec prestiterint fideiussores idoneos predictos sub eadem pena.

Quod spetiarij merciarij bambacarij et alij uendentes ad pondus dent pondus iustum. et de pena non dantis.

lxxv. Item Statuerunt et ord. quod omnes et singuli spetiarij. merciarij. bambacharij. et alij uniuersi uendentes ad pondus aliquas merchantias scilicet aromata. ceram laboratam uel non laboratam. bombicem ferrum, calibe Stagnum plumbum. ut aliquas alias merchantias uel alias res ad minutum. ut ingrossum cum statera uel bilanciis teneantur et debeant dare et uendere dictas merchantias et res iusti ponderis ad penam centum solid. denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et quod notarij domini potestatis uadant perquirendo sepe sepius pro predictis ponderibus non iustis et merchantias et res predictas reponderare possint prout de carnibus facere possunt. Et quod stetur et credatur relationi talis notarij inuenientis aliquos delinquentes in predictis. Et tales sic repertos dominus potestas teneatur et debeat condempnare et punire in pena predicta.

De solutione fienda textricibus.

lxxvi. Nulla textrix de ciuitate uel comitatu Asisij Statuerunt et ordinauerunt quod possit nec debeat per se uel aliam personam recipere pro textura panni cuiuscumque condicionis existat. nisi pro tribus ligaminibus tres denarios tantum. et non ultra. et ab inde supra pro rata et non ultra. dummodo summam duodecim denariorum pro bracchio non excedat. et quod non possit aliquid aliud percipere seu recipere ab aliqua persona. nisi dictum salarium tantum. Et siquis contrafecerit tam recipiens quam dans in centum solidis denar. pro quolibet et qualibet vice condempnetur comuni asisij applicandorum. Et quod potestas et capitaneus ad petitionem et instantiam cuiuslibet conquerentis teneantur et debeant vinculo iuramenti et ad penam viginti quinque librarum denar. talem textricem constringere ad obseruantiam predictorum non obstante aliquo pacto facto de dando plus per dictam textricem cum aliquo siue aliqua. et possit et debeat a tali textrice contrafaciente penam predictam exigere de facto. et eam uel eas cogere de facto ad texendum.

Quod nulla mulier filet uel naspet in platea.

lxxvij. Item Statuerunt et ordinauerunt quod nulla mulier debeat ire filando uel naspando nec filare debeat in platea comunis. Et que contrafecerit pro vice qualibet in decem solid. denar. debeat condempnari. et quilibet ad accusandum et denuntiandum admictatur et stetur et credatur iuramento denuntiatoris sine aliqua probatione.

Quod liceat cuilibet familie de ciuitate et comitatu asisij retinere unum porchum.

Quicumque familie de ciuitate, burgis suburgis et etiam comitatu asisij Statuerunt et ordinauerunt quod liceat unum porchum maschulum tantum retinere. dummodo dicti porci nec aliquis eorum intrent plateam comunis asisij nisi quando deberent uendi. Et si dictam plateam intrarent dominus seu domina dictorum animalium condempnetur pro vice qualibet et quolibet porco in decem solid. denar. nisi dominus uel seruientes uel familia ipsum porchum sequerentur volendo ipsum capere uel ipsos. quo casu non teneantur ad penam. Et semper amictat porchum quem sibi liceat recolligere soluendo incontinenti decem solidos denar. Et familia dominorum potestatis uel capitanei possit et debeat dictos porchos capere per dictam plateam et tenere et fugare usque ad domum illius cuius esset porchus. et habeat medietatem pene. Et nullus audeat uel presumat in dicta ciuitate et burgis Scrofam pregnantem uel cum porcellis. vel aliam scrofam retinere. Et qui contra fecerit in quadraginta solid. denar. debeat condempnari. et ad denuntiandum cum uno teste quilibet admictatur et habeat medietatem banni. Et omnes predicte pene tollantur de facto. lxxviij.

Quod nullus habeat domum cooptam nisi de lastis tegulis ut cuppis.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus possit nec debeat habere aliquam domum in ciuitate asisij uel burgis que non sit copta de lastis tegulis siue cuppis. Et nullus teneat aliquod paleare intra muros nouos. Et nullus habeat domum uel cappannam copertam stuppa siue spulia aut saginalibus uel palea pena decem librarum denar. pro quolibet contrafaciente. lxxix.

Quod nullus possit portare linum ut canapam nisi inciglatum.

Item Statuerunt et ord. quod nullus presumat ad ciuitatem nec burgos portare nec portari facere linum nec canapam nisi tantum inciglatum. et si contra fecerit in centum solid. denar. debeat pro uice qualibet condemnari. Et nullus possit intra terram somegiare cum cariolis in quibus apportet aliquod genus bladi. intra muros ueteres. nec intra dictos muros inciglare ipsum linum nec canapam. Et potestas et capitaneus teneantur et debeant singulis sex mensibus de predictis inquirere. et repertos culpabiles punire et condemnare in supradicta pena. lxxx.

Quod molendinarij habeant coppulum confixum ad archam molendini.

In quolibet molendino ciuitatis et comitatus asisij Statuerunt et ord. quod sit coppulus iustus et sigillatus sigillo comunis asisij ad archam molendini cum cathena ferrea confictatus. videlicet in quolibet molendino unus. et non plures capacitatis et magnitudinis de triginta partibus raserij unus ad culmen siue ad culmum. cum quo coppullo et non cum alio accipi debeat lxxxj.

pro quolibet raserio unum et non plus aut plures ad penam decem librarum denariorum pro quolibet et qualibet vice qua per aliquam personam fuerit contraventum. Et de predictis contra molendinarios et omnes alias personas que contrafecerint per curiam dominorum potestatis uel capitanei quolibet mense inquiratur. Et etiam rimunditur ipsa molendina mictatur pro contrafacientibus per ipsas curias et repertos culpabiles punire et condempnare secundum formam statutorum et ordinamentorum dicti communis. Et de predictis et quolibet predictorum stetur relationi familie et cuiuslibet alterius persone fidedigne. Et cuilibet liceat tales contrafacientes accusare et habeat medietatem banni. Et quod dicti molendinarij teneantur et debeant in molendinis tenere et habere meçengham iustam ad dictam penam et sigillatam.

Quomodo et quatr vie et strate communis asisij debeant mactonari.

lxxxi. Item statuerunt et ordinaverunt quod strate et vie civitatis asisij manuteneantur et mactonentur per adiacentes et per comune asisij subueniatur de portatura laterum siue mactonum et de prouisione et salario magistrorum. Et quod quilibet habentes dictas uias et stratas habentes ante domos ipsorum quantum dicte domus pretenderet usque ad medietatem strate uel vie teneantur et debeant manutenere postquam fuerint mactonate eorum sumptibus et expensis. ac etiam ad penam decem solidorum denariorum pro quolibet contrafaciente ipsas uias et stratas qualibet edomoda semel mundare et spaçare. et de ipsis et qualibet earum omnes lapides et omne brocumen et ingoborimen eleuare uel portari faciat extra muros ciuitatis predicte. uel alibi extra dictas uias uel stratas. Et quod unus ex notarijs domini potestatis teneatur quolibet die dominico ire per ciuitatem asisij et uidere et inquirere si dicte vie et strate sunt munde et nette ut dictum est. et repertos culpabiles punire et eisdem dictam penam defacto auferre pena officiali contrafacienti quinquaginta librarum denariorum. Et nichilominus quilibet possit denuntiare et accusare contrafacientes. et nomen eius teneatur in credentia. Et quod officiales habeant quartam partem eius quod uenire fecerunt in communi occasione predicta.

De nuptijs non fiendis.

lxxxii. Statuerunt et ordinaverunt quod nullus de ciuitate uel comitatu asisij nuptias uel expendias aliquas faciat tam dans quam recipiens uxorem. Nisi aliquis forensis uenerit ad ipsam parentelam. In quo casu possit dictus forensis duos ciues ad comedendum ducere ad domum dantis uel recipientis uxorem et non plures. Et recipiens uxorem per se uel alium non debeat ad domum soceri uel alterius unde uxorem transduceret mictere aliquid ensenij uel planellas nisi unum par planellarum et unum par sotulariorum et non plures. Et dans uxorem nullos pannos laneos mictat loco doni uel ensenij nisi unum par tantum. Et nullus pro sponsa ad domum uiri capsam uel cofinum uel canistrum mictat. Et nulla mulier maritata seu nupta portet. Et si secus fecerit contrafaciens in decem libris denariorum condempnetur. Et nulla mulier nec aliquis homo quando sponsa ad domum uiri uadit uel ad maritum uel postea audeat uel presumat dare dicte spose mancias. nec aliquid aliud quod ad domum trahi possit. Et nulla mulier audeat ire uel mictere ad mancias alicuius sponse nec ante quam uadat ad maritum nec etiam post eam ad penam pro qualibet domina et qualibet uice in quolibet predictorum casuum centum solidorum denariorum. Et nulla mulier seu domina audeat uel presumat ire per ciuitatem asisij ad inuitandum alias dominas ut uadant seu ueniat ad domum uiri seu sposi ad dictam penam centum solidorum. Et nullus uadat nec ire debeat ad dandum seu dari faciendum alicui domine que ingrederetur aliquod monasterium nec alicui presbitero quando caneret uel celebraret missam uel diacono quando primo caneret euangelium aliquas mancias nec aliquid aliud quod ad domum trahi possit. et siquis contrafecerit in aliquo predictorum penam decem librarum denariorum incurrat pro qualibet vice. Et quod eligantur in qualibet porta duo custodes secreti qui teneantur quando aliqua sponsa iret ad maritum uel aliqua domina intraret monasterium. uel quando presbiter caneret missam nouam. uel diaconus caneret primum euangelium quando aliquis ex dictis casibus eueniret ire ad dominum potestatem uel capitaneum et in predictis contrafacientes denuntiare. Et potestas et capitaneus cum denunciatum fuit teneatur et debeat mictere unum ex notarijs suis ad faciendum inquisitionem de predictis. Et si custodes predicti ut supra electi non denuntiauerint penam decem librarum denariorum incurrant pro quolibet et qualibet vice. Teneantur uero custodes predicti predicta denuntiare predictis dominis uel alicui eorum tribus diebus antequam mulieres uel çithe iture sint ad maritum. Et quando aliqua çitha seu sponsa iret ad maritum nullus presumat ante uel post mictere uel micti facere aliquem panem mellitum seu casiatum pena centum solidorum denariorum pro quolibet et qualibet vice. Et simili pena puniatur recipiens uel receptans predicta. Saluo quod si aliqua çita uel sponsa iret ad maritum de ciuitate in comitatu uel extra siue de comitatu uel aliunde extra districtum asisij uenerit ad ciuitatem asisij tunc liceat sit ire equester pro dicta sponsa siue çita. Et de predictis potestas et capitaneus et ipsorum quilibet teneatur fieri facere publicum bannimentum cum duobus tubis ad hoc ut deueniat ad notitiam singulorum. Et maritus cuiuslibet mulieris tam de ciuitate quam de comitatu uel aliquis pro eo ante traductum sue uxoris per tres dies domino potestati uel capitaneo

pena centum solid denar debeat notificare. Et omnia et singula supradicta et quodlibet predictorum in quolibet predictorum casuum habeant et intelligatur in hominibus et mulieribus de civitate asisij quemadmodum de civibus. Et de predictis et quolibet predictorum, custodes predicti et sindici villarum et castrorum comitatus asisij teneantur contrafacientes denuntiare pena decem libr denar pro quolibet et qualibet vice. Et cuilibet de civitate et comitatu asisij sit licitum facientes contra predicta uel predictorum aliquod denunciare et accusare. et nomen suum teneatur in secretis. et habeat medietatem banni seu condempnationis. Et quod per dominos priores populi eligantur custodes predicti. Et predicti domini potestas uel capitaneus et quilibet eorum teneantur de predictis omnibus et singulis inquirere diligenter contra omnes et singulos facientes contra predicta uel aliquod predictorum. Et si de predictis fuerint negligentes ipsi uel alter ipsorum perdat quilibet de suo salario quinquaginta libr denar. et comuni asisij applicentur.

De pena sartorum non observantium hoc statutum.

lxxxiiii° Item Statuerunt et ordinaverunt quod nullus Sartor de asisio uel eius districtu. uel qui habitat in dicta civitate uel comitatu asisij undecumque esset. uel qui uel que dictam artem in dicta civitate uel comitatu exerceret audeat uel presumat per se uel alium publice uel occulte aliquo colore quesito uel ingenio accipere uel recipere de sutura magistri et factura pannorum caputeorum caligarum ab aliqua persona plus uel aliud quam secundum modum infrascriptum. videlicet pro quolibet panno tunicha barnacchia copertorio uel clamide hominis uel mulieris maioris decem annorum suendo et formando ad modum solitum. videlicet bottonibus et alijs opportunis quindecim solid denar et non ultra. et pro quolibet ipsorum pannorum: de supparello hominis uel mulieris maioris decem annorum triginta solid denar. de pari calligarum caputeo hominis maioris decem annorum solid quinque denar pro quolibet et non ultra. De pari calligarum mulieris: uel calligarum puerorum. uel puellarum decem annorum: et ab inde infra tres solid denariorum et non ultra, pena contrafacienti: et ultra dictas quantitates qualibet vice accipienti decem librarum den. pro quolibet et qualibet vice.

De pena magistrorum lapidum hoc statutum non servantium.

lxxxv°. Item Statuerunt et ordinaverunt quod nullus magister lapidum uel lignaminum undecumque esset: uel qui dictas artes uel ipsarum alteram exercet uel exercebit in civitate asisij uel eius districtu audeat uel presumat publice uel occulte per se, uel alium aliqua causa uel ingenio accipere uel recipere ab aliqua persona pro aliquo servitio uel laborerio quod in eorum artibus. uel de eorum artibus fecerint alicui in aliquo loco quocumque tempore cum conducti essent uel non conducti ultra quindecim solidos denar pro die et expensis competentibus de mense aprilis usque ad calend novembr. Et a kalend novembr retro usque ad kld madij ultra decem sold per diem et expensis, pena danti uel recipienti ultra dictam quantitatem viginti quinque libr denar. et pro dicta quantitate et expensis servire teneantur.

De pena calzolariorum hoc statutum non servantium.

Item Statuerunt et ordinaverunt quod quilibet calzolarius qui dictam artem exerceret in asisio uel eius comitatu undecumque esset, non audeat uel presumat vendere: uel vendi facere publice uel occulte aliquo colore quesito aliquod genus calciamentorum pro maiori pretio quam secundum modum et ordinem infrascriptum. videlicet par calciarectorum hominis de becho bene solatorum viginti sold den, et non ultra. par calciarectorum de montone bene solatorum hominis uel mulieris maioris decem annorum duodecim sold den et non ultra. par calciarectorum intaghatorum uel stampatorum hominis uel mulieris maioris decem annorum. bene solatorum decem sold den, et non ultra. par calciarectorum mulieris maioris decem annorum de capra uel vitello bene solatorum quindecim sold den et non ultra. De montone decem sold den, et non ultra. Par ocrearum de becho uel capra bene solatorum cum bacan et sine, tres libr denar et non ultra. par ocrearum de vitellino bene solatarum quatraginta sold den. par ocrearum de montone bene solatarum triginta sold den. par planellarum mulieris de capra bene solatarum viginti sold den. par planellarum hominis de capra bene solatarum quindecim sold den. par planellarum cuiuslibet paris dictarum planellarum bene resolatarum de montone secundum dictam distinctionem duos solidos den ad minus quam pretia sopradicta. par vero aliarum planellarum mulieris bene solatarum de capra duodecim sold den. Pro solatura vero cuiuslibet par calciamentorum predictorum decem et octo den et non ultra. quodlibet vero genus dictorum calciamentorum puerorum et puellarum decem annorum et ab inde infra medietatem dictorum pretiorum et non ultra pena cuilibet contrafacienti et qualibet vice decem libr den. Et quilibet possit contrafacientes accusare. et habeat quartam pro legitimo accusator. lxxxvi.

Quod nullus calzolarius possit vendere unum coramen pro alio.

Item Statuerunt et ordinaverunt quod nullus calzolarius presumat vendere per se uel alium unum coramen pro alio: nec aliquis alius audeat vendere unam rem pro alia. Et semper si interrogatus fuerit vendens debeat emptori, seu volenti emere dicere veritatem cuiuscumque rei quam emere vellet quisquam. nec debeat unam rem pro alia vendere: et qui contrafecerit solvat pro qualibet vice centum sold den: et venditor rem venditam perdat que veniat in comuni: et ad denuntiam quilibet admictatur et eius nomen teneatur in lxxxvii.

secreto. et habeat medietatem banni siue condepnationis.

De pena famulorum accipientium salarium ultra contenta in capitulo.

Item Stat. et ord. quod nullus famulus uel fa-
lxxxviij. mula qui suam personam locauerit alicui pro famu-
lo uel famula per aliquo tempore uel pro ser-
uitore. uel pro seruitiali audeat uel presumat directe uel
indirecte, publice uel occulte per se uel alium aliquo que-
sito colore uel Ingenio accipere uel recipere ab aliqua per-
sona de ciuitate asisij uel eius districtu pro suo salario
labore pensione uel mercede ultra quam secundum modum
Infrascriptum tantum. videlicet famulus decem flor.
tantum et uitam competentem In anno Induendo et calci-
ando seipsum suis expensis. et de sua pensione predicta,
siue pretio. Et famula tres flor. et uitam tantum compe-
tentem in anno Induendo et calciando seipsam suis expe-
sis simili modo et de sua pensione siue pretio predicto
et non ultra. pena uigintiquinque libr. den. pro quolibet et
qualibet contrafaciente et qualibet uice.

De pena barberiorum non seruantium hoc statutum.

Item Statuerunt et ord. quod nullus barberius uel
lxxxix. sanguinaiolus: uel qui dictam artem exerceret
In ciuitate uel comitatu asisij audeat uel presumat
In suis apotecis uel cameris. uel alijs in quibus dictam ar-
tem exerceret accipere uel recipere ab aliqua persona publice
uel occulte. uel accipi facere per se uel alium aliquo quesito
colore nisi secundum modum et ordinem Infrascriptum
videlicet pro raditura barbe tantum sex denar. pro radi-
tura uel cimatura capitis tantum sex denar. pro raditu-
ra et cimatura capitis et barbe duodecim denar. pro
sanguinatura duodecim denar. et non ultra. pro quolibet
uero dictorum seruitiorum per eos fiendorum ad domum alicuius
persone. extra eorum cameras et apotechas duplum dictarum
quantitatum et non ultra, pena quinquaginta solidorum
denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice.

Quod nullus pilictiarius possit accipere ultra contenta in capitulo.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus
xc pilictiarius uel qui dictam artem exerceret In ci-
uitate uel comitatu asisij audeat uel presumat
accipere uel recipere per se uel alium, aliquo colore quesito
publice uel occulte ab aliqua persona pro sutura et actatu-
ra et apicciatura cuiuslibet noui foderi, guarnarie uel
tunice aut cocte hominis uel mulieris Tres solidos
den., et non ultra. Et pro sutura et apicciatura cuiuslibet
foderi ueteris duos solidos et sex denarios. scilicet in uarnacchia
tunicha uel cocta hominis uel mulieris: videlicet pro actatura su-
tura foderatura cuiuslibet foderi ueteris uel noui cuiusli-
bet caputei birreti duodecim denar. et non ultra pena
uiginti libr. denar. pro quolibet contrafaciente et qua-
libet uice.

De pena mareschalci accipientis ultra contenta in capitulo.

Item Statuerunt et ord. quod nullus mareschal-
chus uel faber. uel qui dictam artem exerceret In
ciuitate uel comitatu asisij audeat uel presumat
accipere uel recipere per se uel alium aliquo quesito colore publi-
ce uel occulte ab aliqua persona pro aliqua spetie ferri la-
borati. nec de aliquo ipsorum laboreriorum, nisi secundum modum
ordinem Infrascriptum. videlicet pro quolibet ferro qui ponder.
quindecim unciarum et ab Inde supra ferrat. et pro clouis
quinque solid. denar. et non ultra. et pro quolibet ferro ronzini
uel muli ponderis duodecim unciarum uel ab Inde supra ferrat.
et cum clouis quinque solid. den. et non ultra. Et pro quolibet xcj.
ferro somarij ponderis octo unc. et ab inde supra et pro
clouis ferrat. quatuor solid. denar. et non ultra. pro mu-
tatura ferri cuiuslibet animalis duodecim denar. pro qualibet
libra ferri laborati uel laborandi In quolibet laborerio ipsorum
expensis ad plus quatuor solid. denar. et non ultra. dummo-
do In minori pretio recipiend. In alijs laborerijs supra-
dictis seruare debeant consuetudinem seruatam per fa-
bros de asisio ante mortalitatem proxime preteritam
de qua consuetudine seruata per fabros stetur et stari de-
beat Iuramento petentis ipsa laboreria sibi fieri pena con-
trafacienti decem librarum denar. pro quolibet et quali-
bet uice qua contrafactum fuerit In predictis uel aliquo
predictorum.

Quod quilibet de dictis artibus teneatur eius artem exer-
cere ad petitionem petentis.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod omnes
et singuli artiste. et artifices de ciuitate et comi-
tatu asisij: et qui scripti sunt In breui artium
et qui soliti sunt artem aliquam exercere. uel aliquam
de predictis In dictis statutis contentis facere. Et quilibet
ipsorum teneatur et debeat ad requisitionem et petitionem
cuiuslibet persone dictas artes ipsorum exercere: et de ipsorum
artibus et ipsorum personis In solitis laborerijs operibus et serui-
cijs unicuique seruire pro pretijs et mercedibus supra et Infra
spetificatis et declaratis. non pro maiori uel alio pretio uel
mercede bene et fideliter. pena decem libr. denar. pro quo- xcij
libet contrafaciente. et ipsas artes et seruitia deneganti: et
qualibet uice qua requisiti essent et seruare recusant.
Et quod pro obseruantia predictorum quilibet possit habere
recursum ad singulos camerarios artium predictarum: uel
ad iudicem potestatis uel capitanei ciuitatis asisij: sicut ad
petentis uidebitur et placebit. qui camerarij possint et
debeant a contrafacientibus. et eos contra quos de predictis
aliqua querela exponeretur cogere et constringere realiter
et personaliter secundum quod eidem camerario et iudici uide-
bitur et placebit. et ipsam causam In quolibet predictorum
casuum expedire et finire teneantur ipsi camerarij uel
iudices predicti a die facte petitionis: uel querele predicte
pena dictis camerario uel Iudici et cuilibet ipsorum si negli-
gentes extiterint in predictis uel aliquo predictorum uiginti
quinque libr. denar. pro qualibet uice comuni asisij appli-
cand. Et quod predicta debeat Iudex predictus terminare

si expediet cum consilio camerarij artis cui tangit dictum negotium. Et quod dicti camerarij possint artifices artis de re pertinenti ad artem ipsius finire et terminare usque ad ualorem quantis quatraginta solidorum. Abinde uero super determinet iudex ut s.

De pena laboratorum accipientium ultra contenta in cap°.

xciij° Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus laborator uel manualis uel qui ad laborandum conductus fuerit uel se locare uoluit in ciuitate asisij uel eius districtu in possessionibus uel domibus alicuius ad laborandum uel alia laboreria faciendum audeat uel presumat accipere uel recipere ab aliqua persona per se uel alium aliquo colore quesito publice uel occulte pro suo labore salario et mercede ultra modum et ordinem infra scriptum. Uidelicet pro quolibet die laborator a kl. nouembris usque ad kl. martij cuiuslibet anni tres sol. et non ultra suis expensis. A kl. mensis martij usque ad kl. mensis nouembris cuiuslibet anni duodecim sold. denar. pro quolibet die laboratorio suis expensis et non ultra, exceptis temporibus messium et triturationis tantum. In quibus eis liceat accipere expensas ultra salarium et non plus, pena decem librarum denar. pro quolibet contrafaciente in aliquo predictorum, et qualibet uice. Et quod dicti laboratores de mane cum uenerint ad plateam et in locis ubi conducuntur debeant secum habere ferramenta cum quibus debeant laborare et panem et alia necessaria que uolunt portare. et statim cum conducti erunt debeant ire ad domum conductoris cum ferris et alijs eis necessarijs ad laborandum: et bibere et inde secedere, et recto tramite ire ad locum ubi debent laborare ad faciendum laborerium ad quod conducti sunt et non debeant nec possint ad eorum domos redire pena quinquaginta sold. denar. pro qualibet uice. et quilibet possit contrafacientes denuntiare et accusare. et sue accuse stetur cum uno teste fidedigno et habeat medietatem partis p. banni. Et potestas et capitaneus ciuitatis asisij et quilibet eorum teneatur et debeat ac possit et sibi liceat procedere per inquisitionem uel inuentionem contra quoscumque delinquentes in aliquo predictorum ad petitionem cuiuscumque persone cum promotore et sine pena prestiti iuramenti et centum libr. denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice.

De pena mensuratorum terrarum accipientium contra hoc capitulum.

xciiij° Item Stat. et ord. quod quilibet mensurator terrarum siue particertius non possit nec debeat nec audeat uel presumat accipere pro mensura quam fecerit de terris in comitatu asisij existentibus nisi secundum modum et ordinem infrascriptum uidelicet si mensurauerit usque ad tertium modiolum et de tribus modiolis terre habeat et habere debeat tres solidos denar. pro quolibet modiolo et non ultra. et ab inde supra pro quolibet modiolo terre quam mensurauerit duodecim denar. et non ultra. Et pro qualibet uegete uini quam mensurauerit quatuor salmarum: et abinde infra duos solidos denar. tantum et non ultra cuiuscumque capacitatis sit uegis: et ab inde supra duos denarios pro qualibet salma et non ultra ad penam quadraginta sold. denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice, eidem auferend. de facto per officialem comunis asisij.

Qualiter et quando artes et pretia ordinentur.

Item Statuerunt et ord. ad hoc ut supradicte artes et cetere alie que in ciuitate predicta exercerentur legitime et congruo tempore ordinentur quod Magnifici domini priores qui pro tempore erunt de mense Ianuarij et per totum dictum mensem singulis annis teneantur et debeant eligere sex ciues idoneos cum quibus habeant plenam et liberam facultatem arbitrium et potestatem ordinandi dictas artes et pretia rerum dictarum dictarum artium et super qualibet earum imponere pro quibus res ipsarum uendantur. Et quod dicti domini priores et ciues sic electi teneantur et debeant predicta obseruare et adimplere xcv sub pena et ad penam decem libr. denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Et dicti artifices et quilibet ipsorum res dictarum artium uendere teneantur secundum ordinationem et limitationem fiendam per predictos sub eadem pena decem libr. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Et quicquid per predictos ordinatum fuerit habeat plenissimam roboris firmitatem non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus: que lineatim scribantur per cancellarium comunis et publice bannantur quolibet anno.

Quod potestas et capitaneus teneantur obseruare dicta statuta de artificibus.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod potestas et capitaneus in omnibus predictis casibus contentis in dictis capitulis dictorum artificum possint dictas penas accipere de facto et in comuni facere deuenire sine aliquo processu uel condempnatione. xcvj. Que quidem omnia et singula statuta et ordinamenta loquentia de artificijs siue artificibus ut supra scripta sunt uoluerunt habere roboris firmitatem, et de mercedibus accipiendis a quibus nec aliquo eorum uel earum in totum uel in partem per hec possint aliqualiter derogari.

De ornamentis mulierum.

Quoniam sepe contingit propter uarias et inutiles mulierum curiositates mariti bona consumi in earum inutilibus uestibus atque ornamentis. Uolentesque in predictis necessario prouidere Statuerunt et ordinauerunt quod uxores xcvij. doctorum militum et nobilium ciuitatis asisij non possint habere nisi duas uestes de grana: et unam aliam uestem et unam camorram uelluti pro qualibet ipsarum. Et quod una sit de rosato. altera de pagonacio de grana. Et non possint habere quoquomodo plures de simili panno. Et nobiles

intelligantur illi qui non funguntur publicis officiis dicte civitatis cum salario: excepto officio capitaneatus campi Sancte marie angelorum. Et quod mulieres que haberent in dotem centum florenos aut plures possint habere unam vestem de grana et in manicis possint uti foderis sete dummodo non sint de velluto. Et quod nulla mulier de dicta civitate que haberet in dotem centum florenos et infra monete ad baiocchos quinquaginta pro floreno possit portare aliquod genus rachami in aliqua veste sive camorra sub pena decem libr. denar. pro qualibet muliere contrafaciente: et pro qualibet vice, solvend. per earum maritos: que pena intelligatur et sit applicata pro dimidia camere apostolice dicte civitatis: pro quarta officiali de hoc executionem facienti: et pro alia quarta accusatori. Sed mulieres que haberent in dote centum florenos aut plures possint portare rachamum usque ad valorem duorum ducatorum auri. Et uxores doctorum militum et nobilium possint portare in rachamis usque ad extimationem quatuor ducatorum auri. Et si excederent dictum valorem incidant in penam suprasceptam: applicandam ut supradictum est. Et quod nulla mulier de dicta civitate que non haberet in dotem adminus centum florenos aut plures ad ratam quinquaginta baiocchorum possit ferre manichas velluti aut sete cuiuscunque coloris in earum camoris sub pena predicta. Sed illis que haberent in dotem centum florenos aut plures liceat portare: sed non de brocchato auri aut argenti sub dicta pena. Et quod uxores dictorum equitum et nobilium prefatorum possint habere unam cinturam pro qualibet earum extimationis decem et octo flor. ad plus de moneta ad quinquaginta baiocchos pro floreno computando cinturam et fornimentum totum argenti vel auri et manifacturam. Alie vero que haberent in dotem centum florenos aut plures possint pro qualibet earum habere unam cinturam extimationis duodecim flor. similium. At alie que haberent in dotem infra centum florenos similes non possint zonam habere excedentem extimationem sex flor. similium computando cingulum et fornimentum. Et quod nulla mulier de dicta civitate possit portare perlas lapides pretiosos argentum aut aurum in collanis, aut in capite aut in veste, aut camorris aut alio quocunque modo excedendo valorem decem florenorum auri, sub pena quatuor ducatorum similium ut supra applicandorum. Sed uxores doctorum equitum et nobilium predictorum possint ferre in dictis rebus et ornamentis usque ad dictam extimationem decem ducatorum. Et alie que haberent in dote centum florenos aut plures possint portare in dictis ornamentis usque ad valorem sex ducatorum auri. Ille vero que haberent in dotem minus vel infra centum flor. possint in dictis ornamentis portare ad valorem quatuor florenorum monete ad rationem quinquaginta baiocchorum pro quolibet floreno. Et quod quecunque mulier de dicta civitate aut comitatu portaret aut portari faceret in contemptum presentium capitulorum aliquam vestem camorram cintulam rachamum collanam aut alia ornamenta contra formam dictorum capitulorum in domo aut extra domum in dorso in equo, aut alio quali sive alio quocunque manifesto modo, pro omni vice incidat in penam maritus mulieris contrafacientis quatuor ducatorum auri applicand. ut supra. Et de ipsa pena nunquam possit fieri aliqua gratia. Et ultra dictam quantitatem quatuor ducatorum remaneat in arbitrio Magnificorum D. Priorum populi et concilii secreti pro tempore cogi faciend. dictum maritum ad solvendum usque in summam viginti ducatorum auri ut supra applicand.

Quod potestas et capitaneus teneantur mictere ubi domine congregantur.

Potestas et capitaneus vel eius notarii pro predictis instigandis et melius inveniendis in omnibus casibus supradictis vel aliquo predictorum sub pena prestiti sacramenti: et pena viginti quinque libr. denar. Statuerunt et ordinaverunt quod teneantur et debeant quolibet die dominico et festivo mictere unum suum notarium cum uno ex suis familiaribus et unum baiulum communis ad ecclesias principales dicte civitatis. videlicet Sancti petri ubi requiescit corpus beati victorini. Sancti Rofini. Sancti francisci. et Sancte clare. xcviii Et ad alias ecclesias ad quas ire consueverunt domine cum ornamentis supradictis. Et ad domos et loca ubi fieret aliquod corteggium vel essent domine congregate pro matrimoniis vel alia quacunque de causa. Et si quam vel si quas contrafacientes invenerint ipsi vel aliquis ex predictis notariis in aliquo predictorum casuum inquirat scribat et referat dominis potestati vel capitaneo vel iudici eorum, cuius relationi cum dicto baiulo vel uno ipsorum saltim habeatur pro legitimo testimonio. per quod possit et debeat ad executionem procedere. de quibus potestas et capitaneus vel iudex eorum vel alius officialis possint vel debeant per sindicatores eorum sindicari.

Quod mulieres non possint portare vestes schollatas nec trasinum nisi prout in capitulo continetur.

Item Statuerunt et ordinaverunt quod ex hoc tempore in posterum nulla mulier xcix de dicta civitate aut comitatu aut forensis

habitans possit portare scollaturam In vestibus aut camorris excedentem quatuor digitos a radice colli a parte posteriori et duos digitos a parte anteriori a furcula pectoris ad penam unius ducati auri marito uxoris contrafacientis totiens quotiens contrafactum fuerit et eandem penam incurrat sutor qui uestem aut camorram confecerit In contrarium. et ipsam met penam incidat officialis nõ faciens executioem de dicta scollatura contra promissionem quando sibi fuerit denuntiatum aut ipe p se inuenisset fuisse contrafactum, retinend de suo salario tempor sui sindicatus. Et nomen denuntiatoris aut accusatoris teneatur secretum. Qui denuntiator siue accusator lucretur quartam partem pene ut s. Et sub eadem pena applicanda ut s. dicte mulieres teneantur portare unum pannum lineum et non bombicinũ qui coperiat dictam scollaturam usq ad radicem colli: videlicet de vestibus aut camorris factis usq in presens temp. Sed uestes que amodo fient non possint scollari nisi quantum supradictum est. Sub dicta pena totiens incurrenda quotiens contrafactum fuerit soluenda p maritum ipsarum õfacientium ut s. Et Q nulli dictarum mulierz liceat ferre In uestibus caudam siue trascinum excedens unum palmum comune manus dum mulier habet planellas in pedibus. Et quando aliquod dubium oriretur de longitudine trascini siue scollature maioris que In futurum fieret, officialis dicte ciuitatis possit precapere duabus mediocribus mulieribz sub pena unius floreni pro qualibet earz inobedientium, ut cum Iuramento Iudicent uerum. Et hoc non obstantis indubio credatur officiali cum Iuramento sibi deferendo p Magnificos dños priões ppli pro tpre existent. Et quelibet mulier contrafaciens. et similiter sutor et officialis negligens qlibz ipoz incidat in penam quatuor ducatoz pro qualibet vice applicand ut s.

Q nulla mulier de comitatu audeat contrafacere in contentis in capitulo.

Item Stat. et ord. Q nulla mulier de comitatu dicte ciuitatis possit ferre uestes neq camorras, neq manicas: neq foderas manicarum de grana et multo minus de ulluto, neq cinturam aliquam excedentem ualorem trium florenoz monete ad quinquaginta baiocchos pro flor Intelligendo cinturam cum fornimento. Neq scollaturam neq trascinũ neq aliam rem contra formam suprascriptoz capitulorum sub pena quatuor ducatoz auri incurrenda qualibet uice p dictas mulieres sutores et officiales negligentes ut supra applicanda.

Q ubi pena non esset limitata intelligatur quatuo ducatorum.

Item Statuerunt et ordinauerunt Q In omni capitulo presentium capitulorum contra mulieres et ornamenta ipsarum ubi pena expresse limitata non appareret Intelligatur quatuor ducatorum applicand pro dimidia camere aplice pro quarta accusatori, quando accusator esset: et pro quarta officiali exequenti et nomen accusatoris sit secretum. Et ubi accusator nõ interueniret dimidia dicte pene sit officiali exequentis. ci

Q uera dos mulierum intelligatur prout in capitulo continetur.

Item Statuerunt et ord. ad tollendas omnes fraudes que comicti possent In promissionibus dotum faciendarum In postez et In contractibus ipsaz. Et ad remouendum superfluum excessum ornamentoz et uestimentorum ac ornamentorum et cinturaz dictarum mulierum hoc perpetuo seruari debeat Q quotiencũq reperrentur plura Instrumenta uniusmet dotis semp stetur Instrumento maioris sũme. quod sep locum habeat preceteris. nec contra illud opponi possit quoquo modo p aliud Instrumt antea uel postea factum nec per priuatam scripturam neq per testes. neq p alium queq modum. Et semp sũma dotis promictende declarari debeat, nec possit quoquo modo remicti ad arbitrium aut declarationem alicuius cuiusuis conditionis sub pena ciii. uigintiquinq ducatoz auri cuilibet parti contrahenti, que reperietur aliquo tempore contra fecisse. que pena ex nũc applicata Intelligatur pro quarta parte camere aplice dicte ciuitatis pro alia quarta monti pietatis. pro alia accusatori si accusator interuenĩt. Sin aut due partes mõti pietatis applicentur. et pro alia officiali executoem de predictis facienti. Et nichilominus nulla declaratio remissa ut sup fieri quoquo modo possit. Et si declaratio fieret sit ipo iure nulla. Et nullus notus debeat rogari de Instrumento h ubi remissio huiusmodi fiat. et multo minus de Instrumento declarationis dotis p remissionem faciende sub pena uigintiquinq libr ut sup applicandaz p ipum notarium incurrenda. Et nichilominus Instrm remissionis et declarationis huiusmoi nullius efficatie sit aut momenti.

Q nullus obligatus intelligatur aliquid dare p arredo.

Item Statuerunt et ordinauerunt Q nullus ciuis dicte ciuitatis qui suam filiam neptẽ sororem aut aliam sibi coniũctam dotaret ciiii. aut nuptui tradet teneatur nec obligatus intelligatur aliquo modo aliquid donar pro arredo aut alio ornamento nisi solum quantum procederet

ex sua spontanea uoluntate. Sed si uoluerit aliquid donare non possit excedere extimationem tertie partis uere dotis.

Quod nulla mulier audeat ire post corpus mortui ultra tres domos.

cviii. Videntes et congnoscentes quod quando in ciuitate asisii aliqua persona moritur nimis excessiue fiunt expense in cera et aliis circa funus et sepulturam ipsius persone mortue. Et in his etiam dum celebrantur lugubria nimis indecentes et transgressiui modi tenentur. et persepe per consanguineos mortui plus agitur quam nationi requiratur. Et ultra expendit quam exigant facultates. Idcirco uolentes pro bono comunitatis et singularum personarum in predictis remedia et refrenationem apponere Prouiderunt et ordinauerunt quod quandocumque aliqua persona moreretur in ciuitate asisii uel eius comitatu longe a ciuitate asisii per duo miliaria quod deinceps eo tempore quo celebrabitur funus ipsius persone mortue nulla mulier audeat uel presumat ire post mortuum uel mortuam ultra tres domos distantes a domo ubi fuit et unde trahetur corpus mortui dum ad sepelliendum feretur ad penam cuilibet mulieri contrafacienti centum sold. den. pro qualibet uice auferendam de dote sua pro comuni ciuitatis asisii summarie et de facto per dominum potestatem uel capitaneum populi dicte ciuitatis asisii. Et notarii et offitiales uadat ad uidendum et inquirendum pro contrafacientibus ad predicta. Qui dominus potestas uel capitaneus de omni eo quod de pena predicta in dicto comuni effectualiter uenire faciet habeat et habere debeat tres sold. den. pro qualibet libra den. et residuum ipsius pene sit comunis predicti.

Quod non dentur candele nisi ad domum mortui.

cv°. Item prouiderunt et ordinauerunt quod dum corpus defuncti uel defuncte trahetur de domo pro portando ad sepelliendum. Illi boni homines siue bonus homo qui deputabuntur et deputati fuerit ad dandum ceram et super expensis funeris non possint nec debeant aliquo modo dare palam uel secrete in aliqua ecclesia nec in aliquo loco nisi solummodo ad domum ubi erit et unde trahetur corpus ad sepelliendum aliquam candelam siue pecuniam alicui presbitero siue monacho. uel clerico fratri aut fraticello. saluo tamen et excepto quod ipsi boni homines siue bonus homo qui sic deputati fuerit ut dictum est possint impune dare in illa ecclesia ubi mortuus uel mortua sepelhetur tres uel quatuor ad plus candelas officiatori supra corpus mortui. unam candelam tenenti aquam benedictam. unam candelam tenenti thus siue incensum et satisfacere illi qui foueam fecerit de labore suo. Et quod dicti boni homines siue bonus homo qui ut dictum est sic deputati fuerit dum ceram dabunt ad domum unde trahetur corpus defuncti uel defuncte non possint dare nisi quatuor candelas pro quolibet fratre presbitero monacho uel alteri clerico dicenti missam. et cuilibet de fraternitate unam candelam. et cuilibet tubatori et preceptori custodie candelas quatuor. et cuilibet continenti unam candelam. Exceptis guardianis siue custodibus ecclesiarum, et abbatibus quibus dentur octo candele. Et etiam priori sancti rofini. uicario episcopi et aliis prepositis ecclesiarum dentur candele octo et non plures. magistris in sacra pagina et canonicis ecclesie sancti rofini dari possint sex candele pro quolibet. Et quod predicta omnia et singula in presenti capitulo et ordinamento contenta obseruentur et obseruari debeant per dictos bonos homines siue dictum bonum hominem ad penam uigintiquinque libr. denar. tam proximioribus consanguineis defuncti uel defuncte quam dictis bonis hominibus uel bono homini pro quolibet ipsorum contrafaciente et qualibet uice auferend. summarie et de facto pro comuni ciuitatis asisii per dominum potestatem uel capitaneum populi dicte ciuitatis. qui dominus potestas uel capitaneus de omni eo quod de dicta pena uenire fecerit in comuni effectualiter habeat et habere debeat tres solidos denar. pro qualibet libra den. et residuum ipsius pene sit et esse debeat comunis predicti et dominus domus puniatur in dicta pena.

Quanta cera et candele possint dari et portari ad ad mortuum.

cvi. Item prouiderunt decreuerunt et ordinauerunt quod pro quolibet defuncto et qualibet defuncta sepelhiendo et sepelhienda dari possint ad domum solummodo modo et forma predictis candele usque ad quantitatem et numerum predictum in totum et non ultra. et portare ante corpus mortui dum fertur ad sepelliendum sex tortitia usque in pondus sex librarum cere, siue quatuor tortitia usque in dictum pondus et non ultra; ad penam consanguineo uel consanguineis proximioribus heredibus defuncti uel defuncte contrafacientibus uigintiquinque libr. denar. pro qualibet uice auferend. ut dictum est de aliis penis per dictum dominum potestatem uel capitaneum. Et quod ipsi potestas uel capitaneus habeant similiter tres solid. den. pro qualibet libra de omni eo quod de dicta pena in dicto comuni effectualiter uenire fecerit. et ipsius comunis sit residuum dicte pene.

De indumentis lugubrosis non fiendis nisi put in capitulo continetur.

cvii. Item prouiderunt ordinauerunt et decreuerunt quod quando celebrabitur funus siue actus lugubris alicuius defuncti uel defuncte nullus consanguineus siue consanguinea uel alia persona quatecumque actinens ipsis defuncto uel defuncte induere possit aliquod indumentum nouum lugubre nisi solummodo uxor defuncti et filii et filie legitimi et

naturales defuncti et non plures persone se induant nec induere possint ad penam viginti quinque librarum denariorum pro quolibet sive qualibet contrafaciente et qualibet vice auferenda ut de aliis penis supra dictum est pro dicto comuni. Et dicti domini potestas et capitaneus de eo quod de dicta pena in dicto comuni effectualiter venire fecerint habeant tres solidos denariorum pro qualibet libra denariorum. Ac et in casu quo aliqua mulier non habens moriretur remanentibus ex ea filiis vel filiabus uno sive pluribus, tunc possit se induere sine pena ut supra.

Quod domini potestas et capitaneus mictant suos officiales ad domum mortui.

clviij. Item providerunt decreverunt et ordinaverunt quod potestas et capitaneus populi civitatis Asisii tam qui nunc sunt quam qui pro tempore fuerint ad penam decem florenorum auri retinendorum de salario ipsorum teneantur et debeant mictere sepius quando et secundum quod persone morientur in civitate officiales et familiares ipsorum ad domum et ad ecclesias ad rimandum et investigandum de predictis et de ipsis diligenter inquirere et repertos et repertas culpabiles punire sumarie et de facto in penis predictis. Et nichilominus quelibet persona possit contrafacientem et contrafacientes in predictis vel aliquo predictorum cum uno teste fidedigno coram dictis dominis potestate et capitaneo et eius curia denuntiare et accusare. Et nomen accusatoris et denuntiatoris teneatur in credentia. Et habeat dictus dominus potestas vel capitaneus de omni eo quod ex tali denuntia vel accusa in dicto comuni venire fecerit cum effectu tres solidos denariorum pro qualibet libra denariorum et accusator vel denuntiator de eo quod ex sua denuntia vel accusatione venerit in dicto comuni habeat tertiam partem et residuum sit et esse debeat comunis predicti.

Quod corpus mortui extra civitatem non possit micti intus civitatem.

clix. Item ad obviandum nefandis casibus qui forsan occurrere possent et ad tollendum omnem suspitionem que exoriri posset in posterum statuerunt et ordinaverunt quod si contingerit aliquem mori extra civitatem Asisii quomodocumque et qualiscumque cuiuscumque conditionis gradus et preheminentie existeret non remictatur nec remicti possit aliquo quesito colore in dictam civitatem per aliquam personam sub pena et ad penam centum librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et similem penam incurrant portantes dictum corpus et post ipsum venientes in dictam civitatem et associantes ad ecclesiam vel ad domum mortui. Et quod potestas et capitaneus teneantur et debeant de predictis et quolibet predictorum inquirere et repertos culpabiles punire in penis predictis. Et habeant et habere debeant solidos tres denariorum pro qualibet libra de omni eo et toto quod effectualiter venire fecerint in comuni.

Et quod nulla licentia faciendi contra predicta dari possit per dominos priores civitatis Asisii nec per aliquem alium officialem sub simili pena incurrenda pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et licentia si daretur non valeat nec teneat ipso iure.

Quod compater et comater non dent affigliatis ultra contenta in capitulo.

Nullus compater vel comater status et ordinis quod debeat alicui affigliato masculo ut femine per se vel alium facere aliquas expensas nisi solum lumen cere. Et qui contra fecerit penam centum solidorum denariorum incurrat. Et quilibet ad accusandum admictatur et habeat medietatem pene sive banni et condempnationis et nomen eius teneatur in credentia. cx.

De exportatione frumenti.

Item volentes pro cessatione caritudinis et pro habundantia habenda in civitate Asisii efficaciter dare modum et providere super dicto grani bladorum et aliarum infrascriptarum rerum et victualium adeo quod predicta vel aliquod predictorum extra civitatem et comitatum Asisii minime ac nullatenus extrahantur. Providerunt ordinaverunt et decreverunt quod nulla persona de civitate et comitatu Asisii vel aliunde cuiuscumque status vel conditionis existat audeat vel presumat extrahere vel exportare aut extrahi vel exportari facere extra civitatem et comitatum Asisii publice vel occulte super bestia vel aliter quomodocumque in magna modica vel alia quantitate granum farinam remolu ordeum speltam panicum milium saggina[m] cana[pe] victium semen lini vel aliquod genus bladi vel leguminis aut aliquod genus frumentorum foleorum vel olerum sive aliquod genus carnium usu comestibilium mortuarum vel vivarum sive aliam rem comestibilem sine expressa licentia et bollectino domini potestatis et capitanei civitatis Asisii et dominorum priorum dicte civitatis qui pro tempore fuerint. Et quecumque persona cuiuscumque status vel conditionis extraheret aut exportabit aut extrahi aut exportari fecerit extra civitatem et comitatum Asisii ista quatuor vel aliquod ipsorum videlicet granum bladum farinam vel panem in quantitate unius salme vel ab inde supra incurrat et incurrisse intelligatur penam quinquaginta florenorum auri pro qualibet vice dicto comuni applicandam. Quam penam si persona reperta culpabilis non solverit infra decem dies sequentes inmediate postquam inventa et capta fuerit si fuerit masculus amputetur sibi pes. Si vero femina que deliquerit et dictam penam infra dictum terminum non solverit fustigetur et fustigari debeat per totam plateam comunis Asisii et dum fustigata fuerit statim

minetatur et ponatur imediate in carceribus dicti comunis de quibus non relaxetur nisi primo dictam penam quinquaginta flor(enorum) persoluerit. Et nichilominus ipsa talis persona que sic deliquerit perdat bestiam et salmam sive bestias et salmas et rem sive res cum quibus contra dictum deuetum iuerit. Que bestie salme et res integre sint et esse debeant capientis et retornantis sive capientium et retornantium inter ipsos equaliter diuidende dummodo inventor et captor sive inventores et captores delinquentis uel delinquentium in predictis teneatur et debeat et teneantur et debeant infra secundam diem imediate sequentem a die talis inventionis et captionis sive retornationis presentare et assignare personam et personas sic inventas et bestias salmas et res per ipsas personas sive personam portatas contra deuetum coram potestate uel capitaneo civitatis predicte. Sed si aliqua persona extrahet et exportabit aut extrahi et exportari faciet in aliqua quantitate infra salmam aliquid de supradictis quatuor rebus scilicet grano blado farina uel pane incurrat et incurrisse intelligatur supradictam penam quinquaginta florenorum auri dicto comuni applicandam. Et nichilominus perdat bestiam et bestias salmam et salmas rem ac res cum quibus inventa fuerit ire contra deuetum predictum. Que bestie salme et res et in isto casu integre sint et esse debeant capientis et retornantis sive capientium et retornantium inter ipsos equaliter diuidende et sortiende dummodo ipsi capientes et retornantes teneantur et debeant infra dictum terminum duorum dierum presentationem facere coram dicto domino potestate uel capitaneo de dictis personis bestijs salmis et rebus repertis contra deuetum predictum. Si uero aliqua persona extrahet uel exportabit aut extrahi et exportari faciet extra civitatem et comitatum asisij publice uel occulte super bestijs uel aliter quomodocumque in magna parua uel alia quantitate aliquid aliud de supradictis quod non sit de dictis quatuor rebus supra declaratis sine licentia et bollectino dicti domini potestatis uel capitanei et priorum non incurrat nec patiatur aliquam penam personalem sed incurrat et incurrisse intelligatur solummodo penam quinquaginta librarum denariorum pro qualibet vice applicandam dicto comuni et perdicionis bestie et bestiarum et salme et salmarum et rei ac rerum repertarum contra deuetum predictum. que bestie salme et res sint et esse debeant integre illius sive illorum qui talem personam delinquentem invenerint reperierint sive retornauerint ita tamen quod talem personam sic repertam et bestiam sive bestias

et rem sive res ipsius persone inventas contra deuetum portati presentent et presentari debeat ipsi inventores et retornatores coram dicto domino potestate uel capitaneo infra duos dies prout supra de grano blado et rebus alijs est expressum. hoc declarato et in presenti ordinamento apposito quod quecumque persona inveniretur extra aliquam portam dicte civitatis prope dictam portam aut longe aut alibi ubicumque locorum extra aliquam portam civitatis asisij sine licentia et bullectino predictis aut sine bullectino emptoris gabelle macinatus pro grano et bladis portandis ad macinandum portare et extrahere aliquid de predictis super bestia uel aliter quomodocumque et in quacumque quantitate intelligatur iuisse contra deuetum et exportasse et extraxisse illud extra civitatem et comitatum asisij et incurrisse penas predictas. Liceat tamen cuilibet persone ire uolenti ad laborandum in aliqua possessione comitatus asisij portare sine pena uel banno aut alia gravamine tantum de pane et alijs victualibus quod sibi sufficiat pro victu solummodo pro illa die qua ibit ad laborandum. Et quilibet tam civis quam comitatensis asisij quam forensis et quilibet officialis civitatis asisij possit quamlibet personam extrahentem uel exportantem aliquid de predictis sine dictis licentia et bullectino capere retornare et presentare in fortia dicti comunis et habeat et habere debeat et lucretur ille qui sic capiet et presentabit totam salmam et bestiam et totas salmas et bestias et rem sive res predictas quas ceperit et in fortia comunis predicti presentauerit scilicet coram domino potestate uel capitaneo infra supradictos duos dies prout superius expressum est. Et in medietate dicte pene quam delinquens incurrerit habeat offitialis qui de predictis executionem fecerit. Et alia medietas ipsius pene sit et esse debeat comunis predicti. Et quilibet possit denuntiare et accusare quamlibet personam in predictis delinquentem et stetur et credatur sue denuntie et accusationi cum uno teste fidedigno et nomen accusatoris et denuntiatoris in credentia teneatur. Et habeat et lucretur denuntiator uel accusator medietatem solummodo supradicte pene quam delinquens incurrerit que ex tali sua denuntia uel accusatione in dicto comuni effectualiter uenerit. et alia medietas ipsius pene sit comunis predicti et nichil aliud habeat ipse denuntiator uel accusator de bestijs salmis et rebus dictis et portatis contra deuetum. Sed in hoc casu denuntie uel accusationis esse debeant ipse bestie salme et res talis denuntiati uel accusati tote ac integre comunis predicti. Declarato et expresso etiam quod

si plures fuerint capientes retornantes et presentan
tes siue denuntiantes uel accusantes aliquam uel
aliquas personas in predictis culpabiles habeant
solummodo illud inter ipsos omnes diuidendum et sor-
tiendum prout eis placebit. Q[uo]d . . . uni soli ca-
pienti retornanti et presentanti siue denuntianti
uel accusanti conceditur pro lucro et beneficio per
formam presentis ordinamenti. Et nichilominus po
testas uel capitaneus populi ciuitatis Asisij et eius offi-
ciales et curia possint teneantur et debeant inquirere
de predictis tam ex officio suo quam ad denuntiationem
et accusationem cuiuslibet: et repertos culpabiles
punire summarie et de facto pena siue penis predictis.
et ipsas penam et penas exigere. Et de omni eo
quod ipse dominus potestas uel capitaneus de dictis pe-
nis uel aliqua ipsarum exegerit: et in dicto comuni
effectualiter uenire fecerit habeat ipse dominus capitaneus
uel potestas quinque solidos denariorum pro qualibet
libra: qui quinque solidi denariorum soluentur ipsi domino
potestati uel capitaneo pro medietate per dictum comune
de parte ipsi comuni contingente: et pro alia me-
dietate per illum uel illos qui ceperint et retorna-
uerint ac presentauerint siue accusauerint uel
denuntiauerint de parte sibi uel eis contingente
de dictis penis uel aliqua ipsarum. Prouidentes
insuper et ordinantes quod omnes et singuli sin-
dici baiularum comitatus Asisij teneantur et debeant
eo modo denuntiare delinquentes in predictis
uel aliquo predictorum quo et prout tenentur denu-
tiare maleficia per formam statuti comunis Asisij
ad penam in ipsis statutis contenta: Ita tamen
quod supradicta omnia et singula in presenti ordi-
namento contenta non intelligantur nec locum
habeant in personis aliunde uenientibus et tran-
seuntibus cum predictis uel aliquo predictorum
per dictam ciuitatem Asisij et comitatum eius: ac
etiam locum non habeant nec intelligantur conten-
ta in presenti ordinamento in illis personis que du
cerent de extra comitatus ciuitatis Asisij ad ipsam ciui-
tatem causa uendendi aliquas bestias uel bestiam:
et non uolentes eas uel eam uendere reducerent
ipsam uel ipsas: et extraherent extra ciuitatem et comi-
tatum Asisij: Quibus personis in tali casu liceat
sine pena et banno ipsas tales bestias uel bestiam
quas uel quam uendere non potuerit reducere et
reextrahere de dictis ciuitate et comitatu Asisij in-
fra duos dies inmediate sequentes postquam ad ipsam
ciuitatem cum dictis bestijs uel bestiam uenerint.
Tamen ipsa talis extractio dictarum bestiarum uel
bestie fiat et fieri debeat cum licentia et bullecti-
no dicti domini potestatis et capitanei: et priorum uel
ipsorum notarij: et quando dicti officiales non essent tunc
fiat ipsa extractio cum bullecta dominorum priorum populi dicte
ciuitatis

Tabula quinti libri Statutorum de dampnis datis.

i. Quod terre montis subasij et eius apendicie sint in bailijs. — i.
De pena portantium uuas. — ij.
De pena incidentium arbores et alijs contentis in capitulo. — iij.
De pena dampnum dantis personaliter uel cum bestijs et qualiter credatur relationi custodum secretorum et de ipsorum electione. iiij.
De pena portantis palos. — v.
Quod pene duplicentur vicinis dampnum dantibus. — vj.
De pena dampnorum datorum ab animalibus. vij.
Quod remoueatur paschus Capre. — viij.
De pena capientium columbos. — viiij.
De licentia danda per dominum rei in dampnis datis. — x.
De pena sagittantis et portantis archum. xi.
Quod ubi non esset baiulus illi de contrata teneantur emendare dampnum. — xij.
Quod notarius et officialis custodie et dampnorum datorum possint inquirere. — xiij.
Quod nullus repetat accusam datam. — xiiij.
De pena euntis de nocte per comitatum. xv.
De pena laboratoris uendentis uel donantis uuas vinee quam laborat. — xvj.
De pena scharthantis uel supra apphendentis de bonis alterius. — xvij.
Quod nullus uadat per semitam alicuius. — xviij.
Quod liceat non habentibus uiam ire per terram vicinorum. — xix.
Quod liceat accipere clamidem dampnum danti. xx.
De pena pasturantis in pratis et sodis sine licentia. — xxi.
De pena dampnum dantis in vineis et arboribus montis subasij. — xxij.
De custodibus eligendis qui denuntient dampnum dantes in bonis communis asisij. — xxiij.
Quod liceat laboratoribus ire per montem. xxiiij.
Quod pene duplicentur dampnum dantibus in siluis incisis. — xxv.
Quod seminentur terre que sunt in siluis de glande et castaneis et quod priores populi uadant. xxvj.
Quod quilibet possit ire personaliter per montem. xxvij.
De inuentionibus officialium et qualiter credatur et de ipsorum parte. — xxviij.
Quod liceat inuementi aliquem in possessione verberare cum sanguine. — xxix.
Quod notarij super dampnis datis teneantur ire per comitatum. — xxx.
Quod baiuli villarum teneantur eligere et consignare prioribus tres custodes pro qualibet villa. — xxxi.
Quod notarij camere teneantur consignare nomina et pronomina dictorum custodum notis dampnorum datorum. — xxxij.
Quod bailie comitatus asisij remaneant et sint confinate ut in capitulo continetur et quelibet bailia teneat facere baiulum. — xxxiij.
De sindicis eligendis in castris et villis. xxxiiij.
Confines bailie vallis fabrice. — xxxv.
Confines bailie podij prioris. — xxxvj.
Confines bailie podij morici. — xxxvij.
Confines bailie Sancti nicholai de campo longo. — xxxviij.
Confines bailie paghangani. — xxxix.
Confines bailie gualdi et case malmonis. xL.
Confines bailie portiani. — xLi.
Confines bailie montis mori. — xLij.
Confines bailie podij Sancti damiani xLiij.
Confines bailie bictignani. — xLiiij.
Confines bailie cerque palmate. — xLv.
Confines bailie biuignani. — xLvj.
Confines bailie satriani. — xLvij.
Confines bailie armenzani — xLviij.
Confines bailie mosciolis. — xLix.
Confines bailie pretate. — L.
Confines bailie collispuni. — Li.
Confines bailie more et bagnarie. Lij.
Confines bailie agnani. — Liij.
Confines bailie biuigli et uici. — Liiij.
Confines bailie faucllute. — Lv.
Confines bailie montis uiridis. — Lvj.
Confines bailie plebis Sancte thecle. — Lvij.
Confines bailie podij buchaionis. — Lviij.
Confines bailie tanche uechie. — Lix.
Confines bailie turris tanche. — Lx.
Confines bailie montis galgani. — Lxi.
Confines bailie sterpeti et materine. Lxij.
Confines bailie roccheciole. — Lxiij.
Confines Sancte gregorij. — Lxiiij.
Confines bailie coltraticciarum. — Lxv.
Confines bailie blasiani. — Lxvj.

Confines bailie turrite. — Lxvij°.
Confines bailie clasine — Lxviij°.
Confines bailie petrognani et caiuuli. Lxviiij.
Confines bailie capeçalis clesie — Lxx
Confines bailie Scte marie capeçalis. Lxx i
Confines bailie strate ecclesie. — Lxxij°.
Confines bailie Sancti bartholomei. — Lxxiij°.
Confines bailie Scte lucie et barigiani. — Lxxiiij°.
Confines bailie Scti pauli de abbatissis. Lxx v.
Confines bailie insule romanesche. — Lxxvj.
Confines bailie costani. — Lxxvij.
Confines bailie Scti constantij. — Lxxviij.
Confines bailie balechie. — Lxxix.
Confines bailie campighonis. materate bauani. collis herbe. — Lxxx°.
Confines bailie castri noui — Lxxxj.
Confines bailie tumbe. — Lxxxij.
Cofines bailie colegenghe et galgassiani Lxxxiij.
Confines bailie pangi. Scti potentis. Scti martini. et Salceti. — Lxxxiiij°.
Confines bailie Scti sauini et spine — Lxxxv.
Confines bailie capudacque. — Lxxxvj.
Confines bailie gabbiani — Lxxxvij.
Confines bailie galgassiani — Lxxxviij.
Confines bailie rocche texij et coste trecthasi Lxxxix.
Q(uod) cives qui fuerunt comitatenses teneant ad emendationem damnorum datorum in bailia in qua habitant — xc.

Liber quintus statutorum De dampnis datis.

QVONIAM bonus in plures partes diuisum facilius tolleratur Ideirco statuerunt et ordinauerunt Quod si alicui de ciuitate et comitatu asisij fuerit combusta domus Cappana paleare uel meta uel res stantes in ipa domo uel cappana palear aut meta aut aliquod aliud. Siue arbores incise decoriate fracte. uel deuastate, uel deramate. aut binea incisa seu euulsa fracta decoriata siue aliter destructa. siue destructe. Aut ligna pali frumentu in chouis uel aliter. uel alia res Ita q de omni re dapnum intelligatur destructa uel subtracta modo furtiuo uel quocunq alio modo bbicunq In comitatu asisij existentia. et In quocunq loco p ipum comitatum patienti dapnum fiet emenda hoc modo. Quod dnus ptas uel capitaneus qui pro tempor fuerit teneantur et debeant ad Instantiam cuiuscuq ex officio suo Inuestigar inuenire et Inquirere sup ipis maleficijs et dapnu omni sollempnitat Iur et statut obmissa. Specialiter Statuto loquente Quod nullus ponatur ad tormentum. Et quicqd ipi. et quilibet ipoz. et cuiusq ipoz curia circa Inuentionem punitionem et emendationem talium maleficioz et dampnoz fecerint, Intelligantur de Iure et legitime fore factum, Lege statuto aut ordinamento facto uel fiendo in contrarium non obstante. Et de predictis sanditari ratiocinari uel Inquietari non possint. ipi, uel aliquis eoz. nec aliquis de eorum familia modo aliquo siue forma uel causa Seruando formam presentis capituli. Et q ipe dnus potestas uel capitaneus ad petitione petentis et dampnum patientis siue alterius eius nomine mictat bnum ex suis notarijs. ad bidendum ipa dana data siue danda impostez basta Incisiones destructiones combustiones et furta. qui recipiat iuramentum ab ipo qui danum receperit uel emendari petierit. uel ab alio pro eo, Si adesse ipe psonalr no posset q ipe dictum dampnum no dedit nec aliquis de sua familia nec dari fecit. et q dampnudante ignorat. Et postmodum ponant et poni faciant ad ipa dapna uidenda et extimanda tres bonos et legales homines. hoc modo bidelicet bnum pro parte denuntiatoris. et bnum pro parte bailie baiuli uel sindici dicte bailie, a quo dampnu petitur emendari. et bnum p Iudicem coram quo fuerit hoc petitum. Qui iurent ad sancta dei euangelia ipa dampna Incisiones et uasta bidere examinare et congrue extimare. quoz dicto uel testificationi uel extimationi, uel maiori parti ipoz stetur. et credatur de credulitate, tam de dampno q de extimatione dampni. Qua extimatione facta ipe dnus potestas uel capitaneus et eoz curia Infra quindecim dies sumarie et sine libelli oblatione et sine strepitu et figura Iudicij illis uel illi patienti dampnum faciant emendari. secundum extimationem factam.

Et circa punitionem et emendationem ipoz maleficiorum et dampnoz datoz hec forma seruetur Quod Si combureretur domus uel cappana seu paleare meta uel alia res, aut binea uel arbores inciderent deuastarentur subripentur. uel aliter quomodocunq deuastarentur. aut In ipis rebus aut In aliqua ipsaz predicto modo uel aliter dampnum daretur et ipa res esset extimationis decem libraz et ab Inde Infra et bsq In biginti solidos denar. Et malefactor inueniret condempnat In quinquaginta libr denar. Si uero esset extimat a decem libr sup bsq In biginti qnq libr denar, Condempnetur in centum libr denar comuni predicto. Si uero fuerit a biginti quinq libr den supra In ducentis libr denar condempnetur dco com. Et semp In quolibet dictorum casuu dampnu patienti emendetur. Et si dictam condempnationem ducentaz libr denar In quam et pp combustionem domus uel cappane esset condempnatus non soluerit infra decem dies postq In fortiam comunis deueneit igne comburatur ita q moriatur. Et a snia dni potestatis uel capitanei ue sui Iudicis In talibus dampnis eorum occasione facta uel fienda appellari no possit. Et si de nocte in quolibet dictoz casuum debeant pene predicte duplicari. Si uero malefactor Inueniri non poterit. uel si Inueniretur et soluend no esset. et cogi non posset In curijs dnoz potestatis uel capitanei ciuitatis asisij dampnu patienti p homines bailie ipi et bailaz comitatus asisij fiat emenda. reseruato semp eis iur contra dampnu dantem Ita q omnia sua bona sint obligata pro emendatione ipsius dampni. hoc modo bz q Si extimatio dampni excederet sumam decem libraz emendetur p homines bailie in qua ipum dampnu fuerit datum. Si uo dampnum fuerit extimationis decem libraz et ab inde Infra emendetur p bailiam ubi siue In qua dampnum datum fuerit uel p propinquiorem bailiam. Si ipa res ubi dampnu datum esset uel fuerit no esset in aliqua bailia. et dicta bona dentur In solutum dicto baiulo uel sindico soluenti et recipienti p hoibz siue bailijs Statim facta extimatione eorum sumarie et de plano sine strepitu et figura iudicij. Et facta dicta extimatione intelligatur et sit uerus dnus et possessor pro quantitate condempnationis solute.n si Infra decem dies a die facte extimationis, dampnudans uel alter pro eo soluerit. soluenti condempnationem solutam. et extimationem predictam, dnus potestas et capitaneus ciuitatis predicte asisij teneantur et debeant fieri facere Infra quindecim dies a die petitionis fce pro baiulo uel sindico bailie soluentis Et si aliqua questio esset uel fuerit in futuz occasione

predicta. vel aliqua occasione confinium, potestas
vel capitaneus ipsam faciant terminare, et termi-
nent sive diffiniant infra quindecim dies sumarie
et sine strepitu et figura iudicii. et ad emendationem
dapnorum datorum: vel dandorum hec forma servetur
per iudicem in decisione: vel alio modo in bailia ita quod
emenda que fieri debet per bailias colligatur et colligi
debeat per tres gradus distribuendos per baylum et
massarios dictarum bailarum de quolibet gradu ab
omnibus habitantibus in ipsis bailiis sive villis. et non
ab aliis. Et in dampnis datis predictis nulla petitio
vel accusatio fieri possit per procuratorem contra bailiu
sive sindicum villarum de quantitatibus incertis. Et nullus
procurator admictatur, nisi sindicus cuiuslibet mon
et tutor vel curator pupilli vel adulti. Et procurator
cuiuslibet mulieris non habentis virum presentem vel filium
maiorem quatuordecim annis. et cuiuslibet militis et
iudicis et maioris quinquaginta annorum de civitate. Et
quod quilibet predictorum per procuratorem admictatur.
Et etiam pater pro filio et nepote carnali: et frater pro
fratre et nepote carnali, et filiis fratris sui: seu e converso
filius pro matre et avia. et vir pro uxore, et famu-
lus pro domino admictatur ad accusandum et denuntiandum
et petendum dampnum in dampnis datis et dandis cum iura-
mento, et sine mandato sive procuratore, si in una fami-
lia habitarent. Et credatur sacramento dictarum
personarum vel alterius earum usque in viginti solidos
denariorum. Et quicumque non civis in aliqua bailia habitaret
per se, et non esset in dicta bailia allibratus, quod in ipsa
bailia conferre teneatur in ipsis dapnis datis et non
alibi. Et quod omnes comitatenses de asisio et forenses
habitantes in comitatu asisii: vel qui habitaverint
in futurum, qui non conferrent in honoribus et ho-
neribus cum aliis hominibus habitantibus in ipsa
bailia teneantur et debeant solvere contribuere
et conferre in dampnis datis vel dandis, ut alii ho-
mines de ipsa bailia habitantes in bailiis comitatus asisii.
Et quod nulla res furtive subtracta de aliqua domo
sive cappana in qua habitaretur pro maiori parte
temporis anni, seu area vel curtile ipsi circumstan-
tibus per quatuor perticas: nec aliqua bestia seu
animal de ipsis locis vel altero ipsorum furtive accep-
tis vel accepta vel dampnificata in aliquo dampno
per homines alicuius bailie debeat emendari domino
rei vel alteri pro eo, nisi ea nocte in qua furtum com-
micteretur pernoctaret ipse vel alius de familia extra
domum vel cappanam ubi dampnum vel maleficium
comicteretur. Item quod omnes possessiones culte
et inculte posite extra muros novos civitatis asisii sint
et esse intelligantur in comitatu et infra confines
bailarum cui vel quibus magis esse reperirentur pro-
pinquiores. Et quod quelibet bailia comitatus asisii
et homines ipsarum bailarum teneantur et debeant

quolibet anno de mense maii facere unum sindicum
pro qualibet bailia: cuius officium duret per unum
annum ad respondendum pro tota bailia pena
viginti quinque librarum denariorum pro qualibet bailia. Et
hoc capitulum in omnibus et per omnia ut supra
scriptum est. in qualibet parte per dominos potestatem
et capitaneum civitatis asisii observetur sub pena
prestiti iuramenti: et quinquaginta librarum denariorum
pro quolibet ipsorum contrafaciente et qualibet
vice

Quod terre montis subasii sint: et eius apendicie sint in baylis.

Mons subasius et terre comunis posite
in monte ac etiam in apendiciis ipsius
montis que essent spetialium personarum
sint et esse debeant in infrascriptis bailiis secundum
quod infra subsequitur. Videlicet a turri Sancti
antonii per viam planelli versus sanctum egidium
Et a sancto egidio recte ad planam ipsius montis
Et recte ad mortarium vetus. Et deinde ad ser
mollam versus terrenum rocche payde et versus
orientem et terrenum spelli usque ad confines
bailie gabbiani: Capudaque, Coste Sancti
savini pancii et Sancti potentis. Infra confines
dictarum bailarum voluerunt esse auctoritate
presentis statuti. A dictis vero finibus et confinibus
versus aquilonem sint et esse debeant mons predictus
et terre ipsius montis ac etiam spetialium personarum
habitantium in apendiciis dicti montis. Terras
et possessiones: Et intelligantur et sint infrascrip-
tarum bailarum. videlicet in bailia coste trechasi. et in bailia
rocche tessii citra tessium versus montem collis
Ianuarii: et in bailia armenzani que bailie te-
neantur ad emendationem dampnorum datorum
in ipsis terris et possessionibus: ac etiam incendiorum
et aliorum vastorum secundum quod tenentur alie
bailie ad alia dampna data vasta et incendia
secundum formam statutorum civitatis assisii: de
quibus dampnis malefactores haberi non posset.

De pena portantium uvas.

Statuerunt et ordinaverunt quod nulla
persona audeat vel presumat colligere
nec colligi facere nec portare nec por-
tari facere uvas de vinea sua vel aliena seu de
aliqua pergula pena viginti solidorum denariorum
pro quolibet raspulo. Liceat tamen cuilibet
de pergula sua et vinea apportare unum raspulum.
Possint etiam potestas et capitaneus et priores
licentiam dare cuilibet colligendi et exportandi
de pergulis suis uvas ut eis videbitur. Item quicumque
fuerit inventus in vineam alicuius: vel invenietur
exire cum uvis vel sine uvis a kalendis Iunii usque
ad kalendas novembris intelligatur collegisse quicumque

raspos uuarum et habeatur pro confesso: Et de ipsis quinque raspis siue uuis sub inuentis ultra non condepnetur pro quolibet raspo in uiginti solidos denar. nisi forte inde ueniret cum dno rei uel uinee siue laboratore suo uel cum filijs eorum uel aliquo eorum. uel cum alio de familia ipsorum siue alicuius eorum. Item quod potestas uel capitaneus dicta banna circa uuas imposita accipere possint cum conditione et exigere seruata Juris sollempnitate et non seruata prout eis uidebitur expedire, aliquo statuto uel ordinamento in aliquod contrarium non obstante. Liceat tamen tempore uindemiarum apportare de uuis suis. uel alienis licite habitis sine pena et banno. Et tempus uindemiarum intelligatur prout Inferius continetur. Item quod quicumque peteret licentiam de collatione uuarum que essent in pergulis uel pergula. Et uua rotundafolia nigra uel alba. et uua passa, et de uua uaccina. moscatelli et duracij dari possit licentia per dnos priores populi et capitaneum et potestatem: et non de alijs. Et quod nulla persona audeat uel presumat tam de ciuitate et comitatu quam etiam aliunde uindemiare aliquam uineam per se uel alium ante uigesimam secundam diem septembris cuiuslibet anni pena uiginti quinque libr. denar. uel ante illud tempus quod declararetur per priores et consilium generale comunis assisij sub dicta pena. Et quecumque persona Inueniretur portare uel habere seu uendere in platea comunis uel alibi alias uuas nisi tantum uarinas: uel rotundamfoliam. uel moschatellum uel uuam passam uel duracem puniatur et condempnetur pro quolibet raspo in uiginti solidos denar. Et quilibet possit de predictis. et quolibet predictorum denuntiare et accusare. et habeat medietatem banni et condempnationis. et credatur sacramento accusatoris cum uno teste idoneo. Et quod dicte pene loquentes de collectione uuarum de pergulis non possint ascendere contra aliquem pro una uice ultra quantitatem quinquaginta librarum denar. pro qualibet persona.

De pena incidentium arbores et alijs contentis in capitulo.

Quecumque persona Inciderit decorticauerit uel stirpauerit arborem aut arbores aut ramum arboris fructifere uel domestice, si de nocte Statuerunt et ordinauerunt quod soluat comuni assisij uiginti libras denar. pro quolibet et qualibet uice et arbore. Et si de die decem libras denar. Si uero Inciderit siue deuastauerit pergulam Si de nocte In quinquaginta libr. denar. Si de die In uigintiquinque libr. denar. Vice qualibet puniatur In dictis casibus. Et cuilibet ipsorum dampnum passo emendetur. Si uero Inciderit siue deuastauerit arborem uel arbores Infructiferas et non domesticas. Si de die In quinque libris denariorum condempnetur pro qualibet arbore. Si de nocte In duplum. Si uero ramum arboris Infructifere inciderit: uel aliquo modo deuastauerit. Si de die In uiginti solidis denar. condempnetur. Si de nocte in duplum: et dampnum patienti emendet in quolibet dictorum et Infrascriptorum casuum: et de dampno dato. et extimatione dampni credatur Juramento dampnum passi usque In quantitate uiginti solidorum denar. sine aliqua probatione. de quo banno medietas sit comunis: et alia accusatoris uel dampnum passi: pro estimatione dampni A uiginti uero solidis supra usque in quantitate quatraginta solidorum denar. credatur Juramento accusatoris cum uno teste Idoneo. cuius banni medietas sit comunis. et alia sit dampnum passi uel accusatoris. Dummodo testis deponat tam super dampno dato quam super estimatione dampni. A quatraginta uero solidis super legitima probatio habeatur et requiratur de utroque. Si uero a quatraginta solidis denar. supra probauerit per unum testem Idoneum primo prestito Juramento per accusatorem condempnetur imediate pene quam soluere deberet si legitime fuerit probatum per formam alicuius statuti. Et si accusator probaret de dapno dato legitime et de estimatione dampni non probauerit: Quod dampnum dans In ea pena In qua uel que continetur In principio huius capituli. Videlicet de uiginti libr. uel decem libris: uel quinque libris habita consideratione Si de die uel de nocte condepnetur. Et si inciderit cannam uel sambuchum pro qualibet canna uel sambucho in quinque solidis den. dicto comuni condempnetur. Item siquis uel siqua Intrauerit uineam uel clausuram uel ortum alicuius et colligeret inde poma fructus uel uuas: Si de nocte soluat uigintiquinque libr. denar. et si de die In uinea decem libr. denar. Et dapnum dederit In clausura uel orto ut supra dictum est condempnetur In centum solidis denar. et dapnum semper patienti emendet. Siquis uero tantum intrauerit ipsas uineam clausuram uel ortum. et dapnum non dederit in ea. Si de die in quatraginta solidis denar. Si de nocte in centum solidis denar. condempnetur pro quolibet et qualibet uice. Idem dixerunt esse seruandum in uenatore cacciatore cum et aucupatore. qui teneatur ad penas predictas et ad emendationem dampni de omni dampno dato et Introitu. Et quilibet possit eos accusare: et credatur eidem suo sacramento cum uno teste. Et nomen accusatoris et testis teneatur In credentia. Cuius banni medietas sit comunis. et alia accusatoris siue denuntiatoris. Et Intelligatur uenatores, cacciatores siue aucupatores uel ucellatores, euntes cum canibus balistis uel cum astore aut ancipitre. uel terzolo, aut Smeriglo. uel cum

Dr dãno d. xx ti. credat. iur. dampni passi usque ad xx. sol.

Qualis Probatio i. d. d.

Si quis inciderit cannam

in agros raspis supra

aliqua aue que esset apta ad ucellandum: ut qui secum
portaret aliquam retem: et quilibet accusare uolens
de dampnis datis p se uel seruientem: uel colonu uel pro-
curatorem a potestate uel capitaneo uel notario malefit
eorum uel alicuius eorum audiatur sine aliquo sacrameto
dummodo probet p duos testes idoneos aut p unum et
de dapno dato: et estimatione ipius credatur ut sup.
Et sit licitum inuenienti seu inuenientibus pastorem
uel pastores alium uel alias personas dampnu dantes
auferre eis clamidem sine pena: et uerberare. Item
q nemini liceat ire cum bestiis seu bestia p uinea alicui
aliquo tempore p ortum uel p campum q diu esset olera
uel canapa p campum q diu ibi esset bladum: uel area
q diu ibi essent mete contrafacientes pro qualibet uice
et quolibet. Si cum bestia In quatraginta solidis denar
Si sine bestia In uiginti solidis denar condempnetur.
Et si fuerit sibi contradictum p dnum rei condemp-
netur in duplo. et de his credatur sacramento predic-
tarum personarum sup dampnodato tantum: uel unius
testis. Cuius bani siue bannorum medietas sit comunis
et alia accusatoris. Eisdem dixerunt de clausura
uel campo ubi sunt arbores domestice. Et In silua
et de omi alia possessione uel re ubi dampnum da-
ri posset. Et clausura Intelligatur ubi sunt admi-
nus quinq arbores domestice. Et q persone sup
dicte et quelibet earum possint capere bestias et duce
et assignare curie. Et si ille cuius fuerint dce beste oppo
suerit conducenti dictas bestias soluat nomine bani
centum solidos denar. Et quilibet possit de quolibet
dapno dato qualibet personam dampnu dantem
accusare. Et possit et debeat p potestatem uel capita-
neum: et eorum et cuiuslibet eorum officiales ad penam
uigintiquinq libr denar pro quolibet procedi et
cognosci p modum inquisitionis et denuntiationis et
et omnem uiam sicut uidebitur officiali coram quo
erit Inceptum cognosci. Et si constiterit legitime delin-
quentem condempnetur In pena In statuto contepta.
Et si p unum testem in media pena condempnetur.
Q uicumq autem poterit ire p uiam non uadat
p campum uel per terrenum alterius: et contrafacies
soluat bannum ut supra continetur. Item siquis uel
siqua Inuenerit pullos alicuius In balado orto uel
campo seu uinea aut paleari sibi pertinentibus possit
sine pena eos occidere sua auctoritate: et p se tenere.
Et ille cuius sunt pulli soluat pro quolibet sex den.
et stetur sacramento accusatoris. Saluo q condemp-
natio que fieret de pullis non possit excedere suma
decem solidorum denar. Et q porchos scrofas quos et
quas in uinea plena uel uacua uel In orto uel campo
dum est bladum spigatum: Siue In meta area dum
sunt ibi mete: uel in campo ubi est meta siquis inue-
nerit occidere possit: et medietatem dictarum carni
um p se retinere: et aliam medietatem restituat illi

lz. d. dantes verberar

lz occider porcos. d. d.

uel illis quorum fuerunt porci siue scrofe. et si accipe
uoluerint. Sin autem fiat ad uoluntatem potestatis
uel capitanei. Et si reuocaretur in dubium de Inuentio-
ne stetur Juramento illius ad quem res ptineret uel ser-
uientis uel laboratoris uel alicuius de sua familia qui
ipa animalia inuenerit. Et si canis intrauerit uinea
alicuius dum ibi sunt uue mature soluat ille cuius
est canis quatraginta solidos denar. et dampnum
patienti emendet: et credatur personis supradictis
uel alteri earum cum Juramento. cuius banni me-
dietas sit comunis et alia accusatoris. Liceat tam
cuilibet accusatori uel denuntiatori tres personas
sub una accusa et una denuntiatione et sub uno
sacramento et non plures accusare. Item siquis
comitatensis accusauerit aliquem continuu habita
torem asisij non credatur ei suo sacramento sine pro-
batione duorum testium. Si uero comitatensis co-
mitatensem accusauerit sufficiat ei unus testis cum
Juramento ipius accusatoris. Et quicumq accusat
de dampnodato negauerit rem in accusatione con-
signatam ptinere accusatori: et probatum fuerit per
unum testem q dicta possessio pertineat accusatori
suo nomine accusanti: uel illi cuius nomine per
procuratorem accusari potest soluat accusatori p
qualibet uice quinq libr denar ultra pena dam
sine alia probatione uel processu uel accusatione. Item
q In quacumq uilla dampnum fieret aliquod In ar-
boribus alicuius uineis siluis siue In bladis Inuentio-
ne et aliis quibuscumq rebus ita q de omni re dampnu
intelligatur q baiulus illius uille teneatur denutia
re et inuenire dampnu dante infra decem dies
a die accusationis facte de hiis computandos. Et
si non poterit Inueniri dicta balia soluat patienti
dampnum usq In decem libr den denar Recep
to sacramento ab accusatore uel denuntiatore sup
extimatione dampni et q ignorat dampnum
dantem. Et q nulla petitio unde pena uiginti
solidorum denar et ab Inde infra resultaret dari pos-
sit p aliquem procuratore coptumatorem uel labo-
ratorem sine testibus et probationibus fiendis le-
gitime. Dari tamen possit p Scindicum monaste-
rij tutorem et curatorem minorum et procuratore
feminarum: et p possessores rei: et p procuratores mi-
litis et Judicis. Et nulla petitio de aliquo dapno
dato: uel dando dari possit contra aliquam balia
uel baiulum alicuius uille aut Scindicum nisi solu
de mense In quo dampnum datum fuerit uel se-
quenti mense. Et si aliter ultra uel alio tempor
daretur no ualeat nec admictatur et super ea
procedi non possit nec debeat aliquo modo. Et
si aliqua petitio per aliquem data fuerit contra
aliquam baliam de aliquo dampnodato: Et
baiulus contra quem daretur ipa petitio peteret

Infra dictum terminum decem dierum ipsum dampnum q. possit videri suis expensis. Et q. tunc notarius potestatis uel capitanei teneatur mictere quandam idoneam personam ad ipsum dampnum uidendum et extimandum et secundum extimationem ipsius fiet emenda patienti dampnum usque in decem libr. den. denar. Et q. salarium dicte persone euntis ad videndum et extimandum dictum dampnum non possit excedere summam duorum solidorum denar. Et si baiulus negauerit esse in sua bailia possessio ubi dampnum datum fuerit, debeat probare in qua bailia sit. Si uero maius dampnum datum fuerit credatur sacramento accusatoris usque in quadraginta solidis denar. cum uno teste. Et si etiam maius dampnum datum esset et probaretur extimatio ad extimationem ipsius dampni secundum formam dicti statuti teneatur dicta bailia usque ad decem libr. denar. prout probatum fuerit. Si uero baiulus inuenerit et denuntiauerit illum per quem ipsum dampnum datum fuerit et probauerit infra decem dies a die accusationis uel assignationis computand. dictum dampnum dante fuisse soluend. dicta baylia non teneatur ad penam. Et si ille cui dampnum datum esset inuenerit dampnum dante in vinea orto blado uel clausura portantem fructus de ipsis locis possit eum capere sine pena. Et si non dimicteret ipsos fructus quos portaret soluat nomine pene quinque libras denariorum si de die et si de nocte duplum salua maiori pena. Item q. nemo in plantie pena viginti solidorum denar. possit nec debeat retinere ultra duos porchos seu unam scrofam. Et si dicta scrofa fecerit porcellos vendere debeat infra duos menses pena viginti solidorum denar. pro qualibet vice. Et si dicti porci uel scrofa inuenirentur dampnum dare in possessione alicuius persone propria uel conducta per possessorem uel conductorem uel aliquem de sua familia uel famulum suum possit porchum scrofa et so porcellos capere percutere et occidere sine pena et medietatem carnium pro se retinere prout supra continetur. Et possit ipsum dominum animalium supradictorum accusare, et ipsa animalia capere et comuni presentare. Et habeat accusator uel presentans medietatem carnium et alia sit comunis. Et idem dixerunt de aliis animalibus exceptis de bestiis bouinis asininis pecudinis mulinis et equinis que bestie occidi non possint. Et quilibet denuntiator possit capere. Et si capere non posset denuntietur ille cuius est in curia comunis Asisii et curia teneatur sibi dare medietatem dicti porci siue scrofe et porcellorum pro banno si dictus accusator probauerit cum idoneo teste. Et hoc locum habeat in dicta plantie et in campanea et in costa Sancti Sauini in bailia Gabbiani inferiori. Et quilibet teneatur et debeat retinere canes ligatos a kalendis augusti usque ad festum omnium sanctorum. Et qui contra fecerit soluat comuni Asisii viginti solidos denar. Et quilibet oriundus de comitatu uel ciuitate Asisii admictatur ad denuntiandum et accusandum et habeat medietatem banni, et nomen eius teneatur in credentia. Item si quis retineret capras assignatas infra soluat pro qualibet capra qualibet vice quadraginta solidos denar. Et quilibet denuntiare possit et accusare et habeat medietatem banni et alia medietas sit comunis. Exceptis merchatoribus bestiarum et macellariis quibus liceat vendere et retinere donec eas uendant infra unum mensem et ipsas infra dictum mensem uendere teneantur dummodo dicti merchatores et macellarii retinere uolentes capras per unum mensem nominent et assignent notario potestatis uel capitanei capras retinendas et pilos et signa ipsarum et tunc ipsas retinere possint cum licentia dicti notarii per unum mensem tantum in anno et non plus uel aliter. Item si quis inuenerit aliquem pastorem minorem quatuordecim annis uel alium puerulum qui non sit pastor dampnum dantem in vinea orto campo uel arboribus uel aliis locis licitum sit dampnum patienti ipsos uerberare sine pena. Et si ex dicta verberatione sanguis exiuerit de naso facie uel boccha uel aliis locis membris sine uulnere si ille pastor noluerit conqueri non audiatur a potestate et capitaneo uel aliis officialibus dicti comunis. Et in quolibet casu predictorum capitulorum et quolibet alio capitulo loquente de dampno dato personaliter uel cum bestiis uel bestia quilibet accusator habeat medietatem banni. Et q. notarius deputatus ad dampna data in porta Perlasii, Sancti Rufini et Sancte Clare teneatur facere inquisitionem in qualibet uilla quolibet mese super dampnis datis ciuium et comitatensium ciuitatis Asisii et culpabiles punire et condempnare in dictis penis secundum formam statutorum dicte ciuitatis de dicta materia loquentium. Et q. de huiusmodi inquisitionibus dictus notarius teneatur reddere rationem coram sindico tempore sindicatus si ipsas fecerit uel non. Item q. nulla condempnatio dampni dati seu uasti possit excedere summam extimationis terre et possessionis in qua dampnum fuerit datum secundum q. extimatio appareret in catasto. Et idem teneatur facere in uillis porte Sancti Jacobi et Sancti Francisci. Et predicta teneantur dicti officiales obseruare sub pena centum libr. denar.

An liceat ostr. der. d. o.

De pena dampnum dantis personaliter uel cum bestiis et quod credatur relationi custodum secretorum et de ipsorum electione.

·iiij·

Item prouiderunt et ordinauerunt et decreuerunt q. quecumque persona cuiuscumque status uel conditionis dabit in aliqua uinea

clausura uel arbore uel canneto siue in aliqua possessione bladata ciuitatis et comitatus asisij dampnum aliquod personaliter uel cum bestijs incidat et incurrisse intelligatur in pena centum solidorum denariorum pro qualibet uice applicandorum comuni dicte ciuitatis. Et tantundem quantitatem centum solidorum denariorum applicandorum dampnum passo. In quibus penis puniatur et condempnetur per dominum capitaneum populi ciuitatis asisij sumarie et defacto sine processu et alia sollempnitate. Dummodo fiat et fieri debeat per ipsum dominum capitaneum et fieri condempnatio in scriptis. In qua condempnatione contineatur nomen et pronomen talis persone que dampnum dederit. et quantitatem pene. et dampnum quod dederit. et locum dampni ac nomen et pronomen persone que dampnum passa fuerit. Et de huiusmodi condempnationibus fiant duo libri sicut fiunt de alijs condempnationibus. quorum unus assignetur et remaneat in camera massarij comunis asisij. apud massarium dicti comunis. Et alter liber sit et remaneat apud ipsum dominum capitaneum et officiales suos. qui dominus capitaneus et eius curia possit teneantur et debeant de dampnis predictis diligenter inquirere tam ex officio suo quam ad promotionem cuiuslibet. et repertum uel repertos culpabiles punire et condempnare sumarie et defacto prout supra cotinetur in pena predicta. Et quilibet possit et sibi liceat quamlibet personam dampnum dantem in predictis uel aliquo predictorum denuntiare et accusare cum uno teste fidedigno. et nomen denuntiatoris uel accusatoris in credentia teneatur. Et si talis accusatio uel denuntiatio probata fuit per Juramentum ipsius denuntiatoris uel accusatoris. et per attestationem dicti testis fidedigni. tunc dictus dominus capitaneus teneatur et debeat talem personam sic denuntiatam uel accusatam quam culpabilem inuenerit punire et condempnare sumarie et de facto in pena predicta prout superius est expressum. Que omnia et singula suprascripta etiam intelligantur et locum habeant. Et in singulis effectum et exequtionem recipiant tam inquirendo accusando et denuntiando quam in puniendo et condempnando in penis predictis. In omnibus et singulis personis que apportarent uuas ultra unum raspum. et de possessione sua tantum. Et ad probandum quod sit de possessione sua sufficiat iuramentum talis persone apportatis ipsum raspum. Et ubi inpredictis statuta dicti comunis penas maiores imponerent penis predictis obseruentur et obseruari debeant ipsa statuta quoad penas in ipsis statutis contentas. Et quod de omnibus et singulis dampnis predictis que committerentur de nocte intelligatur et sit pena uigintiquinque librarum denariorum adminus pro qualibet persona contrafaciente et qualibet uice. Et si in hoc casu statuta de nocte dicti comunis imponerent maiorem penam etiam obseruentur ipsa statuta quo ad ipsam penam. Et quilibet possit quamlibet personam de nocte in predictis delinquentem et culpabilem denuntiare et accusare cum Juramento et cum uno teste fidedigno uel cum quatuor testibus qui probent per famam. et etiam dictus dominus capitaneus prout supra dictum est de alijs possit contra delinquentes in predictis de nocte inquirere et repertos culpabiles punire et condempnare sumarie et defacto ut dictum est supra. Et quod de omnibus supradictis penis dictus dominus capitaneus de his que in dicto comuni asisij uenire fecerit habeat et habere debeat medietatem. et alia medietas sit comunis predicti. Qui dominus capitaneus de omnibus condempnationibus quas de predictis tulerit teneatur et debeat exequtionem facere infra decem dies imediate sequentes post latam huiusmodi condempnationem, siue sententiam ad penam ipsi domino capitaneo decem librarum denariorum pro qualibet tali condempnatione auferenda de salario ipsius domini capitanei per sindicatorem ipsius pro comuni predicto. Et quod custodes portarum dicte ciuitatis ad penam uiginti solidorum denariorum pro qualibet contrafaciente et qualibet uice auferenda defacto per dictum dominum capitaneum pro dicto comuni. et quilibet ipsorum custodum teneatur et debeat quamlibet personam intrare uolentem per aliquam portam dicte ciuitatis cum uuis contra formam suprascriptam denuntiare et referre dicto domino capitaneo. et non permittere ipsam personam cum dictis uuis intrare ciuitatem predictam. Et de hoc stetur relationi dicti custodis cum iuramento. et dictus dominus capitaneus habita per eum tali relatione teneatur et debeat ad dictam penam supra sibi impositam et auferendam ut dictum est punire et condempnare culpabilem prout superius est scriptum. Et in omnibus et singulis dampnis datis admictatur testimonium cuiuscumque persone maioris decem annorum. et nomen accusatoris uel denuntiatoris in credentia teneatur. Et quod presentes domini priores populi ciuitatis asisij teneantur et debeant infra octo dies proxime uenturos eligere et eligi facere prout eis uidebitur ducentos custodes secretos. videlicet centum de ciuitate et centum de comitatu. Qui custodes ad penam uiginti solidorum denariorum pro qualibet et qualibet uice auferendam defacto pro dicto comuni per dictum capitaneum teneantur et debeant singulis octo diebus se representare coram sotio milite dicti domini capitanei siue notario dampnorum datorum et referre omnes et singulas personas quas nouerint dampna dedisse. Et ipsis custodibus et eorum relationibus adhibeatur plena fides cum uno teste. Et omnes et singulos quos ipsi custodes. uel aliquis ipsorum retulerint dedisse dampna teneatur et

debeat ipse dominus capitaneus punire et condempnare modo et forma predictis. Et quod dictis custodibus et eorum relationibus adhibeat plena fides cum iuramento sine aliquo teste usque in quantitatem viginti soldorum denar. Et quod priores populi ciuitatis asisij qui erunt quolibet anno de mense maij debeant et teneantur eligere custodes secretos infra sex dies post initium eorum officij cum illis hominibus quos ad predicta habere uoluerint pena centum libr. denar. pro quolibet ipsorum.

De pena portantis palos.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod nulla persona audeat uel presumat apportare uel apportari facere palos ueteres de comitatu asisij ad ciuitatem seu burgos ciuitatis asisij pena quinque librarum denar. si fuerit de die: si de nocte decem librarum denar. sine appodissa dominorum priorum a kalendis nouembris usque ad kalendas maij. Et quecumque persona inuenta fuerit per notarium uel familiam potestatis uel capitanei portare poma scilicet pira mala, amindolas nuces cerasia brignones fichus uuas fabas cetera legumina uel tegas uel alios fructus presumatur et intelligatur collegisse et exportasse de bonis alterius condempnetur et puniatur, Nisi iurauerit fuisse de suis uel iuste habitis. et assignent unde et quo modo et a quo habuit: et si mendatium dixerit in sua responsione condempnetur de tali mendatio in decem libras denar. Et quilibet possit de dicto mandatio accusare contrafacientes et habeat medietatem banni. Et siquis uel siqua sepem alienam inciderit uel stirpauerit uiuam uel mortuam alicuius uinee orti uel clausure penam quinque libr. denar. incurrat. Item quod quilibet comitatensis qui habitauerit in comitatu allibratus in uiginti quinque libr. abinde supra: et quilibet bifulcus uel laborator alienus teneatur facere unum starium orti pena quinque libr. denar. Et quod de omnibus condempnationibus que fieri contigerit occasione inuentionis dapnorum datorum per aliquem officialem domini potestatis uel capitanei contra portantem poma fructus siue palos uel dampnum dantes contra formam predictam de quibus condempnationibus pena uenerit in comuni predicto habeat et habere debeat officialis predictus qui inuenerit dictum portantem seu portantes uel dampnum dantes contra dictam formam medietatem condempnationis quam ueniri fecerit in comuni occasione inuentionis predicte totius eius quod uenire fecerit in comuni. Et predicta bannmantur in principio cuiuslibet regiminis.

Quod pene duplicentur uicinis dampnum dantibus.

Siquis uicinus uel eius animal uel animalia dampnum dederint suo uicino Statuerunt et ordinauerunt quod soluat duplum illius quod solueret alius si dedisset simile dapnum. Et intelligatur esse uicinus ille qui habet terram seu domum propriam uel conductam ad laboritium seu ad coptumum prope terram in qua dapnum datum fuerit ad tres possessiones. vi.

De pena dapnorum datorum ab animalibus.

Dampnis datis ab animalibus Statuerunt et ordinauerunt quod hec forma seruetur. videlicet de quolibet boue uaccha asino capra biccho uel porcho equo, equa, mulo, uel mula in uinea clausura uel orto aut croco pro qualibet dictarum bestiarum et qualibet uice quatuor libras denar. soluat dominus animalium. Et dominus intelligatur quo ad predicta tenens animalia: Et de pecude quinque solidos denar. Si alibi uel in sepali alicuius in medietate pene condempnetur. Et non intelligatur dapnum datum in stipula et magesibus ubi non sunt arbores domestice usque in quantitatem quinque: Et in sodo non custodito. et sodum non custoditum intelligatur quod non erit binnitum. Item quod nulli liceat accusare nisi tres personas sub uno sacramento: et quod non sint de eadem familia uel ultra formam capituli constituti. Et hoc capitulum sit precisum. vii.

Quod remoueatur paschus capre.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod remoueatur paschus capre a Sancta maria de tagnano citra et exeat ad locum ubi fuerunt calcinaria Sancti damiani et exeat ad mallocum inter uersus asisium: et exeat ad trosiolam ad confines bailie mosolis extra uersus barham pretate. Et a confinibus dicte bailie ad Sanctum andream de campo longo collepune. Et a confinibus bagnarie nec in bagnaria: et exit ad pontem petregnani et ad pontem gurghe pile: et in clasina et a sepibus infra: Et exit ad sanctum rofinum de costano: Et exit ad renarium de tagnano a dictis locis citra uersus asisium nullo modo pasturent: Liceat uero cuilibet pasturare in sodis colcaprilis non custoditis. Et cuilibet de bailia moscialis liceat retinere capras dummodo pasturet in dictis terris non guardatis. Et ducant et ducere debeant dictas capras in eundo et redeundo recta uia: Et si inuenirentur dampnum dare et pasturare in terris laboratorijs puniatur in supradictis penis: Et siquis contrafecerit soluat nomine banni pro uice qualibet quadraginta solidos denar. Et quilibet admictatur ad denuntiandum et accusandum: Et dederunt licentiam cuilibet dictas capras auferendi si eas inuenerit contra formam presentis capituli: et habeat medietatem banni qui ipsas acceperit et curie presentauerit. et alia medietas sit comunis. viii.

Et possint eas detentores ducere ad montem p illam
uiam qua itur ad montem non p illam qua itur
ad sanctum antonium. Et nullus mercator siue ma-
cellarius uel familius alicuius uenditoris uel mercatoris
audeat tenere eas in dictis locis nisi ut dictum est. Item
non teneat infra sepes ecclie nec pasturet in uilla po-
dij Sancti damiani Sancti pauli de saxis. et In billa
mayna: et hoc capitulum uoluere precise obseruari.
Et nulla persona audeat uel presumat tenere nec habere
modo aliquo capras p Infrascripta loca: siue In Infrascrip-
tis locis: vz In contrata hospitalis aque biue: nec etiam
in burgo plaxij nec In aliqua parte dictoru locoru
seu alicuius eorum. Et qui contrafecerit pro quali-
bet capra per potestatem uel capitan asisij condempne-
tur in quatraginta solidis denar et dicto comuni
applicentur. Et quilibet ad accusandum et denun-
tiandum admictatur et habeat medietate banni:
dumodo probet p duos idoneos testes. Liceat tamen
cuilibet psone tenere bnam capram cum licentia
et appodissa dnorum priorum artium potestatis
uel capitanei causa lactandi puerum uel pro in-
firmitate, dumodo teneat ipam ligatam, et
non pasturet in siluis montis subasij. possit et
quilibet bnam capram tenere in sua possessio-
ne propria ligata: uel non. Liceat etiam ho-
minibus baylie coste trechasi retinere capras
in dicta bailia sine pena.

De pena capientium columbos.

IX. Item Stat et ord. quod nulla persona au-
deat uel presumat capere aliquam columbam
uel columbos domesticos cum aliquo aiolo
pagellis uel rete ad penam et bannum quinque libr
denar. Et intelligatur domestica ubi fuerit colum-
ba glandaria uel genaria. Et nullus audeat uel
presumat balistare sagittare uel proicere in ciuitate
uel comitatu asisij nec etiam in burgis uel etiam in suburbijs
dicte ciuitatis, ad aliquam domum cappannam uel
columbariam: uel ad aliquam columbam uel pipione
uel prope ipam uel alteram ipsarum p duos modiolos
terre in quadrum: alibi uero per ciuitatem et burgos
ipius ciuitatis contra columbos uel columbas: nullus
audeat uel presumat balistare uel sagittare ad aliquod
columbarium seu turbam nec proicere contra ipas
columbas domesticas seu pullum uel pullos: nisi ipi
pulli uel columbe inuenirentur dampnu dare sibi
in re sua propria uel conducta: uel dni sui quod tunc
sit licitum predictis personis impune capere et occi-
dere quomodocumque saluo cum rete uel aiolo. Et nullus
audeat uel presumat in re sua uel alterius habere
aut tenere aliquod adescherium ad capiendum aues uel
columbos, a quindecim diebus mensis marcij cuiuslibet
anni usque ad klendas Iulij: Et nulla persona audeat
uel presumat ponere uel tenere baccinum ut fabas
seu legumen aliquod in adescherio uel aiolo, uel pagel-
lis aliquo tempore ad penam biginti solidorum denar.
Et quicumque ceperit aliquem columbu domesticum
cum adescherio uel aiolo uel pagellis aut rete, condemp-
netur pro quolibet columbo in quinque libris denar.
Et ad denuntiandum et accusandu quilibet admic-
tatur et credatur sibi in quolibet dictorum casuu cum
uno teste et habeat medietatem bani. Et nulla con-
dempnatio in predictis possit excedere sumam decem
libr denar, ultra emendationem dampni: Et nullus
audeat uel presumat nec possit extra districtum ciui-
tatis asisij extrahere columbos pipiones aquileas et palu-
binam pena biginti quinque libr denar pro quolibet
contrafaciente et qualibet uice comuni asisij applican-
da: Et potestas et capitaneus dicte ciuitatis teneantur
mictere ad destructionem dictorum adeschiorum ad pe-
titionem cuiuscumque petentis. Et quod de predictis sic inuen-
tis p officiales potestatis et capitanei, uel aliquem eorum
et p dcum officiale uel alterius iporum, habeat quar-
tam partem pene totius eius quod ipi potestas et
capitaneus uenire fecerit in comuni a contrafaciente quo-
libet. Et quod de omnibus et singulis in dicto statuto
contentis potestas et capitaneus possit ex cuiuscumque iporum
officio inquirere, et credatur sacramento cuiuslibet
habentis columbas usque in quantitate quadraginta
sold denar.

De licentia danda p dnum rei in damnis datis.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod quilibet
accusatus uel denuntiatus de aliquo dapno
dato personaliter uel cum bestijs: seu qui inuen- X
tus fuerit p officiales ciuitatis asisij sup dampnis datis
deputatos, dare dampnu in bonis alienis: et repire-
tur ante ipum dampnu habere licentiam a dno
rei: dumodo probet p Instrumentu uel sacramentum
dni uel coptumatoris: Et accusati uel inuenti bel
p duos testes fidedignos no teneantur ad penam
pena officiali non obseruanti predictum capitulu
de licentia danda centum libr denar.

De pena sagittantis et portantis archum.

Item Stat et ord quod nulla persona
audeat cum aliquo archu uel balista sagit-
tare nec cum funda seu rumbula uel gettu-
lo rumbulare seu palluctare cum archu in ecclesia XI
sancti francisci: nec in platea uel domibus aut cir-
cumstantijs dicte ecclesie: uel lapides cum manu i
dicta ecclia proicere: uel ad ipam eccliam: uel uersus
eam: et qui contrafecerit pro qualibet uice in quinque
libris denariorum debeat condempnari. Et quilibet
admictatur ad denuntiandu et accusandu cum
sacramento, et bno teste idoneo et habeat medie-
tatem condempnationis et teneatur in credentia
nomen cum ex predictis possit fieri lesio. Et In fe-
nestris bitrij dicte ecclie. Et Idem seruetur in

ectia Sancte clare. Et nullus audeat uel presumat cum aliquo archu uel balista in muros antiquos uel nouos ciuitatis asisij sagittare uel rombulare. Et siquis contrafecerit condempnetur in quadraginta sold denar. Nec balistare aut rombulare ad domum turres uel palatia ciuitatis asisij et hominum de asisio sub dicta pena. Item q nullus intret ortum uel siluam sancti franc(is)ci aliunde q p portam dicti orti et silue ad penam decem libr denar pro quolibet et qualibet uice qua contrafecerit. Et idem seruetur in orto monasterij scte clare ciuitatis asisij.

Q ubi no esset baiulus. illi de contrata teneantur emendare dampnum.

Item Statuerunt et ordinauerunt q in
xij. quocunq loco comitatus asisij ubi non esset baiulus constitutus dampnum aliquod daretur habitantes in villa seu contrata ubi dictus locus esset positus cuiuscunq conditionis existant debeant habitantes in ipa uilla dampnum datum emendare. Si ipe dampnum dans uel dantes cum bestijs uel sine bestijs non reperietur infra terminum decem dierum a die citationis ipo(rum).

Q notarius et officialis custodie et dano(rum) datoru possint inquirere.

De omnibus et singulis dampnis datis uel dan
xiij. dis contentis in suprascriptis capitulis et infrascriptis et quolibet eo(rum) Statuerunt et ordinauerunt q dictus officialis ad denuntiatoe(m) cuiuscu(m)q oriundi de asisio uel eius comitatu possit et debeat inquirere et procedere punire et condempnare contra omnes et singulos populares et alios quoscu(m)q de asisio uel aliunde no obstantibus aliquibus capitulis statutis uel ordinamentis in contrarium loquentibus: et que in hac parte habeantur totaliter pro suspensis: dumodo de dampno dato constet secundum formam statutorum. Et q pro dampno dato unde pena resultaret centum sold denar uel abinde infra nullus testis possit in palatio detineri nec in carceribus. Sed possit detineri in palatio per unam diem ad plus.

Q nullus repetat accusam datam.

Item Stat et ordinauerunt q nulla
xiiij. persona audeat uel presumat repetere officialibus uel alicui eorum aliquam accusam uel denuntiationem datam uel dandam: uel eis uel alteri eorum renuntiare cuiuscu(m)q dampni dati pena quinq librar(um) denar pro quolibet et qualibet uice. et nichilominus dnus officialis talos sic repetentem no debeat audire seu admictere pena prestiti iuramenti: et uigintiquinq librar(um) denar pro quolibet et qualibet uice.

De pena euntis de nocte per comitatum.

xv. Siquis inuentus fuerit de nocte ext(ra) domum suam uel possessionem in comitatu asisij Stat et ordinauerunt q condempnetur p officialem pdc(tu)m in uiginti solidis denar. Et hoc locum non habeat t(em)p(o)re seminum siue messium in illis qui irent cum bestijs et barilibus et etiam in euntibus ad molendinu cum bestijs carcatis recta uia.

De pena laboratoris uendentis ut donatis uuas vinee quam laborat.

Nullus laborator alterius nec aliquis de sua familia Stat et ordinauerunt q uendat nec uendi faciat uel donet alicui uuas uinee quam laborat. Et qui contrafecerit in quadraginta xvj.
solidis denar condempnetur: ad que probanda sufficiat sacramentum dni accusatoris de credulitate cum uno teste bone fame. que probatio locum habeat in continuis habitatoribus ciuitatis asisij: uel eorum familiaribus. In alijs uero probationes iure fiant. Et de predictis possit accusare filius seruiens et procurator.

De pena scharcantis uel sup(ra) apprehendentis de bonis alterius.

Item Statuerunt et ord. q siquis supra apprehenderit de rebus alicuius: uel occupauerit ut aliter leserit uel terminos uel confines uel fossatum fecerit soluat pro banno si res dampnificata fuerit
ualoris uiginti sold denario(rum) et abinde infra quadragi xvij.
ta solidos denar. et si fuerit dampnificata a uiginti solidis supra emendet dampnum patienti quinq libr denar. Et q nullus debeat scharcare uel apphendere uel apphensum tenere fossatum uel carbonariam comune sui uicini sine licentia et requisitione banno quinq librarum denar. Et siquis uicinus requisitus uoluerit fodere cu eo ipum fossatum uel carbonaria comunem possit postea requisitor fodere sine pena infra quintam diem post requisitionem predictam proiciendo scarcaturam ubicunq sibi placuerit.

Q nullus uadat p semitam alicuius.

Item Statuerunt et ordinauerunt q nullus
audeat eques uel pedes ire p semitam uel iter xviij.
alicuius. Si habet uiam publicam uel uicinale p quam comode possit iri. Et qui contrafecerit puniatur in uiginti sold denar pro qualibet uice.

Q liceat no habentibus uia ire p terra uicino(rum).

Habentes possessiones ad quas ire et redire no possint p uias publicas uel uicinales Statuerunt
et ordinauerunt q ire et redire possit cu xix
bestijs et sine bestijs sine pena: dumodo dampnu eisdem non inferant. [p terras uicinorum.] Et dumodo non possint ire illi qui habet possessionem nisi ad uiam publicam nec eius laboratores p possessionem alterius: Sz tantum debeat facere uiam per possessione suam uel dni cuius est possessio.

Q liceat accipe clamidem dapnu danti.

Siquis uel siqua inuentus fuerit in re alterius
dampnum dare Stat et ordinauerut q xx
dnus rei p se et alios quos uoluerit possit accipe

clamidem et caputeum et ferramenta et tobaliolam libere sine pena et secum portare. Et si dare contempserit eidem condempnetur in quadraginta solidis denar. Et credatur de tali contemptione dicto et sacramento domini rei: cuius condempnationis medietas sit comunis et alia accusatoris.

De pena pasturantis in pratis et sodis sine licentia.

xxi. Item Statuerunt et ordinauerunt quod nullus debeat pasturare in sodis uel pratis dicti comunis sine licentia emptorum dicti montis et in pasturis ipsius. Et qui contrafecerit condempnetur pro qualibet uice dominus bestiarum pro qualibet bestia bouina et qualibet capra quadraginta solidos denar. Et pro qualibet pecude duorum soldorum denar. Et quilibet possit denuntiare et accusare et habeat medietatem banni: et credatur accusatori cum iuramento et dicto unius testis. Et nullus de bestia asinina uel equina accusari possit.

De pena dampnum dantis in uineis et arboribus montis Subasii.

xxii. Item Statuerunt et ordinauerunt quod nulla persona det dampnum in uineis et arboribus dicti montis infra terminos et infra semitas dicti montis positas ad penam et bannum contentum in statutis de uineis et arboribus spetialium personarum. Et hoc non intelligatur in laboratoribus earum qui possint in eas intrare laborare et colere.

De custodibus eligendis qui denuntient dampnum dantes in bonis comunis asisii.

xxiii. Per dominos priores populi ciuitatis asisii Statuerunt et ordinauerunt quod eligant custodes qui habeant bullectas signatas cum sigillo quod placuerit dominis prioribus quolibet anno de mense madii: quorum officium duret toto anno, qui teneantur et debeant denuntiare dampnum dantes personaliter uel cum bestiis in possessionibus comunis asisii et alienis, quorum nomina teneantur in secreto. Et credatur cuilibet denuntiatori eorum habenti bullectam cum dicto unius testis. et accusator habeat medietatem banni.

Quod liceat laboratoribus ire per montem.

xxiiii. Statuerunt et ordinauerunt quod cuilibet laboratori liceat ire per siluas cum bestiis bouinis et asininis causa laborandi terras ipsius montis dummodo non inferant dampnum in siluis dicti montis.

Quod pene duplicentur dampnum dantibus in siluis incisis.

xxv. Pro custodia habenda in siluis incidendis Statuerunt et ordinauerunt quod pro qualibet bestia qua inuenietur dampnum dare in aliqua silua dicti comunis que incisa est per dictum comune per unum annum tunc proxime elapsum sit pena uigintiquinque librarum denar. In omnibus dampnum dantibus in siluis incisis uel incidendis per unum annum tunc proxime preteritum ut dictum est.

Quod seminentur terre que sunt in siluis de glande et castaneis: et quod priores populi uadant.

Priores populi tempore congruo Statuerunt et ordinauerunt quod uadant ad dictum montem cum illis personis cum quibus eis uidebitur: et ordinent quod per homines comunitatis asisii seminentur terre que sunt in siluis de glande et castaneis prout eis uidebitur expedire fore utile dicto comuni. Voluerunt insuper et mandauerunt quod priores populi qui erunt de mense octobris et nouembris in officio prioratus de bonis et hauere comunis predicti emi facere ducentas raserias glandarum et quinquaginta salmas castenearum ad penam centum librarum denar. pro quolibet priore qui negligens fuerit uel extiterit de predictis et deueniant in comuni: Et nichilominus teneantur ipsi priores ad dictam penam omnes dictas glandes et castaneas infra dictos menses facere seminari in dictis montibus prout eis uidebitur utilius pro comuni. Et de predictis debeant per eorum futurum sindicum sindicari. Et postquam seminate fuerint dampnum dantes in eis subiaceant penis que continentur in supradictis capitulis et statutis loquentibus de materia siluarum comunis. Et quod ordinamentum siue statutum quod loquitur quod quando fit bandimentum quod homines possint ire ad pasturandum in monte subasio: quod emptores dicti montis debeant habere quinquaginta libras denar. sit cassum et nullius ualoris cum sit dampnosum comuni asisii.

Quod quilibet possit ire personaliter per montem.

Item Statuerunt et ordinauerunt quod quilibet possit ire personaliter per dictum montem et cum bestiis dummodo non uadat per uineam sine pena et banno: et dummodo dampnum non inferat.

De inuentionibus officialium et qualiter credatur et de ipsorum parte.

De omnibus et singulis dampnis datis uel dandis inuentis uel inueniendis per notarium ipsius ciuitatis asisii: Statuerunt et ordinauerunt quod stetur et credatur relationi notarii et unius familiaris ad minus, dummodo predicti notarii et familiares teneantur et debeant iurare ad sancta dei euangelia ipsam relationem seu relationes quam et quas facient ueram et ueras esse. Et si persona uel persone inuente uel cuius bestie inuente fuerint petierint uel petierit coram dicto notario quod iurare faceret de nouo predictos notarios et familiares uel referentes quod tunc ipse notarius teneatur et debeat iurari facere predictos notarium et familiarem ipsam relationem ueram esse et etiam contenta in ea. Et ex ipsis relationibus et quilibet

earum sic factis uel facta sequi possit et debeat con-
dempnatio prout in statutis et ordinamentis predictis
dicti comunis asisij continetur, loquentibus de predic-
tis et aliis non. Et quolibet alio statuto uel prouisione
supra uel infra posito in contrarium loquente: que et
quodlibet eorum in hac parte pro suspensis et derogatis
sint et habeantur. Et si persona uel persone relate: uel
cuius bestie uel bestia essent relate per dictos notarios
et famulos uellet seu uellent facere defensionem
legitimam a dicta relatione facta de eo quod sibi liceat
dictam defensionem facere coram dicto notario qui
dictam defensionem recipere et admictere teneatur
infra terminum octo dierum postquam copiam ipsius re-
lationis habuerit. et uidere et examinare. Et in-
terim pendente dicta dilatione, ex ipsa relatione
sententia ferri non possit, nec aliquid innouari.
qui teneatur et debeat articulos et testes recipere et
examinare et publicare. Elapso uero dicto
termino octo dierum Judex principalis cause
relationis teneatur procedere super dicta relatione
et processus ipsius ad sententiam condempnatoriam
uel absolutoriam, prout iuris fuerit infra terminum
in statutis contentis. Et hoc possit et debeat fieri co-
ram officiali inuenienti. Et de omnibus et singulis
condempnatio que fieret occasione inuentionis et re-
lationis modo et ordine supradicto per officiales et fa-
miliares potestatis uel capitanei ciuitatis asisij de ali-
quo dampno dato uel dando in possessione et bonis
comunis asisij. uel alterius spetialis persone. preterquam
de bonis uineatis. de quibus condempnationibus pe-
na ueniret in comuni apud massarium comunis, ha-
beant et habere debeant dicti notarij et famuli qui
dictam inuentionem et relationem fecerint ut dictum
est quartam partem totius eius quod uenire fece-
rent in comuni.

Quod liceat inuenienti aliquem in possessione uerberare cum sanguine.

XXIX. Item Statuerunt et ordinauerunt quod quicumque
de ciuitate uel comitatu asisij uel forensis.
fuerit inuentus in aliqua uinea uel possessio-
ne alterius colligere uuas uel alios fructus existentes
in ea quod liceat domino uinee uel possessionis locatori
conductori uel coptimatori uel alteri ad quem fructus
pertinerent, filio uel filijs, nepoti uel nepotibus et alijs
familiaribus ipsorum, uel alterius eorum: et familiaris in-
telligatur ille qui steterit ad unum panem et unum
uinum. et etiam custodibus positis ad custodiendum
uineam et possessiones predictas, dictum talem inuen-
tum uel inuentam capere et percutere cum manibus
et pedibus et baculo de ligno cum effusione sanguinis
et sine prout sibi placuerit sine homicidio et fractura
membri et signo euidenti in facie perpetuo remansu-
ro sine pena et banno. Et quod domini potestas uel capitaneus
contra talem uel tales in dicto casu offendentes uel de-
linquentes non possint nec debeant ipsi uel alter ipsorum
uel alicuius eorum officiales per accusationem denuntiationem
uel inquisitionem procedere. nec ipsos et aliquem ipsorum
condempnare uel grauare quoquomodo. et si processe-
rit uel grauauerit uel alio modo condempnauerit
non ualeat quod factum fuerit. Et nichilominus
contrafaciens penam quingentarum librarum denariorum
incurrat.

Quod notarius super dampnis datis teneatur ire per comitatum.

Item Statutum et ordinatum quod notarius super dampnis
datis deputatus semper sint et esse debeant ad
custodiam fructuum et bonorum comitatus et
ciuitatis asisij cum familiaribus ut eis uidebitur. Et omnes XXX
quos inuenerint dampnum dare contra formam
predictam ducere debeant et eos punire secundum
formam dictorum statutorum. Et idem seruetur in
illis quos inuenerint de nocte post tertium sonum
campane quod ipsos ducant et ad debitam penam puni-
ant secundum formam statuti dicte ciuitatis.

Quod baiuli uillarum teneantur eligere et consignare prioribus tres custodes pro qualibet uilla.

Item Statutum et ordinatum quod omnes et singuli ba-
iuli comunis asisij teneantur et debeant usque
ad quindecim dies de mense Junij pro anno
sequenti: et quolibet alio anno sequenti de mense maij
comparere coram dominis prioribus populi dicte ciuitatis
et assignare et eligere quilibet baiulus in sua bailia
tres custodes de melioribus, et magis sufficientibus eorum
baylie ad custodiendum bona et possessiones totius
bailie ipsorum. Saluo quod quelibet bailia in qua essent de-
cem fumantes uel pauciores et non plures teneantur XXXI.
eligere et habere duos custodes tantum. Et quod omnes
gualdarij et alij custodes deputati et electi in comita-
tu super dampnis datis Intelligantur et sint cassi sublati
et reuocati. Et nichilominus predicti custodes teneantur
et debeant quoslibet dampnum dantes in eorum bailijs
uel alijs bailijs comitatus asisij personaliter uel cum be-
stijs denuntiare notario camere comunis asisij. Ad
quam denuntiationem predicti custodes teneantur et
debeant quolibet die dominico ante nonas compa-
rere coram dicto notario ad denuntiandum dampnum
dantes. Et in qualibet denuntiatione ponatur no-
men et pronomen dampnum dantis. et locus unde
est et possessio eius cuius est per latera et confinia. et
mensis in quo daretur dampnum, pena contrafacienti
pro quolibet dictorum custodum et qualibet uice
decem solidorum denariorum exigendorum per officiales dicti
comunis. Et teneantur dicti custodes possessiones et
bona in eorum bailijs existentia de die et de nocte
custodire et saluare. et dampnum dantes denuntiare
officiali predicto. denuntiationi quorum uel alterius

eorum stetur et credatur usque in quantitatem viginti solidorum denar. et habeatur pro legitima denuntiatione et legitime facta. Et si testem uel testes duxerit idoneum uel idoneos et probauerint dampnum fuisse datum super denuntiatione facta condempnetur denuntiatus qualibet secundum formam dictorum statutorum. et habeant dicti custodes et denuntiatores tres solidos denar. pro qualibet libra eius quod qualibet eorum fecerit uenire in comuni occasione eorum denuntiationis et officialis qui sententiam tulerit habeat de omni eo quod uenire fecerit in comuni ex denuntiationibus supradictis duodecim denar. pro qualibet libra soluendo eisdem per massarium camere dicti comunis de pecunia que ex dictis denuntiationibus uenerit in comuni. et si predicti custodes fuerint negligentes in denuntiando. et dampnum aliquod datum erit in vinea uel possessione bladata clausura seu fructibus arborum uel canneto teneatur dampnum passo ipsum dampnum emendare usque in quantitate quadraginta solid. denar. ad cuius dampni emendationem compellatur per officiales comunis asisii et quemlibet eorum coram quo querela fuerit exposita sine strepitu et figura iudicii recepta probatione de dampno quod dicitur uel diceretur esse datum procedere absque libelli oblatione uel alio processu ad petitione querelantis. Et si dicti custodes uel alter ipsorum in denuntiationibus fiendis per eos committeretur dolum uel fraudem denuntiando aliquem non delinquentem pena decem libr. denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice incurrant. habeant etiam dicti custodes pro eorum salario duodecim denar. pro quolibet eorum a quolibet fumante sue bailie. Et si dampnum daretur in aliqua possessione sita in aliqua bailia seu uilla ubi non esset baiulus cogantur proximiores uicini illius possessionis ubi dampnum dabitur habitantes in tali bailia ad denuntiandum dampnum dantes. et ad emendationem dampni simili modo teneantur predicti custodes ad custodiendum dictas possessiones dicte sue bailie. Et si aliquis ex dictis custodibus daret aliquod dampnum condempnetur in dupla pena. Et si predicti homines bailarum non habentium baiulum non fecerint dictos custodes infra dictum terminum condempnentur pro quolibet ipsorum in centum solid. denar. denar. Et notarius dominorum priorum teneatur et debeat predictos custodes electos facere iurare de eorum officio bene et diligenter et legaliter exercendo. Et notarius camere teneatur et debeat ad penam viginti quinque libr. denar. de suo salario de quo debeat per eius sindicum sindicari quolibet die dominico demane usque ad horam none stare in palatio nouo comunis asisii ad scribendum omnia nomina dampnum dantium assignand. per ipsos custodes. et bestias dampnum dantes in possessionibus alienis et ipsa nomina dampnum dantium subito scribere et ponere in quodam quaterno cartarum bambicinarum et capitulo ea die uel sequenti ad penam decem librarum denar. et ipsa nomina alicui ciui uel comitatensi non pandere. Sed ipsa nomina dampnum dantium et bestias denuntiatas dare et consignare dicto notario. Et predictus notarius cui dati et assignati fuerint predicti dampnum dantes teneatur et debeat ipsos condempnare per sententiam summatim infra quindecim dies ad penam viginti quinque libr. denar. pro qualibet uice qua fuerit contrafactum per eos uel aliquem ipsorum. quorum custodum officium duret a kalendis mensis martii usque ad kalendas mensis Januarii cuiuslibet anni.

Quod notarii camere teneantur consignare nomina et pronomina dictorum custodum notario dampnorum datorum.

Item Statuerunt et ord. quod notarius camere comunis asisii teneatur et debeat ad penam decem libr. denar. dare et consignare nomina et pronomina dictorum custodum notario dampnorum datorum non comparentium dicto die dominico in termino supradicto. qui notar. teneatur et debeat a dictis custodibus non comparentibus auferre desuo nomine pene decem soldorum denar. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice Soluendo massario com. asisii pro ipso comuni recipienti. de quibus massar. dicti comunis faciat per se unum librum. Et notarius camere predictus pro suo labore quem substinuerit occasione predicta habeat et habere debeat de omni eo quod uenerit in comuni de assignationibus fiendis per dictos custodes Sex denar. pro qualibet libra pecunie sine aliqua appodissa eidem soluenda per massarium comunis de pecunia que exigetur de denuntiationibus supradictis.

Quod bailie comitatus asisii remaneant et sint confinate ut in capitulo continetur. et quelibet bailia teneatur facere baiulum.

Statuerunt et ord. quod bailie comitatus asisii prout confinate sunt infra in stat. Ita remaneant confinate et firme atque distincte. Et quelibet bailia debeat facere suum baylum et Sindicum quibuslibet sex mensibus infra decem dies in aduentu dominorum uel cuiuslibet potestatis uel capitanei sub pena et ad penam viginti libr. denar. pro quolibet fumante. Cuius bani quarta pars sit off. condempnantis. et tres sint comunis. Et potestas et capitaneus teneantur predicta facere obseruari sub pena centum libr. denar. pro quolibet. Et quod omnes allibrati in dictis uillis per comitatus debeant contribuere cum villa in qua allibrati sunt in omnibus factionibus non obstante quod ibi non habitarent. Exceptis in dampnis datis custodie et officio baiulatus in quibus teneantur solummodo contribuere in villa in qua habitant non obstante quod ibi non sint allibrati. Nullus tamen allibratus pro ciuitate possit eligi in baiulum uel sindicum.

De sindicis eligendis in castris uel uillis.

xxiiii. Item Statuerunt et ordinauerunt quod omnes baiuli comitatus asisii debeant et teneant singulis sex mensibus infra decem dies cuiuslibet dominorum potestatis et capitanei ciuitatis asisii creare bonum sindicum pro dicta bailia pena decem libr. denar. auferend. per dictos dominos potestatem et capitaneum. Cuius pene quarta pars sit officialis condempnantis et alie sint comunis. Et quod si contigerit aliquam bailiam esse in comitatu asisii in qua non essent quatuor familie habitantes uel non habitantes de dicta bailia et de comitatu quod tunc dicta bailia debeat uniri et intelligatur ex nunc unita esse cum proximiori bailia sibi contigua magis prout hominibus dicte bailie non habentis homines sufficientes ad creandum sindicum placuerit faciendum. dum tamen nulla bailia possit se uniri cum aliquo castro. Et quod potestas uel capitaneus uel eorum iudices teneantur mictere pro hominibus uille que non haberet homines sufficientes ad faciendum sindicum et non esset unita et faciat ipsos homines declarare cui bailie sibi propinque uoluerint uniri. Et quod dicta declaratio scribatur per cancellarium comunis asisii. Et quod dicta bailia unita teneatur et debeat contribuere ad omnes et singulas factiones et honera realia et personalia et dampna data ad que tenentur et quibus tenetur dicta bailia cui est unita ad dictam penam. Et quod omnes et singule bailie comitatus asisii que sint propinque ciuitati asisii intelligantur esse et ueniant usque ad fossos. Et quod quicumque comitatensis fecerit se poni et habitauerit in alia bailia quam in ea in qua primo habitabat quod dictus talis teneatur et debeat ad penam uigintiquinque libr. denar. se reponi facere in dicta bailia in qua primo erat scriptus. et in ipsa teneatur in honeribus et factionibus realibus et personalibus aliquo statuto uel ordinamento non obstante quod in contrarium loqueretur. Et quod hominibus coste trechasi sit licitum retinere capras in dicta bailia sine pena.

Confines bailie uallis fabrice

xxv. Confines bailie uallis fabrice sunt hii. Incipit dicta bailia iuxta flumen clasii. et exit de flumine clasii. et uadit per fossatum domus stactiarum usque ad pedem campi ciaruelli Iohannoli seu amatutie prope fossatum plantanelli. Et exit per confines campi pauli martoni. Et ipse campus sit in ipsa bailia. et exit recte prout trahit ad uiam que est ad pedem campi cucy brunarii. et exit de dicta uia et trahit recte usque ad uiam que uadit ad molendina filiorum giholi domine angele. et per ipsam usque ad campum nerii puctiacti. Et exit ad fossatum tenghe quod est in pede dicti campi. Ita quod dictum campum sit in dicta bailia. Et uadit per dictum fossatum usque ad riuum maiore. Et exit de dicto riuo et uadit ad stratam ex parte orientis solis domini Ianuarii et naldi berardi ita quod dicta domus et terra ubi est dicta domus sit in dicta bailia. Et uadit per dictam stratam usque ad domum heredum lucii mardi. Et uadit per uiam qua itur ad sanctum donatum et uadit per uiam usque ad tribium plani maragonis. et a dicto tribio uadit ad collem uallis. et a dicto colle ad collem gacharionum. et a dicto loco exit ad saxum collis quod est in campo uagnutii actomandoli. et exit recte ad saxa ferse paschutii. et exit ad saxa ciantinelle. et exit ad casalenum pigiani. et exit ad casalenum ecclesie sancti benedicti et exit ad colle heremitorum iuxta uineam gilii munalducii. Ita quod dicta uinea remaneat in bailia podii prioris. Et exit ad ponticellum fossati qui est iuxta domum gilii munalducii in strata uersus ghiomisium. et uadit per fossatum flumen clasii. et per ipsum flumen usque ad fossatum domus stactiariorum.

Confines bailie podii prioris.

Confines baylie podii prioris sunt hii. Incipit dicta bailia a tribio sancti donati et exit ad collem uallese. et a dicto colle recte ad saxum collis quod est in campo uagnutii actomandoli. Et a dicto saxo recte ad fersam pascutii. et a dicta fersa ad saxa ciantinelle. Et a dictis saxis recte ad casalenum pigiani. Et a dicto casaleno recte ad casalenum ubi fuit ecclesia sancti benedicti. et a dicto casaleno recte ad collem heremitorum. Ita quod uinea gilii munalducii sit in dicta bailia podii que uinea est in dicto colle. Et exit recte ad ponticellum fossati quod est in strata prope domum dicti gilii munalducii uersus castrum ghiomisi. Et a dicto ponticello uadit per dictum fossatum usque ad flumen clasii. Et per dictum flumen usque ad pontem riuisadii. Et a dicto ponte per dictum riuum usque ad fossatum de castighone. Et a dicto fossato usque ad chachumina castighonis. Et exyt ad sanctum Iohannem de porcellis per uiam et exit ad cerrum rainaldi. Et a dicto cerro usque ad fossatum carfanie. et per ipsum fossatum intrat in riuobagno et per dictum riuum usque ad molendinum guercii iuxta fossatum guctariorum. et uadit per uiam qua itur ad fossatum ferse recte ad tribium sancti donati. xxvi.

Confines bailie podii morici.

Confines baylie podii morici. Incipit dicta bailia In colle cerri per fossatum domus andriole et per dictum fossatum exit in fossatum carfanie. et per ipsum fossatum usque ad riuum longum. Et exit per dictum riuum usque ad molendinum guercii quod est iuxta fossatum guctariorum. et Intrat In uiam qua itur ad fossatum ferse. et per dictum fossatum ferse exit ad tribium sancti donati. et a dicto tribio Sancti donati recte per stratam qua itur nucerium per serram gualdi et protenditur recte per dictam stratam usque ad saxum blanchum. Et a dicto saxo per dictam stratam qua xxvii.

itum ad pedem collis rotundi et itur ad sanctum martinum et exit ad montem rossii et exit ad ferram de babis et exit ad cerrum filiorum rainaldi cum omnibus iuribus et ptinentiis que comune asisii habet usq ad territorium perusii.

Confines balie sci nicholai de campo longho.

xxxviij. Confines sancti nicholai de campo longo sunt hii. Incipit dicta bailia ab angulo domus heredum lucii marti ex pte solis ortus. Et uadit p uiam qua itur ad sanctum nicholaum usq ad campum Ioli maxii et olim massei paris et exit ad fossatum quod est in pede domus maymonis ex parte solis occasus et ascendit p dictum fossatum usq ad uiam qua itur ad sanctum nicholau de campo longo. Et per dictam uiam usq ad fossatum siche. et p dictum fossatum usq ad saxa begnole usq ad fossatum petructioli domi Iohannis. et exit p dictum fossatum recte ad fontem plebis sci Iohanis. et adicto fonte recte ad fossatum qd est subtus stratam qua itur ad ualfabricam. Et p dictum fossatum usq ad riuu maiorem. et p dictum riuu usq ad possessione Ianuarii et nardi berardi et exit adicto riuo ad dictam stratam qua itur ad ualfabricam p dicta strata usq ad domu heredum lucii marchi.

Confines balie paghançani.

xxxix. Confines balie paganzani st hii. Incipit dca bailia a fonte plebis sci Iohanis et exit ad fossatum quod est subtus stratam qua itur ad castrum uallis fabrice in pede collis fontanelle et uadit p dictum fossatum i. usq ad riuum maiore. Et p dictum riuu usq ad fossatum quod est in pede campi longhi mon Sancti nicholai. et uadit p dictu fossatum usq ad pedem silue cont. et exit de dicto fossato usq ad uiam planam qua itur ad montem galionu. Et uadit p dictam uiam uersus dictam baliam usq ad fossatum macerine. et p dictu fossatu usq ad fossatum Sancti angeli. et p dictum fossatum usq ad trebium domus lolli Iohanoli de brinatis q est iux stratam qua itur ualfabrica. et uadit per dictam stratam uersus asisium usq ad ponticellu qui est in dicta strata ad pedem uinee magistri nichole peronis que est sup fossato. et p dictum fossatu recte ad fossatum fokarii. et per dictum fossatu rec usq ad traforatam paganzani. et adicta traforata protenditur recte p uiam qua itur ad fontem castellane. et adicto fonte usq ad sumitatem montis Iohanis Ampe. Et p ipam sumitatem exit ad castrum maldeti. et exit ad collem uallis et exit p sumitatem collis bonaci. Et adictis collibus recte ad uiam qua itur ad domu malmaios apaganzano. et p ipam usq asisiu. usq ad fossatum magnum. et p ipum fossatum usq ad saxa begnole. et adictis saxis p fossatum usq ad possessione petructioli domi Iohanis et p ipam possessione recte ad fontem plebis sci Iohanis ita q possessiones dicti petructioli sint In dicta balia.

Confines balie gualdi case malmonis.

Confines baylie gualdi case malmonis sunt hii. Incipit dicta bailia a trebio Sancti donati et adicto trebio recte p uiam qua itur nucerium p serram gualdi usq ad fossatum quod uadit ad domum actonorum. Et uadit p dictum fossatum ad riuu qui uenit ascodolanis in pede collis porciani ex parte solis occasus. Et uadit p dictum fossatum usq ad ballucium bonciaddi. et exit recte in capite plani ymole. et exit ad fossatum qd est ad pedem silue andrioli Iohanoli. et uadit p dictum fossatum usq ad fossatum collis uicarii ex parte solis occasus p dictum fossatum usq ad sumitatem montis iux castrum maledictu Et uadit p dictam sumitatem collis bonaci. et adicto colle usq ad uiam qua itur ad domum malmonis. et uenit apaganzano. et uadit p dictam uiam usq ad fossatum magnum. Et p ipum fossatum usq ad fossatu salze. et p ipum fossatum usq ad uiam que e ad pedem sancti nicholai prope fossatum salze. et itur ad domu malmonis. et p ipam uiam usq ad fossatum qd est ad pedem domus malmonis. et p ipam uiam ex parte solis occasus. et p fossatum quod est iux dictam uiam usq ad riuu magnu. et p ipum riuu usq ad fossatu quod est iuxta domum gualterii. et p dictum fossatum usq ad uiam que est in capite campi Ioli maxii et olim massei paris. et p dictam uiam usq ad trebiu sancti donati.

Confines balie porciani.

Confines balie porciani sunt. Hii. Incipit dicta bailia in strata qua itur nuceriu ad caput fossati quod uenit adomo actenorum iux possessionem massioli petri. et protenditur p dictum fossatum usq ad moglias mangiam. et adictis moglis p fossatum quod exit ad gengham rotundam i pede possessionis purii giboli. et adicta possessione p dictum fossatum exit ad uiam qua itur aporciano asisiu. et p fossatum quod est subtus dictam uia uadit usq ad siluam andrioli Iohanoli. et ascendit in capite plani imole. et uadit recte ad balrictum bociardi. et uadit p fossatum usq ad uiam qua itur nuceriu iux possessionem massioli petri.

Confines balie montis mori

Confines balie montis mori sunt hii. Incipit dicta bailia a fossato priancani iux possessionem nuti de panciano prope fossatu quod exit recte ad triuium uallis trabis. et uadit recte p uiam qua itur ad ecclesiam sancte presti. et p ipa uiam usq ad fossatum quod uadit ad domu filioru massioli. et p dictum fossatum usq ad mogliam magiam. et adicta moglia recte p fossatum qd ascendit ad gengham iocundam et ascendit a dicta gengha p fossatum usq ad uia qua itur aprincipio uersus asisium. Et descenditur p dictum fossatum

usq ad fossatum collis vaccharij quod est ex parte solis
occasus. et descendit p dictum fossatum usq ad sumita
tem castri maledicti. et vadit p dictam sumitatem
usq ad sumitatem montis sancti Johanis ape. et a dco
monte recte p ciminam collis genghe usq ad sumi
tatem collis troie. Et p dictam sumitate usq ad colli
cellum guidi adamoli seu uocabulum sancte marie.
et descendit recte p segham saxorum in pede campi
lucij magistri ugolini usq ad fossatum quod est i
pede dicti campi: et iux rem ciccholi Johagnoli
xL abandonati: et p ipum fossatum usq ad fossatum
saxorum et ascendit p dictum fossatum usq ad
fossatum pacianni iux possessionem nuti de paciano.

Confines balie podij Sancti damiani.

Confines podij Sancti damiani st hij. In
ij cipit dicta balia a pede fossati maltempi
quod est iux stratam qua itur nucerium
et uadit p dictum fossatum maltempi usq ad fossa
tum domus ansouini: et p dictum fossatum usq ad
colcellum guidi adamoli. Seu uocabulo Sancte ma
rie. et a dicto loco recte per segam saxorum in pede
campi lucij magistri ugolini usq ad fossatellum qd
est ad pedem dicti campi et iux rem ciccioli Joha
noli abandonati: et p ipum fossatum saxorum per
dictum fossatum usq ad flumen texij: et per ipuz
flumen usq ad pedem fossati maltempi.

Confines balie brictignani.

Confines balie brictignani sunt hij. Incipit
iij dicta balia a triuio traforate paganzani
et uadit recte p uiam qua itur ad fonte
castellane: et a dicto fonte usq ad sumitate mon
tis Johanis ampe. et descendit de dicto monte recte
p sumitatem genghe Sancti siluestri usq ad fossatu
quod uadit ad domum ansouini: et p ipum fossatu
xLi recte ad fossatum maltempi: Et p ipum fossatum rec
te ad texium in pede roche domini andree quae
uocatur roccha texij usq ad fossatum Sancte marie
Et p ipum fossatum recte usq ad pedem fossati uiua
ni uegnoli ita q dicta possessio tota sit in baylia bri
tignani: et uadit p uiam qua itur ad pedem possessio
nis siue campi actorsucij uictorucij pro uxore rem a
capite campi maxioli petrioli uiuiani: et exit ad pe
dem uie mantiaralli uagnoli recte ad fossatu de por
cellis in pede possessionis siluestri ture. Et p ipum fos
satum ascendit usq ad uiam qua itur ad uilla mo
sciolis et ad uillam brictignani: et intrat fossatellu
quod uadit a capite silue ecclie sancti rofini: et
exit ad castellare fralte. et ad montem Johanis am
xLi pe. Et q domus uiuiani uagnoli sit In balia p
dicta sicut terminata est.

Confines balie cerque palmate.

Confines balie cerque palmate sunt hij
xLv Incipit dicta balia in fossato iux ponte saxorum
qui est in strata qua itur a ciuitate asisij nucerium. Et
uadit p dictum fossatum saxorum usq ad fossatum quod
est in pede possessionis nuti de panciano: et ascenditur p
fossatum usq ad stratam uallis trauis et protenditur per
dictam stratam qua itur ad sanctum presbitum usq ad fossa
tum qd uadit ad domum filiorum maxioli: et p dictum
fossatum usq ad fossatum montechie: et descendit p dictu
fossatum usq ad flumen texij quod est iux Sanctu blasiu
et p ipum texium usq ad fossatum saxorum. et uadit ad
pontem qui est sup strata qua itur ad ciuitate nucerij
sup dicto fossato.

Confines balie biuignani.

Confines balie biuignani st hij. Incipit
dicta balia a preta scripta recte ad fossatum
canellarum et protenditur p dictum fossatu
usq ad moglias mogiani et a dicto loco recte p dictum
fossatum metule: et p ipum fossatum usq ad ponte sci
blasij: et uadit in texium et per texium ad sctum Johan xLvi
nem parasacco bisciolani: et p ipum fossatum usq ualle
militum: et uadit p fossatellum quod uadit recte ad
uiam qua itur p tanam: et uadit p uiam qua itur ad
montem subasium et a dicto loco recte ad preta scrip
tam cum omnibus ptinentijs et iurisdictionibus quas
comune asisij habet uersus illam partem.

Confines balie satriani.

Confines baylie Satriani sunt hij. Incipit dca
balia a triuio quod est in strata qua itur p ta
nam ad montem subasium In uocabulo de pla
nis et descenditur in fossatum quod uadit ad ualle mili
tum recte ad fossatum bisciolani: et uadit In texium sacti
Johanis de parasacho: et p ipum flumen usq ad ponte
q est sup dicto texio iux stratam qua itur ad ciuitate xLvij
asisij a ciuitate nucerij iux spedalectum: et uadit per
texium speroni usq ad fossatum domus baractorum qd
est ex parte solis occasus: et descendit p dictum fossatu
usq ad triuium pontelupor: et descendit in fossatum
gualdarini: et descendit p dictum fossatum usq ad
collem luparini: et uadit ad collem de turicellis. Et
exit ad collem gazole: et exit ad collem dochiosum: et
exit ad triuium de planis.

Confines balie armenzani.

Confines balie armenzani sunt hij. Incipit
dicta balia a triuio pontelupor: et descendit
in fossatum gualterij: et p dictum fossatum
in pede collis stufoni. et de dicto fossato descenditur
recte ad pedem silue filiorum maghi: et uadit ad Anna
cum omnibus pertinentijs quas comune asisij habet ex
dicto latere quas sint in dicta balia et uadit ad fossa
tum nucerij: et p dictum fossatum usq usq ad terminos xLviij
comunis imissos in monte subasio: et exit ad fossatum
exobistratoum: et descendit p dictum fossatum usq ad
flumen texij sporoni: et ascendit p fossatum qd uenit
a domo baractorum: qd est ex parte solis occasus. Et

per dictum fossatum usque ad trivium pontis luporum.

Confines balie mosciolis.

XLIX. Confines balie mosciolis sunt hii. Incipit dicta balia iuxta portam perlaxii novam et vadit recte per stratam qua itur nuceriam usque ad flumen texii iuxta fossatum sancte marie quod est ex parte solis occasus et descendit per dictum fossatum a pede possessionis viviani vagnoli. Ita quod possessio dicti viviani sit in baylia brictignani. Et per viam que est in pede possessionis accorsutii victoricii pro uxore a capite possessionis mascioli petrutioli viviani et exit in pede vie mantiarellis vagnoli recte ad fossatum de porticellis in pede possessionis silvestrelli ture iacobutii et per fossatum usque ad stratam qua itur ad villam mosciolis ad villam brictignani. Et intrat viam que est in vocabulo carthechette et vadit ad villam pretate a capite possessionis puctiarelli ioli et vadit per dictam viam usque ad fossatum quod est iuxta possessionem heredum lelli bartoli rigoli que possessio est ex parte solis occasus ita quod dicta possessio remaneat in dicta balia pretate et exit ad fontem orsinorum et vadit recte per viam versus solis occasum usque ad trivium vie ecclesie sancte marie de caminzzis que est prope possessionem lippi angeli et heredum mascioli angelutii et vadit recte per viam que est a pede vinee vannis putii tomasselli et per ipsam usque ad fossatum pertinechi et per ipsum fossatum ad ripam sancte lucie et exit ad fossatum maltempi et vadit per viam que est prope domum filiorum massei vigilantis et vadit ad trivium sancti angeli de olivecto et intrat stratam qua itur asisium et per ipsam viam usque ad portam bocchatii.

Confines balie pretate.

L. Confines balie pretate sunt hii. Incipit dicta baylia a traforata paganzani et exit ad fossatum foltani et exit ad fossatellum quod vadit ad ponticellum qui est ad pedem vinee magistri nichole pennis in strata qua itur a castro vallis fabrice ad civitatem asisii et per ipsam stratam usque ad possessionem sancti angeli de olivecto et exit ad trivium sancti angeli et vadit per viam usque ad fossatum maltempi et vadit per ripam sancte lucie et exit ad fossatum pertinechi et vadit per viam que est in pede vinee vannis putii thomassutii et exit ad trivium possessionis ecclesie sancte marie de chamazzis et vadit per viam usque ad fontem orsinorum versus solis ortum et vadit per fossatellum usque ad viam qua itur pretatam a capite possessionis heredum lelli bertoli rigoli et vadit per viam usque ad possessionem puctiarelli ioli et vadit ad viam qua itur a villa mosciolis ad villam brictignani que est in vocabulo cartechette et intrat fossatellum quod est in capite ecclesie sancti rofini et exit ad castellare serralte et exit ad montem iohannis ampe et a dicto monte ad traforatam paganzani recte.

Confines balie collis pini.

LI. Confines balie collis pini inferius describuntur. Incipit dicta balia a molendino quod est in fossato maltempi et ascendit per fossatum ripe roduarie et exit ad silvam bagnoles et exit ad fontanellas et vadit per summitatem montis ad viam tribianam et per ipsam viam ad moglias malberti et vadit per fossatum sancti angeli usque ad molendinum quod est in fossato maltempi.

Confines balie more et bagnarie.

Confines balie more et bagnarie sunt hii. Incipit dicta balia a molendino quod est in fossato maltempi ad pedem possessionis lelli gerone et ascendit per fossatum ripe roduarie et exit ad silvam bagnoles et vadit ad summitatem montis sancti severini et per dictam summitatem usque ad fossatum quod dicitur rigus rischoloso et exit ad fossatum carpineti et per dictum fossatum usque ad summitatem dicti fossati et vadit recte ad trivium streppeti et vadit per viam qua itur ad rivum agnani et vadit per viam qua itur ad domum lelli domine clare et intrat fossatum quod est super ecclesia sancte margarite et ascenditur per dictum fossatum quod est in fossato maltempi.

Confines balie agnani.

Confines balie agnani sunt hii. Incipit dicta balia a trivio sancte margarite et ascendit per viam qua itur ad domum filiorum petri et per dictam viam vadit ad stratam qua itur a civitate asisii ad pontem de petregnano et intrat viam sive semitam biviglii subtus dictam stratam et protenditur ad ulmos marini et intrat rivum agnani prope domum filiorum guazaronis et intrat flumen clasii et vadit ad viam columnata et per ipsam vineam recte ad vineas plebis sancte techie et intrat fossatum riscolosi usque ad fossatum carpineti usque ad summitatem dicti fossati et vadit recte ad trivium strepitum et vadit per viam qua itur ad rivum agnani usque ad trivium sancte margarite.

Confines balie biviglii et vici.

Confines balie biviglii et vici que sunt unite et unum baiulum facere teneantur tantum sunt hii. Incipit dicta balia a trivio sancte margarite et ascendit ad viam qua itur ad vineam pauli torti sive nuti tintoris et exit ad silvam filiorum uschardi et descendit per viam qua itur a civitate asisii ad pontem petrognani et intrat semitam biviglii et exit ad ulmos de materianis et exit ad rivum agnani iuxta domum filiorum guazaroni et intrat flumen clasii usque ad rivum vici et ascendit per dictum rivum quod vadit iuxta domum magistri nichole bartholomei et intrat viam qua itur ad fontem baiani usque ad dictum fontem quod est iuxta terram quondam angelutii tarone et vadit per viam qua itur versus palatium filiorum francisci angeli usque ad possessionem actholi thabrioni et vadit per viam que vadit a latere dicte possessionis et vadit per viam usque ad fossatum quod est ad pedem possessionis monasterii sancti apolonaris et vannis lapi et exit ad pescharriam martioli rainaldi et vadit ad trivium quod est

ad pedem clausure Ioh(ann)i soldani et uadit p uiam bosus sigtaz usq ad primum fossatum et ascendit p fossatu usq in riuu blasiani siue uici et uadit p riuu usq ad possessionem nicholucij Ioh(ann)i de s(an)c(t)o. et intrat fossatellu q(uo)d exit a capite Sancte margarite usq ad triuiu dicte eccl(esi)e.

Confines balie fauellute

Lv. Confines balie fauellute sunt hij. Incipit dicta balia a flumine clasij et intrat lauachium usq ad uiam qua itur ad plebem ad

Lvj. domum de martuldis et p ipam uiam usq ad domum martini bonfantis et p uiam usq ad fontem materine qui est in fossato farneti ad pedem uinee martioli dni pauli et p ipum fossatum usq ad flumen clasij a capite forme molendini comunis et exit ad molendinum et uadit p fossariam usq ad flumen clasij.

Confines balie montis uiridis.

vij. Confines balie montis uiridis sunt hij. Incipit dicta balia iux(ta) flumen clasij ad pedem riui de moglis et ascendit p dictum riuum et exit ad serram et exit ad serram marrochie et exit ad ulmum plani putei et exit ad plebem saluaticam et exit ad siluam farneti et exit ad fonte rache et exit p uiam de murtis ad foss de bottis et exit ad flumen clasij.

Confines balie plebis s(an)c(t)e thechie.

Lvij. viij. Confines balie plebis Sancte techie s(un)t hij. Incipit dicta balia a flumine clasij a pede a pede uici columpnate et p ipam uiam usq ad uineam plebis s(an)c(t)e techie et intrat fossatum ruscholosum usq ad fontem carpineti qui est a capite possessio(n)is çacharie pro uxore et p ipum fossatellum exit p uiam qua itur turritam et uadit p uiam qua itur usq ad caput fossati quod intrat lauachium usq ad flumen clasij.

Confines balie podij buchaionis

viiij. Confines balie podij buchaionis sunt hij. Incipit dicta balia a triuio plebis et uadit p uia usq ad stratam qua itur a ciuitate asisij ad uillam turrite a capite possessionis çacharie et intrat fossatum ruscholosum et exit ad uiam plaggie siue mazauache et per ipam uiam usq ad turrim que est

Lviiij. iux(ta) domum matti moriti. et uadit p uiam qua itur turritum usq ad triuiu domus olim mascioli oradoris et uadit p uiam usq ad fonte colloli qui est in fossato quod intrat fossatum farneti et p ipum fossatum usq ad fontem materine ad pedem uinee martioli domini Iacobi et uadit p uiam ad domum martaldis usq ad triuiu plebis s(an)c(t)e techie.

Confines balie ranche uechie

Lix. Confines balie ranche uechie s(un)t hij. Incipit dicta balia a flumine clasij a pede fossati rigoli et ascendit p dictum fossatum usq ad fossatum balgaioli et exit ad uiam de murtis et exit ad saxum nudum et exit ad fontem ranchi et exit ad fossatum saxellis et ad siluam farnesi et exit ad fossatum bocchani p ipum fossatum ad domum cristiani pucij et exit ad domum filioru massucij angeli et exit ad stratam qua itur perusium et exit ad gualcheria molendini gonelli que est in flumine clasij et q(uod) dicta balia ranche uechie sit unita ex nu(n)c infrascripte balie turris ranche et sit et esse censeatur una balia tantum et non due.

Confines balie turris ranche.

Confines balie turris ranche sunt hij. Incipit dicta balia a flumine clasij iux(ta) fossatum de bottis et ascendit p dictum fossatum usq ad uiam de murtis et exit ad fontem et exit ad fossatum de borgignolis et exit ad fossatum riuoli et exit ad flum clasij. Lx.

Confines balie montis galgani.

Confines balie montis galgani s(un)t hij. Incipit dicta balia iux(ta) flumen clasij et intrat possessionem dom stattioru et uadit p dictum fossatum usq ad pedem campi cicharelli Ioh(ann)i siue amatutie prope fossatum plani tomelli et exit p confines pauli martini ita q(uod) campus predictus remaneat in balia uallis fabrice et exit ad uiam que est in pede campi ciucij brunacij et uadit p uiam qua itur ad molendinu Ioh(ann)i dne angele usq ad campum nerij puttiapti et exit ad fossatu genghe in pede dicti campi et exit ad riuu maiore et Lxi. uadit ad fossatum quod est ad pedem campi coltri monasterij s(an)c(t)i nicholai et exit in pede silue contis et exit ad uiam planam et exit ad semitam de castagneto et exit ad collem combactutum et exit ad crucem case uechie et uadit ad montem Sancti seuerini et exit ad rictum collis gualandrelli a capite foss dom bucari et exit ad locum fris et uadit p semitam qua itur ad carceres angeli bruni et uadit ad fontem nolfi et uadit ad portam montis galgani et exit ad fossatum uallis lepori et p fossatum usq ad flumen clasij.

Confines balie sterpeti et mareine.

Confines balie sterpeti et mareine que e(st) una et unum baiulum habere teneatur. Incipit dicta balia iux(ta) flumen clasij et intrat fossatu bigiani et p dictum fossatum ad semitam qua itur ad capud Lxij. Sancti nicholai que incipit iux(ta) possessionem Ioh(ann)i rubei et uadit p dictam semitam usq ad uia qua itur ad castru rocchetiole turitam et exit ad triuiu collis et uadit p uia collis usq ad triuiu uie qua itur p uillam nouam poss filiorum dni guidonis et dni Iohanis dni andree et uadit p uiam usq ad fontem celloli et uadit p fossatu fratij et intrat fossatum flani et p dictum fossatum usq ad flumen clasij et exit ad fossatum biasiani.

Confines balie rocchetiole.

Confines balie Rochetiole sunt hij. Incip d(i)c(t)a balia iux(ta) flumen clasij et intrat fossatum Lxiij. blasiani et ascendit predictum fossatum usq ad semitam qua itur p campum Sancti nicholai q(ue)

semita incipit iuxta possessionem gioli rubei et per ipsam semitam usque ad viam qua itur usque ad castrum rocheciole et torrita et per ipsam viam usque ad caput vinee filiorum magistri angeli et ascendit per fossatum usque ad saxum quod est in capite possessionis cicharelli bei quod est iuxta stratam qua itur ad villam turrite ad trivium sancti petrognani et per dictam stratam ad dictum trivium et vadit per viam que est subtus dictam ecclesiam recte ad semitam qua itur a dicta ecclesia ad villa sancti gregorii usque ad trivium prete aguze et vadit per semitam qua itur ad flumen clasii per fossum filiorum bernardi de casalgla et res sancti nicholai de campo longo et exit ad trivium vie plane et exit per viam usque ad palatium filiorum magistri iohannis bonamente et exit ad flumen clasii.

Confines Sancti gregorii.

Lxiiii. Confines Sancti gregorii sunt hii. Incipit dicta bailia iuxta flumen clasii ad pedem vie qua itur ad palatium magistri iohannis bonamentis et exit ad dictum palatium et vadit per viam usque ad trivium vie plane et ascendit per semitam qua itur ad possessionem filiorum bernardi de casagla et exit ad trivium pontis quod est et exit ad viam qua itur subtus ecclesiam Sancti petrognani et vadit per semitam montis usque ad caput silve narii pettii et intrat fossatum aque vive usque ad clusam communis que est in flumine clasii.

Confines bailie coltratitiarum.

Lxv. Confines bailie coltratitiarum sunt hii. Incipit dicta bailia iuxta trivium Sancte petrognani et exit per summitatem montis recte ad summitatem collis Sancte lucie et exit ad gruppum collis gualandrelli a capite fossati domus burari et exit per fossatum quod est ad pedem cappane bizoche et intrat fossatum et vadit ad locum terrarum et vadit per semitam qua itur ad carceres angeli bruni et exit ad fontem nolfi et exit ad fontem vallis lepori qui est in fossato et exit ad flumen clasii et per ipsum flumen usque ad clusam communis et intrat fossum aque vive et exit a capite silve narii et pettii et vadit per summitatem montis usque ad trivium sancti petrognani.

Confines bailie blasiani.

Lxvi. Confines bailie blasiani sunt hii. Incipit dicta bailia a molendino quod est in fosso maltempi et ascendit per dictum fossum usque ad viam de paganellis et exit ad stratam qua itur eugubium a civitate asisii et per ipsam stratam usque ad portam bottarii et descenditur in texium et exit ad portam novam filiorum trissi et vadit per stratam qua itur perusium ad pontem Sancti victorini et vadit per viam qua itur ad gruttas usque ad viam qua itur ad blaxianum sive seglanum a capite possessionis cicholi tabarie et per dictam viam ad pescariam martioli raynaldi et per viam ad trivium quod est a pede clausure gioli soldani et vadit per viam qua itur sighanum usque ad primum fossum et per dictum fossatum ad rivum blasiani et exit ad molendinum quod est in fossatu maltempi.

Confines bailie turrite

Confines bailie turrite sunt hii. Incipit dicta bailia in rigo rischoloso iuxta viam qua itur recte ad domum marti morici et exit a trivio quod est iuxta dictam domum per viam qua itur torritam usque ad trivium domus olim maxioli orradoris et exit ad fontem celloli et vadit per viam vallenove et exit ad viam collis iuxta fossum domini iohannis domini andree et filiorum domini guidonis et vadit per dictam viam usque ad trivium vie qua itur a castro rocchetiole ad villam torrite et exit ad fossatum fontis siccho et ascendit per fossatum usque ad stratam qua itur ad trivium Sancti donati et vadit ad trivium predictum et exit ad summitatem collis usque ad pedem montis Sancti Severini et ascendit in fossatum rischolosum et per ipsum fossatum usque ad viam qua itur usque ad domum marti morici de bailia podii buraionis.

Confines bailie clasine.

Confines bailie clasine sunt hii. Incipit dicta bailia a flumine clasii ad caput cluse molendinorum domini lelli domini guilielmi et exit ad domum filiorum petrognani et vadit per viam ad domum blanchi et ad setum cristoforum et exit ad trivium trapole quod est in traversa et vadit per traversam usque ad viam petrosale et per ipsam viam intrat in viam bargagni et per viam recte ad flumen clasii et exit ad clusam domini lelli.

Confines bailie petrognani et caimuli

Confines bailie petrognani et caymuli que sunt una bailia et unum baiulum facere teneantur tantum. Sunt hii. Incipit dicta bailia a trivio quod est in traversa quod vocatur trivium pezoli iuxta possessionem filiorum domini pauli et vadit per viam qua itur ad trivium petrose et exit ad trivium gualdi minimi ad pedem vinee nepotum florentini et vadit per viam qua itur ad sanctam mariam capeçalis usque ad viam que est a capite vinee que est filiorum leonardi Iannis et exit ad flumen clasii et exit ad viam bargagni et vadit per viam petrosale usque ad traversam et per traversam recte ad trivium puzoli quod est ad latus possessionem filiorum domini pauli.

Confines bailie capezalis clesie.

Confines bailie capezalis clesie sunt hii. Incipit dicta bailia iuxta flumen clasii prope possessionem domini lelli domini guilli et filiorum maxioli oddi et exit per viam usque ad stratam que itur ad villam petrognani et ad villam Sancte marie iuxta vineam filiorum leonardi et vadit per dictam viam

usq ad triuium gualdinucinum ad pedem vinee nepotu florentini et vadit p uiam usq ad triuium pretose et exit ad triuium pezoli iux possessionem filiorum dni pauli Johanis et exit per stratam capezalis usq ad semitam caualcarecciaꝝ iux angulum possessionis uanis ansouini apede et exit ad angulum possessionis iacobucij carlucij et ad angulu possessionis ciccholi lelli matargonis et exit ad flumen clasij iux gurgam de voltis.

Confines balie Sc̄te marie capeçalis.

Lx[...] Confines bayhe Sancte marie capeçalis sunt hij. Incipit dicta balia iux flumien clasij iux gurgam de volagi prope uineā filioꝝ benedicti et exit ad angulum possessionis ceccholi lelli maragonis et exit ad angulum casaleni uillani de subtus et uadit recte ad angulum possessionis uannis ansouini et nini massioli iux semitā caualcarecciē et uadit p stratam recte ad triuiū pozoli et exit ad trauersam usq ad uiam de septem terris et p dictam uiam subtus ecclesiam Sancti cristofori usq ad flumen clasij recte prout trait dicta strata.

Confines balie strate ecclesie.

Lx[...] Confines balie strate ecclesie sunt hij. Incipit dicta balia in trauersa campanee iux uiam de septem terris subtus ecclesiam ecclesiam Sc̄ti cristofori recte p uiam usq ad flumen clasij et per ipsum flumen usq ad pedem possessionis filioꝝ ricciolī et intrat cagnolam et exit ad uiam Sc̄ti bartholomei iux possessionem Sc̄ti Johanis et exit ad uiam Sc̄ti bartholomei et exit ad possessionē Ioli brunarij uel sepem et ad pedem possessionis quondā mucij dni francisci et cecholi loli et exit a dicta cagnola faleni ad caput dicte cagnole prope possessionem monasterij Sc̄ti petri et exit ad trauersam iuxta possessionem petri bonarelli de perusio.

Confines balie Sancti bartholomei.

Lx[...] Confines balie Sancti bartholomei sunt hij. Incipit dicta balia a flumine clasij iux cagnolam ad pedem possessionis filiorum ricciolī et exit ad uiam Sancti bartholomei iux possessionem Sancti Johanis et a dicto loco p cagnolam recte ad sepem brunarij et exit ad possessionem quondā mucij dni francisci et cecholi loli ad pedem possessionis et exit ad cagnolam falemi acapite dicte cagnole prope res monasterij Sancti petri et exit ad trauersam et p ipsam trauersam ad uiam antiquam et p ipsam uiam exit ad portam tribialium et exit ad fossam fusti et exit ad murum domoꝝ filioruꝝ magistri Johanis bianche et exit post domū petri morlupi et exit ad flumen clasij.

Confine balie Sc̄te lucie et bargiani.

Confines balie Sancte lucie et bargiani sunt hij. Incipit dicta balia in trauersa campanee iux uiam antiquam et per ipsam uiam ad portaꝫ Lxxiiij. tribialiū et exit ad fossam fusti et exit ad murū domus filioꝝ magistri Johanis branche et uadit post domū petri morlupi et exit ad flumen clasij et p ipsum flumen usq ad confinia comunis asisij et bectonij et exit ad trauersam.

Confines balie Sancti pauli de abbatissis.

Confines balie Sancti pauli de abbatissis sunt hij. Incipit dicta balia ad flumen clasij iuxta pontem gurghe peli et uadit p stratam qua itur asisium usq acapite possessionis Sancti pauli et uadit p cagnolam iux moglias monasterij Sancti pauli et uadit p dictam cagnolam usq ad triuium uie noue et exit ad semitam qua itur ad murum uici acapite possessionis magistri nicholai bartholomei per riuum et vadit in flumine clasij usq ad fontem. Lxxv.

Confines balie insule romanesche.

Confines balie insule romanesche sunt hij. Incipit dicta balia iux flumen clasij iux possessione que est mascioli moñce in fossatum quod est ad latus possessionis predicte et vadit per dictum fossatum recte ad puzolum et exit ad uiam qua itur ad molendinum rundineti acivitate asisij ad triuium uie male iuxta possessionem pucij giloli de sancto gostanzo et heredum gabardoni et uadit p uiam usq ad stratam qua itur Lxxvj. ad castrum insule ad uillam sancti gostanzi ad pedem possessionis paulucij magistri nichole et uadit p dictaꝫ stratam usq ad terram cauaticciarum acapite possessionis paulucij magistri nichole res luce Arnelli et ascendit p viam qua itur ad latus possessionem filioꝝ magistri Johannis alegrantis et exit recte ad flumen texi et intrat stratam qua itur a ciuitate asisij ad ciuitatem perusij et intrat flumen clasij et protenditur recte ad fossatum quod est iux possessionē maxioli moniche.

Confines balie costani.

Confines balie costani sunt hij. Incipit dicta balia a flumine clasij iux fossatum quod ē iux possessionem mascioli moriche et exit p dictum fossatum recte ad pozolum et intrat uiam qua itur ad molendinum rondineti ad uillam Sancti gostanzij usq ad triuium uille male iux possessionem pucij giloli de costano et heredes gabardoni et uadit per Lxxvij. uiam qua itur ad domum magistri pauli magistri guidonis iux stratam qua itur a ciuitate asisij bictonium et uadit p stratam ad uiam que est a capite terre magistri Iunte conosciuti ad pedem possessionis damiani saluuti et uadit p uiam usq ad domū nee petrule et uadit p uiam qua itur ad pedem possessionis macharelli vgolelli et exit ad stratam qua itur ad uoltam tapiti ad uillam valechie a capite domus robui fortucij et per dictam stratam ad flumen tapiti et uadit

p confines comunis asisij et bictonij usq ad flumen clasij.

Confines bailie Sancti constantij.

lxxviij. Confines bailie Sancti Constantij sunt hij. Incipit dicta bailia a strata qua itur a ciuitate asisij ad castrum bictonij iux domu magistri pauli magistri guidonis et uadit p uiam qua itur ad triuiu uillemale iux possessione pucij giliolj de sancto gostancio. et heredes gabardoni et uadit p uiam qua itur ad strata qua itur ad castrum insule usq ad triuium caualchatitiaz a capite possessionis paulucij magistri nichole. z luce arnelli et ascendit p uiam qua itur ad latus possessionis filioru magri Johanis alegrantis. et p ipam uiam usq ad flumen texij. et p ipum flumen usq ad triuiu quo itur a Scta maria angeloz et uenit a sto Johane de campiglione. et per ipam uiam usq ad triuiu uie qua itur ad Sanctum constancium ad pedem uinee uagnoli asscali. et uadit p dictam uiam qua itur asisium usq ad dictam uinea barto-lelli morici et uadit a capite dicte uinee recte ad caput uinee magri andree crispolti et trahit recte ad uinea andrucij magistri Jacobi et descendit p uia usq ad angulum uinee cecte merlini et uadit p uiam prope angulu muri orti Sancte marie angeloz supiore. et exit ad triuium quo itur ad pozum magantoni et p dictam uiam usq ad domu marchaelli ugolelli et exit p uiam qua itur ad domum nee petrule. et exit ad strata qua itur ad ciuitatem asisij ad castrum bictonij iux uia magistri pauli et magistri guidonis.

Confines bailie ualecchie.

lxxix. Confines bailie ualechie sunt hij. Incipit dicta bailia iuxta fossum comunis prope portam sancti petri. et uadit p uiam que uadit a capite dicte ecclie usq ad triuiu uie qua itur ad pozum maratoni. et p ipam uiam recte usq ad stratam qua itur a ciuitate asisij ad uoltam tapiti a cape domus rubei fortucij. et uadit p uiam qua itur ad fonte bregni. et ascendit p uiam cupam usq ad caput possessionis quonda filioz uagnoli iacolani frandy. et uadit ad lat possessionem magri Jacobi magistri philippi. et p ipam uiam usq ad fossum comunis iux burgum fulignatu.

Confines bailie capiglionis marcrate uaiani collis erbe.

lxxx. Confines bailie campiglionis marcrate uaiani z collis erbe. que est una bailia et unu baiulum intus omnes facere teneantur sunt hij. Incipit dicta bailia iux pescariam marcioli rainaldi. et ascendit ad fossatum quod uadit ad lat possessione scte apolonaris et intrat uiam qua itur ad riuu uici ad lat possione cucholi tabarie. et uadit p uiam qua itur ad fontem uaiani qui factus est iux cura angelucij Jacone. et uadit p uiam qua itur ad domu filioz guazzaroni usq ad riuu iux domu magistri nichole bartholomei et intrat semitam qua itur ad triuiu uie. et intrat cagnolam que uadit ad moglias que sunt in campo Sancti pauli de abbatissis. et intrat stratam qua itur a ciuitate asisij ad ciuitatem perusij. z intrat texium usq ad triuiu uie qua itur a sancto Johane de campiglione ad sanctam mariam angeloz. et p ipam uiam exit ad triuiu uie qua itur ad sctu gonstantiu a pede uinee uagnoli asciani. et ascendit p uiam usq ad domu bartolelli morici a capite uinee dicti bartholelli. et exit a capite uinee magistri andree crispolti. et exit recte ad uineam andrucij magri Jacobi. et uadit p uiam usq ad angulu uinee cecte merlini. et exit ad stratam qua itur a ciuitate asisij ad Scaz mariam angeloz. et p ipam stratam usq ad muros ciuitatis asisij. et intrat stratam qua itur perusium p portam filioz crissi usq ad ponte Sci uictorini. et uadit p uiam qua itur ad grottas usq ad uiam qua itur stiglianu prope fossatum filioz morici nini et p ipam uiam usq ad pescharia marcioli rainaldi.

Confines bailie castri noui.

Confines bailie castri noui sunt hij. Incipit dicta bailia a uolta tapiti iux uiam qua itur ualechium. et p ipam uiam siue strata usq a capite possessionis filioz bartholi raini. et uadit p uiam que est a capite dicte possessionis et p ipam uiam ad fonte bregni et uadit per uiam que est ad sanctum uincentiu ex parte orientis. et exit ad ponticellu qd est ad pedem possessionis dni Johanis nouelli. et uadit p uiam usq ad possessionem domini thome magistri egidij. Ita q dicta possessio sit in bailia castri noui. et exit ad triuiu domus starchonis. et exit ad domum cecte dopni bartholi. et uadit per uiam que e a capite dicte domus. et exit ad fontem de donatis et trahit recte prout trahit carbonaria ad pedem possessionis sancte agnetis usq in uiam pontis recchij. et descendit p dictam uiam usq ad flumen tapiti.

Confines bailie tumbe.

Confines bailie tumbe sunt hij. Incipit dicta bailia a fonte bregni. et uadit p uiam que est iux ecclam Sancti uincentij uersus orientem. et uadit p dictam uiam ad ponticellu quod e a pede possessionis dni Johanis nouelli. et exit per uiam a capite possessionis dni thome magistri egidij. Ita q dicta possessio remaneat in bailia castri noui. et exit ad triuiu domus starchoni. et uadit p uiam que e a capite domus cectie dopni bartholi. et exit ad fontem de donatis. et uadit recte prout trahit carbonaria ad pedem possessionis sancte agnetis. et intrat uiam fontis uecchie. p uiam usq ad pedem possessionis filioz marchucij et trahit recte ad pedem possessionis cucholi pucchardi. Ita q dicta possessio sit in dicta bailia. et uadit per uiam Sancti petri engnani usq ad francescam et p francescam usq ad caput possessionis filioz mellis dni Jacobi. et uadit p uiam cupam usq ad fonte bregni.

Confines bailie colegenghe et galgassiani.

Confines bailie cole genghe et galgassiani sunt hij. Incipit dicta bailia iux portam moiani et uadit p uiam qua itur ad fonte ingaldecte usq ad dictum fontem. et uadit p uiam qua itur ad

Sanctum

[illegible]

Confines [illegible] possidens Sci martini et salceti

Confines [illegible] potentis Sci martini et [illegible] sunt hii. Incipit dicta bailia a fos- ...iiii°
so comunis iux portam Sancte clare novam
et uadit p stratam qua [illegible] ad villam spine usque ad triuium
francesche iux possessionem magri nichole [illegible] fregli et per
ipam francescam usque ad triuium quod est iuxta possessionem
[illegible] domini guidonis prioris Sancti [illegible] ubi fuit
turris et ascendit p dictam uiam usque ad fossatum fontis
camorate et p dictum fossatum a strata qua itur a ciui-
tate asisij ad castrum spelli ad pedem possessionis magri
ricchardi magistri thome et [illegible] picchardi et uadit
p dictum fossatum usque ad clocham qua itur ad fonte
scte clare et p ipam clocham usque ad [illegible] sine
fossatum quod uenit a fossato panzi et exit ad pedem mon-
tis subasij p dictas pendinas usque ad murum ciuitatis asisij
et exit ad portam nouam scte clare. Ita q possessiones
hominum ciuitatis asisij et comitatus eiusdem et forensium
in dicta confinia existentium sint in dicta bailia: que bailie
sint exmunite [illegible] bailie Scti Sauini.

Confines bailie Scti sauini et spine.

Confines bailie Sancti sauini et spine sunt hij.
Incipit dicta bailia iux triuium fransesche q est
iux stratam qua itur a ciuitate asisij ad villa
...v°. spine iux possessionem magri nichole [illegible] et uadit
p francescham usque ad triuium quod est ad pedem possessionis
[illegible] prioris ubi fuit turris et ascendit p uiam recte ad
fossatum fontis camorate et p dictum fossatum usque ad stra-
tam que itur a ciuitate asisij ad castrum spelli ad pedem pos-
sessionis magri riccharді magri thome et [illegible] picchardi
et p dictum fossatum ad clocham scte clare et uadit ad clo-
cham fossati quod uenit a fossa panzi usque ad pendinas
montis subasij et trahit recte ad fossatum malname et

[illegible] pauli et descenditur p fossa[illegible] ad fontem [illegible] qui
est in strata qua itur spelli et p dictam [illegible] ad fossatum [illegible]
sarelle et per dictum fossatum ad stratam [illegible] iuxta
campum [illegible] et exit ad uiam nouam [illegible] ad flumen
[illegible] possessionem
[illegible] uadit ad [illegible] possessionem
[illegible] p ipam uiam usque ad possessionem
filiorum [illegible] sauarigij et p ipam uiam [illegible] strata qua
itur a ciuitate [illegible] ad villam spine et p dictam stratam usque
ad triuium [illegible] iux francescham prope quandam posses-
sionem [illegible]

Confines bailie capudacque.

Confines bailie capudacque sunt hij. Incipit .LXXXVI.
dicta bailia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
descendit p confines dicte uinee usque ad triuium domus caro-
si petri et q vinea galassini sit in dicta bailia capudacque.
et uadit p uiam cancellate et exit ad triuium beneuenute
et uadit p confines comunis asisij et spelli usque ad flumen
tapini.

Confines bailie gabbiani.

Confines bailie gabbiani sunt hij. Incipit dicta
bailia iux stratam francescham intra confines
comunis asisij et spelli usque ad pendinas montis .LXXXVII.
subasij et exit in pede saxi [illegible] galassini bo-
cti. Ita q dicta uinea sit et remaneat in bailia capudacque.
et trahit recte ad triuium domus carosi petri et uadit p
uiam de [illegible] et uadit ad fontem capudacque et
a dicto fonte p uiam cancellate et exit ad triuium beneuenu-
te et uadit p confines comunis asisij et spelli usque ad triuium
strate francesche que est iux turrionem massagij.

Confines bailie galgassiani.

Confines bailie galgassiani s. a strata domus
olim mantie bettoli uersus bailiam castri noui .LXXXVIII.
secundum q ipa strata recte trahit. Statuerunt et
ordinauerunt q sit una cum bailia castri noui sint omnes
possessiones que sunt a dicta strata uersus ipam bailiam. Et
dicta bailia et homines et persone dicte bailie teneantur
ad omnia que tenentur homines dicte bailie castri noui. et
q a dicta strata uersus spellum sit in bailia sancti sauini
[illegible] simili modo in omnibus ut supra.

Confines bailie rocche texij et coste trecchasi.

Confines bailie rocche texij et coste trecchasi q
est una et unum baiulum facere teneantur
sunt hij. Incipit a triuio fontis qui est playsij et ar- .LXXXIX°.
[illegible] in strata qua itur asisium iux fossatum et uadit
p dictum fossatum usque ad texium sproni et p dictum
texium usque ad fossatum maltempi et uadit recte per

situatam qua itur assisium usque ad fossatum muri assisii: et a
dicto fossato usque ad fontem que est in fossato a pede plagie
armenzani prout recte trahit strata qua itur per costa
trechasi.

Quod cives qui fuerunt comitatenses teneantur ad
emendationem dannorum datorum in balia in qua habitant.

xc Item Statuerunt et ord. Quod omnes et singuli qui
fuerunt comitatenses alicuius balie comitatus
assisii et postea fuerunt effecti cives dicte civitatis
teneantur pro ipsorum parte ad emendationem dannorum
datorum In balia in qua habitant quando dampnum dans
non reperitur: Et similiter quando procederet contra
plebanatus baliarum non obstante eorum cittadinantia vel
aliquo alio in contrarium disponente.

Quod Statuta contra libertatem ecclesie sint cassa.

xci Ad honorem et reverentiam Sanctissimi patris
et domini: domini Nostri PP. et totius cetus
nobilium Cardinalium: et ad Statum
Sancte Matris Ecclesie Romane Matris nostre
et dicti communis assisii voluerunt et decreverunt
et pro lege sancierunt Quod Si aliquod aut si qua
capitula et ordinamenta in presenti statuto et
volumine inserta repperirentur que contra Sanctam
Romanam ecclesiam: et dictum dominum Nostrum
PPam. et ecclesiasticam libertatem pro non factis et
cassis et irritis penitus habeantur et nullum sortiantur
effectum.

Quod nullus opponat contra dicta Statuta.

xcii Item Statuerunt et ordinaverunt Quod
nullus de civitate vel comitatu assisii vel
aliunde audeat vel presumat aliquid
dicere allegare et opponere de iure vel de facto
in vel preter supradicta ordinamenta facta et
condita per suprascriptos statutarios sub pena
decem librarum denariorum per dominum potestatem vel
capitaneum dicte civitatis de facto auferenda sine
aliquo processu vel sententia. Et habeat dictus
officialis exequens predicta quartam partem
totius quantitatis pecunie quam venire fecerit
in communi dicta occasione: et nichilominus non
audiatur excipiens vel allegans: et exceptio non
valeat nec admictatur. Et quicunque de civitate co
mitatu vel districtu assisii vel aliunde diceret al
legaret et opponeret quoquomodo In curia civitatis
assisii: vel in quacunque alia curia ecclesiastica vel secula
ri: vel coram quocunque iudice vel auditore Quod
presentia statuta condita per dictos Statutarios
quomodocunque quacunque de causa, sub quacunque
conceptione verborum faceret consuleret vel
opponeret in scriptis vel sine: auctoritate presentis
statuti producens arrengans allegans opponens
scribens dictans dicens qualitercunque et quomo
docunque ad dictam penam decem librarum denariorum
teneatur modo et forma predictis: et ex nunc
prout ex tunc sit rebellis communis assisii et pro rebelle
civitatis assisii habeatur: et censeatur et in pena
et bannis in quibus subiacent rebelles communis
assisii subiaceant predicti. Et hoc capitulum sit
precisum.

Quod Statuta vetera usque quo presentia statuta
fuerint publicata observentur.

Statutarii predicti Statuerunt et ordi
naverunt Quod omnia et singula sta
tuta et ordinamenta vetera que modo
vigent in civitate assisii: prout scripta sunt In xc
volumine statutorum ita firma remaneant pro
ut modo sunt et valeant usque quo presentia sta
tuta nova erunt scripta et in publicam formam
redacta tradita et signata officiali communis
assisii: de qua assignatione constet manu cancel
larii communis assisii. Et quod presentia statuta nova
incipiant habere vigorem a dicta confirma
tione presentium statutorum in posterum.

De pena violantium statuta: vel in eis aliquid
cancellantium vel signantium.

Item Statuerunt et ordinaverunt Quod nulla
persona de civitate vel comitatu assisii civis
vel forensis: nec etiam aliquis rector vel
prior Iudex: seu miles sotius: vel aliquis alius of
ficialis sive non officialis communis assisii litteratus
vel non litteratus audeat vel presumat In presenti
novo volumine statutorum communis assisii: postquam
ipsa nova statuta fuerint publicata in margine
aliqua dictorum statutorum aliquid scribere de
pingere vel designare aliquam litteram cru
cem vel manum: vel aliquod aliud notabile po xc
nere: vel aliquod aliud signum sive autenticum
vel aliquod aliud signum apponere quoquo scribere
vel apponere: vel elevare: aut etiam interlineare
glosare postillare seu aliquid demere corrigere
vel declarare, etiam mutare vel litteram cassare
vel radere vel addere intus vel extra: seu aliquid
parogrofare et de novo facere aliquo modo vel
vel causa: vel in dictis statutis: vel aliqua ipsorum parte
aliquid vitiare maculare: vel lacerare suprascripto
rum statutorum formam aliqualiter vitiare ad
penam centum librarum denariorum: et quilibet pos
sit denuntiare et accusare, et nomen denuntia
toris et accusatoris teneatur in secreto. Si vero ma
litiose vel fraudulenter fecerit cassaverit vitia
verit seu cancellaverit et dolose, puniatur tanquam
falsarius et in pena florenorum centum auri. Et
quod potestas et capitaneus et eorum iudices et offi
ciales teneantur et debeant de predictis inquirere

et repertos culpabiles punire et condempnare.
Et etiam potestas et capitaneus et omnes officiales
suos In predictis uel predictorum aliquo delinque-
tes ex officio et ad querelam cuiuslibet de populo
ciuitatis asisij pena rectori negligenti condēpnare
et punire ut supra dictum est centū flor auri
pro qualibet uice, de quibus debeat per suum
futurum sindicum sindicari et ratiocinari. Et
q cancellarius comunis asisij quando statutum
predictum in presentia dnorum priorum assigna-
tur cuilibet nouo rectori in principio sui regimi-
nis debeat specialiter dicere et notum facere
dicto tali rectori. Ecce q domini priores
huius ciuitatis assignant uobis dno rectori sta-
tutum dicti comunis purum et nō maculatū
in aliqua parte. Et ostendere dicto rectori
dictum statutum ad folium ad folium, adhoc ut de
dicto statuto ne maculetur seu uitietur in aliqua
parte diligentem custodiam haber teneatur. de
qua assignatione dictus cancellarius mentionem
faciat in libris reformationum comunis asisij. et
deinde dictus cancellarius ultimo die officij dic-
ti rectoris teneatur et debeat solicitare priores
predictos ut pro dicto statuto mictere debeant.
in palatio dicti rectoris: et ab ipō rectore recipi-
ant. Et q ante receptionem dictus cancellarius
teneatur et debeat reuidere et numerare omes
cartas statuti si de eis est aliquid diminutum.
uel si in eis est aliquid maculatum, uel depictū
uel signatum Itaq talis rector teneatur et de-
beat restituere Statutum in eo statu In quo erat
tempore consignationis sibi facte pena cancel-
lario predicta facere negligenti centum libr
denar pro qualibet uice. Et si dictus rector nō
restituerit dictum Statutum eodem modo et forma
quibus fuit sibi assignatum, et non reperiatur qs
uitiauerit seu aliter maculauerit q dictus rector
teneatur refici facere Simile uolumen statutorum
suis expensis et de suo salario: Et p massarium
camere dicti comunis retineatur..

Q omnia statuta siue reformationes in pre-senti uolumine statutorum non inserta sunt cassa et nulla.

xcb. Item Statuerunt et ordinauerunt Q
omnia et singula statuta siue reformatio-
nes facta uel quomodolibet in posterum
fienda In presenti uolumine statutorum non
inserta. Et que predictis statutis quomōlibet
obuiarent uel contradicerent Sint Irrita cassa
et nulla: et pro cassis irritis et nullis habeantur.
Et q de cetero exeqcutionem aliquam nō mereantur.
et hoc statutum sit precisum..

In Nomine dei amen. Anno dni Millo iiij^c lxxx. inditione xiij tpe
S^mi in xpo pris et dni / domini Sixti divina providentia
pp iiij die iiij x^a Martij: Consilio secreto cons et gph Civ.
Assisij collegiatr congregato et cohadunato in palatio solite
residentie M. D. Priorum ad requisitionem pi nuntij et sonum
campane in quo quidem Consilio fuit victum et sollemniter
reformatum prout infra continetur ad respondendum nequitijs.

Cum adeo hoc tpe sit hominum depravata conditio, ut
nisi digna factis ut premia ut pene opponantur raro ut nunquam
erratibus insudans ut ab excessibus abstineret: sed cum sta-
tuta a pphis sive olim melioris tpis constituta, ex presentium
conditione mutare corrigere et emendare sanctissimum ac
necessarium iudicamus: ut cum secundum merita bonis
tribuendum sit, sic secundum demerita malis: ne ergo
facilius prout cum tribuunt delinquendi: et homicidijs
maxime quantum cum deo possumus occurramus, ne saltem
pene formidine committantur. Statuerunt, reformaverunt
et ordinaverunt Ut quo casus acciderit quod aliquis
civis vel forenses pro aliquo in Civitate sive comi-
tatu Assisij committeret nephandum homicidium uti
haberetur sepenumero evenire infortunio nostro, sive aliquod
enorme et horrendum delictum, quod pr teneatur pro fi-
lio, filius pro patre, sic frater pro fratre: et omnes res et bona
eorum et cuiuslibet ipsorum eo instanti confiscata sint
camere apostolice dicte Civitatis Assisij, in aliis non
maleficiis que comodo habet committerent, [illegible]
pena. ad hoc ut eorum exemplo alij deterriti desi-
nant mala agere et rectam vivendi viam sequantur.
Quod missum fuit ad partitum more solito, datis et reco-
llectis lupinis et datis per m. Nicolaum de Monteferetro
consiliarium aliorum vocibus [illegible] victum fuit per de-
[illegible] nullo in contrarium repto.

Die viiij Aprilis 1480

Magnifici domini Priores una cum doctoribus Civitatis
prefate collegiatr congregati super refor[illegible]
[illegible] columbarijs et ortis ex commissione consilij generalis
dicte Civitatis ediderunt Reformationes infrascriptas

Cum necesse sit pro habilitate et necessitate olerum et
aliarum rerum orti in Civitate et comitatu Assisij Sta-
tuerunt et ordinaverunt quod nulla persona cuiuscumque conditionis
et status existat audeat ut presumat dare damnum in ali-
quo orto posito in Civitate ut comitatu Assisij ad penam
infra continentur. Et si quis intraverit ortum alterius
et damnum non dederit solvat unum florenum pro pena /
cuius pene quarta pars sit accusatoris alia quarta
officialis executoris [illegible] medietas vero sit com.
Assisij, et domino dicti orti solvat medium florenum. Et
damnum aliquod non dederit. Et si damnum dederit in
aliquo orto, solvat nomine pene duos florenos et domino
orti [illegible] unum florenum et si damnum [illegible]
dederit: et si de nocte puniatur in duplo dictas penas

pro quibus [illegible] et in quibus cum predicto, et si damnum
non dederint cum bestijs [illegible] intrando tamen solvat
intrantem cuiuslibet bestie unum florenum et medium
florenum domino dicti orti. Et si de nocte pena du-
plicetur in quolibet casu et qualibet [illegible], et credatur dicto
sive patrono dicti orti cum suo iur^to usque in quantitatem unius
floreni: ab inde non supra cum uno teste idoneo usque in quan-
titatem trium florenorum, Nec predicta intelligantur in
civibus qui ad laborerium aliquod [illegible] dederint
et conductor sive colonus ortum fuerit in dicto termino pro
domino dicti [illegible] ortum, et medium
colligere [illegible] existentibus in dicto orto impune. Et
ortus intelligatur ubi sunt res [illegible] ad ortum saltem
per unum [illegible] ut medium ad minus: et offi-
ciales communis Assisij procedant in predictis sive aliquo
processu ut sum simpliciter [illegible] ad executionem
dictarum penarum:

Contra capientes columbos et rumpentes palumbarias

Reformaverunt statuerunt et ordinaverunt quod nullus
damnum det sive rumpat aliquam columbariam
aut loca ubi sunt palumbe in Civitate et comitatu
Assisij pena decem ducatorum auri quos solvere debeat
infra decem dies, et si non solverit infra predictos decem
dies, amputetur sibi pes, et quilibet possit denuntiare et
accusare predictos, et habeat quartam partem dicte
pene, et nomen eius teneatur secretum, alia non quarta
pars sit officialis executionis [illegible], et medie-
tas sit comunis apostolice. Item quod nullus audeat
nec presumat aliquo quesito colore [illegible] sive ocul-
[illegible] ut capere aliquod genus columbarum [illegible]
[illegible] ut aliquo alio loco ut modo sub pena
quatuor ducatorum auri applicandorum camere apostolice,
[illegible], et credatur domino dicte
columbarie usque in quantitatem unius floreni cum suo
iuramento [illegible] et [illegible]: et hoc
statutum non vendicet [illegible] in [illegible] columbis.

Item si quis habet columbariam sive palombariolam in Civita-
te ut comitatu Assisij in qua ut in quo est capto-
rium columbarum cum [illegible] ut sive quomodocumque
ut qualitercumque capi possent columbe aptet et or-
dinet dictam columbariam sive palumbariolam taliter
et tali modo quod absit omnis suspitio capiendi alienos
columbos, et qui repertus fuerit culpabilis in predictis
et quolibet predictorum incidat in penam quatuor ducatorum
auri, et quilibet possit accusare et denuntiare et
habeat quartam partem dicte pene, alia non quarta
pars sit officialis executionis [illegible], medietas
non sit comunis Assisij: Nec et alicui liceat retinere
columbos aptos ad [illegible] columbos, qui vulgariter di-
cuntur [illegible] sub pena ducatorum [illegible]: et quod
priores [illegible] et [illegible] ad querelam domini
[illegible] columbariarum si infra quindecim dies [illegible]

fuerint, soluant pdictos penas non habentes ordeos, sive abbeveratorias infra unum miliare circhum circha dictas columbarias soluant penam domino pdicto decem librarum denariorum, et decem comuni civit Asisij: Et officiales civit Asisij pardant sine aliquo processu sive condemnatione ad exactionem predictarum penarum: et de suo officio inquirere et procedere possint, probationibus et indicijs que indicia remaneant in arbitrio et iudicio dicti officialis quando penam pecuniariam tantum: Et presens statutum locum habeat in preteritis presentibus et futuris, quibuscumque in contrarium facientibus non obstantibus:

In dei nomine amen. Anno domini. M. ccc LXXX. die nono XXVIII mensis Junij: Consilio generali populi magnifice civitatis Asisij heri pro hodie bannito, et hodie congregato in aula palatij solite residentie M.D. Priorum populi dicte civitatis in numero sufficienti: in dicto consilio facta fuit inita deliberatio ad propositum factam per M.D. Priores et obtentum fuit in consilio secreto ut moris est fuit reformatum et sollempniter conclusum misso sollempni partito et obtento per XXVII lupinos albos, uno tantum lupino nigro in contrarium reperto non obstante: Quod auctoritate presentis generalis consilij omnia et singula statuta posita et descripta in volumine statutorum civitatis Asisij cum omnibus et singulis additionibus in eis et alio corpore descriptis et appositis observentur et observari debeant ab omnibus inviolabiliter Et quod in eis scribatur Reformatio edita superioribus mensibus in consilio secreto de commissione consilij generalis: Super damnum dantibus in ortis, et reformatio super dam. dantes in columbarijs: et etiam Reformatio super forensibus homicidiarijs, et etiam reformatio quod non extrahatur granum de Civitate et districtu Asisij Et quod pro confirmatione dictorum statutorum et Reformationum M.D. Priores mittere debeant quem eis melius videbitur et placebit ad Reverendissimum dominum nostrum, dominum Jo. bap. Sabellum miseratione divina cardinalem gubernatorem, supplicando sue Rev.mae d.ni ut predicta omnia confirmare ratificare, et approbare dignetur. cum inhibitione in contrarium.

Et ego Nicolaus quondam ser. de Montefalco publicus imperiali auctoritate notarius et iudex ordinarius, et nunc cancellarius et notarius Reformationum magnifice Civitatis Asisij predictis omnibus et singulis manu mea et scripsi interfui, eaque rogatus scribere scripsi et publicavi: signumque meum apposui consuetum:

Signum mei Nicolai Cimini et notarij pdicti:

Copia brevis S.mi d.ni n. Innocentij divina providentia pape octavi

Dilectis filijs prioribus et Comuni Civitatis nostre Assisij
Innocentius pape VIII

Dilecti filij Salutem et apostolicam benedictionem. Sinceritas devotionis fideique constantia Qua erga nos: et Sanctam apostolicam sedem comprobamini: Nos merito inducit: ut eidem civitati vestre: petitionibus vestris quantum ad fieri potest benigne annuamus. Quare omnia et singula. Statuta ac additiones reformationes privilegia indulta litteras apostolicas et ordinamenta vobis et Comunitati vestre per summos pontifices predecessores nostros apostolicos ve legatos aut alios facultatem habentes concessa seu concedenda: illa scilicet et illa que iusta et rationabilia sunt et in preiudicium libertatis ecclesie non tendant tenore presentium apostolica auctoritate approbamus: et confirmamus prout hactenus in Laudabiliter observata fuerunt: Insuper ut malefactores metu pene coerceantur quos dei timor a malo agendo non revocat: Statuimus in perpetuum in posterum quod homicidae perpetuo a dicta Civitate: et Comitatu eius exulare debeant: et remoti esse ad minus per quadraginta miliaria nec possit restitui: nisi facta prius mentione et derogatione expressa huius capituli: Preterea pro bono et quieto regimine vestro: et pro iustitia recte ius ad ministranda: Concedimus vobis facultatem ad bene placitum nostrum eligendi unum iudicem in quolibet officio potestatis vestri cum salario quinquaginta florenorum persolvendorum et extrahendorum de salario prefati potestatis Qui pro tempore erit: Ceterum ut amplius vos nostre benignitatis effectum per omnia experiamini: de introitibus istius vestre Civitatis Camere nostre apostolice debitis Ducentos ducatos auri de Camera pro vobis videlicet tantum dividendos equali portione in tribus annis: Et quartam partem condemnationum maleficiorum iuxta concessionem fe. re. Sexti quarti predecessoris nostri ut asseritis vobis super facta vobis Liberaliter remittimus et condonamus: Quas pecunias in reparatione murorum et fontium dicte Civitatis converti et exponi volumus Romanum thesaurario nostro perusino ut pecunias omnes supra dictas: sive in dictis reparationibus necesse competerit erogari in vestris computis successive admittat prout nos per ipsius admittimus per presentes: postremo ad maius commodum vestrum declaramus quod in vendendo et emendo apud vos sale servari debeat antiqua consuetudo: Datum Rome apud Sanctum petrum sub annulo piscatoris die XXVI octobris M. CCCC LXXX IIII pontificatus nostri anno primo: Infine vero

L. Grifus

2. pars

Transactio super suma ducentorum florenorum

In dei noie Amen Anno dni millio quingentesimo quinto Inditione octaua Tpre Pontificatus S.mi in chro pris
& dni nri : dni Julij diuina prouidentia pape secundi : Die uero xvij decembris dicti anni 1505
Actu in Ciuitate asisij in palatio secrete Audientie Magnificorum dnorum priorum dicte Ciuitatis iuxta sua
lat. : Presentibus dno Modestino de Maghetis : & Magro Pet. Mattheo magri Berardini de asisio
& Ser Marmangelo Ser Marij de Cuppis de Montefalco Testibus etc.

Cum Verteretur differentia inter Camera et Coitatem Ciuitatis Asisij iam, & super suma et
Rubrica ducentorum flor. : Cum pro parte Coitatis asseratur sibi solui debere per Camerarium dicte
Came singulis annis Tota & integra dicta suma ducentorum flor. : Ex introitibus ipsius Came pro
extraordinarijs expensis Coitatis Vigore Cuiusdam bulle de Materia loquentis : Ac et asseratur
pro parte eiusdem Coitatis dictam sumam solui debere ad ratione bayocchorum sexaginta
pro quolibet floreno : Pro Parte uero Camere asseratur id fieri minime debere : Cum Nunquam
Consueuerit dicta Coitas recipere & habere Totam dictam sumam integram : Sed longe minorem
& Paruua : Ac eam quidem non in Moneta papali & ad dictam rationem : Sed in Moneta
Marchie Currenti in Ciuitate Asisij : Et Cum Consensu dnorum Thesaurariorum qui pro Tpre
fuerint : Et Asseratur et pro parte dicte Came qd ea ex Ciuitate Asisij anteque introitus et
exitus eius Concederentur Camera : Et post Concessionem Trecentos florenos & ultra pro se
de aplica singulis annis percipiebat : quos in presentiarum minime percipere potest ob tenues introitus
eiusdem : Vnde Magnus Vir dnus Bonifatius de Cuppis Perusie ac ducatus Spoleti Vice
Thesaurarius Noie Came aplice ex Vna : Et Magci dni priores Ciuitatis Asisij vz. Corada
Raynaldi : Ser phylippus Franci de baciulis : Franciscus ser Sanctis : Angelus phylippi Belantis :
petrus Joannis mei ruffini de Asisio & Benedictus Matthei de paradiso : Vna cum prestantibus
Viris Magro Baltassar de Maghetis artium & Medicine : Et dno olivio de olivis Jur. doctoribus
Ac ser diamante Ser Antonij : Et Geogetto ser peri de Asisio quatuor electis per dictos Magcos
dnos priores auctoritate Consilij Generalis : Prout Constat manu Ser Marmangeli Ser Ma
rio de Cuppis de Montefalco Cancellario Ciuitatis asisij ptis & fidem facientis noie & uice
prefate Ciuitatis asisij ex altera Partibus : Volentes amicabiliter agere & dicta differentiam
Componere : Sponte etc : omni meliori modo etc : Venerunt ad infrascriptam Concordiam Transactionem
& pactum : vz. q de Caetero perpetuis futuris Temporibus Tam Modernus Camerarius Cam. asisij
q alij Successores eius per dnos Thesaurarios in dicta Ciuitate asisij Camerarij dicte Cami
pro Tpre deputandi / Teneantur & debeant singulis annis pro dictis necessarijs expensis Coitatis
modo infrascripto exponere & Cum effectu soluere florenos ducentos Monete Marchie in dicta
Ciuitate Currentes : Ad rationem bol. quatraginta de Marchia pro quolibet floreno integres
& sine diminutione aliqua / vz. Floren quindecim similes Tpre Cuiuslibet Prioratus / Pro
Nuntijs / oratoribus : & Muneribus / uel alijs similibus necessarijs expensis Coitatis Si
casu dicte expense acciderit et per dnos priores Vna Cum Consilio secreto Bullecte de
dictis sumis respectiue firmate & approbate fuerit : Ita & Tpre vnius prioratus pro expen
sis huiusmodi dicta suma excedi non possit : Ne fiat Iniuria sequentibus prioratibus : Et Casu
quo dicta suma quindecim florenorum de Marchia : Tempore alicuius prioratus (Sicut pre
mittitur) exposita non fuerit / Possit Nihilominus & debeat Tpre sequentis prioratus expon
uel quecumque dictis prioribus & Consilio, secreto Placuerit : De qua re sine dicti Consilij secreti
consensu quouis modo disponi non possit ; Residuum uero, usque in dictam sumam ducentorum
Florum de Marchia in reparationem & manutentione palatiorum dnorum priorum & potesta
tis / Ac murorum : fontium : Pontium : & aqua ductum uel similium rerum publicarum Ciuitatis
Asisij exponi Conuerti & effectuari solum debeat : Et si eueniret In quem In aliquo anno
Tota & integra dicta suma non exponeretur / Debeat Nihilominus ea que restaret

In anno sequenti, uel successiue quicquid fuerit necessarium Pro reparationibus fontium & non in alios usus exponi effectualiterque Conuerti & solui. Reseruato tamen quod si accideret quandoque aliquem asisij ad gradum doctoratus seu militie. Tunc & eo casu. domini priores Cum Consilio Possit aliquam Condecentem summam ei Conceder & Commutare summas predictas pro dicto doctorato siue graduato tanti: Dummodo non possit excedi summa viginti quinque florenorum auri. Et quod diuidatur in duobus annis Pro minori incomodo Comunitatis & reparationem fiendarum ut supra: Et nihilominus pro omnibus supradictis non possit quouis modo excedi summa supradicta ducentorum florenorum de Marchia quolibet anno ut prefertur.

Ad quam Concordiam, & Transactionem Prefatus Magnificus dominus Bonifatius vicethesaurarius nomine prefate Camere libenter deuenit: Pro eo quia prefati Magnifici domini priores & quatuor, electi nomine prefate Comunitatis asisij habita ratione iactura ipsius Camere que alias bona summam pecuniarum quam superarent ex introitibus eiusdem Camere asisij habere solebat et nunc tenuis existat: Sponte etc: obligando etc: quietauerunt absoluerunt & liberauerunt eandem Cameram & agentes pro ea, de omni eo & toto quod pro Causis predictis forsan. quomodocumque dicta Comunitas Asisij habere deberet pretenderet de preteritis temporibus usque In presentem diem: Ac etiam quia dicto nomine promiserunt non petere de futuro: Nec petere posse nisi ad rationem bolonenorum quatraginta Currentium de Marchia pro singulo floreno Dictos ducentos florenos singulis annis in usus predictos & non aliter Conuertendos & exponendos:

Que omnia & singula dicte ambe partes & quelibet earum respectiue attendere & obseruare & obseruari facere etc: Promiserunt etc: obligando videlicet dictus Magnificus dominus vicethesaurarius bona Camere: Dicti uero domini Priores & quatuor electi bona Comunitatis pro obseruatione omnium & singulorum premissorum sub pena dupli etc: Iurauerunt etc:

Et dominus oliuius de oliuiis Tamquam aduocatus: & ser Phylippus francisci de baciutijs Tamquam syndicus existentes dicte Comunitatis premissis omnibus & singulis Consenserunt & auctoritatem eorum prestiterunt: & Comunitatem prefatam obligauerunt ut supra etc.

Signum

Eisdem Anno Inditione pontificatu die loco & Testibus:

Magnificus vir dominus Bonifatius de Cuppis Perusie ducatus etc: vicethesaurarius Declarando mandauit presentibus & pro tempore existentibus Camerarijs Camere asisij. quod de cetero perpetuis futuris Temporibus Debeant ex salario Cuiuslibet potestatis dicte Ciuitatis retinere penes se pro monte pietatis florenos viginti papales ad rationem bayocchorum sexaginta pro quolibet floreno quolibet Semestre: Et illos postea soluere offitiali dicti Montis pro ipso monte recipiendo ad instantiam Magnifice Comunitatis Asisij iuxta formam Capitulorum eiusdem: Nec non dictos viginti florenos ad dictam rationem ponere debeant quolibet semestre ad introitum & exitum Camere in eorum libris Camerariatum more aliorum introituum & exituum dicte Camere: Nec illos quoquomodo Conuertere in alios usus: Contrarijs non obstantibus quibuscumque:

Ego Petrus Paulus ser sanctis de agatonibus de Montefalco Publicus Imperiali auctoritate Notarius & Iudex ordinarius & ad presens Cancellarius Magnifici vicethesaurarij prefati Predictis omnibus & singulis dum sic agerentur & fierent Interfui & presens fui & ea rogatus scribere scripsi & publicaui et ad fidem omnium premissorum signum meum apposui Consuetum:

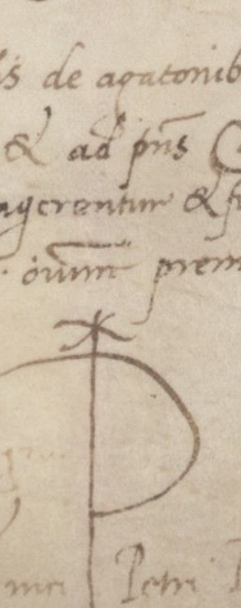

Signum mei Petri Pauli notarij suprascripti

In dei noie am: Anno dni millo quingentesimo sexto Indictione nona Tpre pontif S.mi in chro pris & dni nri dni Julij diuina prouidentia ppe secundi Die vero xxij mensis decembr dicti anni 1506 Actu in Ciuitate asisij in domo dni bonifatij de Cuppis de Montefalco vicethesaurarij posita in dca Ciuitate in porta Sancte Clare iuxta uias a duob & plateam sancte Marie episcopatus et Res heredum gasparis smerli et alia latera presentibus Hieronymo dni angeli de Raynaldis de meuanea et Baptista Joannis pauli de fulginea: ser polidoro lodouici & Pero paulotij de asisio Testibus &c.

Mag.cus vir dnus Bonifatius de Cuppis de Montefalco vicethesaurar.s: Audito q Comitas asisij Cupere Transactione inter ipsum & dictam Comitatem alias factam sup summa ducentor florenor: de qua transactione apparet manu mei notarij infrascripti in precedenti latere. Cassari & anullari Ac reduci ad pristinu statu in quo erat ante dictam factam transactionem: prout et sicut retulerunt et affirmauerunt M.a.i viri ser siluius allegrettus: Julius Joannis Matthei & Bartholomeus bascarani de armenzano dni priores Moderni dicte Ciuitatis: et dnus salvator Cancellarius Ac ser petrus Jacobus dni Thome Syndicus generalis Cois asisij presentes & fidem facientes de supradictis desiderio dicte Comitatis in publico & generali Consilio victo & approbato: Ac et viso & Considerato Per dictum dnum Bonifatiu vicethesaurariu q dicta transactio uergebat in preiudicium Cam.e ob multas et varias Causas omni meliori modo &c: Pro parte Cam.e eam ipsam transactione Cassari & aboleri mandauit Volens illam hri pro infecta ac irrita & anullata: Et e conuerso dicti dni priores Syndicus & Cancellarius similiter pro parte Comitatis supradicta Cassari Cancellari & anullari Mandauerunt & pro infecta hri voluerunt: Et Ita de dictor partium voluntate & mand.to: Ego petrus agatonius de Montefalco Nots publicus & ad pns Cancellarius Mag.ci dni vicethesaurarij de premissis rogatus in libro statutor C[illegible] asisij: Vbi descripta erat dicta transactio pro[illegible] manib Cassaui et Cancellaui

Ego Petrus Paulus ser sanctis de agatonis de Montefalco publicus imperiali aucte Notarius et Judex ordinarius: et ad pns Cancellarius M.a.i vicethesaurarij prefati predicta abolitioni & Cassationi ac et anullationi retroscripte transactionis Interfui & pns fui & ea rogatus scriber scripsi et publicaui: Et ea rogatus scriber, scripsi: Cassaui & aboleui: ut supra proprijs manib: et ad fidem omnium premissor signu meu apposui Consuetum

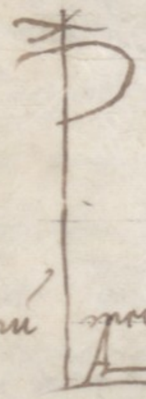

Signu mei Petri Pauli notarij subscripti

In nomine dñi Amen. Infrascripta sūt statuta dñ anorum
datorum edita et facta ex comissione Rm̄i in xpo pr̄is ⁊ dñi
dñi Julij Cesaris Cantelmi Epi Nicenj fulg. asisij ac du
cat. spoletani pro Rmo in xpo prē ⁊ dño
legato aplico vice legati. Et cōsilij secreti Ciui
tatis asisij tpre Magcorum uirorum Nicolai Laurētij. Fra
cisci Antonij depilis Simonis Johis mathei Magistri
Antonij Vgolini: Baptiste de fornarijs de asisio. Et ste
fani pet. becharelli de castro armezani ciuitatis asisij
priorum ppli Ciuitat. asisij edita et cōposita ac cōpleta siue
reformata p famosissimū legū doctorē dñm anselm
um de bonaquistis de asisio. Et spectabiles viros Ni
colaū Laurētij: polidorū lodouici et Mathe
um xpofori de asisio sub ānis dñi M. cccc. LXXXXIIJ.
Indictone Quorum quidem tenor īfra
~~notu~~ notatur:

Gloriosus deus cum scīs suis: et ī maiestate mi
rabili qui celestia parit et eterna recti censura i
judicij uberiori retributione proseqt. quos digniores
agnoscat. Et celestia meritorum sicut ergo eius sacra vestigia
prosequēdo dies altissime maiestatis dedicatos maio
ri solēpnitate duxerūt custodiēdos: ac Beatorum Corporum
et gubnatorum cōis ⁊ ppli Ciuitatis asisij. Ideo statuerūt ⁊
ordinauerūt qđ nullus de ciuitate ul' comitatu ul' aliūde
habitās ibi Indiebus scīs dñīs Indie Natiuitatis dñi
nri yhu xpi: et ī duobꝫ diebꝫ sequētibꝫ. Indiebꝫ festiuita
tū bte gloriose uirginis Marie. vꝫ. Indie Conceptiōis
de mēse decembris. Indie purificatiōis de mēse februarij.
Et indie festi Adnūptiatiōis de mense martij Et indie
assūptiōis de mēse augusti ⁊ in eius Natiuitate de mē
se septembris. Et i festiuitatibꝫ btōrum scōrum corporum
patrū ⁊ defensorum Ciuitatis ⁊ comitat. asisij et singula
rum psonarum ipius. vꝫ. Rufini victorini francisci: et bte
clare virginis. Indie veneris pasquatis: Resurrectiōis
dñi nri yhu xpi cum duobꝫ diebꝫ sequētibꝫ Et indie ascē
sionis pentecosten cum duobꝫ diebus sequētibꝫ. Indie pas
quatis epifanie. Indie circūcisionis dñi nri yhu xpi. Indie
quo celebrat. offitium corporis xpi. Infestiuitatibꝫ oīum apo
stolorum et euāgelistarum ab eclia mādātis custodiri Et festo
scōrum appostolorum et euāgelistarum itelligāt fore custodien
dūs singlo āno vno die pro quolibet vꝫ indie natiuitatis iporum
Infesto stigmatum bti franc. Innatiuitate scī Johis bapte
Laurētij scē Marie magdalene Sancte catherine. Scōrum
Innocētiū Scī siluestri pp. Sancti Martini Dedicatio beati
Michael de mēse septembris Sancte Crucis de mēse madij
Sancti Bernardini: Et sciuitalis de costa Scī Rochi scī leodois
et macharij Et scī fortunati. Et ī festo oīum scōrum possit aliqđ
manuale exercitium facē nisi prout declarabit in Ciuitate ⁊
comitatu asisij ad penam et bandū quatraginta solidos denariorum
pro quolibet cōfaciēte et qualibet uice. Et quilibet possit accu
sare et denūptiare vni cum vno teste idoneo. Et habeant me
dietatē bāni. Et pdca baniant et bānīri debeāt p dictam
Ciuitatē i locis publicis ⁊ cōsuetis p banditorē cōis pdī
festa custodiēda p diem ante festum alīs nō possit procedi
p offitiales cō delinquētes i tali festo nō bānito. Et hec
locum nō hēat i forensibꝫ venētibꝫ ad Ciuitate asisij por
tantibꝫ quoscūqꝫ fruct. comestibiles cum bestijs ul' sine
aduēdendum seu i alicui psentādum ad quā penā minime
teneāt. liceat tn̄ omibꝫ ī diebꝫ sollēpnibꝫ et festiuis
et quolibet eorum afferre et portare herbas ul' paleas
et oīne stramen ad Ciuitatem de comitatu et fruct. arborum
et alios fruct. comestibiles poponū cum bestijs et sine be
stijs sine pena. Liceat et cuilibet macellario Carnes vē
dere et vendi facere ochasione venie siue pdonj qui esst
ī Ciuitate asisij. nō obstantibꝫ aliquibꝫ festiuitatibꝫ. Et
qui forenses venirēt ad indulgētiam seu steterit. pizicaro
lis aūt diebꝫ dñīcis et festiuis liceat olera semp uēdere
ī platea vꝫ uix palatium nouū. et alibi ī platea nō. pena
viginti solidorum denariorum Et nullus mercator pānorum lane
ul' lini merciarius aromatarius possit nec debeat eorum
apotecas apire n aptas tenere que sīt in platea ul' circa
plateam maior indiebꝫ sollēpnibꝫ supius declaratis ad
penā quatraginta solidos denariorum pro quolibꝫ cō faciēte
et qualibꝫ vice. Liceat tn̄ eis aptas tenē qui forenses
essent indicta Ciuitate asisij alicui venie dicte Ciuitatis
Et nullus cuiuscūqꝫ artis possit n audeat apire n apiri fa
cere aliquā apotecā nec vendere aliquid indie veneris
sancti. Et siquis cō fecerit comburi facē teneat seu ardē
ante maiestatē duabꝫ libras cere Et potestate Capitaneū
dcē Ciuitatis et quelibꝫ ipsorum offitiales compellantur.
exceptis ~~fani~~ panifaculis et fornarijs quibꝫ liceat panē
uēdere et et quoquere indiebꝫ pdictis. Et idem facere
possit et liceat ī festiuitatibꝫ scē Marie de augusto Sancti
Rufini Sancti victorini Sancti franc. et bte Clare vgis
macellarij et uendentes victualia possint indñīs festiuita
tibꝫ artem eorum operarj. Excepto die veneris scī et die
dñico. Et si cōtra fecerit soluat noīe pene viginti
solidos denariorum pro qualibet vice. Et quicūqꝫ iuerit
ad bibendum i aliqua tabna ul' loco ubi uēditur vinum
dicta die veneris scī soluat noīe pene centū solidos
denariorum et quilibꝫ possit denūptiarē cō facientes. Et
potestas et Capitaneus ul' offitialis deputat. faciat
hoc pconizare die Jouis scī. panifarolis aūt maribus
et feminis artem ipsorum apire et exercere liceat dcā
die veneris scī. Et potestas et Capitaneus ⁊ eorum of
fitiales ul' alij sup hoc deputati ul' deputādi possint
īquirere et reptos culpabiles punire et cōdempnare
ī penis supius denotatis. Et pdicta offitiales pdicti
bānīri faciat quolibet mēse eorum regiminis uinculo iu
ramēti. Et cō formā pntis Capituli nō possit concedi
licētia p potestatē ul' capitaneum seu alios offitiales
seu priores ppli pena decem librarum denariorum. Et qđ so
megiātibꝫ Indiebꝫ scīs dñīcis et diebꝫ scē Marie aufe
ratur bastum asinarum ul' asinorum et Iugum et funes bouū
et sint famulorum īueniētur pdicta. Et nichilominus dñs
dictarum bestiarum soluat quatraginta solidos den. sibi de
facto auferēdorum. Et dñs cui famulus pdcā īueniret
habeat medietatē banni. Et hec tn̄ locū nō hēant in fo
rensibꝫ transeūtibꝫ p dcām Ciuitatē ul' comitatū asisij.
Et qđ Iudei ul' Iudee indcā die veneris scī nō possint ire
p dcām Ciuitate asisij pena centū solidorum den. que
pena eis de facto auferat. et ponat. in cippo et qđ ad re
uerentiā omīpotētis dei et bte Marie semp virginis
et oīum scōrum in quolibꝫ die sabbi ancilis pulsatis retro
nullus possit in ciuitate asisij tantū aliqđ exercitium ul' la
boritium manuale facere. Nec merchatore tappetos
et cofinos in eorum bancis tenere sub pena solidorum

143r

vigintı - - den. pro quolibz ipoꝝ. Exceptis ma cellarijs et tabernarijs qui possint eoꝝ artē exer cere post dictā orā dicta die prohibitione aliq̄ ī aliquo nō obstante. hoc excepto qđ si īndeā die sabbi cōtingeret esse aliqđ festū de festiuitatib; supius descriptis qđ nullus faceret aliqđ manuale exceptū in ciuitate uł cōitatu asisij sb pena supius declarata. nisi qđ quilibz possit dicta die apportare psonali uł sup bestijs quascūq; res cā uendendi et quecūq; somegiare uemente ad mercatū et ad uendendū. Liceat aūt ī dcīs festiuitatib; exceptis ī frascriptis festiuitatib; nō obstante phibitiōe dcā et septa impune et libere omib; de ciuitate et comitatu asisij. et habitantib; ibi qui hērent possessiones iuxta uias: actare uiaz iuxta eoꝝ possessiones et īcidere sepes et foueri fossata ⁊ madi facere pro actatiōe dictaꝝ viaꝝ uł actari facere madi ⁊ foueri facere ut sup. Et omib; alijs hoib; et psonis qbus mādatū fuit p pores uł uiarios actari dcā uias ī dcīs festis et īcidere et īcadi facere ligna ī comitatu asisij ī sua possessione uł gratis habita uł cōcessa et ipa ligna deferre uł apportare et deferri et apportari facere psonalr uł cū bestijs de cōitatu asisij ad ipam Ciuitatē. et ad castra et domū ipoꝝ uł ad quecūq; locū portarēt ī Ciuitate et cōitatu asisij ⁊ īncidere ⁊ īcadi facere ligna p hedificijs ⁊ ad trainare et attrainari facere p Ciuitatē et cōitatu asisij et īcidere et colligere ⁊ apportare ginestrā cū bestijs et sine et macinare granū ⁊ alia blada et macenari facere et apotare ⁊ apportari facere p Ciuitatē ⁊ cōitatū asisij uł adquecūq; locū portarēt ī ciuitate uł cōitatu asisij et etiā somegiare ⁊ apportare de cōitatu ad Ciuitatē. et castra uł ad quecūq; locū portarēt ī Ciuitate ⁊ cōitatu asisij granū farinā ⁊ blada legumīa et oliuas et uetulare ⁊ facere paleare et cōducere et adportare erbaz fenū paleā et omē sem̄ cū bestijs ⁊ sine exceptis hijs dieb; sollēpnib; et festiuis 𝔷 in diebus scīs dnīcas Infesto Natiuitatis dnī nrī yhu xpi et circūcisiōis. et Infesto Epifanie ⁊ ī pasca pasquate resurrectionis. In assensione dnī nrī. In pētecosten. In festo corporis xpi adnūptiatiōis bte marie semp̄ virginis de mēse Martij. In asūptione eiusdē de mēse augusti et eē natiuitate de mēse septembris ⁊ ī eius purificatiōe de mēse februarij. et ī sca cōceptione ipius decembris et ī dieb; festiuitatū sā Rufini scī victorini. scī francisci scē clare virginis et Infesto oīū scōꝝ et ī die veneris scī.

De modo procedendi sup dānis datis

Item statuerūt et ordinauerūt qđ omib; ⁊ singlis dānis datis dn̄s potestas Ciuitatis asisij et eius offitiales miles et qlib; alius offitialis particulariter deputatus sup pdictis teneāt et debeāt uinculo iuramti et ad penā centū librāꝝ den. procedere ⁊ inestigare et p omē modū 𝔷 omes ⁊ singulos dāpnū dantes in possessiōib; alienis Ciuitatis ⁊ cōitatꝰ asisij tam p Inquisitione ex offitio formādā qđ p Inuentionē ipoꝝ offitialiū uł alterius eoꝝ sē siue p accusatiōes et denūtiatiōes cuiulibet dāpni passi et etiā p relationē custodū secretoꝝ depōnētiū coraꝝ dn̄is porib; Ciuitatis asisij cū rogitu cancellarij dcī Coīs. et qđ fcā īuētione det terminū ī ueto triū dieꝝ ad omēz suāz defensiōez faciēdā de predictis simlr accusato uł denūptiato siue relatu pō accusatiōes fcām p eū infra quē tminū audiat et admictat oms legitimas excusatiōes ⁊ defensiones et si nō huit legitimas excusatiōes ⁊ defensiōes cōdempnet culpabiles ī penis ī statutis pdcīs et Infrascriptis sētentis oī Iuris ordine ptermisso dūmō sit tanta ptermissio ordīs iudiciarij qđ accusato uł īquisito legitima excusatio uł defensio nō auferat sumarie et deplano sine strepitu et figurā Iudicij. Cū enīo quidēm dieruz ad soluēdū cōdempnatione et penas pdictas ad penā quarti plus. Et etiā pcedi possit ut sup dictū est p accusationē uł denūptiatiōez et ad querelaz Cuiuslibet dāpni passi. Et credat et stetur Iuramto accusatoris usq; ī uiginti solidos den. noīe pene sine aliq̄ pbatiōe. possit tū talis accusatꝰ infra decē dies reprobare dcīū accusantē et eius Iuramtū. Et si reprobauerit falsū Iurasse accusans cōdempnet talis Iurans ī duplū eius qđ accusatus cī qđ accusatꝰ uigore talis Iuramti soluere debuisse ipi accusato ⁊ Coī īn solidos centū den. Et cū vno teste ⁊ Iuramto accusatoris usq; ī quatragīnta solidos den. Et abinde sup legitia probatio requirat et accusatori detur terminꝰ qnque dieꝝ ad probandū accusaz suāz si negata fuit p accusatū dūmō ad accusand de dampno dato nullus procurator admictat nisi sindicus et procurator alicuiꝰ monasterij eccłie capituli uł vniuersitatis siue fraternitatis uł hospitalis tutoꝝ pupilli uł Curator adulti uł procurator cuiulibet mulieris nō hntib; viro patre uł filium maiore q̄tuordecī āńis uł procurator militis uł Iudicis uł cuicūq; minoris viginti qnq; āńis uł alicui īfirmi uł ī abilis psone nō ualētis venire ad Iuditiū et ideo si ip̄e sit egregiaz cui verecūdias fores ī talib; ī Iudicio litigare de Ciuitatꝰ uł cōitatu asī. Et qđ quilibz pdcoꝝ ptur tutoꝝ uł curatoꝝ dcāꝝ psonaꝝ admictat ad accusand ut dcīū ē ⁊ etiā pr̄ p filio et nepotib; carnalib; fr pro frē et nepote carnali seu cōsobrino et filius p pr̄e ⁊ mater ⁊ auia et vir p vxor et famulus p dn̄o ⁊ laborator p dn̄o suo et locator ⁊ quib; alius cōductor Omēs dcī. d. d. ⁊ pēn qđ imponēde venerit p forma prīum statutoꝝ fuerit īnsceptis ī cartis mēbranis ⁊ asigent dcā dcīs noto Coī. coīs asī. debeant abscultari prūitado legimē. put fit de alijs dcīs. que fuerūt p dnū potatem Ciuitatꝰ asī. et dcīs off. volentꝰ soluē an dcīs teneat admicter quātā ptez pen et simlr poner Inlibr dcīs ferendaꝝ teneat extensē ponē dcā testiū qđ deponet qđ delinquēꝝ accusaꝝ uł denūptiatꝝ atē cōdempnatio qđ seqret nō ualeat ñ teneat ipo Iur. Prouidētes ī sup qđ dcīs off. tpūe dcīs p ipm ferēde teneat ⁊ debeat vinculo Iur. notificar seu notificarj facē p bav. coīs asī. Cū cedula portāda p ipm bav. cōdempnato cōdempnatone latꝰ p ipm et qđ liceat dcō cōdempnato p qndecim dies post dcā dcīs lat siue notificaꝝ fcām apellare ⁊ reclamar corā. ad. d. p. dcē Ciuitꝰ p tēpore existentꝰ. qđ hat dcā cām et cās videre decidere ⁊ tminare ał nō finata dcā forma dcē dcīs siue cōdempnatio euanescat et habeat p nullis irritis et cassis ⁊ executꝰ aliquā nō mereat. Et sibi si dcā off. fuerit neglıgētes ad ponēdū ad bastardellū existentꝰ ī archiuio coīs ī uētiones fcās ⁊ fiendas īquisitꝰ denūptiatꝰ

accusans et querelans corā cōs uertentes p octo dies
post fcām ĩuētionē accusam q querelaz cōdēpnato ferē
da nullaz mereat executioēz et nō ualeat nec teneat q
ad ptem tangētez offitiali. Et nichilominus dcūs offitia
lis incidat ĩ penā decē libr. deñ. applicando dcō cōi et ad
emēdam danni passo

De pena dampnū dantiuz personalr.

Item statuerūt et ordinauerūt qd quicūq3 dāpnum
dederit psonalr ĩ aliqua uinea aliena clausura blada
ta et ĩ quacūq3 alia possessione siue ĩ orto Croco ul' came
to a bultiō die Martij a kldas nouēbris cōdempnet' in
qnqaginta solidis deñ. Et si transierit tantū et nō fe
cerit dānuz ĩ decē solidis deñ. condēnet'. Et a bultiō die
octubris usq3 ad kldas aplis ĩ medietatē dictaz penaz
cōdēnet' q simili mō de transitu proq transitu dcā pena decē
solidoz sit semp firma. Et siquis transiuerit p aliquaz
siluā pratū ul' aliam possessionē sodatam nō teneat ad pen.

De incisione arboz fructiferz q ĩ fructiferaz.

Item statuerūt et ordinauerūt qd siquis ĩciderit ul'
rūperit ul' decoriauerit aliquā arborē domesticā con
dēnet' p qualibet arbore ĩcisa rupta ul' decoriata in decez
libr deñ. Siuō ramū arboīs domestice ĩciderit rūpit
ul' decoriauerit ĩ centuz solidis deñ. cōdēnet'. Si incide
rit arborē ĩ fructiferā ul' siluestrē cōdempnet' p qualibz
arbore in centuz solidis deñ. proquolibz ramo arboris ĩ
fructifere et siluestris in uiginti solidis deñ. cōdempnet'.
dūmō pena dcōz ramoz nō possit excedere pena centū
solidis deñ. de spinis cuppis q alijs arboribz paruis silue
stribz. Et hijs similibz sit pena qnq3 solidis deñ. ubi sit
de uolūtate dnj cōdempnet' aliť nō cōdempnet'. Et de spinis
et alijs arbuscolis & arboribz q essent ĩ stratis et uijs pub'
cis nō sit penale in uijs uō uicinalibz liceat uicinis iurisdi
ctionē hñtibz ĩ dicta uia uicinali icidere arbores puas et
magnas et spinas existentes

De incisione pgulaz q uituz.

Item siquis inciderit aliq pgulaz ĩ Ciuitate ul' co
mitatu asisij cōdēnet' p qualibz pgula ĩ uigintiqnq3
libr deñ. Et si decoriauerit aliquā uitē ul' pgulam seu
intisērit seu stirpauerit aliq3 uitē ul' pgulaz p qualibet
uite incisa et uulsa lacerata decoriata seu stirpata ĩ
centuz solidis deñ. cōdempnet' usq3 ĩ decē uites abinde
sup manū destera sibi amputet'. Depopulatores fruc
tuū arboz potestas ul' alter offitialis sup hoc de
putati ul' deputandi debeant eos punire q cōdēnare

eoz arbitrio dūmō nō excedat sūma uigintiqnq3 libr
deñ. et in omībz supdcīs Casibz dāpnū dantes patienti
debeant emēdare dāpnū si fuit pcessuz p inquisitonē
querelaz accusatioēz seu denūtiatioēz ul' quocūq3 alio mō
siue p relationes custodis secreti q credat' de emēdatiōe
dāpni sacramēto dampnū passi usq3 ĩ uiginti solidis deñ.
abinde sup sacramēto et extimationi duoz extimatorū
ponēdoz p offitiales sup hijs deputatū usq3 in omnez
sūmaz dūmō dcī Custodes deponat saltz corā dnīs p
oribz cuz rogitu Cancellarij Contēta ĩ accusatiōe deni
ūtiatione seu querela seu relatione ipoz uera esse
atq quicqd relatū fuit p ipos nō ualeat ń teneat ipo
iure. Sententia que sequeret' sit q esse debeat cassa
irrita et nulla et nullius ualoris et executioēz aliq
nō mereat'.

De incisione q Crematiōe sepiuz alienaz

Item siquis destruxerit inciderit ul' Cremauerit
~~sepium alienaz~~ sepem alienaz ĩ totuz ul' in ptē
condēpnetur ĩ quīquaginta solidis deñ.

De exportatiōe bladi messi ĩ chouis.

Item siquis accepit et exportauit de possessione
aliena bladuz in chouis messuz cōdempnet' p quo
libet chouo grani seu bladi ĩ Centū solidis deñ. si
de die siuō de nocte cōdempnet' ĩ dupluz et sibi pe
na duplicetur. **De portatiōe paleaz alienaz q feni.**

Item siquis sine licētia dnī expssa accepit paleas
alienas ul' fenū existens ĩ paleare ul' muchio con
dēnet' si de die ĩ quatraginta solidis deñ. proqualibz
salma accepta siuō de nocte ĩ dupluz et hoc casu stet'
dcō dnī de licētia tantū et teneat ad emēdaz dāni
dānuz passo. **De destructiōe Cappāne ul' dom.**

Item Siquis destruxerit Cappānaz alienā cōdē
net' in decez libris deñ. Siuō domū alienā des
truxerit ul' domos ul' tettum ĩ comitatu asisij con
dempnet' in uigintiqnq3 libris deñ.

De incisione q uastatione arnuz apuz ul' arnoz.

Item siquis inciderit aliquaz arborez seu arbores
ĩ qua ul' quo seu quibz iaceret apes ex fructibz quoz
dns possesionis locupletari foret cōsuetus ul' posset
locupletari ul' fabricare melles Condēpnet' ĩ decē
libras deñ. Et siquis colligerēt ul' asportaret examen
apuz siue Cuppelluz apuz reptaz ĩ possione aliena
sine uolūtate dnj possessiōis cōdēpnet' in quatragita
solidis deñ. Siquis aūt aufferet seu destruxerit ar
nes apuz ul' ĩ quibz essent fabrice mellis siue mel.
ul' qui asportaret mel existens ĩ dcīs arnis apuz
ut ul' ĩ aliq arbore ul' Cippo alieno cōdempnet' ĩ uiginti
qnq3 libr deñ. p qlibz arna apuz q qualibz uice ĩ pre
dictis ul' aliquo pdicoz. Et accusaret' de furto dcī mellis
ul' arnaz apuz de furto cōdēpnari debeat sm formā
statutoz cōis ass. de furto loquēte Et nichilominus te
neat' et cogant' ad emēdationē dāni dānuz passo.

De dampno dante psonr ĩ fructibz arboz et frūz.

Item Siquis colligerit de possessione aliena amin
dolas ficus pira mala tegas nuces aut aliqua
poma aut alios quoscūq3 fructus arboz domesticaz aut
leguminuz de campis alienis eosq fructus exportauit
ĩ calatulo cesta pera siue sacculo ul' aliť cōdempnet'

in solidis den. pro qualibet vice. Item non quis inventus
fuit comedere tantum in possessione aliena de dictis fructibus et legu
minibus et non portaret condempnetur pro qualibet vice in viginti sol. den.
Item non quis dampnum dederit in ceresiis exportando ut supra condempnetur
in xx. sol. den. Et si dampnum dederit in comedendo et non portando
... in .v. sol. den. condempnetur. Siquis vero collegerit olivas ali
enas condempnetur pro qualibet vice in xxv. libr. den. et penis sup
dictis penis debeat duplicari de nocte. Si vero quis dampnum
dederit in aliquibus arboribus alienarum olivarum tempore quo in ipsis
arboribus sunt fructus olivarum vel rumpendo cimas sive palmas
earum olivis causa portandi ad aiola vel alia de causa vel ipse palme in
venientur ... in aliqua aiola sit pena quinque sol. den. pro qualibet pal
ma sive frasketa et quod auctor aiole dicte aiole debeat condempnari
et siquis dampnum dederit in suis olivis non sit penale dummodo pro
bet per plenum teste ydoneum et cum iuramento ipsius.

De pena dampni dati ad glandes super quibus predatur.

Item statuerunt et ordinaverunt quod siquis pasculaverit in aliqua sil
va aliena non bannita cum bestiis porcinis vel aliis animalibus in quibus
essent glandes seu castanee vel poma silvestria sive fructus
silvestros non teneatur ad aliquam penam nisi domino requisito ad eo et
fitiale et de sua processerit voluntate ut predatur contra delinquentem.
Si autem de domini processerit voluntate condempnetur pro qualibet bestia delin
quente in x. sol. den. Et si personaliter dampnum dederit in similibus locis
colligendo et asportando dictos fructus condempnetur in pena xx. sol. den.
pro qualibet et qualibet vice. Item quis autem dampnum dederit in silvis banni
tis ad glandes castaneas poma silvestria et alios fructus sil
vestres si de die in simili pena condempnetur. si vero de nocte condempnetur in du
plum et ad dampni emendationem dampnum passo.

De pena dampni dati per ... in feno sodi alieni banniti.

Item siquis fecerit fenum in sodo alieno bannito vel alia terra ban
nita quod nullus ibidem debeat dampnum dare condempnetur in xx. sol.
den. et si quantitas dicti feni esset multa tunc in plus puniatur iudicis
arbitrio et in emendatione dampni. In pratis autem non bannitis et fe
nare solitis dampnum dantes in pena xx. sol. den. pro qualibet psalma
condempnetur et in emendatione dampni dampnum passo.

De combustione vinearum et arborum vel bladorum

Item siquis miserit sive posuerit in possessione alicuius et cre
maverit in totum vel in parte vineam alicuius condempnetur si dampnum
fuit magnum quod debeat per iudicis arbitrium arbitrari et iudicis
arbitrio condempnetur et pretia eius iudicis in ... et si factum fuit
dolose in amputatione manus condempnetur et in centum libr. den. habita
qualitate rerum et persone. Si vero culpa lata vel levi vel delictum non
est magnum pro qualibet vite vel pergula in centum sol. den. condempnetur.
Si autem cremaverit aliquam arborem domesticam in qua fructus pende
rent condempnetur pro qualibet arbore domestica combusta vel cremata
in totum vel in parte cum fructibus in x. libr. den. Si sine fructibus in
medietate pene condempnetur. Et si cremaverit alios arbores non do
mesticas pro qualibet arbore existente in possessione laborata in centum
sol. den. et existente in possessione non laborata in quinquaginta sol. den.
debeat condempnari. Item siquis autem combusserit domum alienam vel ca
pannam metam vel paleare condempnetur si dampnum fuit magnum ut in eo
quo dictum est supra vel de combustione vinee. Si vero leve in quinqua
ginta libr. den. Et similiter in barcombus grani vel aliorum bladorum
et quod dampnum est supra de vinea ita intelligatur de clausura et in eadem pena
condempnetur. Et clausura intelligatur ubi sunt vel essent quinque ar
bores ad minus domestice et quod de nocte in quolibet dictorum casuum pe
ne duplicentur. Et cremaverit vel posuerit ignem in silvis communis Ass.
aut in monte Subasio communis Ass. aut in feno eius et in monte mona
sterii sancti Benedicti vel eius silvis vel in monte ... sancti Rufini
feno vel silvis eius condempnetur in quinquaginta libr. den. et in quo
libet dictorum casuum dampnum dantes ad emendam dampni dampnum passo tene
antur et condempnentur.

De pena dampnum dantium per auchupatores et venatores.

Item statuerunt et ordinaverunt quod auchupatores et vena
tores qui vadunt venando aut auchupando per possessiones
alienas vel aliter in eis dampnum dando condempnentur in duplo dictarum pe
narum in quolibet casu. Et cuilibet liceat reperiendo tramaglum exten
sum in sua possessione accipere et lacerare sine pena. Et cuilibet vi
cino possessionis alterius sui vicini per tres possessiones sit pena
dampnum danti in duplo.

De pena portantium uvas

Item statuerunt et ordinaverunt quod nulla persona audeat vel pre
sumat colligere aut colligi facere nec portare vel portari facere
de comitatu Ass. ad civitatem Ass. nec per ipsum comitatum uvas vel
agrestas de possessione sua vel aliena nec de vinea sua vel ali
ena vel pergula aliqua usque quod fuerit bannitum quod quilibet possit
vendemiare ad penam xx.ti sol. den. pro quolibet graspo
uvarum vel agreste si de aliena. Si sit de sua iudicis arbitrio
inspecta qualitate facti quantitate et persona considerata usque
ad quinque sol. den. graspo liceat tamen cuilibet de pergula et vinea
sua vel de aliena de voluntate domini rei vel possessionis colligere
et ad portare unum graspum uvarum vel agreste et etiam
de possessione domini sui semel tantum in die. Et si plures essent
de eadem familia venientes ad vineam suam vel domini sui pos
sit unus pro omnibus simul venientibus portare in eadem societa
te uvas usque in unum graspi uvarum pro quolibet et quod
sint de eadem societate et simul venientes ad ... et posses
sine predictam stetur et credatur iuramento unius predictorum cuiuscumque iurare vo
lentis. Et in hiis casibus preter supra expressis quod sit de possessione sua
vel aliena vel cum voluntate domini de aliena possessione usque in unum
graspum tantum stetur et credatur iuramento ferentis uvas. et similiter stetur
iuramento reperti cum aliquibus pomis vel fructibus arborum domesticarum vel
cum regis vel aliis generibus leguminum si invenerit portare de possessione
sua vel de aliena de voluntate domini tantum fructuum pomorum vel
leguminum in quibus casibus nullus repertus vel denuntiatus a custodibus
secretis teneatur ad penam deponentibus de dampno dato. Salvo communi
tibus horis pro tempore existentibus cum rogitu cancellarii dicti communis et
eorum nomina teneantur in secreto. et siquis fuerit interrogatus ab offiti
ale super hiis deputato de nomine et pronomine vel loco dicat et respon
deat veritatem pena xx. sol. den. si mendatium dixerit sine iuramento. Si
si mendatium dixerit cum iuramento in x. libr. den. condempnetur. Liceat tamen
tempore vendemiarum apportare de suis et de alienis licentia habi
ta sine pena. et quod ante tempus vendemiarum nulla persona te
neat uvam alicuius generis in platea communis Ass. vel alibi ad vendendum
sine licentia dominorum priorum vel potestatis civitatis Ass. vel alterius offi
tialis super dampnis datis deputati pena quadraginta sol. den. pro qua
libet persona et qualibet vice. Et quod tempus vendemiarum incipiat post vige
simam secundam diem mensis septembris cuiuslibet anni et sine ban
diretur. et siquis vendemiaverit aliquam vineam suam vel ad cotti
mum seu ad laboritium conductam ante tempus supra declaratum
sine licentia vel bollectino dominorum priorum condempnetur in xxv. libr.
den. Et siquis vendemiaverit in totum vel pro maiori parte vineam ali
enam sine licentia domini si de die condempnetur in libris centum den. et
si de nocte condempnetur in duplum. et si dampnum penam non solverit infra
quindecim dies post condempnationem condempnetur in amputatione manus
dextre quam executionem personalem et quolibet aliam penam persona
lem que imponitur per formam presentium statutorum quomodocumque in
ponatur per se vel ob defectum de solutionis potestas civitatis Ass.

facere teneatur executionem cum effectu ex debito sui offitii vigore huius statuti et in hoc ultra casum predeclarato dampnum patienti emendetur in duplum.

Quod nullus possit tenere canem sine blincho vel vel dissolutum a temporibus infrascriptis.

Item statuerunt et ordinaverunt quod nulla persona de Civitate vel Comitatu Asisii aut aliunde teneat nec tenere possit nec debeat in comitatu Asisii canes non ligatos vel sine blincho ad collum a kalendis augusti usque ad kalendas novembris pena xx. sol. den. pro quolibet cane et qualibet vice. et blinchus sit et esse debeat mensura unius pedis. et si canis alicuius inventus fuit in fraudem tempore in vinea aliena condempnetur dominus canis in quatraginta sol. den.

De igne non ponendo temporibus inferius declaratis

Item statuerunt et ordinaverunt quod nulla persona de Civitate vel Comitatu Assisii vel aliunde audeat vel presumat ponere vel mictere nec poni vel micti facere ignem in aliqua sua possessione vel sepe propria vel conducta a kalendis iulii cuiuslibet anni usque ad kalendas mensis augusti cuiuslibet anni et cetera sub pena contrafacientis quinquaginta libr. den. et a medio mense augusti usque ad kalendas iunii liceat cuilibet mictere et ponere ignem in sua possessione et sepe propria vel conducta sine aliqua pena. Liceat tamen omni tempore posse facere ignem pro calefaciendo et decoquendo et quoquinam faciendo. Et si dampnum in dictis casibus fieret alteri condempnetur in penis supradictis declaratis. Et si quis comburet silvam alienam in totum vel in partem condempnetur quolibet tempore in libr. quinquaginta den. et quilibet possit talem comburentem silvam alienam accusare. et semper accusator in quolibet casu qui per modum accusationis procederet vel sua emendam dampni sibi dati habeat et preterea medietatem et intelligatur de domino rei vel de conductore laboratoris et cottumaiole non autem de custodibus servientibus et aliis accusatoribus.

De pena dampnorum datorum cum animalibus

Item statuerunt et ordinaverunt quod quicumque dampnum dederit in aliqua possessione aliena cum animalibus condempnetur in penis inferius infrascriptis videlicet pro quolibet bove vitulo sive vitella asino equo vel equa mulo vel mula asino vel asina capra hirco vel [illegible] pro vinea aliena vel clausura bladata aliena Civitatis vel comitatus Assisii Croco vel caneto a kalendis aprilis usque ad kalendas novembris in quinquaginta sol. den. pro qualibet dictarum bestiarum. Si vero in aliqua quantitate bladata infra dictum tempus predictum supra declaratum in xx. sol. den. pro qualibet dictarum bestiarum condempnetur. Et a kalendis novembris usque ad kalendas aprilis condempnetur in medietate dictarum penarum singula singulis referendo. In orto alieno pro quolibet tempore sit pena centum sol. den. pro qualibet dictarum bestiarum. In aliis vero possessionibus non bladatis videlicet in ragesibus sit pena quinque sol. den. pro qualibet dictorum animalium. Cum vero dicta animalia dampnum dederint in aliqua petia terre clausurata et non bladata sit pena decem sol. den. pro qualibet dictarum bestiarum. Si vero dampnum dederit in aliqua petia terre clausa clausurata soldate vel quecumque annos [illegible] et [illegible] vel sit pena quinque sol. den. pro qualibet dictorum animalium ad quas penas solvendas dominus animalium condempnetur in omnibus casibus supra et infrascriptis. Et dominus animalium intelligatur tenens in domo sua animalia predicta. et semper quando casus acciderit ille qui daret suum animal alicui ad custodiendum vel pascendum pretio vel gratis si sub custodia talis pastoris daret dampnum habeat regressum pro pena predicta adversus talem pastorem. Et si quis dampnum dederit cum aliqua pecude vel castrato seu montono in vinea caneto orto vel croco temporibus supra declaratis condempnetur pro qualibet dictorum animalium in x. sol. den. videlicet a kalendis aprilis usque ad kalendas novembris. et a kalendis novembris usque ad kalendas aprilis in medietate dictarum penarum. In aliis vero possessionibus bladatis condempnetur pro qualibet dictorum animalium in quinque sol. den. videlicet a kalendis mensis aprilis usque ad kalendas novembris. et a kalendis novembris usque ad kalendas aprilis in medietate dictarum penarum liceat tamen cuilibet pascere castrones pecudes et montones in stipulis terrarum non clausuratarum sine aliqua pena et in sepibus vel griffis extra partem exteriori cuiuslibet possessionis bladate vel non bladate nisi forte dominus ipsius possessionis et terre in huiusmodi casum denuntiaret vel accusaret et in omnibus casibus predictis ad denuntiationem vel accusationem domini possessionis condempnetur dominus animalium vel dictarum pecudum castronorum vel montonorum in sepibus predictis. noverit et non esse penale si qua bestia pascularetur transferit recepta in aliqua silva aliena sive in sodo vel prato non bannito sive ad glandes silve non bannite et si esset bannita in x. sol. den. condempnetur pro qualibet dictarum bestiarum et pro qualibet bestia pecudina castratina vel montonina sit pena in tali prato bannito duorum solidorum pro qualibet declamante quod agni vel agne lactantes non teneantur ad penam nec alia animalia lactantia ante tempus sex mensium volentes esse declarantes quod nichilominus de dampnis dati per animalia fore suum in omnibus casibus predictis et temporibus sit pena dupli pro qualibet dictorum animalium singula singulis referentes. Et medietas penarum forensium talium condempnatorum sit communis Asisii et alia medietas sit domini possessionis dampnum passi. et forenses non intelligantur habitantes in Civitate vel comitatu Asisii familiares laboratores et omnes facientes factiones communi facientes. Et si aliqua dictarum bestiarum grossarum minutarum exceptis castratis pecudibus vel montonibus dampnum dederint in aliquo meta alicuius bladi cum barcaronibus seu chonis grani aut grani aut alio blado tritulato existentis in area vel campo condempnetur dominus animalium in quinquaginta sol. den. pro qualibet dictorum animalium. et in x. sol. den. in paleam pro qualibet bestia supradicta. Cum vero alia bestia castratina montonina et pecudina dampnum dederit in dictis bladis condempnetur dominus dictorum animalium pro qualibet dictarum bestiarum in sol. iii. den. Et quilibet accusator possit retrahere suam accusam vel denuntiationem ante condempnationem vel petere abolitionem accuse vel denumptie solvendo communi in hoc casu xx. sol. den. de qualibet accusa sive denuntia. Preterea expresse prohibetur quod nullus intret silvam Sancti Simonis aliunde quam per portam sine licentia custodis dicti loci. pena quatraginta sol. den. si persona solvat et si cum bestia vel bestiis quinque sol. den. pro qualibet bestia exceptis castratis pecudibus et montonibus. De orto sive clausura monasterii sancte clare sine licentia guardiani dicti monasterii sit pena viginti sol. den. sicut bestiis grossis in decem libr. den. pro qualibet bestia sicut bestiis minutis sive castratis montonibus vel pecudibus sit pena duorum sol. pro qualibet dictarum bestiarum.

De emenda fienda quando non reperitur dampnum dantes.

Nota.

Item statuerunt et ordinaverunt quod si quod dampnum datum fuit in aliqua possessione et non reperiretur quis dederit tale dampnum quod si dampnum passus iuraverit non se dedisse dictum dampnum vel alium de sua familia quod ignoraret dampnum datorem. Tunc dampnum passus possit petitio contra universitatem et homines illius balie in qua dampnum datum fuit et ubi posita est dicta possessio et tunc probato de dampno per sacramentum accusatoris seu dantis petitionem vel passi sine notis potestatis vel alterius offitialis referentis dampnum esse datum homines dicte balie et sindicus et bailus eiusdem teneantur et debeant infra x. dies invenire et denuntiare eius dampnum dantes. et si non denuntiaverint infra dictum tempus vel si aliquem denuntiaverint non esse solvendum vel cogi non posset per curiam domini potestatis Civitatis Asisii vel alterius offitialis deputatis super his dictum dampnum emendetur per homines dicte balie sive in ipsa habitantes sive non usque in quantitatem x. libr. den. pro emenda dampni et si esset forensis non habitans Asisii vel eius comitatus ab inde super procedatur similiter contra universitatem sive universitates probatum vel ut infra continetur ad quam emendam sic faciendam modo dictum teneantur pro rata parte cives inde de balia habitantes seu praticantes per maiorem

parte anni sicut alii in predicta balia dummodo nulla propterea petitio denuntiatio accusatio declamatio querela vel relatio damni dati fieri possit per aliquam personam contra aliquam singularem personam seu contra aliquam baliam universitatem vel plebatum nisi eo mense quo damnum datum fuerit vel infra duos menses immediate sequentes post mensem quo tale damnum datum fuisset.

De licentia danda per dominum rei.

Item statuerunt et ordinaverunt quod quicumque habuerit licentiam a domino rei vel acottimaiolo ante damnum datum vel ab ipso domino vel acottimatore concessam non teneatur ad aliquam penam: et sufficiat quod pateat de licentia per instrumentum et rogitum licentie concesse cum rogitu notarii vel constet per probationem duorum testium fide dignorum qui iurent licentiam datam veram esse et etiam iuret dominus rei dictam licentiam veram esse datam ante damnum datum vel quod appareat per scripturam factam per offitialem damnorum datorum in libro damnorum datorum scriptam et in concessione dicte licentie si concederetur generaliter non requirantur balie vocabula vel confines sed si in spetie vel singulariter concederetur licentia debeat possessio declarari per balia vocabula vel confines vel saltim cum duobus confinibus aliter dicta licentia non valeat et offitiales damnorum datorum gratis scribere debeant dictas licentias in suo libro sine aliqua solutione a quibuscumque concedere volentibus si fuerint requisiti. Et similiter de hiis licentiis gratis fidem facere cuicumque petenti et quod laborator alienarum dictas licentias menime dare possit sine expressa licentia domini rei quam ipse laborat

Quod possint retinere capras et porcos.

Item statuerunt et ordinaverunt quod quilibet de civitate et comitatu Assisii vel habitans in dicta Civitate vel eius comitatu sine pena possit retinere capras. porcos et scrofas in dicta Civitate vel eius comitatu non obstante aliquo alio statuto dicti communis in contrarium loquente vel disponente supra vel infra posito dummodo non inferant damnum in rebus alienis ad penas in presentibus statutis editis contentas. Et quod nullus teneat in dicta Civitate porcum vel porcos nisi ligatos vel in domo vel in porcaribus reclusos pena .x. sol. den. pro quolibet porco et qualibet vice. qua inventus fuerit et hoc locum non habeat in hiis porcis qui ducerentur de Civitate ad comitatum vel de comitatu ad Civitatem ad forum vel ad paculandum in comitatu vel qui reducerentur a pascuis ad Civitatem vel qui ducerentur ad macellum vel ad alium locum vel aliter tenerentur in Civitate extra plateam ubi est palatium communis Asisii cum ipsis vel aliquis ipsorum porcorum interficiendi vel macellandi tam a macellariis quam ab aliis dicta occasione sive qui Civis vel comitatensis vel alius habitans ibidem aliquem porcum unum vel plures vellet pro se vel pro sua familia interficere quibus casibus credatur iuramento ducentis porcos vel domini porcorum.

De pena portantium palos

Item statuerunt et ordinaverunt quod nullus presumat audeat vel presumat apportare vel apportari facere palos veteres de comitatu ad Civitatem Assisii seu burgos civitatis predicte vel ad Castra vel ad fortellitias Civitatis predicte ad penam quatraginta sol. den. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice si fuerit de die sed si de nocte in duplum a kalendis novembris usque ad kalendas madii cuiuslibet anni possit tamen dominus palorum de possessione sua quolibet portare cum apotessa dominorum bonorum. Et si quis furatus fuerit vel aliter abstulerit palos novos vel veteres de possessione aliena in modica vel magna quantitate a viginti palis supra si de die condempnetur in x. libr. den. si de nocte in du

plum et nichilominus si de nocte ultra dictam penam pecuniariam fustibus castigetur et sufficiat probatio unius testis ydonei cum iuramento passi damnum quo ad penam civilem non quo ad criminalem sed fiant quo ad alia in aliis criminalibus fieri debeant probationes legitime. Et quod de predictis possit et debeat inquiri per omnem modum quo melior et abilior videbitur offitiali super hiis deputati pro veritate reperienda et si procederet in famia de aliquo in predictis vel si haberet inditia vere similia possit procedi ad torturam ita quod veritas reperiatur et predicta lex de pena furantium palos debeant preconizari in platea communis Assisii. bis in mense videlicet de mense martii et de mense aprilis in plateis et triviis omnibus Civitatis Assisii. et nichilominus si non banniretur pene predicte sint firme.

Qualiter credatur custodibus secretis et quomodo eligantur.

Item statuerunt et ordinaverunt quod quolibet anno in principio regiminis cuiuslibet offitialis deputati super damnis datis tamen singulis sex mensibus in principio sui offitii eligantur et eligi debeant per dominos priores populi civitatis Assisii vel per dominum potestatem dicte Civitatis vel per offitiales cum expresso consensu et voluntate dictorum dominorum priorum aliter non .x. homines ad minus pro qualibet porta dicte Civitatis qui sint et esse debeant Custodes secreti qui sint Cives. et in qualibet balia Comitatus Asisii eligantur ad minus duos homines de ipsa balia Et si in balia valechie vel aliqua alia balia Comitatus Asisii non reperiretur aliquis qui esset de dicta balia quod offitialis eligat vel eligi faciat in ipsa balia duos de habitantibus in ea sive sint Cives sive non dummodo in illa balia habitent vel praticent vel habitare consueverint ad laborandum per maiori parte anni et pro cultura suarum possessionum qui homines sic electi ut supra dictum est sint et esse debeant Custodes secreti et eorum offitium duret sex mensibus tantum qui iurent et acceptare et iurare cogantur facere et faciant dictum offitium bene et fideliter sine fraude et teneantur dicti Custodes referre dicto offitiali et dictis prioribus pro tempore existentibus de qua relatione rogari debeat Cancellarius communis Asisii aliter dicta relatio evanescat et erit non possit per dictum offitialem ad condempnationem devenire vel procedere et si procederet ad aliquam sententiam ipsa sententia sit ipso iure nulla: et nulla mereatur executionem omnes et singulos quos noverint vel sciverint vel viderint damna aliquid dedisse personaliter vel cum bestiis in alienis possessionibus quorum relationibus adhibeatur plena fides usque in xx.ti sol. den. pro qualibet denumptiatione et relatione per eos sine testibus. possit tamen denumptiatus seu relatus probare contra dictam relationem et si falsum retulisset denumptians ostenderetur puniatur denumtians iudicis arbitrio sed cum uno teste usque in quatraginta sol. den. et cum duobus testibus usque in omnem summam et penas pro hec statuta positas.

De pena pasculantis et damnum dantis in monte communis et silvis eius.

Item statuerunt et ordinaverunt quod nullus pasculet vel fenum faciat in monte Subasio Communis Assisii. vel damnum det in silvis eius sine licentia dominorum priorum quando fructus dicti montis et dictarum silvarum non essent venditi vel quando essent venditi sine licentia emptoris dictorum fructuum ad penam .x. sol. den. pro qualibet vice usque in quatuor salmis ab inde supra xx.ti v. libr. den. et nullus incidat vel cremet ligna silvae Carceris sancti Francisci de monte Subasio a signatis infra usque ad dictos Carceres prout signatum erit per cruces ligneas pena xx.ti v. libr. den. pro qualibet vice.

Quod stetur relationi offitialis.

Item statuerunt et ordinaverunt quod dominus potestas Civitatis Asisii et quilibet alius offitialis deputatus particulariter super deputatus damnis datis teneatur et debeat quolibet die mictere unum ex suis notariis per comitatum Asisii ad rimandum et sollicitandum perquirendum damnum dantes in possessionibus alienis contra formas statutorum et quoscumque invenerit ipse notarius

damnum dare dominus potestas predictus vel dictus offitialis deputatus teneatur et debeat punire et condempnare in pena in dictis statutis presentibus contentis et de omnibus inventionibus que fieret per dictum notarium eius relationi cum presentia bauli vel alicuius fide digni testis hadibeat plena fides et aliter non. Et quod dictus notarius sic referens et baiulus vel alius testis qui cum eo iverit vel presens fuerit inventioni si petitum fuerit per iuramentum vel relatione teneatur et debeat ad penam iurare inventionem predictam esse veram et dictus notarius inveniens aliquem dare damnum legitime ut supra quolibet teneatur et debeat ad penam xx.ti quinque librarum denariorum in octavam dierum qua facta fuerit inventio scribere ipsam inventionem manu propria in quodam bastardello penes cancellarium comunis Assisii. et omnes inquisitiones damnorum datorum quam fecerit illo die. et quod de tertio termino trium dierum ut supra dictum est instatuto sub rubrica de modo procedendi super damnis datis. Et condemnationes damnorum datorum fieri tur in cartis membranis a dicto offitiali aliter solvere facienti et in predictis condemnationibus statuatur terminum ad solvendum quindecim dierum ad penam quarti pluris.

Quod nullus extraginet trabes per pontes.

Item ad hoc ut pontes comunis qui sunt super fluminibus Comitatus Assisii conserventur illesi et periculum sit super dictos pontes extraginare providerunt et ordinaverunt quod nullus audeat vel presumat extraginare trabes vel trabicellos vel aliquam macinam vel aliud traginum cum bovibus vel aliis animalibus aut cum hominibus cum aliquo ingenio super aliquem pontem fluminis clasii vel terii sine expressa licentia dominorum priorum Civitatis Assisii sub pena centum librarum denariorum pro qualibet vice. et quilibet possit accusare et denumptiare et accusator vel denumptiator habeat quartam partem dicte pene. et nomen eius teneatur in credentia Et nichilominus dominus potestas predictus et quilibet alius offitialis super damnis datis possit contra delinquentes in predictis procedere prout de aliis spectantibus ad suum offitium et eius inventioni et relationi in hoc casu similiter credatur.

Quod in quibusdam Casibus non penale damnum dare.

Item statuerunt et ordinaverunt quod tempore guerre quando aliquae gentes armigere amice vel inimice discurrerent vel aliquo modo transirent per comitatum Assisii si quis personaliter vel cum bestiis transiret vel fugiendo discurreret per possessiones alienas causa fugiendi vel evadendi a dictis inimicis vel aliquibuscumque armorum gentibus equestribus vel pedestribus amicis vel inimicis ne caperetur vel derobbaretur ab illis aut non perderet animalia sua vel aliena si aliena forsitan custodiret non teneatur ex hoc ad aliquam penam vel ad damni emendam et quod sic fuit ex causis predictis stetur et stari debeat suo iuramento sine aliqua prohibitione vel probatione. si tamen docuerit iuramentis predictis vel facti evidentia vel per probationes legitimas gentes saltim discurrere per territorium Assisii.

Quod offitialis damnorum datorum habeat arbitrium super reparatione pontium fontium et viarum

Item statuerunt et ordinaverunt quod offitialis deputatus super damnis datis habeat arbitrium et plenam iurisdictionem et autoritatem super reparandis manutenendis purgandis et reactandis fontibus comitatus Assisii et eorum aqueductibus et super reactatione manutentione et reparatione pontium et viarum dicti Comitatus et quod adiacentes et vicini dictarum fontium aqueductuum pontium et viarum dicto tali offitiali in predictis et quibus predictorum et eius monitionibus et mandatis teneantur et debeant effectualiter obedire pena x. sol. den. inobedienti pro qualibet vice dummodo non possit precipere alicui nisi semel in die tantum. et quilibet ad requisitionem dicti offitialis et interrogationem sui notarii debeat sibi dicere et respondere veritatem de nomine et pronomine et loco ubi est et parere sibi quando preceperit per se vel per nuntium vel per baiulum ipsius quod veniat coram eo ex aliqua causa tangente suum offitium vel aliter preceptum faceret pro suo offitio exercendo vel si preceperit alicui quod de tali loco sibi assignando non recedat vel quod dicat ei veritatem de balia vocabula vel confine rei in qua diceret quis dedisse damnum ad dictam penam. Item si quis contradixerit suo baiulo dare pignum dum iveret pro pignore de mandato et commissione dicti offitialis ad dictam penam teneatur. Insuper dictus offitialis potestatem et iurisdictionem habeat summariam prout in aliis suprascriptis casibus destructores seu occupatores pontium fontium et viarum dicti Comitatus Assisii condempnare et punire in penis in statutis comunis Assisii contentis. Et similiter illos qui impedirent seu clauderent dictas vias quocumque modo aut dictas fontes et pontes et quoscumque qui deliquissent vel delinquerent in futurum in predictis vel aliquo de predictorum et si eos punire vellet teneatur et debeat remictere eos puniendos apud Curiam potestatis non obstante quod multum tempus esset elapsum ab occupatione dictorum pontium fontium et viarum et si pena expressa non reperiretur in dictis statutis et talibus casibus condempnet delinquentes in x. sol. den. pro qualibet vice.

Quod nullus possit facere Cappanellum prope fontes et aqueductus.

Item statuerunt et ordinaverunt quod nullus cuiuscumque etatis possit facere vel habere cappanellum vel aucupare causa capiendi aves ad veneratorium prope aquam aqueductum alicuius fontis comitatus Assisii per centum pedes ad penam x. librarum den. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et dominus potestas Civitatis Assisii ad requisitionem dicti offitialis particulariter deputati super damnis datis teneatur et debeat favere eidem offitiali in hiis que ad suum offitium pertinebunt et de sua familia quando fuerit sibi dum opus fuerit preterea voluerunt quod dictus offitialis particularis super dictis damnis datis habeat arbitrium et plenam autoritatem super diffinitionibus causarum et questionum que essent seu proponerentur coram eo vel [illegible] vel supradictis Cum querela alicuius de viis publicis seu vianalibus et semitis et terminis confinium terrarum grepporum et possessionum vianorum vocatorum et habitatorum ad hoc per informationem sui et proprie pro reperienda veritate negotii duobus ex antiquioribus convicinis illius contrade in qua controversia foret de talibus et eidem offitialis decisioni et declarationi super predictis controversiis litigiis et questionibus et super omnibus dependentibus et emergentibus ab eis dictam partes litigantes parere firmiter teneantur et quod dixerit et declaraverit faciat dictus offitialis executioni debite mandari non revocando offitium viariorum quando essent sine aliqua mercede danda dicto offitiali.

De gallinis et porcis repertis in orto.

Item statuerunt et ordinaverunt quod si quo tempore aliquis porci unus vel plures aut pulli sive galline invenirentur in aliquo orto alieno liceat domino orti sive laboratori vel conductori dicti orti interficere dictos porcos vel pullos et gallinas et ipsos mortuos proicere extra ortum sine pena vel banno ad quorum porcorum pullorum et gallinarum emendationem aut interesse occidens predictus nullatenus teneatur. Et nichilominus sit pena pro quolibet pullo invento in orto dare damnum duorum sol. den. De animalibus inventis sine pastore.

146v

Item statuerunt et ordinaverunt quod si offitialis dannorum datorum invenerit aliquod animalia dare dannum in possessione aliena et non invenerit tunc temporis dominum vel pastorem talium animalium vel non esset certum cuius essent dicta animalia possit ipsa ducere ad curiam donec exinde habeat certitudinem oppertunam et si quis ei se opposuerit ne ducerentur condempnetur in centum sol. den. pro qualibet vice.

De exceptis a danno dato personali.

Item statuerunt et ordinaverunt quod minores septem annorum in dannis datis personaliter non teneantur ad penam.

De pignoribus assignandis Camerario Comunis.

Item statuerunt et ordinaverunt quod omnia pignora accepta pro parte offitialis dannorum datorum pro dannis datis vel alia quacumque occasione teneatur dictus offitialis pignora que fuerint accepta in dicta Civitate ea die qua accepta sunt portari facere ad Cameram massarii comunis Asisii vel ad alium offitialem deputatum per dictum Comune sive depositarium deputatum per comune Assisii. et ipsa pignora ipsi massario vel depositario deputato dare et assignare et scribere nomina vel per nomina cuius est pignus et cum quare acceptum est. Et pignora accepta in Comitatu teneatur et debeat dicto massario sive depositario dare et assignare et scribi facere quod supra in termino trium dierum post acceptionem pignoris immediate sequturorum ad penam x. libr. den. pro quolibet pignore accepto et non assignato et scripto. ut supra et qualibet vice. Et massarius sive depositarius predictus qui accepturus dicta pignora teneatur scribere nomina patronum et pignoris et cum quare accepta fuerint et dare et solvere baiulo pro quolibet pignore accepto in Civitate sex denarios ~~qui denarii debeant restitui per dominos~~ Et pro quolibet pignore accepto in comitatu duodecim den. qui denarii debeant restitui per dominos dictorum pignorum dicto massario sive depositario. Volentes pauperum indempnitati oppotunius providere ne pignora eisdem ab offitialibus auferenda et ablata deperdantur et ad manus extraneas deveniant. Providerunt et ordinaverunt quod offitialis qui aliquod pignus acceperit per se vel eius offitialem debeat si in Comitatu Assisii deponere immediate apud Castellanum Castri in quo fuit est pignus. et si in Civitate apud depositarium deputatum vel deputandum ea die in qua ablatum est pignus describere manu propria in bastardello comunis existente in archivio publico Assisii. Quando autem in Comitatu infra terminum trium dierum manu propria ibidem describere pena. xx. quinque libr. denariorum pro qualibet vice offitiali contrafaciente. Teneantur ac etiam dicti Castellani in termino octave diei adire eisdem depositatis pignoribus deferre sine aliqua mercede dicta omnia pignora eidem deposita die sabbati tunc immediate sequenti ad Civitatem Asisii et magistris dominis pro temporibus qui pro tempore fuerint servatum assignare et relassare adhibito et presente dicto offitiale cum executione et deposito tum fecerit rogato de hiis omnibus Cancellario comunis Assisii. Addentes etiam predictis quod dicta pignora nullatenus restituantur nisi prius sit satisfactum actualiter dicto Comuni de portione sibi contingente.

De tempore terminationis fiende super danni datis.

Item statuerunt et ordinaverunt dictus quod dictus offitialis dannorum datorum teneatur et debeat omnes inventiones per Curiam offitialium dannorum datorum factas et accusationes et inquisitiones coram offitialibus predictis productas et factas teneatur et debeant infra terminum unius mensis a die inventionis facte et a die accusationis et inquisitionis producte expedire et terminare per sententiam in quantum absolutio de accusationibus et inquisitionibus non fuerit petita infra terminum unius mensis ad penam decem libr. den. pro qualibet inventione sive accusatione vel inquisitione non terminata que pena debeat tempore sui sindicatus de facto sibi auferri.

De parte tangente offitiali.

Item statuerunt et ordinaverunt quod offitialis dannorum datorum nisi totius quantitatis pecunie que veniret in comune Asisii de inventionibus dannorum datorum factis per dictum offitialem et si contingerit aliquem habere gratiam per superiorem de condempnationibus factis per dictum offitialem dannorum datorum de quibus offitialis deberet habere partem non habeat partem et non possint petere partem nisi solum de quantitate que vigore gratie rescripti solvatur comuni ad penam xx. quinque libr. den. in quolibet offitiali et qualibet vice.

De Cassatione non fienda per notarios Camere sine mandato danni passi.

Item statuerunt et ordinaverunt quod Notarius Comunis Asisii seu alius ad quem pro tempore spectaret non possit cassare aliquam condempnationem dannorum datorum sine voluntate et mandato domini danni passi pena dicto notario xx. sol. den. pro qualibet cassatione ad hoc ut dannum factum sit notum patientibus et de emenda fienda.

De Emenda fienda danni passo.

Item statuerunt et ordinaverunt quod predictus offitialis dannorum datorum teneatur et debeat in omnibus suis condempnationibus condempnare dannum dantes tam pro se quam cum bestiis in emendatione danni fienda dannum passis prout supra in dictis statutis continetur et secundum formam dictorum statutorum.

Quod observentur hec statuta.

Item statuerunt et ordinaverunt quod quilibet offitialis deputatus super dannis datis teneatur et debeat omnia et singula statuta observare et executioni mandare in omnibus casibus occurrentibus prout iacent et si non fecerit vel ultra vel preter ipsa statuta incurrant penam xx. quinque libr. den. pro qualibet vice in qua penam sindicus debeat condempnari ad petitionem cuiuslibet petentis cuius pene medietas sit Camere Comunis Assisii. et alia medietas sit partis petentis contra quam non extiterint predicti offitiales observatum statutum cassantes et annullantes omnia alia et singula statuta et ordinamenta comunis Asisii loquentia de pena dannorum datorum et intelligantur et sint cassa et cancellata et vana et observari non debeant preter hec de novo condita ut supra et infra parent.

De pena Capientis Columbas et rumpentis palumbarios.

Item Reformaverunt statuerunt et ordinaverunt quod nullus dannum det sive rumpat aliquod Columbarium aut loca ubi sunt palumbe in Civitate et comitatu Asisii pena x. ducatorum auri quos solvere debeat infra x. dierum dies et si non solverit infra decem dierum dies amputetur sibi pes et quibus possit denuntiare et accusare predictos et habeat quartam partem dicte pene et nomen eius teneatur secretum. Alia ad quartam pars sit offitialis executionem facientis et medietas sit Camere applicanda. Item quod nullus audeat vel presumat aliquo quesito colore aucupare sive occillare vel capere aliquod genus columbarum in aliis ... vel in aliquo alio loco vel modo sub pena ... auri applicandorum Camere applicanda ... Et ... domino dictarum columbarum usque ... sua ... de danno sibi illato asserenti suas esse ... statutum non vendicet sibi locum in silvestribus columbis. Item ... haberet Columbarium sive palumbarum in Civitate vel comitatu Asisii in quo vel in quibus esset Captorium columbarum cum retibus vel sine quibuscumque vel qualitercumque capi possent columbe ... dictum columbarium sive palumbarum talis ... Cessit omnis suspitio capiendi aliarum columbarum. Et qui repertus fuerit culpabilis in predictis et quolibet predictorum incidat in penam

quatuor ducator auri. Et quilibz possit accusare et denu
tiare et hat quartaz partez dce pene. Alia uo quarta pars
sit offitial executioez facietis. Medietas uo sit Came Cois
assi. Nec etiam liceat alicui retinere colubos actos ad redu
cendu colubos qui uulgarit dicut trumphi sb pena y
duor ducator. Et qp uccellatores aucupatores et captores
ad querelaz dnor pdcar colubar si infra qndecim dies re
pti fuerit soluat pdcas penas. Alit hntes aiolas siue abe
ueratoias ifra unu miliare circu circha dcas colubaias
soluat dno pdco x. libr. den. et x. Came Cois assi. Et offia
les Cois asisij procedat sine aliquo pcessu seu ꝯdepnatoe
ad exactioez pdcar penar. Et ex suo offitio iqre et pcedere
possint pcedentib et inditijs q indicia remaneat in arbi
trio et iudicio dci offitial q ad penaz pecuniariaz tm. Et p
sens statutu locu hat i pntib ptitis et futuris qbuscuqz
ꝯtrariu facietib no obstantib

Quod quilibz possit ire p campuz cu no pot pe
Tem statuert et ordinauert qp si qua ‖ p uiam.
uia esset occupata spinis ul alit aquosa ul lotosa qp i
no possit quis abilit ire p dcaz uiaz liceat illis talib ire
uoletib p dcam uiam ul illi ire p campu iux dicta uia
du durat dca uia p qua no pot ire iri p locu dca capi
breuiore et min dapnosaz i pmis usqz ad dcam uiaz p
qua abiliter possit ire.

Presentia capitula a nobis confirmari peti
ta cum omnibus et singulis in eis contentis co
firmamus et approbamus ac nostra auctoritate
[illegible] contravenientes tractus et manu
[illegible] cuiusque officium [illegible]
[illegible] non obstantibus quibuscumque.
In [illegible] Fulginii Asisii
[illegible]

Datum Fulginie iiij Octobris MCCCCLXXXXIII

Vincentius Mergantus

147v

Coram [illegible]

[illegible]

[illegible] Abbatis

[illegible]

[illegible]

die 9 Novembris 1609

[illegible] Abbatis [illegible]

29, 56, 54, 58, 61, 62, 63, 64, 65, 67 [illegible]

[illegible]

[illegible] abito

3	16	29	
1	21	12	
1	7	7	
1	1	15	
0	33	25	
1	0	21	
5	37	25	7
	35		

16 — 9 — 13 [illegible]

Ill.mo mio patrone [illegible]
e maggiore [illegible]

[illegible] defensione [illegible]
[illegible] Sanctae S[illegible]
[illegible] reformatio [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] die 27. Julij ad
[illegible]

[illegible] ordinatu [illegible]
[illegible] tam [illegible]
[illegible] ere sup[illegible]
[illegible]

[illegible] communem [illegible]

[illegible]

[illegible]

Iod[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Karolus [illegible] sextus [illegible] rex [illegible] francorum [illegible] [illegible] [illegible] annum [illegible] magnum [illegible] destruxit [illegible] nam ut [illegible] justitia cum [illegible] bella [illegible]
[illegible] portugallen [illegible]
[illegible] terra [illegible]
[illegible] transfixit [illegible]
[illegible]
[illegible] qui posset [illegible]
[illegible]
[illegible] cum magno [illegible]
[illegible] anno [illegible]
[illegible] post [illegible]

[illegible]

LABORATORIO PER IL RESTAURO DEL LIBRO
FERNANDO FERRACCI
ASSISI